



BIBLIOTHECA
UNIV. JAGELL.
CRACOVENSIS

585694

585696

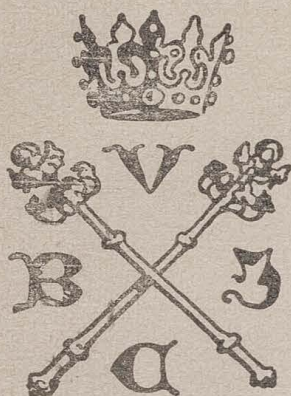
Mag. St. Dr.

I

E^r N^o 2
129

Bib. Nov. Vid. SPCH

Mag. St. Dr.



585694-
-585696

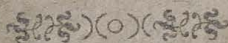
I

BREVIARIUM
CONCIO
NATORIUM

Pro omnibus Dominicis per annum.
& Feriis Quadragesimæ.

Hic

Addita sunt aliqua Fragmenta.



Facultas Illustrissimi & Reverendissimi
D.D. LOCI ORDINARI.

Imprimatur.

NICOLAUS PAC
Episcopus Vilnensis.

Facultas

R.P. PROVINCIALIS.

Albertus Cieciszewski Societatis Jesu Præpositus Provincialis per Provinciam Litviæ. Cum Summaria Conciones totius anni, dictæ *revidarium Concionatorium*, à P. Alberto Tylkovski Societatis nostræ conscriptæ, sint ab his uibus id commissum fuit recognitæ; & ut possint in edi approbatæ. Nos potestate nobis facta R. P. N. Joanne Paulo Oliva Præpositi nostræ Societatis, facultatem damus. Dat. Varsoviæ 1668. De-

ALBERTUS CIECISZEWSKI

Ad Lectorem.

DUæ sunt causæ præcipuæ quæ me ad præsentem
impulerunt laborem, & prior illarum pro toto o-
pere, posterior pro hac parte præsentis militat. Pri-
or itaque est, quia etsi non desint Conciones præclarissi-
mæ in magnis voluminibus tam communi quàm maternâ
editæ lingvâ; injuriâ tamen bellorum plerumque haberi
non possunt: & cum in Polonia Parochi iidem sint passim
Concionatores, rei domesticæ administri, & aliis cen-
tis curis distenti, vix oneribus sufficiunt, non vacant mul-
torum foliorum evolvere concionem, maximè cum a-
liquot diebus se consequentibus est dicenda, præterea si
est Maternâ conscripta lingvâ accidit ut jam antè nota sit
futuro Auditori. Altera ratio quæ Conciones de San-
ctis concernit. Quia sæpe Conciones fiunt de Sanctis ut
vix in illis nomen Sancti audiatur, & populus de Sancto
cupiens audire, fraudatur suo desiderio, Opponi huic
rationi potest, quia humilis est ingenii vitam Sancti ex-
plicare; neque ego de hoc contendo, sed tamen opinor,
ut qui Sanctum prædicat, de Sancto concionetur. Occur-
rendo itaque istis incommodis, & lingvâ non vulgari, &
brevissimè, rebus tamen ita refertas Conciones conscri-
psimus, ut subinde una possit in plures dividi, & metho-
do instituimus ut memoriæ consuleremus. Et quid de

singulis

singulis Sanctis dici possit, ut concio sit Sancti propria, congestimus, & præter Sanctos quorum festa sunt celebria ad populum, damus etiam illa quæ locis particularibus celebrantur, & si omnia persequi in magnæ molis opus excresceret. Pro festis Sanctissimæ Virginis, de Portiuncula, Rosarii, Scapularis & similibus, dedimus satis uberem materiam, in libro cui titulus Prophetissa. Pro funeribus reperietur materia in opusculo in quo loca S. Scripturæ de quatuor Novissimis explicuimus. Videbitur aliqua concio longiuscula, quælibet habet partes in quas dividi potest. Addimus fragmenta, in quibus materiam Concionandi sæpè potius ponimus quàm ipsas Conciones, ut sic brevitati Operis & subinde Lectoris negotiis consulamus. Aliquando textum longiorem scripturæ aut S. Patris ponimus, non ideo ut totus à Concionatore recitetur, sed ut sensus ejus ad formandum conducat affectum. Quodsi Concionibus quas pro feriis Quadragesimæ scripsimus quis feriis illis non esset uturus, ponimus in Indice quibus Dominicis singulæ adhiberi poterunt. Et omnia sunt S. Romanæ Ecclesiæ judicio subjecta.

Typographus Lectori:

Cum scriptor harum Concionum non pauca & pro omni hominum statu, & præcipue in nostra Typographia impresserit, non erit abs re Catalogum operum ejus apponere. Itaque impresit. Pro devotis instar Catechismi Polonicè, Doctrinas & occupationes spirituales. Quod Opusculum primò impressum est Cracoviæ: Deinde jussu Illustriss. & Rever. D. D. Vieyski, Episcopi Chioviensis, recusum Brunsbergæ.

Pro Studiosis precatorium libellum dictum, Pia exercitia Studiosi.

Pro Patribus familias Oeconomiam, sub titulo De re Agraria.

Pro hominibus DEum quærentibus, Jugum grave, quod est iteratò impressum. De arre Sanctitatis. Soliloquia Christiana. De Malo. Vitam B. Stanislai Kostka à se ex Italico translata in Polonicum. Loca S. Scripturæ de Novissimis Poloniæ.

Pro confraternitate S. Annæ, Novem devotiones ad S. Annā, Polonicè.

Pro concionatoribus, Fidelem Prophetissam, ubi materia pro infinitis de B. Virgine Concionibus suppeditatur. Strenas concionatorias, & has pro toto anno Conciones. Problemata Polonica in totius anni Evangelia.

Pro Militibus, partem Politicæ De Arte & Prudentia militari. Causas bonæ & malæ fortunæ in bellis.

Pro Curiosis ut eos à noxiis curiositatibus avocaret, Philosophiam Scholasticam & Moralem. Scholastica his constat.

Logicā, in cujus fine multæ quæstiones novæ apponuntur, purè Logicæ.

In prima parte Physicæ explicat Aristotelem de Auditu Physico, & singulariter tractat de Infinito.

In secunda parte Physicæ tractat curiosè de mundo & ejus partibus.

In tertia agit de Meteoris, & indicem ostentorum in cælo ferè ab initio mundi ponit.

In quarta agit de Ortu & interitu rerum, & plurimas curiosas solvit quæstiones.

In quinta agit de anima, ac plurima de illa curiosè proponit.

In sexta explicat Aristotelem de Mechanicis, & usum eorum in plurimis artificiis ostendit per quatuor elementa mundi procedendo.

In Septima agit de sensu & sensili. Ubi cum agit de visu, Picturæ & Architecturæ fundamenta ostendit, colores explicat, artificia

circa

circa visum ponit. Ubi explicat Auditum, postquam de sono dixit, cryptographiam & alia similia apponit.

In Octava agit de omni natura in particulari, de terris, aquis, &c. gemmis, plantis, avibus, animalibus. Fallacium artium vanitatem ostendit.

In Nona deducit varia ex dictis in parte Nona. Metaphysica habet multa de DEO & Spiritibus ex naturali discursu. Moralem Philosophiam dividit more solito, in Monasticam, Oeconomicam, Politicam.

In Monastica pro prima parte ponit quem ante imprefferat, librum de Malo: In Secunda librum de Bono.

In Oeconomica, pro Prima Parte, librum antea impressum De re agraria. In secunda, Institutionem Nobilium.

In Politica, pro prima parte, Fabium Dialogum. Pro Secunda, superius à me nominatum de Arte & Prudentia militari. Philosophia dicta Authoris hujus dicitur in Gallia recusa.

Pro Studiosis Matheseos, Arithmetica Curiosam, Geometriam Practicam. Horologiographiam novam. Astronomiam Usualem. Calendariū.

Pro difficilibus ad S. Confessionem, peccatores in exemplum datos peccantibus à Justitia Divina, Polonicè.

Pro Infirmis pauperibus, Medicum familiarem.

Pro Orantibus Divinum Officium. Paraphrasim Psalmorum Polonicè.

Pro Sacerdotibus. Opusculum bipartitum, quod jam bis est recusum.

Pro Confessariis. Tribunal sacrum, & Axiomata Moralia.

Pro Controversiis. Amicas controversias.

Præterea impresit sub Alieno nomine, sub titulo Ara gratitudinis. Vitæ Episcoporum Varmiensium. Eternitatem armorum Domus Kierlovianæ. Historiam Paprocianam, & Polonicè diem Nobilis

Poloni. Anagrammata sacra. Negotium Defunctorum, Polonicè.

Circulum æternitatis ex Italico translatus à se in Polonicum. Præterea scripsit.

De Dente aureo, qui in Gre pueri Vilnæ comparuit.

De Solo Deo quærendo ex Italico à se factum Polonicum. Stimulos Divini amoris Compendium Philosophiæ, unum in octavo, alterum in

quarto. De Cometis. Scripsit, non dubito, & impresit multa alia

quorum ad me non pervenit notitia.

Applicatus Bibliothecae Honoratiz
1755



I N D E X

Concionum super Dominicas totius anni & Feras
Quadragesimæ.

	fol.
D omini I. Adventus Concio. I.	I
Eadem Dominica Concio. II.	5
Eadem Dominica Concio. III.	8
Eadem Dominica Concio. IV.	12
Eadem Dominica Concio. V.	15
Eadem Dominica Concio. VI.	18
Eadem Dominica Concio. VII.	22
Eadem Dominica Concio. VIII.	25
Dominica II. Adventus Concio. I.	29
Eadem Dominica Concio. II.	33
Eadem Dominica Concio. III.	37
Eadem Dominica Concio. IV.	40
Eadem Dominica Concio. V.	43
Eadem Dominica Concio. VI.	46
Eadem Dominica Concio. VII.	49
Eadem Dominica Concio. VIII.	54
Eadem Dominica Concio. IX.	57
Dominica III. Adventus Concio. I.	60
Eadem Dominica Concio. II.	64
Eadem Dominica Concio. III.	67
Eadem Dominica Concio. IV.	71
Eadem Dominica Concio. V.	74
Eadem Dominica Concio. VI.	77
Eadem Dominica Concio. VII.	81
Ea-	

I N D E X

	fol.
Eadem Dominica Concio. VIII.	83
Eadem Dominica Concio. IX.	86
Dominica IV. Adventus Concio. I.	87
Eadem Dominica Concio. II.	93
Eadem Dominica Concio. III.	96
Eadem Dominica Concio. IV.	99
Eadem Dominica Concio. V.	102
Eadem Dominica Concio. VI.	105
Eadem Dominica Concio. VII.	109
In Vigilia Nativitatis Christi.	113
Dominica infra Oct. Nativit. Concio. I.	118
Eadem Dominica Concio. II.	124
Dominica I. Post Epiph. Concio. I.	130
Eadem Dominica Concio. II.	135
In Octava Epiphaniæ.	127
Dominica II. Post Epiph. Concio. I.	138
Eadem Dominica Concio. II.	142
Dominica III. Post Epiph. Concio. I.	152
Eadem Dominica Concio. II.	147
Dominica IV. Post Epiph. Concio. I.	152
Eadem Dominica Concio. II.	154
Eadem Dominica Concio. III.	156
Dominica V. Post Epiph. Concio. I.	160
Eadem Dominica Concio. II.	163
Dominica VI. Post Epiph. Concio. I.	166
Eadem Dominica Concio. II.	171
Dominica Septuagesimæ	175
Dominica Sexagesimæ Concio. I.	178
Eadem Dominica Concio. II.	182
Dominica Quinquagesimæ Concio. I.	187
Eadem Dominica Concio. II.	189
Eadem Dominica Concio. III.	192
Eadem Dominica Concio. IV.	195
Eadem Dominica Concio. V.	199
Pro die Cinerum.	203
	Feria

INDEX

83	Feria V. Post Cineres.	297
86	Feria V I. Post Cineres.	210
87	Sabbato Post Cineres.	214
93	Dominica I. Quadrag. Concio. I.	217
96	Eadem Dominica Concio. II.	221
99	Eadem Dominica Concio. III.	225
102	Feria 2. Post 1. Dom. Quad.	228
105	Feria 3. Post 1. Dom. Quad.	233
109	Feria 4. Post 1. Dom. Quad.	237
113	Feria 5. Post 1. Dom. Quad.	240
118	Feria 6. Post 1. Dom. Quad.	244
124	Sabbato Post 1. Dom. Quad.	247
130	Dominica II. Quad. Concio. I.	251
135	Eadem Dominica Concio. II.	254
127	Feria 2. Post 2. Dom. Quad.	258
138	Feria 3. Post 2. Dom. Quad.	263
142	Feria 4. Post 2. Dom. Quad.	
152	Feria 5. Post 2. Dom. Quad.	269
147	Feria 6. Post 2. Dom. Quad.	273
152	Sabbato Post 2. Dom. Quad.	277
154	Dominica III. Quad. Concio. I.	285
156	Eadem Dominica Concio. II.	280
160	Feria 2. Post 3. Dom. Quad.	290
163	Feria 3. Post 3. Dom. Quad.	294
166	Feria 4. Post 3. Dom. Quad.	298
171	Feria 5. Post 3. Dom. Quad.	302
175	Feria 6. Post 3. Dom. Quad.	306
178	Sabbato Post 3. Dom. Quad.	310
182	Dominica IV. Quadrag. Concio. I.	313
187	Eadem Dominica Concio. II.	317
189	Feria 2. Post 4. Dom. Quad.	321
192	Feria 3. Post 4. Dom. Quad.	325
195	Feria 4. Post 4. Dom. Quad.	329
199	Feria 5. Post 4. Dom. Quad.	334
203	Feria 6. Post 4. Dom. Quad.	Sab-

fol.
297
210
214
217
221
225
228
233
237
240
244
247
251
254
258
263

269
273
277
285
280
290
294
298
302
306
310
313
317
321
325
329
334
Sab-

fol.
83
86
87
93
96
99
102
105
109
113
118
124
130
135
127
138
142
152
147
152
154
156
160
163
166
171
175
178
182
187
189
192
195
199
203
Feria

INDEX

	fol.
Sabbato Post 4. Dom. Quad.	339
Dominica Passionis Concio. I.	343
Eadem Dominica Concio. II.	346
Feria 2. Post Dom. Passion.	350
Feria 3. Post Dom. Passion.	355
Feria 4. Post Dom. Passion.	359
Feria 5. Post Dom. Passion.	364
Feria 6. Post Dom. Passion.	369
Sabbato Post Dom. Passion.	373
Pro Dominica Palmarum.	377
Feria 2. Post Dom. Palm.	381
Feria 3. Post Dom. Palm.	385
Feria 4. Post Dom. Palm.	389
In Coena Domini Concio. I.	394
In Coena Domini Concio. II.	398
In Parasceve Concio. I.	401
In Parasceve Concio. II.	411
In Parasceve Concio. III.	418

Pro Passione Domini Diversæ Conciones.

D E Captivitate Christi.	428
De Christi in horto	433
De Calice Christi in horto	431
De Comprehensione Christi.	438
De Nocte Christi apud Annam & Caipham.	441
De Christi Denudatione.	455
De Christi Flagellatione.	448
De Christi Corona Spinea.	451
De Christi ad Crucem Condemnatione.	454
De Christi Crucifixione.	457
De Christi Morte.	462
De Passione Christi.	465
De B. M. V. Compassione.	469
De B. M. V. Compassione.	473
De	

INDEX

fol.		fol.
339	De B. M. V. Compassione.	475
343	De B. M. V. Doloribus.	477
346	Pro Dominica Paschæ.	479
350	Secundo die Paschatis.	483
355	Tertio die Paschatis. Concio. I.	486
359	Eadem die Concio. II.	490
364	Dominica I. Post Pascha.	494
369	Dominica II. Post Pascha.	499
373	Dominica III. Post Pascha. Concio. I.	503
377	Eadem Dominica Concio. II.	506
381	Eadem Dominica Concio. III.	510
385	Dominica IV. Post Pascha.	509
389	Dominica V. Post Pascha. Concio. I.	513
394	Eadem Dominica Concio. II.	520
398	Eadem Dominica Concio. III.	523
401	Dominica VI. Post Pascha. Concio.	526
411	Dominica Pentecostes.	538
418	Secundo die Penteco. Concio. I.	541
	Eadem die Concio. II.	544
	Tertio die Pentec. Concio. I.	548
	Eadem die Concio. II.	553
428	In Festo SS. Trinitatis. Concio. I.	556
433	Eodem Festo Concio. II.	561
431	Eodem Festo Concio. III.	564
438	Eodem Festo Concio. IV.	569
441	Dominica 2. Post Pente. Concio. I.	572
455	Eadem Dominica Concio. II.	578
448	Dominica 3. Post Pente.	582
451	Dominica 4. Post Pent. Concio. I.	587
454	Eadem Dominica Concio. II.	591
457	Dominica 5. Post Pent. Concio. I.	593
462	Eadem Dominica Concio. II.	596
465	Dominica 6. Post Pente.	600
469	Dominica 7. Post Pent.	603
473	Dominica 8. Post Pent.	606
De		Domi-

INDEX

	fol.
Dominica 9. Post Pent. Concio. I.	609
Eadem Dominica Concio. II.	614
Dominica 10. Post Pent.	618
Dominica 11. Post Pent.	622
Dominica 12. Post Pent. Concio. I.	626
Eadem Dominica Concio. II.	630
Dominica 13. Post Pent.	634
Dominica 14. Post Pent.	637
Dominica 15. Post Pent.	641
Dominica 16. Post Pent.	643
Dominica 17. Post Pent. Concio. I.	648
Eadem Dominica Concio. II.	653
Dominica 18. Post Pent.	657
Dominica 19. Post Pent.	663
Dominica 20. Post Pent. Concio. I.	666
Eadem Dominica Concio. II.	670
Dominica 21. Post Pent. Concio. I.	673
Eadem Dominica Concio. II.	677
Dominica 22. Post Pent.	780
Dominica 23. Post Pent. Concio. I.	684
Eadem Dominica Concio. II.	686
Eadem Dominica Concio. III.	691
Dominica 24. Post Pent. Concio. I.	696
Eadem Dominica Concio. II.	699

Sequuntur Fragmenta pro diversis Dominicis.





BREVIARIUM
CONCIONATORII
PARS I.

De Dominicis & Feriis
Adventus.

CONCIO I.
Pro Dominica I. Adventus, Prima Concio.

Erunt signa in Sole & Luna, &c Luc. 21.

Dilem hanc mundi ultimam in qua vindicabit
DEUS, in qua movebit domum cum incola, in qua
etiam in ipsum Solem & Lunam effundet furorem, *Joël 2. Sol vertetur in tenebras & Luna in sanguinem*, in hunc
modum Job describit. *Cognoscetur Dominus iudicia faciens, nunc enim non infert furorem suum, nec ulciscitur valde*: Tunc sciemus
quid sit DEUS iratus, DEUS ultor, nihil sunt quæ hactenus fue-
runt, pestes, bella, &c. De his omnibus dicit. *Tacui, silui, pati-
ens fui.* Solùm modò loquar de apparatu ad istam diem.

Chrysostr. apud de Busto serm. 9. p. 54. ita hunc apparatum
describit. *Sicut cum Rex processurus adversus aliquam expeditionem
mandat in populo, dignitates omnes moventur, & exercitus concii-*

A

atur,

31

tatur, tota q̄ civitas fervet, quando magis Rege cœlesti exurgente iudicare Angelici spiritus movebuntur, terribiles ministri terribilem Dominum præcedentes? Sed contra quem Domine procedis? contra folium quod vento rapitur ostendis potentiam tuam. Ita est, timeamus. Ezech. 7. Canite tabâ, præparentur omnes ad prælium, ira enim mea super universum populum. O quàm terribilis cùm & ipsi cœli contremiscunt! Isai. 54. juxta LXX. *Tabescent omnes virtutes cœlorum, & complicabitur cœlum sicut liber, & omnes stellæ cadent sicut folia ex vite, & sicut cadunt folia de ficu.* Ezech. 32. *Nigrescere faciam stellæ.* Cùm tanta variatio in cœlo, necesse fieri in aëre meteora qualia non fuerunt ab initio mundi. Et ante magnas calamitates magna portenta præcedunt. Sic ante Crassi necem ferro pluit, Plin. lib. 2. Ante pestem Romæ, ex fontibus fluxit sanguis Orof. c. 480. Ante bellum Punicum bos locutus. *Cave tibi Roma.* Volârunt serpentes. Infantes ex utero locuti &c. Quid non fiet ante totius mundi stragem? S. Bonav. in 4. dist. 48. & Richard. ibid. hæc signa deducunt ex S. Scriptura. 1. Mare elevabitur instar montium Pl. *Mirabiles elationes maris.* Et rursum veluti absorbebitur. Isaiæ. *Arescet aqua de mari.* 2. Ex mari belluæ cum rugitu in terram procedent Pl. 52. *Elevaverunt Domine elevaverunt flumina vocem suam.* 3. Aves mœstæ, sine cibo, cum ejulatu per campos vagabuntur. 4. Ignis ab occasu ad ortum progredietur. 5. Omnia astra instar cometarum apparebunt crinira. 6. Fient terræ motus maximi, Isaiæ 15. *Confractioe confringetur terra, agitabitur sicut ebrius.* Montes invicem collidentur. Omnes plantæ sanguinem sudabunt Isaiæ 34. *Inebriabitur terra sanguine.* Et Sybilla Tiburtina. *Judicii signum telus sudore madescet.* Montes, colles, ædificia, in pulverem redigentur Pl. 96. *Montes sicut cera fluxerunt à facie Domini quia venit judicare terram.* Sepulchra incipiendo ab oriente versùs occasum aperientur Isai. 37. *Ecce ego aperiâ tumulos vestros.* Homines

mines veluti amentes præ pavore vagabuntur Sophon. 1. *Ambulabunt ut cæci quia Domino peccaverunt.* Alia signa ex Sybillis colligit Lucanus. Sic cum compage soluta sæcula tot mundi suprema cogerit hora. Antiquum chaos repetent omnia. Sidera sideribus concurrent, ignea pontum astra petent, tellus extendere litora nolet, excutietq; fretum. Fratri contraria Phæbe (id est Luna Soli) ibit, & obliquum bigas agitare per orbem indignata, diem poscet sibi, totaq; discors machina divulsi turbabit fœdera mundi. Neque hic finis. Ignis erumpet sicut aqua ex stagno aggere rupto. Dan. 7. *Fluvius igneus currebat ante ipsum Pl. 96.* Ignis ante ipsum precedet & inflammabit in circuitu ejus tempestas valida Malach. 4. *Ecce dies veniet succensa quasi caminus.* Magister Sentent. in 4. dist. 48. ait, quod ignis ille ascendet tam altè sicut aquæ diluvii, hoc est cubitis 15. Supra omnes montes. Descendet verò per aërem illumque purgabit, & tandem omnes mundi sordes secum ad infernum trahet. Sed his adhuc pejora.

Ligatur modò Sathan, & quid non facit? tunc solvetur Apoc. 20. *Quæ contra Martyres fecit, fecit ligatus?* Et ut magis noceat utetur Antichristo tam ad mortem corporum quam animarum, & ad hoc tribuet illi thesauros terræ, & exercitum ex inferno suppeditabit. Aget pecuniâ, tormentis, &c. De hoc Apoc. 14. *Babylon vino fornicationis sue potavit omnes, & qui de illo bibit, bibet de vino ira DEI.* De illo Apoc. 17. *Vidi mulierem ebriam de sanguine Sanctorum.* Accedent falsa miracula Apoc. 13. *Tres Reges occidet, & septem mittet sub tributum.* Occidet Enoch & Eliam Apoc. 9. *Apertus est puteus abyssi, proderunt scorpiones, grando cecidit pondere talenti, mare fit sanguineum, pluvia ignea.* 2. Petr. 3. *Cæli ardentes solventur, & elementa ignis ardore tabescent.* Et rursus juxta lect. Græcam. *Cæli transibunt cum magno impetu & stridore in modum procellæ.* Tunc in cælo crux apparebit. Imò omnia instrumenta passio-

nis Dominica ut docet S. Thom. opusc. 2. cap. 244. Quid ad hæc? cum Exod. 9. locuturus erat DEus in monte Sina, *ceperunt audiri tonitrua, micare fulmina, ac nubes densissima operire montem, clangorq; buccina vehementius perstrebat. Simili modo mittet Angelos cum tuba & voce magna, clamabunt. Surgite mortui, venite ad iudicium.* Surgemus in hoc ipso corpore, iidem nervi, ossa, &c. Surgite Sancti, surgite qui pugnaſtis contra DEum peccatores. Deut. 32. *Invocabo contra eos cælum & terram.* Hugo de S. Victore. *In die ultionis nihil habebit quod respondere possit homo peccator, ubi cælum & terra, Sol & Luna, dies & noctes, & totus mundus, & omnes creatura stabunt adversus nos in testimonium peccatorum nostrorum.* Verè Sophonias *Dies Domini magna, dies Domini amara, dies ira, tribulationis, angustie, dies calamitatis ac miserie, dies tenebrarum & caliginis, dies nebula & turbinis, dies tubæ & clangoris.* S. Petr. *Dies Domini tanquam fur, omnia cum non putabis furabitur, ubi palatia, &c. Dies restitutionis omnium.* Ablatus fuit è terra timor DEI, restituetur & pudor. Restituuntur oculi peccatori, jam videt sua peccata ab infantia commissa, suam ingritudinem, opera bona omissa, relapsum in peccata. Restituetur peccato horror. Sicut cum expectat latro ut illi prælegantur à Iudice ejus scelera. *Omnis iniquitas operabit os suum.* Restituetur intellectus verbi illius. Eccles. 12. *Cuncta quæ fiunt adducet Dominus in iudicium.* Restituet oculos ut videat quomodo se deformaverit cum sit factus ad Dei imaginem. Expectabit Iudicium peccator, sicut reus qui occidit Regem. Job erat vir rectus, attamen cap. 31. *Semper quasi timentes fluctus timui.* Quasi navigans in periculo naufragii, quid nos in quibus pro DEO regnat peccatum? tanquam uxor cum adultero conclusa à marito qui amicos convocat ut videant scelus. Nahum. 3. *Revelabo pudenda tua in facie tua, & ostendam in gentibus nuditatem tuam, & projiciam super te abominationes.* Prodire peccatores cum

res cum vestris operibus sicut fures cum suo furto. Job 20. *Revelabunt celi iniquitatem ejus & terra consurget adversus eum, aperta erit germen domus illius.* Jam veniet Filius hominis, jam ut Moyses clamabit, Exod. 32. *Si quis est Domini jungatur mecum.* Et statim virtutes coelorum movebuntur. Quid o anima? gaudebimus an ardebimus in æternum? Veniet Dominus, dicet quid fecit pro te, interrogabit quid tu pro illo? Malach. 4. *Et erunt omnes superbi, & omnes facientes impietatem, quasi stipula, & inflammabit eos dies veniens, & non relinquet eis radicem & germen.* Veniet dies in qua Judic. 12. *Examinabit Jephthe Ephraeos.* Veniet ille cui dixistis Luc. 19. *Nolumus hunc regnare super nos.* Veniet cui non credidistis dicenti, *Facite vobis amicos de mammona iniquitatis.* Tunc videbunt. Ubi estis voluptates? transivistis! Job 14. *Quis mihi hoc tribuat ut in inferno abscondas me, donec transeat furor tuus?* Quid me expectat? illine Angeli qui ad bonum, vel qui ad malum incitabant? Quo me tractabunt? Apoc. 14. *Bibent de vino ira DEI, quod mixtum est mero in calice ipsius.* Recipiam mercedem. Sed momentaneum fuit quod delectavit. Sed tam grave ut mereatur poenam æternam. Quod gaudium? quis dolor? quo magis pars sensitiva quæ his afficitur magis sentit. Principium sentiendi anima est, quæ vel deliciis affluet, vel torquetur.

CONCIO II.

Pro Dominica 1. Adventus, Altera Concio.

Arescentibus hominibus &c. Luc. 21.

Scribit B. Joan. Climacus de quodam qui negligentius vixit, hic mortuus, à Christo judicatus, deinde vitæ redditus, cellæ suæ aditum lapidibus obstruxit, in qua ita angusta se conclusit ut se ne loco movere potuerit, pane solo & aqua sem-

per contentus. Ita mortem expectavit per annos duodecem, omni colloquio abstinens, à cella non prodicens, & veluti attornitus esset, oculos non movens, & continuis madens lacrymis, cum à moribundo petiit, ut aliquid diceret, dixit, *Nemo qui verè mortis memoriam agnovit unquam peccabit.* Utamur hoc remedio ut Salvatorem venientem læti excipiamus.

Si liceret nobis oculis à Deo illustratis inspicere sepulchra, quot ibi spes simul conspultas hominibus videremus! cum isto spes acquirendorum prædiorum, cum illo spes dignitatum, Sacerdotii, aut conjugii opulenti, ædificandarum domorum, & quod pejus & communius, salutis æternæ Ps. 141. *Exibit spiritus ejus & revertetur in terram suam, in illa die peribunt omnes cogitationes eorum,* Chald. legit. *Omnes machinationes eorum.* Ita ille sibi promittebat. *Destruam horrea & majora faciam.* Sed quid factum? *Stulte hæc nocte repetent animam à te.* Crescimus velut arbores, una aliam præcellit, comburuntur: dignosce si potes cineres. Primus homo dictus alio nomine Enos, id est, oblivio, nam nec vivi meminerunt quis fuit, qui mortuus. *Oblivioni datus sum tanquam mortuus à corde.* Obliviscitur etiam ipse sui in morte. Ps. 82. *DEus meus pone illos ut rotam.* Incognitus author, per rotam intelligit herbam quæ in campis nascitur habens in circum albam lanuginem, quæ ubi ventus flaverit & volat. Sap. 5. *Spes impii quasi latrigo quæ à vento tollitur.* E contra, *Beatus cujus DEus Jacob spes ejus.* Quare, non DEus Abraham, Isaac sicut aliis locis ponitur? quia Jacob in baculo transivit Jordanem relictis opibus paternis, solus baculus illi superfuit, nobis sola tumba, unde nullas spes habuit nisi in DEO Ps. *Divites egerunt & esurierunt, inquirentes autem Dominum non minuentur omni bono.* Hieron. legit. *Catuli leonum depauperati sunt.* Quomodo? leo facile potest pro catulis prædam colligere. Sed occiditur casu leo, illi egent, ita spes nostræ in rebus temporalibus, pereunt.

Modò

Modò isti leones Prov. 12. *Deglutiamus insontem sicut infernus viventes, implebimus domus nostras spoliis.* Deglutiunt fraudibus in jure, mercaturâ, vi, quid postea? Sap. 4. *Erunt posthac decedentes sine honore.* Quis illi honor? Psal. 81. *Ego dixi Dii estis.* Adorantur modò Dii, imperant, timentur. *Vos autem sicut homines moriemini.* Ubi peristromata, epulæ, opes, famuli? *decident sine honore.* 1. Mach. 1. Alexander magnus, *posthac decidit in lectum & obtinuerunt pueri ejus regnum,* devenit in alienas manus regnum, ille in dentes vermium: *Et tanquam unus de principibus cadetis.* Per hoc Augustinus hoc loco intelligit dæmonem, ita ut ille cadetis. Jerem. 25. *Cadetis quasi vasa pretiosa.* Alii legunt, *cryballina.* Quæ dum rumpuntur, nihil aliud fit quàm conclamatio. Ruptum est vas, & statim, ejicite fragmenta foras. *Decedentes sine honore.* Et quod pejus. *Disrumpet illos inflatos sine voce,* confusio ex doloribus, fletu adstantium, metu ignotæ regionis in quam ituri sunt &c. Vox deest, ut verbum salutare circa animam suam loquantur. Inflantur interea, veluti uter, vellent hæc, illa; & nihil fit, sunt sine voce. Ubi vestra imperia, ubi minæ? estis sine voce. Inflati fuistis superbiâ, quid modo? estis sine voce in sublelliis, tam activa, quàm passiva. Isaia 14. *Ponam Babylonem in possessionem erycii.* Quid tecum deferet? poma quæ aufert erycius in suis spinis defert. Alii legunt *in possessionem testudinis.* De hoc animali scribit Plin. lib. 19. Quod si radius Solis calefecerit ejus caput non potest mergi in aquis, ferenda palam velut in spinis tua opera ad Judicem, non te abscondes cum te Sol justitiæ radio percusserit.

Spe omni sublatâ temporalium, jam aliæ cogitationes, sicut dum aliquis ab hostibus captus deducitur in regionem ignotam, damnat suam securitatem, laudat illos qui prospiciebant sibi ne caperentur. *Nos insensati vitam illorum aestimabamus insaniam.*

saniam. Ita accidit 4. Reg. 9. Intravit Propheta ut Jehu in regem ungeret: Principes qui aderant. *Quid iste insanus venit ad te?* Narrat deinde illis quid factum, subito mutant sententiam, & Jehu dant honorem. Ita cum Paulus Act. 26. prædicat. Festus illi dicit. Insanis Paule, in morte dum clauduntur oculi carnis, aperiuntur oculi mentis. *Ecce quomodo inter filios computati sunt,* quos putabamus insensatos! O quomodo illa hora res omnes vilescunt, quomodo displicebit quæsiuisse Concionatores qui non verbum DEI, sed verbum taciti Æsopi dicerent, Confessarios, qui verum non audirent? aliena quæsiuisse! Sordebunt jam voluptates, æstimabitur patientia.

CONCIO III.

Pro Feria Secunda Dominicæ I. Adventûs.

Erunt Signa in Sole &c. Luc. 21.

VELUTI Rex aliquis bellaturus contra alium conscribit milites, Duces ordinat, præcepta, &c. Et ecce alii rebelant, alii inter se pugnant, hosti se subdunt &c. Venit tandem cum majore exercitu ultionem de malis publicè sumpturus, præmia bonis daturus. Ita Christus in primo Adventu suo conscripsit, Duces imposuit Apostolos & eorum successores &c. Interea omnia fiunt mala &c. Venit secundo cum exercitu, signa explicat, tubis jubet cani, considerat in tribunali. Spectemus.

Venite, videbimus, cur hætenus quosdam malos non videbatur punivisse, bonos donasse præmio. Cur aliis brevem, aliis longam dedit vitam: aliis opes, aliis inopiam: cur aliquos nasci inter infideles: Jam sciemus eorum causam. quæ modo cum Greg. hom. 38. miramur: ubi loquitur de illo qui non habuit vestem nuptialem quem tamen amicum vocat. *QUIA*

vocati sumus, si sumus electi nescimus. Alter pœnè totam vitam ducere in pravitate conspicitur, sed juxta finem à pravitate sua perstricta pœnitentia lamenta revocatur. Alter electam videtur ducere vitam. Et tamen hunc contingit ad erroris nequitiam juxta finem vita declinare. Heli habuit dyscolos filios, quia non punivit, punitus est: Habuit & Samuel dyscolos, nec punivit, nec punitus est. Lapsus in adulterium David, surrexit: non surrexerunt alii. Jam Rex dicit. Ezech. 28. *Et magnificabor & sanctificabor, & notus ero in oculis multarum Gentium, & scient quia ego Dominus.* Jam ipsi cognitis rationibus clamabimus. *Justus es Domine & recta judicia tua.*

Venite omnes milites sed in his corporibus in quibus militastis, ut qui jam in anima coepistis recipere mercedem, recipiatis & in corpore. Et jam resurgunt omnes, in momento, in ictu oculi. Spectate Judæi qui non credidistis Job 13. dicenti, *Scio quod redemptor meus vivit.* Videte Christiani, iste est cujus militiae in Baptismo nomen dedistis. Spectate oves, spectate hœdi. Jam clamatis hœdi Jer. 30. *Maledicta dies in qua natus sum, dies in qua peperit me Mater mea non sit benedicta.* Tunc oves *Benedictus qui venit in nomine Domini.* Tunc explicabitur coram omnibus, cur ille salvatus, iste damnatus: cur ille totâ suâ vicâ felix, ille fuerat miser: ille natus in domo Principis, iste in sterquilinio &c. Tunc veluti boni milites ostendent SS. Martyres sua vulnera, Confessores suos labores. &c. At damnati præ confusione quam capient ex suis operibus, dicent montibus operite nos, &c. Quis mihi det ut in inferno abscondas me donec pertransseat furor tuus? sed spectate mali bonorum, spectate & boni malorum opera, videte quomodo justus Judex reddit unicuique juxta opera sua, nulli faciat injuriam. Ephrem serm. de secundo adventu Domini, *Putatis Fratres cum ostendent SS. Martyres vulnera sua, cruciatus, & verbera: fortis simiq; Monachi studium*

continentia ipsorum, tolerantiam afflictionum, omniumq; rerum nuditatem: qui negligentes ac desidiosi fuere quo in opere gloriabuntur? Tunc non unus utetur verbis B. Isaïæ Abbatis orat. 14. *Me miserum, me miserum! quia nondum à gehenna igne liber sum, qui ad illam homines detrahunt adhuc in me operantur, & omnia opera eorum moventur in corde meo.*

Sed expectate modicum, mox videbitis qui ad gladium, qui ad coronam. Modò non solum conscientia arguit, audite & Judicem. Tum primò fiet quod scriptum Isaïæ 24. *Confractioe confringetur terra, contritione conteretur terra, agitatione agitabitur terra sicut ebrius, & auferetur quasi tabernaculum unius noctis, & gravabit eam iniquitas sua, corruet & non adjiciet ut resurgat.* Hoc erit de vobis terreni homines, desertores castrorum Domini propter lucra terrestria. *Et erit in die illa. Visitabit Dominus super militiam cæli in excelso, & super Reges terra qui sunt super terram.* Ad hoc ne vos collegi, ut essetis avari, ebriosi? &c. Istasne leges meæ militiæ præscripsi? Hæcne consilia dedi? ad hoc duces imposui? maluistis Sathanæ contra me militare. *Ite maledicti in ignem æternum.* S. Ephrem lib. de vera Poenit. *Tunc jam impellentur miseri ab Angelis terribilibus acti, caesi, atq; flagellati, pergensq; mugientes ac tridentes dentibus, crebriusq; post tergum circumspicientes, si quo pacto justos, & illud gaudium, unde ipsi separati sunt, intueri queant.* Sed frustra miseri respicitis, itis in æternum ignem, non apponet misereri DEUS, non mutabit sententiam. Quid ad hoc infelices? certè verba Job 19. sunt vobis æstimanda. *Fratres meos longè fecit à me, & voti mei quasi alieni recesserunt à me, dereliquerunt me propinqui mei, & qui me noverant obliti sunt mei.* Non misereretur Pater Filii &c. Imò super eum sententiam Judicis repetit. Qui tandem comites vestri? Isaïæ 34. *Et descendent unicornes cum eis, & tauri cum Potentibus, inebriabitur terra eorum sanguine, & humus eorum adi.*

pe pin-

pe pingvium, quia dies ultionis Domini, annus retributionis judicii Sion. Et convertentur torrentes ejus in facem, & humus ejus in sulfur. & erit terra ejus in picem ardentem. Nocte & die non exstinguetur, in sempiternum ascendet fumus ejus, à generatione in generationem desolabitur, in secula seculorum non erit transiens per eam.

Jam recedit cum suis Beatis Christus in coelum, qui forte illud Moyse superato rubro mari, occinent. *Cantemus Domino gloriosè magnificatus est &c.* Jam Sanctorum qui vis ad suum, deducitur thronum, jam præmia laborum accipit. Jam Angeli salutant Poenitentes, Archangeli &c. Jam amici, affines. Jam corpus illud factum est spirituale, glorificatum. Jam non possunt satiari laudibus Dei qui pro momentaneis laboribus immensum gloriæ pondus illis dedit. Sed recordabitur ne aliquando DEus damnatorum? Carcer ille inferni, & describit Isai. 29. *A Domino exercituum visitabitur in tonitruo, & commotione, & voce magna turbinis, & tempestatis, & flamma ignis devorantis. Et erit sicut somnium visionis nocturna multitudo omnium Gentium, quæ dimicaverunt contra Ariel, qui adhaeserunt Adversario Christi, & omnes qui militaverunt & obsederunt & prevaluerunt adversus eam. Adversus bonos. Et sicut somniat esuriens & comedit, cum autem fuerit expergetus, vacua est anima ejus, & sicut somniat sitiens & bibit, & postquam fuerit expergetus, lassus adhuc fuit, & vacua est anima ejus. Sic erit multitudo omnium Gentium quæ dimicaverunt contra montem Sion. Æterna fames, æterna sitis, æternum tonitru & turbo.*
 Felicitas mundi transiit sicut somnium.

CONCIO IV.

Pro FERIA Tertia Dominicæ I. Adventûs.

Arescent homines præ expectatione eorum &c. Luc. 21.

Venient boni, venient & mali ad iudicium. Breviter Evangelium describit sententiam in utrosque: *Venite benedicti. Ite maledicti. &c.* Multa nihilominus invenio in S. Scriptura, quæ has sententias explicare videntur, & modò, sicut heri explicui sub imagine militum fidelium & infidelium Regi, explicare constitui sub imagine duarum filiarum ejusdem Patris, quarum una se gessit optimè, alia nequiter. Sub hac enim imagine S. Scriptura & laudes ponit bonæ, & vituperia malæ animæ. Hæc animam expectantem proponant.

Veniet bona anima, & DEUS appellabit illam, *Filiam Principis.* Tu filia mea es, filia Principis. Tamen enim Angelus referet ejus facta digna Principe, quòd noluerit sub servitute carnis, mundi, Sathanæ vivere, & soli DEO voluerit subesse. An enim non turpe si homo fiat sicut equus & mulus? Greg. in Pl. 2. Poenit. *Equus sicut Dominum suum portandum recipit, ita etiam sine discretionem alios qui volunt ascendere seßores admittit &c. Mulus sicut onus Domini sustinet, ita se cuilibet onerabilem prabet.* Non est filia Principis anima quæ est sicut mulus & equus. Cui caro &c. onera imponit. Tum jubet Christus ut se illi associet Angeli Can. 7. *Quid videbis in Sunamite nisi choros castrorum, quàm pulchri sunt gressus tui in calceamentis filia Principis!* Sunamitis idem est, quod mortificata. Gressus, sunt actiones. Chori castrorum, sunt Angeli. Sic Jacob Gen. 32. habens obvios sibi Angelos dixit, *Castra Dei sunt hæc.* Sunt chori propter exultationem de illa anima. Vade ergo filia Sion, id est specularionis, quæ contemplatione coeli adhuc in terra facta est concivis Sanctorum, Zach. 9. *Non transibit super eos ultra exactor, quia nunc*

vidi

vidi oculis meis, exulta satis filia Sion. Ingredere patriam tuam, filia Judæ Pl. 16. *Audivit & letata est Sion.* Cœlum audito adventu animæ bonæ lætatum est, *Et exultaverunt filia Judæ propter judicia tua Domine.* Judæ, id est confessionis, propter judicia, quia pro illis lata est sententia. *Venite benedicti.*

Adducetur & mala anima, sed quomodo salutabitur? *Filia latronis*, ibis in manus carnificum latrocinata es honorem Dei, pejerando, blasphemando &c. Latrocinata es animas proximi calumniando, damna inferendo. *Soli DEO honor & gloria*, tu rapuisti per superbiam. *Domini est terra &c.* Tu omnia voluisti occupare per avaritiam, &c. Micheæ 5. *Nunc vastaberis filia latronis, rapite satellites.* Rapite filiam Edom, id est sanguinis. Sanguis in Scriptura significat peccata, Thren. 4. *Filia Edom quæ habitas in terra Hus, ad te quoq; perveniet calix, & inebriaberis atq; nudaberis.* Hus, id est insidiator, scilicet diabolus in cujus terra illa anima habitat. Ad te ille calix perveniet, de quo Apoc. 14. *Bibent de vino iræ DEI, quod mixtum est mero in calice iræ ipsius.* Inebriaberis, sicut ebrius nescies quid ages. Apud inferos non est scientia, non est consilium. Nudaberis, exponeris suppliciis sicut nudus armatis. Rapite hanc filiam Babylonis, id est, confusionis. In inferno nullus ordo sed sempiternus horror inhabitat, vade filia inferni. Pl. 136. *Filia Babylonis misera.* Recipe laboris tui præmium filia Belial. 1. Reg. 1. *Quasi una de filiabus Belial.* Id est, sine jugo. Recusasti jugum meum suave.

Scit hæc & his majora fore circa se anima, & dum illa jam corpore sumpto expectat, a se cit præ expectatione. Scit se meritam poenas, sed sententiæ horror etiam sanctos terrefacit. Greg. in Pl. 4. *Pœnit. Unusquisq; aut Jerusalem aut Babylonis civis est, sicut per amorem DEI sanctus quisq; Jerusalem civis efficitur, ita per amorem sæculi omnis iniquus in Babylonie structura operatur.* Tum agnosceret quàm durum erit separari à bonis, si enim modò du-

rum erit separari à bonis, si enim modò durum est habere malum vicinum: si durum, malam uxorem: malum filium, quid erit inter pessimos, qui nullâ horâ cessabunt à malicia, degere in æternum? si durum non assumi ad dignitatem, imò ad convivium, cùm assumantur cæteri quibus par esse poteras; quid æternâ fame cruciari, cùm alii inebriabuntur ab ubertate? Ergò separaberis anima misera ab omni bono? Ergò tibi DEUS non erit ampliùs Pater? ergò tractaberis ut filia latronis, ut filia Edom, ut filia Babylonis, ut filia Belial? ô quis mihi daret priùs in nihilum reverti quàm hæc, & coram toto mundo audire! sed & mors fugiet. Cogitate in quam desperationem labetur misera, quomodo arescet? Et has meas poenas spectabunt è cœlo, & nemo miserebitur? Jam mihi DEUS insonabit Jerem. 2. *Transite ad insulas Cethim & videte, & incedar mittite, & considerate vehementer & videte si factum est huiusmodi.* Jam dicet, *si facta hæc fuissent in Tyro & Sidone &c.* Jam ipsi Ethnici deposcent meam damnationem. Jam Jerem. 25. *Dominus de excelso rugiet, & de habitaculo sancto suo dabit vocem suam, rugiens rugiet super decorem suum, celeuma quasi calcantium concinetur adversus omnes habitatores terræ. Pervenit sonitus usq; ad extremum terræ, quia iudicium Domini cum gentibus.* Sed quid moror in lamentis infelicis animæ, nostrum est providere ne ad hanc infelicitatem veniamus, nostrum ut sit noster DEUS, Basil. in Pl. 29. *Non omnium DEUS est DEUS, sed eorum propriè qui charitate ei sunt conjuncti.* Diligunt DEUM ex toto corde, & proximum sicut se ipsos. Sed nos frequenter facimus ut illa Virgo de qua Jacoponus, quæ sibi commissam habuit gemmam pro qua omnia sibi poterat comparare. Petierunt ab ea quinque viri ut illis daret gemmam, Musicus da mihi gemmam, ego tibi dulciter canam. Cùm huic denegasset venit Pictor, da mihi gemmam, ego tibi pulchras imagines ostendam, & huic abnuic. Venit Pharmacopola, ego dabo odores. Venit cocus,

cocus. ego dabo cibos, negavit adhuc. Venit Leno. &c. Impugnant nos quinq; sensus veluti hi quinque viri, & seducimur, tradimus gemmam charitatis, propter aliquem sensum in peccatum labimur, ac DEum & charitatem amittimus.

CONCIO V.

Pro Feria Quarta Dominicæ I. Adventûs.

Propè est Regnum DEI. Luc. 21.

Quidquid sit de hoc, adhuc né diu mansurus sit mundus? Certè hæc nostra tempora vocat novissima S. Paulus. Sed sint qualiacunque, plûs nostra interest, laborare ut ad Judicium DEI quàm securissimi veniamus, quia post novus incipiet mundus, in quò amplius non moriemur, & à iudicio dependet ut felices aut miseri simus in æternum. Præparemus nos pro hoc iudicis adventu.

Non esset opus multâ præparatione, si post Baptismum in nulla lapsis peccata moriendum esset, tunc enim rectè ut hæredes ad cœlum transiremus. Sed modò, ubi scimus nos peccasse, nescimus an sit dimissum, scimus damnari multos etiam è Christianis, paucos salvari, quis non cohorrescet ad mentionem iudicii? Bern. de Ordine vitæ. *Quamvis omnia feceris, noluisse securus.* Greg. Moral. c. 6. *Minimè mirum fuit quòd Behemoth, ante lavacri undam, ante Sacramenta cœlestia, ante corpoream præsentiam Redemptoris humani generis, fluvium hiatu profunda persuasionis absorbit: sed hoc valdè mirum, valdè terribile est, quia multos aperto ore etiam post cognitionem Redemptoris suscipit, post lavacri undam polluit, post Sacramenta ad inferni profundum rapit.* Tot verò damnantur ut Chrysost. homil. 4. ad pop. dubitaverit an ex urbe Antiochia centum essent ad cœlum ituri. Ut dum Bertholdo concionante mulier quædam esset mortua ac paulò post resuscitata, dixerit è sexaginta millibus

bus tunc ad DEI iudicium adductis, exceptis tribus omnes esse damnatos. Quia horrendum est incidere in manus DEI viventis. Sed fortius est testimonium Isaïæ 24. *Hæc erunt in medio terræ in medio populorum, quomodo si paucæ olivæ quæ remanserunt excutiantur ex olea, & racemi cum fuerit finita vindemia. Hi levabunt vocem suam atq; laudabunt: Quia DEUS non sicut homo iudicat.* Innocent. III. in Ps. 142. *Meticulosum est omni viventi coram te causam agere criminalem, quia cum sis potentissimus manus tuas nemo potest effugere, cum sis sapientissimus oculos tuos nihil potest latere: cum sis iustissimus animum tuum nemo potest corrumpere. Coram quo accusatrix est conscientia, rea mens, advocatrix ratio, testis memoria, & tu Iudex.* O qualis Iudex qui scrutatur Jerusalem in lucernis, qui in Angelis reperit pravitatem, in cujus conspectu cœli non sunt mundi, coram quo vix iustus salvabitur, qui multos vocavit paucos elegit. Quis ex nobis salvabitur? quomodo id modo cognoscemus? Greg. 29. Moral. 9. *Quis inter occultorum DEI iudiciorum nubila mentis suæ radium mittat ut aliquâ consideratione discernat, vel quis perduret in malo, vel quis perseveret in bono; vel quis ab infimis convertatur ad summa, vel quis à summis revertatur ad infima? latent hæc sensus hominum, nec quidquam de alicuius fine cognoscitur, quia Divinorum iudiciorum abyssus humana mentis oculo nullatenus penetratur.*

Videntur nobis quædam sancta, sed cum ante oculos venerint, sunt sepulchra dealbata: ut imagines sanctæ, sed intus cariosæ aut telâ aranearum oppletæ. Videntur pleni operibus bonis, sed jam mercedem suam receperunt. Videntur ut poma circa mare mortuum, sed ubi Iudex aperuerit, prodibit ingens foetor. Osee 10. *Vitis frondosa Israël.* Chald. legit. *Vitis vastata sive spoliata.* Pauci reperientur ut animalia Ezech. 10. *Similitudo eorum quasi carbonis ignis ardentis, & quasi aspectus lampadarum.* Qui sibi ardeant ut carbo, aliis luceant ut lampas.

Qui

qui sint sicut mulier Prov. 30. *Quæsit linum & lanam, & operata est consilio manuum suarum, ex lino fit iadusium quod absconditur, ex lana vestis quæ patet. Quot sunt lagunculae Josue Judic. 7. quæ ignem non aquam contineant? Quot sunt tabernacula Cedar, quæ extra deformia, intus ornata? scrutabitur abscondita Dominus, scrutabitur profunda cordium. Quidam nobis displicent, placebunt DEO Greg. 1. c. Scimus quod a latro de patibulo transiit ad regnum, Judas de Apostolatus gloria lapsus est in tartaram. Video, Paulus sic inter iudicia occulta formidat, ut reprobari se, etiam postquam vocatus est timeat 1. Cor. 9. Castigo corpus meum &c. Philip. 3. Ego me non arbitror comprehensisse, unum autem, quæ quidem retrò sunt, oblitus, ad ea quæ sunt priora extendens me ipsum, ad destinatum sequor, ad palmam supernæ vocationis in Christo Jesu; sequor autem si comprehendam, in quo & comprehensus sum. Et certè jam de illa voce Dominica dictum fuerat, vas electionis mihi est. Vamiseris nobis qui de electione nostra nullam adhuc vocem Dei cognovimus, & jam in otio quasi de securitate torpemus? Nescimus an odio an amore digni sumus. Quid quando nostram ingratitude discutiet? plus pro nobis fecit quàm pro Angelis. Quid, quando datos à se instinctus & impulsus ad bonum? Quid, quando comparabit opera nostra quæ fecimus pro illo, cum operibus Ethnicorum quæ fecerunt pro idolis? Quid, quando beneficia sua in nos collata enumerabit?*

Occurramus ei in confessione. Bis non judicat in idipsum, nos judicemus. Cogitemus quod Jerem. 2. dicit animæ nostræ. *Quam vilis facta es nimis iterans vias tuas, & ab Ægypto confunderis sicut confusa es ab Assur.* Ab Ægypto à filiis hujus sæculi, qui negotia hujus mundi tractant diligentius quàm tu æterna. Quomodo milites laborent pro inani gloria, Opifices pro nummo. Assur sive Assyrii ita laborarunt in bello ut decalvatum fuerit omne caput à gestatione galeæ, & omnis humerus

depilatus à gestatione armorum. Et tu quid fecisti pro cœlo ?
 Judicemus nos, crebrò intra nos dicendo. Quid erit de me ?
 Secundò judicemus nos confessionem sacram debito modò faci-
 ciendo. Tertiò exequamur in nos judicium puniendo carnem
 nostram. Monet Tertull. lib. de poenit. *Pœnitentiam ita pec-
 cator invade, ita amplexare, ut naufragus alicujus tabula fidem.*
 Addo ex Greg. lib. 9. epist. 25. *Magna est contra peccatum virtus
 pœnitentia, sed si quis in eadem pœnitentia perseveret. Nam scri-
 ptum est Matth. 10. Si quis perseveraverit usq; in finem hic sal-
 vus erit.*

CONCIO VI.

Pro Feria Quinta Dominicæ I. Adventûs.

Levate capita vestra. Luc. 21.

Quis daret mihi vocem Apostoli ut clamarem, *Hora jam
 nos est de somno surgere ?* Rom. 13. Dormit quis & domus
 accenditur, & cum toto perit. Dormit in navi & navis
 mergitur. Instat supra nos ignis qui præcedet faciem Judicis
 Domini: instat diluvium aquarum multarum in quo nec San-
 ctus appropinquabit. Dies horribilis instat Judicii, Dies iræ,
 dies amara, dies retributionis, surgamus *Levate capita vestra.*
 Erunt signa in Sole.

Quod ex domo nostra ante hanc diem extulerimus, hoc
 per æternitatem habebimus. Sed alter efferet sola cadavera,
 atque si opes essent versæ in cadaver quod nulli est usui. Ope-
 ra bona in mortali peccato facta, hæc enim sunt mortua, & tan-
 tum apud Judicem proderunt atque cadaver si pro Patrono
 assumatur. Alter mortificata, quæ fuerunt aliquando viva, &
 opitulari poterant, sed modò jacent velut lethargo correpta.
 Alter tandem viva, & hic solus felix. Sed tamen David orat.

Ab ocs

Ab occultis meis munda me. Sed tamen Eccl. De Propitiato peccato noli esse absq. metu. Idcirco scire non possumus, an opera aliqua viva habeamus. Idcirco etiam Sanctissimi timebant diem iudicii. Itaque sumus in eo statu, in quo cum domus ardet cum diluvium obruit, is est qui nescit an sit evasurus. Et quomodo non pavebit. Dicit August. lib. 1. ad Bonif. c. 6. quod gratia Dei, quæ hominem facit DEO gratum, sanctum, sit melior cœlo & Angelis. Hanc scit se ut Esau pro esca pro luxuria &c. perdidisse. Si cœlum & Angelos perdidisses, destruxisses & diceretur, redde à te perditos, alioqui vivus exureris. Majus hoc est debitum quàm decem millium talentorum. Deprecatio in iudicio locum non habet. Pro hac orabit omnis sanctus in tempore opportuno, verum tamen in diluvio aquarum multarum non approximabunt ad te. Jerem. 7. Tu ergo noli orare pro populo hoc, nec assumes pro eis laudem & orationem, & non obsecras mihi quia non exaudiam te. Nonne vides quid isti faciunt in civitatibus Juda, & in plateis Jerusalem? Quid ad hoc o peccator? Comede volumen istud. Hunc librum rationum 3. Reg. 19. Elias ruinam montis non poterat spectare. Job amici videndo calamitatem Jobi per dies septem obstupefacti hæserunt. Tu plus fecisti, cum gratiam perdidisti, Spiritum S. ex tuo corde cum suis donis exturbasti, lacerasti chyrographum quod tibi datum ut esses filius DEI adoptivus, Sacramentorum fructum conculcasti. Cum capta est arca Domini extinctus est dolore Heli. Cum Constantinopolis subito mortuus Nicolaus V. Cum Jerosolyma, Urbanus, cum Italia Benedictus I. Plus & indicibiliter plus mali factum est, cum gratiam DEI protrivisti. S. Th. 1. 2. q. u3. a. 5. præponit gratiam creationi. Creatio ex modo agendi maximum est opus DEI. At hæc justificatio impii, quæ fit in eo per gratiæ infusionem, major, ut quæ terminatur ad bonum æternum Divinæ participationis, non autem natura mutabilis. Quia per gratiam.

ut docet S. Petrus, Divinæ naturæ consortes efficimur. ut Dionys. Areopag. Divina vita inspiratur. Ut S. Maximus, Divinitas datur. At cum homo hanc gratiam perdit, quæ est quasi vestis quædam intra & extra ornans animam, & non sola est DEI benevolentia externa, simile quid facit, atque si quis destrueret quod Rex potentissimus suis totis opibus ædificavit, & hoc faceret ut inimico ejus placeret. Imò plus facit quàm si solem & stellas destrueret. Tum Judex, *Hec fecisti & tacui.* Compensa modo, & quia non potes in ore, lue in corpore. O quantum supplicium ferendum est ut tanto respondeat damno! Thr. 2. *Quomodo obtexit caligine in furore suo Dominus filiam Sion, projecit de cælo inclytam Israël, & non est recordatus scabelli pedum suorum in die furoris sui! præcipitavit Dominus, nec pepercit, omnia speciosa Jacob.*

Sed non hoc solum malum fecisti, ait Dominus. *Duo mala fecit populus meus, me dereliquerunt fontem aquarum, & foderunt sibi cisternas dissipatas quæ aquam continere non valent.* Sprexisti gratiam meam, characterem meum, & recepisti characterem inimici mei. Ut illi quos signabit Antichristus veræ fidei desertores nempe maculam & turpitudinem quam inducit peccatum: & ex qua cognoscit dæmon peccatorem ut suum. Greg. in Ezech. lib. 5. hom. 9. *Sicut duobus modis à DEO receditur, ita duobus modis homines apostata sunt. Nam unusquisq; à Conditore suo aut fide recedit, aut opere. Sicut ergo qui à fide recedit apostata est, ita qui ad perversum opus quod deseruerat, redit: ab omnipotente DEO apostata sine dubietate ulla deputabitur, etiamsi fidem tenere videatur.* Agnoscit hanc ipsam apostasiam in peccato Cypr. lib. de Bonopudicitia. Merito fidelium aures abominantur apostata vocabulum, verum hoc non ibi tantum execrandum est, cum incenso thusculo, aut scripto libello renuntiatur professioni nominis Christi, sed ubicunq; contemptis Christi legibus obtemperatur

Satha-

Sathana. Nec enim refert quid sonet lingua, qua si sonet Christum, cum animus deditus sit criminibus, non est professio sed hypocrisis. Tam foetens est hæc macula, ut S. Catharina Senen. non potuerit foetorem sustinere hominis in peccato mortali. Tanta turpitudine, ut dæmonem nullus pictor æquè turpem posset depingere. Si eam homines oculis carneis conspicerent, subito morentur, Angeli oculos averterent. Si sordes totius mundi in unum conferrentur, respectu hujus maculæ odor essent, omnes turpitudines essent pulchritudo. Si in cælo poneretur, & eam Sancti amoliri non possent ipsi de cælo fugerent. Prodi ergo sic maculata anima, & in oculis totius mundi porta confusionem tuam. Omnes te abominabuntur, execrabuntur, &c. Videbat hanc turpitudinem, hunc horrorem, S. Anselmus, qui dicebat malle se in infernum præcipitari quàm in horrorem peccati. Prodi anima, ut te spectent Angeli. *Et moverunt caput suprate.* Hæcine civitas perfecti decoris? *Obstupescite cæli & porta ejus desolamini.* Iste tam sordens, tam turpis bellum movebat contra DEum Job. 15. *Tendit adversus DEum manum suam, & contra omnipotentem roboratus est, cucurrit adversus eam erecto collo, & pingvi cervice armatus est. Operuit faciem ejus crassitudo, & de lateribus ejus arvina dependet.* Quid adhuc Sancti, quid Angeli? *Pereat de terra memoria ejus, & cum iustis non scribatur.*

Sed dicet fortè hic miser, in quo Domine contra te insurrexi? Respondebitur. Insurrexisti in superbia, per vanitates, pompas, vanam gloriam, præsumptionem. In avaricia, per usuras, rapinas, retentiones, calumnias, fraudes. In luxuria, per fornicationem, adulterium &c. In invidia, per odium rancorem, malam voluntatem, diffamationem. In gula per comestiones, ebrietates, jejuniorum fractiones &c. In ira, per vindictam, vulnera, damna. In acedia &c. Vade maledicta in ignem

gaem æternum. Psal. 108. *Dilexit maledictionem, & veniet ei : & noluit benedictionem, & elongabitur ab eo.*

CONCIO VII.

Pro Feria Sexta Dominicæ I. Adventûs.

Erunt Signa in Sole & Luna Luc. 21.

Quando DEus perditurus erat Pharaonem cum Ægyptiis dedit signa per Moysen : idem faciet quando Antichristum perdet. Populus Dei transivit illic per mare, & hîc transibit. Et hîc boni opprimuntur, & hîc sunt Ægyptii. Consideremus hæc signa.

Quæ in hoc casu Ægyptiis & Judæis contigerunt, ait 1. Cor. 10. *Omnia in figura contingebant illis, scripta sunt autem ad correptionem nostram in quos fines sæculorum devenerunt.* Prima plaga seu signum fuit Exod. 7. *Moses elevans virgam percussit aquam fluminis coram Pharaone & servis ejus, quæ versa est in sanguinem.* Idem erit dum Antichristus persequetur Fideles. *Erit tribulatio magna.* 2. *Extendit Aaron manum super aquas Ægypti & ascenderunt ranæ super terram Ægypti.* Quia Antichristus non solum in corpore per gladium, sed etiam in anima per falsas doctrinas occidet. Ranz prodeunt ex aqua, hæresim docent qui fuerunt baptisati, ex nobis prodierunt. 3. *Extendit Aaron manu virgam tenens, percussitq. pulverem terræ, & facti sunt cymiphes in hominibus & jumentis.* Adjungit sibi Antichristus velut de terra ortos Paganos, & homines terrenis deditos, qui ejus exercitum innumerabilem constituent. 4. Exod. 8. *Venit musca gravissima in domum Pharaonis, & in domum servorum ejus, & in omnem terram Ægypti.* Surget gens contra gentem, Frater tradet Fratrem, domestici erunt tanquam muscæ gravissimæ, inevitabiles 5. *Mortua sunt animalia.* Hæc notant viros evangelisantes,

bos,

bos, leo, &c. deerunt propter oppressionem Antichristi qui restat doceant. 6. Ulcera turgentia, peccata omnia à tumore sive superbia incipiunt. *Abundabit iniquitas.* Avaritia, Luxuria, nubent & nubentur sicut in diebus Noë. Ira &c. 7. Grando cum tonitruis, virtutes coelorum movebuntur. Exerent vehementer astra vires, & varia meteora confurgent. 8. Locustæ Exod. 10. Fames. 9. Tenebræ, obscurabit Antichristus falsis suis miraculis veram fidem, adeo ut multi in errorem pertrahantur. 10. Percussa sunt Ægypti primogenita, postquam occidetur Antichristus cum suis principalibus, ibimus ad mare. Ecce jam statim pereunt Ægyptii infideles, qui non credunt in Filium DEI jam sunt iudicati, sed nobis quid fiet? transibimus hunc passum fidei qui sumus fideles, & character baptismi nos ab infidelibus distinguet, sed adhuc eremus districti examinis superanda.

Greg. hom. 26. *Antiquus hostis humani generis fluvium absorbit, quia à mundi origine usque ad Redemptoris adventum vix paucis electis evadentibus in ventrem suam malitia humanum genus traxit.* Influxerunt sicut flumen in mare. Ex Hebræorum sexcentis millibus duo tantum terram promissionis attigerunt. De orbe toto, octo diluvium evaserunt. Pl. *Quis novit potestatem iræ tuæ, aut præ timore iræ tuam dinumerare?* Sed redeamus in eremum. Bernardus de ordine vitæ. *Quamvis omnia feceris noli tamen esse securus, multa habentur pericula in ipsa quâ incedit eremo.* Ibi certe igniti sunt serpentes qui percutiunt & interimunt murmuratores. Ibi lepra quâ inficit & deturpat susurrones & detractores. Ibi servus gladius qui devorat fabricatores idoli, &c. Ibi examen rigidum. Proponetur Clericis Hebr. 5. *Nec quisquam sibi sumit honorem sed qui vocatur à DEO tanquam Aaron.* Et profiliat serpens ignitus in Simoniacos tanquam in Dathan & Abiron. Proponetur Dominis Isaïæ 1. *Principes tui infideles, socii furum, & oppressores pauperum gladius devorabit, tanquam*

quam idololatrias, Nam avaritia idolorum est servitus. Proponetur mercatoribus Matth. 6. *Nolite jurare. S. Th. in quodlib. perjurium gravius docet esse homicidio. Proponetur milicibus. Neminem concusseritis, contenti estote stipendio vestro.* Proponetur viduis. Vidua quæ est in deliciis mortua est. Artificibus, Agricolis, &c. Job 4. describit Judicem. *Apud ipsum est fortitudo & sapientia, ipse novit & decipientem & qui decipitur, adducit Confiliarios instultum finem, & Judices in stuporem. Baltheum Regum dissolvit, & pracingit sunt renes eorum. Ducit Sacerdotes inglorios, & Optimates supplantat, commutans labium veracium, & doctrinam senum auferens, effundit despectionem super Principes, eos qui oppressi fuerant relevans. Qui revelat profunda de tenebris, & producit in lucem umbram mortis. Quis potens hunc Judicem terrebis. Quis astutus decipiet? Tum qui sibi persuadebant operibus se bonis abundare, videbunt in se completum. Pl. 75. Dormierunt somnum suum, & nihil invenerunt omnes viri divitiarum in manibus suis. Imò ut Hieron. legit. Et non invenerunt manus suas. Cogitabat aliquis se habere misericordiam erga pauperes &c. Jacob 2. Quid proderit Fratres &c. Charitas solum fuit in verbis. Cogitabat se peccata expiasset, ecce tot illi adducuntur aliena. &c. Greg. lib. 1. in Ezech. hom. 19. Sape evenit, ut cum se viderint magno cælestis gratia munere compunctos, iam se perfectos existiment, & obediens putent, sed quia nullus est qui dura præcipiat; patientes se esse credunt, sed quia nemo eos per contumelias & adversitates pulsat.*

Tum præ oculis sistuntur artificia maledicta in confessionibus quibus se decipiebant, cum palliationes usurarum, simoniarum: cum rationes quæ sitæ pro non restituendo, cum odia dissimulata. Tum hypocrisis larva detrahetur: cum inanitas rationum status comparebit, cum dispensationes coloratis rationibus petiæ, cum gulæ prætexta sanitas, libidini humanitas, furori

furori
holpi
Vide
getes
hoed
gladi
ter sp
fuiti
plurin
dalis
bus ha
Venit
verla
erat se
tio pr
per se,
as tunc
cet oca
quo eff
te &c.

Sicu
SCH
vi
sangu
Certe
Purgat

furori zelus, vindictæ justitia, avaritiæ parsimonia, ebrietati hospitalitas, acediæ fuga vanæ gloriæ, superbiæ generositas &c. Videte, an non *totus mundus in maligno*? an non potius albæ fetgetes ad ignem quàm ad messem? Recedant oves de medio hœdorum. Veniat supra hœdos serpens exterminator, veniat gladius. *Venite benedicti.* Veni lilium quod in mundo fuisti inter spinas, & unicum inter multas. Veni serve mi Job 30. Qui fuisti *frater draconum, & socius struthionum*, unus bonus inter plurimos perversos. Veni Ezechiel cap, 2. *Separa te ab incredulis & subversoribus qui sunt tecum, & à scorpionibus cum quibus habitasti.* Veni Loth 2. Petr. 2. *de injusta conversatione.* Venite Pauli discipuli Phil. 2. *de medio nationis prava & perversæ.* Veni Episcopo Pergami Ecclesiæ Apoc. 2. *Qui habitasti ubi erat sedes Sathanae.* At vos scorpiones, vos struthiones, vos natio prava, vos sedes Sathanæ discedite. Ezech. 7. *Nunc finis super te, & immittam furorem meum in te, & judicabo te juxta vias tuas, & ponam contra te omnes abominationes tuas, & non parceret oculus meus super te. Et non miserebor. &c.* Nunc de propinquo effundam iram meam super te, & complebo furorem meum in te &c. Et scietis quia ego sum Dominus percutiens.

C O N C I O VIII.

Pro Sabbato Dominicæ 1. Adventûs.

Erunt signa in Sole & Luna. Luc. 21.

Sicut Judex ad audiendam sententiam litigantes citat, ita Christus cicationem affigit in Sole & Luna, ut ab omnibus videri possit. Joël 2. *Sol convertetur in tenebras, & Luna in sanguinem antequam veniat dies Domini magnus & horribilis.* Certè horribilis pro quo omnia teguntur nigro, & sanguine. Purgatur locus tribunalis terra, in qua commissa sunt de quibus

bus erit iudicium. Sed igne, qui sicut diluvium Noë exundat, ignis ante ipsum precedet. Jam vellent confiteri qui nolebant, jam restituere &c. Jam venit Iudex in sua maiestate, audiamus quod feret de nobis decretum, & solum in exemplum, iusto iudicia nostra de DEO.

Job 36. *Causa tua tanquam impii iudicata est.* Judicabant blasphemi DEum ut impium, perjuri ut testem falsitatis &c. Luc. 21. *Tunc videbunt Filium hominis venientem in nube cum potestate magna & maiestate.* Videbunt omnes Isai. 26. *Videant & confundantur zelantes populi, & ignis hostes tuos devoret.* Ostendetur etiam ex alia parte diabolus pro quo iudicabant, illi scilicet serviendum. Greg. 13. Moral. 19. *Qui distractionem iustitie Divina non metuunt incassum sibi de misericordia blandiuntur.* O quale erit spectaculum, quando hac immanissima bestia (diabolus) Electorum oculis ostendetur, quæ belli tempore nimis eos terrere potuerat si videretur, cunctis videntibus precipitabitur. Illum ut sequeremini, dignum duxistis. Illius vanitates, vindictas, pseudopolitica principia pro regula habuistis. Existimatis quod DEus vobis non irasceretur, quia differebat ultionem. Hieron. ad Castratium. *Magna ira est quando peccantibus non irascitur DEus.* Unde in Ezech. 16. dicit ad Jerusalem. *Jam inquit non irascar tibi, zelus meus recessit à te.* Et Osee 4. *Nequaquam irascar vobis, nec visitabo nurus eorum cum adulteraverint.* Judicant qui sunt in dignitatibus, quod fructus earum soli suæ voluptati servire debeant. Salvian. de gubern. lib. 4. *Quid aliud dignitas sublimium quàm proscriptio civitatum? aut quid aliud quorundam, quos taceo, præfectura quàm prada? nulla siquidem pauperum major depopulatio, quàm potestas? id est Magistratus, ad hac enim honor à paucis emitur ut cunctorum vastatione solvatur.* Qui præest præesse debet, tanquam qui à subditis ad hoc stipendium accipiat. Greg. lib. 5. in Reg. cap. 5.

C. 5. *Reſtor & honoratur à ſubditis, & portat eos à quibus honoratur.* Sed lamentatur Cyp. 2. epiſt. 2. *Poſſident ad hoc tantum ne poſſidere alteri liceat, & o nominum quanta diverſitas! bona appellant, ex quibus illis nullus niſi ad res malas uſus.* Audite de vobis iudicium DEI. *Eſurivi & non dedidiſis mihi &c.* Iudicatis quòd DEUS vobis ſolis benefacere voluerit, & pauperes deſeruerit, & cauſam ejus judicatis ut impii, ac verò ille dedit vobis, ut vos pauperibus diſtribueretis.

Alii neglectis bonis operibus totam ſpem collocant in miſericordia DEI, & ſic illum miſericordem ſed non ſimul juſtum judicant. Sed ut Greg. lib. 2. in Reg. *Hoc ipſum quòd diſtinctionem Divina juſtitia non timemus, nobis valdè timendum eſt.* Nam DEUS noſter ita juſtus eſt, ut non ſolùm peccata per commiſſionem facta, ſed etiam omiſſiones damnet. Baſil. orat. quòd mandata præterimus. *D. N. JESUS Chriſtus nos docet, ut non tantum mala quæ damnat, vitare; ſed quæ præcipuè bona ſunt, omninò facere debeamus.* Ait enim. *Niſi juſtitia veſtra abundaverit &c.* Item. *Omnis qui audierit meos ſermones, & non fecerit eos, ſimilis erit homini ſulto qui edificavit domum ſuam ſupra arenam &c.* Et ruruſ. *Arborem quidam plantavit in vinea ſua, & venit quarens fructum ejus, & non invenit, & ait vinitori. Jam tres anni ſunt, quibus venio quarens in ea fructum & non invenio; excide illam ne terram occupet.* Alibi verò clariùs hoc oſtendere iudicium videtur, cum dicit: *Diſcedite à me maledicti &c.* *Eſurivi enim.* Ubi meras omiſſiones adducit, & de illis fert ſententiam. Scelus eſt non ſolùm malè facere, ſed etiam non facere bonè. Unde idem Baſil. ſerm. 2. *Divitem avarum ſic alloquitur. Tuorum ſclerum te acervuſ comitabitur, ſicut enim umbra corpus, ſic peccatum animam ſequitur geſtorum imaginem manifeſtam referens.*

Aliudum non intelligunt quare DEUS aliquid agat, damnant cum quaſi malè ageret. Sic ſi Filius in juventute moriatur,

riatur, si pluvia vel calor noneo quo vellet tempore veniat, si grando decidat &c. Greg. 27. Mor. 2. Tantò debemus sub ejus judiciis silendo quiescere, quando & rationem judiciorum illius nos certissimus non videre. Si nescimus cur agat, cùm judicamus velut imale ageret? Greg. 29. Mor. 18. Quis intelligat quæ esse secretorum subtilitas potest, quod sæpè vir justus à judicio non solum non vindicatus sed etiam punitus redeat, & iniquus ejus adversarius non solum non punitus, sed etiam victor abscedat? quis intelligit cur vivit alius insidians mortibus proximorum, & moritur alius qui profuturus esset vitæ multorum? &c. Alius benè quidem vivit, sed in hac vita eò usq; durat, quoad in perversa proruat, &c. Quis ergò ista cælestium judiciorum secreta discutiatur. Dicatur ergò homini, ut se nescire cognoscat, nescientem verò se cognoscat & timeat, timeat ut humilietur, humilietur ne præsumat in se.

Sunt & alia plurima in quibus contra DEum ferimus sententiam. Fuerunt avari qui dum morerentur, dicerent sibi DEum invidere. Fuerunt infideles qui fallacem judicarent DEum. Fuerunt afflictī, qui dicerent se apud DEum in oblivione. Reddet DEus in conspectu totius mundi rationem, quòd nihil nisi sanctè & justè egerit, & quare vos omnium scire causas non expedierit. Reddite vos vicissim rationem cur DEI causam tanquam impii judicastis? Tunc omnis iniquitas oppilabit os suum. Dic cur in DEum peccastis? At ille obmutuit. Quæ sententia sequetur? Abac. 2. Lapis de pariete clamabit, & lignum quod inter juncturas adificiorum est responderet. Omnis creatura adversum peccatorem consurget Jerem. 25. Et erunt interfecti Domini in die illa à summo terra usq; ad summum ejus, non plangentur, & non colligentur, neq; sepelientur, in sterquilinum super faciem terra jacebunt. Ululate pastores & clamate, & aspergite vos cinere Optimates gregis, quia completi sunt dies vestri ut interficiamini, & dissipationes vestrae, & cadetis quasi vasa pretiosa. Et peribit fuga à pastoribus, & salvatio ab Optimatibus gregis.

CON.

CONCIO IX.

Pro Dominica 2. Adventûs Prima Concio.

Joannes in vinculis. Matth. II.

Quibus mihi daret penicillum Methodii monachi, qui captus ab Ethnico Rege Bulgarorum, venationi dedito, iussusque pingere aliquam cruentam venationem, pinxit DEI iudicium, quo Rex territus Baptismum suscepit, & Michaël dictus. Jam in curia mundi datum est signum iudicii. Jam Zach. 2. libro profertur, sedit iudicium. Jam solâ cogitatione huius iudicii Bern. serm. 26. in Cant. plorat. *Heu me mater mea, cur me genuisti filium doloris, cur exceptus gemitibus?* Jam Arsenius, *Timeo valde.* Jam Ephrem. *Quomodo hœdus cum ovibus consistam?* Jam Dominicus & Franciscus in terra se projici petunt, Aloysius à capite ad calcem flagellari. *Iustus in illo vix salvabitur, peccator & impius ubi parebunt?* Suntne isti joci, fabulæ? Spectemus quid ulterius agatur.

Judicium veluti in Areopago extinctis luminibus. Sol obscuratur, &c. Terra veluti res peste infecta jam exusta est. Jam ad suum locum omnia reponuntur. Joannes qui fuit in vinculis calcat Neronis collum, Paulus Herodis, &c. Jam non queretur Eccl. 3. *Vidi loco iudicii impietatem.* Venit Judex, confidet, &c. ille né à Judæis conculcatus, Barabbæ postpositus? &c. ille, ille jam se vindicabit de alapa sibi impacta, de calumniis. Venite superbi, avari, &c. spectate. *Videbunt in quem confixerunt. Tunc plangent omnes tribus terra. Spectate. Ignis à facie ejus exarsit. Dan. 4. Sedit iudicium, & libri aperti sunt.* An reddes rationem quia non fuisti dives Senator, &c. Sed quid? *Redde rationem villicationis tue Nazianz. Brevis sum cuiusq; momentum rationem à nobis reposcet. Ambr. in Psal. 5, Aperiuntur libri*

non scripti atramento, sed scelerum inquinamento. Opponentur hic beneficia DEI. Quantum pudor? sialicujus confessio legereur publicè, si virgo lapsa produceretur cum suo complice. Loquetur Judex, sed tanquam Nabuchodonosor cum Sedecia quem fecerat loco Patris ejus Joachin Regem 4. Reg. 24. Et ipse rebellavit. Locutus est cum eo iudicium. Egisti mecum ut Saul, optima tibi retinendo. Egisti volendo me decipere sicut Ananias, non es mentitus hominibus sed DEO. Egisti sicut Simon magus, pecunia tua sit tecum in perditionem. Corrupta judicia, usuræ, fraudes, &c. S. Valerianus. Ventura sunt tecum hæc omnia, non, ut putas, ad ornamentum sed ad testimonium. Lapis contra te clamabit ex pariete, clamabunt aliæ creaturæ, malè nobis es usus, jam es in hamo. August. Veniet tempus quando videbunt quanta tormenta cum aviditate devoraverint. Ob ista cecidisti ut avis in rete Pl. 9. In operibus manuum suarum comprehensus est peccator. Deteguntur omnium peccata, examen fit rigidum. Hieron. ad Fabiolam. Quorum sperata pudicitia in die iudicii dehonestabitur? &c. Isaïæ 34. Tabescet omnis militia cælorum. Respondete miseri. At illi. Montibus, cadite super nos. Utiq; nondum ad poenas rapimini? Quis mihi det, ut in inferno protegas me? Utiq; nondum legitur decretum? Isaïæ 58. Sensus cordis mei turbati sunt in me. Job. Nunquid respondebo ei unum promille? Visâ, solum Judicis manu scribente in pariete Balchasar, Facies Regis immutata est, & tamen convivium non iudicium erat. Et cogitationes ejus conturbabant eum. Quid de me fiet? compages renum ejus solvebantur. & genua ejus adinvicem collidebantur. Ruperit, in Dan. 9. Audite hæc ebrii, audite temulenti, &c. Dabitur regnum vestrum non Babylonis sed demonibus. Ponentur jam vestri anni in statera Prov. 16. Pondus & statera iudicium Domini sunt. Et statera Prov. 21. Omnis via viri sibi videtur recta, appen-
dit autem Dominus corda virorum.

Confi-

Consideravit hæc Ambr. in Apolog. David. *Va mihi quia latere cupio; & latere non possum, quomodo enim latebo qui inscripta in pectore meo gero meorum iudicia peccatorum?* Multa DEI oculus videt quæ nos peccatis obtenebrati non advertimus. Timebat hoc David Pl. 18. *Ab occultis meis munda me. Pavebat* 1. Cor. 4. *Nihil mihi conscius sum, non in hoc justificatus sum. Dominus est qui judicat.* Job. 25. *In verbis ejus non sunt munda stella.* Assistenti judicandi ex monumentis extracti, sicut dum urbs capitur, producantur è latebris. Salutat anima corpus, maledictum esto, propter te perii. Ibimus in regionem ignotam, dividemur sicut victor dividit captivos. Nunc adverto quantâ vivens usus sum DEI misericordiâ, & colligo quanta me maneat justitia. S. Cypr. jam in carcere, jam perpeffurus martyrrium. *Va peccatis meis cum dicturus sum monti ut cadat super me.* Stant Reges ubi vestra regna? 4. Reg. 9. *Haccine illa Jezabel?* Zach. 12. *Plangent luctu magno sicut doli solet in morte primogeniti.* Vellemus ad cælum Job 5. *Conterentur in porta & non erit qui eripiat.* Respiciunt Angelos, hi non omnibus solatio. Aspiciunt dæmones, hic horror. S. Thomas Apost. cum prædicaret Indis, neque illi vellent credere, jussit dæmones comparere, ut viderent Indi quos Deos colerent, mortui fuissent præ terrore nisi Sanctus signo S. Crucis illis subvenisset. Cum his Peccatori vivendum. Satis graviter castigavit DEUS Ægyptum, & tamen Exod. 8. solum digitus DEI fuerat ibi. Hic tota manus. Heb. 10. *Horrendum est incidere in manus DEI viventis.* Insuper manus sunt armatæ. Pl. 8. *Arcum suum tetendit & paravit eum, & in eo paravit vasa mortis.* Paratus & gladius Ezech. 21. *Ecce ego ad te, & ejus iam gladium meum de vagina sua.* Occurrit jam aliis. *Recepisti bona in vita tua.* Stant trepidi sicut qui supra antrum leonum ex filo appensus esset; hoc verò filum unus vellet reiscindere, alter conservare. Sap. 16. *Etenim cum illis supervene-*

rit se-

rit fava bestiarum ira, morsibus perversorum colubrorum exterminabuntur. Præparata est ab heri Tophet, ita appellat infernum. Tophet erat locus in quo Ammonitæ filios suos ponebant intra candefactum idolum, præparata, & metuunt ne injiciantur 4. Esdræ 7. *Futurum seculum fecit Altissimus propter paucos, multi quidem creati sunt, pauci autem salvantur.* Docet Inchino fol. 613. tanto tactu corpora fore post resurrectionem prædita, ut plus unius capilli tactus damnatos sic afflictorus, quàm si in hoc mundo vivi cremarentur. Juxta illud Job 20. *Omnis dolor irruit super eum.* Advertent hoc in se, & tanto magis timebunt poenas, sicut in podagra si vel plumula sic casura. Tum vanitatem mundi agnoscent, suum debitum. Hieron. epist. ad Florent. *Ego cunctis peccatorum sordibus inquinatus, diebus ac noctibus opperior cum tremore reddere novissimum quadrantem.* Cyrill. apud Raderum part. 1. Viridarii. *Va fontibus cum eorum & actiones nudabuntur, & mentis consilia patescent. Va fontibus cum mentis agitationes arguentur, & pravarum cogitationum conspirationes trutinabuntur, & mens expendetur.* Bern. serm. 15. ad Cleric. *Temporalia quæq; tanquam semina aternitatis jaciuntur, stupebit insipiens cum ex hoc modico semine copiosam viderit exurgere messem.*

Nos interea dum vivimus tempus incertum habemus tale, quale cuidam reo capitis conceditur ut interea laboret pro vita obtinenda. Ille verò in ludo id consumit. Gal. 6. *Dum tempus habemus operemur bonum.* Amiserunt damnati hanc gemmam neq; in æternum invenient. O Domine
 Job 10. *Dimitte me paululum ut plangam dolorem meum antequam vadam & non revertar.*

CON-

CONCIO X.

Pro Dominica 2. Adventus, Altera Concio.

Beatus qui non fuerit scandalizatus in me. Matth. II.

Proposuit DEUS Jobo quæstionem cap. 38. *Nunquid tenuisti concutiens extrema terra, & excusisti impios ex ea?* Judicium extremum hic describitur in quo, velut pannus pul-
verulentus per extremitates arreptus excutitur. ita per qua-
tuor angulos, ortum, occasum, &c. terra excutietur, & hujus ju-
dicii considerationem tanquam optimum medium nos ad Do-
mini adventum cum præparatione recipiendum excitans pro-
ponit Dominicis præteritis Ecclesia. Hoc ipso utar ad vos ex-
citandos.

Ad hunc ipsum finem & Christus Dominus depinxit suum
judicium Matth. 25. Ut in adventu ejus parati inveniamur.
Chrysost. hom. 1. de Pœnitent. ita Christum alloquitur. *Cujus
rei gratia mala que facturus es predicas? ut non faciam.* Ita,
& Judic. 13. *Si Dominus nos vellet occidere non ostendisset nobis hac
omnia, neq. ea que ventura sunt dixisset.* Agit nobiscum DEUS
ita sicut qui mitteret ad latronem, constitui te hâc & hâc die ca-
pere, caveas. Judicabit nos ergo. Sed quis? Filius hominis. Fi-
lius hominis à Juda traditus. Quis? Zeno serm. 3. de Nativit.
DEI Filius ideo dignatus est carnem assumere, ut nemo possit se per
carnem cum judicii dies venerit excusare. Ideo non admittet ex-
culpationes, Apoc. 1. *Videbit eum omnis oculus & qui eum pupu-
gerunt.* Igitur judicabimur ab eo quem læsimus, qui etiam inno-
centibus ita est terribilis, ut B. Virginem etsi ad eam veniret
ut ejus Filius fieret perturbaverit. Chrysost. serm. 140. *Cur tur-
bata in sermone Angeli? Sensit in se supernum suscipi Judicem.* An-
geli non eum pupugerunt, tamen Ilai. 34. *Tabescet omnis militia*

E

cælorum.

calorum. Et terra, Jerem. 4. Vidi montes & ecce erant trementes, & universi colles turbati à facie Domini, & à facie iræ ejus. Veniet ad judiciũ, sed ita ut cùm Judex jubet per liatores adduci sibi furẽ, & illi cunctantur, in ipsos liatores involat, eos vulnerat. Erunt signa in Sole & Luna, stellas dejicit. Pl. 77. Veniet tanquam potens excitatus crapulatus à vino. Proinde insurgent contra nos creaturæ, ut contra Sennacherib Isaiæ 37. Filii percusserunt eum gladio. Ipsi ejus Sancti Assessores Pl. 140. Absorpti sunt juncti petra Judices eorum. Bern. serm. 7. in Pl. Qui habitat. Absorpti planè in affectum justitiæ & petra soliditatem. Ut petra implacabiles: Ephrem de vita Religiosa. Illic misericordissimus ille Abraham, immicis & immisericors reperietur, & qui pro Sodomis ut salvarentur fuit deprecatus ille vel pro uno peccatore non supplicabit. Ita planè fiet, ut cùm Num. 16. Dathan Abiron à terra absorberentur, teste Josepho lib. 4. Nemo ne propinquo- rum ac cognatorum quidem miseratus est eos, sed lætis acclamationibus DEI sententiam comprobabant. Imò Pl. 149. Et gladii ancipites in manibus eorum. &c.

Quid alii Sancti? Invocabimus SS. Patronos, at illi ut prudentes Virgines. Itè potiùs advententes & emite vobis. Illusio, illa est, Cæsar Arelaten. in hunc locum. Tantus terror & tanta exinanitio erit in die judicii, ut etiam illi qui oleum misericordiæ intelligunt se abundantius præparasse, metuant ne illis possit ad omnia peccata redimenda sufficere. Ille Job quem DEUS laudat. Vir erat rectus, &c. qui plenus bonis operibus. Oculus sui cæco &c. qui in exemplum proponitur, & tamen cap. 8. Si manè quaeseris non subsistam. De quo Gregor. 18. Moral. 21. Quamlibet enim justitiâ polleant, nequaquam sibi ad innocentiam vel electi sufficiunt. si in judicio districtè requirantur. Quid nos agemus quando videbimus extingvi lampades? Asyrii, Judith 14. Gloriabantur in fortitudine Holofernis. Ecce

Holofer

Holofernes jacet & caput ejus non est in eo. Defecit omne consilium, &c. Virtus patuit quod fuerit hypocrisis. Exprobrat Sol. Apoc. 6. *Induitur cilicio.* Vos nolulistis agere poenitentiam, modò me spectare. Terra, Isaia 23. *Ululate naves maris, ululate qui habitatis in insula.* Et 24. *Confractioe confringetur terra, contritione conteretur, commotione commovebitur terra, agitatione agitabitur terra sicut ebrius.* Fient terræ motus horribiles, flumina nova & ignes erumpent, voragines aperientur, bestiae maris prodeuntes in terram frement, aves ex aëre cadent, coelum fulminibus miscebitur. Inter homines ejulatus, desperatio qualis sit dum novu urbs ab hoste capitur & succenditur. Amos 2. *Et mittam ignem in Moab, & devorabit aedes Carioth, & morietur in sonitu Moab.* Nulla creatura vult amplius pati hominem.

Tum ut Apoc. 20. *Liber apertus est qui est vitæ, & judicati sunt mortui ex his quæ scripta erant in libro.* Quæ verò in eo scripta? Media & viæ per quas DEUS erat quemlibet deducurus ad vitam. Scripta sunt imprimis beneficia DEI, illa Christus incipit exprobrare sicut cuidam 2. Reg. 12. *Ego unxi te in Regem Israël, ego erui te de manu Saul, & dedi tibi domum Domini tui, dediq; tibi domum Israël & Juda &c. & tu &c.* Afferetur bilanx. & ponderabitur tua pro his gratitudo, & quomodo sis illis usus. Proverb. 16. *Pondus & statera judicia Domini sunt.* Chrysost. hom. 8. de poenitent. *Qui cuncta videt DEUS, & scrutatur omnium vitam, quasi lance quâdam iudicium peccatorum statuens.* Quidam etsi non usus talentis ad rebellionem, contra DEUM, quia tamen illis non est usus ad lucrum, audiuit, *Serue nequam.* Talentum est anima, & illam perdidit alius apud

malos socios, alius præcipitavit per superbiam, &c. Talentum corpus, & hoc perditum apud meretrices, in poculis. Talentum instinctus ad bonum, & ecce. *Conversa es vinca in amaritudinem.* Bona exteriora, & ecce factum ut apud Judæos de spoliis Ægypti quæ illis dedit Deus, at illi conflaverunt sibi vitulum. Talentum Prælatio, & ecce factum est in scandalum animabus, &c. Examinaabit intentiones, attentiones. Proverb. 21. *Spirituum ponderator est Dominus,* &c. Hippolytus Martyr ita repræsentat Christum loquentem. *Ego vobis aures creavi ut audiretis, ego oculos, os, &c. Non agnosco vos, alterius Domini operarii facti estis. Possidete cum eo tenebras atq. ignem qui non extinguitur.* S. Eligius Noviom. Episc. hoc ipsum ita exequitur. *Quæ ultro egistis, ea nunc accipite: contempsistis lucem, sint ergo vobis tenebræ. Amastis mortem, abite in perditionem. Secuti estis diabolus, ite cum illo in ignem æternum.* Ita Sur. in ejus vita. 1. Dec.

Venite Benedicti Pl. 35. *Torrente voluptatis* potabimini. Ite maledicti, cadet super vos Pl. 10. *Laquem, ignis, & spiritus procellarum.* Venite benedicti ad nuptias. Ite maledicti in tenebras exteriores ubi fletus & stridor dentium. Ite, recepistis bona in vita vestra, illi similiter mala. Venite, intrate in gaudiū Domini vestri. Discedite in ignem æternū. Quid ad hæc miseri? Isaia 13. *Unusquisq. ad proximum suum stupebit, facies combustæ vultus eorum.* Hebr. legit. *Facies flammæ vultus eorum.* Rubor, pudor, ignis in facie, vox nulla. Quid ad hæc beati? Apoc. 5. *Sedenti in throno & Agno, benedictio & honor, & gloria, & potestas in sæcula sæculorum.* Concludo verbis Sancti Fran. Xaverii lib. 5. epist. 15. *Ne pigriteris jam nunc præparare*
in il-

in illud ultimum periculum decretorii momenti, quidquid præveniri modò ac expediri potest.

CONCIO XI.

ProDominica 2. Adventûs, Tertia Concio.

Tunè es qui venturus es? Matth. II.

Cum lego istud Evangelium occurrunt mihi duo dubia.
1. Cur Joannes misit ad Christum? 2. Cur Christus permisit esse Joannem in vinculis? Utrique satisfacere curabo.

Cur misit Joannes? utique sciebat illum esse adhuc existens in utero, & adoraverat. *Exultavit Infans in utero.* Ostendit deinde. *Ecce Agnus DEI*, indicavit Judæis. *Medius vestrum stetit quem vos nescitis.* Et hodie mittit. *Tunè es qui venturus es? &c.* S. Amb. responderet, quòd cum Joannes se proximum vidisset morti, requisivit: an sicut in terra egit Præcursores Christi, eumq; añuntiavit: idem facere & in limbo debeat, an verò ipse Christus ad limbum sit descensurus? *Joannes non fide sed pietate dubitavit, horrebat enim considerare quòd Filius DEI ad inferna descenderet.* Eadem terè est S. Greg. Sententia. Unde hom. 6. Joanni responsum format in persona Christi. *Moriendo te subsequor.* Cyrill. Alex. *Joannes non solum totà vitā precedebat Dominum, sed etiam præcessit & quasi dux fuit ad moriendum.* Sed neque Chrylost. sententia est minùs vero similis. Videbat populus admirandam Joannis vitam, expeatabat adventum Messia: Christi vitā utpote ignarū in quo consistat sanctitas, & austeritatē admirans in qua non est sanctitas, sed adjumentum sanctitatis, non ita æstimabat. *Nonne hic cum peccatoribus manducat? Discipuli tui non lotus manibus manducant &c.* Inclinabatur ad credendū, quod

Joannes esset Messias, mundi Salvator & fortâsse id ipsum Discipuli Joannis sentiebant. Ut ergo illos ab isto errore liberaret, misit ad Christum. *Tu es?* & Christus ostendit, à se non à Joanne fieri miracula quæ Isaias 30. prædixit facturum Messiam. *Cæci vident*, &c. Hinc duo discamus. 1. In quo sanctitas. *Estote perfecti sicut Pater vester. Ille facit oriri Solem super bonos & malos*, & vos diligite proximum & inimicis vestris benefacite. Ille est sine peccato, vos estote: ille vult omnes salvos facere & ideo misit Filium, & vos neminem scandalisate. Discipuli Joannis etsi vos præcellant jejuniis, solitudine, duro vestitu & cubatione ad normam sui Magistri, non ideo in istis omnem sanctitatem collocare. Et magnus est error promittere sibi salutem si in siccis jejunes, si aliquot Confraternitatum sis particeps &c. etiam si alienum non restituas, complicem peccati domi retineas, cum qua labi soles, vindictam mediteris. &c. 2. Interrogem⁹ nos sapius. *Quis tu es?* Sum Christianus. Gerisné te dignè hoc nomine? Risui se exponit qui se vocat Philosophum cum nihil de illa scientia nôrit. *Quis tu es?* Religiosus. Servasné tua vota, regulas, cæremonias, populum in cultu DEI præcedis? *Quis tu es?* Senator, Officialis. &c. Satisfacis tuo juramento, officio, &c.? Fortè in aliquem veniet in detorto sensu. *Ego vox.* Solum nomen in me Christiani, Sacerdotis. *Vox clamantis in deserto*, quæ nihil efficit, tantum sonat, à nemine auditur, non prodest ulli. *Vox* quæ facit Echo, ut videantur plures loqui, & nec ut unus facit. *In deserto*, intra parietes, ostendit se zelosum pro Ecclesia, bono communi, extra desertum silet. *Proposita bona in deserto* quibus ultima verba reddit Echo. *Proponit, Non occidam*, respondet Echo, *occidam*. *Proponit, Subditos non opprimam*. Et statim Echo redit, *opprimam*, &c.

Alterum meum dubium, cur DEUS permisit Joannem conjici in vincula? Joannes est præcursor, & ecce in vinculis?

De

De Joann
Pl. 103
rentem
gelus
tum la
purgat
natos
verlan
tur tri
vulner
men la
labor
causa
illos
rum o
bantur
Prophe
Christ
sceler
runt,
miseri
& salu
Tum
hoc ve
nes C
eume
juste
mus,
Non
ber:
erudi
aic G

De Joanne dictum quod sit Angelus, Angelorum non est ligari. Pl. 103. *Qui facis Angelos tuos spiritus & ministros tuos ignem urentem.* Sicut ignis potius perit quam non urat aliquid, ita Angelus semper aliquid facit. Præterea poenæ sunt propter peccatum saltem originale, Joannes ab hoc adhuc in ventre matris purgatur, in reliqua vita ut Angelus. *Non surrexit major inter natos mulierum. Plus quam propheta.* Certum est, si DEUS adversa non immitteret, pauci salvarentur. Ecce agricola premittitur tributis, & tamen inebriatur; securè alter punitur & tamen vulnerat. Eget, & tamen superbit. Ægro est corpore, & tamen lasciva intendit, &c. Mendicat & pro opulento cœlo non laborat: est incertus mortis, & liberè peccat. Fuit alia specialis causa patiendi in Joanne. Quando nam Moyses Judæis missus ut illos educeret? Non quando illis benè erat, sed quando filii eorum occidebantur, &c. Imò quando labores & lateres duplicabantur. Moyses fuit figura Christi. Deut. 18. dicit DEUS Moyfi. *Prophetam suscitabo eis de medio Fratrum suorum similem tui.* Tunc Christus ad redemptionem properavit, quando post alia multa scelera Joannem quem ipsi sanctissimum judicabant, occiderunt. Cùm in maxima miseria Servi DEI, tum maximè locus misericordiæ. Pl. 84. *Ostende nobis Domine misericordiam tuam, & salutare tuum da nobis.* Misericordiæ objectum est miseria, Tum dat salutare. Greg. hom. 4. *Quod salutare dicimus Latine, hoc verbo Hebraico JESUS dicitur.* Parat ergò etiam hic Joannes Christo viam, & præcurrit, & est in opere. Hinc unum documentum sumamus, cùm patimur, vel sumus peccatores, & sic justè punimur, vel sumus justì, & sic arcemur ne in peccata ruamus, vel certè disponit nobis dare aliquod insigne beneficium. Non in malum scindit Agricola terram, non in malum Aurifaber tundit aurum malleo, Nisi salvandos in perpetuum cerneret, erudiendos sub disciplina regimine Divina dispensatio non frangeret, ait Greg.

CON-

CONCIO XII.

Pro Feria Secunda Dominicæ 2. Advent.

Quid existis in desertum videre? Matth. 11.

Describit hic Christus poenitentem, & pro exemplo ponit Joannem, qui etiam modum ostendit Christum excipiendi venientem, scilicet agendo poenitentiam. Hunc ipsum modum explicabo. Homo cum in peccata labitur, adeo in tenebras abit, ut de conversis dixerit Paulus. *Eratis aliquando tenebrae*, quia non agnoscit, ut noctu quam sit deformis, in quo sit periculo, etiam si quis illi insidietur, &c. Sed ubi Sol oritur, jam & ipse videt. Dum jacuit in peccato David promodico habebat occidisse Uriam. Ac ubi lux affulsit, ubi per Nathan illustratus, ex toto corde clamavit *peccavi*. Salvian. lib. 2. de Gubernac. *In causa unius hominis & barbari, & ubi tantum virum persona penitus non gravaverat, nisi causa multasset, interfecto Uriâ Ethao, homine gentis impie, & nationis inimica statim fit sermo Divinus ad David, &c.* Jam non dicit, magna sanè res, Rex sum, occidi barbarum &c Idem est de usuris, blasphemis, &c. Si DEUS illustret, jam videbit quod Christum crucifixerit. Bern. serm. de Discip. euntibus in Emmaus. Ita, de Judæis. *Lingvis non manibus ipsum crucifixerunt. Unde dicit Psal. 64. Qui lingvas suas ut gladium exacuerunt. Videbit se in quodam lacu in quo ut pereat, occludetur à dæmone. Greg. 26. Moral 24. Qui se in peccatorum tenebras dejicit, semetipsum quasi in puteum vel foveam dejicit. Ps. 68. Non me demergat tempestas aquæ, neq. absorbeat me profundum, neq. urgeat super me puteus os suum. Si adhuc longa consuetudo non deprimit, nequaquam os suum puteus coangustavit. Thren. 3. Lapsa est in lacum vita mea, & posuerunt lapidem super me. Videbit quod in hoc lacu dracones venenati, &c.*

& quod

& quod p
ce, profi
est subit
non hab
(substanti

Ja
bris, & i
imitemu
fidem.
sto, qu
eum in
Depon
bata, p
derunt
lum pra
mortuos
mus. Me
Si hæc o
clesiam.
tu si vel
crederes
(&c.) D
alter pos
stolus el
metes.
ximum.
strum e
atenus
ritatis i
bat in c
quand o

& quod pejus, semper in hoc lacu tanquam fundum non habente, profundius descendet. Pl. 68. *Infixus sum in limo profundi & non est substantia.* Gregor. lib. cap. *Omne peccatum fundamentum non habet, quia non ex propria natura subsistit. Malum quippe sine substantia est.*

Jam Sol oritur Christus Luc. 1. *illuminare his qui in tenebris, & in umbra mortis sedent.* Abjiciamus opera tenebrarum. imitemur peccatores Joannem. Inprimis excitemus in nobis fidem. *Tunc es qui venturus es?* Non dubitabat Joannes de Christo, quod esset Messias, sed hoc quæsito volebat fidem erga eum in discipulis excitare, ut ipsi audito Christo crederent. Deponamus in fide dubitationes, jam est per tot miracula probata, passi pro ea Martyres, Doctores contra hæreticos defenderunt &c. præcipuè in ordine ad poenitentiam, illum articulum præ oculis habeamus. *Qui venturus est judicare vivos & mortuos.* Quantas infliget poenas pro peccatis! Hinc concludemus. Melius est in hac vita affligere corp⁹ quàm in æternum uri. Si hæc oculis videremus! certior est fides. Salvian. lib. 3. ad Ecclesiam. *Dic mihi quisquis ille es, qui credere te judicium Dei dicis, tu si vel supradictorum exemplo hominum judicandum te à Deo esse crederes, nonne spem, ac salutem tuam quolibet pretio comparares (&c.)* Dic mihi, cur tam providè in testamento caves, ne te vivente alter possideat tua, quia alienare te facultatibus tuis non vis &c. Apostolus clamat. *Quæcunq; homo seminaverit in corpore, hæc eadem metes.* Videamus qualis in nobis charitas erga Deum & proximum. Levit. 6. *Ignis in altari meo semper ardebit.* Cor nostrum est altare in quo debet ignis ardere. Quis in eo ignis hætenus arserit? an Martis, an Veneris? &c. Ardebat ignis charitatis in corde Sacerdotis dum Missam primam diceret, ardebat in corde Religiosi dum Novitium ageret, Ardet etiam aliquando in sæcularium corde, sed ardetne modò? Bern. serm. 60.

ex parvis. De ceteris virtutibus, quantuscumque, sine charitate habuerit, non curant demones. Sed audite quid Greg. hom. 30. Nec DEUS verè sine proximo, nec proximus verè diligitur sine DEO. Tunc est, quòd idem spiritus prius à Domino in terris degente, postmodum à Domino in cælis presidente, datus. Accipite Spiritum S. in terra datur ut diligitur proximus, è cælo verò ut diligitur DEUS. 1. Joan. 4. Qui fratrem suum non diligit quem videt, quomodo diligit DEUM quem non videt? nec satis est verbis diligere. DEUM, amat qui ejus servat mandata; proximum amat, qui erga illum exercet opera misericordiæ, tam spiritualia quàm corporalia. Ephes. 4. Estote benigni invicem, misericordes, donantes invicem, sicut & Christus in DEO donavit vobis.

Ubi homo timorem Judicis DEI conceperit, & advertent se in charitate defecisse, tum ad poenitentiam recurrit. Modum poenitendi describit Tertull. lib. de poenit. Sacco & cineri incubare, corpus sordibus obscurare, animum mæroribus dejicere, illa quæ peccavit tristi tractatione mutare. Ceterum passum & potum puta nosse, non ventris scilicet, sed animæ causâ. Plerumque verò jejuniis preces alere, ingemiscere, lacrymari, & mugire dies noctesque ad Dominum. Ezech. 2. Accepit librum in quo erat carmen & væ. De quo Ambr. lib. 2. de poenit. cap. 6. Accepit librum in cujus capite scripta erant lamentatio & væ, duo tristitia, unum delectabile, quoniam ille salvus erit in futurum qui in hoc sæculo plus fleverit. Ductum est agere poenitentiam, sed cogitemus quantum mali fecerimus per peccatum, & quantarum poenarum rei sumus. Quantum etiam gaudium promittatur poenitentibus. Rom. 6. Sic ut exhibuistis membra vestra servire iniquitati ad iniquitatem, ita exhibete, nunc servire justitiæ, in sanctificationem. Dulce fuit servire peccatis ad ignem, sit dulcius servire poenitiæ ad gloriam. Denique continuo in mente versetur, quòd scripsit Greg. 9. epist. 39. Magna est contra peccatum virtus poenitentia, sed si quis in ea.

in eadem poenitentia perseveret. Nam scriptum est Matth. 10. Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit.

CONCIO XIII.

Pro Feria Tertia post Dominicam 2. Adventus.

Tu ne es qui venturus es? Matth. 11.

SI DEUS supra aliquam civitatem appenderet subem. Signeam tantam, ut si decideret, totam involveret: vallaret etiam in circum aquarum montibus sicut in mari rubro, iuberet verò proclamari. Nisi poenitentiam egeritis, peribitis. Fortasse agerent poenitentiam ut in Ninive. Simili modo DEUS ante suum iudicium procedet cum mundo, simili ante mortem eiusque. Ista duo exponam, ut ad poenitentiam permoveamur.

Ita nos amat DEUS, ut antequam puniat, præmoneat. Sic antequam regna pereant, solent prodigia in coelo & terra apparere. Antequam Ierosolyma vastaretur 2. Machab. 5. Contigit autem per universam Ierosolymorum civitatem, videri per dies 40. equites per aëra discurrentes, auratas stolas habentes, & habas quasi cohortes armatas &c. Simile quid fiet ante ultimam ruinam mundi, erunt signa in Sole &c. Exod. 7. Ego multiplicabo signa & ostenta mea in terra. In terra prodigium erit Antichristus. 2. Thess. 2. Volet pro DEO coli. Et ne suas dignitates amittant mali Christiani, adhærebunt illi. Reliquos vi coget. & ad comparandum exercitum, Dæmonis ope, ut est Dan. 11. Dominabitur thesaurorum auri & argenti in omnibus pretiosis Aegypti. Exercitum verò habebit Apoc. 70. Scilicet gentes quæ sunt supra quatuor angulos terra Gog & Magog: congregabit eos ad prælium, quorum numerus est sicut arena maris. Gog idem quod teus, Magog detestus, quia aperte & teatè homines impugnabit.

Dan. ii. *Dabit eis potestatem in multis, & terram dividet gratuitò.* Et hæc poena erit maxima, quia modò propter temporalia **DEUM** offendimus, ut tunc per temporalia ad damnationem ducamur. Faciet Antichristus miracula, nullus autem erit in Ecclesia eo tempore qui illa faciat. Ut docet S. Vinc. hodie. Sed illa miracula erunt falsa, Apoc. 13. Faciet ignem descendere de cœlo. Faciet loqui imagines, & infantes per ingressum dæmonis in illos, isti testabuntur Antichristum esse **DEUM**, mortui ab illis eodem modo excitati dicent idem, Matth. 14. *Surgent pseudoChristi, & pseudo-prophete, & dabunt signa magna & prodigia, ut in errorem inducantur, si fieri potest, etiam electi.* Non est dubium, quod etiam Sophismata adducent, & falsas interpretationes Scripturarum, quibus suos errores adstruere, nostram fidem destruere conabuntur. Sed nostra fides, non in argumentis humanis sed in verbo **DEI** nititur, & omni sublimior est argumento. Ex hoc à **DEO** justè permittetur, ut scilicet à dæmone decipiantur, qui modò in necessitatibus suis non ad **DEUM**, sed ad dæmonem & ejus artes, fraudes, furta, &c. recurrunt. Permitteret etiam doctos viros **DEUS** succumbere argumentis Antichristi **Dan. ii.** *Adversus DEUM loquetur magnifica.* Quia multi docti nimis de suo ingenio præfidunt, & erunt qui explicationes novas malunt quærere S. Scripturæ, quàm in eo sensu illam recipere, in quo recipit universalis Ecclesia. Vita etiam illorum mala non respondens scientiæ, hæc poenam merebitur. Addet Antichristus tormenta, ut si quis Christum aut B. Virginem nominaverit, morte puniatur. &c. Matth. 24. *Erit tunc tribulatio magna qualis non fuit ab initio mundi, nec fiet: & nisi abbreviati fuissent dies illi, non fieret salva omnis caro.* Breuiabuntur, quia in sua potentia jam constituta, solum regnabit tribus annis cum dimidio. Et hæc permittet in poenam discordiarum, quas Christiani inter se gerunt. Occiso Antichristo, mundus durabit

durabit diebus 45. ut innuitur Dan. 12. Tunc ignis à quatuor mundi plagis exortus comburet omnia cujus ardorem quisque pro ratione suorum peccatorum sustinebit & sentiet magis vel minus. Tunc sequetur iudicium.

Signa finem mundi præcesserunt, quia mala quæ poterant esse maxima imminebant. Quibus poterant homines abduci à DEO potentiùs? Dat annuentibus sibi Antichristus munera, cruciat durissimè renuentes: probat suam fidem falsis miraculis, argumentis in speciem veris, scripturâ veteris testamenti (nam novum abominabitur) pro doctrina Christi non fient miracula, deerunt Concionatores & Sacramenta quæ confirmant. Fias mundi, similis morti hominis, qui est parvus mundus, quia in eo totum est in compendio, quod est in mundo. Præcedunt signa mortis per totam vitam. Morbi qui veluti securis arbori excidendæ applicantur, ignis febrium, casus varii, oculorum dolores veluti signa in Sole & Luna. Capitis cruciatus veluti virtutes cœli moventur, exempla inopinatè morientium veluti stellæ cadent de cœlo. Greg. proëm. in Ps. 6. *Pœnit. Laboriosa est vita temperalis, levior fabulis, velocior cursore; instabilitate fluctuans, imbecillitate nutans cujus habitatio in luteis domibus, imò ipsa in luto subsistens.* Quid ista sequitur signa? tribulatio qualis non fuit in tota vita. Non deerit etiam hic Antichristus. Greg. 29. Moral. 6. *Nemo sibi blandiatur, quia ad illius tempestatis Antichristi procellam pervenire se non existimat. Cum tempus Antichristi non vidit, & tamen membrum Antichristi per meritum fuit.* Et 29. Moral. 6. *Apud iniquos quotidie res Antichristi agitur, quia in eorum cordibus mysterium suum jam nunc occultè operatur.* Aderit morienti, dissuadebit donis, promittendo bona terræ ut curet, non cœlum. Adducet sophismata circa fidem, terrores incutiet & DEI iustitiam exaggerabit, ut desperes. ostendet te meliùs valere, ut conversionem differas.

differas. Interea ignis accenditur qui te consumat. Et nolumus poenitere dum bene valeamus, quasi verò nos peiores simus quàm res nostræ quibus tempus quod optimum damus, nobis quod pessimum servamus. Ubi jam non tempus pro benè operando, pro fructibus poenitentiae. Greg. hom. 20. *Aliud est poenitentia fructum facere, aliud dignum, &c. Ut tantò majora querat bonorum lucra per poenitentiam, quanto graviora sibi intulit damna per culpam.* Quomodo erunt digni fructus, cum vix poterunt esse fructus? modò non ita nobis tentatis vix ad poenitendum est animus, quid ubi anima præ doloribus, tentationibus, vix sui composuerit? Tu converti voles, sed dæmon contra te omnes artes & vires intendet. Marc. 9. Non afflixit hominem dum eum quietè possidebat, sed dum ex eo pellitur, exclamat, & multum eum discerpit. De quo Greg. 32. Moral. 16. *Quia nimirum tunc pejus cogitationibus mentes dilaniat, &c.*

CONCIO XIV.

Pro Feria Quarta post Dominicam 2. Advent.

Tu nē es qui venturus es? Matth. 11.

Pertrahet quasi totum orbem uno impetu ad se Antichristo. Judæi statim illi ut suo Messiae adhærebunt. Doctos sophimatib9: simplices donis: nobiles, dignitates & bona terræ largiendo, avaros pecunias: luxuriosos pluralitatem uxorum concedendo, & votum castitatis tollendo, gulosos, omnia jejunia tollendo alliciet: & sic *multiplicabit gloriam suam* Dan. 11. Sed monet S. Paulus, quòd jam nunc mysterium iniquitatis operatur, jam per suos ad sua signa trahit cavendum vobis ne ex suis censeamur.

Dum meditatur tempora Antichristi S. Greg. Moral. 12. sic ait. *Pensemus quæ erit mentis humana tentatio, quando pius Mar-*

tyr &

tyr & corpus tormentis subicit, & tamen ante oculos eius torter miracula facit: cuius tunc virtus non ab ipso cogitationum fundo quætiatur, quando is qui flagris cruciat, signis coruscat? Pj. 9. Insidiatur in occulto quasi leo in cubili suo. Ad apertam potentiam suffecisset ut leo esset, rursusq; ad occultas versutias suffecisset ei si leo non esset. At modò conjunguntur & ficta miracula & vis aperta: & sophismata, & dona. Hæc quidem modò non fiunt ita passim, sed fit, propter quod ista faciet Antichristus, scilicet, ut non solum homines in peccata labantur, sed ut in iis maneant impœniteres, & sic pereant. Hæc intentio Antichristi sæpè modò habet effectum: peccamus, at rarus est qui agat pœnitentiam, qui restituat, &c. Adhuc suis temporibus lamentabatur. S. Cypr. serm. de jejunio Christi. Si Moysen & Aaron & Samuelem hodie haberet Ecclesia, cum invocarent exaudirentur: & orantibus Job & Nôe & Daniele populo parceretur. Rarus hodie Phinees qui perfodiat impudicos, rarus Moyses qui occidat sacrilegos: rarus Samuel qui inobedientes lugeat: rarus Job qui pro filiorum negligentia sacrificium offerat. De suis temporibus dicebat S. Vinc. Dom. 2. Adv. serm. 3. Ecclesiam Christus fundavit in magna humilitate & paupertate, modo jam totum versum in superbiam, pompam, & vanitatem, ut patet in quolibet statu. De misericordia & liberalitate conversa est in Simoniam, usuram, rapinam, &c. De castitate in luxuriam, immunditiam & corruptionem. De charitate in invidiam & malignitatem. De temperantia in gulam & voracitatem. De patientia in iram & guerram & divisiones. De diligentia in negligentiam &c. Quid de nostris temporibus dicam? nescio, hæc solum scio. 1. Joan. 5. 18. Totus mundus in maligno positus est. Hoc scio quòd S. Ecclesia non desinat vocare ad pœnitentiã, igitur vider ejus necessitatẽ.

Sed, num est aliquis tam sui immemor, qui pœnitentiam agere nolit? videmus non agi, perinde sunt ebrietates, luxuriæ, odia, &c. Greg. hom. 34. Qui sic alia deplorat, ut tamen alia committat,

cōmittat, adhuc pœnitentiam agere aut dissimulat, aut ignorat. Qui quondam concupiscere alienam uxorem Uriæ David nequaquam timuit, post etiam quia aquam de cisterna Bethleem concupisceret, expavit. De pœnitentia d. 5. c. falsas. Qui bona alterius iniuste detinet, sciat se veram pœnitentiam peragere non posse. Et 4. q. 16. Si res aliena propter quam peccatum est, reddi potest, & non redditur, pœnitentia non agitur, sed simulatur. Pœnitentia non est, si non cesserit à malo. Si non alienum, &c. Et pro publicis publicè agenda est, sed utique dicit quilibet, agam pœnitentiam sed non modò, restituam per testamentum. Hic est Leo insidians incubili suo. Hic devorat, hic Antichristo adscribit. Hoc est nolle pœnitere. Promittunt se facturos eo tempore vel quod non habebunt, vel quo non poterunt. An scis te in crastinum supervicturum? an scis non ita te obruendum tentationibus & morbis ut ferè non possis pœnitere? Interea audi quid S. Ambr. serm. 9. Si Ananias condemnatur quòd non tantum dederit quod de suo ipse promiserat, quid censemus de eo qui non vult reddere? &c. Depauperabor inquires: ergò furandum est ne depaupereris? Furti rationem in se continet alienæ rei iniusta detentio, quia, furtum est aliæ rei usurpatio.

Differre pœnitentiam, quam securitatem facit? Luc. 14. Tolerat Dominus arborem quòd fructus non tulerit, uno, secundo, & tertio anno, & tandem subito illam jubet excindi, sed ficulneæ statim maledixit. Angelis non dedit locum pœnitentiæ. Neq; nobis revelavit quamdiu nos toleraturus. Cùm ergò promittimus pœnitentiam postea, rem promittimus incertam, pro qua fortè habebimus, fortè non habebimus tempus: sicut si quis promitteret nobis annulum, si invenerit. Placetne interea manere in servitute dæmonis? 1. Petr. 2. A quo quis superatus est, huius & servus est. Rom. 8. Servi facti estis cui obedistis? Expectate ut qui domum suam custodit tanquam fortis arma-

armatus. &
Attendi &
agat pœn
verso sun
Ibis ad p
mentio
cidisset
nis fluv
Desider
ponis
primu
riic.
nirapu
serm.
cardè v
quand
villico
ne dies
Pœniter
non ser
ulcimu

Pro

V

Domin
vire ill

armatus, eam tantò magis muniat? DEUS interim Jerem. 8. Attendi & auscultavi, nemo quod bonum est loquitur, nullus est qui agat penitentiam super peccato suo dicent, quid feci? omnes conversi sunt ad cursum suum. Quasi equus impetu vadens ad prælum. Ibis ad prælum, sed cum DEO, quis vincet? An Christus clementior erit quia tu in malo perseveras? Sitibi in flumen cecidisset auri frustum, an diceret, postea extraham quando arenis fluvii sepelietur? Christus ut te à peccatis educeret, dicit, Desiderio desideravi hoc Pascha manducare vobiscum. Et tu postponis! desiderant Angeli ut gaudium de tua conversione quàm primum habeant, & tu moraris? Ita Pharaon differebat, & periiit. Abelis sacrificium acceptatum quia statim obtulit, Caini repudiatum, quia post multa tempora ut advertit Chrysost. serm. 109. Repudiat DEUS in Sacrificio claudum animal, quia tardè venit. Vis differre cum Virginibus fatuis ad hoc tempus quando oleum sibi deficiet, sed audies, ite ad ementes. Vis cum villico ad illud te servare, quando dices, Fodere non valeo. Nonne dies Domini sicut fur, quo non putamus tempore venit? Poenitentes Adamum imitemur, qui statim indutus est pelliceo non serico. Imitemur Sanctos. Neminem legimus usque ad ultimum tempus distulisse poenitentiam.

CONCIO XV.

Pro Feria Quinta post Dominicam 2. Adv.

An alium expectamus? Matth. 11.

Veniet alius à Christo Antichristus quàm Judæi pro Christo recipient; & verè alius, nam Christus verè mitis, ille Tyrannus: Christus salvat, ille occidet. S. Vinc. Conc. 5. Domin. 2. Adv. septem peccata considerat propter quæ ita servire ille homo impius permittetur. Eadem sunt peccata propter

G

quæ

quæ in morte contra nos invalescere poterit. Hæc enumerabo.

Savire permittetur Antichristus. *Primò*, quia Christiani datam Christo in Baptismo fidem frangunt, recurrunt ad dæmones si quid pereat, si pecus ægrotet, ad vetulas: sortilegia, exercent, ad Astrologos judiciarios, &c. Quare Deut. 32. *Generatio perversa & infideles Filii, ipsi me provocaverunt in eo qui non est Deus, & irritaverunt in vanitatibus suis, & ego provocabo eos in eo qui non est populus, in gente stulta irritabo illos. Ignis succensus est in furore meo & ardebit usq; ad inferni novissima. Vade Antichriste, dominare illis, qui defecerunt à me, dominare illis, qui me Dominum verum deseruerunt, habes gentem stultam quæ te sequetur, exercitum impiorum. Hoc idem in morte dæmoni permittetur. Hoc enim peccatum est, rumpere juramentum Regi proprio, & ad ejus hostes recurrere. Dæmoni, nihil in nos potest. Greg. 32. Moral. 19. *Quando iste (de illo loquitur) nocere factis ad imaginem DEI hominibus audeat, de quo constat quod non jussus contingere nec porcos præsumat? Sed per quæ quis peccat per eadem punitur. Eligit præ DEO dæmonem, dæmoni in illum permittitur potestas. Et putatis quod nobis prodesse velit, qui circuit quærens quem devoret, & in hoc totus est ut noceat? putatis quod verū dicet, qui est pater mendacii & totus in calumniis nec posset nobis nocere nisi illum advocaremus. Id fusiùs coram S. Antonio ut in ejus vita scripsit S. Athan. qui hæc dixit Antonio. Cur mihi frustra imputant Monachi? cur mihi omnes Christianorum populi maledicunt? Antonius dixit, justè faciunt, tuis enim frequenter molestantur insidiis. At ille ait. Nihil ego facio sed ipsi invicem se turbant. Nam ego miserabilis factus sum. Rogo, non legisti? Quia defecerant inimici fratre meo in finem & civitates eorum destruxisti. En nullum jam habeo locum, nullam posideo civitatem, jam mihi nulla sunt arma. &c. Solve.**

Solvetur in adventu Antichristi Sathanas, solvetur suo modo, in morte horum proditorum. O quid non aget? veniet spiritus erroris & fidem turbabit.

Alterum peccatum propter quod sœvire permittetur Antichristus, est blasphemia, per hanc stringitur contra proprium Regem gladius. Contra Regem qui eos de captivitate diabolici redemit, &c. Sæpè hoc est publicum peccatum nec tamen punitur, imò blasphemâtes Judæi Christum foventur, Isa. 52. Dominatores populi mei iniquè agunt, dicit Dominus, & nomen meum jugiter tota die blasphematur. Propter hoc sciet populus meus nomen meum in die illa, quia ego ipse qui loquebar vetando blasphemiam, ecce adsum. Veniet & ad blasphemos spiritus blasphemiarum, & deducet illos in infernum in quo blasphemabunt in æternum. Laſant. lib. de providentia DEI. Solus sermonem accepit homo & linguam cogitationis interpretem ut enarrare posset Majestatem Domini sui. Et ipse illam evertit, tales sunt qui dicunt, non curat me DEUS. &c.

Tertium peccatum quia tributum DEO negant. Debita Ecclesiis defraudant, ut DEI laus cessare debeat, & vacare Ecclesiæ. Sed ajunt, Sacerdotes sunt mali. Sic neque tibi subditi dare deberent tributum, quia etiam tu malos habes aliquos famulos. Verùm sicut non famulis datur cùm pro tuo obsequio à subditis recipiunt, ita nec Sacerdotibus, sed DEO. Non das Christo, das ejus inimico, luxuriæ, gulæ, &c. De tempore etiam negatur in septimana horæ tributum DEO, quo Missa audiatur, &c. Et dæmoni dantur integri dies & noctes. Aperiunt diebus Dominicis fora contra Synodos regni. Mulieres per vanum ornatum die festo dant tributum dæmoni, vacatur luxuriæ &c. ludis, perjuriis. Aderit in morte Leviathan dæmon quicquid de superbia tentabit per quam illi diebus festis dabis tributum, aderit Asmodæus qui de luxuria. Be-

elzebug de invidia. Beelphegor de gula, Baalberith de ira, Astaroth de acedia.

Quartum peccatum est contemptus uxoris regiae. Christi uxor est Ecclesia. Vilipenditur, res sacrae non aestimantur. Salvian. lib. 8. de gubernat. *Sacrilegii genus est, DEI odisse cultores. Si enim, si servos nostros quispiam cadat, non in servorum nostrorum cadit injuriam: & si a quoquam filius verberetur alienus, supplicio filii pietas paterna torquetur: ita & cum Servus DEI a quoquam leditur Majestas Divina violatur, dicente idipsum ad Apostolos Domino. Qui vos recipit, me recipit, qui vos spernit me spernit. Benignissimus scilicet ac piissimus Dominus communem sibi cum servis suis & honorem simul & contumeliam facit, ne quis cum lederet servum DEI, hominem tantum a se ladi arbitraretur Zach. 2. Qui vos tangit quasi tangit pupillam oculi mei. Ut apertissime intelligeremus DEUM tam parva Sanctorum suorum contumeliâ ladi, quam parvi verberis tactu humani visus acies laderetur. Quid dicam de honore templorum? quid de SS. imaginum? Propter hæc veniet Antichristus cum tanto furore, propter hæc in hora mortis dæmon procurabit ne SS. Sacramentis muniaris. Servos Christi non vultis honorare, honorabitis Antichristi: nec in morte digni eritis ut eorum operâ ad salutem dirigamini. Assumit tunc dæmon personam Antichristi: de quo 2. Thess. 2. Extollens se supra omne quod dicitur DEUS aut colitur. In quæ verba Greg. 29. Mor. 6. Dæmon aperte monstratur appetendo dulcem Dei similitudinem quasi juxta Deum se erigere vult, sed in superbia culpa crescendo, iam se super omne quod dicitur DEUS aut colitur, extollit.*

Quintum est, carnis peccata &c. Greg. Pastor. p. 3. Admonendi sunt cælibes, ne sine damnationis judicio misceri se feminis vacantibus putent. 1. Cor. 6. Cum Paulus fornicationis vitium tot criminibus execrandis infernit, cujus sit reatus indicavit, dicens. Neque fornicæ-

fornicator
dicabit
repræse
ad sancti

concordi
genitric
pleriq;
re pote
ex eo
ciam e
Patris
lius po
quanti
tur.
rum cu
receptu
ris ut a

S
audent
tichrist
bu, et
& terr
scamus
Ezech
rubig

fornicatores &c. Et Hebr. 11. Fornicatores autem & adulteros judicabit DEUS. Multos dæmon in morte decipit, dum has illis repræsentat voluptates, & illi assentiuntur, se illis fruituros ubi ad sanitatem redierint.

Sextum peccatum est, oppressio pauperum, per hanc conciditur filius DEI, id est, populus Christianus, hunc enim genuit sibi Christus per Baptismum Greg. in Ps. 4. Pœnit. Sunt plerique qui etsi peccata sua fletibus puniant, pauperes tamen opprimere potestatis sue dominatione non cessant. Dant eleemosynas sed ex eo quod per vim extorserunt. Eccli. 34. Qui offert Sacrificium ex substantia pauperis, quasi qui victimat filium in conspectu Patris sui, de quo Greg. Pastor, p. 3. Quid namq; esse intolerabilius potest quàm mors Filii ante oculos Patris? Hoc itaq; Sacrificium quanta irâ aspicitur, ostenditur quod orbati Patris dolori comparatur. Hic ponendæ discordiæ, odia. Quomodo hæc moriturum turbabunt! 2. Thessal. 2. Eò quòd charitatem veritatis non receperunt ut salvi fierent, idè mittit illis DEUS operationem erroris ut credant mendacio.

Septimum, quia sunt qui erubescunt Christi crucem, non audent pro Christi causa loqui. Tales facile transibunt ad Antichristum. In morte verò. Qui me erubuerit coram hominibus, erubescam illum coram Patre meo. Agamus pœnitentiam, & tempestivè incipiamus obistere Antichristo. Non assuescamus illius moribus differendo pœnitentiam. Ne dicat DEUS Ezech. 24. Multo labore sudatum est, & non exivit de ea nimia rubigo ejus neq; per ignem, immunditia tua execrabilis, quia mundare te volui & non es mundata à sordibus tuis.

CONCIO XVI.

ProFeria Sexta post Dominicam 2. Adventûs.

Quid exiſtis videre in deſertum? Matth. ii.

CUM ſic horribilis Adventus Antichriſti, tam quando veniet in fine mundi in ſua perſona, quàm quando in morte per ſuos miniſtros, oportet nos præmunire, nec melius poſſumus quàm per poenitentiam, quæ dum præparat pro Adventu Chriſti, deſtruit Antichriſtum. Habemus exemplum poenitentiæ in Joanne. Habemus & in renovatione mundi poſt iudicium, ubi jam erit ſecuritas ab Antichriſto, & utrumque in idem redit. Renovabitur Terra, Joannes non eſt ut arundo mobilis, Aqua: non eſt molliſus veſtitus, Aër: non vagatur ut ventus, ſed hæret in deſerto. Ignis renovabitur, Joannes plus quàm Propheta, & ſuperat Eliam igneum. Renovabitur Cælum, ecce mitto Angelum. In hac ordinatione poenitentiam noſtram ordinabo.

Non ſolùm poenitentes de peccatis, ſe puniunt, ſed etiam vitam renovant. Pl. 79. *Potum dedit nobis in lachrymis in meſſura.* In quæ verba Greg. Paſtor. p. 3. *Ut videlicet uniſcuſque, mens tantum poenitendo compunctionis ſuæ bibat lachrymas, quantum à DEO meminit ſe amiſſe per culpam, tantum doleat quantum peccavit.* Opus eſt induere novum hominem, & ſicut poſt finem mundi renovabitur Terra Apoc. 21. *Vidi cælum novum & terram novam.* Erat eadem terra, ſicut & cælum novum, non quoad ſubſtantiam, ſed erit utrumque novum quoad accidetia. Ita corpus ſit idem in impuris, ſed accedat ipſi continetia. Sine delectatione aliqua in hac vita non poſſumus eſſe, ſed delectationes quæramus Angelicas non beſtiarum. Melius nos æſtimemus quàm ut cum beſtiis ad paſtum earum deſcendamus.

mus. Habent Angeli suas voluptates & majores quam bestiae. & consistunt circa purum bonum, non delectemur in impuris, experimur aliquando voluptatem devotionis, nunquid tunc non sordet voluptas carnis? *Delectare in Domino.* Paulus ait. *Melius est nubere quam uri.* In qua Tertull. exhortat. ad castit. *Quale bonum ostendit quod melius est poenā, quod non potest videri bonum nisi pessimo comparatum?* Sitamen a comparatione discendus non erit melius habere unum oculum. Sed Cypr. monet lib. de habitu Virg. *Virgo non esse tantum sed & intelligi debet, ut nemo cum Virginem viderit, dubitet an virgo sit.* Parem se integritas in omnibus praestet, nec bonum corporis cultus infamet, quid ornata, quid compra procedit, quasi maritum, aut habeat, aut quaerat? &c. Neque enim fas est virginem ad speciem formae suae comi, aut de carne & ejus pulchritudine gloriari, cum nulla sit illis magis quam adversus carnem colluctatio, & vincendi aut domandi corporis obstinata certatio. Haec de mulieribus, similia de viris: sit modestus vestitus, verba pudica, fuga mulierum, &c. B. Jordanes narrabat, ut est in Schola PP. accusatus quidam quod mulieri dedisset manum, se excusabat, dicendo illam esse sanctam, responsum ei: & pluvia bona & terra bona, sed quando miscentur fit lutum. Opus curare veram humilitatem, quia ut Greg. 34. Moral. 13. *Plerumque latet superbia & castitas innotescit, atque ideo ostensa diu castitas circa finem vitae perditur, quia cooperata superbia usque ad finem incorrecta retinetur.* Praesumptio superba est de suis viribus, occasiones non vitare. Monet S. Ambr. lib. 2. de Virgin. *Cum egressa fueris Sodomis ne respicias retrò, memor uxoris Loth, quae naturam suam, quia impudicos, licet castis oculis respexerit, amisit.* Renovanda est *Aqua*, haec post diem judicii non habebit in mari amaritudinem neque fluctus. Deponamus discordias, vindictam, &c. Sic charitas renovabitur. Bern. lib. de diligendo DEO. *Lex est, & lex Domini, charitas,*

qua

qua Trinitatem in unitate quodammodo cohibet & colligat in vinculo pacis &c. Hæc est lex æterna creatrix & gubernatrix universitatis &c. Hi qui hoc faciunt quod ait Apost. Rom. 13. Nemini quidquam debeatis nisi ut invicem diligatis, proculdubio sicut DEUS est, & ipsi sunt in hoc mundo. Et sicut unio est Dei imitatio, ita discordia dæmonis, ita ut nequaquam Deo placeant. Greg. past. p. 3. Discordes certissimò sciunt, quia quantiscumq; virtutibus polleant, spirituales fieri nullatenus possunt, si uniri per concordiam proximis nolunt. Gal. 5. Fructus autem spiritus est charitas, gaudium, pax. Qui ergo servare pacem non curat, ferre fructum spiritus recusat. 1. Cor. 13. Cum sit inter vos zelus & contentio nonne carnales estis? Hebr. 12. Pacem sequimini cum omnibus, & sanctimoniam sine qua nemo videbit DEUM. Quid illi qui seminant discordias? Plus peccat qui amorem proximi à corde alterius minuit, quam qui victum ab ore pauperis rapit.

Renovandus est Aër, hic erit clarus sine nube. Vox nostra oritur ex percussione aëris, non sic in ea nubes mendacii quæ veritatem obscuret. Dicenda est veritas quibus dici à nobis debet, erit enim aër clarus post finem mundi. Greg. 29. Moral. 6. Video alios quibus per locum Magisterii, exhortandi sunt officia arguendiq; commissa, qui vident aliquid illicitum admitti, & tamen dum quorundam Potentum offendere gratiam metuumt, arguere non presumunt, quisquis ille est, quid aliud facit, nisi videt lupum venientem & fugit? fugit quia tacuit, tacuit quia despectu æternæ gratiæ temporalem gloriam plus amavit, & se ante Potentis faciem intra sui latebras silentii abscondit, & sicut persecutioni publica, ita occulto timori locum dedit. Quisquis talis es, si hac distri. Etò judicantur etsi persecutio publica non fuit, tamen tacendo Christum negavit. Aër ille carebit tonitruis &c. Careat nostra vox imprecationibus. Basil. serm. de ira. Cujus tu, dic mihi cupis esse discipulus, Beatorumne hominum ac DEO gratorum, an eorum qui spiritu

spiritu referti sunt maligno? quando enim verborum injuriâ tentaris, illud existima, periculum de te fieri, an DEO per patientiam adhæreas, an per iram in adversarii partes inclines? &c. cum sit alius qui instigat, demon; & alius qui instigatur homo cui tu maledicis simile quoddam canibus admittens qui saxa mordere solent, quando iactantes attingere non valent. Incitatus enim ac instigatus profectò misericordiâ dignus est.

Renovandus est ignis. Oratio sit ignita, certa quotidie, certis horis. Diei festi cultus, Confessio, & alia spiritualia jejunia, mortificationes, eleemosynæ &c. Videamus quid faciunt filii hujus mundi pro temporalibus &c.

Renovandum est denique cœlum, ut in omni nostra actione quæramus cœlum. Ipsum Marcyrium amittis si non bonâ intentione susceperis. Ab intentione totum dependet. Faciat quis aliquid, haberi volens pro Sancto v. g. totum perdit. Ingrediaturreligionē ut fiat doctus: Prælaturam acquirat: &c. amittit meritum. Sic virgo si fiat Monialis quia timet Parentes, quia est deformis &c. Ita si ad militiam vadat contra Ethnicos cupiditate prædæ. Ita si des eleemosynas, si jejunet, si dimittas offensas, sed non propter DEUM. Intentio est meta, quomodocunque arcum tendas, si metam propositam non respicias aberrabis.

CONCIO XVII.

Pro Sabbato post Dominicam 2. Adventûs.

Tu nē es qui venturus es? Luc. 7.

Venit Christus, venturus est Antichristus quem Judæi ut Messiam expectant. Hi sunt duo quibus etiam nunc mul-
ti, adhærent, sed dies ultimi judicii ostendet, qui Christo,
qui hosti ejus adhæserunt. Greg. 29. Moral. 6. Apud iniquos quo-
tidie res Antichristi agitur, quia in eorum cordibus mysterium suum
jam nunc occultus operatur; etsi multi nunc non sunt, in Adventu

H

tamen

ramen Judicis prodentur quòd sunt. Quodnam sit mysterium Antichristi quod etiam hodie operatur, inquiramus.

Vires Antichristi describit Greg. 34. Mor. 9. *Antichristus nisi Divina gratia protegat & Prædicantium vires velut paleas nequitia sua igne consumet, & patientium constantiam quasi lignum putridum in pulverem rediget. Ubi tunc infirmierunt, si fortes sicut palea reputantur? quid tunc Leviathan de paleis faciet, si ferrum quasi paleas aestimabit? quid de putridis lignis facturus, si quasi lignum putridum aris fortitudinem solvet? sed o quàm multi qui suis viribus se ferrum vel as aestimant, in illo tunc tribulationis igne se paleas deprehendent?* Et quòd istæ vires Antichristi effectum suum sint fortitudinæ adducit ad hoc 32. Mor. 12. illud ex Apoc. 2. *Cauda ejus trahebat tertiam partem stellarum cæli.* Quid fauces, ungues, hujus bestię? Hoc verò ejus mysterium est, subruere à fundamentis nostram fidem in qua salus nostra, ædificatur, fundamentum verò ipsius fidei est. *Accedente ad DEUM oportet credere quia est.* Nam si non est, nec puniet nec remunerabitur. Si non remunerabitur, quid opus carnem domare &c. Si non est, tum vana sunt præcepta & terrores qui illius nomine circumferuntur, &c. Extinctâ DEI veri in cordibus hominum memoriâ, se DEUM asseret. Hoc mysterium jam operatur. Quia multi etsi consentiunt verbis DEUM, factis negant. An peccaret quis contra DEUM per blasphemiam, perjurium &c. Si cogitaret se à DEO magis conservari quàm lucem à candela? tegatur candela ubi est lux? designat nostrum esse DEUS retinere, ubi erimus? & hunc offendemus à quo ita dependemus? voluntariè nos creavit, liberè detinet. Est nobiscum, & in quavis parte nostri, quia quemlibet conservat, & cum non sit coecus, omnia videt quæ agimus, videt fraudes quas contra proximum committimus, furta, adulteria &c. Credimus né hæc illum videre? cur in oculis ejus pertramus?

tramus? Rom. II. *Ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt omnia* magis nos in vita conservat quàm nostra anima, quia & ipsam animam conservat Act. 16. *In ipso vivimus, movemur, & sumus.* Est in peccatoribus, licet simul ab istis procul sit, Prov. 15. *Longè est Deus ab impiis.* Est enim præsens, sed ita distat sicut color albus à nigro, sicut lux ab umbra, pannus sericeus à crasso laneo, licet simul ponantur. O quantum hi crassi panni ejus oculos offendunt? valet hic illud S. Cypr. contra Demetrianum. *In latronibus est utcunq; scelerum aliqua verecundia, avias fauces, & desertas solitudines diligunt, & sic illis delinquitur, ut tamen delinquentium facinus tenebris & nocte veletur.* Ita fugit peccator oculos hominum cur si à DEO credit se videri, peccat? summa impudentia est si quis eò deveniat ut etiam in conspectu hominum peccet. Idem I. c. *Avaritia palam sevit, & ipsa audacia sua tuta in fori luce, abrupte cupiditatis arma prostituit, inde falsarii, inde venefici &c.* Si impudentia in medio foro peccare, qualis in conspectu DEI? Si diceres mihi. Credo me à Domino videri, & interim thesaurum ejus effringeres. Si diceres, credo me à Rege spectari, & filium ejus cæderes, dicerem: si non quæris occidi, te fidem fingere, cur tibi credam adstruenti te credere esse DEum & te in oculis ejus versari, cum in eum ita peccas audacter? Jer. 23. *Cælum & terram ego impleo, dicit Dominus.*

Si DEus est, non est surdus, omnia, quæ etiam in cordibus nostris loquimur, audit, Exod. 14. Cum Moyses à Pharaone deprehensus esset intra montes & mare, tantum elevatis oculis respexit coelum, nihil dicendo, solum mente orando, & DEUS. *Quid clamas ad me? Omnis nostra cogitatio auditur à DEO veluti clamor esset Ps. 9. Desiderium pauperum exaudivit Dominus, preparationem cordis eorum audivit auris tua.* Si audit, cum oramus, quid alia cogitamus? mixti & confusi sunt isti clamores, & au-

& aurem DEI dedecet, oret distractus coram idolo quod aures habet & non audit. Si DEUS noster propè est & audit, cur ad illum non recurrimus? Omnia ista procedunt ex fide debili de DEO, hoc est mysterium Antichristi quod operatur in nobis. Cùm hoc aggredietur morientes, & in quibus debilem repererit fidem, facile franget. Interea 1. Reg. 1. Dominus judicabit fines terre. Greg. lib. 2. in Reg. cap. 1. Fines terre sunt, qui vitæ suæ ultimæ, cum perpetratione culpæ clauferunt, &c. Quia fines terre Dominus judicat, justus inchoat à justitiâ, non presumat. Ab ultimo vitæ momento pendet æternitas. Sed illud momentum tale solet esse, qualis vitæ. Neque enim linea lignea solet terminari puncto ferreo, aut ferrea aureo. Assuescamus agere tanquam in præsentia DEI De precemur DEUM quod in oculis ejus tam audacter peccemus, & hanc nostram impudentiam ad confusionem vertamus. *Malum coram te egi, Pl. 50. Quis est coram quo? Pl. 94. Præveniamus faciem Domini in confessione. Precemur cum Greg. in Pl. 5. Poenit. Obsecro Domine Jesu, ut cunctas meæ civitatis portas, justitiæ faciam; ut ingressus in eas; Ps. 117. Confitear nomini tuo, tuæq. Majestati cum iustis per eam intrantibus, ut mors ibi aditus ingressum non habeat, passio non dominetur, sed occupet salus muros ejus, & portas illius laudatio.*

C O N C I O XVIII.

Pro Dominica 3. Adventûs, Prima Concio.

Quis tu es? Joan. 1.

Planè in hoc mundo sumus ut in tenebris, tot fiunt furta, adulteria, &c. Sed quando Christus veniet ad judicium, sicut si loco obscuro fax inferatur, omnia illuminabit, Ps. 39. *Posuisti saculum nostrum in illuminatione vultus tui. S. Oresius instituit. Monast. Oportet nos stare ante tribunal Christi, & de singulis non solum operibus, sed etiam cogitationibus judicari. Sed ut judi-*

judicentur, oportet palam fieri. Basil. lib. de vera Virginit. *Mens nostra velut pictor est, in anima velut tabula pingit, quæ picta in occulto in lucem prodibunt, tum videre erit, tabulam variâ historiâ refertam.* Venite spectemus.

Venit Christus ut fulgur ab Oriente, & consistit supra vallem Josaphat vicinam Jerusalem, circumdant eum densa fulgura & coruscationes Pl. 49. *In circuitu ejus tempestas valida.* Et jam omne genu flectitur in nomine ejus, Philip. 2. *quia D. Jesus Christus est in gloria Dei Patris.* Assistunt novem Chori Angelorū, quos etiam impii mentis oculis conspiciunt, & maximo terrore corripiuntur. Apoc. 20. *Vidi thronum magnum candidum, & sedentem super eum, à cujus conspectu fugit terra & cælum, & locus nō est inventus eis.* Ad hoc spectaculum Is. 24. *Eruhescet luna & cōfundetur sol.* Thronum candidum vidit Jo. hunc candorem explicat Dan. 7. 10. *Thronus ejus flāma ignis, & rota ejus ignis accensus, fluvius igneus rapidusq; egrediebatur à facie ejus. Millia milliū ministrabant ei & decies centena millia asfitebāt ei.* Describit hunc thronū etiam Pl. 49. totus: Ut omnib⁹ constet de justitia Judicis; incipiet ab Angelis tam bonis quàm malis, I. Cor. 6. *Nescitis quoniā & Angelos judicabimus.* Quoad homines, producitur sàgena ex mari extracta plena piscibus bonis & malis. Ad sunt virgines prudētes & fatuæ. Mittitur in omnes à Christo ut à Sole radius, etiam ipsæ atomi cōspiciuntur. Nahum. 3. 5. *Revelabo pudenda tua in faciem tuam, & ostendam gentibus nuditatem tuam & regnis ignominiam tuam.* Spectabitur ut cadaver putridū quod fuit velatum, detrahetur externa species factis, patebunt sacrilegæ confessiones ad quas devenimus ob pudorem, ut malimus perire quàm dicere, ibi totum fiet palam. Aperietur liber prædestinationis coram omnibus. Legentur omnium facta. Basil. lib. 2. c. *Non confusè, sed omnia per partes.* Ita hic fecit, tali loco, cum tali, his verbis, his factis, &c. I. Cor. 3. *Uniuscujusq; opus manifestum erit, virtutes Eremitarum occultæ, prælia castorum &c.* Chryl. hom. 3. in Rom.

*Quid tunc nobis miseris fiet cum omnia orbi universo palam facta intam aperto tamq̃ illustri theatro denudata omnium oculis subji-
cientur? Non jam hic in medio fori &c coram toto orbe, Pa-
tre, Matre, Domino, Confessario quem decepisti. Bern. me-
dit. cap. 2. Ve mihi misero cum venerit dies illa, & aperti fuerint li-
bri in quibus omnes actus mei, & cogitationes Domino presente reci-
tabuntur, tunc demisso capite præ confusione mala conscientia labo-
trepidus & anxius cum dicetur mihi. Ecce homo & opera eius. Tunc
volemus à nobis quàm remotissima esse peccata. Dicemus illis
Aug. serm. 13 de Adventu ad Judic. Recedite à me date mihi spa-
tium saltem unius hora. At illa respondebunt. Tu nos egisti, tua nos
opera sumus, non te deseremus, semper tecum erimus, spectabit hæc
nos spectantes, Christus cum Angelis & toto orbe. Thom. de
Villan. Conc. 1. Columna cæli contremiscunt ad nutum ejus, respi-
cit terram & facit eam tremere. Anselm. in elucid. Sicut nunc Sol
ab omnibus videtur, ita omnium hominum conscientia ab omnibus in-
propatulo versabuntur.*

Jam incipiet Christus beneficia exprobrare. Micheæ 6.
*Popule meus quid feci tibi, aut quid molestus fui tibi? responde mihi.
Incipient Ethnici accusare Christianum Matth. 19. Viri Nini-
vita surgent in judicio cum generatione ista, & condemnabunt eam.
Regina Austri surget in judicio &c. Agent contra malos Angeli
custodes eorum. Pf. 49. Advocabit cælum desursum, & terram
discernere super populum suum. Consurgent dæmones. Thren.
2. Aperuerunt super te os suum omnes inimici tui, sibilaverunt, &
frenduerunt dentibus, & dixerunt, devorabimus. En ista est dies
quam expectabamus, invenimus, vidimus. Neque cæli & ter-
ra silebunt. Job 20. Revelabunt cæli iniquitatem ejus, & terra con-
surgit adversus eum. Ignis dicet. Mihi per mitte vindictam &c.
S. Clemens in recognitionibus. DEUS elegit sibi diem in qua con-
flictus erit omnium culparum & pœnarum. Sed & ipsè DEUS So-
phon. 1.*

phon. 1. Et tribulabo homines, & ambulabunt ut cæci, quia Domino peccaverunt. Nunquid jocatur DEUS quando dicit Matth. 12. De omni verbo otioso. Quid de perjuriis, turpiloquiis &c. Nunquid jocatur Job 27. Quid faciam cum venerit ad judicandum? Nunquid iocus? Scrutabor Jerusalem in lucernis, Justitias judicabo? Nunquid Job 24. Signasti quasi in sacculo delicta mea, quem cum aperies? Prodebunt peccata interna Sap. 1. In cogitationibus impij erit interrogatio. Aliena peccata, bonorum temporalium usus, intentiones, scandala, leges Ecclesiæ, talentorum usus, temporis cura, amor inimicorum, hæc prævidendo Job. Instauras testes tuos contra me, & multiplicas offensiones. Sed Christus. Hæc fecisti, & tacui. Quid ultra facere debui & non feci? Uva vestra, uva fellis, & botrus amarissimus. Exemplum dedi vobis.

Neque diabolus desistet urgere. Chrysost. in Ps. 50. Stas diabolus gladium acuens & dicens in hæc verba. Omnem juventutem tuam confudisti omnem vitam tuam perdidisti &c. Aget Lucifer contra superbos, ego dejectus propter superbiam, & iste debet. Aget alter contra Avaros. Isai. 2. Quomodo facta es meretrix civitas fidelis omnes diligunt munera, sequuntur retributiones, pupillo non judicant, &c. Urgebit, tuum est verbum Domine. Heu consolabor super hostibus meis, & vindicabor de inimicis meis. Ecce jam tempus tuum est Ezech. 22. In igne furoris mei conflagrabit. Quando id facies, si non modò? Ego ad vos o homines cum Jacob. 5. Agite nunc divites, & plorate ululantes in miseriis quæ venient vobis. Respondebunt aliqui, Domine nonne in nomine tuo prophetavimus? &c. Reponet Christus, Nescio vos. Prov. 16. Est via quæ homini videtur recta, & novissimum ejus ducit ad infernum. Allegabunt aliis suas longas orationes, confraternitates &c. Reponet Isai. 1. Ne offeratis sacrificium ultra, incensum abominatio mihi est, Sabbatum & Neomenia & festivitates alias non feram, iniqui sunt cæcus vestri, kalendas vestras

vestras odivit anima mea, facta sunt mihi molesta, laboravi sustinens, Recurrent fortè ad misericordiam. Sed Ilai. 28. In monte divisionum habitabit Dominus. Hic mons est 2. Reg. Baalpharasim in quo magnâ clade David, figura Christi, affecit Philistæos, peccatores. Sicut in valle quæ est in Gabaon, ubi grandinem saxeam in Chanaanæos misit DEUS, Deut. 32. Inebriabo sagittas meas sanguine, & gladius meus devorabit carnes. Jam transiit tempus miserendi. Jam Crux prolata, veluti gladius Cherubini ante portam paradisi Gen. 2. Stabunt antè oculos omnium peccata, veluti instrumentum homicidæ quo occidit, & jam ipse est plectendus. Jam vulnera Christi pro nobis facta clamant, Infer digitum tuum huc, Jam sanguis Abel de terra clamat sanguinem, Jam Sap. 4. Traducent illos ex adverso iniquitates eorum.

CONCIO XIX.

Pro Dominica 3. Adventûs, Altera Concio.

Medius vestrum stetit quem vos nescitis. Joan. 1.

Non puto ullum reperiri ex vobis, contra quem declarandum, mihi sit cum S. Basil: serm. 7. de Adolesc. *Quibus te verbis curabo? quomodo loquar? regnum DEI non curas, gehennam non times, quam animæ tuæ medicinam idoneam inveniam?* Hoc enim esset signum reprobati hominis, & qui nesciat DEum, quamvis stet in medio ejus. Quare judico esse utile remedium ad viam præparandam pro Christi nascituri receptione, si vobis infernum proposuero ad considerandum. S. Chrysost. hom. 12. in Matth. Dum considerat successus quos habuit. Joan. Bapt. in concionando, Matth. 3. *Exibat omnis Jerusalem ad eum &c.* Dum etiam, quòd Prophetæ alii prædicando non pariter proficiebant; dat causam, quia alii poenas peccatorum temporales denuntiabant, Joannes æternas, seu infer-

Infernum. Spes bona quod & vobis de his audire proderit. Eamus, spectemus, sed quo ductore? Angelo? Daniel illo viso contremuit & virtus in eo non remansit. Joane? hic vos statim increparet Luc. 3. *Genimina viperarum &c.* Melius uti Davide, & hic se ultro offert. Ps. 54. *Descendant in infernum viventes.* Deducit nos in vallem quandam, in qua alii assantur in veru, alii palo infixi ululāt &c. insuper in illos pluvia sulfuris ardētis descendit; alii in fluvio igneo merguntur. Chrys. hom. 44. *In ignis fluvium atq; pelagus intrudentur, pelagus impertransibile, atq; magnitudine acerbissimum, in quo ignei fluctus instar montium eriguntur, ignei dico, non huius ignis, sed ignis multo quā hic horribilioris, cuius flamma maximam conficit abyssum.* Et paulo post. *Ibi crematur & dolet, sed nequaquam quod crematur consumitur.* Omnis creatura tormentum ministrat. S. Th. 3. p. q. 7. a. 1. & q. 83. a. 4. *Quia peccatores peccando se diabolo subdiderunt, ergo iustum erit ut ei subiciantur in poenis.* Quid Sancti? Ps. 3. *Latabitur iustus cum viderit vindictam, manus suas lavabit in sanguine peccatoris.* Sed qui poenas inferni vult describere, facit ut ille qui volens pingere montem, pinxit atomum. Exech. 10. *Stilla ad Africum, & dices. Ecce ego succendam in te ignem, & non extinguetur flamma succensionis.* Hugo sic de his verbis. *Quasi dicat, quidquid ostenderis & dixeris ei, non est nisi modica stilla comminationis meae respectu ejus quod faciam.* Igitur quidquid aliquis de inferno dixerit, Stilla erit respectu Oceani.

Quis ibi torquetur? Cain, Absalon, Alexander. &c. Ecce avaro aurum liquidum in os funditur, luxuriosus in suo adipe frigitur. Aures patiuntur, quis sonabūt semper impropria, semper maledicta. Oculus, quia videbit Epulo Lazarum, quia patietur tenebras. Ps. 57. *Supercecidit ignis & non viderunt Solem.* Gustus. &c. Tactus. Apoc. *Date ei tantum de tormentis quantum fuit in delictis.* Veniant super eum plagae Aegypti. Affliget ignis conjunctus cum gelu, mors cum vita. Odoratus, S. Thom. 1. c. *Ignis*

depura.

depurabit elementa, & quicquid faculentum in iis deficiet in infernum, totius mundi foetores. Quamdiu ista? Frustra quæris nemo dicet. Non erit finis. Pl. 76. *Annos æternos in mente habui.* Quid hoc est? nemo dicet. Pl. 4. *Tanquam vas figuli confringes eos.* Quod fractum non reparatur, sed abjicitur. Sed super omnia, uret. *Discedite à me.* Chrysost. hom. 12. in Philip. *Tantum mihi malum videtur de tanta gloria cecidisse ut gehennam pro nihilo habeam præ hoc damno.* DEUM amisisti. Sed ut neque quid sit æternitas in hac vita capimus, ita neque quid sit amittere, quod poteras habere, infinitum bonum. Per totum æternum dicetur illis, *Nescio vos.* *Discedite à me.* Chrysost. in 27. Matth. *Præmille gehennis est, Nescio vos.* Si nescit, sine illo omne malum in nos irruet. Gen. 7. Cain dicit: *A facie tua expellis me, qui me viderit, occidet me.* Quæ non turbatio in mundo facta? Sol obtenebratus, terra commota, &c. quando solum ratione humanitatis Christus moriendo recedebat. Unde Tertull. Apologetic. c. 49. *Malum est damnari quàm à DEO excidere.* Et hoc in æternum!

In æternum. Overbum horribile! Scimus quod sitis brevis ita cruciaverit Lisimachum, ut pro uno poculo aquæ regnum vendiderit. Scimus quod fames aliquos adegerit ad vorandas proprias carnes, & hæc fuit aliquot dierum, quid fames æterna? quod diuturnior poena, si non haberetur sensus, eò gravior. Sic ignis excitabit & commemorabunt sibi suas ebrietates, &c. Habebatis misericordiam, serviebatur vobis, lecti fuerunt molles &c. hoc quod invenistis nihil mutabitur. Clausi estis, & clavis projecta est in abyssum. Qui modò vestri joci &c. illi pisces pretiosi versi sunt in caput Simmachii ut Theodorico. Chrysost. *Pone ignem, & ferrum, & bestias: attamen ne umbra quidem sunt ad illa tormenta &c. Omnia hæc ludicra sunt & risus ad illa supplicia.* Non ascendit, inquit, Origen. in cor hominis quæ ibi DEUS præparavit. Risus est ille dolor quem habuit

habuit Rex Sedecias cum in conspectu ejus filii illius occiderentur. Ritus est illa afflictio Diogenis Imper. cui oculis erutis vermes scaturiebant, & ipse sic miser in publica platea mortuus. Ritus matrum ille planctus, cum uno die illorum 800. filios cruci affigi jussit Alexander Hircanus. Ritus lacerari candenti forcipe, laminas candentes applicari; per particulas scindi, oleo bulliente & plumbo liquido perfundi. Nunquam talem inveniam carbonem quo poenas inferni depingam ad vivum. Quidquid afferam, erit, quod modicus hominis intellectus invenit, quod debilis manus inculit. Ibi Sapientia poenas reperit, Omnipotentia infligit. Pl. 89. *Quis novit potestatem irae tuae?* S. Chrysoft. dum considerat illa Pl. 21. *Factum est cor meum tanquam cera liquecens.* Sic hom. 22. in 2. Thessal. *Qui imaginem effingunt in cera, igne molliunt.* Emolliamus corda nostra, hoc igne. S. Bern. *Quid metuet qui ad ista non trepidat, non expavescit, non timore concutitur?* Sed talem non puto reperiri, & svadeo cum Isidoro Pelusiota cuique. *Ignis futuri memoriam refrica, & libido extinguetur.* Ideo asserit Greg. *Tunc peccare desinimus cum futura tormenta formidamus.*

CONCIO XX.

Pro Dominica 3. Adventus, Tertia Concio.

Ego vox clamantis in deserto. Joan. 1.

QUAM miser esset oculus qui nihil videret, tam miser intellectus si nihil cognosceret. Sed adhuc miserior et si omnia cognosceret homo, si tamen seipsum non nosset, putaret se doctum & est rudis, divitem & est egenus, sanum & est aeger, sic enim remedia non curaret, & quia putaret se omnia scire, cum nesciat, etiam nihil sciret. Hominis & se nescientis qualis sit, & scientis ex hodierno Evangelio proponam exemplum.

Judæi se omnia scire putabant circa DEUM. Pl. 75. *Notus in Israël DEUS.* Sed quia seipsos nesciebant esse ignorantes, excœcatos malitiâ, neque DEUM agnoverunt. Mittunt ad Joannem *Messias es tu?* Utiq̃ue Judæi toti in Scriptura. Sciebatis Messia nomen futurum. Isai. 7. *Emmanuel nomen ejus:* non Joannes, unde dubium an Joannes sit Messias? Sciebatis Matrem Messia fore Virginem. Mater Joannis conjugata: fore juvenculam, Mater Joannis vetula. Isai. 7. *Ecce Virga concipiet.* &c. In Hebr. legitur Halma, id est, Juvencula. Messias erat nasciturus in Bethleem, quod ipsi Judæi tribus Regibus ex Michea 5. demonstrârunt. *Et tu Bethleem terra Juda nequaquam es minima in principibus Juda, ex te enim exiet Dux qui regat populum meum:* At verò Joannes natus est in Jerusalem. Legerunt quòd miracula esset patraturus Messias. Isai. 53. *Tunc aperientur oculi cœcorum, & aures surdorum patebunt, tunc saliet velut cervus claudus, & aperta erit lingua mutorum.* Nihil horum fecit Joannes, fecit omnia Christus, si vos agnovissetis invidos, non negavissetis Christum esse Messiam, nec de Joanne dubitavissetis. Oportebat primò quærere, qui vos estis. Tum primò de Joanne. *Quis es tu?* Hoc est seipsum non nôsse, ac proinde nec Christum nôsse. qui Medius vestrum stetit.

Magna est plaga DEI cùm aufert speculum in quo seipsum homo videre possit. Cùm DEUS minatur Judæis Isai. 3. *Auferet validum & fortem, Judicem & Prophetam.* &c. Inter cetera addit. *Auferet specula.* Cùm DEUS adamat Judæos & inter eos domicilium statuit. Deut. 38. jubet constitui specula Seneca l. 1. natur. Quæst. quæst. 17. *Inventa sunt specula ut homo ipse se nosceret.* Poena est cùm se non posset nôsse. S. Bernard. de domo interiori. *Multa scientia hominum, sed nulla melior est illâ quâ homo cognoscit seipsum.* Nam si se non noverit, neque noscet DEUM, & a DEO velut fatuus rejicietur. Cant. 1. alloquitur Sponsam. *Si ignoras*
& c. ô pulch.

te o pulcherrima mulierum, egredere, & ab ipso vestigia gregum
 tuorum, & pasce hados. S. Bern. serm. 34. in Cant. Dura increpatio,
 hoc quippe verbum servi & ancille audire solent à valdè irascentibus
 Dominis, exi hinc, egredere de domo. Hæc sui notitia Joannem
 illustravit, ut Christum agnosceret. Non sum Elias, non sum
 unus ex Prophetis, non sum Messias. *Sum vox clamantis in deserto.*
Medius vestrūm stetit Messias. Ecce Agnus DEI. Ecce cujus non
sum dignus corrigiam calceamenti solvere. Sed in quo se agno-
vit speculo? Nullum illo melius quod à Sapiente cap. 7. exhibe-
 tur. *Candor est lucis aeterna, & speculum sine macula DEI Majesta-*
tis, scilicet Filius DEI, hoc inspexit adhuc in utero existens. Vidit
quod illud sit, quod erat in principio verbū, & in ipso omnia. Ego
hujus præcursor sive manifestator, ergo sum vox & quidē vox
clamantis in deserto hujus mundi, in deserto qui nascuntur nihil
norunt, sunt rudissimi, ita hic mundus non novit Christum. Voces
ita definiuntur: Sunt signa earū quæ in anima sunt passionum. Jam
verò duplex est in nobis verbum, internū quod in mente nostra
formamus, & hoc est simile verbo DEI, & quod significat ex-
primit, externum quod indicat illud prius, & hoc est vox. De
me DEUS Pater dixit per Malach. Ecce ego mitto Angelum meum.
Angelus idem est quod Nuncius, res per voces nunciantur. Ita-
que ego sum Vox. Voces, ut docent Philosophi, sunt naturæ
homogeneæ, id est quælibet pars vocis est vocalis. Omni me
& toto nunciabo Christum & nunciavit manibus. Non sum di-
gnus solvere corrigiam &c. Nunciavit suo incremento. Me o-
portet crescere illum minui. Nunciavit pedibus, Præcedet antef-
ciem ejus. Totā suā essentiā. Ipse est qui post me venturus est, &
qui ante me factus est. Greg. hom. 7. Quia Filius Unigenitus ver-
bum Patris vocatur, & ex ipsa vestra locutione cognoscitur, quia prius
vox sonat, ut verbum postmodum possit audiri, Joannes ergo se vo-
cem asserit, quia verbum præcedit. In hoc speculo seipsum agno-
 scit,

fecit, suum nihil, & quod quidquid est, gratiā DEI est. *Non sum dignus solvere corrigiam calceamenti.* Mos erat apud Judæos ut qui aliquam debebat accipere in Sponsam, neq; accepit, is ei qui deinde eam accepit priori debebat solvere calceamenta. Vidit in eodem speculo quod in Sponsam Christus accepturus sibi erat Ecclesiam juxta illud Osee 2. *Sponsabo te mihi.* Non ego Messias, non accipiam in Sponsam Ecclesiam. *Non sum dignus solvere.* &c. *Ego vox clamantis in deserto* quæ contemnitur, à nullo auditur, quantumcunque fiat cum clamore, transit & in nihil abit. Greg. hom. 7. *Rectè se indignum ad solvendam corrigiam calceamenti eius denuntias, quia nomen Sponsæ non usurpat.*

Si hoc speculum inspiceremus, quos nos videremus? *Vulnus & vulnus, peccata, &c.* Sed vidimus fortè hoc ipsum non semel, quid deinde? fecimus ut ille de quo Jacob 1. *Comparabitur viro consideranti vultum nativitatis suæ in speculo, consideravit enim se, & abiit, & statim oblitus est qualis fuerit.* Vidimus nos esse instar diaboli. 2. Petr. 2. *Qui facit peccatum ex diabolo est.* Poenituit nos, dimisit ille nos, reformati sumus. Sed quia non restituiimus, occasiones peccati proximas non amovimus, retraxit nos ad priorem formam. Scribit in vita S. Anselmi Cantuariensis Episc. Surius 21. Apr. Vidit hic Sanctus semel puerum cum avicula ludentem, dimisit eam, sed per funiculum ligatam iterum retraxit. *Et vocatis nobis, considerâtes, inquit jocosum pueri, hâc ratione jocatur diabolus cum multis hominibus quos suis laqueis irretivit.* Hoc provenit ex eo, non inspicimus speculum, quid pro nobis Christus fecit, quantus est in quem peccamus. Inde Ambr. *Plures sunt salvati qui nunquam peccaverunt, quàm qui condignam pœnitentiam egerunt.* Orabat Aug. DEUM. *Noverim te, noverim me.* De quo Bern. ad Sororem. *Brevis oratio, sed fidelis hæc est animi vera Philosophia, & utraq; cognitio prorsus necessaria ad salutem.* *Noverim me abyssum malorum, cui*

tu na.

tu nasceris. Noverim te abyssum omnis boni qui pro me nasceris. Ita fecit S. Paula apud Hieron. epist. 27. ad Eustochium. Ego misera atq; peccatrix digna sum judicata deosculari praepe, in quo Dominus parvulus vagiit? orare in spelunca in qua Virgo puerpera Dominum fudit infantem? hac requies mea, quia Domini Patria, hic habitabo, quoniam Salvator elegit eam. Et statim facta minima inter omnes, pauperem Dominum pauper Spiritu secuta. Hoc ipsum nos faciamus ad cunas proximè nascituri Domini, considerantes quis ille sit, qui nobis natus.

CONCIO XXI.

Pro FERIA Secunda post Dominicam 3. Advent.

Confessus est & non negavit. Joan. 1.

Constantia patet Joannis in confitendo Christo, confessus coram plebe, discipulis, legatis Synagogæ. Confitemur & nos sæpè Christum. Sed quid? Ps. 63. *Sagittæ parvulorum factæ sunt plagæ eorum.* Irridet quis, cessamus à devotione: Constituimus restituere, venit metus vanus paupertatis, ecce sagittæ. Ps. 13. *Illic trepidaverunt timore ubi non erat timor.* Sicut passer in tritico vanis terriculamentis, interea bona proposita pereunt, Christi Confessio in factis cessat, loquar de hac perseverantia.

Satis ad nos firmandos in constantia esset, quia neque nos ipsi Artifici solvimus qui laborem cœpit, sed qui perfecit: neq; arbores amamus quæ flores quidem offerunt, sed fructu careant. Neque domum inhabitamus, quæ quidem inchoata, sed tecto &c. caret. Ita & apud DEUM. *Qui perseveraverit usq; ad finem hic salvus erit.* Quia & ipse in finem dilexit nos, cum crearet, perfectè nos creavit: cum redemit, perfectè redemit: præmium promisit perfectum. S. Bern. de quatuorpl. debito.

bito. Domino totis viribus, totis medullis serviendum, ne fortè indignationis te oculo respiciat, & despiciat & conterat in æternum & in sæculum sæculi. &c. Quid ergò amplius grunnies dicens: nimium laboramus, nimium jejunamus, nimium vigilamus, cum nec millesima, imò nec minime parti debitorum suorum valeat respondere. Jamné revelatum est nobis quòd omnia peccata sint dimissa, purgatorium abolicum, quòd tantam mensuram attulerimus meritorum juxta quantam nos constituit salvare? Hæc inconstantia provenit à sagittis parvulorum, quia post revoluta proposita, res parvas initio contra ea admittimus, & tandem in priora magna relabimur. Greg. lib. 5. in Reg. c. 2. sic de Saule. Idcirco per inobedientiam cecidit. 1. Reg. 13. Quia integris septem diebus sicut jussus fuerat non expectavit, quo in loco trementi corde considerandum est, quàm brevissimi temporis expectatione neglecta, repulsus sit. Nam cum complèsser holocaustum, ecce Samuel veniebat. Si ergò eum solo brevissimo temporis intervallo expectaret, quo obtulit holocaustum, securum jam regni sui robur obtinere potuisset. Itaq; sitanta pœna est quando Prophetæ despicitur, quid putam⁹ de pelago illo Divinæ animadversionis si incuratur, cum ipsa Divina præcepta dissipantur? Constituit castè vivere Juvenis, sed hoc factò proposito, concedit aliquid oculis, ecce res parva, sagittæ parvulorum: sed inde concitatur imaginatio, fit tentatio, sequitur consensus. Ecce plaga. Idem de vindicta, constituit parcere inimico, postea indulget sibi, tamen illi dicam nunc me secundo lædat, ex hoc proceditur ad contentiones, rixas, nova odia, &c. Inde lapsus graves, & mirantur homines quomodo iste post tot confessiones cum fletu factas redit ad eadem peccata. Sagittæ parvulorum factæ sunt plaga eorum, & infirmata sunt contra eos lingua eorum. Infirmata linguæ proposita, promissa, vota, &c. Conturbati sunt omnes qui videbant eos, & timuit omnis homo. Hinc Angeli quia sciunt quàm sit noxi-

noxium si parva sibi homo permittat, tamen valde oderunt parva, ut est in vita S. Veronicæ Mediolanen. apud Bolland. Hæc Sancta aliquando sub sacro fororem respexit, nec tamen ab intentione orationis discessit, tam acriter & tali vultu ab Angelo ob hoc in visionē increpita, ut dixerit, si hoc illi extra visionem contigisset, morituram se præ terrore fuisset. Æstimant eadem minima Sancti, S. Maurilius Episc. dum missam longiorem faciens tardaret ne puerum cujusdam sacro Chrismate antè mortem ungeret, & puer interea mortuus relicto clàm Episcopatu, se cuidam in hortulanum tradidit in magna egestate.

Ut quis perseveret in bono opus est humiliter implorare DEI auxilium, quia Concil. Arausic. sic docuit. *Adjuvatorum DEI etiam in Sanctis, & renatis hominibus semper est implorandum, ut ad finem bonum pervenire, & in bono perseverare possint.* Et Trid. Sess. 6. can. 22. *Si quis dixerit, hominem justificatum sine speciali DEI auxilio perseverare posse, aut cum illo non posse, anathema sit.* Idcirco & pro Petro Christus orat ne deficiat fides illius. Sed nos facto proposito bono, veluti jam debellatum esset, DEI auxilium implorare desinimus, & accidit nobis quod Pl. 27. *Ego dixi in abundantia mea non movebor in æternum.* Chald. legit. *Ego dixi cum sederem in fiducia, &c.* Quid deinde accidit? *Avertisti faciem tuam à me, & factus sum conturbatus.* Tale fuit propositum Petri. *Etsi omnes scandalizati fuerint, &c.* orandum erat Petro. *Non permittes me Domine scandalizari.* Cautius Paulus. *Quis me separabit à charitate Christi, &c.* Tum addit. *Libenter glorificabor in infirmitatibus meis, ut in me inhabitet virtus Christi.* Ego me per humilem orationem profitebor infirmum, labilem, & Christus dabit mihi robur. Et ita Petrus corruit Paulus substitit. Cypr. Serm. de Cœna Dom. *Ubi cum iudice agit qui iudicatur, eo ipse in partem accusatoris*

cusatoris transiens etiam in sua proscriptione sententiam approbat condemnantis, experitur clementiam salvantis, & latibundus canit. Domine in voluntate tua prastitisti decori meo virtutem. Cum humiliter dicit. Sum indignus tuâ gratiâ quia sæpè illâ sum abusus. Oro tamen, qui mihi decorem dedisti, gratiam ut à peccatis surgerem, tribue huic decori virtutem, robur scilicet perseverantiæ. Si autem agnoscimus nos fragiles, ita nobiscum procedamus ut cum vase tenui vitreo quod scimus fragile, non exponimus etiam parvis occasionibus in quibus frangi possit. Et sic non solum verbis sed etiam reipsâ nostram fragilitatem profitebimur.

CONCIO XXII.

Pro FERIA Tertia post Dominicam 3. Adventûs.

Confessus est & non negavit. Joan. i.

Sufficeret ad nos in bono detinendos quod dixit Basil. serm. in ebriet. Qui in bonarum actionum profectu semel fuerit, deinde ad antiquam vivendi consuetudinem redierit, non solum eorum quos est passus laborum premium non sumet, sed longè gravioribus dignus est pœnis, qui cum semel verbum DEI degustaverit, brevi admodum delinitus voluptate, cuncta perdiderit. Vesper unus, impetus inimici unus, omnem præteritum laborem perdidit atq; diruit. Quomodo comparebis post mortem, ut coelumpetas? quomodo in vita ut aliquid firmiter speres? sed sunt alia plura mala, quorum aliqua constitui proponere.

Sialiquis è carcere hosti fugiat, certè si eum hostis iterum acquirat, ponit in fortiori &c. fugisti dæmoni ecce te captat, dum iterum ad eadem peccata pertrahit. Peccatorem dæmon captum excæcat, inde impingit in montem superbiæ, jam in spinas avaritiæ, jam in lutum luxuriæ, jam in lapides iræ, jam in aquam

aquam ebrietatis, &c. Cùm DEUS illi dimittit peccata, visum recipit. Advertit quòd fuerit hostis DEI: quòd omnia perdidit, velut cùm quis evigilat & videt omnia sibi furto oblata: jam videt se inscriptum libro damnatorum ad mortem, cùm antè fuisset factus filius Regis, &c. Sed cùm dæmon talem iterum nanciscitur procurat ne aliquo modo perveniat ad collyrium, ut confiteri differat, vel sacrilegè confiteatur, & sic collyrium corrumpat. Greg. Past. p. 3. ait de tali relapso. *Dum fletibus suis vite munditiam subtrahit, antè DEI oculos etiam ipsas lachrymas sordidas facit.* Et rationem paulò post dat. Relapso, *antè districti Judicis oculos similes se illis agnoscant, qui venientes ad faciem quorundam hominum blandiuntur, recedentes autem inimicitias & damna, quæ valent inferunt: ita plerumq; mali inutiliter compunguntur ad iustitiam.* Deinde peccator est claudus quia semper in eodem loco, in iisdem peccatis hæret. Sanat illum Christus; sed si in peccata recidit, dæmon illi etiam quasi pedes aufert. Et certè neminem claudum legimus bis à Christo sanatum, sed sanatis aliquando additum. *Noli peccare ne quid tibi deterius contingat.* Bern. in Cant. serm. 3. *Erit sine dubio recedenti quàm iacenti deterius.* Ut Dagonis statuam stabilientibus, denique & caput & manus, & pedes amputati sunt reperti. Peccator est ulceribus, vulneribus plenus. Et tam miser, ut melius illi fuisset non nasci. Unde Sancti malebant bona, honores, membra, &c. perdere quàm peccare. S. Quirinus manus pedesq; truncandos præbuit, S. Serapion, S. Jacobus incisus, malebant articulatim incidi. S. Laurentius in craticula torreretur. S. Joannes de Bono ipsemet suis unguibus acutas arundines infixit. S. Martinianus se igne adussit. S. Franciscus in carbonibus spinis, nivibus, se volutavit. S. Jacobus Anachoreta manum ignibus iniecit, &c. Ab his suis vulneribus sanatur peccator cùm ei peccata dimittuntur. Sed si per re-

lapsus rumpatur cicatrix longè difficilior curatio, quia secundi & tertii lapsus scelestiores sunt prioribus. Greg. in Pl. 3. Pœnit. super illa verba. *Corrupte sunt cicatrices mee. Cicatrices patrescere, est sanata iam peccatorum vulnera rursus in tentationem serpere, atq; de eorum iteratione delectationem sentire. Quanto magis extenditur inaequalitas corporis, tanto difficilius ostenditur efficacia curationis.*

Peccator ut surdus, clamat Concionator à DEO missus. (S. Vinc. Dom. 3. Advent. serm. 3.) *Quando predicant doctrinas Poëtarum, tunc non immittuntur à DEO sed à diabolo. Clamant tubæ DEI, non audit. Pl. 137. Ego autem tanquam surdus non audiebam. Redditur illi auditus cum peccatum dimittitur. Sed si rursus fiat surdus. Greg. Past. p. 3. Colligamus, si nobis delinquentibus tantà pietate parcitur, à nobis ad delictum redeuntibus quātā improbitate peccatur. Aut quæ ab illo erit super improbos venia qui non cessat vacare post culpam. Si enim dæmon unus surdum facit, cum homo relabitur, septem nequiores veniunt, quomodo non magis facient surdum, quomodo non hominis illius novissima fiunt pejora prioribus? Unde videmus maximos peccatores sæpius converti, quàm recidivos. Peccator est plenus dæmone. Hinc dicitur esse ex Patre diabolo. Et quidem ita, ut Greg. Nyssen. dixerit, Non frustra initio Orationis prefixum, qui es in cælis Pater, ne peccator orando Patrem, dæmonem invocaret. Et Chrysost. censet miseriorem esse dæmone peccatorem. Et addit hom. 54. in 9. Joan. Ingratitudine in DEum Conditorum simul ac Redemptorem sceleratus: dum dæmonis crimen, Conditoris tantum offensa fuerit, & addit. Novis itaq; inferis plectendus qui post Christi mortem repetit peccatum; idcirco obitam ne repeteretur. Hinc etiam opera diaboli facit. Instigabat dæmon ne Christo nascenti darent Judæi locum, & sic in stabulo debuit nasci:*
at ho-

at homo peccans, ex ipso stabulo, ex corde suo natum eiecit, instigavit ut jam virum crucifigerent, peccator crucifigit. Instigavit Paganos ut in loco Sepulturæ Christi erigerent Idolum Adonidis, erigit in suo corde peccator, in quo antea fuit Christus. Quid fiet de homine si hoc iteratò faciet?

Peccator est mortuus. Si homo vehemens venenum bibat, moritur: nullum est vehementius animæ venenum quam peccatum. 1. Joan. 2. *Qui non diligit, manet in morte.* Facit DEUS miraculum cum istum mortuum voce suâ excitat. Ille se rursus occidit, an DEUS obligatur iterum facere miraculum. Certè Medicus nollet illum sanare, qui semel ac iterum ab illo sanatus, eundem morbum sibi advocavit. Certè credet sibi illudi. *DEUS non deridetur.* Sed cur hæc tanta mala non sentit homo? Quia mala nō sunt corporis sed animæ. Anima verò peccatoris est phrenetica sive amens, hic verò mala sua non sentit. Greg. in Pl. 3. Poenit. *Sicut phrenetici mentis alienationem tolerant, cum se non solum nihil pati, sed etiam incolumes putent, ita qui mortali carne circumdatus arumnas præsentis vitæ non sentit, à virtute sapientia alienus exiit.* Sed quomodo tot mala patitur anima si mortua est? *Anima quæ peccaverit ipsa morietur?* Quia damnatorum in inferno statum imitatur, qui & moriuntur, & simul ad poenas vivunt.

CONCIO XXIII.

Pro Feria Quarta post Dominicam 3. Adv.

Cuius non sum dignus solvere corrigiam calceamenti.

Semper Joannes crevit in virtute, jam fidem exercet circa Christum, jam ad poenitentiam vocat &c. Deniq; hodie summam humilitatem. *Cuius non sum dignus &c.* Ista est occupatio moderni temporis, ut peccatis exoluti crescamus in virtutibus. De sola devotione agam.

Devo-

Devotionis Christianæ sunt multi actus, nobilissimus verò Missæ Sacrificium. Et hoc moderno tempore instituitur cum speciali cæremonia, quia septem candelæ accenduntur, siquidem in Christum ut hominem cum septem donis Spiritûs S. descendit, ut est Isai. 61. Septuplices etiam nostras tenebras illuminat quia septem sunt peccata capitalia quæ magnas inducunt tenebras. Missa ipsa totam Christi vitam repræsentat, ac potissimum passionem &c. Quocirca & Sacerdotes in celebranda, & alii in audienda convenit ut sint frequentiores. Nam licet Sacerdos, ut docet S. Th. non debeat Missam quotidie celebrare, debet tamen ita vivere ut quolibet die paratus sit ad celebrandum. Non tamen agit laudabiliter, si de illo dici potest 2. Machab. 4. *Quoddam non circa officia altaris dediti erant, sed contempto templo & sacrificiis neglectus.* Et certè si tenetur quis Missam celebrare si pro illa accipiat eleemosynam: Beneficia sunt eleemosynæ poscentium Missæ celebrationem. Unde Ambr. ita orat DEUM. *Grave est quod ad mensam tuam mundo corde & manibus innocentibus non venimus, sed gravius est si dum peccata metumimus, etiam Sacrificium non reddamus.* In hanc rem ipsam ita argumentatur S. Vincent. serm. 3. Dom. 3. Adv. secundum Gregor. *Cum crescunt dona, rationes crescunt donorum: Sacerdoti autem data est potestas nobilissima, ergo reus negligentia erit nisi illa utatur in honorem DEI, & ad salutem suam, & aliorum vivorum, & mortuorum, secundum illud 1. Petr. 4. Unusquisque gratiam quam accepit in alterutrum administrantes.* Certè arbor ad hoc plantatur ut fructus ferat. Greg. hom. 31. *In hoc seculo potens quilibet si fructum non habet operationis bonæ, etiam impedimentum præstat cæteris, quia quicumque sub ipso sunt, exemplo pravitatis ejus quasi umbrâ premuntur. Stat desuper arbor infructuosa, & subter terra sterilis jacet &c.* Sed de hoc per verso quolibet ac potente, penè jam requisitio DEO non est, postquam enim se perdidit, querens.

quarendum solummodò est, cur & alios premat? Unde benè ejus-
 dem vinea Dominus, ut quid etiam terram occupat? Quid talen-
 tum defossum tenet? Jam verò quomodò ad Missam audien-
 dam non curremus in hoc Adventu? Ibi est, qui nos in se
 transformat. Isai. 40. *Omnis caro fenum.* De quo Grego-
 rius homil. 8. *Factus homo fenum nostrum vertit in frumentum,*
qui de semetipso ait, Nisi granum frumenti cadens in terram &c.
Unde & natus in presepio reclinatur. Venite peccatores qui fa-
 cti estis jumenta. Bern. in Circumc. serm. 3. *Ipse est panis vivus*
de quo vivere debuit homo, sed quia homo jumentum factus est, &
panis factus est fenum, ut sic vivat de eo & hujus quidem mutatio-
nis Sacramentum die nativitatis celebratum est, quando verbum
caro factum est, cum sit omnis caro fenum. Eras coecus, peccator,
 ecce dum Christus Jericho appropinquat, coecus illuminatur.
 Greg. hom. 2. de hac illuminatione. *Dum Conditor noster appro-*
pinquat Jericho coecus illuminatur, quia dum Divinitas defectum
carnis nostrae suscepit humanum genus lumen quod amiserat recepit.
 Tum cognoscemus quantum boni nobis fecit. Iste est qui
 ad nos tot legatos misit, quot Prophetas, & jam ipse venit. Iste
 est quem Moyses desiderabat Exod. 4. *Obsecro Domine, mitte*
quem missurus es. Iste quem Isai. 64. *Utinam dirumperes coelos &*
descenderes. Ipse quem David Ps. 71. *DEUS judicium tuum Re-*
gi da. In quæ verba Greg. in Ps. 5. *Pœnit. Judicium suum Regi*
DEUS Pater dedit quando Filius carnis humana substantiam assu-
psit. Iste est ad quem è longinquo tres Reges cum maximo suo
 periculo properârunt. Qui omnes sanabat ægrotos, nec mo-
 dò manus ejus abbreviata. Iste mitissimus & peccatores reci-
 piens. Donat fructum laborum suorum, quem tulit dum la-
 teret in ventre Matris per dies 277. quem tulit per vitam reli-
 quam, quem tulit in cruce. Ejus meritis divites esse possumus.
 Offerit se nobis ut eum quotidie per spiritualem communio-

nem sumamus. Denique fit nobis omnia ut illum amemus. Chrysol. serm. 69. *DEus jacet in incunabulis, & homo vagitu suo implorat à te quam tibi præstitit pietatem. Parens omnium usus est te Parente, subjectus tibi extitit, cui omnis subjacet altitudo. Timuit quem omnia metuunt. Fugit ad quem cuncta confugiunt. Cælorum arbiter est hospes in domibus peccatorum. Pane pascitur qui pascit omnes. Et quid plura? Omnium author tenetur seculorum.* Cujus nativitatem expectamus, jam est in Missa præsens. Nec ad illius recipiendum melius ornari possumus, quam ornamentis, quæ modò ipse distribuit. Ipse modò offert vestem nuptialem, offert annulum & stolam primam. Septem istæ candelæ illustrent septem status hominum. Principes, ut sicut ignis æquè lucet omnibus, ita illi æquè justiciam administrent. Prælatos, ut luceat lux illorum omnibus. Sacerdotes, ut exemplo præluceant pleni in se igne cœlesti. Religiosos, ut lucem habeant circa suas obligationes. Conjugatos, ut mutuâ benevolentiam ardeant, & proli bonis moribus præluceant. Viduis & continentibus ut ardor sit poenitentiam, & lux bonæ famæ. Virginibus ut discernant fraudes dæmonis. Apoc. 1. *Et in medio septem candelabrorum aureorum similem Filio hominis vidi.* Hos septem status in se Christus expressit. Egit Regem cum provideret panes multitudini in deserto. Egit Pontificem in altari Crucis. Egit Religiosum, cum tam pauper esset ut non haberet ubi reclinaret caput. Egit Sacerdotem in Coena ultima. Similis conjugatis accipiendo Ecclesiam in Sponsam. Viduis cum per triduum mortis esset orbatus discipulis. Virginibus, quia fuit sanctus, impollutus, segregatus à peccatoribus. His omnibus statibus vult benè.

CON-

CONCIO XXIV.

Pro Feria Quinta post Dominicam 3. Advent.

Tu quis es?

Cum nos ad Christum excipiendum præparamus, oportet crebro nos interrogemus *Tu quis es?* Non solum quoad animam, sed etiam ad exteriora. Commendavit Christus Joannem qui ejus adventum celebrabat, non molliiter vestitus, vos saltem vanitatem in vestitu compescite,

Originem vestium fecit peccatum Adæ, sicuti funis imponitur furi in signum, quod illum sit meritis, si fur suum funem amaret, exornaret, quid diceretur? fecit DEUS Adæ tunicam pelliceam in signum, quia comparatus est jumentis insipientibus. Igitur vermibus se comparant qui induuntur serico, Paulatim à pelliceo progressi ad alias vestes, ad colores, & ut divites supra pauperes essent, progressi sunt ad aurum. Admitcuerunt se his inventionibus dæmones Tertull. lib. de habitu muliebri. *Eva non ornabatur. &c.* Idè omnia ista damnata & mortua mulieris impedimenta, sunt quasi ad pompam sumeris constituta. Hac qualia sunt, interim jam ex doctorum suorum qualitate & conditione pronuntiari potest, quod nihil ad integritatem pectoris, nihil ad castitatem amatorum, nihil ad timorem DEI desertores spiritus aut monstrare potuerunt aut prestare. Gavisi sunt valde dæmones quod Adamum seduxerint, gavisi quod illi in opprobrium & poenæ signum imposita vestis ex mortuo animali, quia scilicet ob pomi esum meruit mortem. Jam ut hanc lætitiā suā augerent, hominibus persvaserunt ut hoc signum suæ poenæ variè exornarent, sicut si hostis alicui compedes iniecisset, & ad ludibrium fosculis illo exornaret. Sed ais? Vestis est necessaria in hoc statu, ita est sicut & cibus, in quo si excesseris, reus es peccati. Quibus regamur his contentissimus. Pergit Tertull. *Si sunt Angeli quos judicaturi sumus, hi sunt Angeli quibus in lavacro renuntiavimus &c. quā constantiā Tribunal*

illud ascendemus decreturi adversus eos quorum munera appetimus? nistergo hic jam præjudicaverimus res illorum prædamnando, quas in illis tunc damnaturi sumus, illi potius nos judicabunt, atque damnabunt. Quomodo illud coram Judice approbabis, quod renuntiaveris Sathanæ & pompis ejus? quomodo dices te Christi discipulum? quomodo probabis te salutem desiderare, qui tantopere amas tuæ perditionis insignia? Quare severè Cypr. libro de habitu Virginum. Christum videre non possunt auro & margaritis & monilibus adornata, ornamenta corporis & pectoris perdidit. &c. Quid de pictura faciei? Idem ibid. Dicit DEus faciamus hominem &c. & audet quisquam mutare & convertere quod DEus fecit. Manus DEO inferunt, quando illud quod ille formavit, reformare & transfigurare contendunt, nescientes quia opus est DEI omne quod nascitur, & diaboli quod mutatur.

Duo insuper mala hic lux in vestitu affert. Scādalo est aliis dum æmulari vanitatem nituntur, aut etiam dum alterum sexum ad libidinem accendit. Præterea dum impensa fiunt in hanc vanitatem, neq; ad illas bonæ artes sufficiunt, recurritur ad malas. Hinc oppressio subditorum, debita nunquam exolvenda, usuræ, in judicando perversitas, rapinæ, furta, &c. Amos 8. Audite hoc qui conteritis pauperem, & deficere facitis egenos terræ, dicentes, quando transibit menses & venundabimus merces, & sabbatum, & operiemus frumentum ut minuamus mensuram, &c. Juravit Dominus, si oblitus fuero omnia opera eorum &c. Supra hoc olim ploravit Tertull. lib. de habitu mulierum. Brevisssimis loculis patrimonium grande profertur: Uno lino decies sestertium inseritur, saltus & insulas tenera cervix fert. Graciles aurium cutes Calendarium expendunt, & in sinistra per singulos digitos de singulis faccis ludit. Ita agebat illa civitas Apoc. 18. Va, va, civitas illa, quæ amictæ erat bysso purpurâ, & cocco, & deaurata est auro, & lapide pretioso, & margaritis quoniam unâ horâ destructa sunt tanta divitia.

divitia. Væ in anima, væ in corpore. Talibus occurreret Christus ornatus, sed quomodo, dicat Sap. 5. *Sumet armaturam zelus illius ad ultionem inimicorum, induet pro thorace justitiam, & accipiet pro galea iudicium rectum, Sumet scutum inexpugnabile equitatem, acuet autem diram iram in lanceam.* Quid de scandalo illo duplici dicam certè partes dæmonis agunt, qui laqueos animabus parant. Laquei illi sunt. De laqueo libidinis. Tertull. lib. de cultu foeminarum. *Quid alteri periculo sumus? Quid alteri concupiscentiam importamus? quàm, si Dominus ampliando legem à factò stupri non discernit in pena, nescio an impunè habeat qui alteri fueris causa perditionis.* Perit enim ille simul in tua forma si concupierit, & admisit jam in animo quod concupivit, & facta es gladius illi, ut est à culpa vaces, ab invidia tamen non libereris. Ut cum in alicujus agro latrocinium est gestum &c. Quare cōcludo cum Greg. hom. 6. *Nemo existimet in luxu atq; studio pretiosarum vestium peccatum non esse, quia si hac culpa non esset, nullo modo Dominus Joannem de vestimenti asperitate laudasset.* Si hac culpa non esset, nequaquam Petrus Apostolus per epistolam 1. Petr. 3. *feminas à pretiosarum vestium appetitu compesceret, Dicens, Nō in veste pretiosa.* Pensate ergò qua culpa sit, hac etiam viros appetere, à quo curavit Pastor Ecclesia & feminas prohibere? Sed quia arundo Joannes vento agitata esse denegatur, quia non esse mollibus vestitus dicitur. &c. Proinde etiam secluso scandalo non licet sumptuosè ornari rarus circa hoc peccatum facit sibi conscientiam, rarior illud corrigit.

CONCIO XXV.

Pro Feria Sexta post Dominicam 3. Advent.

Ego Vox clamantis in deserto.

S Joannes totus vox erat, prædicabat moribus poenitentiam
 prædicabat suo Baptismo, prædicabat remittendo discipulos

pulos ad Christum prædicabat ex eremo, vinculum prædicabat Regi Herodi, Sacerdotibus, plebi, militibus. Hoc est esse ferventem servum DEI, hic est modus optimus Adventum celebrandi. Proinde agam de isto fervore.

Fervori spiritus opponitur acedia, quam sic describit S. Thom. 2. 2. q. 3. a. 1. Acedia est quædam tristitia aggravans, quæ ita deprimat hominem ut nihil illi libeat agere. Seu brevius. Est tædium operandi. Non libet è lecto ad sacrum matutinum surgere, non libet ad templum ire, orare, res sacras audire. &c. Hinc oritur quidam repositus, ut homo nequæ calcet, nequæ frigeat. De hoc Prov. 18. *Qui mollis est & dissolutus in opere suo, frater est sua opera dissipantis.* Sicut qui ædificat & idem simul destruit: orat, sed verba omittendo, dimidiando, alia cogitando &c. Nihil prodest oratio sicut domus dissipata, vestis concisa. Apoc. 3. *Esse vigilans, & confirma cetera quæ moritura erant, non enim invenio opera tua plena coram Deo meo.* De quo Greg. Past. p. 3. *Quia plena ejus coram Deo opera inventa non fuerant.* Deerat intentio, attentio, perseverantia. Moritura reliqua etiam quæ gesta erant prædicebat. Tolerabilius esse potuisset rectam viam non arripere, quam post tergum redire. Ex acedia oritur inconstantia, incipit frequentare Missas, postea relinquit: vitam corrigere: domum ordinare, poenitentiam agere, disciplinas facere &c. At si de inimico sumenda esset vindicta, non essent tam inconstantes, si de lucro ageretur. De his 2. Petr. 2. *Melius erat eis non cognoscere viam justitiae, quam post agnitionem retrorsum converti.* Sed quomodo melius? explicat Apoc. 4. *Utinam calidus esses, &c. Quia tales cum nausea rejicit, ferventes amat, frigidiorum miseretur.* Oritur ex acedia pusillanimitas, non audet duriora aggredi. *Leo est via* dicebar piger ne ad arandum iret. Vani sunt hi metus. Non impossibilia Christus præcepit, impleverunt alii & tu potes. Derisiones locio,

sociorum terrent. Audi Cypri. lib. 1. epist. 3. *Nec Christiani ultra aut durare, aut esse possumus, si ad hoc ventum est, ut perditorum minas, atq; insidias pertimescamus.* Audi Tertull. lib. de fuga in persecut. *Perfecta dilectio foras mittit timorem, quia timor supplicamentum habet, atq; ignem stagni. Qui autem timet non est perfectus in dilectione, scilicet Dei.* In manu sunt per quæ lucrari possumus salutem. Dedit DEUS animam cum suis potentiis, iis utamur, dedit corpus. Non timent laboriosiora milites aggredi pro stipendio, & superant &c. Adhibe sensus, aspice frequenter coelum, libros spirituales, audi conciones, os aperi in laudes DEI, manum pauperi. Data sunt tibi opes, istis eme coelum. Habes tempus quo carent damnati. Non vis laborare, eluries in æternum. Oritur ex acedia, evagatio mentis ad illucita. Greg. in Pl. 5. Pœnit. *Ubi à desiderio vite æternæ defecit intentio, consequenter procedit de corde malarum cogitationum vociferatio, in qua os adheret carni, si ratio subigitur delectationi. Per hanc vocem os adhasit carni, quia Adam Eva consensit. Habet unusquisq; Adam & Evam.* Bern. serm. de vita &c. *Magna est, dico vobis charissimi, & nimirum inexcusabilis negligentia nostra, quod otiosis cogitationibus vacantes tempus amittimus, quibus nimirum, nec penetranda nubes nec maria transfretanda, ut salubres inveniamus cogitationes. Oritur ex acedia torpor circa DEI præcepta, quomodo mulieres sunt sedulae circa sua ornamenta? quomodo litigantes circa tribunal? non curamus verò ne non labamur in peccata.* Jer. 40. *Maledictus qui facit opus DEI negligenter.* Bern. serm. 2. de S. Andrea. *Unam è duobus negligentia nostra probat, aut omnino traditos nos hostibus & nescire: aut si inter hac conservamur, ei qui tuctur nos ingratos inveniri. Idem de ordine vitæ. Ingemiscendum iugiter, & postposita securitate lugendum, ne à Deo deferamur propter superbiam & negligentias nostras, & in potestate demo-*

num relinquamur. Ultima acedix filia est desperatio, ut cum videt homo suam desidem vitam, tandem desperet de salute.

Quomodo istos acediosos calefaciam? nihil magis calefacit quam ignis: meditentur poenas æternas inferni, quas semel ingressi nunquam egredientur. Eccles. 9. *Quodcumq; potest facere manus tua, instanter operare, quia nec opus, nec ratio, nec sapientia, nec scientia erunt apud inferos, quò tu properas.* Brevis est vita nostra, & incerta. Voles intrare portam cœli, dicetur: nescio vos. Si nimium terret ignis inferni, calefaciant se igne Purgatorii. Joann. 15. *Omniem palmitem in me non ferentem fructum, tollet eum, ad infernum projiciet. Et omnem qui fert fructum purgabit eum.* Vel in hac vita tribulationibus, vel in purgatorio. S. Bern. in obitu Humberti. *Illud scitote quia post hanc vitam in purgabilibus locis centupliciter, quæ fuerint hic neglecta, redduntur usq; ad novissimum quadrantem.* Elige vel flammam illas, vel hic fervorem, quia ex his duobus unum eveniet necessario.

CONCIO XXVI.

Pro Sabbato post Dominicam 3. Adventûs.

Tu quis es?

Dum S. Joannes celebrat Christi adventum, interrogatur quis esset, Elias &c. Respondit se esse Vocem. Sed Christus dixit insuper esse Angelum. Quia qui vult benè celebrare adventum; non solum debet esse vox, fugiendo acediam, de qua heri; Sed etiam debet imitari Angelum, quia Christus ad hoc venit ut reparet per homines Angelorum ruinam, & ut postea simus æquales Angelis, hîc jam similitudinem cum illis præmittere oportet. Ad hoc Incarnationem tuam conciliat per Angelum, Nativitatem suam publicat per Angelos. De hac similitudine erit sermo.

Tria

Tria imitationi idonea invenio in Angelis. Pl. 103. *Quis facis Angelos tuos spiritus, & ministros tuos ignem urentem.* Sunt Spiritus, sunt Ministri, sunt ignis. Spiritus sunt, igitur carent corpore, & ab omni sorde corporea purissimi. Igitur & nos si ad locum Angelorum aspiramus, etsi carne carere non possumus, tamen carnis operibus careamus, & ita Anima quæ est spiritus carni dominetur, ut spirituales dici possimus, sic enim & Cæsarei &c. dicuntur quibus Cæsar imperat. Animales, carnales, quibus caro. Etiam ita dissimiles Angelo evadunt carnales, sicut lutum soli, & magis. Proinde in tanto horrore fuit populo DEI peccatum carnis, quamdiu ille populus recordabatur se usum fuisse Angelo duce per desertum, ut bello illud vindicaret. Ambr. 3. off. 14. illud Judic. 9. considerando, cum violata fuisset Levitæ uxor. *Quanta igitur honestatis cura majoribus fuerit, hinc proditur, ut 40. millia virorum stringerent gladium adversus Fratres suos de tribu Beniamin qui temeratores castitatis non sufferebantur. Itaque eo bello cæsa sunt utrinque 65. millia bellatorum, & exusta urbes. Et cum inferior primò fuisset populus Israël, tamen nec adversi belli metu percitus, vindicanda castitatis sequestravit dolorem.* Idem Ambr. reperit epist. 65. Castis promissus est locus Angelorum. Isai. 56. *Hæc dicit Dominus Eunuchis, &c. Dabo illis in domo mea & in muris meis locum, & nomen melius à filiis & filiabus.* Hæc verò virtus propria est Adventus in quo & nuptias solennes Ecclesia verat, & quem expectamus ex Patre & Matre Virginibus nascitur, & pii augent jejunia, & castus Joannes in exemplum proponitur. Absint ergo joci torpes. choreæ, cantilenæ &c. Imò & Conjuges castiora meditentur, absit & ornatus superfluous in vestitu castitati parum favens. Cypr. de Bonq pudicitia. *Non est pudica quæ affectat animum alterius movere, etiam salvâ Corporis castitate. Nam sollicitudo de pulchritudine, & mala mentis*
qualis

indiciū est, & deformitatis. Semper est misera quæ sibi non placet qualis est. Quid speculum consulitur, nisi quia ne ipsa sit timeatur? Cultus mulieris pudica pudiciū sit, adulterium nec in coloribus novit. Luc. 23. Spiritus carnem & ossa non habet. Dicimus de luto, quod non fiet ex eo candela, neque de carne fiet spiritus.

Alterum est in Angelis quod sint ministri, nobis multo vilioribus serviunt promptè. Adiunt in periculis, commovent ad bonum, quia DEUS regit inferiores per Superiores, ita terram per astrorum influxus, corpora per spiritum, nunquam ita hominem Angelus deserit; quin aliquid bonum circa illum operetur, avertat malum. Hic habemus opera pietatis quæ in hoc tempore exercenda sunt. Salvian. ad Ecclesiam l. 2. Fatuarum Virginum numerum idè tantummodò dixit Christus pænis perennibus dandum, quia scit ei opus misericordie defuturum &c. Blandiuntur sibi, si saltem exigua largiantur. Nec ego abnuo, ut si ita ratio est, ita esse credatur. Parum detur si parum dedisse sufficit. Sed ego sufficere parum nescio imò parum non sufficere ceriò scio. Vacandum uberius misericordie operibus, nec contenti sumus corporalibus, etiam spiritualia adhibeamus. Docet Angelus ignorantem Danielelem, visitat Petrum in carceratum, &c. Nihil agit perperam. Basil. in instit. Monach. c. 75. Quid est perperam agere? Quidquid non propter usus necessarios, sed vel decoris causâ, vel ornatus alicujus sit, hoc est perperam agere. Nihil agit malitiosè. Pl. 31. Astitit omni via non bona, iniquitatem meditatus est in cubili suo, malitiam autem non odivit. Talia sunt detrahere, invidere, persequi. Omni via non bona quæ rerum modos nocendi.

Amant Angeli DEum, quia sunt ignis. In igne coelum repetiit Angelus Judic. 11. Amor est, idem velle quod vult alter, vult DEUS tua præcepta observari. Ecce si non amemus DEum ait Basil. Instit. Monach. c. 3. Quæ poterit ira esse major, quæ aliò

ultrò gravior, quàm hoc ipsum, si accidat nos esse alienos à charitate DEI quæ est in Christo Domino nostro? Sed iste amor opus in præceptis DEI servandis ostendatur. Ac verò Salvian. ad Ecclesiast. lib. 6. *Quis locus majorum Christianorum virorum copias habet? caveant ludi publici, an templum Dei? Evangeliorum magis diligunt, an thymelicorum? verba Christi an mimi? non est dubium quòd illud magis amemus quod anteponimus.* Omnes pompas diaboli amplectuntur, omnes superbiam, omnes pejerant, &c. Non potestis bibere simul calicem Christi & dæmoniorum. S. Bern. epist. 2. *Calix dæmoniorum est superbia, calix dæmoniorum est invidia & detractio. Calix dæmoniorum est crapula & ebrietas. Quæ cum impleverunt mentem & renem tuum, Christus in te non invenit locum.* Hinc est amor DEI, de calice hostis illius bibere? Dyonis. *Angelus est manifestatio occultorum hominis.* Hic manifestabit quomodò DEUM diligamus.

CONCIO XXVII.

Pro Dominica 4. Adventus, Prima Concio.

Vox clamantis in deserto. Lucæ 3.

Utinam loco mei consisteret Epulo ab inferis evocatus, ipse diceret melius quàm sit terribile incidere in manus DEI viventis. De quodam qui tantum per somnium à DEO judicatus, scribit S. Vincent. serm. 1. in Sexages. quòd tortus in canuerit. De altero Discipulus serm. 9. qui post mortem clamabat. *Nemo credit, nemo credit, nemo credit, quàm strictè iudicet DEUS, quàm severe puniat.* Erimus tunc in eo statu in quo ille qui in parietem impingit dum illum hostis insequitur. Sed hoc ipsum spectemus.

Incipiunt separare Angeli oves ab hædis. Tum apud justos benedictio, apud malos blasphemia. August. serm. 130. de temp.

Crux loco Solis & Luna radiabit & apparebit in frontibus electorum.
 O quàm durum, ducitur unus Frater ad thronum, alter ad patibulum. Unus ad coronam alter ad flammam. Et multò plures ad flammam. Jerem. 5. *Circuite vias Iherusalem, & aspiciete & considerate, an invenietis virum facientem iudicium & quærentem fidem & propitiu ei ero.* 4. Efdra 8. *Quomodo dabit terram multam magis unde fiat fictile, parvum autem pulverem unde aurum fit, sic & ætæ presentis sæculi.* Figura huius Sodoma, quotnam ex ea salvati? Figura, Exod. 12. Sexcenta millia virorum præter vulgus, euntium in terram promissionis, & tantum duo ex illis pervererunt. Sed absque figura Eccl. 31. *Beatus est qui inventus est sine macula, &c.* Quis est hic & laudabimus eum? Ludov. Grana-ten. in Duce peccatorum lib. 1. cap. 26. ita discurret, *Negare mihi non potes ex centum huius terrarum orbis partibus vix unam esse Christianam, & ex nonaginta ne unam quidem esse salvandam.* Profertur decretum, *Venite Benedicti, ite maledicti.* Discedite in exilium, jam vos exhæredito, jam vos proscribo, jam vos igni æterno addico. Hieron. ep. 1. ad Heliod. *Judicaturus Domino lugubrè mundus immugiet, tribus ad tribum pectora ferient, potentissimi quondam Reges nudo latere palpitabunt, dum se inter hædos conspiciunt.* De illo decreto Jer. 23, *Ecce turbo Dominica indignationis egredietur, & tempestas erumpens super caput impiorum veniet, non revertetur furor Domini usq; dum faciat, & usq; dum compleat indignationem cordis sui.* Tunc maledicent diei in qua nati sunt. Intellectus apprehendet poenas æternas, occurrent voluptates præteritæ, & earum vanitas. Tunc mugitus orietur ut bestiarum. Tum desperatio, videndo quid amiserint, & facile habere potuerunt. Ps. 111. *Peccator videbit & irascetur, dentibus fremet & rabescet.* Maledicent Omnipotentiae DEI, quòd illos creaverit & non annihilaret; Sapientiae quòd sciat illorum omnia. Sanctis &c. Omnibus doloribus corripientur. Oculi cruci-
 buntur

buntur aspectu dæmonum, ex quibus cū unum vidisset notu quidam Monachus, de quo Bern. in Pl. *Qui habitat.* totā die vix compos sui erat. De aliis Cassian. Quod cū vidissent dæmonem, deinceps nec soli habitare, nec dormire potuerunt. Aures, ac si consisteret inter mille vivos palis infixos. Olfactui objicerentur totius mundi sordes. Pejor erit foetor de corporibus quā dum Arriani Catholicos 4996. in unum arctum & diuturnum carcerem compresserunt. De quo Victor African. l. 6. de persecut. Vandal. Pejus quā si putrido cadaveri alligare-
 ris. Gustus, *Fel draconum vinum eorum, venenum insanabile.* Tactus, Pl. 20. *Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum, pars calicis eorum.* Cypr. Ierni. de Ascens. *In proprio adipe frixæ libidines bullient, & inter sartagine flammeas misera corpora cremabuntur.* Quæ concordia? Isai. 9. *Succensa est quasi ignis impietas, unusquisq; carnem brachii sui vorabit, Manasses Ephraim, & Ephraim Manassen.* Dæmones augent pœnas. Jer. 24. *Dabo impios in vexationem afflictionemq; in opprobrium.* Omnia contraria simul Job 24. *Ab aquis nivium transeunt ad calorem nimium. Simul ignis & tenebræ, calor & frigus, fletus & stridor dentium.* Ipsa nomina inferni in Scriptura posita, quid non sonant terribile? Lacus, miseria, stagnum, terra miseriæ, tenebræ, tartarus seu conturbatio, domus diaboli. *Ibi, ut Bern. clamat demon ad demonem, percutite, dilacera, interfice, velociter spolia, detrahe, citò prædare, infer prunas & ebullientibus impone lebetibus.* Ignis qualis? Anselm in elucid. *Ardet non lucet, nutritur sulfure aeterno.* Isai. 50. *Ecce vos omnes accendentes ignem, accincti flammis ambulate lumine ignis vestri, & in flammis quas succendistis, de manu mea factum est hoc vobis.* Ezech. 28. *Et ducam ignem de medio tui qui comedat te.* Qui alii cruciatus? Basil. in Pl. *In fine mundi sex omnium elementorum, & proprietates eorum lesiva, virtute divinā separabuntur ab eis, & ad malorum cruciatum mittentur ad infernum.*

Sed nunquid non apponet DEUS misereri? 1. Reg. 15. *Triumphator in Israël non parceret, & poenitudine non flectetur.* Illi miserierunt velut in rota, ubi finis speratur initium est. Psal. 28. *DEUS meus pone illos ut rotam.* Quàm diu tormenta durabunt? Pl. 76. *Vox tonitruu in rota.* Job 24. *Obliviscetur misericordia sua.* Aug. 21. de Civit. *Non enim nulla sed sempiterna mors, quando nec vivere poterit anima DEum non habendo, nec doloribus corporis carere, moriendo.* Si alicui in poenam imponeretur, ne per annos decem de lecto, etsi molli, surgeret. S. Th. 1. p. q. 10. a. 1. *Aternitas est duratio immutabilis, indeficiens, carens omni successione, tota simul existens.* Ista aternitas in inferno, ut Greg. 9. Moral. est *Mors sine morte, finis sine fine, defectus sine defectu, quia & mors semper vivit, & finis semper incipit, & defectus deficere nescit.* O quis mihi daret scipionem S. Patricii ut illo aperirem infernum, ut hæc quæ dico spectare possitis. Videremus Cainum, interrogaremus, transirene pars aliqua poenarum &c.? Interrogaremus Epulonem, *Sepulchrum est in inferno, inter vermes, tenebras, foetorem, immobilis, sine auxilio.* Vos hic estis filii regni qui foras eiectionis! vos qui de sinu DEI in fauces draconis! vobis parabatur Angelorum obsequium! vos Sponsa Filii DEI! quomodo cecidisti Lucifer? quomodo Sion facta es Babylon? non quiesces in aeternum, vigilabis, esuries, &c. *Congregabo super eos mala, ut milites sub vexillum.* Ista semper affligent. Quid est, semper? Greg. 27. Moral. 26. *Cum homo de aternitate differit, cæcus de luce loquitur.* Nazianz. *Aternitas nec tempus, nec temporis pars ulla est.* De aternitate tolle quot placet annos, millia annorum, & hoc facias millies, non est minor facta. Isai. ult. *Ignis eorum non extinguetur.* Cogitate vos colles mundi, vos summa ingenia, quid sit aternitas? Pl. 31. *Incurvati sunt colles mundi ab itineribus aternitatis ejus, Defecerunt scrutantes scrutinio, Nemo explicabit.*

Et tamen hæc æternitas à momentopend er. Et tamen quæ agimus, pro æternitate agimus! *Intelligite hæc qui obliviscimini DEUM, ne quando rapiat & non sit qui eripiat.* Intelligite divites, intelligite pauperes, &c. Non erit qui eripiat.

CONCIO XXVIII.

Pro Dominica 4. Adventus, Altera Concio.

Videbit omnis caro Salutare DEI. Lucæ 3.

Verba in themate proposita sunt prophetia de tempore, quo sunt omnes credituri in Christum, sed simul describitur in illis vita æterna, quando omnis Electus visurus est DEUM, quando homo sitiens, veniet ad fontem ex quo illum rivuli sanitatis, scientiæ, divitiarum, potestatis defuebant, licet impuri, quia per terram limosam. Quare datur mihi occasio dicendi de beatitudine æterna.

S. Joannes Evang. utpote qui hausit Theologiam de patre DEI, statim hunc fontem ostendit omissis illis quæ sunt circa illum, ut sunt dotes corporis, gaudium sine tristitia. *Hæc est vita æterna ut cognoscant te DEUM.* Modò cum aliquid videmus, in nostros oculos intrant species rerum visibiles: ibi verò mentem nostram intrabit ipse DEUS, & ut illum possimus recipere confortabit mentem nostram per quandam qualitatem, quæ vocatur lumen gloriæ, sicut ut quis dignitatis Senatoriæ sit capax, prius debet esse in Polonia Nobilis. Expressit hoc Salomon. *Ego sum flos campi.* Coronæ olim convivis & Victori parabantur ex floribus, ecce DEUS flos campi. De hac corona Paulus. *Reposita est mihi corona justitiæ.* Si DEUS est corona quæ ornat, igitur DEUS nos ornabit qui est omne bonum, omne robur, omnis sapientia, omnis vita, omnis superioritas, omnis pulchritudo, omnes divitiæ, omnis lætitia, omne solatium,

omnis mali incapacitas, &c. *Coronabit nos in miserationibus.* Ex hoc nascetur in nostro intellectu cognitio magna SS. Trinitatis, Patris nostri qui nos genuit, quem hactenus non novimus, nascetur Artificis cujus fabrica sumus. Videbim⁹ in eo plurima quæ potest facere, novos cœlos, novos mundos. Videbimus quæ in mundo fuerunt, & quæ sunt in eo futura, quibus viis suos Electos ad salutem duxit. Voluntas nostra ad illum modò anhelat. *Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum.* Ibi scilicet in isto fonte merget juxta illud. *Intra in gaudium Domini tui,* non gaudium in te intrabit, quia illud non caperes. Et quia non solâ animâ constat, etiam corpus de felicitate participabit. Ibi visus habebit omnia quæ DEUS ad illum oblectandum faciet, ut jam non possit hortorum amœnitatem, florum pulchritudinem, palatiorum ordinem, desiderare. Videbit affines, Patronos SS. quæ ars aliqua ab initio mundi excogitavit, fontes mirificos, plantas, &c. Auditus audiet melos, quale cuidam Eremitæ dum est per aviculam exhibitum, centum annos putavit esse unam horam. Gustus recreabitur non jam mannâ quod in se omnem continebat saporem, non jam pomis illis quæ attulit Angelus S. Dorotheæ, non pomis paradisi de ligno scientiæ, sed aliquo ampliori. Olfactus habebit omnes odores gratissimos. Tactus omnes voluptates demptis sordibus. Non pugnabunt qualitates in corpore. Insuper, *Cœli enarrant gloriam DEI.* Cujuslibet cœli est motus proprius, Solis, Lunæ, &c. Sed ita alteri consonat veluti illius esset: volent quisque Beatus quod libuerit, sed ita cum DEO ac cœteris Beatis cohærebit, ut idem velint. Et hoc totum est æternum.

Quæ in terra habent Reges, pulvis est & minùs respectu cœli. Cogitemus quas unquam delicias audivimus, nihil est. August. *Quid dabit eis quos predestinavit ad vitam, qui hæc dedit etiam eis, quos predestinavit ad mortem? hæc omnia miserorum sunt,*

sunt damnatorumq; solatia, non premia beatorum. Si hæc dantur capite plectendis, quid coronandis? circa hoc suam magnificentiam DEUS ostendit, Ps. 39. *Date magnificentiam Deo nostro.* Aug. *DEUS totus simul oblectat.* Quid tamen Beatos specialiter oblectabit? illud quod illos specialiter ad amorem DEI accendat. Hæc omnia ita pro meritis accipient, ut simul donum in eis agnoscant. Opera nostra, sunt DEI quia nos sumus illius propter creationem, sicut quod benè sonet horologium artificii tribuitur. Sunt illius propter redemptionem, sicut illius sunt fructus agri qui emit agrum. Sunt illius quia nos ad illa excitat, ad peragenda juvat, & id quod est nostrum in illis. *Non sunt condigne passionis nostre ad futuram gloriam quæ revelabitur in nobis.* Si DEUS pro his daret ut sine tædio, molestia, satis securi essemus, etsi non beati, satis esset. Et ecce omnino bono & æterno præmiatur tanquam ex debito. O bone DEUS quàm es magnificus! quantùm nos amasti! Bonav. *Antequam tu, vel aliquis homo, vel Angelus, vel cælum, vel terra esset, & cerè antequam esses tibi regnum præparaverat, & Filium pro te mori fecerat.* Hæc bona nobis paravit antequam nostra merita vidisset. *Benedic anima mea Domino & omnia quæ intra me sunt nomini sancto ejus.* Hæc est una vox Sanctorum. Parùm est, ipsemet transiens ministrabit illis. Cujusque gustui attenderet quid desit, ipse qui omnem contentationem in sua manu habet, ministrabit saporibus odores, &c. Quis? nobis. O Domine ait S. Thomas Angel. *ita me amasti, quasi quilibet homo esset DEI DEUS.* Quid aliud faceret si Deos quospiam convivio exciperet? *Ministrabit.* Et ad hoc ministerium se præparavit Rom. 8. *Cùm adhuc peccatores essemus.* Et expectavit, excitavit ut ex peccatis surgeremus, & hoc non semel, ut nobis ministraret. Bonavent. *Tantùm me diligis DEUS meus, ut te odisse videaris.*

Incipiamus jam amare hunc Dominum. Dicamus cum S. Mechilde. *Mallem mori quàm minimâ noxâ à te ô bone JESU separari.* Dicamus cum Paulo. *Qui non amat D. JESUM anathema sit.*

CONCIO XXIX.

Pro Feria Secunda post Dominicam 4. Adv.

Parate vias Domini. Lucæ 3.

Sicut DEUS dat præmium quàm diu est DEUS, id est, per omnem suam æternitatem; ita homo debet illi servire quàm diu erit homo, id est ad mortem. DEUS de se ait, Ego sum *a & principium & finis, non est perfectus circulus nisi finis jungatur principio, nisi à DEO incipimus & in DEO finiamus.* Multi parant viam ad Dominum, sed deficiunt, incipiunt vitam emendare &c. & tandem ad Dominum non perveniunt. Causas hujus inconstantie aperiā, ut vitemus.

Triplex hujus rei frequentius est causa. Exemplum aliorum, adversitates, & orationis defectus. Exemplo Clerici Clericus, mali Religiosi Religiosus &c. trahitur. Videt hunc ita vestiri, indevotum, &c. & ipse imitatur. Peccant vehementer qui malum dant exemplum, & magis qui ad dandum bonum sunt obligati, ut Ecclesiastici, & Domini. Greg. hom. 16. *Quò ceteris prelati sumus ad agenda quolibet majorem licentiam habemus, &c. Sed nos pereunti populo authores mortis existimus qui duces debuimus esse ad vitam. Ex nostro enim peccato populi turba prostrata est, & tot animarum mortis rei sumus. Sed etiam qui imitantur peccant. Et hoc ipsum erit in fine mundi. Matth. 24. Quoniam abundabit iniquitas, refrigescet charitas multorum. Sed qui iniquos imitantur in culpa, sequentur in poena. Et solus qui in bono perseveraverit, salvus erit. Qui defecerit damnabitur, neque*

neque poterit mercedem pro beneficiis prioribus petere, sicut qui thesaurum suum & alicujus defert per plura miliaria, & tandem in ultimo abjicit illum in mare, quid ex illo thesauro ipsi supererit? thesaurum portamus in vasis fictilibus, in eo sunt virtutes nostræ, sunt DEI dona non eum demergamus. Audiant & illi qui non solum factis sed & dictis alios scandalisant, qui laudant vitam dissolutiorem, lascivos jocos &c. Greg. Past. p. 3. *Opera per semetipsos solum prava perpetrant, ore autem per tot personas iniquitatem exhibent, quot accidentium mentes, iniqua laudantes docent. Admonendi sunt ut eis perditio privata sufficiat.* *Ijai. 3. Peccatum suum sicut Sodoma predicaverunt, nec absconderunt. Gen 18. Clamor Sodomorum ascendit ad me. Exaudietur.*

Altera causa inconstantie sunt tribulationes; sed sicut mare non potest esse quin aliquando sint fluctus; sicut aer, quin aliquando pluvia & venti: ita nec vita nostra, quin aliquando dolor & afflictio. Sed nec fluctum nec ventum curare debet viator, & pergere, qui vult esse in termino; maxime si sciat quod multos cum illorum damno, quando minimè putant, retrahi contingat de via. Nescimus quando retrahemur. Et si ad terminum non pervenerimus miserrimi erimus. Fugimus ab hoste, dum emendamus vitam, & tantum ab illo recessimus, quantum nos emendavimus; & quantum illud? At verò, non progredi in via salutis est regredi, Sed tribulatio turbat, in majorem devenies, si ad hostem redieris. An ignoramus quod pessimè de nobis agatur; Si absque cruce vivamus, tum enim Christum ad regnum non sequimur. Ps. 72. *Dejecisti eos cum allevarentur.* Explicabit hoc S. Bern. serm. 42. in Cant. qui ita ad DEUM. *Non cum nescio, sed cum sentio te mihi iratum, tunc maxime confido te mihi propitium, etenim cum iratus fueris misericordia recordaberis.* Ps. 98. *DEUS tu propitius fuisti eis, & ulciscens in omnes adinventiones eorum.* Moysen alloquitur, & Aaron, atq. Sa-

mualem, quos modo premiserat, & hoc vocat propitiationem, quòd
eorum DEUS non pepercit excessibus. Imò cum affligeris tantò
magis in virtute profice, quia certior redderis quòd pro illa in
cœlo præmium accipies. Nam te diligit DEUS & pro filio habet,
cùm aliis parcit, tibi non parcit. Faciunt aliqua pueri vitiosa in
platea, exit vir de domo, uni dat a lapam alios relinquit. Cur isti?
quia est filius ejus, alii ad eum non spectant, ita & Deus facit. Petr.
4. Tempus est ut incipiat iudicium à Domo DEI. Cur ab hac? Greg.
26. Moral. 17. dat causam. Ira iudicii à nostra hinc correptione in-
choat, ut in reproborum damnatione conquiescat. Hic filios casti-
gat, & hostibus parcit, quia se ibi de illis vindicabit. Reprobo-
rum nequitia hic quidem in ulta proficiunt, sed in posterum feriuntur.

Tertia inconstantia causa, quia per orationem non re-
currimus ad DEUM, & ita nos igne cœlesti non calefacimus.
Os meum aperui & attraxi Spiritum. Nempe Sanctum, qui in
nostris cordibus ignem excitat & ipse est ignis. Sine illo non
possumus esse constantes in bono. Aug. lib. de correct. Et gra-
tia cap. 6. Si dixerimus istam perseverantiam tam felicem & lau-
dabilem sic esse hominis, quòd non sit ex Divino muere, evacuamus id
quod dixit Christus Petro. Ego oravi pro te, ut non deficiat fides tua.
Orandum est, & ferventer, quia de re magna agitur, neque il-
lam impedian occupationes. Pl. 118. Medià nocte surgebam ad con-
fitendum tibi. De quo Chrysost. in Genes. hom. 30. Nos in mol-
libus stratis recumbimus, & in versamus latera. Rex tantis victus
curis somni tempus ad DEUM accedendi faciebat, & rationibus suis
bella conficiebat, trophæaq; statuens victoriam victoriâ copulabat.
Imitemur privati Regem, otiosi eum qui in purpura & diademate
Monachorum vitam transcendit. De S. Posthumio in vitis PP.
scriptum. Si aliquando valetudo gravis debilia genua fatigaret, ita
ut ad vigilias surgere non valeret, orando & psallendo in stratu suo
non desinebat. Si lingua præ siti siccaretur, cordis intima rugiebant,
ne fi-

ne silentio ejus hostis anima diabolus lataretur, aut in opere vir sanctus negligens inveniretur. Orationi adjungeretur humilitas, & sic oratio coelos penetrabit si consideremus illud 1. Cor. 10. *Qui stat videat ne cadat.* Hostem habemus potentissimum. 2. Reg. 26. Syriæ Benadab jactabat se de viribus suis. Dixit illi Rex Israël. *Non gloriatur accinctus aquè ac discinctus.* Nondum est finis belli, nondum gladio discincti sumus.

CONCIO XXX.

Pro Feria Tertia post Dominicam 4. Advent.

Rectas facite semitas ejus.

IN proximo est Dominus, veniet, paranda illi via, dirigenda semitæ. Nam ad aliquos veniet per viam, ad aliquos per semitam. Aliquos palam, aliquos secrete accedet. Olim palam cum in stabulo natus, modò venit occultè, non videtur; tamen est idem, & cum nesciamus modò quando venturus, oportet semper esse paratos.

Sicut variis modis venit ad nos Dominus, jam corpulando, jam in Sacramento, jam in morte, in judicio, &c. Ita ad omnia sint nostræ semitæ directæ. Una olim via Nativitatis, nunc multæ semitæ, ad omnes oportet advertere, & rectas facere. Quia verò nescimus quando venturus. Oportet statim aggredi laborem, & paratos esse, ut dicere possimus. *Loquer Domine quia audit Servus tuus.* Quidquid dixeris, faciam. Hæc semita si fuerit recta, etiam aliæ facile dirigentur. Bern. serm. 3. in Resurr. Dom. *Quid odit DEUS, aut punit præter voluntatem propriam? cesset voluntas propria, & infernus non erit, in quem enim ignis ille deserviet nisi in propriam voluntatem?* Propria voluntas est, cum non DEUM ad cor loquentem, per se, vel per suos legatos, audimus, & DEUS dicit, non me sequimini, sed

vosmetipsos. Clamet DEUS, confitere, dimitte inimicis &c. nihil fit. Per hoc cecidit primus homo, quia voluntatem suam maluit, quàm DEI. Propterea Christus qui venit ad reparandum Adami lapsum, semper non suam sed sui Patris voluntatem se facere testabatur. Quia per alias virtutes nostra DEO damus, cum verò illi obsequimur, nos ipsos tribuimus. Quid vult DEUS nisi ut obediatur voci ipsius? *Hodie si vocem ejus audieritis &c.* Unde Greg. lib. 2. in Reg. 3. *Si in malo inobedientia Adami, mors pravaluit, toties vita reddimur, quoties obediimus, &c. Ad promerenda vite aeternae gaudia, non exquiritur qualitas operis, sed mortificatio propria, & executio aliena voluntatis.* Scorus docet, quòd Christus eo instanti quo conceptus est, Patri obedientiam sit professus. Anima DEO obediens assimilatur curribus Pharaonis. Cant. 1. *Equitatus meus in curribus Pharaonis assimilavi te amica mea.* Habuit Salomon currus Aegyptios pretiosissimos, & equites, ut patet ex 3. Reg. 10. & 2. Paralip. 9. Sed tamen fuerunt omnes obedientissimi.

Vocat DEUS Ethnicos, vel representando poenas, ut Nabuchodonosori, Balthasari. Dan. 4. & 5. vel per homines ut Ninivitas, per Jonam, vel per exaltationem æmuli ut Aman exaltato Mardocheo, Esther 6. Vocat Hæreticos, per tot libros eorum detegentes errorem, vel per sanguinis profusionem Fidelium. Vocat peccatores per internos instinctus. Vocat ad restituendum, deserendos malos socios, vitam arctiorem amplectendam. Cyrill. Jerosol. Cathechesi 1. *Quemadmodum qui milites sunt conscripturi, aetatem & corpora diligendorum ad pugnam diligenter excutunt, sic & Dominus defectum faciens animarum voluptates illorum scrutatur.* Sed quando DEO non obeditur Jer. 8. *Immittā vobis serpentes regulos quibus non est incantatio.* Quæ verba Moral. 34. c. 10. sic explicat Greg. *Ac si diceret. Justo iudicialibus vos immundis spiritibus tradam, qui a vobis excuti exhortatione*

tatione pradicantium, quasi incantantium sermone non valeant. Et jam fit in statu miserabili anima. Si quis tibi insinualet, tuam vestem corrodunt tineæ, certè illam excuteres. DEUS insinuat, non audis! Felicianus Arelaten, Episc, Rogo vos Fratres, quid tam male meruit de vobis anima vestra? quòd vel tantam custodiam nolumus ei impendere, quantam vestibus nostris adhibemus. Et tamen anima pretiosior omni veste. Bern. serm. 3. in Adv. si stillantem in cruce sanguinem Domini collegissem, essetq; repositus penes me in vase vitreo, quod & portari sapius oporteret, quid animi habiturus essem in discrimine tanto? & certè id servandum accepi, pro quo mercator non insipiens, ipsa utiq; Sapientia, sanguinem illum dedit.

Sed non satis est vocanti Domino, sola verba, & bona, proposita dare, opus est quàm primùm exequi, Prov. 19. Abscondit piger manum suam sub axilla, nec ad locum suum porriget illam. Quare Pl. 77. Filii Ephrem arcum intendentes, & mittentes sagittas, conversi sunt in die belli. Contendunt arcum, faciunt proposita bona, sed cùm est tempus belli convertuntur, cùm faciendum, nihil faciunt; pati proposuerunt, sed ubi se patiendi occasio obtulit, sunt impatientes &c. Restituere constituunt, humiliare se, injuriam condonare. Greg. hom. 21. in Ezech. Convertuntur in die belli, quia post semetipsos redeunt in tentatione vitiorum, & petus opponere nolunt. Quid deinde fit cum illis? Plal. 88. Avertisti adiutorium gladius, & non es auxiliatus ei in bello. Non adjuvat DEUS illis specialibus auxiliis, & sequitur induratio, qualem videmus in Judæis, quibus toties DEUS dixit, ut Christum in Messiam reciperent, Osee 12. Ego locutus sum per Prophetas, & ego visionem multiplicavi ei, & in manibus Prophetarum assimilatus sum. In operibus Prophetarum quæ fuerunt mei figuræ. Nunc quidquid dicas Judæis, induratur cor illorum ut incus malleatoris ad ius mallei, ut dicie

dicit Job 41. Tunc qui volebant recipere Spiritū veritatis, recipiunt Spiritum erroris. Zach. 11. *Assumpsi mihi duces virgas, alteram vocavi funiculum, alteram decorem.* Trahebat antea per funiculum hic Pastor, non per funem, quia noluit libertatem lædere: jam utetur virgā decoris, quando in decore Majestatis spretæ agit, & justo suo judicio erga se contemnentem utitur. Jam qui ad cor stabat, deambulat. Ita factum Adamo. Gen. 3. de quo Greg. 28. Mor. 2. *Quid est quod post peccatum hominis Dominus in paradiso jam non stat, sed deambulat? nisi quod inventā culpā se à corde hominis motum demonstrat. Quid est, quod ad auram post meridiem? nisi quod lux veritatis ferventior abscesserat, & peccatricem animam culpa sue frigora constringebant. &c. quatenus homo per deambulationem, amisso eternitatis statu, mutabilitatis sue inconstantiam cerneret, & per auram fervore charitatis expulso, torporem suum animadvertet, & per declinationem Solis cognosceret, quod ad tenebras propinquaret.*

C O N C I O XXXI.

Pro Feria Quarta post Dominicam 4. Advent.

Omnis vallis implebitur. &c.

AUdivit aliquando S. Dominicus, ut scribit S. Vinc. Dom. 4. Adv. serm. 4. cantilantem sibi dæmonem. *Magis & magis: minùs & minùs.* Eteodem explicante intellexit, quod dæmon expectat, ut homines aut plùs faciant, aut minùs quàm expedit. Hoc est, ut sint colles aut valles, & nihil planum. Quia enim virtus in medio inter excessum & defectum, vitia, opposita sunt aut valles aut colles, ut viam Domino paremus, opus colles tollere &c. De singulis virtutibus longum esset, solas Cardinales accipio.

Omnis virtus in medio, sic fides inter Atheismum & vanas ob-

nas observationes. Spes inter præsumptionem & desperationem. Amor DEI qui consistit in observatione DEI mandatorum inter laxitatem conscientie & scrupulositatem. Virtutes sunt ut via plana quæ non habet montes, colles, valles. Sed de Cardinalibus. Incipiamus à Prudentia. Sine hac omnes virtutes nullæ sunt. Quare valles & colles imprimis complandæ in ea. Vallis est stupiditas, collis vafrities, ex hac oriuntur deceptiones in ponderibus, mensuris, laboribus opificum: in reddendis tributis fraudes. Ex fatuitate decipimur, cum v. g. quis ita jejumat ut se ad omnia inhabilem reddat, omni spiritui credat, visioni &c. tollendi colles, implendæ valles. Sed in rebus salutis prudentia haberi non potest nisi humiles simus. Greg. in Pl. 3. Poenit. *Tunc homo lumen intelligentia habere incipit, cum cæcitatibus suis tenebras recognoscit.* Prudentia Christiana, juxta quam etiam omnia sæcularia negotia optime procedunt, quia est solida, non fucis induta, non instar bullæ inflata, qualis est mundi prudentia; consistit in regulis quas fides dicitur. Ut nullius rei causâ pecces. Primò cura Divina, postea humana. Proximo æquè benè velis ac tibi. &c. Alioquin nec temporalia succedent. Videbitur tibi consilium esse sapiens, sed si fuerit contrarium dogmatibus fidei, in nihilum recidet.

Complananda sunt etiam omnia circa justiciam, & hæc in plano, in medio est. Hæc docet reddere cuique quod illius est. Solvere operariis quod justum, honoribus cumulare ut quis meretur, punire non amplius nec minùs quàm culpa exigit. Sap. 1. *Diligite justiciam qui iudicatis terram.* Non respiciendæ personæ in iudicio sed causa; non odia, amicitie, affinitates. Deut. 1. *Ita parvum audietis ut magnum, non accipietis cuiusquam personam, quia DEI iudicium est.* DEUS loco sui in terra constituit Iudices. Ita debent iudicare sicut ipse. Nunquid aliquis apud
DEUM

DEUM lucratur contra pauperem causam iniquam? nunquid non æquè Regem damnat fornicatorem atq; mendicum. Imò non solum ad causas, sed etiam ad circumstantias aggravantes respicit in divite Salvian. de gubernat. lib. 4. *Si fures servi sunt, ad furandum egestate fortè compelluntur. &c. Si mentiuntur &c. &c. Tu verò nobilis, tu verò dives, qui omnibus bonis affluis, &c.* Sed de nostris temporibus servit lamentum. Abac. 1. *Usquequò Domine clamabo & non exaudies, vociferabor ad te vim patiens, & non salvabis? Quare ostendisti mihi iniquitatem & laborem, videre predam & iniustitiam contra me? Et factum est iudicium, & contradiçtio potentior, lacerata est lex, & non pervenit ad finem iudicium, quia impius praevalet adversus iustum, propterea egreditur iudiciũ perversũ.*

Fortitudo etiam hæc habet excessus & defectus à suis lateribus Greg. Moral. 31. c. 14. *Valdè praeceps est qui semper se adversis objicit, & valdè pavidus qui semper abscondit.* Fortitudo est recta, est in medio. Nihil propter metum omittit, nihil temerè aggreditur. Exemplo malo in malum non pertrahitur, charismata æmulatur meliora. Tribulatione non pertrahitur ut aliquid contra DEUM faciat. Temerarius est qui se in occasionem peccati infert. Pusillanimis qui timet quasi non posset servare DEI præcepta. Tertull. lib. de fuga. *Times hominem Christiane, quem timeri oportet ab Angelis? Angelos siquidem iudicaturus es, quem timeri oportet à à demoniis, siquidem & in demones accepisti potestatem, quem timeri oportet ab universo mundo, siquidem in te mundus iudicatur. Christum indutus es, siquidem in Christum tinctus es.* Tentatio virum ostendit qualis sit. Quis scivisset fortitudinem trium puerorum nisi Chaldaei succendissent fornacem? quis Susannæ, nisi Senes minati fuissent. &c.

Ultima est Temperantia, & circa hanc sunt quæ complantur. Et hæc in medio est, nec nimis multum evadere, nec nimis

nec nimis parum, bibere, dormire, recreari &c. contra temperantiam peccat qui poenitentiam agit cui vires sunt impares: item qui valde modicam, Rom. 12. *Sit rationale obsequium nostrum.* Nam neque quod est minus, neque quod est plus, placet DEO. Ab his qui majora sustinere non possunt, recipit DEUS, si faciant quod possunt. Cavendus fervor nimius ad quem ducit demon ut cum deinde illis virtutem reddiderit gravem, faciat & exolam. Contigit hoc tempore S. Bernardi. serm. 33. in Cant. *Ipsi experti estis, quod quidam, ad verecundiam illorum dico; qui ante inhiberi non poterant, in spiritu vehementi ad omnia ferebantur: post, ad tantam ignaviam devenerunt, ut secundum Apostolum, cum spiritu ceperint, carne consummarverint, qui turpe iniere se cum suis corporibus, quibus crudele ante indixerant bellum. Videas, pro pudor! importune superflua quaritare, qui prius obstinatissime rejectiebant. Cavenda ex altera parte remissio damnabilis. Nam tepidus tandem frigescet. Respicere retrorsum, ait S. Anton. in viciis PP. nihil est aliud quam in eo poenitere quod ceperis, & mundanis rursus desiderii obligari. Monet S. Ephrem. lib. de compunct. cordis. Attende tibi, ne te velis segnitiei & negligentia tradere, quia principium quidem perditionis est negligentia, & omnis inobedientia, quae quidem per modicas occasiones irrepit, postea vero totum hominem obsidens omne studium religionis refugit imitari. Veniet tempus quando DEUS valles & colles examinabit quomodo sunt complanati, an vera prudentia fuerit? &c.*

CONCIO XXXII.

Pro Fer. 5. post Dominicam 4. Adventus.

Omnis collis humiliabitur, &c. Luc. 3.

QUod paulo post cantabunt Angeli. Et in terra pax &c.
Ad hoc consequendum dare videtur medium Joannes.

O

Omnis

Omnis collis &c. Unde enim in nobis bellum, nisi ex inæqualitate? Corpus est terra, Anima spiritus. Cum proximo bellum, quia quis illi præfert se, vult illi, aut illius rebus dominari. Cum DEO, quia non vult legi ejus subesse, extollit se. Complanabo hos colles, has valles implebo, ut sit pax, & sic DEUM pacis venientem excipiemus ut decet.

Homo ex diversis naturis est compositus, veluti si bovi alligaretur aquila. Ista volare, hic ambulare: ista appetit alium cibum, ille alium, hinc lucta; sed si posset reperiri tam ignava aquila, quæ in bovis naturam transiret, comederet foenum ut bos &c. monstrum. Si etiam bos volaret, esset miraculum. Et tamen ut inter ista duo pax esset, alterutrum fieri deberet. In nostra potestate est, vel animam deicere ad statum bestialem, vel corpus attollere ad similitudinem spiritûs, quid eligendum? Si fiamus bestia, dicetur de nobis. *Putruerunt ut jumenta in stercore suo. In inferno positi sunt ut oves, mors depascet eos. De carne metet corruptionem.* Si fiamus spirituales, mortem non gustabimus, resurget corpus spirituale. Ergo pugna non cesset donec caro subigatur spiritui. Pugna erit. Curâ carnis in desideriis non feceritis, solum necessaria illi dâda non quæ desiderat. Appetit jacere in fimo luxuriæ, appetit plus edere, otiosi &c. Si non est necesse prohibeatur. Durum hoc quidem erit. Sed cogitate. *Mors depascet, eos. Ambr. 1. offic. 38. Quæ difficile quidem sustinentur, sed quia omnia supplicia graviorum suppliciorum vincuntur formidine, idcirco si consilio firmes animum tuum. nec à ratione discedendum putes. & proponas Divini judicii metum, perpetui supplicii tormenta, potes animi subire tolerantiam.* Consideranda & cœli præmia. *Similes ei erimus.* DEO ditissimo, felicissimo, &c. Pax turbatur cum proximo, propter colles & valles. Vellemus ipsum esse vallem. Si exurgere incipiat in collem, invidemus. Sunt qui volunt vallem, vi, res proximi auferendo, destruendo, non salvando: sic & hic æqualitas, non illa quidem quæ

quæ in terra, aliàs omnes deberent esse divites, vel omnes pauperes &c. Sed quæ est inter membra nostra. Nobilius est caput pede, tamen illum non contempnit, imò servit illi dirigendo. Major manus oculo, non ideò obruit oculum &c. Rom. 12. *Sicut in uno corpore multa membra habemus. Omnia autem membra non eundem actum habent, ita multi unum corpus sumus in Christo.* Quid lucraretur manus una si alteram occideret? Ipsa cerè maneret misera. Hoc & nos lucramur cum proximum lædimus. S. Ephrem. lib. de vera pœnit. *Qui odit Fratrem suum cum venefico & homicida judicatur.* Nec solùm debemus carere odio, sed opus est ut diligamus. Greg. Pastor. p. 2. *Virtus est coram hominibus adversarios tolerare, sed virtus coram DEO, diligere. Quia hoc solùm sacrificium DEUS accipit, quod antè ejus oculos in altari boni operis flamma charitatis incendit.* Ora, & fac quod vis, si in odio es, DEUS non acceptabit. Quid de illis qui seminant zizania discordiarum. Si Matth. 5. *Beatipacifici quoniam filii DEI vocabuntur.* Itaque de illis qui pacem destruunt, dici potest. *Maledicti, filii diaboli vocabuntur.* Ita argumentatur lib. cap. S. Greg.

Eciam cum Deo pax læditur, cum læditur æqualitas quæ debet esse inter Dominum & servum, quantum enim Dominus beneficiorum confert, tantum servus debet esse gratus. Æquare DEI beneficia non possumus, saltè obedientiam circa ejus mandata & reverentiam illi præstare debemus. Præcipue ne illo relicto quis hostem accedat: eunt, cum res perditæ, ad sagas; ad divinatores, cum proles, aut pecus infirmatur. De his decretum dicit 26. q. 7. c. *Non observetis. Qui talibus credunt, aut ad domos eorum vadunt, aut in suas domos introducunt ut interrogent, sciant se fidem Christianam & Baptismum pravaricari: ut paganum & apostatam, & DEI inimicum, iram DEI graviter in æternum incurrare.* Idem de aliis præceptis. Quare Job 22. *Acquiesce er-*

gò ei & habeto pacem, & per hac habebis fructus optimos. Hac inobedientia oritur ex inæqualitate, quia se non vult servus Domino subicere. *Initium omnis peccati superbia.* Ex hoc procedit perjurium, quia non æstimatur nomen Domini ut oportet. Ex hac, quòd dies festi convertantur in diem mercatùs Ex hac hypocrisis, quando facimus bona ut videamur ab hominibus, ubi autem à DEO videmur nihil boni agimus; ex hac irreverentia erga DEum, in rebus sacris, narrat S. Vinc. Conc. de Superbia. De quodam qui tempore elevationis sacræ hostiæ in Missa, genu non flexerat, quòd eum diabolus medium secuerit, his adjecit, si DEUS pro nobis tantum fecisset quantum pro te, semper maneremus genu flexo. Et sic ille homo malè mortu9 & damnatus. Ex hac superbia procedunt blasphemix. In qua fit Deo convitium. Ex hac vanitas in ornatu præsertim in mulieribus, quæ caudas faciunt ut vulpes, cornua ut hirci, alas ut papiliones. Apud quasdam gentes, ut patet ex S. Vinc. lib. cap. Papilio pictus antè domum exponitur in signum quòd in ea scortum habitet. Unde addit. *Si equus venalis non est, quare signa venalitatùs portat? solent equorum venditores equis suis, imponere ramum, vel aliud signum super capita eorum, vel in caudis, in signum, quod velint vendere.* Ita mulieres imponunt ornamenta capitibus suis, in signum, quòd corpora eorum venalia sint. Quare id Mariti permittitis uxori, quod non permetteretis equo vestro fieri? Sicut quando cõtegitur in speciosè feretrum signum est quòd ibi sit cadaver. Sic in corpore or nato, signum est, quòd ibi sit anima mortua. In istis caudis est ignis ille exurens frumenta, qui fuit in caudis vulpium Samsonis. Ex Superbia denique est ambitio. Reducere se oportet ad æqualitatem servi cum Domino. Sumus pulvis, ille est infinitus Dominus. Quid anima nostra fuit antequam crearetur, & cujus beneficio creata est? quid corpus? Quis fecit ex Angelis dæmones, non potest ex nobis facere peiores

jores dæmonibus, cū creatura in infinitum possit esse vilior?
Sed Pl. 30. *Retribuēt abundanter facientibus superbiam.*

CONCIO XXXIII.

Pro Feria Sexta post Dominicam 4. Adv.

Omnis Mons & collis, &c. Luc. 3.

Sublata superbiā quæ est mons tantoperè impediens viam ad nos Domini, ut nec per eum fides transire possit. *Quomodo potestis credere qui gloriam accipitis ab invicem?* hinc Superbia mater hæresis. Superest collis complanandus avaritiæ. Nam etiam iste obest, S. Thom. 2. 2. q. 119. a. 3. Avaritia habet speciem idololatriæ. Unde S. Bern. in Nativ. Dom. serm. 5. *Pauperibus atq; laborantibus, non vobis divitibus, qui habetis vestram consolationem, & va Divinum, inter istas vigilias noctis, dies sanctificatus illuxit.* Humiliemus hunc collem, ut ad nos Christus facilius veniat.

Hic collis quantum impediat Christi ad nos viam, cognoscemus ex his, quia in plures colliculos scinditur, & horrendam facit scabritiem. Primus est Simonia, quam qui amant, latrones Christi gregis efficiuntur. Joann. 19. *Qui non intrat in ovile ovium per ostium, fur est & latro.* Quomodo ad talem Christus parvulus veniret? qui tam vilem spiritum DEI habent, ut eum pecuniâ, temporalibus obsequiis &c. æstiment. Alter colliculus est rapina, cū exigitur plūs a subditis quàm debent. Jura eorum violantur, istos colliculos extruūt aliqui Notarii, Advocati, Judices, qui ut plūs accipiant, lites in longum trahunt, scripturas non necessariās faciunt Abac. 2. *Va ei qui multiplicat nō sua, usquequò & aggravat contra se densū lutum.* In quo ita hærebit, ut deinceps exire nō possit. Tertius est colliculus valde scaber & cœ-

cis plenus decipulis Usura; in qua pro mutuo aliquid exigitur. Et hæc scabrities variè tegitur. Aliquid dant mutuū, sed in pignus accipiunt, v. g. hortum, pagum, ac fructus sibi retinent: cum tamē illi sunt ultra sortē, quæ ad illos integra debet redire. Vel exigūt laborem, vecturas, pro eo quòd mutuum dederint. Alius in contractu receptionis non servat condiciones, quia non verè emit, sed tantūm ut fructus interea rei quasi emptæ, percipiat, & pecuniam totam. Vel verè quidem emit, sed rei emptæ onera non sustinet. Alter non petit quidem ex pacto aliquid ultra sortem. Sed tamen allegat consuetudinem, quòd plus accepto datur. Alter tradit jumenta mutuo agricolæ, sed hâc conditione, ut si jumentum moriatur etiam sine culpa agricolæ, solvat agricola. Alter carius vendit frumentum, quia expectabat pecuniam. Alius pactum init, quia expectat pecuniam, v. g. pro frumento, panno, &c. Si interea creverit, det illi alter juxta incrementum: non admittit verò, ut si decreverit, det etiam juxta diminutionem. Alter dat frumentum impurum, & quia expectat illius reddicionem, vult ut purū reddatur. Alter elocat agrū, sed plus accipit quàm ager possit fructificare. Alter pro censu loco pecuniæ accipit frumentum, sed minori pretio quàm sit in foro. Alter accipit cum uxore dotem sed ultra dotem, perinde plus petit, atq; si dotem expectaret ex cujus fructibus alenda esset uxor, idem de dote Monialium. Alius sumit in pignus pagum, sed addit conditionem: ut si v. g. lucra intra triennium debitor non redemerit, cogatur ipsi vendere vel amittere. Vide Synod, Crac. Szyfzkov. c. 60. De usura docet S. Vinc. Conc. de Avaricia. Quòd in usura nec Papa ullo modo dispensare potest, quia DEUS præcepit Deut. 24. *Non fœneraberis fratri tuo ad usuram pecuniam, nec fruges, nec quamlibet aliam rem.* Et si aliquando Ecclesia toleret, quia corrigere non potest. Usurarii non habent accessum ad cœlum. Pl. 14. *Domine quis habitabit in tabernaculo tuo?* respondetur, *qui pecuniam non dedit ad*

usuram.

usuram. Addit ibid. S. Vinc. Dico vobis quod usurarius est per-
 jurus & proditor DEO, quia promissi fidelitatem in Baptismo quam
 fregit. Ideo dico, quod usurarius Christianus est peior Judeo. Qui
 non facit usuram cum aliis Judæis &c. Ideo Christianus usurarius
 est similis cani rabido, qui exiens domo mordet quemcunq; reperit, Ita
 ille religiosos, laicos, &c. Peior est Juda qui restituit 30. argente-
 os, sed usurarius nunquam vult restituere aliquid, sed dicit. Ea dimis-
 tam in testamento meo, & filii mei restituent. Dico quod talis resti-
 tutioni nihil valet. Si Usurarius potest restituere & non restituit, &c.
 ideo damnandum Est si filii postea restituerint, nihil prodest. Di-
 co quod Usurarii similes sunt diabolo, quia semper nocet die ac nocte,
 jam Usurarii, dormiendo, vigilando, semper lucentur. Adducit
 exemplum de quodam moriente Usurario, quia cum variis ar-
 tibus uteretur ne restitueret, ab aliquot Doctioribus Sacerdo-
 tibus non est absolutus. Incidit in rudem qui eum absolvit, Pa-
 rochus communionem dedit, & in Ecclesia sepelivit. Nocte
 sequenti venerunt quatuor dæmones ad Parochum ut accepto
 superpelliceo & stolâ iret cum eis ad templum, adjunctis qua-
 tuor facibus. Ubi templum ingressi dæmones, effoderunt cor-
 pus Usurarii, & os ejus aperuerunt, exemit inde Corpus
 Christi Sacerdos, & loco decoro collocavit. Reduxerunt
 dæmones Parochum in Parochiam, addito, ne timeret si quid
 audiret. Quia DEUS vult ut corpus Usurarii sit in inferno si-
 mul cum anima.

Quartus colliculus est frater, cum mercator v. g. corru-
 ptam mercem vendit pro bona, cum falsificat pondera, vel mo-
 netam. Quintus, furtum. Sextus, ludi pro pecunia, si fiant cum
 fraude, vel ab iis pecunia accipiatur, qui eam dare non poterant
 quia non erant ejus Domini. &c. Septimus collis est nimia tol-
 licitudo circa temporalia, ut propterea Missæ diei festo fiat in-
 juria. Ultimus colliculus est sacrilegium, cum quis rapit vel fu-
 ratur aliquid ex templo, vel loco sacro; vel bona, aut jura Ec-
 clesiæ

clesiæ occupat. Huc spectant retentæ decimæ, vota non impleta. De his omnibus Isai. 57. *Propter iniquitatem avaritiæ ejus, iratus sum, & percussî eum, abscondi faciem meam, & indignatus sum, & abiit vagus in via cordis sui, vias ejus dimisi.*

Humiliandus est hic collis, restitutiones faciendo, & de proprio dando eleemosynam. Nihil ex his post mortem nobiscum efferemus, & si hæc cum peccato habemus, damnabimur. Nisi restituerimus in cœlum non intrabimus. Date eleemosynam Basil. serm. 1. in divices avaros. *Avaritia genus pessimum est, nolle quod corrumpitur, egenti dare. Quale hoc genus? Cassian. collat. 12. c. 2. Quisquis non communicat necessitatibus egenorum, & pecuniæ suæ quàm infideli tenacitate conservat Christi præcepta postponit. Idololatriæ crimen incurrit, amorem scilicet mundialis materiæ Divinæ præferens charitati.* Prius facienda restitutio cui debetur, postea ex eo quod superest proprio benè acquisito, danda eleemosyna. DEUS pauperes disponit ad portam Ecclesiæ, ut suos amicos Rex ad portam palatii. Hi placandi sunt ut à Rege aliquid obtineamus. Greg. homil. 40. *Videte si negare possumus quod petimur, quando Patroni sunt qui petunt. Et paulò antè. Quotidie Lazarum si querimus invenimus, quotidie Lazarum etsi non querimus cernimus. Non simus illi Epulones. Occurrit vulgari objectioni Cypr. lib. de Opere & eleemosynis. Ad danda eleemosyna retardat te numerositas filiorum, quominus largus sis, atqui hoc ipso operari amplius debes, quò multorum pignorum Pater es, plures sunt pro quibus Dominum deprecaris: nec illum liberis suis cogita Patrem qui temporarius est, sed eum illis para eleemosynis, qui æternus Pater est. Qui spectacula edunt, & imperatores spectatores habent, maximos sumptus faciunt. DEUS & Angeli spectant cùm eleemosynam das, & sumptum doles? Non respicis proles propter Imperatorem, respicis propter DEUM? pro epulis, canibus, &c.*

CONCIO

CONCIO XXXIV.

In Vigilia Nativitatis CHRISTI.

Inventa est in utero habens, Matth. i.

Iam virga parat florem. Jam Propheta Legislator Moyſi ſimilis, eſt in proximo. Jam Dux adventat ex Jacob. Jam DEUM in carne ſpectabimus. Jam veniet qui delebit iniquitatem terræ. Jam ſalus noſtra adveniet, & liberabit nos à malis quæ hæcenus paſſi ſumus. Jam Sol orietur ſedentibus in umbra mortis. *Occurrite illi dicentes, Magnum principium & regni eius non erit finis.* Occurrite ſubſternentes pedibus eius coronas, è capite noſtro detrahentes, quod Magi fecerunt, ſed eas quàm primùm illius auſpicio paremus. Ut Dux iſte pacis nos agnoſcat ſe non indignos.

Vincamus primò noſtrum intellectum, hic talis naturæ eſt, ut rei difficili non aſſentiatuſ niſi illi offeratur clara ratio id probans. Difficile eſt credere, quòd qui naſcitur infans, ſit immenſus DEUS, ſit altera perſona DEI qui eſt unicus indiviſibilis, nec rationem quæramus quomodo id fiat, ſatis quia ſummè verax dixit DEUS, hoc ita eſſe. *Concepit de Spiritu S. Verbum Caro factum eſt.* Veracitas illa eſt tanta in cognoscendo ut falli non poſſit, eſt tanta in dicendo ut non poſſit fallere. Nolumus aliam rationem. DEUS dixit, quia ita eſt, credo ita eſſe. Voluntas poteſt in obſcuris dum non ſint impoſſibilia evidentè, imperare ut aſſentiatuſ, imperet. Non evolet ampliùs intellectus, ſub hoc imperio captivus teneatur. Si velit miſterium inſpicere & ſcrutari, velut avicula ciſtulæ incluſa, fides avolabit. Ipla dicit Cant. 6. *Averte oculos tuos à me, quia ipſi me avolare fecerunt.* Tam certum eſt quod credimus, quàm certum, eſſe veracem DEUM qui hoc dixit. Dum ita vincitur intellectus, ponitur ut Luna ſub pedibus, quæ modicum habet lucis, & coro-

na nostro capiti imponitur, & sol nos tegit, scilicet DEI sapientia, imponiturque capiti nostro corona 12. stellarum, scilicet 12. articulorum symboli. Apoc. 12. *Mulier amicta Sole & Luna sub pedibus ejus, & in capite ejus corona stellarum duodecim.* Ponamus hanc coronam fidei sub pedibus eras nascituri. Cre-
dendo firmiter, quod sit verus DEUS & homo in una perso-
na. Ponamus Lunam nostram sub pedibus ejus.

Sed etiam voluntatem nostram vincamus, ut alteram coronam acquiramus quam venienti Regi subjiciamus. Vo-
luntas nostra libera est, & ita suam voluntatem amat, ut malint
homines sæpè multa perpeti, quàm non esse liberi, &c. Cùm
ergò homo vincit suam libertatem ut non faciat id quod veller
facere, sed quod DEUS per seipsum jubens, aut per eos quos
suo loco præposuit cùm ipse in terris adiri non possit, ut ex eo-
rum ore accipiatur responsum, magna est victoria, cui parata
est corona, Tob. 3. *Hoc habet pro certo omnis qui colit te, quia via
ejus si in probatione fueris, coronabitur.* Hinc qui DEO jubenti,
Non aslimans nomen &c. obedit, coronatur. Item qui hominibus
propter DEUM obedit S. Thom. 2. 2. q. 104. Abnegatio pro-
priae voluntatis quæ requiritur per obedientiam, maxima vir-
tutum est. Et ad hanc perfectionem hæc virtus in aliquibus
pervenit, ut non discutiant, si sintne possibilia an non, quæ ju-
bentur, sed desiderio parendi statim agere aggrediantur. Et
oppositum S. Bern. serm. 3. in Resurr. Domini, ita damnat.
*Porro voluntas propria quæ furore Dominum Majestatis impugnatur,
audiant & timeant servi propria voluntatis, primò enim subtra-
hit seipsam & subducit ejus dominationi &c. Nunc autem & ipsum
quantum in ipsa est, DEUM perimit voluntas propria &c. & Greg.
lib. 6. in Reg. cap. 2. Per alias virtutes DEO nostra impendimus,
per obedientiam nosmetipsos exhibemus.* Unde plus facit obediens
quàm si victimas offerret. 1. Reg. 15. *Nunquid DEUS vult ho-*
loc au-

locusta & victimas, non potius ut obediat voci Domini? De quo Gregor. lib. cap. Quid est, quod dicitur, obediat voci Domini? nisi quia bona opera postponenda sunt his quæ jubentur. Ib. de obedientia quæ homini exhibetur. Longè altioris meriti est propriam voluntatem alienæ voluntati semper subicere, quàm magis jejuniū corpus atterere, aut per compunctionem se in secretiori sacrificio mactare. Qui perfectè voluntatem præceptoris sui implere didicit, in cælesti regno & abstinentibus & flentibus præcellit. Claudat hoc punctum S. Anton. de Padua. Domin. 11. post Trinic. Toties Apostatæ Angeli similis efficeris, quoties tuo Superiori contumax obedire contempnis. Cùm Camillus de Læliis fundator Clericorum ægrotis ministrantium, ut est in ejus vita lib. 5. miro teneretur desiderio visitandi nosocomia, juxta suam vocationē; interrogat⁹ à quodam si prohiberetur à superiore visitare nosocomia an acquiesceret? respondit. Imò, alioquin Religiosus non essem, sed bestia.

Terciam coronam parabimus, si carnem nostram vice-
rimus. Sap. 4. O quàm pulchra est casta generatio cum claritate, immortalis enim est memoria illius. Quoniam apud DEUM nota est & apud homines, & in perpetuum coronata triumphat. Hanc coronam possunt omnes habere virgines, viduæ, conjugati. Quia cùm homo compositus est ex duabus diversis naturis carne & spiritu, hæc duo secum pugnant continuò. Brutum ex sola materia est, Angelus ex solo Spiritu, nihil est in illis quorum alterum alteri contradicat. At in homine Gal. 5. Caro concupiscit adversus spiritum, & spiritus adversus carnem. Anima contemnit has voluptates, quæ sunt in quinque sensibus, & quæ corpus afficiunt, corpus contemnit spirituales, ut orare, DEUM laudare, &c. & dum cor-

pus ad suas trahit animam, anima ad suas corpus. fit pugna. Cui debetur victoria? si carni, tum caro animam trahet secum in mortem æternam. Si anima vincet, trahet corpus in vitam æternam. Ideo Paulus corpus appellat, *corpus mortis*. Job 10. *Memento quod sicut lutum me finxisti*. Totum corpus si prævalet, animam facit lutulentam. Quare S. Bernardus. *serm. ad Fratres de monte DEI. Oportet sic habere corpus suum sicut agrum commendatum, cui etiam multum volenti inutilia demeganda sunt, utilia verò & nolenti ingerenda*. Et qui corpori obedit, planè facit atque si Angelus regeretur equi imperio. Quis erit in culpa? si ab eo ad stabulum, ad paleam ducatur. Basil. instit. eorum qui perfectam vitam cupiunt. Cùm ita agit equus. *Non equi natura per se mala, sic nec corporis erit, sed utentis tantum, & id regere nescientis negligentia*. Hinc etiam qui curam corporis maiorem habet quàm animæ, ita facit atque si auro & serico vestiret equum, ipse verò nudus frigore periret. Rectè Tercull. l. de cultu foeminarum. *Gloriabitur Christianus in carne, sed cùm propter Christum lacerata duraveris, ut & spiritus in ea coronetur*.

Est insuper cum hominibus bellum qui nos vexant si vitam piè instituamus, derident, &c. 2. Tim. 3. *Omnes qui piè volunt vivere in Christo IESU persecutionem patientur*. Sed si vice-rimus, corona est parata. Jacob 1. *Beatus vir qui suffert tentationem, quoniam cùm probatus fuerit accipiet coronam vite*. Dissimilitudo mortis est occasio belli. Vident Parentes devotum filium, timent ne fiat Religiosus, impugnant. Vident socium loci orantem, sacra aliquot audientem, irrident. Job mala patienter tolerat, uxor insultat. Sed ut Tercull. lib. de patientia, *ibi DEUS, ibi & alumna eius patientia*. Cùm spiritus DEI descendit, individua patientia comitatur eum, Imò nescio an diutius spiritus DEI in nobis morabitur sine sua comite ac ministra. Stat ex una parte DEUS cum patientia, stat ex altera mundus cum suis ludibriis,

dibriis, cui velis horum, te adjunge. Sed ubi DEUS, ibi corona; ubi mundus, ibi ignis. Sed melius DEO adhærere. Cypr. lib. 1. epist. 3. *Nihil interest quæ tradat aut sæviat, cum DEUS tradi permittat quos disponit coronari.* Sed qualem coronam accipit qui ob virtutem affligitur? Greg. hom. 35. *Ferre contumelias, odientem diligere, martyrium esse in occulta cogitatione. &c. & nos sine ferro possumus esse Martyres, si patientiam in animo veraciter custodiamus.*

Ultima est pugna quam nobis movet diabolus, in ea si fideles Duci nostro Christo fuerimus. Apoc. 2. *Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ.* Dux nobis certè aderit, quia etiam illius causa agitur. Movit in cælo bellum dæmon, sed victus & dejectus, & nobis insuper assignatus est locus illius. Cum itaque nihil potuerit, lucrari contra DEum, in nos iram vertit. Nam quod corruperit proditor Angelus, ardens invidia pellere nititur quos Cælo DEus advocat. Causa hic se miscet Ducis, quia illi vult contumeliam facere. Sed jam contra hoc Dux providit, cum eum ita debilitavit, ut nullus ab illo vinci possit nisi qui ipse voluerit, nulli vim inferre potest. Ergo sollicitat ut vinci velimus, blanditur, res suas sub varia larva proponit & aliquando quasi nostrum bonum velit, accedit. S. Bern. serm. 33. in Cant. *Itaque primordia nostræ conversionis primus exagitat timor.* (Quid facis? non perseverabis in hac dura vita, vel te occides. Vel si coepto cessaveris, risui omnium exponeris, potius non incipe) quem intrantibus statim horror vitæ ingerit arctioris, & insueta austeritas disciplina. Et hoc est, à timore nocturno. Si hic non lucratur, saltem inquit, sciant opera tua bona homines, es jam Sanctus, & te glorificent, & ducit ad inanem gloriam. Et hoc est à sagitta volante in die pergit S. Bern. lib. cap. *Si hæc vana gloria exsufflatur tanquam inanis aura, instat ut solidius aliquid offeratur, de divitiis & honoribus sæculi, si forte qui*

tē qui non curat laudes, appetat dignitates. Et vide si non hic ordo servatus est in Domino nostro, cui post suggestum ad vanitatis precipitium, ostensa sunt omnia regna. Videte, fraudes sunt istæ, *Est negotium perambulans in tenebris.* Ubi induxit in peccatum, terret velut in tenebris. Ephrem Parenesi 34. *Ante consummationem iniquitatis vehementer eam in oculis ipsorum imminuit ut vix videri possit quasi sagitta volans.* Poris. *simū verò concupiscentiam voluptatis carnalis, tantūq; eam in ipsorum oculis, priusquā peragatur scelus, extenuat improbus; quomodo si quis poculum aqua frigida humi effunderet.* Consummato autem jam scelere, *inq; adeò illud extollit & exaggerat malignus in manibus Fratris, qui in illud incidit, ut nihil suprā.* Aliquos nihil turbat, quia de illis securus est quod non sunt acturi poenitentiam, ut patet in iis qui venerunt in profundum, postquam dæmonis suggestioni homo consensit, jam se illi tradidit, jam victus est, jam ejus est captivus, jam coronam quæ illi promittebatur amisit. Quare resistite ei fortes in fide signum S. Crucis formando, ad DEUM per orationem recurrendo, accipietis coronam quam CHRISTI pedibus subjicietis, qui est Rex Regum, & qui solus dat victoriam.

CONCIO XXXV.

Dominica infra Octav. Nativ. Prima Concio.

Positus est in signum cui contradicetur. Luc. 2.

CREavit nos DEUS in terra, sed ut in cœlum perveniamus, & statim primum Parentem nostrum posuit in via, & quò ulterius pergendum esset, ostendit: ut eum sequeremur. Sed Adam viam deseruit, inde factum ut nemo posterorum ejus ad cœlum pervenerit. Pl. 106. *Erraverunt in solitudine, in*
ina-

inaquoso, viam Civitatis habitaculi non invenerunt. In solitudine, non habebant quem de via quærent. Unde Pl. 24. querebatur. Unicus ego sum & pauper. In inaquoso, sitis urebat, omnes appetimus coelum, nihil nos aliud faciat. Deerat aqua, de qua deinde Christus dixit Samaritanæ. Misit DEUS Filium ut ostenderet viam. Qui sequitur me &c. Sed multi rursus aberrant ad Bachum &c. Et causa est. Quia lata via est qua ducit ad perditionem, angusta qua ducit ad vitam. Illa voluptuosa, hæc &c. Ne erretur signant viam. Idem fecit DEUS, posuit tria signa ut dixit Angelus Pastoribus. Invenietis infantem pannis involutum, positum in praesepe. Si hæc signa sunt in via nostra, benè imus. Faciamus modò supra hoc reflexionem.

Invenietis infantem. Marci 10. Adducebat populus ex devotione suos filiolos ad Christum. Apostoli meruendo molestiam, prohibebant. At Christus. Sinite ad me venire parvulos, & nolite prohibere eos, talium enim est regnum coelorum. Et benedicebat eis. Quare hoc? Colligemus ex Apoc. 5. Sequuntur Agnum quocumq; ierit, hi sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati, non sunt coinquinati desiderio &c. Tunc in via salutis sumus cum vivimus castè. Greg. in lib. 6. cap. 2. ubi ostendit quòd luxuria sit signum reprobationis, addit. Si nolunt vitare cum possint, postea non possunt si volunt, quia perfectè velle non possunt. Et meritò, quia indigna est gratiâ & dote virgo, quæ probum domui intulit. Fecit nos consanguineos suos Christus, cum nostram sumpsit carnem, de domo sumus illius, ideò nos appellavit Frâtres, & Patrem suum nostrum Patrem, & Matrem suam nostram Matrem. Origen. in Joann. 2. Omnis Christianus Filius est MARIE. Plus desponsavit nos sibi, in dote coelum constituit, quomodo adultera hanc dorem requireret? Quid faciendum ut nos castos conservemus? Josue capite 2. Misit exploratores in Jericho, receperunt se in domum meretricis, quærentur à civibus. Illa verò novi
quod

quod Dominus tradidit vobis terram hanc. Ego vos salvabo, sed
 detis mihi signum ut salvetur Patrem meum, & Matrem & Sorores
 meas &c. Dederunt illi signum, ut appenderet ex fenestra do-
 mūs funiculum coccineum. Quale hoc signum? nunquid mi-
 les captā civitate furens ad id advertet? Raab meretrix erat.
 Raab idem quod *dilatata*. Carnalis homo dilatat conscien-
 tiam, jam damnatas quærit doctrinas, simplex fornicatio non
 est mortalis, &c. Quærit rudes confessorios, multis verbis in-
 volvit peccata ne agnoscantur, fugit strictius examen. Co-
 gitaciones fœdas pro modico habet. Sed audiat Greg. lib. cap.
Reprobis mentibus magnum non est immunda cogitare, sed coram
DEO peccatum parvum non est in templo DEI alludit ad verba
 S. Pauli. *Noscitis quia templum DEI estis? si quis violaverit tem-
 plum DEI disperdet eum DEUS.* Quando filii Seth commixti
 fuerunt filiabus Caim, tum DEUS dixit, *Pœnitet me quòd homi-
 nem creaverim.* Quod aliàs non dixit. Datur ergò non frustra
 pro signo funiculus sed cum aliquo mysterio Raabi, quod pa-
 tebit ex hac hystoria. 3. Reg. 20. Benadad Rex Syriæ cæsus à
 Judæis. Consultat quomodo se possit salvare, & consulunt il-
 li famuli. *Ponamus funiculos in capitibus nostris, & egrediamur*
ad Regem Israël, & fortasse salvabit animas nostras. Ne in domo
 Raab quis interficiatur, ne succumbat peccato, oret humiliter
 tanquam reus coram Iudice cujus capiti jam funis imponitur.
Non possum esse continens nisi dederis. Quando Moabitas vicit
 David, *mensus est eos funiculo coequans terræ, &c.* factusque est
 Moab sub tributo. *Coæquemus nos terræ, non fidamus nobis*
atque vitemus personas, loca, &c. humiliemur ad terram.
 Egoné domui Christi audebo inferre dedecus? Egoné tem-
 plum DEI violabo? quis ego? cum quo negotium? Moab idem
 est quod à Patre, ab Adamo Patre habemus concupiscentiam
 fiat Moab sub tributo. Funiculo mensurabantur limites, præ-
 scriba-

scribamꝫ nobis quos egredi nō liceat. 1. Cor. 15. *Corrumpunt mores bonos, colloquia prava.* Clemens Rom. hanc tulit legem. *Ad visitandam mulierem infirmam nullus Clericus ingrediatur, nisi cum duobus aut tribus &c.* Egressi limites perierunt, audi August. *Expertus crede, expertus loquor, coram DEO non mentior, Cedros Libani, Duces gregum, sub hac peste concidisse reperi, de quorum casu non magis suspicabar quā de Ambrosii, vel Hieronymi impudica turpitudine.* Quia Isai. 3. *Laxati sunt funiculi tui.* Quid si etiam rupti? Jer. 10. *Funiculi mei dirupti sunt.* Utebantur funiculo & ad corpus mortificandum. Isai. 3. *Pro zona funiculus.* Isid. Summum nobis adjutorium præstabit cilicium & cinis, totisq; noctibus statio immobilis, panis desiderium, ardens lingua, sepulchrorum habitatio. Et tunc fiet, Eccli. 4. *Funiculus triplex difficilè rumpitur.* Nempe orationis humilis, custodiæ sui, mortificationis. Sed huic signo multi contradicunt, grave orare; sed orabis cum epulone guttam aquæ nec impetrabis; grave se arctare, arctior locus erit in carcere æterno: molesta mortificatio, molestior ignis interni. Isai. 45. *Va qui contradicunt Factori suo, testa de Samiis terra.* Pulchra erant fictilia facta in Samos Insula, tamen testa, ardebis in fornace figuli, frangeris nec erit qui reparet. 1. Cor. 6. *Negꝫ adulteri negꝫ molles, negꝫ fornicarii, negꝫ masculorum concubitores regnum DEI possidebunt.*

Alterum signum, *Pannis involutum.* Pauperies. Paupertas est triplex. 1. Liberè assumpta, Apostolica. Matth. 19. *Ecce nos reliquimus omnia.* 2. Jobi, cum ex necessitate facit virtutem, amittit bona cum dolore. *Scidit vestimenta sua & tenso capite corruit in terram.* Sed mox benedicit DEum. *Nudus egressus sum de utero Matris meæ, nudus revertar illuc. Dominus dedit &c.* 3. Davidis, cum retinet bona, sed illis cor non apponit, & partem illorum in bona opera vertit. Pl. 61. *Divitiæ si affluant, nolite cor apponere.* Si qua ex his paupertatibus in tua via reperitur, be-

ne vadis. Matth. 5. *Beati pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnum cælorum.* Gen. 9. Timebant ex arca egredi, ne fortè fieret aliquod de novo diluvium. Tum DEUS. *Ne timeatis, arcum meum ponam in nubibus. Et erit signum fœderis inter me & terram.* Iris habet similitudinem paupertatis, è terra oritur sed ad nubes ascendit. Paupertas non est in cœlo sed eò conscendit. Habet tres colores qui notant tres gradus dictos paupertatis, nam egestas mendicorum qui egent, sed corde ad opes anhelant, non meretur nominari. Igneus color Iridis notat hominem amore DEI succensum omnia relinquentem. Cœlestis, eum qui amissis rebus, spe cœli se consolatur. Viridis eos, qui fructum DEO faciunt ex suis divitiis. Hic arcus si est in nubibus, fœdus habemus cum DEO. Sed huic signo contradicitur à multis Bern. serm. de Nativ. *Panni tui Domine positi sunt in signum, sed cui à multis contradicitur.* Contradicunt Usurarii, Raptores, mercedis laborum detentores, Judices venales, fraudulentis, Mercatores, &c. De istis Christus per Itai. cap. 6. *Tota die expandi manus meas ad populum non credentem, sed contradicentem mihi.* Non credit Avarus verbis; *Quid prodest homini si totum mundū lucretur &c.* Non credit, *Date & dabitur vobis &c.* Judæi promissis plus creditur quàm Evangelio.

Tertium signum. *Positum in præsepio.* Hic est summa Christi humilitas. Filius DEI inter bestias jacet. Humilitatem si in via vestra habetis, non erratis. Sed humilitas hic est in factis non in verbis Eccli. 16. *Est qui se nequiter humiliat, & interiora ejus plena sunt dolo.* Si Filius DEI humiliasset se ad Seraphim, Cherubim, &c. magnum fuisset, humiliavit se ad bestias. Pro magna poena Nabuchodonosori fuit humiliari ad bestias Dan 4. *Ejicient te ab hominibus & cum bestiis ferisq; eris habitatio tua.* Quid egisti o Domine ut ad bestias ablegareris? jam verè dicces Patri. Pl. 72. *Ut jumentum factus sum apud te.* Ecce quid sit esse

esse verè humilem. Hæc humilitas est signum viæ bonæ. Quia humilis se ita subijcit DEO ut malit mori, quàm ei per peccatum rebellare. Se contemni gaudet, quia se reputat nihil, at verò nihil omni sorde est vilius, ideòque contemptibilius. Et cum ita tractatur ut dignus est, gaudet. Reipsâ mentitur qui dicit se rusticum, & vult æstimari ut Princeps. Iratus fuit DEUS Jerosolymæ, Ezech. 9. & voluit eam perdere, Miserat verò sex Angelos cum hoc mandato. *Transite per civitatem & percutite, non parcat oculus vester, nec misereamini senem, adolescentulum & virginem, parvulum & mulierem, interficite, usq; ad interuersionem.* Sed antè præmisit unum Angelum cui demandavit *Signa Thau super frontes virorum gementium.* &c. Hæc litera Thau scribebatur eo tempore ut Crux, ut scribit S. Hieron. cujus tempore adhuc Samaritani hoc modo illam figurabant, sed Judæi odio Christi aliter eam deinceps exprimere cœperunt. Crux est signum humilitatis. *Humiliauit semetipsum usq; ad mortem, mortem autem Crucis.* (Similia sunt Apoc. 7. de viris signatis.) Humilitas hæc sit in fronte, non solum in monte, prodeat in opera. Exhibant illi sex Angeli, & percutiebant eos qui erant in civitate, &c. Ecce unus gemitus peccata, humilians se DEO, signatus Thau, illi parcunt. Contradicunt huic signo. Ego &c. Sed fortasse modò agitur, ut contigit S. Macario, hic ingressus quoddam desertum, ne in reditu erraret, bacillos multos in viâ defixit. Tandem cum semel obdormisset, dæmon collegit omnes bacillos & deposuit ad Sancti caput. Posuit signa DEUS, aufert Asmodæus dæmon, luxuriæ, Pluto opum, Lucifer superbiæ. Pl. 37. *Signa nostra non vidimus.* Precemur DEUM ut iterum illa ponat. Plal. 85. *Domine fac mecum signum in bonum, ut videant qui oderunt me & confundantur, quoniam tu Domine adjuvisti me, & consolatus es me.*

CONCIO XXXVI.

Pro Dominica infra Octavam Nativitatis,
seu vacat. Altera Concio.

Positus est in Resurrectionem. Luc. 2.

Multa erant vacantia beneficia ab initio mundi. 1. Multæ sedes in coelo vocabant post ruinam Angelorum, inter Principatus, Potestates, &c. 2. Etiam via ad ista vacabat, quia vetera Sacramenta fuerunt vacua elementa, ut dicit Paul. Et hæc sint quasi uva. 3. Non erat quidaret ut tempore interregni, sedis vacantis. Unde Job. 7. *Vacuos menses numerabam* Hodie venit qui distribuat, erit in resurrectionem. Gal. 4. *Quando venis plenitudo temporis misit DEUS Filium suum.* Videamus quibus dabit, ne nos prætereat.

Ita vacabat mundus ut etiam spe vitæ æternæ corruerit. In lege naturæ spes erat proxima limbi non coeli. Gen. 37. Jacob ait. *Descendam lugens in infernum ad Filium meum.* Job 17. *In profundissimum infernum descendet anima mea.* Et erant viri Sancti. In lege scripta ferebatur plurimorum spes in bona temporalia. Pl. 127. *Filii tui sicut novella olivarum in circuitu mensæ tuæ, ecce sic benedicetur homo qui, timet Dominum.* Sed hæc bona non sunt bona hominis in quantum differt à bestiis, in quantum rationalis, & ad altiore finem factus. Sed in quantum animal & similis bestiis. Bestiæ bonum est crescere, multiplicari, comedere &c. Opes habere est terræ excoctæ multum habere, hoc enim est aurum & argentum. Sed hominis elevari bonum est solus DEUS, illo solo ita satiatur, ut nihil ampliùs appetat. Jam in lege gratiæ, venit Christus in resurrectionem hujus spei, quam ut solidam faciat, asserit S. Paulus Rom. 8. quod hæreditate illa beneficia capiemus. *Hæredes DEI; cohæredes CHRISTI,*

Qua-

Quatuor personæ succedunt in hæreditatem. 1. Filii, etsi defint isti, succedunt affines: si defint & isti succedunt cari Amici: si etiam defint isti, succedunt pauperes. Istæ personæ exprimuntur hodie. In Christo Filius: in B. Virgine Affinis, in S. Josepho Amicus, in Simeone & Anna mendicantibus misericordiam à DEO, pauperes. Capiunt ergò primò Filii, hos Christus ut haberet contraxit Matrimonium cum Ecclesia. Ex qua Jacob. 1. *genuit nos verbo veritatis*. Verbum hoc. *Euntes baptizate*. &c. Isti capiunt ut Filii sine meritis. Qui extra hoc matrimonium prodeunt, sunt ex Agar. Gal. 4. *Non eris hæres Filius ancilla*, Et si aliàs sit morum optimorum quare? quia non est Filius. Illegitimo datur solum aliqua sustentatio. Filiatio per mortale corrumpitur. Apud DEUM quia est tanta hæreditas ut infinitis sufficiat, etsi non defint Filii, succedunt & Affines seu Consanguinei, sanguine juncti. Vidit quosdam in cœlo Apoc. 7. quærit qui sint? respondetur. *Hi sunt qui venerunt ex magna tribulatione, & laverunt vestimenta sua in sanguine Agni*. Sunt plures tribulationes, sed non omnes magnæ, etsi duræ. Est verborum, cùm tibi detrahitur, afficeris contumeliâ, calumniâ imponitur. Experiris quòd Pl. 13. *Sepulchrum patens est guttur eorum* quia in eo sepelitur tua fama. Pl. 54. *Verba iniquorum prævaluerunt adversum nos*. Nondum tales succedunt in hæreditatem. Est alia factorum, cùm tibi res furto, per vim, tolluntur, bona externa, de his Hebr. 10. *Rapinam bonorum vestrorum sustinistis cum gaudio*, &c. Est alia corporum, cùm dolores, vulnera inferuntur. 1. Petr. 3. *Si quid patimini propter justitiam, beati*. Sed neq; isti hæredes, licet per ista merentur cœlum: Sed non sine Baptismo, sed hæres accipit non pro labore, sed quia est hæres. Tandem est magna tribulatio cùm vita propter DEUM tollitur, hæc facit hæredem. Pl. 60. *Dedisti hæreditatem timentibus te*, qui plus timuerunt DEUM quàm illos tyrannos. Hi laverunt stolas in sanguine, quia per ejus sanguinem fiunt hæredes cœli.

Tertiò succedunt in hæreditatem Amici. Hi sunt qui præcepta servant. Joann. 15. *Vos amici mei estis si feceritis omnia quæ ego præcepi vobis.* Matth. 19. *Si vis ad vitam ingredi serva mandata.* Hi non propriè hæredes, neque ex opere operato cœlum ut prioribus contingit, qui etiam in peccato mortali existentes de illo tamen saltem attriti, nihil aliud faciendo, dum baptiscentur capiunt cœlum ut filii, & Martyres idem facientes si ad baptismum pervenire non possint, capiunt tamen & isti cœlum. Tandem ultimò cœlum accipiunt Pauperes, id est, poenitentes. Quis peccatore pauperior? Pl. 78. *Cito anticipent nos misericordia tua quia pauperes facti sumus nimis.* Matth. 18. *Oblatus est ei unus qui decem millia talenta debebat.* Sed quomodo pauper poenitens cùm sit in gratia DEI? & hic qui oblatus est fuit in domo & obsequio Domini, sed quia debebat tam multum, erat pauper. Debet poenitens DEO honorem quem abstulit, proximis ædificationem pro scandalo, debet poenas temporales in hoc mundo vel purgatorio. Debet non solum pro suis, sed etiam alienis peccatis hæc singula, pro uno mortali quanta olim imponebatur poenitètia? nunc amoris nostro erga animam nostram relinquitur. Matt. 5. *Beati qui lugent quoniam ipsi consolabuntur.* Isti etiam capiunt cœlum. Et nos ut idem sperare possimus ex aliquo simus horum ordine, alioquin non spes erit sed vana præsumptio de misericordia DEI, quæ est peccatū. Jer. 51. *Cùm DEUS minaretur Babiloni direptionem. Juravit Dominus DEUS exercituum per animam suam, super te canticum cantabitur.* Quodnam illud? Prov. 10. *Spes impiorum peribit.*

CON-

CONCIO XXXVII.

Dominica in Octava Epiphaniæ.

Ego à te baptizari debeo. &c. Matth. 3.

Historiam baptismi Christi breviter describit Joānes, circumstantiæ illius supplendæ ex Matth. 3. & sunt istæ.
 1. Voluit Christus baptisari à Joanne. 2. Voluit Joannes à Christo. 3. Spiritus S. in specie columbæ descendit in Christum. 4. Vox Patris audita. 5. Cœli aperti, expendamus illos ordines per totidem quæstiunculas.

1. Cur Christus voluit baptisari? Baptismus Joannis fuit institutus contra peccata. In illo se homo profitebatur peccatorem, & de peccatis conterebatur. Exorabatur DEUS ut ipse ablueret peccata. Quod ille Baptismus non habuit sicut habet noster, fuit enim mera cæremonia excitans ad contritionem & petendam veniam, noster tollit peccata. At verò Christus peccata nulla habuit. cur ergo baptisatus? Colligitur ex Pl. 91. cur id factum. *Exaltabitur sicut unicornis cornu meum, & senectus mea in misericordia uberi.* Nota est historia de Unicorni, quòd cornu miscendo aquas purget à veneno, & tum animalia sine periculo bibunt. Ingressus aquas Christus, de quo, Pl. 28. *Dilectus meus tanquam Filius unicorni* ut aquas redderet nostro baptismo tempore suo idoneas. Beda. *Ut ablvens nostrorum sordes scelerum omnium fluentia aquarum sanctificaret.* Sequitur. Pl. 91. *Et exaltabitur senectus mea &c.* Habet suas ætates mundus, Infancia fuit ad Adam ad Noë. Pueritia à Noë ad Abraham. Adoleſcentia ad Abraham, ad Moysen? Juventus à Moysen ad David. Viriditas à David ad transmigrationem Babilon. Senectus ab eo tempore ad Christum. Reliquum est ætas decrepita, ut vocat Apostolus. Novissima tempora. *Exaltabitur Senectus in misericordia uberi.* Tum instituetur à Chri-

Christo Baptismus verè tollens peccata, cujus imago quædam fuit Baptismus Joannis. Veniet ad Baptismum dæmonis mancipium, & exaltabitur ad hoc, ut sit Filius DEI.

2. Joannes liberatus fuit ab originali peccato, quia in utero sanctificatus, cur appetit à CHRISTO baptisari, cum CHRISTI baptismus specialiter sit institutus ad tollendum originale, quod Joannes spiritu S. plenus poterat prævidere? Baptisavit Christus & B. Virginem quæ non contraxit originale. Baptismus enim non solum abluic peccata, & gratiam sanctificantem confert, sed etiam characterem imprimit, per quem homo notatur à DEO quod sit res ejus, filius ejus, sicut dum aliquis Stemma suum sive sigillum alicui rei imprimit, præterea dona Spiritus S. conferuntur, & virtutes infusæ, & propter has causas habuit locum in Joanne Baptismus, quem tamen non obtinuit in aqua. Sed in sanguine per Martyrium, nam & hoc est alter baptismus licet characterem non imprimat. Nos baptisati sumus & est nobis impressus indelebilis character, nec Baptismum iterare possumus sine maximo scelere, possumus tamen animæ nostræ quosdam characteres imprimere. Philosophi docent quod anima nati hominis sit rasa tabula, in ea nos ipsi scribere possumus. quod placuerit. Et servit huc quod S. Paulus vocet discipulos suos *suam epistolam*. Scribunt aliqui auro amorem DEI, alii luto amorem carnis: alii argento castitatem, &c. Aliqui orant Spiritum S. ut in iis scribat quia illius *lingua est calamus scriba velociter scribens. ps. 44.* Alii permittunt ut dæmon in illis scribat, cujus enim alterius illa Scriptura? Non parcā inimico, nulli me postponam &c. Proferetur hic liber aliquando ex hoc judicabimur. Leget totus mundus &c.

3. Quomodo Spiritus S. in Christum ut hominem descendit, siquidem in eo fuit ab instanti conceptionis? Itai. 61.

Spiri-

Spiritus Domini super me &c. Nos recipimus in Baptismo Spiritum S. quia cum propter originale simus latronis speiunca, in templum DEI sanctificamur. Hoc est altare in quo DEO in igne amoris sacrificamus. Musica est lingua DEI laudes decantans &c. Uno verbo 1. Cor. 3. *Nescitis quia templum DEI estis & Spiritus S. habitat in vobis*, Jam si quis in altari DEO consecrato Veneri immolaret, si in templo loco laudum DEI decantaret Musica blasphemias, maledictiones &c. *Si quis autem templum DEI violaverit, disperdet illum DEUS, templum enim DEI sanctum est, quod vos estis.* Descendit ergo supra Christum visibiliter Spiritus S. ut Joannem certum faceret, quod hic esset Christus. Revelatum enim illi fuit antea, super quem videris descendentem Spiritum S. in specie columbæ. illum scias esse Filium verum DEI.

4. Cur audita vox Paterna. *Hic est Filius meus.* Quando ille non erat Filius? nobis hæc vox potius compereret, qui primum in Baptismo efficitur Filii. Arbitror hanc causam hujus vocis inter alias posse esse, quam tali similitudine explico. Miles quispiam præclarum inexpectatum facinus bellicum facit, acclamatur illi. Modò es miles. Agit quispiam nobilis quod decet nobilem, & dicunt, Modò es nobilis. Etiam si & antè fuerit. Ita hic DEUS Pater videndo quoddam singulare Christi factum. Ait. *Hic est Filius meus.* Profiteri se in publico esse furem, esse malè natum, credo, quod sit majus quam tormenta pati. Quia hæc gloriosè pro DEO & Patria sustinentur, & miles gloriatur de cicatricibus. In baptismo profitebatur homo se esse peccatorem. Hunc in se suscepit Christus, quam grave & durum apud eum qui scit quid sit peccatum! hic actus humilitatis traxit Patrem, ut diceret. *Hic est Filius meus.* Ita humile caput nostrum Christus. Jam pingat aliquis personam cujus sit caput humanum. Sed pro pe-

store sit cauda pavonis, pro manibus fauces leonis, pro pedibus aquilarum capita, quale erit monstrum? tale est, si nos, cum simus membra tam humilis capitis, &c. Superbiamus.

5. Cur coeli aperti? In nostro baptismo nobis aperiuntur. Aperti coeli, opinor, ut spiritus coelestes viderent illam Filii DEI humiliationem. O si possemus scire quæ tunc Angeli cogitastis! sed si interfuissemus, fortè aliquis vestrum dixisset nobis. Videte quid Christus faciat, videte si non imitamini quo digni estis? Jam estis Filii DEI. Cum videmus singularem Patris erga vos amorem. Si non amatis hunc Patrem &c. Sed ille. *Sine modo sic nos omnem decet implere iustitiam.* Non excusabit se hic superbus homo quasi exemplum non habuerit humilitatis &c. Ego cum sim infinita sanctitas, ita me humiliavi ut viderer esse infinita malitia, id est, peccatum. Non amabimus tanta facientem pro nobis? non imitabimur? frustra hoc erit exemplum? res illi contra naturam ostendere se peccatorem: nos id nos esse cogitemus, quod sumus: nihil, lutum, & ita nos æstimemus.

CONCIO XXXVIII.

Dominica I. post Epiphaniam, Prima Concio.

*Ascenderunt in templum juxta consuetudinem
diei festi. Luc. 2.*

DEUS processit in creatione ut qui librum scribit, primò materiam digerit in capita, paragraphos, &c. Et suam de illa dat sententiam tandem finito opere, addit Indicem in quo in summa videatur quid in libro contineatur. Creavit quædam in quibus solum est *esse*, in aliis *vivere*, in aliis *sensire*, in aliis *ratiocinari*, finito hoc opere veluti indicem posuit hominem in quo ista sunt omnia. Sed contingit librum tandem

dem pulvere inspergi, renovabit eum DEus indie iudicii, modo indicem sumpsit repurgandum Leo serm. 4. in Quadrag. Dum per varias actiones sollicitando vita hujus dispergitur, necesse est de mundano pulvere etiam religiosa corda sordescere. Unde clamabat Ilai. 52. Excute de pulvere. Excute pulverem de his libris inter Doctores Dominus, sed non omnem excussit, quia ibi invenit consuetudinem diei festi loquar de illa.

Monet Sponsam Cant. 2. Surge propera, quare? Quia flores apparuerunt in terra nostra, potes facile purgare vineam, dum sunt flores, sed si creverint arbores, si consuetudo, non extirpabis nisi maximo labore. Clem. Alex. orat. exhort. ad Gentes. Consuetudo est barathrum & orcus quidam, quia ab illa sicut ab inferno non nisi miraculose exitur. Prov. 18. Impius cum in profundum peccatorum venerit contemnit. Chrysost. epist. ad Theodorum quaerit. Quid est venisse in profundum? idem est quod asservisse peccatis. Alii lib. cap. Apud Salazar ita legunt. Impius cum in centrum peccatorum venerit &c. Idem est consuetudo quod centrum. De centro Philosophus lib. 1. de caelo. Res in centro habent quietem, conservationem, & unionem. Hoc idem fit in consuetudine. Quietem, iam conscientia non turbat, & ut Hugo in lib. cap. Prov. ait. Assuetus conscientiam contemnit. Lyranus, contemnit supplicia, quod poterat gravius esse monitum quam datum illi nobili Polono asservo peccatis de quo Cromer. lib. 9. Contusus fuit in lecto a daemonibus, plagae videbantur &c. Noluic converti, mortuus. Conservatio, de anno in annum differunt emendationem, sicut ostium in cardine moventur. Unionem, jungit se daemone ut sponsa. Lyr. Atque in hunc modum contemnit omnem correptionem, penitentiam, omnemque medicinam. Quia unica virtus fortior, ibi vero semulta peccata unierunt per consuetudinem. Ideoque plane desperat de talibus Jerem. 13.

Si potest athyops mutare pellem suam, aut pardus varietates suas, & vos poteritis benefacere cum didiceritis malum. Audiant hoc qui differunt conversionem ad mortem, interim peccatis assuefcunt. Contra malam consuetudinem ostendit Christus opponendam esse bonam. Unum templum erat in toto Judæorum regno. In Jerusalem, Christus in altera ejus regni parte, habitabat in Nazareth idque in alio Ducatu in Galilæa oportebat transire montem Thabor, Jerichuntem latrocinii infamem, transire per flumen Chizon. Tamen cum adhuc esset infans, manibus Matris voluit portari, postea ibat pedibus. Sed de consuetudine diei festi, quæ est pulvis, & debet citò excuti constitui dicere. Videamus ad quæ capita possit reduci consuetudo in festis. Certè ad Luxuriam & Acediam.

Lego aliquos vexatos fuisse à spiritibus immundis, quæro qui sint tales? respondit Ambr. in Luc. 6. Libidinosi. Nam hoc peccatum habet specialem cum dæmone connexionem. Peccavit Elymas Magus avertendo à fide, peccârunt alii aliter, non punit illos Paulus dæmonio sed solum libidinosum Corinthium. 1. Cor. 5. *Jam judicavi ut præsens, eum qui sic operatus est, &c. tradere hujusmodi Sathana.* Cur sic puniatur hoc peccatum potest ex doctrina S. Thom. 1. 2. q. 73. Causa peti. *Diaabolus dicitur gaudere maximè de peccato luxuria, quia est maxima adhaerentia, & difficile ab eo potest homo eripi.* Videamus hanc difficultatem. 1. Reg. 14. *Debellavit Saul Reges Moab, filios Ammon, & Edom, & Reges Soba & Philistæos, & quocunq; se vertebat. &c. Congregatoq; exercitu percussit Amalec, & eruit Israël de manu vastarorum ejus.* Certè sine exercitu nec priores superavit, quid novum oportebat conscribere contra Amalec. Gregor. in hunc locum Amalec. Idem est, quod populus lambens. *Ad extinguendum fornicationis spiritum virtus una non sufficit: Opus novo virtutum exercitu.* Quid si consuetudo accesserit? Es
sicut

sicut pro eo qui est traditus dæmoni (scilicet excommunicatus) non fundit Ecclesia publicas preces, ita nec Sancti pro luxurioso. Duobus id exemplis patebit. Revelavit DEUS Noë quod esset orbem puniturus. Gen. 6. *Finis universa carnis venit coram me, & ego disperdam eos de terra* Cur? *Omnis enim caro corruerat viam suam.* Rupert. de Victor. Verb. lib. 1. cap. 29. *Audit Noë vir justus & perfectus, & tacet, nullamq. pacem pro injustis offert ut DEUM teneat, & iram eius suspendat.* Abraham verò pro Sodoma locutus, sed obtinuit nihil. Allegavi alterum exemplum de S. Paulo circa Corinthium, possidet dæmon, luxuriosum, & ut pellatur, novo virtutum exercitu opus. Si possidet, ad quæ peccata non impellit? Certè crucifixio Christi initium habuit à luxuria Judæorum. Audite Aug. serm. 2. in Domin. 23. post Trinit. *Certè Judæi qui Dominum crucifixerunt &c. illi de sua luxuria cogitantes, dixerunt: nullum sit pratum quod non pertranseat luxuria nostra. Quomodo ergo parceret Christo, si eum invenisset in terra non solitaria, qua non prava irritandis libidinibus suis, sed frequētissimas eligit Ecclesias? in templo lascivias aspectu, colloquio, desiderio exercet. Sed utique recipiebat semper Ecclesia tales dum pœniterent. Sed videte qualis illorum pœnitentia debebat esse. Tertull. lib. de Pudicitia sic alloquitur Papam. *Et tu quidem pœnitentiam Mechi ad exorandam fraternitatem in Ecclesiam inducens, conciliatum & concineratum cum dedecore & horrore compositum prosteruens in medium ante viduas, ante Presbyteros, omnium lacrymas suadentem, omnium genua detinentem, benedictus Papa concionalis &c. Solebat talis induci in templum post concionem, oratio pro illo publica indici, judicium ferri an satis pœnituerit, ille omnium pedibus advolvi, cinere conspergi, tū primò recipiebatur. Debetur templo DEI reverentia. Audite Iosephum Judæum lib. 6. de antiq. cap. ult. qui postquam dixisset templum Jero-**

Iolythorum ablatum esse Judæis propter illius irreverentiam, dicit. Puto si Romani contra noxios venire tardassent, aut hiatus terra devorandam fuisse civitatem, aut diluvio perituram, aut fulmina ac Sodome incendia passuram, multò enim magis impiam progeniem tulit, & Sodomitis oppido peiores erant Ierosolymita. Cùm quæsisissent à Christo discipuli, quando mundo esset facturum finem, respondit. Cùm videritis abominationem stantem in loco sancto. Amos 2. Super tribus sceleribus filiorum Amon & super quarto non convertam eum, eò quòd dissecuerit prægnantes Galaad. Greg. intelligit per Galaad Ecclesiam, per prægnantes hos qui ad Ecclesiam veniunt cum bono orandi proposito, & illis alii obturbant. Potest enim servire nostris temporibus de quo conquestus Chrysost. hom. 36. in 1. Cor. Nihil à caupona differunt templa nostra, tanta turba, tantus risus, quantus in balneo. Neq; enim constrina aut unguentaria taberna Ecclesia est, aut officina ferrens, sed locus Angelorum, locus Archangelorum, Regia DEI, cælum ipsum. Sed ad propositum, à quo aliquantum digressi sumus, redeamus.

Altera consuetudo diei festi, otio diem transigere, in templo non morari &c. Hic est neglectus finis propter quem festum institutum est, totas sex dies nobis DEUS dedit, totam illi septimam demus. Instituerat DEUS festum in coelo, Michaël illud totum in laude DEI consumpsit. & præmium accepit. Lucifer verò. *Sedebo in lateribus Aquilonis.* S. Bern. serm. 3. in Cant. *Sedere tentasti o impie! propterea moti sunt pedes tui.* Cùm erat laudandus DEUS, *sedebo*, non exibo templum ad latera Aquilonis, refrigerium capiam, me recreabo. Deductus ad infernum Epulo Luc. 16. orat, ut Lazarus intingat extremum digiti. *otabatur*, diebus festis potabat, epulabatur Basil. in Pl. 48. *Qui in hoc mundo in lautitia & omnibus deliciis molliter egerit, purpuram & byssum induerit, & in conviviiis splendide quotidie se exhibet.*

laraverit, deniq; pro virtute labores subire noluerit, is in futuro sa-
culo longè vitam videbit in camini flamma cruciatus. Ratio hujus
peti à S. Chrylost. de Virginit. cap. 3. potest. Non enim qui vitia
caverint coronâ donandi sunt. Non ideo coronâ dignus es si die
festo mali nihil egeris, si tamen nihil etiam boni. Non habet
illorum specialem curam DEUS qui templum negligunt.
Apoc. ii. Jusit DEUS mensurare templum. Surge & metire
templum DEI, & altare, & adorantes in eo. Atrium autem quod for-
tis est templum, ejice, & ne metiaris illud. Veluti rem ad se non spe-
ctantem. Hæreat nobis in mente dictum Isai. 21. Si queritis
quarite. Si festos dies agitis, agite ut festos. Ex hoc otio, ait
S. Vinc. conc. hod. Puella non virgines veniunt ad nuptias sed qua-
bis aut ter pepererunt. Sed & ipsis parentibus accidit ut dum ne-
gligunt quæ sunt DEI, etiam DEUS negligat quæ sunt eorum.
Quid in nobis sine DEO? Isai. 8. Ecce derelinquetur Filia Sion sicut
umbraculum in vinea, & sicut tugurium in cucumerario. Postquam
fructus collecti, non curatur ab illo. Ambr. lib. 2. de pœnit. c. 6.
Fleo, & oculi mei caligaverunt à fletu, quia elongavit à me qui me
consolabatur.

CONCIO XXXIX.

Dominica i. post Epiphaniam, Altera Concio.

Dolentes querebamus te. Luc. 2.

Cum aliquis amittit DEUM, ira cum illo procedit dæmon
ut Pharaeo cum Judæis quos in servitutem redegerat, au-
get labores ne tempus habeant quo de modo libertatis re-
cuperandæ consulent, Cyril. Alex. lib. 9. in Joan. 19. Graviora
onera intulit ne sermonibus variis operam dare possent, appellabat
sermone varios eos qui de libertate haberentur. Sed omnibus cu-
ris aliis omissis, quæramus JESUM, si amissimus.

Impri-

Imprimis videndum ubi soleat amitti JESUS, & hoc patebit ex Evang. 1. Inter turbas. Luc. 19. Zachæus præ turba non poterat videre Christum. Socii impediunt sicut illum cæcum qui clamabat, *JESU fili David miserere mei. increpabant eum. Excitans Christus filiam Principis, eiecit turbas. Ipsemet dicit. Duce meum in solitudinem & loquar illi ad cor.* Propterea non impediendi qui volunt Religionem ingredi. 2. Amissus Christus die festo, cum enim plura peccata committuntur. *Isai. 1. Neomeniam & Sabbatum & festivitates, & solennitates vestras odivit anima mea. Malach. 2. Dispergam stercus solennitatum vestrarum. Rident Judæi, Hæretici, imò & dæmones nostram celebrationem festorum. Thren. 1. Viderunt eam hostes, & deriserunt sabbata ejus.* Imò DEUM & fidem blasphemant, si esset inquiunt, fides illorum verior quàm nostra devotiùs obirent festa quàm nos. Si esset Sacramentum Confessio, non statim quæ confessi lunc iterum patrarent &c. quia fidem ex operibus meriuntur. De hoc *Ezech. 22. A Sabbatis meis avertunt oculos suos, & coinquinabam in medio eorum.* 3. Inter cognatos amissus Christus. Dum Abrahamum vult perfectiorem facere DEUS. Ait. *Egrederere de domo tua, & de cognatione tua, quia scandalisabunt te.*

Opportet amissum Christum quærere cum dolore. *Do-
lentes quarebamus te. Job. 17. In amaritudinibus moratur oculus
meus.* Opportet quærere diligenter. *Cant. 3. Surgam & circui-
bo civitatem per vicos & plateas quæram quem diligit anima mea.*
Sed nobis evenit ut illi, *Prov. 6 ecce leo est in via.* Si vitâ mutavero
quid dicent deme? per plateas, si publicè peccasti publicè po-
niteas. Putatis quòd quærenti Filium S. Matri non illuserit ali-
quis? quid quæris? tamen ipsa vix habes quo te sustentēs?
cur malè custodisti? nihilominùs illa, ut *Pl. 118. In toto corde
meo exquisivi te.* Sed quæritis cur hanc afflictionem in B. Ma-
trem immisit DEUS? Certè non propter peccata, quia nulla
habuit.

habuit. Non egit imprudenter, nam in illa templi vificatione seorsim ibant viri, seorsim mulieres: pueri verò siue cum his siue cum illis, & sic putabat Christum esse cum S. Iosepho, & hic esse cum S. Matre, sciebat esse morigerum. Sed de industria se Christus illis subtrahit ad augendum eorum meritum. Quærendus Christus ardentè, ut Magdalena Joan. 20. *Tulerunt Dominum meum &c.* Quærendus ut amissus thesaurus: ut à famelico quæritur panis, nam *Ego sum panis vitæ.* Ut à graviter ægroto quæritur sanitas. Malach. 4. *Sanitas in pennis ejus.* Pl. 106. *Misi verbum suum & sanavit eos.* Quærendus perseveranter. Pl. 104. *Querite faciem eius semper.* Quæsitur S. Mater donec inveniret. Incipiunt aliqui quærere, Sed, *Video homines sicut arbores*, agitantur à vento, videntur se velle movere loco, manent in eodem, impellit Spiritus S. fiunt proposita, sed nihil exequimur. Quærendus per triduum, oportet conteri, confiteri, satisfacere. Oseæ. 6. *Vivificabit nos post duas dies, & in tertia suscitabit nos.*

Invenierunt Christum in templo, sed potest etiam alibi inveniri. Invenierunt Pastores in præsepi, fideliter DEO inter suos labores serviendo. Invenierunt Magi aurum offerendo. Daniel svadet: Redime peccata elemosynis: sed addendum est thus devotionis, & myrrha mortificationis. Invenitur à Parentibus in medio Doctorum cum suis proles piè instituunt. Inventus est à pœnitente Magdalena in domo Simonis leprosi. Vade in domum leprosi. Agnosce tuam lepram. In domum Simonis, *Simon*, idem quod *obediens*. Obedi instinctibus. Invenit & Sathan in deserto, sed ut tentaret illum. Ita faciunt Hæretici qui relicta universali fide, novam in deserto quærunt. Alii, dicunt lapides isti fiant panes: Si illum videro in Eucharistia credam. Alii ducunt eum supra pinnaculum templi, dicunt Ecclesiam totam errare, se solos sapere. Alii si cadens adoraveris me. Volunt ut Christus

apud illos emat fidem : si hoc & hoc mihi DEUS fecerit, converterar. Sed hic dicetur, vade Sathana.

Nunquam autem amittamus Christum, si in his semper fuerimus quæ Patris ejus sunt, in his enim & ipse est quidquid agimus interrogemus, an hoc sit Patris? &c.

C O N C I O X L.

Dominica 2. post Epiphaniam, Prima Concio.

Nuptiæ factæ sunt. Vocatus est JESUS. Joan. 2.

Cujus hæ nuptiæ fuerint, non constat. Hieron. & Beda, putant S. Joannis Evang. Sed contrà est. Quia jam antè ut patet ex Matth. 4. Marci 1. ad mare Tiberiadis vocatus S. Joannes ad Apostolatam. Apostoli verò cum relinquerent uxores, multò minùs debebant novas assumere. Alii putant quòd Simonis Chananæi cum Magdalena quæ postea est effusa in vitam laxam. Sed etiam contrà est, quia hæc ut patet ex multis vitam laxam egit per annos 12. juxta hanc verò opinionem vix per annum aut alterum egisset. Cujuscunque demum fuerint nuptiæ, optimè factum quòd JESUS invitatus, qui & Matrimonium consecravit, & vini defectum compensavit, & ut invitetur à novis Conjugibus suadere aggredior. Et ratio

Prima sit, quia dæmon Asmodæus veniet si non in Christo sed in voluntate muli & equi sint nuptiæ, uti contigit Tob. 3. Hinc mirantur non benè succedere. Taliter acceperat Samson Dalilam, Judith. 16, & per illam periit. Taliter Joram qui & fratres suos occidit, & factus est idololatra. 4. Reg. 8. *Elia quippe Achab, pessima erat uxor ejus.* Taliter ipse Achab qui & idolis sacrificavit & Prophetas occidit. 3. Reg. 11. *Concitavit enim eum Jezabel uxor sua.* Tertull. *Matrimonium postulas à Presbyteris, & ipsi planè sic dabant viros & uxores quasi buccellas, hoc est, quasi Eucharistiam, cum pravo affectu illam accepit Judas,*

das, ingressus in eum diabolus post buccellam, cum primo homini uxorem DEUS daret. Gen. 2. *in eum immisit soporem.* Quærit Hugo Cardin. in loc. c. qualis iste fuerit sopor? & dicit. *Non somnum fuisse sed extasim in qua creditur interfuisse cœlesti curia,* ita dicit Aug. Non solum ideo somnum induxit, ne si eo vigilante formaret Evam, formam optimam peteret, sed quia qui quærit uxorem debet esse mente in cœlo, ad hoc solum quærat ut quod per ruinam Angelorum in cœlo deest, per proles ejus reparetur & ad hoc deinde illas instituat. Non quærat tantoperè formam uxoris nec uxorem per humanas rationes eligat; sed quam DEUS dederit, quam putat pro salute animæ suæ, DEI gloria, accipiat. Cum qua deinde in concordia victurus, nam conjugium à jugo dicitur. Hieron. epist. ad Lætiam. *Qui sub jugo est ita debes currere ne in luto comitem derelinquat.* Aliàs fiet, ut apud Mezentium, qui mortua quin etiam jungebat corpora vivis. Erunt suspiciones, zelotypiæ. Judic. 5. Cum progressus in bellum Sisara non rediret: *Ululabat mater ejus cur moratur regredi.* Tum verò. *Una sapientior ceteris uxoribus hæc socru suæ verba respondit. Forsitan nunc dividit spolia & pulcherrima mulierum ei eligitur.* In loc. cit. Abulen. q. 10. *Magis sollicita erant uxores, an sumeret aliquam speciosam puellam, quam de vita ejus.* De casibus belli, quibus & periit, culpam sterilitatis in maritum conjiciet, ut Rachel. Gen. 30. *Da mihi liberos, alioquin moriar.*

Altera ratio est. Præsens conjugium sine dubio sanctum fuit, aliàs nec intertuisset illi Christus, nec in eo matrimonium sanctificasset, tamen defecit vinum. Habet omne conjugium suas molestias, sed in sancto succurrit Christus. Tertull. supra cit. *Dabant viros ut buccellas.* Buccella est in memoriam passionis Christi instituta. *Qui cum uxore est sollicitus est quæ sunt mundi, quomodo placeat uxori suæ.* In quem locum Basil. lib. de vera Virginit. *Quippe conjugii finem corruptionem & injurias esse con-*

siderans,

siderans, ex ipso fine totam nuptiarum tragediam prudenti ratione colligit. Nuptias esse ait similes tragædiæ cujus initium lætum, tristis exitus. Sollicitus est quæ sunt mundi. Chrysost. Quando ducturus es uxorem, non solum civile jus, sed etiam Ecclesiasticum legito. Litigabis de dote, causas divortii oportebit nosse, affinitates &c. Sanctum erat Adami conjugium tamen quò per uxorem deductus? unde Achanas. q. 97. in Scripturam. Cur DEUS non dedit plures uxores Adæ siquidem hoc conveniebat ad orbem propagandum, & postea id ipsum permisit? Respondet. Quid futurum cum mundo fuisset, si ab initio uni viro DEUS fecisset duas uxores? Si cum una perdidit mundum, ac quando DEUS permisit plures: ait idem loc. cit. Magna tunc erat diaboli Tyrannis quàm Christus abolevit. Et præsentis nuptiæ ubi factæ sunt nisi in Galilæa? hoc est transmigratione. Sicut cum in alienam regionem migramus multa accidunt mala. Nuptiæ ut ait Ambr. à nubibus dictæ, nubes non semper pluviam salubrem, sed etiam tempestatem, Tonitrua, nives, &c. adferunt, Et Hieron. tam proprias lites conjugio putavit ut dixerit adv. Jovinian. Qui non litigat cælebs est.

Opus ergò ut juvet Christus, & juvabit si fuerit vocatus, etsi aliquando id non statim fecerit, fiet in majus bonum. Non statim hic fecit vinum ex aqua, quia si fecisset statim, cum non omnibus innotuisset defectus, non putavissent factum miraculum & non credidissent in illum. Habet in sua cura Christus bonos conjuges per quos Filios DEO Patri ex Baptismate est generaturus. A Conjugibus dependet salus quam ille maxime desiderat. Cur aliqui Sancti, cur Susanna pudica? Docuerunt eam Parentes à pueritia timere DEUM. Dan. 12. Cur Tobias junior bonus, cur è contra aliqui pessimi? quia Parentes Pl. 104. Immolaverunt filios suos dæmoniis per malam educationem. Veniet Christus ad nuptias. Si bona fuerit uxor Prov. 19. Domus &

mus & divitiæ dantur à Parentibus uxor bona à Domino. Si à Domino non deseret eam, nullæ erunt turbæ domi. *Quæ à DEO sunt ordinata sunt.* Amos. 3. *Nunquid ambulabunt duo pariter nisi convenerit eis?* Dat DEUS uxores pares. Erit à DEO si ad imitationem Christi. DEUS intantum dilexit suam Sponsam humanam naturam, ut titulos sibi communicent, jam dicitur DEUS mortuus, crucifixus: jam dicitur Filius hominis Filius DEI, adoratur ut Filius DEI. Si fuerint DEO obedientes. *Quodcumq; dixerit facite.* Sine cruce non eritis. Aug. serm. 5. de verbis Dom. *Omne granum, omne pomum,, omne frumentum, habet suum vermem.* Sed in promptu remedium, si facis quod jubet Christus. Affligimini, posite sunt hydrice ad purificationem, videte si quid est domi contra præceptum DEI, purificate. Regula juris 14. *Si res aliena propter quam peccatum est, reddi potest, & non redditur, penitentia non agitur sed simulatur.* Tobias cæcus audivit alienum animal suæ domi statim voluit restituere. Datum est illi vinum, visus redditus. &c.

Sed sunt Conjuges qui volunt ut aqua illis mutetur in vinum, interim nec DEO obediunt, nec Sanctum Conjugium. Taliter isti orant sicut si quis Ducem rogaret ne militi merito daret stipendium. Nescitis? *Stipendium peccati mors.* Et alia mala. DEO non obedit & vult illi ut DEUS obediat? DEUM non curat & vult ab eo curari? non dat illi de his quæ habet, & vult ut DEUS det illi de his quæ habet? Hostes DEI fovet, & vult à DEO foveri? Utuntur datis à DEO contra DEUM, & non volunt ut DEUS illis hæc arma subtrahat. Non solvit alter pro labore famulis, & vult ut DEUS ipsi labores ejus solvat? Perdit DEO filios, & vult suis filiis benedici? Honorem DEI non tuetur, & vult suum à DEO protegi? Christus in paupere perit fame, ille à Christo vult abundantiam? Non facit talis conjux quod Christus dixit. Non speret ab illo vinum, nisi

nisi forte illud quod aliquando fiet fel draconum. Injustè latro offenditur si illi viator arma extorqueat nec eis ab illo conficiatur, injustè querimur si DEUS subtrahat bona quibus illum oppugnamus.

C O N C I O X L I .

Dominica 2. post Epiphan. Altera Concio.

Nuptiæ factæ sunt. Luc. 2.

Non interfuimus his nuptiis sine dubio sanctis : Sed possumus quotidie interesse aliis non minùs sanctis , & quidem non solum ut convivæ, sed ut arbitri de sponsa quam duo desiderant, & à nostro consensu pendent. Sponsus quo nemo dignior unus, alter quo nemo deterior : Sponsa quâ post Angelos nihil dignius creatum. Sine dubio meliori adjudicabimus, ego tamen metuo an ita fiet ? rem evolvam.

Anima nostra est virgo, & necessariò debet nubere vel DEO, vel dæmoni. Quia debet vel benè vel malè operari. Si DEO nubit, benè agitur. 1. Cor. 6. *Qui adhæret DEO unus est spiritus cum eo.* Si dæmoni, etiam cum illo. DEUS hanc sponsam ornabit. Dabit illi Christus seipsum in vestem. *Quicumq; baptizati estis Christum induistis.* Dabit in dotem totum mundum. *Omnia subjecisti sub pedibus ejus.* Ipsemet ager vigilias. *Non dormitabit neq; dormiet qui custodit Israël.* Domus erit ex preciosis margaritis. Cibi quibus ipse vescitur DEUS. Si dæmoni nubit, lectum dabit. *Subtus te sternetur tinea, & vermes erunt operimentum tuum.* Cibus fames. *Circuibunt civitatem sicut canes.* Domus. *Sepulchrum domus eorum in æternum, &c.* Quis ergò vellet animam suam desponsare dæmoni ? sed ad matrimonium consensus explicatur vel voce, vel rebus. Dicat quæpiam, ego istum nolo habere virum, interea annulum ejus digito

gito detractum imponat suo, & suum det illi, arripiat manum
ejus & deosculetur, ipsum ad se attrahat &c. Quis non dicet
hunc consensum rebus expressum, illo vocali potiore? Ita
planè fit, dicimus nos renuntiare Sathana, & opera ejus facimus.
dicimus, nolo esse cum Sathana, & per vim eum sequimur, illi
obedimus, interim Christus expetit matrimonium & ad illud
suis beneficiis sollicitat. Videamus rem in exemplo,

Venit non pridem Christus cum Synagoga contracturus
sponsalicia. Tit. 1. *Apparuit benignitas & humanitas Salvatoris
nostri.* Quid sponsa? Non erat ei locus in diversorio. Nihilominus
urget Christus, & ecce Herodes eum pellit usque in
Ægyptum. Cæsar Romanus ab eo tributum exigit, ut per hoc
se ejus recognoscat subditum. Christus ad hoc, non solum id
faciam, sed etiam me ipsum exinaniam. Herodes quærit eum
ad necem, & ut occidat unum tot innocentes perimit, at Christi
Osee 1. *Sponsabo te mihi in fide.* Sed hoc factum in Judæa.
Aliciter fortasse apud nos. Abrenuntiamus Sathana in Baptismo.
Sed vix ad usum rationis venit, ecce ad dæmonem properatur.
Sex hydræ aqua plenæ. Dixit Jacob cuidam. *Effusus es
fili mi sicut aqua non crescas.* Jam iræ, jam maledictiones. Osee
12. *Ad iracundiam provocavit me Ephraim in amaritudinibus
suis.* Jam lasciviæ. Thren. 4. *Qui erat ex Baptismo ut nix candidus.
Denigrata est facies ejus super carbones.* Crescit in ætate,
nulla DEI lex servatur, inclamant coelites vindictam Psal. 18.
Tempus faciendi Domine, dissipaverunt legem tuam. Opera bona
quæ aliquando fecit mortificata sunt per peccatum. Thren. 1.
Parvuli ejus ducti sunt in captivitatem. Alia si fiunt, in peccato
fiunt, & ita sunt mortua. Jerem. 31. *Rachel plorans filios suos
& noluit consolari quia non sunt.* Thren. 5. *Hæreditas versa est
ad alienos.* Et quod pessimum. *Pactum fecerunt cum inferno.*

Nihilominus expectat Christus. *Desponsabo te mihi in sempiternum.*

piternum. Jam disponit nuptias Apoc. 19. *Gaudeamus & exultemus.* Clamatur in coelo, *Quia venerunt nuptiae Agni.* Apponitur panis Angelorum, invitantur amici Cant. 5. *Comedite & bibite.* Fit promissio Isai. 35. *Gaudium & letitiam obtinebunt & fugiet dolor & gemitus.* 1. Cor. 15. *Oportet corruptibile hoc induere incorruptionem.* Quid pro anima dicimus? Vellem. Cur non, volo? cur non ita ut ad nuptias dæmonis? *Populus hic me labiis honorat, cor autem eorum est procul.* Quis dicit, *Juravi & statui, custodire iudicia justificationis tue?* Quis, *Si reddidi retribuētibus mihi mala?* &c. Christus verba non ita curat ut facta, hypocritis illi non satisfacit. Dicent aliqui. *Nonne in nomine tuo prophetavimus?* &c. Audient, *Discedite à me operarii iniquitatis.* Redeamus aliquando ad cor & videamus quid agitur. Desponsamus animam dæmoni, repudiamus Christum, quale hoc erit matrimonium? Ergo anima tua erit uxor dæmonis. O quæ deliciae cum illo in æternum! ô quis pudor coram toto mundo in æternum! O quod tonitru, cum dicetur. *Vos me abieccistis, ad eum spectatis* cuius opera fecistis! quâ veste hic maledictus te sponsus, ô anima mea in æternum teget? quis lectus, quis cibus erit? &c. Carebis DEO in æternum. Ille est omne bonum, ergo sine illo nullum tibi supererit bonum, ergo in purè malis volutaberis, unum malum grave est, in omnibus eris.

CONCIO XLII.

Dominica 3. post Epiphaniam, Prima Concio.

Multi venient ab Oriente & Occidente &c. Matth. 8.

Nunc ille Scripturæ locus venit mihi in mentem. *Militia est vita hominis super terram,* quando video partes inter se confligentes de regno DEI, Centurionem & Filios regni. Centurio armatus scuto fidei. Jam pars altera debilior. *Non inveni tantam fidem in Israël.* Armatus gladio verbi DEI, quod

quod aliis Christus prædicavit de amore proximi, hoc iste fecit. Armatus sumpsit galeam salutis, altera pars silet, decernitur Centurioni regnum. *Multi venient ab Oriente &c.* Et nos in eadem militia sumus, arma ejus sumamus.

Incipiamus ab amore proximi. Multi ita amorem ostendunt erga proximum, ut Apothecarii erga herbam, exprimunt succum ejus, reliquum abjiciunt. Sed qui vult lucrari regnum debet agere ut Abraham. Gen. 12. *Fecit animas.* Chald. legit. *Subjecit legi.* Hæc cura prima debet esse, proximum subicere legi DEL. Deinde providere in temporalibus. S. Gummari Præfetti Remensis uxor cùm ejus mellores siti urgerentur, prohibuit illis potum. Sanctus percussâ terrâ baculo produxit aquam, uxor verò in pœnâ siti, mortua. 1. Thim. 5. *Qui suorum, maxime domesticorum curam non habet, fidem negavit & est deterior infideli.* Match. 8. *Ivit oraturus pro servo Centurio.*

Fides. In prosperis fidem profiteamur, in adversis videmur deficere. Sed qui solis prosperis ducitur, non servit DEO, Jerem. 23. *Locutus sum ad te in abundantia, & dixisti, non audiam.* Prospera faciunt ne DEUM audiamus. Jer. 5. *Saturavi eos & machati sunt.* Et quod pejus Zach. 1. *Juxta ubertatem terra sua exuberaverunt simulachris.* In adversis quando est fides, est vera, & docet totos nos in DEUM debere projicere. DEUS nos vult totos, dæmon parte contentus, ut cùm duo de agro litigant; unus qui nullum habet jus ad agrum, hic contentus est si pars agri illi adjudicetur, qui verò Dominus verè est agri, non est contentus nisi toto agro. Ita hic agitur ut cùm meretrices coram Salomone disceptarent, quæ non erat mater dixit de infante. 3. Reg 3. *Nec mihi, nec tibi, dividatur: vera mater maluit integrum.* Intellectus noster est ita pars nostri ut quasi totum nostrum, unde & rationales dicimur, illum sequitur voluntas, illi reliqua subsunt, reddamus nos totos DEO

in intellectu, captivantes illum in obsequium fidei. Quidquid in contrā afferat, captivetur. Centurio credebatur esse DEUM, ac proinde ubique esse. Vidit alios afferentes suos agros, ille non attulit, DEUS est ubique, & hic sanabit. Vidit DEUM, ac proinde summo honore dignum. *Domine non sum dignus*, &c. Si fidem habemus de Providentia DEI, & quod DEUS videat quæ patimur, quid turbamur? credimus DEUM qui nos amat nihil velle in nostrum malum, credimus ex malo posse elicere bonum, & si id expediat, etiam nobis tacturum, *quid ascendunt cogitationes in cor nostrum?* Credimus Medico quod nobis bene velit etsi amaras exhibeat medicinas, sectiones, unctiones. Luc. 1. *Regnabit in domo Jacob?* Cur non in domo Abraham, Isaac? Quia Abraham duos habebat filios, Isaacum, & Israël. Isaac dedit totum, ac Israël Gen. 21. *Tollens panem & utrem aqua imposuit scapulae ejus, Agar tradiditque puerum & dimisit eam.* Isaac habuit duos filios Jacobum & Esau, Jacobo totum dedit, Esau nihil. At Jacob duodecem habendo filios omnibus providit, ita DEUS noster nullius obliviscitur. Filius prodigus ad se reversus tria se dicturum proposuit. 1. *Dicam Patri peccavi.* 2. *Non sum dignus &c.* 3. *Fac me sicut unum de mercenariis.* Pater duo prima permisit loqui filium, sed non pervenire ad tertium. Statim iussit proferri stolam, annulum, Ambr. in l. c. *Non addit quod disposuerat. Fac me sicut unum de mercenariis, &c. Sed Pater occurrens non contentus minora concedere, citius pristinae dignitati Filium restituit.* Latro rogat. *Dum veneris in regnum tuum &c.* At Christus. *Hodie mecum eris in paradiso.* Dum Christus moreretur terra contremuit, ut si aliqua gutta in illo Sanguinis in redemptionem nostram superesset etiam illa efflueret.

Tertia arma sunt oratio, in qua spes includitur, qui enim non sperat non orat, si tam bonus est DEUS, cur non speremus?

S. R.

S. Remigius Episc. multam vim frumenti congeffit ut in pauperes erogaret, quia fames urgebat, quidam totum maliciose incendit, at ille ignem accedens & se calefaciens ait. *Bonus est semper focus, precipue seni.* Nam lenox erat. Et DEUS aliunde compenlavit. Hanc spem habuit Centurio, hanc nos in adversis. Mutuò ista à DEO habemus, dabit cum nobis expedierit. Habet suos thesauros, horum clavis est nostra oratio. Non impetramus, vel quia eò devenimus ut simus indigni beneficio, vel quia differt dare ob majus bonum. Ita & Magdalene in horto dixit, Joan. 20. *Noli me tangere,* quasi diceret, ut S. Leo serm. 2. de Ascensu. *Ad majora te differo, cum ascendero, tum me perfectius palpabis.* distulit excitare Lazarum ut miraculum, postea celebrius fieret. Permisit clamare Chananæam, ut beneficium æstimaret. Aliquos statim exaudit, quia nihil obest, omnia facit sapienter, omnia in majus bonum. Et in omnibus erga nos amorem ostendit. In his armis defectus fuit apud Filios regni, apud Judæos, ad quos principaliter fuit missus Christus, nolebant credere verbo ejus, cum habèrent tanta miracula Christi, ut non potuerint non credere nisi propter obnationem. Non habuerunt spem in DEUM, politici agebantur rationibus. Rom. 11. *Venient Romani tollent regnum nostrum.* Non habuerunt charitatem, viduas devastabant specie devotionis Parentibus non succurrebant, oratio illorum fuit in plateis ostentatio, ideò foras sunt ejecti.

CONCIO XLIII.

Pro Dominica 3. post Epiph. Altera Concio.

Multi venient ab Oriente &c. Matth. 8.

Quia baptisma suscepimus, Filii DEI sumus. Joan. 1. *Dedit eis potestatem filios DEI fieri.* Si filii, hæredes, igitur filii regni.

T 2

Sed

Sed dum Evangelium confidero, cogor cum Bernardo dicere. *Quis scit an omnium quos hic video nomina scripta sint in libro vitæ, & in catalogo prædestinationis notata? Non prædestinatus, non salvabitur, prædestinatus non peribit.* Hinc metus, quia nescimus quid de nobis in coelo statutum, hunc metum mitigabo.

Certum est, quod DEUS ita faciat in tempore sicut ab æterno facere disposuit, itaque ex his quæ modò facit, possumus certò colligere quid in æternitate disposuerit: neminem modò damnat nisi propter peccata, neminem salvat nisi propter bona opera: igitur & ab æterno disposuit ita salvare & condemnare. Præterea quia omnes homines vult salvos fieri, dat omnibus auxilia quæ sufficiunt ad obtinendam salutem. Dat gratiam omnibus, sicut columnam nubis dedit populo suo eunti in terram promissionis, quam tamen cuique liberum sequi aut non sequi. Et si aliquis non fuisset columnam secutus, nunquid de DEO quæri poterat, quia non pervenit ad terram promissionis? Ita, neminem salvat nisi volentem. Pater hoc in Centurione & Judæis. Nonne æquè prædicabat Christus Judæis & Centurioni? Imò magis: nonne æquè miraculis se illis atque huic probabat? Imò magis. Nonne videbant illi compleri prophetias in Christo, de quibus Centurio fortè nescivit? Nonne sciebant Christum ex illa domo esse, in eo loco natum, eo tempore, quo debuit Messias, quod fortasse latuit Centurionem, ut potè Gentilem? Quid deerat ad hoc ut crederet Christum esse Messiam & salvarentur? Sed tamen, dicetis, elegit ab æterno Centurionem, non elegit Judæos. Electio verò Rom. 9. *non est volentis neq; currentis sed DEI miserentis.* Quid ergò poterant illis prodesse Christi prædicationes? &c. Nati sunt ut fornicatio pro incendio. Ut vasa contumeliæ, ut esca rogi æterni. Non poterant se inscribere libro vitæ, in quo illos non scripsit DEUS: At verò Centurioni antè sæcula assignatur in coelo lo-

cus, se-

cus, sedes inscripta. Ad hoc non jam respondeo cum S. Augu-
stino. lib. 1. ad Simplicianum. *Nunquid iniquitas est apud DE-
UM exigentem à quo potest, donantem cui placet? qui nequaquam
exigit indebitum, & nequaquam donat alienum?* Sed nulli pœ-
nas erogat sine culpa, nulli dat præmia cui non potest. Eligit
quos vult, non eligit quos non vult. Sed dices, si essem electus
gratiam haberem quam non habet reprobis. Fingamus jam,
quod & Centurio, quem electum, & Judæi, quos reprobos pu-
tatis fuerint in coelo dum scriberetur liber prædestinationis,
& data esset parti utrique charta. Scribite vobis; ego vestrum
utrumque volo salvare, quæ vultis adjumenta ad salutem. Scri-
psissent Judæi, quævis maxima. Habeamus Prophetas, tem-
plum &c. DEUS annuit, & addidisset, ego insuper mittam Fi-
lium, ipse vos docebit, ipse in conspectu vestro faciet miracu-
la, &c. patietur, ut vos velitis salvari. Anselm. *Tanta fuit in hac
gente gratia, quæ sublata ab eo mundum universum DEO reconci-
liare sufficeret.* Si dedisset toti mundo hæc auxilia quæ dedit
Judæis, totus mundus cum illis poterat salvari. Imò ex his in-
numeris gratiis, v. g. deductio per mare rubrum, potuisset
sufficere ad conversionem plurimarum Gentium: Sunt-
ne conversi Judæi, &c.? DEUS illis inscripsit plus gratiarum,
auxiliorum quàm illi potuissent desiderare. Scribat etiam
Centurio Gentilis. Audiam aliquem qui mihi annuntiet verum
DEUM, audiam aliquid de Christo, & alia paucula. Dedit
DEUS, conversus est Centurio. Estne culpa in DEO quod Ju-
dæi non sint conversi? Ecce videte, an possit conqueri ali-
quis quasi illi DEUS non succurreret ad salutem obtinendam?
Dat sæpè DEUS perdendis majora auxilia quàm salvandis. Ideò
in conspectu ejus non justificabitur omnis vivens. Dat talentum
servis, sed alter illo utitur, alter illud defodit. Sed si Judæi di-
ces, habuissent gratiam aliquam certam, conversi fuissent. Sed

quæ major gratia illis poterat dari pro Filio DEI, & duodecem ejus Apostolis qui circa illos laborârunt, quorum singuli maximas orbis partes converterunt? sed & nobis Christianis numquid pauca dedit auxilia, Sacramenta, Conciones, exempla SS. &c.? Nonne per hæc ipsa auxilia multi alii pervenerunt ad cœlum? Nonne facti Sancti? Sed oro, si tantum lumen haberemus ut illi Sancti, Euseb. *Videmus humanam mentem tantâ esse præditam ratione, ut nullus sit etiam in medio facinoris tempore, cui facinus suum liceat ignorare.* Cur ergo peccamus? Nonne clamat conscientia?

Non poterant converteri Judæi, poterat Centurio. Non poterant illi quia volebant, iste quia voluit. Hoc idem nobis accidit. Nunquid desunt pauperes, quibus beneficiamus? conciones quas audiamus? templa quæ accedamus? &c. Toti in ambitione, vindicta, lascivia, &c. & dicimus nos velle salvari? Tota salus vestra posita in manibus vestris, non peccate, facite benè, & non damnabimini. Intrat quidam Imperator inter mancipia, ego vos volo facere Principes, sed opus dicens: est ut meâ pecunia ematis vobis dignas vestes, en parata pecunia. Alii emunt, alii negligunt, & isti non fiunt Principes, quis in causa? Emite vobis vestem gratiæ, eritis Principes, omnes vult DEUS noster facere Principes, omnes vult salvare. Sed neminem cogit ad vestem emendam, dat auxilia cuique, ut illam comparet. Poterunt nê, qui non emerunt, conqueri, cur nos non fecisti Principes? cur manemus in servitute? *Multi venient ab Oriente.* &c. Quia vocanti DEO obedient, *Filii regni ejicientur.* Quia vocanti non obedient. Nemo autem quidquam boni faceret nisi gratiâ præventus, nisi vocatus. Sed hæc vocatio, hæc gratia nulli dæst. *illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum.* Non est qui se abscondat à calore ejus. Quare non simus solliciti an simus electi nec ne, si enim id nobis ad salutem esset necessarium, revelavisset utiq; DEUS, sed curemus benè agere.

CON-

CONCIO XLIV.

Pro Dominica 4. post Epiph. Prima Concio.

*Ascendenete eo in naviculam secuti sunt eum Discipuli
ejus. Matth. 8.*

Non frustra Pl. 103. vocat mundum, *Mare magnum & spatiosum*, fluuant enim in eo omnia, nihil stabile. Heri Holofernes in cuius virtute gloriabantur Assyrii, hodie cadaver. &c. Devorantur pisces minores à majoribus Pl. 13. *Devorant plebem meam ut escam panis.* Naves aliæ incipiunt apparere, aliæ ab oculis sufferuntur. *Transierunt ut naves. Perireunt multi.* S. Bern. *In mari Masilia vix una navis de decem perit, in mari mundi vix una anima de decem salvatur.* Fundus maris arena, fundus mundi cinis: eundum tamen. *Petendus portus. Dabo monita, quid sit cavendum.*

Primum, non accipite vobiscum Judam in navim, alioqui periclitabimini, etiam si & Christus fuerit vobiscum. Ambr. serm. 11. Beda. S. Thom. Ideò naviculam hodiernam ajunt jactatam, quia in ea fuit Judas. Si malos habueris socios cave. Nota est historia Jonæ verbo DEI non obedientis, quomodo propter illum orta fuit tempestas, propterea si oriatur tempestas, videndum ne apud te sit Judas, qui dum aliquid pro DEO vis facere, clamet, *ut quid hac perditio?* Ne fugias à facie DEI. Secundum. Videndum ne in tua navi Christus dormiat, hic enim apud diversos est diversè. Apud aliquos vivit Christus, Gal. 2. *Vivo ego jam non ego, vivit verò in me Christus.* Apud aliquos est mortuus, Apud alios dormit. Mortuus apud illos, qui ita vivunt, atque si Christus non esset vivus, nihil videret, nihil audiret, omnia mala securè faciunt: liberè se in occasiones peccati conjiciunt, cum sit scriptum Eccles. 3. *Qui amat periculum*

culum peribit in illo. Dormit in acediosis. Et jam navicula periclitatur. Consentit alienis peccatis, Ac verò Rom. 1. *Digni sunt morte non solum qui faciunt, sed etiam qui consentiunt facientibus.* Ita Heli perit dum filios non castigaret. Tertium non desperare etsi aliquando nobis videatur dormire Christus Aug. in Pl. 62. *Subtrahit nobis aliquando necessaria, ut sciamus quia Dominus & Pater.* Nihilominus si clamaveris promittit, Pl. 4. *Clamabit ad me & ego exaudiam eum, cum ipso sum in tribulatione.* Officium est dæmonis turbare, & si non turbet malum est signum. Greg. *Demon eos tentare negligit, quos secare possidet.* Tempestas aliquando à causa superiore procedit, ut à stellis, planetis: aliquando à ventis ex fundo maris erumpentibus. Ita & in homines aliquando à DEO immittitur. Ita 2. Cor. 12. in Paulum immissa. *Ne magnitudo revelationum extollat me datus est mihi stimulus carnis.* Aliquando à dæmone ut in Job. Sed Christus cum dormire videtur vigilat. Cant. 1. *Ego dormio, cor meum vigilat.*

Sciendum etiam quam navim debeamus ingredi. Sunt naves Salomonis. 2. Paral. 9. *Naves Regis ibant in Tharsis, & deferrebant inde aurum argentum, & ebur, & simias, & pavos.* Sunt naves vanitatis mundi, hæ naves Salomonem fecerunt stultum in senio. Sunt naves politicæ Tyri, de quibus Ezech. 26. *ornatæ, comptæ, sed cum omnia videantur sibi habere, deest anchora.* Est navis Jonæ fugientis DEUM, fugientis conscientiam, sed etiam istæ peribunt nisi Jonas ejiciatur. Est navis puerilium occupationum. *Naves poma portantes.* In nulla istarum est Christus. Oportet navim Christi conscendere. Navim Christi multi putant pœnitentiam quia initium habet ut in navicula strictum, durum initio pœnitere, ferre cilicium, orare, &c. Sed ubi ad medium progreditur, jam est latior. Jam Pl. 101. *Ciperem tanquam panem manducabo, Jam aspera*

illa vita dulcescit, & suave est carere eo quod metuebamus relin-
 quere, ut expertus in se Aug. & Confess. II. *Punctum tem-*
poris quo aliud futurus eram, quò propius admovebatur tanto am-
pliores incutiebat horrores. Sed cum in poenitentia progres-
 sus esset. *Quàm suave mihi subito factum est à suavitatibus nu-*
garum abstinere, & quas omittere metus fueras, jam dimittere
gaudium erat. Hanc navim peccator necessario ingredi de-
 bet. Decretum stetit contra aliquem, ut atrocissimâ plecta-
 tur morte, instat qui illum capiat, habet navim quâ evadat
 & non vult ingredi, quàm iste est stultus! Luc. 13. *Nisi poe-*
nitentiam egeritis omnes similiter peribitis. Omni modo impe-
 dit ac dissuadet diabolus, ne hanc navim ingrediamur, sed quid
 per hoc facit? Euseb. Emis. hom. de latrone. *Immittit dia-*
bolus securitatem ut inferat perditionem, nec dinumerari possunt,
quantos hac inanisi spei umbrâ deciperit. Interim augentur peccata
 & poena, & crescit poenitendi difficultas, congerit sibi peccator
 ligna in quibus ardeat. Ostendit in vitis PP. S. Arsenio An-
 gelus quendam, qui fascem lignorum parvum metuebat o-
 nere territus ferre, interea ligna accumulabat sperando quod
 ferre posset. Non posse te putas pro paucioribus peccatis fer-
 re poenitentiam, quomodo feres si illa cumulaveris, & quo-
 tidie cumulas? Est in hac navi Christus, & salvat ne pereant.
 Communiter tamen per hanc naviculam intelligitur ve-
 ra Ecclesia, extra quam nulla salus ut extra arcam Noë. In
 hac sunt animalia munda & immunda, boni & mali. Huic
 columba ramum olivæ affert, hanc ipse tuetur DEUS, & est
 tutatus inter persecutiones Ethnicorum, Hæreticorum. Hæc
 sunt vestigi quicunque sunt in coelo, in hac contra morbos ani-
 mæ sunt remedia. In hac in rebus fidei summa concordia. Ab
 hac navi nunquam recedamus, si portum felicem optamus.
 Non est in hac navi qui vel in puncto à fide universali dissentit.

CONCIO XLV.

Pro Dominica 4. post Epiph. Altera Concio.

Motus magnus factus est in mari. Matth. 8.

Putant communiter hanc tempestatem in mari factam ab ipso Christo. Et hoc propter infideles qui aderant, qui viso deinde miraculo exclamârunt. *Quis est hic cui etiam venti obediunt?* partim quia in eadem navi fuit Judas, partim ut discipulos ad orandum excitaret. *Salva nos perimus.* Et in hoc mundo vehimur velut navi, sive dormimus sive non, procedimus, experimur sæpè fluctus, imò experiemur dum ad portum, terram, sepulchrum, pervenimus. Quare hæ tempestates excitantur, explicabo. Siquidem dixi quare in illa navi excitata.

Mundus vocari potest mare. Quia mare sordet non asfuetis, & concitat nauseas. Ita mundus illis quorum est conversatio in coelo. Philip. 3. *Omnia arbitror ut stercore.* Inde Sancti mundum fugiebant. At verò peccatores assueti mundo non sentiunt foetorem, quia & ipsi *compuraverunt ut jumenta in stercore suo.* Deinde ut major piscis in mari devorat minorem, ita in mundo. Unde Habac. 3. queritur. *Quare respicis contemptores, & taces conculcante impio justiore se? & facis homines quasi pisces maris?* Quare ergo in hoc mari Christus excitat ventos? Unam causam attigi ex S. Ambr. ser. 11. Quia inter ceteros immiscuit se Judas. *Unius delicto cunctorum merita quatiuntur.* Sic igitur Jude peccato cuncti periclitantur Apostoli. Cur nostra navis quatitur? quia in ea est aliquis Judas. Qui licet occultus sit peccator & sciat sua tegere scelera, ut Judas furtum destinatum. *Poterat hoc unguentum venditari.* &c. Ille autem ex denariis furari meditabatur cum esset oculos habens. Marc. 2. Maledixit Christus ficui, quid illa rea quòd

quod fructus non protulerit quando tempus non erat fructuum? sed in hoc rea, quia primis peccatoribus dedit operimentum. Gen. 3. *Acceperunt folia ficus & fecerunt sibi perizonia.* Anselm. apud. Hector. Pintum in Ezech. 18. *Cum Christus destrueret peccatum arefecit operculum peccati, hoc est, folia ficus, quibus Adam tegebatur.* Si enim ita odit peccatum, ut Filio non pepercerit ut veluti per eum configeret peccatum, quomodo parceret illis qui se peccatoribus sociant? Et in ipsa bona peccatoris vindicabit. Peccaverant homines Gen. 6. Ille delet & domos & jumenta, à reptili usque ad volucres cæli. Non omnes intulerant arcam in templum Dagon. Tamen i. Reg. 5. *Fiebat manus Domini interfectionis magna nimis,* Et clarius i. Reg. 6. *Plaga una fuit omnibus.* Quid expectare debent qui malos protegunt ne ab iusticia puniantur? quid protectores Hæreticorum, Judæorum Christum blasphemantium?

Altera causa, quia in nobis videt Christus aliqua peccata. Fortasse erat aliqua præsumptio in Apostolis quia putabant se suis viribus superaturos fluctus, unde non orabant nisi cum jam mergerentur: immissum ergo periculum submersionis. Pl. 71. *Ex usuris & iniquitate redimet animas eorum.* Usura est cum ultra sortem ex mutuo quid accipitur. Accipit peccator ultra peccatum, poenam. Hinc tempestas. Isai. 57. *Cor impii quasi mare fervens quod quiescere nunquam potest, & redundans fluctus ejus in conculcationem & lutum.* Hinc miratur quod conculcetur, quod ut lutum contemnatur, & causam non considerat. Dan. 7. *Videbam in visione mea nocte & ecce quatuor venti celi pugnabant in mari magno.* Quando hæc pugna facta? Et quatuor bestie ascendeant de mari. Hæ bestie figurant peccata. Illud quod instar leonis superbiam, rex animalium, Quod instar ursi, avaritiam. Quod tres dentium ordines habet, invidiam. Quia invidus detrahit in bonis, animæ, corporis, & ex-

ternis. Quod pardo maculoso, luxuriam, in qua sunt varia desideria, habebat quatuor capita, quia luxuriæ sunt quatuor species ad quas cæteræ reducuntur, fornicatio, molliities, &c. Quod erat ab Aquilone & crudelius cæteris, notat avaritiam. Hæc animalia sunt causa quod venti pugnent. Ut DEUS extingvat peccata, immittit ventos. Luxuria & ebrietas egent pecuniâ, aufert pecuniam. Quædam egent sanitate, ut vindicta, dat morbos, quædam Patronis ut ambitio, tollit illos, &c. Ostendit se vigilare supra peccata. Refert Greg. Nyssen. Cum Ibius Poëta clam occideretur, cum neminem vidisset spectatorem suæ mortis, præter grues, dixit homicidis. Isti grues testabuntur de mea morte quam innocens subeo, riserunt homicidæ, sed paulò post cum in publico consedissem, per risum, visis gruibus mutuo inter se collocuti. Ecce testes mortis Ibici. Auditi sunt à quopiam & delati, & facto examine supplicii affecti.

Jam, quid consilii tenendum in tempestate? 1. vela contrahenda, vita dissoluta revocanda in arcum. 2. Ejicienda vasa ut factum tempore Jonæ, deserendi mali socii, & peccatorum instrumenta. 3. In altum navis ducenda. Ps. 119 *Ad Dominum cum tribulaber clamavi.* 4. Permittenda navis fluctibus per patientiam. 5. Spes in DEO collocanda. Hebr. 6. *Spem facit anchoram habemus.* Sciet DEUS modum salvandi.

CONCIO XLVI.

Pro Dominica 4. post Epiph. Tertia Concio.

Factus est magnus motus in mari. Matth. 8.

VIta nostra similis est naviculæ in mari, incidit in Syrtes, Sirenes &c. Transeundum circa promontoria bonæ & malæ spei. Expertus id Hieron. epist. ad Heliod. *Et ego*

non integris, rate vel mercibus, quasiq; non ignarus fluctuum, & incautus nauta, pramoneo: sed quasi nuper naufragio ejectus in litus, timida navigaturis voce denuntio. In illo aestu charybdæ luxuria salutem vorat, ibi ore virgineo ad perpetranda pudicitie naufragia scyllæum renidens libido blanditur. Hic barbarum litus, hic diabolus pyrata cum sociis, portat vincula capiendis. Nolite credere, nolite esse securi, &c. Tranquillitas ista tempestas est. In hac tempestate ut ait Pl. 106. Ascendunt usq; ad cælos, descendunt usq; ad abyssos anima eorum in malis tabescebat. Solus Christus potest imperare tranquillitatem, excitemus dormientem, & oremus.

Quomodo cunque vitam agamus, tempestates pati debemus. Nec solum circa animam, sed etiam circa corpus. Male vivis, ecce mali Sap. 5. Ambulavimus vias difficiles, lassati sumus in via iniquitatis & perditionis. Nunquid non fatigatus superbus Aman, vindicativus Saul? &c. Bene vivis. Act. 14. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum cælorum. Denique de omnibus dictum. Eccles. 40. Jugum grave est super filios Adam. A residente super sedem gloriosam usq; ad humiliatum in terra & cinere. Sed hæc differentia inter bonos & malos. Aug. 1. Civ. 8. Sicut sub uno igne aurum rutilat, palea fumat: sic in eadem afflictione mali DEUM detestantur, ac blasphemant: boni autem precantur, ac laudant. Insurgit tempestas, apparet quod est aurum, quod palea. Tempestas est tentatio, hæc ostendit, quid in virtute, quid in fide quis valeat. Ephel. 4. Circumferuntur omni vento doctrina. Altera differentia inter bonos & malos. Boni hic patiuntur, post mortem quiescunt: mali & hic & post mortem patiuntur. Boni tanquam per malam viam eunt ad convivium: mali tanquam per malam ad patibulum. De bonis Job. 5. In sex tribulationibus liberabis te, septima non tanget te. Septima est quietis post opus sex dierum. Nullus sen-

sus in nobis qui non affligatur, nullum elementum quod non affligat, animalia vexant, sol urit &c.

Sed cujus hæc fuit imperio? Origen. hom. 6. in diversis. *Tempestas non ex se orta est, sed potestati paruit imperantis, qui educit ventos de thesauris suis. Cujus imperio Job affligitur &c. Putamus hæc à Dæmone provenire, nihil facere posset nisi DEUS permetteret. Isai. 45. Ego Dominus & non est alter, formans lucem & creans tenebras, faciens pacem & creans malum. Ego domi faciens omnia hæc. Omnia excepto peccato imittit ipse mala. Quod impii dum non advertunt & casu accidere putant, asserunt DEUM non habere curam mundi, talis fuit Epicurus & alii. Sed veritas est quam Pl. 148. proponit. Ignis, grandis, nix, glacies, spiritus procellarum, faciunt verbum ejus. Quod ille jubet hoc agunt. Sap. 6. Pusillam & magnum fecit, & equaliter est illi cura de omnibus. Impium est aliter cogitare. Ezech. 9. Iniquitas domus Israël & domus Juda magna est nimis valde, & repleta est terra sanguinibus, & civitas repleta est aversione. Dixerunt enim, DEUS dereliquit terram, & Dominus non videt. Igitur & meus non parces oculus, neque miserebor. Sed cur contra bonos movet DEUS tempestatem? Quia ad majus bonum non perveniretur, si frumentum non contereretur, non esset panis. Si aurum malleo non percuteretur non esset annulus, si non fuissent passi homines, non fuissent Martyres. Sed tantum excute conscientiam, invenies temeritum poenas istas, si non modo, saltem antea. Scribit Fernandez in 38. Gen. Damnatus quidam fuit Olyssipone ad mortem innocens, de quo & lamentabatur, sed cum ducitur, commemorat sibi quod occiderit olim quendam de quo facto nemo scivit. Nota sunt quæ de seipso narrat S. Ephrem. Nos peccamus, & DEUS ut Sap. 5. Armavit creaturam ad ultionem inimicorum. Hinc incendia, sterilitas &c. Sic Ægyptios Exod. 8. punivit per muscas, ranas &c.*

Sic

Sic 1. Reg. 15. Azotum ferè totam deleuit per mures. Sic, ut Theodoret. lib. 2. hist. ad preces S. Jacobi Episc. Nisibensis exercitum Persarum per culices disiecit. Et putamus, quòd interim Christus dormiat. Euseb. die hod. Non dormit quidem sed prælum intuetur & certaminis simul finem, & bel-
lantium simul finem. Sicut quando Antonius affligebatur ten-
tationibus, ut Athanas. in ejus vita, & post ludum oraret, Chri-
stusque illi apparuisset, dixit. *Quare non à principio affuiti ut sanares vulnera mea? Et vox ad ipsum facta est. Antoni hic eram sed expectabam videre certamen tuum.* Simile quid contigit Catharinæ Senensi. De cætero ut Ps. 120. *Non dormit neq. dormi-
tabit qui custodit Israël.*

Sed utique dormiuit Apostolis. Quia 1. *Assumunt eum discipuli ita ut exat sine ulla prapARATIONE, honore, &c.* 2. Quia fue-
runt ibi & illi qui non noverant Christum, ut patet ex
eo. *Quis est hic qui etiam mari imperat.* 3. Ut Ambr. in Luc. 5. *Etsi multa illi discipulorum merita navigabant, tamen eam navem
adhuc perfidia proditoris Juda agitabat.* Admilerunt inter se
Judam. 4. Quia fides erat debilis, quomodo enim eos dese-
ruisset Christus si erat cum illis. Unde illos increpuit. *Quid
timidi estis modica fidei?* Glosa. *Dormit in nobis Dominus, id est,
fides Domini, cum negligentius agimus, & ideo tempestas.* Si verò
fides resurgit, imperat ventis & fluctibus. Nolumus pati tempe-
states, cayeamus ne irreverenter cum Christo agamus, DEUS
enim est. Non sit domi nostræ quispiam infidelis aut proditor.
Fides nostra non vacillet. Aug. inter LXX. hom. 3. *Quid
est?* *Dormit in te Christus?* oblitus es Christum. *Excita ergo Chri-
stum, recordare Christum, &c.* *Quid volebas?* vindicare? *Exci-
dit tibi, quia dixit. Pater ignosce illi, &c.* *Vis superbire?* exci-
dit tibi Christus, qui dixit. *Discite à me quia sum humilis. &c.*
Obdormiuit Christus in cruce, exturbata sunt elementa.

Præce-

Prece[m]ur cum Pl. 43. *Exurge quare obdormis Domine & exurge & ne repellas in finem. Interea non deficiamus in fide. Chry-
sost. hom. 11. ex variis. Christus mecum est quem timebo, etiamsi
fluctus insurgant, etiamsi totum pelagus adversum me conturbetur?*

C O N C I O XLVII.

Pro Dominica 5. post Epiph. Prima Concio.

Cum dormirent. Matth. 13.

Vitam hominum descripsit Pl. 125. *Euntes ibant & flebant
mittentes semina sua. Quidam seminant triticum, qui-
dam herbas inutiles. Actandem Prov. 24. Per agrum ho-
minis pigri transivi, & per vineam viri stulti, & ecce totum reple-
verant urtica, & repleverunt superficiem eius spina. Sed & his qui
bonum semen sparserunt, superseminavit inimicus zizania. Causa & spinarum apud pigrum, & zizaniorum somnus. Pro-
inde cum Apostolo clamabo. Eph. 5. Surge qui dormis illumina-
bit te Christus, ut videas quid tecum agatur.*

Istis per æternitatem vivescitur quæ hic serimus, 2. Cor. 9. *qui
parcè seminat parcè & metet. Qui urticas, spinas, serit, easdem
& metet, & iisdem pascetur, sed durus erit cibus spinæ, quis
incausa? Surge qui dormis. Poterisne his vesci? & quod pejus,
etsi aliquid tritici habueris, si tamen fuerint zizania, suffoca-
bunt illud, quia unum peccatum mortale suffocat omnia bo-
na opera. Zizania habent colores varios, si solum in conspe-
ctu hominum benè facis & in occulto malè, zizania sunt. Ziza-
nia pueris placent, agricolis displicent, si talia facis quæ ru-
des quidem laudant, prudentes verò reprehendunt. Non tam
altè crescunt ut triticum, si non elevas ad DEUM usq[ue] inten-
tionem. Succum furantur tritico, si specie pietatis opprimis
pauperes. Sumpta in pane dolorem inferunt capiti & caligi-
nem*

nem oculis, & ut addit Lemnius, contristant, lachrymas movent: si non hilariter, sed coactus ob bonam famam agis. Suffocabitur triticum, & sola tibi manebunt zizania. Comede miser. *Qui seminant corruptionem de corruptione & metent.* Sed quis hæc poterit comedere? *Famem patientur ut canes & circuibunt civitatem.* Alii qui triticum seminârunt. *Venientes venient cum exultatione portantes manipulos suos.* Quia certi de bona mensa. *Panem cæli dedit eis, & adipe frumenti satiabit eos.* Læti falcem expectant Apoc. 14. *Mitte falcem tuam & mete, quia venit hora ut metatur, quia aruit messis terra.* Læti expectent *Veni Domine Jesu.*

Non servabuntur zizania ut triticum etsi tolerantur ad messem, & lætos exhibent colores. Collocatur fictile in flumine, fluitat, sed sensim haurit aquam ac tandem descendit, ita illa crescunt, sed non est hoc diuturnum. Thren. 4. *Appropinquavit finis noster, completi sunt dies nostri.* Nater aliquamdiu fictile. Ps. 86. *Ibunt in adinventionibus suis.* Succedat, DEus interim 2. Machab. 6. *Patienter expectat, ut cum dies iudicii advenit, in plenitudine peccatorum pereat.* Crescat Saul, crescat Jeſabel, inferat damna Amalec, sed veniet dies quando hoc fictile implebitur aquâ, & mergetur. 1. Reg. 15. *Vade & percutite Amalec, & demolire universa ejus &c.* Recensuit quacunq; fecit Amalec Israël.

Ligabuntur in fasciculos. Greg. 9. Moral. 39. *Quos similis culpa inquinat, par etiam pœna confringat.* Sed hoc ipsum magis explicat S. Aug. serm. 39. de SS. *Ligate fasciculos, hoc est, rapaces cum rapacibus, adulteros cum adulteris, fornicatores cum fornicatoribus, homicidas cum homicidiis, avaros cum avaris, iracundos cum iracundis, falsos testes cum falsis testibus, fures cum furibus.* Ubi illi colores zizaniorum, ubi depressio ab illis tritici? Ibit in fasciculum qui videbatur hominibus triticum. Erant aliqui sicut stellæ.

ecce in Apoc. Stella conversa in absinthium. Jerem. *Lamia nudaverunt mammas suas.* Hieron. in hoc. *Lamiæ habent facies humanas, de cætero sunt bestię monstruosa, patebit omnibus hoc monstrum, cū qui videbantur esse homines probi, ostendentur fuisse bestię, & in fascem ligabuntur.* Isai. 24. *Et congregabuntur in congregatione unius fascis, & claudentur ibi in carcere. Sumus modò veluti in nocte, aurichalcum putamus aurum, patebit illic. Quàm modicum illic tritici reperietur!* conquestus olim de hoc DEUS apud Michæam. 7. *Veni mihi quia factus sum, sicut qui colligit in autumno racemos. Desideravit anima mea uvas præcoquas. Quis in autumno præcoquem uvam reperiet? aliæ sunt maturæ, aliæ deciderunt.*

Dum de tali negotio agitur, dormimus, dæmon auget somnum, commovet inferni fumum & tenebras somno aptas inducit. Apoc. 9. *Ascendit fumus putei sicut fornacis magna, & obscuratus est sol, & aër de fumo putei.* Intellectum ut solem obscurat, aër fumo impletur, hinc varia consurgunt meteora. In irascibili fulmina, tonitrua, &c. In concupiscibili ignes fatui &c. Micant igniculi lambentes, principia pseudopolitica. Non debeo ita stricte vivere ut aliquis monachus. Rapiendum & eleemosyna danda, bona opera faciam cū senuero, &c. Greg. 33. Moral. 38. *Fumus qui procedit Job. 41. De naribus ejus, Behemoth, obtundit aciem cordis, quia caliginis sue nubilo serenitatem intima quietis turbat.* Et tandem homo devenit ad hoc ut neque velit excitari. *Similis aspidi surda obturanti aures suas. Aut ab aspide icto.* Author imperf. operis hom. 12. in Matth. *Qui ab aspidem percutitur quasi delectatus vadit in somnum & sic per suavitatem soporis moritur.* Dum verò dormit homo, non cessat seminare inimicus zizania, tritico nocere, crescit loco castitatis sub aliquo colore luxuria: loco patientiæ amaritudo sub specie zeli, loco conscientie licentia, loco pudoris libertas mala.

mala. &c. Causa omnium somnus. Rebus suis non attendit, non advertit ad statum sui onera, ad iuramenta, de aliis omnibus somniat. Chrysol. serm. 97. *Insidiatur in diebus, vigilantes fugit, appetit dormientes.*

Videte quam sit periculosus somnus. Et si dormitis evigilate & orate. Pl. 12. *illumina oculos meos ne unquam obdormiam in morte.* Attendis & vigilas, si furem suspiceris: certissimus est fur daemon, certissimus latro, & dormies? Patieris tibi inferizania ut famem æternam toleres? Habes oculos & non vides, aures & non audis, dormis? *Surge qui dormis ora, illuminabit te Christus.*

CONCIO XLVIII.

Pro Dominica 5. post Epiph. Altera Concio.

Sinite utraq; usq; ad messem crescere. Matth. 13.

IN hoc mundo non est triticum sine zizaniis Aug. in Pl. 93. *Posteris ne te convertere ad aliquam voluptatem ut spinas non sentias?* Jonathas gustavit mel. *Gustans gustavi & ecce morior.* Rachel pulchra sed sterilis. Lia fecunda sed lippis oculis. Petro dicit, *Pasce oves meas.* Et statim additur. *Ducent te quod non voles.* &c. Sed quod peius mali permittuntur inter bonos crescere, illos premere. *Sinite ad messem.* Quid agis Domine? bonus es & iustus. Facis ergo quod decet bonum & iustum. Bonitatem hanc & iustitiam consideremus.

Causa rerum quas agit in mundo DEUS, hæc est. 2. Timoth. 2. *Omnia propter electos ut & ipsi salutem consequantur.* Ecce bonitas. Hoc ut intelligamus ad hodiernum agricolam eamus, ecce rastra pro laceranda terra, vomeres pro secanda &c. Vultne terram perdere, imò fecundam faciet. Aug. in Pl. 54. *Omnis malus aut ideò vivit ut corrigatur, aut ideò vivit ut per eum bonus*

bonus exerceatur. Hæc sunt rastra quæ nos exercent. Video agricola acuit falcem, & qui hoc facit est agricola bonus. Hæc dum non videbatur intellexisse Job 21. dicebat quasi scandalizatus, videndo quod mali non exerceantur. *Domus eorum sunt secure & pacata, & non est virga DEI super illos.* Et David Pl. 72. *Mei autem pœnè moti sunt pedes.* Sed ô Job nisi hæc passus fuisses, tantus non esses. O David nisi habuisses Saulem, nisi Semei, quando tuam monstravisses patientiam? Si non fuisset Herodes non fuissent innocentes Martyres. Si non fuisset Cain non fuisset Abel. Si non Judæi non fuisset Stephanus &c. *Beati estis cum maledixerint vobis.* Excolimini, Martha, quia ut vulgò creditur, fuit mulier hæmoroïssa, casta permansit: Magdalena sana lapsa est. Pauli conversio facta est per excæcationem. Hoc modo homines dormientes excitat DEUS, & attendunt ne in agro illorum seminentur zizania.

Permittit mala quia justus est, Dat, neque respicit ad hoc sint benè an malè talentis usuri, distribuit. Et sic nullam habet excusationem qui malè usus. Quod majus talentum poterat esse quàm Christus, dedit hunc Judæis, abusi sunt. *Quam nunc excusationem habent in peccato?* sic justitia DEI clara fit, & ut eam clariùs perspiciamus, messem aspiciamus. Prodit Apoc. 14. cum falce, metit tam bonos quàm malos. Et ecce, messe desectâ, apparet qualis sit fundus, quid sub herbis latuit. Scribit Petr. Cluniacen. de quodam, qui probæ vitæ videbatur & cum summo dolore de peccatis mortuus. Hic dum sepeliretur favit cœlum ejus funeri serenitate notabili, sed post mortem cuidam apparens dixit se damnatum, rogatus cur ita? siquidem tanto operè poenituisset? dixit verum id esse; sed constitui, si ad vitam rediissem ad eadem me rediturum. Apparuerunt & alii in gloria quos damnatos putabant. Uti S. Vitalis, &c. Patuit fundus. Messe peractâ hyems ingruit tam bonis quàm malis,

malis, nihil crescit amplius Malach. 4. *Non derelinquet eis ras dicem neq. germen.* Accidet ut damnato ad mortem si perierit tempus quo vitam emendet. Job 30. *Abstulit quasi ventus desiderium meum, & velut nubes pertransiit salus mea, mutatus es mihi in crudelem.* Tum messes coram sole expandentur, ut videat quisque iustitiam. Tum verò horum laudabuntur opera, illis insultabunt. Ps. 57. *Latabitur iustus cum viderit vindictam peccatorum.* O maledicte, &c. dicent omnes creaturæ. Sicut dum aliquis credebatur honestus, interea apud illum inveniuntur furta. Sicut cum adultero cum suo adultero producit, Colligitur deinde seges. *Mittet Filius hominis Angelos suos & colligent de regno ejus omnia scandala.* Ligabuntur deinde in manipulos, ne amplius possint operari, ignitus veluti carbo unus jungetur alteri. Deinde Matth. 3. *Congregabit triticum suum in horreum, paleas autem comburet igni inextingvibili.* Projicientur zizania in ignem, accedent ad hoc opus Angeli de quibus Ezech. 9. *Unusquisq. vas interfectionis habet in manu sua.* Ignis suam expectat escam ut leo prædam. Ilai. 30. *Preparata est ab heri Topheth à Rege, preparata est profunda, dilatata, nutrimenta ignis, flatus Domini sicut torrens sulfuris succendens eam.* Hoc ipsum Malach. 4. *Ecce dies Domini veniet succensa tanquam caminus & erunt omnes superbi, & omnes facientes iniquitatem stipula, & inflammabit eos dies veniens.* Sed quomodo in hunc caminum mittentur? Apoc. 18. *Et vidi Angelum fortem sustulisse lapidem quasi molarem magnum, & in mare misisse, atq. dixisse.* Hoc impetu mittetur Babylon civitas illa magna, & ultra non invenietur. Quid ibi agatur, dicat idem Joannes Apoc. 20. *Cruciabuntur die ac nocte in secula seculorum.* Quiescuntne aliquando? Apoc. 14. *Fumus tormentorum eorum ascendit in secula seculorum, nec habebant requiem die ac nocte.* Sed frustra de hac re plura, cum Rubrochepist. 1. dicat, *Crede mihi quidquid de pœnis inferni dici*

queat, si ad ipsam rei veritatem comparatur, minus est quam una gutta ad universum mare. Et tamen omnes pœna tartarea modica & quasi nulla sunt, si ad æternam divinæ visionis privationem & carentiam conferantur.

Hic Justitia DEI, expectat ad messem tam bonos quam malos. Ubi parebit utrosq; in eodem fundo Ecclesiæ fuisse, ad-jumenta salutis habuisse, tolerasse quorundam hypocrisim ut veras virtutes curarent, utrisque non fore tempus amplius mendi. Qui manibus benè uti volebant, ligandos. Et tandem eò graviores pœnam irrogandam quò diutius tolerati.

CONCIO XLIX.

Pro Dominica 6. post Epiph. Prima Concio.

Simile est regnum cœlorum grano synapi. Matth. 13.

Non debere accipi ut plurimum in parabolis nomine regni cœlorum, cœlum; sed Ecclesiam, docet S. Aug. serm. 31. de SS. Greg. hom. 12. Proinde possumus dicere, quòd Ecclesia grano synapi sit similis, & hæc similitudo benè Ecclesiæ convenit, docet poenitentiam, patientiam, humilitatem, &c. quæ sunt acria. Quia hîc nominatur granum non grana, est una, unum corpus. Accepit illud homo, habet hominem, caput visibile, quòd gubernet, dubia resolvat, omnes illius sensum sequuntur. Seminavit in agro suo, non in alieno ubi ab alio jam seminatum, sed apud Ethnicos. Fit arbor, synapi in Palæstina arbore scit, omnes rami ab eodem trunco procedunt, & in trunco per successionem devenitur ad ipsam radicem. Volucres cœli veniunt & habitant in ramis, nullus Sanctus fuit extra Ecclesiam. Majus est omnibus oleribus, superavit omnes adversarios, Sed quia Ecclesia non est aliud quàm nos ipsi, oportet nos esse grana synapi, quòd fieri quomodo debeat indicabo,

Cum

Cum dixisset Dominus, aliud semen cecidisse in viam, aliud in spinas, aliud in petram, facile colligi poterat, non obedi-
 turam verbo DEI nisi quartam partem hominum, ac proinde neque salvandam, & quartam non totam, quia in ea cum dormirent seminata sunt zizania: quisque poterat cogitare, quomodo ergo salvabor? Subjungit aliam parabolam, ac si diceret. Vis salvari? fias ut granum synapi. Chrysost. in catena S. Thom. Quia Dominus dixerat, quod de semine tres partes pereunt, & salvatur una, & in ipsa rursus qua salvatur efficitur multa jactura propter zizania qua superseminantur: ne ergo diceretur, qui erunt, & quanti fideles, consequenter hunc timorem iuffert per parabolam synapi. Et ideo dicitur, aliam parabolam proposuit eis. Paucos salvari respectu orbis totius, patet & ex Gen. Ubi omnis caro corruerat viam suam, & tantum octo animæ salvæ factæ sunt per arcam Noë. Thom. Morus in illud Matthæi. 16. Quid prodest homini &c. O vita immortalis quam à paucis habetis. Ita immortalis est anima ut mori possit, ita mortalis ut mori non possit: immortalitate mortalis est & mortalitate mortalis. Mors perimet & non extingvet, dolor cruciabit & pavorem non fugabit, flamma comburet & non discutiet, & cum pauci hanc mortem evitant, tanquam granum synapi ex modio. Patet hoc ipsum Exod. 12. Sexcenta millia virorum egressi de Ægypto, præter mulieres, parvulos, vulgus innumerable. At verò Num. 14. Ex his omnibus, solum Caleb & Josue terram promissionis ingressi. Et quod in hoc significabatur Christiani docet 1. Cor. 10. Nolo vos ignorare Fratres, quia Patres nostri omnes sub nube fuerunt, omnes mare transierunt. Sed non in pluribus eorum beneplacitum est DEO. Nam prostrati sunt in deserto, hæc autem in figura facta sunt nostri Quocirca Soar. in 1. p. lib. 6. de prædest. cap. 3. Atque fortassis ob hanc causam in Scriptura Electi dicuntur vasa aurea, & comparantur gemmis & lapidibus

dibus pretiosis, quia sicut hac sunt rara, ita etiam illi. Et hic servit 4. Esdræ 9. *Quomodo interrogabis terram quoniam dabit terram multam magis unde fiat fictile, paucum autem pulverem unde aurum fiat, sic est ætæ presentis sæculi, multi quidem creati sunt pauci autem salvantur.* Patet hoc ipsum ex Pl. 13. *Dominus prospexit de cælo super filios hominum, &c.* Non est qui faciat bonum, non est usq; ad unum. Platus. *Quis hoc crederet, in tanto numero, in tam pleno ne unum quidem numerari qui faciat bonum, nisi ex ipso DEI ore, per os Prophetæ accepisset?* Omnes peccant & modò, rarus qui veram agat poenitentiam. Bellarm. de gemitu columbæ. *Totus planè contremisco, totus cohorresco, si quando ad tribunal sacræ Confessionis iudicem in eo acturus accedere cogor.* Signa contritionis exiguæ aut nullæ, omnia veluti fabulæ & historia narrantur. Si te viderem lacrymis perpluentem &c. Si illam poenitentiam agentem quam Climachus describit gr. 5. Quot sunt etiam Magdalænæ, Pelagiæ, &c. Et quàm paucæ poenitent ut illæ? ne de nostra poenitentia nobis blandiamur, sciebat benè S. Basil. quid sit dolor appreciativus & sensitivus, audite quid dicat in Psal. 29. *Non cuilibet anima gaudium oritur, sed si quis suum peccatum vehementi lamentatione ac singultu ploraverit, veluti si se extinctum lugeret, hic sanè fletus postremò in gaudium vertitur.* Hinc etiam sancti viri metuebant. Ephrem moriturus quomodo paver? & tamen ait. *Si duplicem tunicam habui &c. si alicui maledixi. &c. Si percutienti dextram non dedi sinistram, &c.* Non solum præcepta sed etiam consilia Christi impleverat. Timebat Basil. & tamen de illo Nazianz. *Unicâ se tantùm tunicâ amiciebat, humi cubitabat, noctibus totis vigilabat. Quotidie pane solo contentus & loco deliciarum sal habebat, aquam continuò potabat, &c.* Et tamen Ephrem. *Terreor iudiciis tuis &c.* Quid superest nisi ut lamentemur cum Bern. serm. 16. in Cant. *Paveo gehennam, paveo Iudicis vultum ipsis quoq; tremendum Angelicis potestatibus,*

tibus, contremisco ab ira potentis, à facie furoris ejus, à fragore ruentis mundi, à conflagratione elementorum, à tempestate valida, à voce Archangeli, à verbo aspero, contremisco à dentibus bestie, à ventre inferni, à rugientibus preparatis ad escam. &c. Heu me mater mea ut quid genuisti me filium doloris, filium amaritudinis & indignationis, & plorationis aeternae. Cur exceptus genibus, cur lactatus uberibus, &c?

Meditabantur nimirum hi sancti viri quod scripsit Isai. 10. Et erit lumen Israël in igne & sanctus ejus in flamma, & succendetur & devorabitur spina ejus & vepres ejus die unâ. Et gloria saltus ejus & Carmeli ejus ab anima usq; ad carnem consumetur, & erit terrore profugus & reliquiae saltus ejus pro paucitate numerabuntur & puer scribes eos. Examinemus singula. Lumen Israël in igne, illi qui videbantur stellæ. S. Bern. Vereor, vereor, ne dum discernere & dijudicare ceperit, ipsa justitia nostra in quibus nobis applaudimus appareant mera peccata. Sancti videbantur Justinianus, Heraclius Imper. quis finis? Sanctus in igne. Sanctus ille de quo Bolland. in vita Eucymii magni, tamen à dæmonibus moribundo extracta est anima uncis ferreis. August. Soliloq. 29. Vidimus, & de multis audivimus à Patribus nostris, quod utiq; sine magno tremore non recolo, sine multo timore non confiteor, ascendisse primitus quidem usq; ad cælos, & inter sydera nidum suum collocasse, postmodum autem cecidisse usq; ad abyssos & animas eorum in malis obtupuisse. Vidimus stellas de cælo cecidisse ab impetu ferientis caudæ draconis, & eos qui in medio filiorum DEI ambulabant instar lapidum ignitorum quasi lutum in nihilum defluxisse. Illa decora Carmeli. Puer scribes illos, tam pauca, erunt. Ecce si in cælo intelligamus. Simile est grano synapi, elicit lachrymas. Granum est facile amittitur, difficulter reperitur amissum. Ephrem. Resipui & egi penitentiam, sed nescio utrum mihi DEUS placatus sit. Precor & Sanctos ut intercedant pro me,

Y

sed neq;

*sed nescio an eorum preces suscipiantur. Lego enim apud Ezechielem. Neq. Noë neq. Job, neq. Daniele, si oraverint, exoratu-
ros. Obsecro prophetas omnes &c. Scriptum est, noli orare pro populo isto. Dominus placabo &c. Jeiuino, non est ieiunium quod elegi. Pauperum miserebor, oleum
peccatoris non impingvet caput meum. Undiq. igitur premor Fra-
tres, & ad conscientiam meam redeo. Si impiè rursum egero, ve mi-
hi. Multum interest inter peccata quæ scienter fiunt. Video im-
puros Chan & David, unus veniam obtinet alter perit. Ino-
bedientes Deo Saul & Manaſſen? Aaron vitula sacrificavit & ve-
niam impetravit. Ophni perit. Video Petrum & Judam. Ely-
mas adversus prædicationi cæcitate ad tempus punitur: Ana-
nias & Saphira morte plectuntur. Legatur Soliloq. S. Aug. c. 29.*

*Hæc nos non terreant dum grano nos efficiamus similes
quod accipiens homo seminavit in agro suo. Jactat nos homo ut
femen per agrum, feramus. Psalm. 83, in quo descripsit glo-
riam cœli. Quam dilecta sunt tabernacula tua &c. Vocavit,
Pro torcularibus. De quo August. in hoc. Uva & oliva quamdiu
pendent in frutetis suis libero aëre perfruuntur, & nec uva vinum est
nec oliva oleum ante pressuram, sic & homines quos prædestinavit
DEUS. Isaac efficeris si ablectaris. Ambr. ferm. 19. in Psalm. 118.
Plures filios habuit Abraham, nulli ablectavit quàm Isaac. Habes lo-
cios ut synapi, tolera; etiam si tam sint pertinaces ac synapi, Plin.
l. 10. c. 8. Vix est synapi semel sato liberare locum. Sed tamen, idē ait.
Synapi judicavit Pythagoras principatum habere ex iis quorum in
sublime vis feratur. Fertur enim in caput. Feret te ad tuum caput
Christum. Ad eum te eleva cūm pateris. Locum, in quo ten-
ratus à DEO Abraham volebat immolare Isaacum, appella-
vit, DEUS videt. Ille tibi parat coronam. Psalm. 62. In terra
in via & in aquosa, sic in sancto apparui tibi ut viderem vir-
tutem tuam; Habes spectatorem tuæ virtutis DEUM. Cre-
scamus ut synapi. Psalm. 33. Ibunt de virtute in virtutem. Ascen-
dunt*

dunt versùs cœlum. Non amemus terram, nihil in ea stabile. Rolandus, ut est in hist. PP. Dominic. cùm totam diem recreationi insumpsisset, vespere veniente. *Hem ubi nunc festum quod egimus, ubi tota hujus diei letitia, quæ jam abiit?* Hoc benè considerato ingressus illum S. Ordinem. Veniunt volucres ad arborem Synapi. *Volucres cœli nec serunt nec metunt, sunt pauperes, habeant locum in hac arbore.* Eccli. 31. *DEUS prospector est ejus qui reddit gratiam, meminit in posterum, & in tempore casus sui inveniet firmamentum.* Chrysost. homil. 33. ad pop. *Eleemosyna Christi adstat tribunali, non tantum patrocinaus, verum ipsè persuadens Judici, & reo patrociniū præbet & pro eo sententiam ferat, & licet millies peccaverit, coronat: & victorem promulgat.* S. Hildebertus Cænomanen. Episc. epist. 6. *Non leguntur alia Loth benefacta quàm hospitalitas.* Plinius loc. cit. *Synapi ad serpentum ictus & scorpionum, tritum cum aceto illinitur.* Momordit te serpens inferni, applica synapi tritum, te ipsum contere. Dole assiduè de peccatis. Sic eris similis synapi, & similis regno cœlorum.

C O N C I O L.

Pro Dominica 6. post Epiph. Altera Concio.

Simile est regnum cœlorum grano synapi. Matth. 13.

Non desunt qui per granum synapi cœlum intelligant, quod multis videtur parvum, sed inter omnia quæ arborescunt in Syria, maximè excrescit. Videtur esse ut lapillus Dan. 2. Sed expecta parum, erit mons magnus, præ illo evanescent regna mundi, hic enim adhuc parvus statuam Nabuchodonosor contrivit, & mansit mons firmus. Imperia seu Monarchiæ mundi per belluas ostensa Danieli non in solido erant, sed in mari. S. Hilarius in catena apud S. Thom. per hoc

granum intelligit ipsum Christum. *Grano synapi seipsum Dominus comparavit.* Loquar & de similitudine grani cum coelo & cum Christo.

Æstimant homines coelum ut granum, & tam facile peccant, per quod illud amittunt. Sed & Christus, acsi granum, esset coelum dat pro paucis rebus. Quod aliquis non fallatur & gerat se pro tali qualis est, dat pro hoc coelum. Quid enim est humilitas nisi sui agnitio, & juxta hanc agnitionem operatio? superbus dicit. *Non sum sicut ceteri.* Humilis sum infra ceteros, quia sua mala, peccata videt, aliena solum bona cogitat: superbus sua bona, quæ non sunt bona, quia ex eo quod mala non videat quæ illud bonum corrumpunt, fallitur. Dat pro hoc coelum quod alteri obediat, cum id alii faciant propter nummum & sæpè incertum. Quod de illis bonis aliquid demus DEO per eleemosynam quæ omnia ab illo habemus. Virgines expectarunt modicum cum oleo & receptæ sunt à Sponso. Samaritana quia dedit aquam. Mendicus quia paratam sibi induit vestem nuptialem. Quo pretio non emeret vestem, equum, imò panem, emis coelum. Pro uno peccavi datur Davidi. Pro uno *memento mei* datur latroni &c. Christus ipse etiam similis grano synapi. In hoc grano ubi excrevit nidificant volucres. Aquila Polona in hoc debet nidificare. Tam diu regna, imò res familiaris durat, quàm diu Christus in regnis & domibus crescit in arborem. Sed iniquies utique regna Ethnicorum absque Christo diu steterunt. Hoc est argumentum Symmachi Ethnici contra S. Ambr. declamantis. Sed veritas Christiana dicit. *Per me Reges regnant.* Etiam Ethnici tam diu regnabant, quàm diu Christus apud illos etsi illis ignotus crescebat. Christus meruit etiam reprobis auxilia sufficientia, ad virtutes quas Ethnici operabantur etiam ad naturales habuerunt ex meritis Christi auxilia naturalia, quæ dum crescebant, etiam virtutes augebantur & regna.

præmium

præmium illarum virtutum, uti & aliæ felicitates temporales. Ipse hoc Symmachus agnovit. *Non arugo segetibus obfuit, neæ avenæ fruges necârunt: sacrilegio annus exaruit.* A Paganis procedamus ad Judæos, & apud hos quamdiu Christus crevit, tamdiu regnum. Omnia illorum sacrificia Christum repræsentabant, fides fuit in Christum futurum, virtutes ex ejusdem meritis, quamdiu hæc floruerunt, etiam regnum. At ubi prædicta per Daniele abominatio, stetit in loco sacro, ubi mercatura exercebatur in templo, Sacerdotia vendebantur. Ubi denique Christus occisus, auditi sunt Angeli, *Exeamus hinc*, & regnum & sedes regni periit Jerosolyma. Veniamus ad Græcorum imperium. Cum apud illos Christus cœpit decrescere: cum anathema ejus versum in risum: cum Cæsares vendere Patriarchatus: cum ab Ecclesia universali discessio facta, quid illis evenerit, videmus. Omne peccatum vindictam DEI trahit, sed maximè quo Christus in suo templo cogitur decrescere. Quia opus est ut iudicium incipiat à domo DEI. Isai. 59. *Peccata responderunt nobis*, quasi Echo. Adam non obedivit DEO, neque Adamo animalia, neque proprium corpus obedit illi: Pharaon mergebatur infantes Judæorum & ipse submersus est. &c. Vineam abstulit Achab Nabothi, affinium ejus septuaginta capita resecta in corbibus in quibus efferebatur vinum sunt exportata. David adulterio maculavit thorum Uriæ, & ipsius thorus per Absalonem est maculatus, &c. Sed cum Christus expellitur, regnaruunt. Pl. ii. *DEUS dereliquit eum, persequimini, comprehendite.* Venite hostes hoc regnum comprehendite. Ademit Constans Imp. favendo Ario, Divinitatem Christo, adimat ipsi Julianus regnum. Ademerunt Græci Spiritui Sancto processionem à Filio, quasi non esset Spiritus Filii, venite persequimini Turcæ. Quamdiu *DEUS in medio ejus*, tam diu de Græcia dicebatur, *Non commovebitur.* Venite Barbari

contra Regna in quibus Christus non excrefcit, caretis armis, eripite, & illis ipsis eos debellate: caretis annonâ, venite, invenietis. Audiebat Vespasianus hoc *Venite*, cum à vi coelesti urgeretur ad perdenda Jerofolyma. Audiebat Annibal, audiebat Totila. Osee 6. *Galaad civitas operantium idolorum supplantata es sanguine.* Per sanguinem intelligitur peccatum, unde David poenitens. *Libera me de sanguinibus.* Id est, peccatis. Cum loco Christi ponuntur idola pseudopolitica, cum rationi apparenti plus fiditur quàm Evangelio, cum relicto negotio placandi DEO, spectota ut in idolo in hominibus collocatur, &c. Tum DEUS. Osee 5. *Ego quasi tinea Ephraim, ego quasi leena Ephraim.* Quòd leena non est murum, quia vis de sanguinem, de quo modò actum, sed quomodo tinea? non advertitur tinea nisi post damnum. Consilia non succedunt, exercitus turbantur, nervus deest belli, &c. Causa non advertitur. *Tinea est.* Nolebatis Christum habere ut arborem, habeatis tinea. Pro fabulis habentur dum veniunt nuntia de hostis apparatu, tinea sapientiam vorat &c. Ita fiebat Jerofolymis, ita Constantinopoli antequam caperentur. Dicebat Joannes. *Pœnitentiam agite iam securis ad radicem posita, nempe securis Romanorum.* Sit pro sigillo hujus puncti sententia Eutymii. *Qui in eodem peccato communicant, etiam in suppliciis communicaturi sunt iidem.*

Quod domos privatas attinet. etiam hæ vigent quàm diu in illis crescit Christus, ubi in ejus sacras res involârunt, de rebus illi dicatis dotatæ, & ipsæ perierunt. August. in Pontificali in Dedic. Ecclesiæ. *Hæc est justissima DEI consuetudo, ut si illi decimas non dabis, tu ad decimas daberis. Dabis impio militi quod non dedisti Sacerdoti, & quod non habebit Christus accipiet fiscus.* Sed antè illum propheta ibid. *Quia mihi decimas non rededitis, in penuria maledicti estis & fame.* Quia primitias & decimas

non

non datis, ubertatem possessionum vestrarum & communem frugum abundantiam perdidistis. Malach. 3. Si templo meo dederitis es-
fundam benedictionem usq; ad abundantiam, &c.

CONCIO LI.

Pro Dominica Septuagesimæ.

Multi vocati pauci electi, Matth. 20.

Sicuti cum aliquis litigat coram Iudice de re magni nego-
tii & simul intricati, metuit an sit evasurus, ita non solum
vulgares homines, sed etiam Sancti metuunt, an sint ele-
cti. Pl. 76. *Anticipaverunt vigilias oculi mei.* Magis sollicitus
fui quam in exercitu ad periculosas vigilias expositi. *Turba-
tus sum & non sum locutus.* Quæ causa? *Cogitavi dies antiquos
&c. Nunquid in aeternum projiciet Deus?* Utrum ego sim ex im-
probis vel electis. Dabo ex hoc Evangelio solatium.

Est certè, cur sollicitemur nescientes quis nos maneat fi-
nis, cum ex alia parte constet paucos salvari, & ex hoc ipso.
Multi vocati, pauci electi. Duas piscationes præsentem Christo
instituerunt Apostoli. Unam vivente, alteram post resurre-
ctionem. Priorem Luc. 5. in mari amplo. *Duc in altum,* & ma-
gnam coeperunt multitudinem, ita ut rumperetur rete, sed ibi
fuerunt boni & mali pisces. *Multi vocati.* In altera, Joan. 21.
Mittite ad dextram navigis, & tantum pisces extraxerunt nume-
ro certo, *pauci electi,* à dextris, omnes boni, & nemo novit
an sit à dextris seu electus. *Erunt duo molentes in eadem mola,*
una assumetur, altera relinquetur. *Erunt duo in eodem lecto,*
unus assumetur alter relinquetur. Dictum Abraham Gen. 15. *Num-
mera stellas si potes &c.* Toterunt electi, ut patet ex illo Ec-
clesiæ pro defunctis. *Signifer S. Michael representet eas in lucem*
quàm olim promisisti Abraham & semini ejus. Sed quotam par-
tem coeli occupant stellæ? longè major ubi nullæ stella. Ei-
dem

dem Abrahæ dictum. *Multiplicabo semen tuum sicut arenam quæ est in littore maris.* Sed hoc de posteris tam bonis quam malis. Alioqui sicut pugillus arenæ, ut explicat S. Vincentius, juxta illud Sap. 3. *Fusorum anima in manu DEI sunt.* Vidit Joannes in Apoc. *Turbam magnam quam dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus &c.* Sed non vidit omnes tribus, lingvas, gentes.

Sed ad solatium. Nemo ideo punitus quia non est vocatus ad vineam. Nemo propterea salvatur quia electus. Solvitur, quia laborarunt in vinea. Datur cœlum, quia benè operati, in manibus autem nostris est benè agere, & omnes ad hoc paratum DEI habent auxilium quantum necesse. Matth. 25. *Venite benedicti esurivi, &c. Item maledicti.* Neque his dicit, *Venite* quia vos elegi: nec illis, *Ite* quia vos reprobavi. Quod aliqui damnentur, ex illis est. Habet aliquis Rex apud hostem captivos suos subditos, mittit illis lythrum quo se redimant. Aliqui eo utuntur, aliqui non utuntur, ita dat DEUS auxilia, aliqui non collaborant, in ipsorum voluntate est illorum perditio. Ducebantur semel ad patibulum decem fures. Rex vidit eos dum ducerentur. Eligit ex illis tres & jubet ad se liberos adduci, cæterorum jubet vincula abscindi, ut si velint evadant, quidam ex illis nolunt abire, & suspenduntur. Ita fit in præsentia. Quos elegit, salvat DEUS propter illorum merita: quos non elegit, neque damnat, neque reprobat nisi propter illorum peccata. Rom. 9. *Nunquid iniquitas est apud DEUM?* num aliquem damnat nisi qui peccavit? Proinde cum in nostra sit potestate non peccare, caveamus peccata, & non timebimus infernum. Eccli. 13. *Si volueris mandata servare, conservabunt te. Ante hominem vita & mors, bonum & malum quod placuerit, dabitur ei.* Ita quando mater perebat. *Dic ut duo Filii mei sedeant unus ad dextram.* &c. Non interrogavit Christus, *suntne electi?* sed, *Potestisne bibere calicem?* Quid putatis? si quis ex his vocatus ad

tis ad vineam, lussisset totâ die, dormivisset, accepissetne denarium? & e contra, bonus Paterfamilias nulli laboranti negat. Prov. 12. *Qui operatur terram suam satiabitur, qui autem sectatur otium cultissimus est.*

Consideremus ad hoc ipsum solatium, præsens Evangelium. Poterat Paterfamilias etiam non laborantibus dare denarium: Poterat DEUS cælum, noluit. Ps. 61. *Reddit unicuique secundum opera sua.* 2. Cor. 3. Unusquisque recipiet juxta laborem suum. Sed quomodo, secundum laborem? hi totâ die, hi unâ horâ, & eundem denarium accipiunt? Sed DEUS non solum spectat quid, sed quomodo quis agat. Orant dico, unus tepidè, alter ferventer, nunquid idem præmium? qui unâ laborârunt, egerunt filialiter, discretionis Patrisfamilias se commiserunt; qui totâ die, fecerunt, conventionem factâ, serviliter, non mirum si illorum unius horæ labor ita æstimatus, atque istorum totius diei. Hinc immeritò pauperes anguntur quòd magnas elemosynas dare non possint, valet aliquando obolus tantum quantum aliàs floreni centum. Commemorent sibi viduam mittentem in carbonam duo æra minuta Luc. 21. Sic fiunt *primi novissimi*. Monet Conc. hoc. S. Th. de Villan. *Recordemini fratres quòd operarii estis, quòd ad vineam vocati estis, operarius qui totâ die ludit & saltat, comedit & bibit & non laborat, quam mercedem in nocte accipiet à Domino suo, nisi verbera & fustes!* Et paulò post addit ut nos ad laborem exciteret. *Oportet vel regnare vel ardere, vel in domo DEI esse vel in carcere & igne perpetuo.* Murmurabant qui diu laborârunt. Hieron. *Murmuratio ista fuit admirationis.* Mirabitur aliquis totâ vitâ laborans pro cœlo, bonum latronem videns pro momento salvatum, & laudabit DEI iudicium. Nos conversi & laborare non differamus. Aug. serm. 16. de verbis Dom. *Crasinum diem quis tibi promisit? ubi mihi legis, indulgentiam te*

recepturum, ibi mihi lege quantum victurus sis? Chrysost. hom. 22 in 2. Cor. 12. Periculum & metus est in differendo, salus certa & secura si nulla sit dilatio. Omnia ista complexus est brevibus S. Ambr. dum quærit cur DEI voluntas non impletur? Si DEUS, qui omnipotens dicitur, omnes homines vult salvos fieri, cur non omnes salvantur? Vult DEUS salvos fieri, sed si accedant ad eum, non enim sic vult, ut nolentes salventur, sed vult illos salvari, si & ipsi velint.

CONCIO LII.

Pro Dominica Sexagesimæ, Prima Concio.

Exiit qui seminat seminare semen suum. Luc. 8.

Quia res omnes de attributis DEI participant, bonitate, pulchritudine, &c. etiam de æternitate, & quia in se corruptibiles sunt, variis modis laborant esse diuturnæ. Sic homo, quia scit famam, gloriam, durare, curat eas, erigit monumenta, &c. Sed omnibus creaturis corruptibilibus communis est modus per suos posteros se perennes facere, ita flores, arbores, &c. relinquunt plantas juniores: animalia, homo, filios. Eccli. 30. *Mortuus est Pater ejus, & quasi mortuus non est: similem enim sibi reliquit post se.* Notum est reperiri semina quæ loco sui relinquunt 30, 60, imò centum sibi similia. Sed forè non quisque scit de talisemine, ex quo benè insito excrevit corona Regia, gladius, medicina, lucerna, hoc vobis indicabo.

Semen est verbum DEI, & ecce corona regia ex illo prodit, & tam meritis quàm non meritis. DEUS Pater Christo ut homini dedit omnia tanquam Filio: jam ergò coronam habet Christus ut Filius Regis; sed etiam eandem voluit mereri non tantum sibi sed etiam aliis. Quibus? Pater dedit Filio sine meritis, dabo ego etiam Filiis meis absque meritis, & accipit in

Spontam

Sponsam Ecclesiam, ex qua gignit in Baptismo per verbum. *Baptizantes eos &c.* Jacob 2. *Voluntariè nos genuit verbo veritatis.* Christus est veritas, cujus verbum est, *baptizantes.* Et ex hoc verbo crescit baptisatis corona. Pro meruit etiam ex suis meritis coronam, per quid præcipuè? *factus obediens verbis Patris.* Dabo ait etiam coronam qui merebuntur obediendo verbo meo. Propterea, *Qui ex DEO est verbum DEI audit.* Est signum prædestinationis. Sicut qui dat pecuniam mercatori, habet signum quod ei mercator dabit merces. Bona opera sunt pecunia quâ cœlum emitur; fidat illam DEO &c. Verbum DEI audit qui agit quod illud docet, sicut audit famulus si facit quod jubet Dominus. Petri 1. *Certam faciamus vocationem & electionem nostram per bona opera.* De hoc signo gaudebat Paulus. *Bonum certamen certavi, cursum consummavi, ideò reposita est mihi corona iustitiæ, quam reddet mihi, &c.*

Crescit & gladius ex verbo DEI. Vincula animæ sunt peccata, malæ inclinationes, unde si quis moriatur in peccatis, anima ejus si apparet, vineta catenis. Scindit hæc vincula verbum DEI. *Absolvo te &c.* Hebr. 4. *Vivus est sermo DEI & efficax & penetrabilior omni gladio ancipiti.* Solo hoc verbo solvuntur peccata, solo hoc gladio, & aliud nihil illa fecat. Unde qui dolet, dat elemosynas &c. nec vult confiteri, ita agit ac si vellet catenam ferream secare stramine. Sed sciendum in hac catena si unum quis velit secari annulum & non omnes simul, non solum nullus secabitur, sed etiam & fortissimus accrescet, hoc est, si non integrè confiteatur, non de omnibus mortalibus doleat, &c. *Efficax est sermo DEI,* & videmus id, abluat in Baptismo & peccata abluuntur, in Eucharistia dicit, hoc esse corpus Christi, & statim fit, cur si verbum DEI, non facio &c. Prædicet Concionator. *Convertimini ad D. DEUM vestrum, &c.* Non apparet hæc efficacia? utique est verbum

DEI? & de illo Augusti lib. 5. homiliarum hom. 261. *Non maius est corpus Christi quam verbum DEI, unde non minus est reus qui verbum DEI audierit negligenter, quam ille qui Corpus Christi in terram cadere negligentia sua permiserit.* Ut ad hoc respondeam, audite quod contigit Ezech. 33. *Venite audiamus quis sit sermo egrediens à Domino: & veniunt ad te, quasi si ingrediatur populus.* Eunt turmatim ad concionem. Quid factum? cap. 37. *Factum est Verbum Domini, tanquam carmen musicum.* Abierunt, laudârunt, non sunt emendati, ac si musicam audivissent. Et quisq; illorum Jacob 1. *Similis viro consideranti vultum suum in speculo, consideravit se, abiit, & oblitus qualis fuit.* Sed unde hoc ipsum provenit? Veniat Judæus ad Baptismum, habeat interim voluntatem utrasq; exercendi, non restituendi quod est alienum, &c. Operabitur ne in illo Verbum DEI posuit obicem, velit consecrare Eucharistiam, sed loco panis triticei assumat avenaceum, faciet ne aliquid Verbum DEI nihil. Materia est inepta. Hoc ipsum in hodierno Evangelio. *Aliud cecidit in petram* &c. Sed breviter. Quomodo in eo Verbum DEI operabitur, qui dicit, nolo illi credere? Sed quis est hic? dupliciter Domino famulus dicit, nolo obedire, verbo, & recum non facit quod jubetur, ita re multi verbo DEI non credunt, etsi verbis se dicant credere. *Confitentur verbo se nosse DEUM, factis autem negant.* Et hoc est ipsum. *Aliud cecidit super petram.* &c. Si credimus, faciamus quod jubet verbum DEI, DEUS adjuvabit, non obstitamus illi per peccata, videbimus efficaciam. Hoc verbum si non haberemus, Isai. 1. *Nisi Dominus exercituum reliquisset nobis semen quasi Sodoma fuisset, & quasi Gomorrha similes essemus.* Si Concionator aureos de cathedra spargeret quantâ aviditate colligerent? Prov. 2. *Omne aurum in comparatione ejus est arena exigua.* Sed dicitis. Si ipse Christus loqueretur, aliud esset. Ecce ipse loquitur. *Dimittite & dimittetur, date & dabitur.* *Qui concupierit mulierem.* &c. Et quid fit?

Nascitur

Nascitur medicina è semine Divini Verbi. Misit DEUS in Judæos serpentes ignitos, quomodò à morfu curabantur? Pl. 106. *Misit verbum suum & sanavit eos de interitionibus eorum.* Quomodò misit verbum? quia serpens æneus in cruce appensus fuit. Christus est verbum Patris. *Sicut serpens exaltatus est in deserto ita oportet exaltari Filium hominis.* Sic Verbum DEI ad nos est mislum. Hoc nos, si æternæ salutis expedit, sanaret. Sed recurritur ad sortilegos, ad maleficas veluti noster DEUS esset dæmon, quidenim aliud facerent, si ille esset? Ad DEUM recurrite, ad medicinas licet. *Quia de terra creavit Altissimus medicinam, & vir sapiens non abhorrebit eam.* Creavit autem verbo, per quod facta sunt omnia.

Nascitur è verbo DEI & lucerna, imò ipsum, *Lucerna pedibus meis verbum tuum.* In tenebris plumbum ab auro non dignoscitur, arsenicum à saccharo. Ita usurarius usuram putat licitam. Accedit verbum DEI. *Non fœneraberis fratri tuo ad usuram.* Vidit quantum hoc sit malum. &c. Procedimus in hoc mundo noctu per glaciem foraminosam. &c. Sed luci huic sæpè oculos claudimus, neque nos illà volumus illustrari, aliis potius putamus dici. Isai. 51. *Filii tui projecti sunt sicut Oryx illaqueatus in Ægypto.* Habet hoc animal intra se aquam cujus una gutta potest sitim maximam restingvere, sed ipsum siti in desertis Africæ moritur. Habent lucem quâ lucent aliis, ipsi tenebris obruuntur. Cadit hoc semen in viam, per viam qui vult vadit. Eccli. 2. *Omnia quæ desideraverunt oculi mei non negavi eis, & sic ad omnia alia, non ad lumen attenditur.* Transic per hanc viam amor famæ humanæ. Quid dicent de me si inimico pepercero? transic stultus timor, quid habebō si restituerō? Socii, palliatio peccati, & semen conculcatur, lex extinguitur. Cadit in petram, non cooperatur semini, non addit humorem. Thren. 4. *Major iniquitas effecta est Filia populi mei peccato Sodomorum quæ sub-*

versa est in momento. Quare? Et non ceperunt in eam manus, non habuit manum cum lumine. Aliud in spinas. &c.

C O N C I O LIII.

Pro Dominica Sexagesimæ, Altera Concio.

Cecidit in Petram. Luc. 8.

Cur aliqui petra seu reprobi, quis solvet? DEO soli id notum. Scio verò DEUM ita esse liberalem in dando verbo suo, ut illud & in spinas, & in viam & in petram sparserit, fortasse aliquod granū etiam per me dignabitur spargere, quod huic quæstioni satisfaciatur. Interim utor verbis S. Aug. hom. 26. ex 50. *Ego quid sum nisi cophinus seminatoris? ille in me ponere dignatus est quæ vobis spargo, nolite attendere ad vilitatem cophini sed ad claritatem seminis, & potestatem seminatoris.*

Certum est quod scriptum 1. Tim. 2. *DEUS vult omnes homines salvos fieri.* Quod August. in Enchirid. ad Laur. ita explicat. *Omne genus hominum per quascunq; differentias distributum: Reges, privatos, nobiles, ignobiles, sublimes, humiles, doctos, integri corporis, debiles, ingeniosos, tardi cordis, fatuos, divites, pauperes, mediocres, mares, feminas, infantes, pueros, adolescentes, iuvenes, senes, in linguis omnibus, in moribus: & si quid differentiarum est in hominibus.* Uno verbo seminat supra viam, supra petram &c. Attamen, pauci electi. Ut ad solutionem hujus dubii accedam. S. Thom. 1. p. q. 24. a. 1. docet, quod idem sit prædestinatio, sive electio, quod liber vitæ. Si liber est vitæ in cœlo, cur non etiam mortis? at verò libri vitæ est non semel in S. Scriptura mentio, nullibi libri mortis. S. Thom. ad hoc respondet, quia non est consuetum conscribi eos qui repudiantur, sed qui eliguntur. Sed etiam ratio hujus esse potest, quia electorum nomina ipse Christus scribit, Ezech. 9. describitur Christus.

Atra.

Atramentum scriptorium habebat in lumbis suis, & signabat viros electos. Reprobi verò ipsi sua scribunt nomina & quidem in terris Pl. 48. Vocaverunt nomina sua in terris suis. Match. 27. Dederunt milites arundinem Christo, pro penna utuntur arundine plerique Orientales. Propterea pro arundine, Græcus textus habet, calamum. Supra quod Chrysost. Dederunt ei calamum in manus ut peccata eorum conscriberet. Sed nihil scripsit. Joann. 8. cum adulteram liberaret, scripsit in terra. Ita Hieron. lib. 2. contra Pelagium, eorum qui accusabant, & omnium mortalium peccata. Sed nullius nomen posuit. Quocirca in hoc passu Ambr. Epist. 56. utitur verbis Jerem. 22. Terra scribe hos viros abdicatos. Hoc est, ipse homo qui es terra, scribe. Et hoc ipsum quod dicit. Omnes recedentes à te, in terra scribentur. Itaque liber mortis non est in coelo, quia ipsi reprobi in terra se scribunt. Hinc jam patet, cur aliqui petra, cur reprobi, quia ipsi sic volunt. Zach. 7. Cor suum posuerunt ut adamantem ne audirent legem DEI. Jerem. 5. Induraverunt facies suas supra petram & noluerunt reverti.

Cadit semen & supra petram, non deest cum suis DEUS auxiliis, quæ si fuissent data Tyro & Sidoni, fuissent conversæ. Scribit Bernardus de Busto part. 1. Rolar. serm. 3. Saracenus quidam cum fuisset Florentiæ venit etiam ad concionem, & in ea flevit amarissime, quæ situs de causa fletus, respondit. Si hæc prædicatio fuisset facta Damasci ad centum millia hominum, ausim spondere, supra 86. millia ab errore convertenda. Dat DEUS aliquando auxilia majora reprobis quam electis, ita ut dixerit. Quid amplius debui facere vinea mea & non feci? Pateat hoc in exemplo, & videbitis quod similia incitamenta nec S. Paulo, nec S. Andreæ dederit. Scribit Beda tom. 3. de duabus Monialibus S. Burgundoforæ, hæ viram agebant dissolutam, monebantur, spernebant; confitebantur quidem, sed nunquam benè;

benè, quare DEO volente semel à dæmone deductæ ad infernum, ut ipsæ viderent quid eas maneret, postquam inde redierunt se non correxerunt. Punictæ sunt à DEO morbo, qui ostendit illis dæmones animabus illarum inhiantes, neq; sic resipuerunt. Mortuæ sunt & sepultæ, supra sepulchrum in Adventu & Quadragesima spectabantur ignes, de sepulchro ejulatus. Tandem conclusum, videre, quid esset rei, sed in sepulchro nihil repertum præter favillam testem ignis æterni. Cadit verbum DEI supra petram, sed non descendit intra petram ut agat radices. Similes sunt reprobi statuæ Nabuchodonosor, est caput aureum, pedes fictiles, manet in auribus verbum DEI, non descendit ad manus, ad pedes, id est ad opera. Fit postea idem quod cum Pistore Pharaonis Gen. 40. Videbatur sibi tria farina canistra ferre in capite non in manu tulit. Quid hoc significabat exponat Daniel. *Auferet Pharaon caput tuum & suspendet te in cruce, & lacerabunt volucres carnes tuas. Auferent caput. Apud inferos nec sapientia, nec ratio, nec consilium, quò tu vadis.*

Petram nos facit nostra malicia. Aug. l. 4. de perfect. Justorum. *Per arbitrii libertatem factum est ut esset homo cum peccato, sed iam pœnalis vitiositas subsecuta, ex libertate fecit necessitatem.* Vacas avaritiæ, cor dæmoni tradis quasi in pignus. Prosper de dono timoris. Mortuus est subitanè quidam avarus dives, apertum est pectus ut causa mortis intelligeretur, sed cor non est repertum: itum est ad cistas pecuniæ, & ecce cor in manibus draconis, qui etiam adstantibus dixit. Hoc aurum & argentum pretium esse cordis quod mihi vendidit amicus vester, idè què verè meum est, eoquè pro arbitrio uti possum. Simile, quid contigit dum S. Antonius in funere cuiusdam Usurarii dixisset. Mortuus est dives & sepultus in inferno, inter nummos enim cor repertum. Quod de avaritia idem est de libidine. Dæmoni cor homo tradit, & ille mutat cor in petram. S. Zeno Veronen.

roben, serm. 10. Furor libidinis aeternum gehennae ignem, & ut-
 tricum flammaram promulgat incendia. Saloniſius Viennen. Qui
 verba meretricis libenter audit, & oscula ejus delectabiliter suscipit,
 quasi januam pulsat inferni. Ephrem exhort. Spirit. Quandocumq;
 concupiscentia sese in animum insinuat, mox ipsum cogitatione
 circumdat & obsidet, & salutis ingressum praecludit. Mutabitur
 aliquando hoc verbum, hoc est, instinctus, auxilia DEI in ver-
 bum asperum. Invitabat olim Isaias populum ut rediret ad Do-
 minum. Et ecce cap. 2. de eodem populo. Et repleta est terra
 equis, & innumerabiles quadrigae ejus, & repleta est terra idolis,
 noluerunt converti. Ne ergo dimittas eis. Hieron. in hunc lo-
 cum. Truculenta sententia est, ut contra populum suum orare videat-
 ur, cui supra dixerat. Domus Jacob venite & ambulemus in lumi-
 ne Domini. Reconciliaverat 2. Reg. 14. Joab Absalonem patri,
 sed postea ipsemet in corde rebellis tres hastas defixit. Amat
 spinas dives & voluptuosus. Nahum. 1. Sicut spinae se invicem
 complectentur in inferno. Obduras cor instar lapidis. Abacuc. 2.
 Lapis de pariete clamabit contra te. Audi Salvianum lib. 8. de
 Providentia. Ipse sibi parat peccator quisq; quod patitur. Nos ca-
 lamitatum nostrarum auctores sumus, nos ergo adversum nos omnia
 facimus: nihil itaq; in nos est crudelius nobis. Nos inquam nos et-
 iam Deo nolente cruciamur. Veniet tempus de quo Laur. Justini-
 an. de agone cap. 10. Statuet te contra faciem tuam, & te judicabit
 DEUS per te, te faciet esse testem teq; Judicem tui. Ostendet prius te
 tibi, tuamq; abs te sententiam auditurus est contra te, proferes tu ipse
 in te sententiam de te.

Sed remanet una quaestio quam nobis hic Agricola coele-
 stis solvat. Elegit nos ex mera gratia non propter nostra meri-
 ta. August. lib. de praedestin. SS. Non quia nos futuros tales pra-
 escivit, elegit, sed ut essemus tales, per ipsam electionem gratiae, qua
 gratificavit nos in dilecto Filio suo. Et lib. 2. contra duas epist. Pe-

lagianorum, cap. 7. *Vocatio datur gratuitum bonum, cuius boni est ipsa vocatio principium. Non vocato redditur malum, quia omnes rei sunt ex eo, quod per primum hominem peccatum intravit in mundum. Cui vult miseretur, quē vult indurat, qui fecit aliud vas in honore aliud in contumeliam. Rursus Prædestinatio est salutis fundamentū. Nemo enim salvabitur nisi prædestinatus, quare non omnes prædestinavit, siquidem gratis elegit quos elegit. Rursus si hæc signa quæ facta sunt in Judæa fuissent in Tyro & Sidone, conversæ fuissent, cur ista signa non fecit? Respondet Aug. l. c. ex lib. de prædestin. SS. Nos si ratione facti profunditatem iudicii ejus penetrare non possumus, manifestè tamen scimus, & verum esse quod dixit, & iustum quod fecit. Sed cur non omnes elegit? respondet ibid. cap. 8. Apostolus aperuit quantum aperiendum iudicavit, quia volens ostendere iram, & demonstrare potentiam suam, tulit in multa patientia vasa iræ suæ quæ perfecta sunt, in perditionem: & ut notas faciat divitias gloriæ suæ in vasa misericordiæ, quæ præparavit in gloriam.*

Sed hoc facilius fortassè intelligemus ex ipso hodierno Agricola. Dedit hic Agricola quatuor famulis suis æquē incultos agros. Eligit primum, volo te famule facere divitem, & has divitias acquires hæc viâ &c. ego tibi adero. Laborabis ita & ita agrum. De aliis non dicit hoc, sed solum, & hi divites esse poterunt elaborando agros suos, & illis subsidio non deero, vider deinde quod accepto subsidio nihil faciant, dicit, vos eritis miseri semper. Quæ hic culpa in agricola? illi benè facit, his paratus si illi velint, nulli deest. Genus humanum post Adamum fuit velut ager incultus, massa damnationis. Elegit quosdam, nulli in necessariis ad salutem deest. Neminem reprobat nisi viderit mori in peccatis. Seminat & in via, & in petra &c. August. relatus in Canones 23, q. 4. Nabuchodonosor S. Vasis. *Vasis ira nunquam DEUS redderet interitum, si non sponta-*

neum

neum homo inveniretur habere peccatum. Ibid. S. prædestinatum. Prædestinationem DEI sive ad bonum sive ad malum in omnibus incertissime operari dicitur, ut ad utrumque quædam necessitas videatur impellere, cum in bonis voluntas non sine gratia, in malis voluntas sine gratia intelligenda. Et ita si electus non operaretur bene, per impossibile, non acciperet cælum: si non electus non operaretur malè, non damnaretur. Nam ut August. ibid. *Essent prædestinati, si essent in sanctitate aut veritate mansuri.* Quòd ergo sit aliquis petra ac reprobis sibi imputet: quòd ager bonus ac electus, est DEI gratiæ. In reliquo Eccl. 3. *Non est tibi necessarium videre ea quæ sunt abscondita ab oculis tuis.*

CONCIO LIV.

Pro Dom. Quinquagesimæ, Prima Concio.

Ecce ascendimus Jerosolymam. &c. Luc. 18.

Accidit semel ut irent fures ad quandam civitatem, ecce vident in patibulo quendam nobilissimum: quærunt cur suspensus? respondetur, quia famulus ejus rem quampiam parvam, pomum furatus. Ergo ajunt, tantus hic rigor? caveamus nobis. Hoc ipsum verè fit hodie, eunt ad peccata homines, ostendit Ecclesia Christum in cruce ob Adæ furtum, quid nos inferemus ex eo? an adhuc pergemus ad furandum DEO honorem, animas? Ut vos determinetis clariùs casum prædictum explicabo.

Cùm peccata clamarent vindictam ita ut sicut Sodomorum, clamor ascenderet ad cælum: vocavit DEUS justiciam. Vade non parce, diu sustinui. Interea incidit justitia in Filium DEI, qui in se imaginem assumpsit peccatoris. Et statim scripsit decretum. *Filius hominis tradetur &c.* Siste Justitia, Filius est. Ac illa. Sed similis peccatori, moriatur. Hinc

considerate. Si ita irascitur imagini, quid faceret si in ipsum peccatorem incidisset? appensus denique Filius in cruce. Vade modò homo ad peccata, an putas quòd dormiat Justitia DEI? occurreret & tibi. Sed dices, jam pro me Filius passus. Reponet illa, tantò magis es reus, quia vidisti tam graviter vapulasse Filium pro alienis, & tu auges tua. Gaude miser in peccato ut Balthasar, en jam stant supra te Medi. Exulta ut Nabuchodonosor, jam scribitur, *Fœnum ut bos comedes*. Jam satis ergate DEUS indulget misericordiae. Roman. 9. *Sustinuit in multa patientia vasa iræ apta in interitum*. Cur sitat Justitia, non vides? Cecus es secus viam. Venditur aliquis hosti, ligantur illi oculi. Illudit hostis dum captivum ducit, prande bis lautè, ascende modò scalas. Ascendit miser nesciens quòd patibulum conscendat, interea subito illi laqueus injicitur, & de scalis deturbatur. Hic modus est dæmonis cum illis agendi qui se illi per peccatum vendiderunt. Lude, ede, &c. Interim ligatis oculis ducit ad infernum. *Excacatam est insipiens cor eorum*. Ambulant in tenebris, interea Justitia dat sententiam. *Deleatur de libro viventium in hac vita, & in altera. Cum iustis non scribatur*. Quid duceris cæce? Isai. 42. *Quis cecus nisi venundatus*? Hæc cura dæmonis ut faciat cæcos, cum dat plumbum pro auro: pro via humilitatis ducit per superbiam, & dum luxuriantur & in bonis ducunt dies suos, in puncto descendunt ad inferna. Ita ille dives. *Mortuus est dives & sepultus in inferno*. Auge peccata, sed audi quid Isai. 22. *Si dimittetur hæc iniquitas vobis donec moriamini dicit Dominus exercituum*.

Filio innocenti non pepercit, parcat latroni mancipio? lenius illum tractabit? *Terribile est incidere in manus DEI viventis*. Quid de illis fiet qui juncti Lucifero pugnant contra Filium Dei viventis? solent succis quibusdam scribere literas, neque apparent priusquam aliquo pulvere conspergantur. Scribimus
non

nos modò, nihil apparet, veniet cinis in quem convertemur, omnia manifestabuntur. Hæc modò videt justitia. Variis usus Christus cæremoniis circa illustrationem cæcorum. Matth. 8. tetigit oculos. Joann. 9. fecit lutum. Luc. 18. jussit cæcum ad se adduci. Tanget oculos & videbit, luto in quod convertemur illinet, ad viam universæ carnis reducet. Non scimus modò quid agimus, fabricamus gladios quibus ipsi perituri sumus sicut Goliath. Basil. Seleucus orat. 15. *Cùm Goliath arma fabricaret, id se in usus Davidis facere, & proprii jugulatoris bajulum in adversarii habitu se Davidi venire subsidio ignorabat.* Ab altera parte putabant aliqui ruinam Patriæ afferre, cùm quinquaginta exussit. 1. Reg. 21. Et ecce illi postea acclamatur. *Currus Israël & aurigæ ejus.* Omnia tanquam cæci judicamus. Psalm. *Cognoscetur Dominus judicia faciens.* Job. *Nunc enim non infert furem suum, nec ulciscitur scelus valdè.* Non valdè cùm dedit in vastationem Gothis Italiam, &c? non valdè cùm pestes universales immisit? *Tacui, semper silui, patiens fui.* Sed veniet tempus, quando gladius meus devorabit carnes. Quando perdet corpus & animam in gehennam. Quando brachium suum exeret quod David contemplatus, *A fortitudine manûs tuæ ego defeci.* Qualiter defecit, viribus, eloquio, &c. O Justitia quis tibi occurret? *Ecce nunc tempus acceptabile.* Jejunemus pœnitentiam agamus, Monet Joël. *Scindite corda vestra.* Ipse Filius DEI nobis modum suppeditat, exemplo præit. Flectetur Justitia si nos viderit in nobis suas partes agere, illa venit ad punienda peccata, si à nobis viderit eadem punita, non puniet.

CONCIO LV.

Pro Dom. Quinquagesimæ, Secunda Concio.

Secus viam, Luc. 18.

Non est mihi propositum vestra turbare Bacchanalia, imò gaudete iterum dico gaudete. Propterea non assumo in the-

ma. *Filius hominis tradetur, &c.* Quomodo enim gauderent filii, si dicerem. *Pater vester tradetur? &c.* Et quidem vos ipsi eritis ejus proditores. Gaudere, quid tamen de vobis fiat secus via prospicite ne ab illa recedatis.

Nemo contra dicet si Patriam nostram appellavero navim, & agitari magnis fluctibus, nam Ezechiel. 27. ita describit regna. Fluctus sunt tanti ut clamare possimus sicut ille ante excidium Jerosolymorum. *Va ab oriente, va ab occidente, &c.* Si in his fluctibus navem quis perforaret quàm impius esset? Si navis ex Patria, itaque asser seu tabula est quilibet civis Patriæ. Quot peccata tot sunt rupti asseres, per quos aqua intrat. *Intraverunt aqua usque ad animam meam. Infixus sum in limo profundum.* Cur navis Petri ita fluctuabat, ut coactus sit Petrus exclaimare. *Salva nos Domine, perimus?* Respondet Ambr. Quia in illa navi fuit Judas. Sit ipse Christus nauta, sint prudentissimi consiliarii sicut fuit Achitophel si se miscuerit impius Absalon: Habeat Patria fortissimos exercitus, si tamen inter illos fuerit sacrilegus Achan; habeat muros Babylonis, si illis contineatur sacrarum rerum violator Balchazar erit navis perforata, unius asseris rima sufficit ad navis submersionem, propter unius peccatum pereunt aliquando tota regna. Quia peccatum quodvis est aut absolute aut saltem secundum Quid infinitum, ac propterea toti mundo prævalet, unde non esset committendum, etsi totus mundus, & cælum, & terra perire deberent. Quare, si propter orationem unius sancti aliquando DEUS regna servat, cum peccatum cujusque sancti hominis orationem infinitè excedat, ut nec omnium Sanctorum merita cum uno peccato æquiponderare possint, propter unum peccatum justè DEUS regna integra tollit. Non est putandum, omnes in Græcia aut Ægypto fuisse maximos peccatores. *Modicum fermentum totam massam corrumpit.* Sed quomodo hic est DEI justitia?

hoc

hoc modo. *Implete mensuram Patrum vestrorum, ut omnis sanguis super vos veniat à sanguine Abel usq. ad Zachariam.* Potest propter unum peccatum omnes perdere & aliquando perdit, quia etiam alii saltem venialia commiserunt, veniale verò unum potest morte puniri, neque hujus rei desunt exempla etiam in ipsa S. Scriptura. Quòd verò non semper puniat, quia ex misericordia sua sibi soli notam constituit cuique regno, imò & homini, mensuram. Quæ ubi fuerit completa, exercet justitiam. Quæ sit mensura nostræ Patriæ assignata, hoc soli DEO notum, certum est tamen quod in hanc navim non unus peccati lapis injectus, & videmus quòd navis valdè onerata, si vel modicum adjeceris, mergatur. Ita multa fuerunt peccata Babylonè, sustinebat DEUS, adjecit Balthasar suum, merfa est Babylon. Idem factum in Græcia, Ægypto, &c. Et hoc pondus adjicere quilibet nostrum potest, etiam hodie, & veniet supra nos omnis sanguis, etiam S. Stanislai Ep. Mart. &c. omnis pauperum oppressio, &c.

Sed quid ago? ubi illud. *Clamabit ad me & ego exaudiam eum, cum ipso sum in tribulatione?* Sed ubi etiam Prov. i. *Voca- vi & renuisti &c. ridebo in interitu tuo.* Res mira, David erat vir clementissimus, morti proximus commendavit Salomoni ut occideret Semei, quia aliquando sibi maledixerat. Hæcne est pro morte dispositio? hæc mansuetudo: Pl 131. *Memento Domine David & omnis mansuetudinis ejus.* Hoc est. *Si reddidi retribuentibus mihi mala, decidam ab inimicis meis inanis.* Ad intelligendum hoc mysterium serviet similitudo quam adducit S. Vincent. Conc. 5. de Epiph. Deserto proprio Rege transiit quispiam ad hostes, inde erumpens magna Regi damna infererebat, monebatur toties à Rege ut rediret, non solum veniam sed etiam gratiam habiturus, tantò pejus agebat. Demum captus à Rege, petiit veniam, sed Rex illum jussit suspendi. Tu non

non delebis tuam malitiam, sed quia es in manibus petis condonari, aliter non petiturus. Putatis quòd dum caperetur Constantinopolis nullus à DEO petebat misericordiam, nullus in aliis locis. Sed petierunt quando jam fuerunt in manu listorum DEI. Sicut & Semei petebat postquam David factus victor, quia tunc facere aliud non poterat. Jer. 34. *Noluistis me audire ut predicaretis libertatem, Ecce ego vobis prädico libertatem, ad gladiū, ad pestem, ad famem.* Monebat DEUS ut relinquerent peccatum oppressionis pauperum, & libertatē illis annuntiarent, noluerunt, ecce dum ipsi à malis petierunt liberari, quid illis dicit? Gaudete in his Bacchanalibus sed non extra viam salutis, non augete peccata, ne & ipsi pereatis & alii vobiscū. *Gaudete iterum dico, Dominus propè est.* Spectat quid agatis, aspicit utrum mensuram impleveritis. Quis scit quā procul absit illud tempus quando dicet. Psalm. 49. *Hac fecisti, & tacui: existimasti inique quòd ero similis tui.* Implebas mensuram, tacui, existimasti quòd non essem visurus quando illam complebis, sicut tu non vides non sic, non sic. Clamabis tunc. Ego in interitu tuo ridebo. Quem risum avertat à nobis ipsemet, & avertet. Si ita egerimus ut extra viam non egrediamur.

CONCIO LVI.

Pro Dom. Quinquagesimæ, Tertia Concio.

Dum appropinquaret Jericho. &c. Luc. 18.

Letam dicendi sumo materiam, de choreis, neque illas reprehendam ut Alphonsus Rex Aragonum apud Guevaram epist. 12. *Saltatorem & stultum eo tantum distingvi, quòd ille totā vitā, iste dum saltat, stultescit.* Neque dicam quòd Mefret. Domin. Quadrag. serm. 2. *Chorea est circulus cuius centrum diabolus, circumferentia omnes Angeli ejus.* Quocirca nō adducam ad me-

ad meum propositum SS. Patres, quia magni sunt hostes chorearum, Imò choreas agere docebo, quarum nonnullam imaginem hodiernum Evangelium exhibent, in quo aliqui describuntur procedere, alii clamare, alii esse extra viam, hæc enim fiunt in choreis.

Quòd non sit malum choreas ducere habeo pro hac re. Alb. M. in 4. Dum adsint hæc conditiones. 1. Tempus, quale est nuptiarum, triumphi, alicujus magnæ lætitiæ. Ita David 1. Reg. 18. saltavit coram arca, Jud. 11. Filia Jephthe. Ita Luc. 5. in reditu Filii prodigi audita symphonia & chori. 2. Sint personæ honestæ, sed non Religiosæ, nam hic potius convenit illud 1. Machab. 12. *Habemus solatio libros sanctos qui sunt in manibus nostris.* 3. Adsit omnis honestas tam in modo quàm in cantionibus. Exod. 21. *Cantemus Domino, &c.* Hoc solum hic observare quod omnes hætenus numeratæ choreæ seorsim erant virorum. Seorsim virorum, & nunquam permixtim. Sed illarum in quibus simul viri sunt cum foeminis quis putas inventor? promisi me non citaturum SS. Patres. Respondeat Ethnicus Plinius. Et dicit, quòd diabolus. Hic visibiliter certis temporibus prodibat ex Nilo & docebat saltare, ut sic modo svavi ad cultum idolorum induceret, inde legimus cæremonias idololatrarum constituisse ut plurimum saltibus. Hinc Sacrificuli saliares, & hoc ipso modo Judæi suam idololatriam circa vitulum exercuerunt Exod. 32. *Cum Moyles appropinquasset ad castra vidit vitulum & choros.* Hoc & alii Judic. 9. *Factus cantantium chorus ingressi sunt fanum DEI sui.* De cœtero extra DEorum cultum ipsi Ethnici adeò à choreis abhorrebant, ut dixerit Cicero. *Nemo saltat nisi ebrius,* turbato intellectu. Et saltum bestiis attribuit Scriptura. *Saltabunt omnes bestia agri.* Isai. 13. *Habitabunt ibi struthiones & pilosi, saltabunt ibi & respondebunt ibi ulule & Syrenes.* In saltu tanquam re sua se miscet dæmon. Henricum Re-

gem Angliæ saltantem, secutus in ea specie in qua solet mors pingi. Et specialiter dicti olim isti dies fuerunt sacri, Iupercalia Saturno, Bacchanalia Baccho. Sed etiam nunc sunt idola. Jam de peccatis, gratissimo dæmonis sacrificio, in saltu. August. *In saltationibus spargit diabolus dulcedinem luxuria*, præsertim quando cum formosis saltatur. Quid enim est idolum? Tertull. de Idololat. *Idos græcè forma, idolum per divinationem, igitur vel forma, vel formula, idolum se dici exposcit.* Et in istis formulis, idoliscapiuntur viri & mulieres. Hieron. ad Heliodorum. *Non credam viro se illasum evasisse à spectaculo mulierum.* Et certè quis sanctior Davide, sapientior Salomone? Ibi sensus tactus inflammatur ad malum. Ibi audicus. Prov. 9. *Colloquium mulieris quasi ignis.* De tactu 1. Cor. 7. *Bonum est viro mulierem non tangere.* Dicitur multis. *Vos estis sal. Sal ex aqua, vir ex muliere.* Sed si sal aquæ misceatur, fit lutum. Macarius post plagas in Martyrio susceptas dum curatur à muliere, lapsus est in stuprum, quid de Martiano Eremita, & aliis? Cypr. *Quantos leones domuit una infirmitas delicata?* annos istis fortiores putamus, & quidem inter choreas, cum isti inter jejunia & asperitates procubuerunt? Quid deinde sequitur? Ezech. 15. *Pro eo quod plausisti manu & percussisti pede, ego extendam manum meam super te, & tradam te gentibus in direptionem & interficiam te de populis, & perdam de terris & conteram te.* Numerat DEUS gressus factos in suum obsequium, sed & dæmon factos in suum. Job 14. *Gressus meos dinumerasti, quod præmium?* DEUS pro saltu coronam non dabit. Igitur dæmon. Hic ex circulo saltus ducet ad circulum æternitatis. Saltabis miser, hic incipe, pro dulci musica audies ululatum, pro syavictu ignem. Salta, perge.

CON-

CONCIO LVII.

Pro Dom. Quinquagesimæ, Quarta Concio.

Ascendimus Ierosolymam. Luc. 18.

Dominicis duobus præterlapsis coelestis Patris familias parabat vinum & panem. *Vade in vineam meam, Exiit qui leminat, &c.* Poterit nostra moderna convivia his donis angere, invitemus eum.

Non prohibet DEUS uti nos conviviiis, ideò possumus illum audacter invitare. Imò ipse sibi iussit cibos exhiberi. Exod. 29. *Hoc est quod facies in altari, agnos anniculos duos per singulos dies, unum agnum mane & alterum vespere.* Oleaster. Audis hic summi DEI dignationem volentis apud nos prandere & cenare velut unus ex nobis. Ipse Deut. 16. Festum Scenopagiæ instituit, quo tempore sex dierum sunt convivium. Sancti viri scripserunt leges convivii. Bernardin. tom. 2. *Diebus Paschalibus abundanter non tamen delicate pasce familiam. Faculam litigare cum bursa, & cave ejus advocatus existas, si inter gulam & bursum judex existas, sapius, sed non semper pro bursa feras sententiam.* Pleniùs S. Chrysost. homil. 16. in Decoll. S. Joann. Bapt. *Convivium honestate honoretur, letitia mensa pertingat ad pauperes Christi, familia innocentia tripudiet disciplinâ, absit ebrietas, luxus absit, fugetur effusio saltatricum ut pestis, lenocinia cantorum, fomenta voluptatum, ventris onera, naufragium mentis cum Herodiadis convivio abscindantur, ut præsens gaudium vestrum ad letitiam perveniat sempiternam.* Canones Sacri 44. dist. *Convivium laudatur, dummodò detractionibus, & fabulis, & plausibus turpibus non misceatur.* Caveatur excessus nam ut notavit quid admirabile S. Joann. Climachus gradu 14. *Neg, illud te lateat, quòd plerumq; demon insidet stomacho nostro, facitq; ut nunquam*

homo satietur, etiamsi universam comederit *Agyptum*, totumq; Nilum biberit. Proinde non est indecorum invitare Christum ad nostra Bacchanalia.

Sed non veniet Christus si mensæ vestræ assederit Bonosus Imperator solitus dicere teste Flaviano Episc. *Se natum ad bibendum, non ad vivendum.* In quod fit quod Basil. de ebrietate deplorat. *Qui plus hauserit meri is pra ceteris laudatur, is victoriam refert.* De quo Ambr. lib. de Elia cap. 13. *Primò minoribus poculis quasi velitari pugna praluditur: deinde tanquam per fistulas aut canales vina funduntur. Tunc deferuntur phiala, tum maximi crateres, quasi instrumenta bellorum. Et cap. 17. Videtur non amare Imperatorem qui pro salute ejus non biberit. O pia devotionis obsequium! cap. 14. Quanto melius in terram tua vina sudisses; rogans adjucunditatem, cogis ad mortem! Quid deinde? Exod. 32. Sedit populus manducare, surrexerunt ludere. Saltant tanquam vitulum adorarent. Jam larvati veniunt. Job. 40. Omnes bestia agri ludent ibi. Hoccine est Christianum convivium? Imò hæc sunt Orgyja Bacchi. Venietne ad hæc Christus? Imò, ait, *Ascendimus Jerosolymam.* Scio, conspuar flagellabor &c. *Ascendimus.* Quia ut Greg. in 85. Job. *Nulla sunt convivia ubi non mortalia committantur peccata.* Veniet qualem describit Evangelium hodiernum: veniet qualis venit ad Annam de S. Bartholomæo. De qua Barry in anno sancto p. 1. cap. 7. Hæc poenè infans vovit DEO virginitatem. Tandem semel jubente Matre in Bacchanalibus choreas duxit, intra quas dum ad partem respexisset, vidit Christum cruentatum sibi dicentem. *Perge te dare vanitati dum ego in tormentis.* Paratum erat convivium. 2. Reg. 3. Quia significatum est Davidi de morte Abner. *Cumq; voluisset universa multitudo cibum capere, cum David clarâ adhuc die juravit, dicens: Hæc mihi faciat**

DEUS

DEUS & hæc mihi addat, si ante occasum Solis gustavero panem, vel aliud quidquam. Et nos quid, quibus dicitur. *Filius hominis tradetur, &c. Clamat sanguis Abel, id est Christi de terra, fortè contra nos. Vos me effudistis. Significatum est fratribus 2. Reg. 13. Quòd frater eorum fuisset occisus. Surgentesq; omnes filii Regis à mensa. Ascenderunt singuli mulas suas & fugerunt. Et nos dum Christus illuditur, volumus potationi vacare? Non consideramus quòd hoc sit nefas, & impietas? jungemus nos illudentibus Christum qui à Christo jus coeli accepimus? O quæ gratitudo? Pro nobis illudetur, & nos ridebimus? illudamus, ille nos quæret ut ovem perditam, ut Filium prodigum. Nos ejus sanguine scribemus nobis decretum mortis, ille Ascendimus. Basil. serm. de Abdicat. rerum, Multos ipse vidi gravium scelerum maculis notatissimos, qui tandem peccandi finem fecerunt, & ad magnum sanctitatis gradum pervenerunt; ex hominibus autem cibo & potationibus deditis, neminem ex omnibus vidi qui convalescissent. Memineritis inter convivia quibus miscentur peccata, sanguinem Christi fluere. Ex. 7. Elevans virgam Moyses, percussit aquam & versa est in sanguinem, percutiet arundine quæ est illusus vestra pocula & in sanguinem vertet. Bibite, & non poterant Ægyptii aquam bibere fluminis. Fluet sanguis Christi, sed quid inde sequetur? Fluxus sanguinis mali est augur. Scribit Oros. Benedicto VII. Pontifice fluxit fons sanguinis in Lotharingia, secuta totius orbis pestis, & fames immanis in Italia. Sub Joanne XII. Genuæ fons erupit sanguineus, clades à Saracenis est illata. Sed istis missis redeamus ad S. Scripturam. Eccles. 11. Latere juvenis in adolescentia tua, & in bono sit cor tuum in diebus juventutis tue, & ambula in viis cordis tui & intuitu oculorum tuorum, & scito quòd pro his omnibus adducet te DEUS in judicium. Reddet tibi DEUS pro sanguine suo conculcato sanguinem Sap. 11. Pro fonte sempiterni fluminis humanum sanguinem*

dedisti injustis. Isai. 49. Cibabo hostes tuos carnibus suis, & quasi musto, sanguine suo inebriabuntur. Veniet tempus quando viso hoc suo sanguine accendetur contra te velut elephas ad bellum. I. Machab. 6. Elephantis ostenderunt sanguinem uræ & mori ad accendendos eos ad prælium. Tum verò Sap. 5. Accipiet armaturam zelus illius, & armabit creaturam ad ultionem inimicorum. Induct pro thorace justitiam, & accipiet pro galea iudicium certum, sumet scutum inexpugnabile veritatem: acuet autem duram iram in lanceam, & pugnabit pro eo orbis terrarum contra insensatos. Pugnabunt hi vestri potus, cibi, saltus. &c.

Sed meliora de vobis mihi promitto. Vos estis qui cum S. Tereffia clamatis. *O amor, o amor, amplius non peccatum.* Vos cum Jacopono, dum alii Christum deserunt. *Amor non amatur, Amor non amatur.* Vos cum Aug. Soliloq. 31. *Dilexisti me Domine plusquam te, quia mori voluisti pro me.* Vos cum S. Thoma opusc. de S. Sacramento. *Dilexisti nos, quasi quilibet homo esset DEI DEUS.* Vos cum Bonav. in stimulo amoris cap. 8. *In tantum me diligis DEUS meus ut te odisse videaris.* Et certè nisi DEUM amecis dicet Guilielm Parisien. Rhetor. Divinæ cap. 5. *Quis ad hoc diabolicum terrificum miraculum non obtupescat? Eligite non spinas, non flagella cum Christo, sed ne illum deseratis dum alii hoc triduo deserunt. Questus olim. Non est vir de gentibus mecum. Repertus unus bonus latro qui mansit cum eo, dedit illi statim paradisum. Ita & Reges maximè sunt grati illi qui cum eis manet, cum alii deseruerunt, & jam hoc cepistis, cum ad templum pleni devotione convenistis. Ita agite, & convivium ita peragite ut æternum lueremini.*

CON-

CONCIO LVIII.

Pro Dom. Quinquagesimæ, Quinta Concio.

Cæcus sedebat secus viam. Luc. 18.

Est doctrina SS. Patrum, ac præcipuè S. Greg. hom. 2. *Miracula Domini & Salvatoris nostri sic accipienda sunt, ut & in veritate credantur facta, & tamen per significationem nobis aliquid innuant.* Sicut in veteri testamento cum historia v. g. Abrahamæ immolantis Filium narratur, & ipsa res quæ facta narratur, & simul figuratè Christi immolatio describitur, & sic de aliis figuris, in lege verò nova & res facta narratur, & aliqua doctrina innuitur. Nemo est qui per hunc cæcum extra viam sedentem non intelligat peccatorem extra viam salutis. Eric nobis ad cautelam si cæcitatæ spiritualis mala explicuero.

Duplex est cæcitas, una quam infert secum peccatum quodlibet. Altera quam DEUS in poenam peccati immittit, juxta illud Isai 6. *Incrassa cor populi hujus & oculos ejus gravavit.* Dilexit homo tenebras, maneat in tenebris. Sed quomodo id possit à DEO immitti explicat Aug. epist. 105. *Excacat deferendo non adjuvando.* Non adjuvat cæcitatem, sed ipse qui est lumen recedit. Sicut ignis aquam reddit frigidam non inducendo in illam frigus, sed ipse ab illa recedendo, sicut Sol noctem per sui recessum facit. Ac simili modo de excacatione atque de obduratione discurrendum, de hac enim Aug. lib. 1. ad Simplicium quæst. 2. *Obdurare est nolle misereri, ut non à Deo irrogetur aliquid quò sit homo deterior, sed tantum quò sit melior, non rogetur.* Potest quidem & excacatus videre, Et obduratus emolliiri. Quia dantur illi omnia quæ ad hoc sunt necessaria, nunquam tamen videbit aut emollietur, quia DEUS non dat id quod si dedisset certissimò fuisset videns & emolli-

tus,

tus, sed ista poenae non cuilibet statim peccatori irrogantur, hæc verò quas incipio narrare, cuius.

In primis, non videt quòd sit nudus, & miserabilis, nec habet quo suam post mortem regat nuditatem. Unica enim est vestis, quam vocant gratiam sanctificantem, quæ mirè animam enervat. Audiistis de Athonaide puella egregia sed paupere, quia etiam dotem illi Fratres eripuerant, venit conquestum de injuria ad Pulcheriam Augustam sororem Theodosii Cæsaris, placuit illi, & ejus suasu à Theodosio in uxorem accepta. Quæ ibi subita mutatio? quomodo adorant Principes &c. Mutatur nomen & vocatur Eudocia. Quid si hæc deinde subito omnibus fuisset spoliata, nec adverteret id, nonne cæca esset? Itaque fit cum anima nostra cum gratiam DEI accipit, quæ non est merus favor DEI sed veluti quædam vestis, fit Sponsa Christi. Cœlites venerantur, sed si peccet, illa gratia statim perit, & remanet non solum nuda, sed maculata, cadaverosa, foetida. Si hoc non advertit, nonne est cæca? Parùm dixi, quòd gratia sit vestis pretiosa habet jus cœli ita sibi adnexum, ut omnino debeantur illi opes quas DEUS habet, felicitas, respectu hujus gratiæ, nihil esset si DEUS alicui daret potestatem creandi mundum, Angelos, excitandi mortuos, omnia regna mundi cum honoribus, omne aurum, omnem scientiam. Si DEUS defereret omnes creaturas, nondum defereret eum qui hanc habet gratiam. August. lib. 2. ad Bonifac. cap. 6. *DEI gratia non solum omnia sydera verum etiam omnes Angelos supergreditur.* Blosius ait, si anima videri posset à nobis habens gratiam præ admiratione à mente alienaremur. S. Catharina Senensis dixit Confessorio. *Ab si vidisset Pater qua sit anima pulchritudo gratia ornata, profecto vel unius causâ mille mortes libenter oppeteres.* Ipse DEUS quantoperè illam laudat Cant. 1. *Ecce quàm pulchra es amica mea*

mea

mea, quàm pulchra! Est tam pulchra in oculis DEI ac si Filium
 ejus induisset. Gal. 3. *Quicumq; baptisati estis Christum induistis.* At
 verò si gratiam amiserit. Michea 7. *Nunc vastaberis Filia la-*
ironis. Ecce quomodo mutatus est titulus amicæ! illi assistunt
 ut suæ possessioni dæmones Pl. 21. *Circumdederunt me canes mul-*
ti. Mich. 7. *Obsidionem posuerunt super nos.* Paratur illi domus,
 tempestas valida; induitur dæmonem, S. Macarius. *Anima pec-*
cans demonem induitur, totaq; ejus substantiâ vestitur. Heu mise-
 ra depone Christum, indue dæmonem! ostensus fuit S. Catha-
 rinæ Senen. semel dæmon qualis est in se, dixit, Malle se per car-
 bones ignitos ad diem judicii incedere quàm illum secundò vi-
 dere. Visitabitne hanc animam Sponsus! Ita Isai. 29. *A Domino*
exercituum visitabitur in tonitruo, & commotione, & voce magnâ
turbinis, & tempestatis, & flammæ ignis devorantis. Quis potus?
Potabit eam absinthio. Quis lectus? Isai. 17. *Detracta est usq; ad*
infernus superbia tua, concidit cadaver tuum. Fuiſti antea ô anima,
 ut docet S. Petrus. *Concors natura divina, quod explicat S. Th.*
1. 2. q. 10. a. 2. ad 1. Quod substantialiter est in DEO, accidentaliter
fit in anima Divinam participante bonitatem. Quid verò modò?
 Isai. 13. *Requiescent ibi bestie, & replebitur domus eorum draconi-*
bus. Chrysost. hom. 54. in 9. Joann. *Novis inferis plectendus est at-*
q; pœnis qui post Christi mortem repetit peccatum idè obit am ne re-
peteretur.

Innumera sunt alia quæ manu etiam palpari possunt, quæ
 peccatum gratiam expellens adducit, hoc solum non possum
 præterire, quòd talis homo Patriam suam hostibus prodat. Hie-
 ron. epist. 3. ad Heliod. *Nostris peccatis Barbari fortes sunt, nostris*
vitiis Romanus, id est noster, exercitus superatur, & quasi hac non
sufficerent cladibus, plus panè bella civilia, quàm hostilis mucro con-
sumpsit. Infelices nos qui tantum displicemus DEO, ut per rabiem
 barbarorum in nos illius ira deseviat, &c. Et non intelligimus Pro-

phetarum voces. *Isai. 30. Fugient mille uno persequente. Nec amputamus causas morbi ut pariter morbus amputetur; statimq; cernamus sagittas pilis, tiaras galeis, caballos equis cedere.* Proditor est patriæ peccans, & hoc non videt. Addo hæc summam. Damnatus est quispiam ad mortem, & jam Judex vertit clepsydræ horariam ne reus diutius vivat. Nescit reus quando effluet clepsydra, & cum possit aliquot verbis mortem avertere, ille interim ludo vacat, non est hæc cæcitas? vadit per viam in qua multi occisi, spectat cadavera, potest per aliam viam progredi, non vult. Non est hæc cæcitas? Alter cum optimè habeat apud suum Principem, confugit ad hostem, qui illum in partes discerpat, nonne est cæcus? & tamen ista fiunt.

Oremus. *Da Domine ut videam, ne me in hæc mala præcipue his diebus præcipitem. Cæcus, imò insanus es omnis peccator.*



BRE.



BREVIARIUM

CONCIONATORII

PARS II.

De Dominicis & Feriis
Quadragesimæ.

CONCIO I.
Pro Die Cinerum.

Thesaurisate vobis thesauros in celo. Matth. 5.

EAcilè potest conjungi cum verbis propositis ex
Evang. quod monet Ecclesia. *Ecce nunc tempus
acceptabile, &c.* Quia acceptabile est, si aperian-
tur thesauri, & dicatur, accipite quicunque vul-
tis & in vestros transferte thesauros. Assignat
Pater Filio à quo graviter offensus; ecce nunc tempus, depre-
ceris, habebis veniam, urgent alii Filium. Vade, ecce nunc tem-
pus acceptabile, aperit Pater pectus quid si filius interim malit
vacare ludis? &c. offensas augere? An thesaurisabit aliud nisi
iram? quereatur interim Parens Isai. I. *Facta sunt mihi molesta,
laboravi sustinens.* Sed quòd dum Evang. jubet thesauros col-
ligere, Ecclesia det cinerem. *Memento homo, &c.* Hos diffici-
lius combinare, conabor nihilominus.

Non posset esse absque dolore si Pictor quispiam talem, pingeret imaginem in quam colligeret quidquid est pulchri in lapidibus, plantis, animalibus, & adhuc plus adderet, & tam benè disponderet, ut omnes dicerent, dignum esse Apellis manu opus. Ecce unus superveniens illam imaginem in lutū injiceret, conculcarer. Ita fit DEO, collegit omnes rerum pulchritudines in hominē, & quod plus est, fecit illum ad imaginem suam. Projecta hæc imago in lutum peccati, pedibus conculcata veluti facta barbaris Filia Regis captiva, raptatur &c. hoccine palatium? qui cibi, &c. Clamant Angeli, *Conteratur qui hoc fecit. Vindictam poscunt Sancti. Pl. 149. Et gladii ancipites in manibus eorum &c.* O misera Filia Principis, o misera anima mea quò devenisti? *Induebaris croceis, amplexata es stercore a.* Indueras purpuram in baptismo tinctam Christi sanguine. De te dici potuit Thren. 4. *Candiores Nazarei ejus nive, nitidiores lacte.* At verò modò. *Denigrata est super carbones facies eorum, non sunt agniti in plateis.* Sed quis hoc fecit? cinis, pulvis. Ergòne tantum ausus? *Isai. 33. Et erunt populi quasi de incendio cinis.* Fecisti o cinis omnia cinerem, repone in tuo thesauro cinerem. Idem cinis est sive cedrus Libani, sive abies uratur sylvarum, ad hoc veniet, non dignoscentur ossa Regis ab ossibus mancipii, & veniet citius quàm putas, & hæc es ausus? Moyses descripta Genesi statim ponit Exodum, post nativitatem exitum: *Eccl. 3. Tempus nascendi, tempus moriendi,* nihil interponit quare hoc? Nyssen. in Eccles. homil. 4. *Ut per ipsum librorum ordinem discernas quæ ad eos pertinent.* Vita tota ingressus & egressus. Serva in thesauro cinerem, & cum sis tam miser, cogita quid egeris? si fuissetus creati puri spiritus sicut Angeli, nondum dicere possemus, nihil magni mali egimus, sed Thren. 1. *Egressus à filia Sion omnis decor.* Quò vilior persona quæ offendit, & dignior quæ offenditur eò majus est crimen. Tu cinis, tu prius vas contumeliæ quàm natus, tu prius

prius poenæ pabulum quam baptisatus, tu cinis qui inferno conserues ignem, hæc ausus es?

Ausus es dicere DEO, non novi te, non serviam, contra tua mandata faciam. Imitatus es Pharaonem, Exod. 5. *Dominum non novi & Israël non dimittam.* Non agnovisti eum infra-
Etione panis cum Solem suum faceret oriri supra te etiam inimicum? Non agnovisti cum habuit supra te tam diu patientiam, interim alios ad infernum detruderet, & te multo meliores Angelos? &c. Sed dicis, Novi Dominum audir. Joan. 2. *Qui dicit se nosse DEUM & mandata eius non custodit, mendax est.* Quod verò mandatum non est à te violatum? *cum adulteris portionem tuam ponebas.* Et si diceres te nosse Regem, & illi alapam infringeres, tantò majus crimen esset. Vel nega te nosse DEUM, & cum apostatis partem habe, vel ut decet honora. Repone cinerem in thesaurum tuum, quem provocasti, cum sis cinis, & pulvis. Ps. II. *quem projicit ventus à facie terra, ac nescit quò sit casurus?* Cinis es & socius fumi, fumus defert secum cineris partem. Plal. 100. *Dies mei sicut fumus defecerunt.* Deficis ut fumus & ut cinis cum fumo, evolas in altum contra DEUM, occultat stellas, imò Solem, quid deinde? recides in terram, eris fuligo & cinis ut nec inveniri possis ita dispergeris. 1. Reg. 10. Postquam Samuel unxit Saulem in Regem, ita ait. *Hoc tibi signum quia unxit te DEUS in Principem, cum abieris hodie à me, invenies duos viros juxta sepulchrum Rachel.* Idem factum cum Rege David 2. Reg. 2. *Ascendit in Hebron, & habitavit in Hebron super domum Juda.* Quare non ascendit in Jerusalem? Lyranus. *Quia in Hebron sepulsi, Adam, Eva, Abraham, Rebecca, Jacob, Lia.* Itaq; supra sepulchra habitavit. Etiam si Rex sis, habitas supra sepulchra, mortalis es & bellum DEO movisti, serva hunc cinerem: Serva, cinis est sterilis, flatu venti dissipatur.

Conserva cinerem in thesauro & faciet fructum. Age

poenitentia in jejunio juxta leges Ecclesie & catalogo servorum Christi inscriberis, jejunia non solum corpore, sed etiam animo. Basil. homil. 2. de jejunio. *Angeli DEI per singulas sunt Ecclesias jejunantem catalogo militum Christi scribentes. Defendent te Angeli. Id. ibid. Angeli custodes libentius ac studiosius eos custodiunt accurant qui jejunio purgati sunt, eosq. DEO offerunt: cumq. DEUS illos conspicit vocat omnes celi cives ut eos intueantur, qui poenitent ac jejunant.* Hos cineres si in suo thesauro quis reponit etiam thesaurum quem amisit reperit. Habuerit quis nescio cujus sancti merita, si in mortale labatur pereunt omnia, si agit poenitentiam redeunt. S. Greg. lib. 7. sui Regestri scribens Secundino. *Post dignam satisfactionem credimus hominem redire ad pristinum honorem.* Poenitet prodigum Luc. 15. Et Pater ait *profer te primam stolam.* Quæ est ista stola? Glossa interlinearis. *Induite vestem Spiritus S.* S. Aug. l. 2. de q. Ev. *Reddite illi dignitatem quam perdidit.* Sed dum jejunatis ad illud attendite quod norat Basil. ser. 1. de Jejun. *Carne non edis, fratrem nihilominus edis. Va vobis ebrii non vino tantum, sed ira & indignatione.* Audite jejunantes, *Audite ossa arida.* Nihil cinerum infertis in thesaurum, si tantum ab oscis jejunatis. Jejunate & animo. Fies cinis, quid contra alterum insurgis, quid superbis? Fies cinis, combibet aquam cinis, & tu quæ facis peccata combibis, & tecum feres, non feres ignem, non feres lucem ignis. Ambr. *Hac infelicitas hominum, propter quæ peccant, morientes hinc dimittunt, & ipsa peccata secum portant.* Eris cinis, & solum cinis, & quod plura tecum peccata detuleris, durior. Quid postea? Isai. 24. *Cessavit gaudium tympanorum, quievit sonitus latantium, conticuit dulcedo cythara, cum cantice non bibent vinum, attrita est civitas vanitatis, clausa est omnis domus nemine introeunte.*

CON-

CONCIO II.

Pro Feria Quinta post Cineres.

Non inveni tantam fidem in Israel. Matth. 8.

Mira dat Christus fidei encomia. Illi sanitatem adscribit. *Fides tua te salvam fecit.* Propter fidem Matth. 16. dat Petro ut sit petra Ecclesiæ. De fide Rom. 1. *Fidus ex fide vivit.* Ratio ex Conc. Trident. sess. 6. c. 8. Eò per fidem justificari dicimus, quia fides est principium, *fundamentum & radix nostræ justificationis.* Doctrinam, præsens Evangelium respiciendo, dabo, quomodo fide in morbis & afflictione uti debemus.

Nemo sustineret sectiones & ustiones Medici, nisi crederet fore ad salutem, dum ita Medicus asserit: sed quia iudicium Medici pro suo assumit, omnia sustinet libenter, sed fidem sæpè habemus ut lucernam sub modio, nolumus ejus luce uti, hinc de multis judicamus juxta nostrum sensum, & erramus. Si enim agimus aliquid quia habemus rationem probabilem, sicimus per glaciem quia probabile quòd nos sustinebit, sustinuit enim alios. Multò quavis ratione fortior, utpotè certior, fides. Hinc Heb. 11. *Sancti per fidem vicerunt regna &c.* Res certissima est quàm DEus dicit. Salvian ad Ecclesiam l. 2. *Si futuras poenas credimus, absque dubio evitare debemus: Si autem non devitamur, non credimus: Si autem non credimus, Christiani nequaquam sumus; neq; enim possumus dicere quenquam Christianum, qui non putat Christo esse credendum. &c.* Quid agimus? non dubiis rebus vincimur, sed evidentibus coarctamur. Quod ille de poenis æternis, hoc ego de morbo. Credimus à DEO morbum immitti, à DEO bono, quocirca in nostrum bonum, quid morbum detestamur? credimus quòd per morbum patienter tolera-

rum

tum possumus effugere supplicia alterius vitæ, & coelum promereri, quid lamentamur? Tertull. de idololatria. *Si vis Domini discipulus esse, crucem tuam tollas, & Dominum sequaris necesse est, id est, angustias, & cruciatus tuos.* Dicimus nos credere. Greg. hom. 26. *Ille verè credit qui exercet operando quod credit.* Hugo Victor. l. 4. de anima. *Quosdam sciens DEUS multis peccare posse, flagellat eos in infirmitate ne peccent ut eis utiliùs sit frangi laboribus ad salutem, quàm remanere incolumes ad damnationem.* In vitis PP. scribitur. Theodoro gravis passio capitis infligta dolores acerrimos excitabat: qui cùm oraret Pachomium ut eum suis relevaret orationibus ait ad eum. *Putasne Fili quòd alicui contingat dolor, aut passio aut aliquid eiusmodi, sine permissione DEI? idcirco in dolore sustine, & in humilitate tua patientiam habe, & quando voluerit Dominus conferet sospitatem.* Ita S. Pachomius fide utebatur contra morbum, qui etiam hæc addidit. *Bona est abstinentia, & in oratione perseverantia, tamen infirmus magnum premium adipiscitur, cùm longanimis & patiens invenitur.* In vita S. Joannis Ægyptiaci Eremitæ scribitur. Rogabat hunc sanctum quidam Monachus, ut eum à febre liberaret. Ille respondit. *Rem tibi necessariam cupis abjicere. Ut enim corpora nitro vel aliis ejusmodi lenimentis ablunantur à sordibus; ita anima à langvoribus, aliisq; ejusmodi castigationibus purificantur.* Hæc fide utebantur Alexandrinæ Moniales, ut est in vita S. Eugenæ. Cùm enim aliquam infirmari contigit, non ei fomentum aut adjutorium aliquod medicina conferebatur, sed tanquam maximam à DEO accepisset benedictionem morbum accipiebat, & tolerabat languorem. Morbi præterea sunt in pœnam peccatorum, unde Christus alicui quem curaverat dixit, *Amplius noli peccare ne quid deterius tibi contingat.* Quis autem in hoc sæculo nollet sua exolvere peccata, cùm nullus sit tam gravis morbus qui comparari possit purgatorio? Hinc quidam senex ut est in vitis PP. solitus quolibet

quolibet anno infirmari cum unum sanus exegisset, lamentabatur. *Dereliquit me Dominus & non visitat me.* Ideo S. Bern. epist. 321. dissuadet medicinas sumere, & addit. *Credo autem quod & ego spiritum habeam & consilium DEI in hoc.* Et Salvia. lib. 1. de gubernat. *Queris quid ratione infirmi sunt SS. Viri? respondeo breviter, quia ideo SS. Viri infirmiores se faciunt, quia si fortes fuerint Sancti vix esse possunt.* &c. *Caligo corpus meum &c.* Si fortitudinem carnis Apostolus metuit, quis rationabiliter fortis esse presumit? Idem epist. ad Caturam sororem. *Fortitudo carnis semper menti inimica est, caro concupiscit adversus spiritum, & spiritus adversus carnem.* Ergo si repugnante corpore quæ volumus facere non possumus, infirmandum carne est ut optata faciamus. In morbo caro non blanditur, & si utamur fide debita quæ per carnem contraximus, solvimus. Greg. l. 9. epist. 25. *Qui ex carnis blandimento multa peccavimus, ex carnis afflictione purgamur, pena presens si animum afflictum convertit, finis est culpe precedentis.* In morbo Christus illuminat peccatorem in tenebris jacentem, qui non agnoscit in quo sit periculo, Non videt quid perdidit. Sed cum morbus accedit, videt rerum vanitatem ob quam DEum deseruit, advertit ad poenarum gravitatem. Deinde velut medicus pulsus; ita Christus cor tangit, & conteritur. Ezech. 3. *Abii amarus in indignatione spiritus mei, ideo manus Domini erat mecum confortans me.* Morbus adducit ad confessionem. Dat donum orationis. Tum restituit quæ fuerunt aliis injustè ablata Hieron. ad Paulinum. *Facile contemnit omnia qui semper cogitat se moriturum.* Et cum hoc fit, sæpè etiam DEus reddit sanitatem. AB. Ammone rogabat quidam filio suo sanitatem, ille dixit. *Reddite Viduæ bovem quem furati estis, & sanus vobis fiet Filius vester.* Tunc propositum fit vitæ in melius commutandæ. S. Evagrius volebat se ingressurum Religionem, differebat, incidit in morbum

nec convalescere poterat. Venit ad illum S. Melania ignorans ejus votum, & dixit. *Non mihi placet fili tam longa infirmitas. Dic ergo mihi quae sunt in corde tuo. Non enim est absq̃; permissu DEI haec infirmitas tua.* Fallus ille suum errorem, & in proposito corroboratus convaleuit. Ita in vitis PP. lib. 3. Tunc spes de venia peccatorum corripitur. Greg. Pastor. p. 3. *Nisi correctus hereditatem dare disponderet, erudire eos per molestias non curaret.* Edificamur in templum Salomonis, quod, dum esset ejus materia extrà, cum strepitu malleorum aedificabatur, sic nos cum simus in terra, sed in monte non est auditus malleus in quo templum construebatur, sic fiet in coelo etsi hic lapides non elaborantur, non confluent in fabricam. Cum asina Balaam percutitur, cum veritatem dicit. Greg. ibid. *Admonendi sunt agri quanti muneris sit molestia corporalis, quae & admissa peccata diluit, & ea quae admitti poterant compescit.* Denique si nec morbus nos emendat, quid emendabit? Si in illo non sumus memores novissimorum, quando erimus? B. Isai. orat 26, cum infirmus visitaretur à Petro Abbate, qui hanc ipsam orationem illo dictante scripsit, videretque eum sibi compati, dixit. *Vix ita morbo vexatus possum illius acerbi temporis recordari, tantum abest ut ejus memor essem futurus si caro valeret.*

CONCIO III.

Pro Feria Sexta post Cineres.

Diligite inimicos vestros. Matth. 5.

REm unam vobis (vadebo, quam non esset opus (vaderen nisi contrarium faceretis. Non occidite vos, facite aliquid in gratiam Christi quod à vobis petit, facite ut vestrae orationes quod volueritis impetrent à DEO, efficite vos Filios DEI, poenas quas illi pro peccatis vestris debetis è memoria

mōria ejus abolete, & ut omnia verbo comprehendam, quia, vos uno facto præstare potestis. Diligite inimicos vestros.

Res est amara diligite inimicum, si svaderem ut inimicum propter illum ipsum diligeretis, an enim amore dignus? Neq; ego hoc svadeo. Quis vellet corpus suum flagellare, bona erogare &c. propter hæc ipsa? Sed quia hæc facit ut dimittantur peccata, libenter facit, ita *dimittite, & dimittetur vobis*. DEUS habet cum scriptum quod tuis peccatis consecisti, in eo est, debere te illi decem millia talenta, debes ipsi solvere, hoc tradit inimico tuo ut ipse nomine ejus recipias, non debes inimico amorem, sed DEO debes, hunc reddi jubet DEUS inimico. Et in offensa inimici duo sunt, id quod tibi molestum seu poena tua, & peccatum illius. Si attendas poenam, à DEO est. Illi né vis irasci? Amos 3. *Si est malum in civitate quod Dominus non fecerit?* Ad hoc advertebat Jobi. Cum multa intulissent illi mala Sabæi, non dixit, Sabæi mihi abegerunt boves, camelos, &c. sed *manus Domini tetigit me. Dominus dedit, Dominus abstulit*. Sed major Jobo Christus. Calicem illi, id est tormenta, dabant Scribæ, Pharisei, quid ille. Joan. 18. *Calicem quem dedit mihi Pater non vis ut bibam?* DEUS tibi has tribulationes immisit, inimicus tuus solum est virga quâ te ille percutit. Isai. 10. *Assur virga furoris mei*. Cui potes irasci, virgæ, an DEO percutienti? Quod si in actione inimici consideras, quia est peccatum. Hoc est à diabolo, sed tibi non nocet plûs, quàm si ille occideret, sed jam si inimicum odisti, quia tibi nocet, & ideo illi vis nocere, ita facis, ut ille quem inimicus à tergo complexus, hunc ille, dum vult confodere, per suum corpus fodit, & inimico quidem parùm aut nihil nocet, seipsum verò certò occidit.

Sed superest aliquid majus quod dilectioni inimicorum promittitur. Excidat quisquam filius Principis jure hæreditatis, insuper adjudicetur rogo, proponatur illi conditio. Re-

dibis ad jus, à rogo eris liber, tantummodò parce servo tuo qui
 te verbo offendit. Vellentne ille parcere? Omnes ob peccata,
 jure coeli excidimus, inferno adjudicati, similem conditionem
 offert nobis DEUS, quid eligemus? *Diligite inimicos ut sitis Filii
 Patris vestri.* Amplius est. Inimicum lædere non potes nisi
 DEUM lædas, DEUS te interponit medium inter te & illum,
 fode ergo inimicum. Non faceres certè si medium se Rex in-
 terponeret. Quid si insuper iste ipse Rex, offeret tibi chartam,
 & in hac ipsa scriptum. *Eris meus hares, & parce inimico,* velle ne
 illam concerpere? Tibi fac gratiam. Quid amplius jubet DEUS,
 ut diligas, non vis? Cœlum & Sol currit, Josue nomine DEI jus-
 sit ut staret, stetit. Terra sustinet pondera, jussit DEUS ut ab-
 forberet Dathan & Abiron, fecit. Petra percussa non dat nisi
 ignem, jussa nomine DEI dare aquas Num. 20. Dedit. Tu vis
 esse pertinacior? Si mala precaris inimico, tibi imprecaris. Greg.
 hom. 27. *Alius mortem inimici petit &c. Quisquis sicorat, in ipsis
 precibus contra Conditorem pugnat. Unde ei sub specie Jude dicitur
 Psalm. 108. Fiat oratio ejus in peccatum. Oratio autem in peccatum est
 illa petere, quæ prohibet ipse qui petitur.* Scribit Avila ep. 6. S. Eli-
 sabeth Ungariæ Regis filia oravit semel ut DEUS daret benefi-
 cia illis qui se affecerunt injuriâ, & audivit è coelo. Quòd nun-
 quam ejus placuit DEO oratio, ut ista, & quòd ipsi propter eam
 omnia condonentur peccata. Jerem. 8. *Si Moyses & Samuel ste-
 terint coram me &c.* Quærit Greg. homil. 17. Cur isti potissi-
 mùm nominantur ubi de oratione agitur? & responder. *Hi
 duo tantummodò incuncta testamenti veteris serie etiam pro inimi-
 cis suis leguntur exorasse. Exod. 18. Unus à populo lapidibus impeti-
 tur, & tamen pro lapidatoribus suis deprecatur. Alter 1. Reg. 12. ex
 principatu dejicitur. Injuriam fortè possemus retinere si ipsi ve-
 niâ non egeremus, omittamus in oratione nostra. Et dimitte
 nobis debita nostra. &c.* Sed si hanc conditionem omiserimus,

ait

ait Greg. l.c. *Advocatus noster precem quam composuit non recognoscet.* Plurimum refert charitatem habere, nam si illam non habuerimus etiam si ceteræ virtutes adsint nobis, nihil sumus. Greg. hom. 38. *Si quis quemlibet amat, sed propter DEUM non amat, charitatem non habet, sed habere se putat. Ille propter DEUM diligit eos quos diligit, qui jam & eos diligere à quibus non diligitur, scit. Probari charitas per solam odii adversitatem novit. Sed ut idem homil. 35. Plerumq; patientes esse videmur quia retribuere mala non possumus.*

Quid ergo agendum si nos quispiam offendit? Distinguendum inter hominem & ejus factum, res enim istæ sunt duæ diversæ. Et agendum quod tradet Greg. lib. 4. epist. 26. *Opus DEI est homo, sed opus hominis vitium. Nos ergo discernamus quid homo, & quid item DEUS fecerit: & neq; propter errorem odio habeamus hominem, neq; propter hominem diligamus errorem. Possumus requirere ut damna quæ nobis intulit compenset, ut puniatur, sed ab his contemptus & odium absit. Vultis perfectius consilium? Dat illud S. Diadochus Episc. Photices in veteri Epiro Illyrici. Audi vi pios quosdam dicere, non licere dare locum quibuscunq; diripiendi ea, quæ ad nos alendos, vel pauperes recreandos habemus: præsertim si, qui hoc committunt Christiani sunt, ne dum tolerantius ferimus, eis qui nos injuriâ afficiunt occasionem peccandi praebeamus. Hoc verò nihil aliud est quàm per simulationem sui magis quàm se amare. O excusationem, à ratione alienam? &c. Quare præclara res est perpeti violentiam eorum qui volunt iniuriam facere, & preces pro iis adhibere, ut per penitentiam non autem per restitutionem eorum qua diripuerunt de crimine direptionis absolvantur. Denique doctrina S. August. in verba Matth. Si frater tuus in te peccaverit &c. benè memoriæ imprimenda. Docet ibi debere non solum remittere offensam, sed etiam eum qui nos læsit inducere seu adducere ad*

hoc, ut ille suum peccatum agnoscat, de illoque poenitentiam agat, & qui hoc negligit, dicit illis August. *Plus tu nocet tacendo, quam ille convitiando.* Quia cum per hunc actum charitatis possis lucrari animam inimici, omittis illum. Tum addit. *Si offers DEO decimas aut aliquid ex tuis horreis, offers munus quod lucratus es horreo, & non offers quod lucratus est Filius DEI suo sanguine.* Hoc est animam inimici. Tum monet, si non dimittis, non solum tibi DEUS non dimittet, sed etiam peccata quae dimisit, saltem quoad aggravationem revocabit. *Sic non dimiseris proximi peccata, & ille revocabit tua.* Et ad hoc allegat exemplum servi cui Dominus dimisit decem millia talenta, ille vero noluit conseruo dimittere centum denarios. &c. Matth. 18.

CONCIO IV.

Pro Sabbato post Cineres.

Ascendit JESUS in naviculam, & cessavit ventus. Matth. 6.

Vitam nostram comparat Salomon navibus poma portantibus, poma dum portantur multa putrescunt, & si unum fuerit putridum, inficit alia. Neque diuturna potest esse cum pomis navigatio. Hoc singulis hominibus, hoc totis communitatibus evenit, sed insuper advenit tempestas & totas mergit naves. Inquiramus quis hos concitet ventos?

Accidit Ezech. 8. in Jerusalem magna tempestas pestis, orabat populus, augebatur pestis, orabat Ezechiel & mirabatur quod DEUS non miseretur. DEUS tulit Prophetam in Jerusalem ut hujus rei causam videret, & ostendit illi in primis idolum zeli, ad quod populus recurrebat. *Fili hominis vides quid faciunt isti?* Vidit Propheta justam iram DEI. Tum Prophetam duxit DEUS ad unam placeam dicens. *Fode parietem, &*
vide

vide abominaciones quas isti faciunt. Fodit, & vidit diversas imagines bestiarum pictas quibus Senes civitatis offerebant incensum. Agnovit & hic justam DELiram Propheeta. Amplius, duxit illum DEUS in aliam plateam, & ecce mulieres plangebant Adonidem filium Veneris. Adhuc ulterius ductu DEI in templo vidit, verrentes templo dorsum & adorantes ad Orientem. Tum DEUS, propter hæc peccata puniam, *nec parceret oculus meus, nec miserebor, & cum clamaverint ad aures meas voce magnâ non exaudiam eos.* Quatuor his peccata ostenduntur propter quæ fit tempestas.

Primum est idolum zeli, cum pro se suisq; zelum malū habent, infirmatur quis recurritur ad sagas, amissa res &c. defuncti proles &c. Hoc est omisso DEO, recurrere ad ipsius hostem. Levit. 20. *Vir, siue mulier, in quibus pitecicus, vel divinationis fuerit spiritus, morte moriatur, lapidibus obruent illos tanquam insectum venenatum, quod nemo tangit manu ne inficiatur, sed lapidibus mactat.* *Obruent illum, scilicet omnes, quia supra omnes iram DEI adducit.* Ita Saul recurrens ad sagam i. Paral. 10. non solum pro se, sed etiam pro suis posteris regnum perdidit. *Mortuus est Saul propter iniquitates suas, eò, quod prævaricatus sit mandatum Domini, & non custodierit illud, sed insuper etiam pitecissam consuluerit, nec speraverit in Domino propter quod interfecit eum, & transtulit regnum ejus ad David filium Isai.* Hoc luerantur qui recurrunt ad Zingaros, ad Astrologos judicarios & divinationes, juramenta super sclopos &c. Exercetur etiam zelus propter superbiam, cum dicunt, iste promotus est ad dignitatem, cur non ego? &c. Tales qui ambiciosè quærunt dignitates in perjurio frequenter cadunt, quod est gravius homicidio: cadunt in furta publica, quæ sunt graviora quàm si private personæ fierent, dum avarè sibi compensant quod prodigaliter in acquisitionem dignitatis profuderunt. Turbatur regimen,

gimen, dum quisq; vult regere. S. Aug. serm. 22. in illud Matth. *De die autem illa &c.* comparat superbum cum dæmone, & ostendit illo esse peiorem, quia magis habet dæmon unde superbiat. Non enim illi dictum est. *Pulvis es & in pulverem &c.* Audiant quid dicat Greg. lib. 2. in 1. Reg. c. 1. *Frustra quæ DEI sunt accipere gestiunt, qui in eo quod superbiunt largitorem munerum sibi adversantem reddunt.*

Secundum peccatum vidit Propheta quia imaginibus adolebant incensum. Adolent, qui in ludo chartarum, emittunt blasphemias, aut perjuria. Pro his peccatis veniunt plagæ. Eccli. 23. *Vir multum jurans implebitur iniquitate, & non discedet à domo illius plaga.* Quia ut Glossa in Isai. 18. *Omne peccatum blasphemie comparatum levius est.* Ibid. *Nihil horribilius est blasphemiam quæ os suum ponit in cælum.* Superat peccata Ethnicorum, quia ut S. Thom. 2. 2. q. 14. Infidelis ea dicit de DEO & loquitur quæ licet sint falsa, tamen credit vera, Christianus è contrà. Superat homicidam, quia hic nolle offendere DEUM, sed solum hominem; blasphemus DEUM. Superat Judæos. August. in Matth. 22. *Magis peccant blasphemantes DEUM triumphantem in cælis, quàm qui crucifixerunt eum ambulantem in terris.* Et ratio est, quia ut 1. Cor. 2. Si Judæi cognovissent, non crucifixissent; isti cognoscunt & blasphemant. Deinde Ethnici & Judæi non se obligaverunt DEO in baptismo. Præterea Judæi Act. 7. Continuerunt aures suas ne audirent blasphemias. Non est ergo mirum quod communitates quæ tolerant blasphemos à DEO non tolerantur. Quod verò insensum adolere imaginibus, sit, ad ludum chartifoliorum blasphemare, docet S. Vincent. serm. 2. feriâ 6. post Cineres. Punit DEUS propter perjuriam maximè Magistratum, qui jurant se justiciam servaturos. & ut servetur procuraturos, neque id faciunt, Exod. 22. *Pupillo & vidua non nocebitis, si laeseritis eos,*
clama-

clamabunt ad me, & ego exaudiam clamorem illorum, & percutiam vos gladio.

Tertium peccatum fuit. Plangebant Adonidem, hoc est, Sacra Veneris faciebant, quod notat luxuriam Ezech. 33. Oculos vestros levatis ad immunditias vestras, nunquid uxorem proximi sui polluit. Sed vivo & ego dicit Dominus, quia dabo terram hanc in solitudinem & in desertum. Quia ut Greg. lib. 5. in Reg. De vitio luxuria per B. Job dicitur Job 31. Ignis est usque ad perditionem germinans, & omnia eradicans germina, vastator quippe fornicationis spiritus dicitur, quia quem invaserit, ei nimirum nulla virtutum dona dereliquit. &c. vastari dicitur cui perditâ castitate ad vitam bona alia nulla prosunt. Quartum peccatum erat, Venerunt dorsum ad templum. Contemptus dierum festorum. Sed dum nos DEO subtrahimus tempus illius, ille nobis aufert tempus nostrum, & qui debebat vivere annis pluribus vivit paucis Jerem. 17. Si audieritis me, dicit Dominus, ut non inferatis onera per portas civitatis hujus in die Sabbati, & si sanctificaveritis diem Sabbati ne faciatis in eo omne opus; ingredientur per portas civitatis hujus Reges & Principes sedentes super solium David, & ascendentes in curribus & equis, ipsi, & Principes eorum Juda, & habitatores Jerusalem, & habitabitur civitas hac in sempiternum &c. Si autem non audieritis me ut sanctificetis diem Sabbati, & ne portetis onus, & ne inferatis per portas Jerusalem in die Sabbati, succendam ignem in portis ejus, & devorabit domos Jerusalem, & non extinguetur.

CONCIO V.

Pro Dominica Quadragesimæ, Prima Concio.

Postquam ieiunasset quadraginta diebus. Matth. 4.

IN tanta observatione fuit hoc ieiunium cuius Christus dedit exemplum, Apostoli præceptum, ut dixerit Basil. hom. de ieiunio. Quadragesima est requies cocorum. Scripsit Niceph.

lib. 17. Cùm pisces debuissent Constantinopoli, iussit carnes exponi venales Justinianus Imp. Nemo voluit emere, imò protestati sunt, omnes potiùs se velle mori, quàm carnes edere. Imò eò res processit, ut Paula de qua Hieron. ep. 27. Nunquam à medicis adduci potuit ut jejunium solveret, imò quod plus est, vel guttam vini sumeret. Tempore S. Antonini pro mortali habebatur panem sumere in collatione. Et S. Aug. serm. 7. De diversis est doctrina. Illi qui sic à carnibus temperant, ut alias escas & difficilioris preparationis, & premii majoris inquirunt, multum errant: non est enim hoc suscipere abstinentiam sed mutare luxuriam. Cùm enim Judic. 7. Frangitur laguncula, scilicet corporis, tum vincuntur Madianicæ. Et frangi debet non mulceri. Est tamen jejunii præstantia omnis in anima, & de hoc jejunio spirituali proposui dicere.

Compositus est homo ex anima & corpore, etiam animam opus jejunare. Parùm est in corpore jejunare. Venter escis esca ventri, utrumq; destruet DEUS. Unde 40. dies assignati jejunio? Greg. hom. 15. Quadragenarius numerus custoditus, in quo virtus Decalogi per quatuor libros Evangelii impletur, & quasi decima anni DEO datur. Decem DEI præcepta quatuor modis violantur, cogitatione, verbo, opere, & omissione. Hinc consurgunt 40. violationes, dignum est ut pro quâvis, die una jejupemus, Greg. ibid. Per carnis desideria Decalogi mandata contempnimus, dignum est ut eandem carnem quater decies affligamus. Sed non de corporali jejunio dicere institui, in quo ergò consistit spirituale? ut jejuset voluntas à cibis venenatis. S. Th. de Villanova Conc. hod. Quid prodest jejunare, & in die jejuni exercere ludos, venationi incumbere, deliciis & choreis insistere? Jejunent omnes sensus, peccaverunt omnes Domino, faciant omnes satisfactionem. Totus jejuna, totus peccasti. Sed hoc jejunium optimè intelligi potest ex impugnationibus ejus quæ factæ sunt Christo,

Christi
nis, oc

omni

temp

laicu

SS. P.

illæ

nicat

mit si

gerit.

quicu

luit, se

falsò al

custodia

culo ad

stor: q

omnes

Ecce

Addic

lactra?

se om

idiplu

Ava

Cim

bi jej

idoli

dabo

vera

Pl. 75

Christo, & possunt ad tria reduci. Ad concupiscentiam carnis, oculorum, & superbiam vitæ, & ab his jejunandum.

Statuit enim supra pinnaculum templi. Ecce superbia. Hinc omnis origo mali, quod aliqui nolint esse cum ceteris in templo, audire Pastores, regi. Hinc ortæ hæreses, dum unus laicus, opifex: melius se intelligere Scripturam putat quàm SS. Patres, Concilia, Pontifices, illos falli se solum sapere. Hinc illæ verè Hæreticæ voces, infernum fingi à Sacerdotibus, fornicationem non esse peccatum mortale &c. Hinc laicus assumit sibi iudicium supra Sacerdotem, in curam se Ecclesiæ ingerit. Ovis vult regere Pastorem, ut Justinianus Imper, Scias quicumque est talis quod te non Christus in hoc pinnaculo posuit, sed Sathanas qui te ad præcipitium ducit, qui Scripturam falsò allegat, falsò interpretatur. *Angelis suis mandavit de te ut custodiant te. Subtinet, in omnibus vis tuis.* Estne via de pinnaculo ad terram? Jejunemus ab hoc vitio; qui est Pastor sit Pastor: qui ovis sit ovis. Quosdam posuit Christus Doctores, si omnes Doctores, quem docebunt?

Hec omnia dabo tibi. Ecce concupiscentia oculorum. Ecce Avaritia. Scivit avaritiam esse idolorum servitutem. Addit, *Si procidens adoraveris me.* Sed quomodo Avarus idololatra? Qui aliquid pro DEO habet, super omnia æstimat, ab illo se omnia habere dicit, illi suum corpus & animam devover, an nō id ipsum circa nummos Avarus facit? Eccles. 10. *Nihil scelerius Avaro.* Nisi avaritia cesset, jejunium non prodest. Zachar. 7. *Cum jejunaretis nunquid jejunastis mihi?* Cur ita? Greg. hom 15. *Sibi jejunat, si ea quæ sibi suæ rahit, pauperibus non tribuat.* In honorẽ idoli sui jejunat. Sed videte quomodo hic illudamini. *Hec omnia dabo tibi, Italiam, Hispaniam, &c.* Sed hæc quæ ostendit nō erant vera, verum solum in aëre formata, & veluti in somno ostensa. Ps. 75. *Dormierunt somnum suum, & nihil invenerunt omnes viri di-*

vitiarum in manibus suis. Evanuerunt ut somnia hæc lucratur avarus. Ostendit dæmon ut in somno. Surge qui dormis, quid ex his tecum feres? jacent divites in sepulchro, nec est qui sepulchri parietes vestiatur, qui in illis putrefactam mutet vestem. Imò ante mortem hoc ipsum avaris evenit. Scripsit verè Nicetas. Ut qui noxium aliquem cibum sumpsit, unà cum eo etiam probos evomit: sic qui inique congerendis opibus studet, non solum ipsas, sed etiam eas, quas jure possidebat, amittit. Dic ut lapides isti panes fiant. Ecce concupiscentia carnis, seu quidquid sensibus blanditur, Non sola gula jejundet, sed & lingua, auris &c. Uramur ergo parcius verbis, cibis, & potibus, somno, jocis & arctius perstemus in custodia &c. Tentatio hæc est. Neque dæmon faciat intendit, alioqui famenti panes non lapides tulisset. Abstinemus ab oblectamentis etiam propter corpus, cur non propter animam? sedat ex præscripto medici aliquando æger in tenebris, silet, calorem & ustionem sustinet. Ut hujus suavis fraudes intelligamus qui nos ad violandum hoc jejunium ducit, argumenta videamus, & simul quod nullum sit ullius momenti. Si Filius DEI es dic ut lapides &c. Imò si Filius DEI est, potest esse absque cibo: & licet non esset Filius DEI, potuisset mutare lapides, sicut Magi in Ægypto mutarunt virgas in serpentes. Si Filius DEI est agnosceret tuos dolos. Iterum, si Filius DEI es, mitte te deorsum. Imò deberet sursum ire. Illi enim dixit Pater, Sede à dexteris meis. Si Filius DEI es, adora me. Imò tu adora illum. Hæc omnia, dabo tibi. Nunquid si Filius DEI est non omnia sunt illius? imò si Filius DEI est, tu ab illo pete. Addit. Quia omnia mihi sunt tradita. Quis ea tibi tradidit? quomodo hæc dicis coram Filio, qui scit cui Pater aliquid tradidit? Damasc. lib. 4. de Fide Christi tentatus est & vicit, ut nobis victoriam pararet. Agnoscamus quid nos ducit ad pinnaculum templi, Superbia propter quam deiei

dejectus dæmon. Quid supra montem? idololatria. Quid ad lapides? sensuum oblectatio. Vincamus ut Christus. Superbiæ opponamus. *Non tentabis Dominum DEUM tuum.* Cùm te DEUS non posuerit Doctorem, noli putare quòd per te sis docturus. Avaritiæ. *Dominò DEO tuo servies.* Quid prodest si DEUM amittas? sensibus, *Non in solo pane.* Sunt aliæ oblectationes.

CONCIO VI.

Pro Dominica Quadragesimæ, Altera Concio.

Ductus est Iesus in desertum. Matth. 4.

ITa planè homini accidit sicut Nobili cuidam, qui Regi suo voluit eripere regnum, captus, inter viles operarios alligatus curriculo ut eum instar iumentum trahat. *Homo cùm in honore esset non intellexit.* Obediuit voci tentationis. *Eritis sicut Dii.* Quid deinde. *Comparatus est iumentis insipientibus,* trahit curriculum, non vadit ut vellet. Gal. 5. *Videò aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ.* Non quod volo facio bonum. Corpus non obedit, Spiritus quidem promptus &c. Non tamen illum Nobilem deseruit optimus Rex, & videre quem modum illi porrigat ad recuperandam dignitatem.

Ita homo propter suum lapsum animo concidit, ut vix ad amissam dignitatem reparandam aspirare auderet: videbat quid fecit, dæmon qui illum decepit potestatem in eum accepit. Vider huius novi Domini quantæ sint vires. *Non esse potestatem super terram quæ ei comparari possit.* Interim ipse Rex suggererat, ut peteret sibi in subsidium ejus brachium. Patris brachium est DEI Filius. Ita Isai, *Consurge, induere fortitudinem brachium Domini.* *Consurge sicut in diebus antiquis.* Quando mihi assistebas ante meum peccatum. Vide quæ patior, Non est hic

tyrannus tanti ut resistat tibi, jam illum in coelo superbientem debellasti. Nunquid non tu vulnerasti superbum, percussisti draconem? Silere petebat David Ps. 16. *Domine praeveni eum, & supplantam eum, eripe animam meam ab impio: frameam tuam ab inimicis manus tuae.* Anima mea est framea tua, non decet ut sit in manu tui inimici. Quia anima in corpore est ut gladius in vagina. Gen. 6. ubi legimus. *Non permanebit spiritus meus in homine quia caro est.* Pagninus legit. *Non erit in vagina spiritus meus.* Tam potens est haec framea ut sola voluntate possit infernum expugnare: sed nihil faciet nisi brachium DEI se illi junxerit. DEUS respondit ex sua bonitate Ps. 10. *In Idumaeam extendam calceamentum meum:* Pagninus legit. *Projiciam chirothecam meam.* Idem Pagn. in tabernaculo linguae S. memorat hunc morem fuisse Ducibus antiquitus, cum aliquem locum oppugnarent, in signum quoddam nonnisi eo capto essent recessuri, injiciebant, vel chirothecam vel pugionem, vel aliquid ejusmodi. DEUS dicit. *Extendam calceamentum, projiciam chirothecam.* Greg. ubi hom. in Evang. explicat illud. *Non sum dignus solvere corrigiam calceamenti ejus* per calceamentum intelligit humanitatem Christi quae occultat Divinitatem. Desertum in quo Christus jejunavit, vocabatur Quarantana, ut scribit Bredembachius. Et incipit juxta Anathoth, extenditurque ad desertum Engaddi juxta mare mortuum, quod est. Conterminum Idumaeae seu regioni Edom. *Ductus est JESUS in desertum,* extendit in Idumaeam calceamentum. videamus pugnam. Descripsit hanc pugnam Isai. 14. juxta LXX. qui, ubi nos legimus. *De radice colubri &c. Legunt ex semine serpentum egredientur gemina aspidum, & ex genimine eorum egredientur serpentes pennati.* Has tres facies hostis sumpsit, primo vasis serpentis, deinde aspidis, tum serpentis pennati. S. August. docet apparuisse daemone Christo in specie Fremitæ. Ecce serpens. Non habeo tibi

beo tibi famenti quod opponam. *Dic ut lapides isti &c.* Jam aspidem induit, terrior apparet. *Mitte te deorsum ibi sacrificia offeruntur.* Si Filius DEI es, tibi sacrificatur. Deut. 32. *Venum aspidum insanabile.* Denique fit severior volans draco quales sunt in Aegypto Cerastræ quæ solo halitu necant. *Si adoraveris me.* Sciebat ad maximum crimen sufficere si vel externè quis idololatriam committeret, Greg. hom. 16. *Per gulam tentat ut serpens Adamum, per vanam gloriam ut aspis: per sublimitatis avaritiam ut serpens pennatus.* Quibus contrà indutus armis processit Christus? Ps. 68. *Operui in jejunio animam meam.* Basil. hom. 1. de Jejuniis. *Dominus noster non prius in carne quam pro nobis assumpserat diaboli insultum excepit, quàm eam jejunio communisset.* Et tunc ut Chrysost. serm. 12. *Ipse victor singularis adinvenit jejunium Quadragesima, statuens in procinctu ut quaterna decade jejunii quadraturam mundi totam muro inexpugnabili communiret.* Sub illis tribus artibus dæmon omnia alia bellica produxit instrumenta, Luc. 4. *Et consummata omni tentatione diabolus recessit ab eo.* Ambr. lib. in hunc locum. *Neq; enim consummatam omnem tentationem Scriptura dixisset, nisi in tribus esset omnium materia delictorum.* Victus denique dæmon. Anonymus in Catena Græca, *Trino casu adversarius depositus secundum pugnatorem artis decretum.* Quæ permittit ut victus pugil ter instauret pugnam. Eo hic est factum quod Greg. homil. 26. *Sicut Christus moriendo mortem nostram vicit, sic tentationibus suis nostras tentationes superavit.* Jam dæmon conculcatus, prosequere homo victoriam, redi ad nobilitatem. Ps. 90. *Super aspidem & basiliscum ambulabis &c.* Voluisti Lucifer lapidem verti in panem, infixit eum tuo capiti Christus ut David Goliatho & te armis exuit Abac. 3. *Percussisti caput de domo impii, denudasti fundamentum ejus.* Voluisti illudere Christo, ipse datus es in ludibrium. Ps. 103. *Draco iste quem formasti ad il-*
luden-

luctandum ei contractus est, confusus. Aug. Latrare potest mor-
dere non potest, tanquam canis in catena. Jam illi illudica pud
Job 40. Ecce Behemoth quem feci tecum, fenum quasi bos comeder.
Jam rideatur Cant. 2. Capite nobis vulpes parvulas quæ demoluntur
vineas. Greg. Nyssen. hom. 5. in Cant. Non dicit, venamini aprum
sylvestrem, vel singularem ferum, aut rugientem leonem, aut ma-
gnam balenam, aut magnum draconem, sed parvas vulpes, exerci-
tum demonum. Ecce iterum Cant. 4. Surge Aquilo & veni. Lu-
ciferi dictum, Ponam in Aquilone sedem meam. Cur advocat Aquil-
lonem? irrissio est vitium demonis, Steph. Cantuarien. in 4. Amos
Allegor. Bibl. Aquilo sonorus est & asper & stridet sed non pluit. Ac si
diceret quod August. supra. Latrare potest &c. Scribit Sophron.
in prato 166. de Abbate Theodosio, is ab Angelo, cum Æthyope
jussus luctari tanto ut capite nubes excederet, territus respon-
dit. Non universum genus hominum si in unum confluat cum
hoc luctari valet. Ad hoc Angelus. Te luctari opus, vix certa-
men coepit Abbas, Æthyops evanuit cum ejulatu. Candidi ve-
rò Juvenes coronas imposuerunt Abbati. Acclamant victo-
ribus Angeli, & Christo accesserunt Angeli &c. ut vincamus
monet Chrysost. hom. 4. in Genes. Tantum cura sit, ut ipsa quoti-
die arma (frameam, id est animam) abstergamus ita, ut fulgida
sint, ut radicatus excacent oculos maligni demonis contra salutem
nostram omnia machinantis.

Ostendit Christus modum vincendi hostem, volumus né
vincere & amissam dignitatem recuperare? Sapientia æterna
hunc modum ponit, homo alium quæret? non vincet. Conte-
mnit Quadragesimam & manet in servitute. Taceo alia bona
jejunii. Ut illa, quid vires Samsoni dedit? Basil. homil. 1. de je-
junio. Cum jejunio in utero Matris conceptus est, cum jejunio
educatus est, jejunio in virum adolevit. Quid Daniele a leonibus
defendit? Ambr. de Jejunio & Elia cap. 7. Sic eum constrinxerant

rant jejunia ut in ejus corpore ferarum moribus locus esse non posset. Quid ex hominibus facit Angelos? Achanas. orat. de Virginic. Qui jejuniis utitur Angelici Ordinis censendus est. Quid proximum facit DEO? S. Ambr. enarra. i. in Jonam. Aliter DEO proximi esse non possumus nisi ad eum jejuniis propinquemus, DEUS enim ipse semper jejunans & sanctus est. Denique Chrysol. serm. 12. Jejunium scimus esse arcem DEI, arma Christi, murum Spiritus S. vexillum fidei, sanctitatis trophaum.

CONCIO VII.

Pro Dominica I. Quadrages. Tertia Concio.

Ductus est Jesus in desertum à Spiritu. Matth 4.

Quadragesima instituta est ad poenitentiam, Ecclesia. Advenerunt nobis dies poenitentia. Ad hoc cineres. Et ut præiret Christus exemplo, qui poenitentia opus non habuit, ductus à Spiritu S. in desertum. Petita gratia ejusdem Spiritus S. ut ad poenitentiam, alliciam, ducam vos in quoddam desertum quod quisque domi suæ habere potest, imò ubique.

Vocavit ad se DEUS Ezechielem cap. 8. & ait. *Vides quæ isti faciunt?* vide quantæ abominationes in foro, domibus, cellariis &c. Majores videbis, *fode parietem.* Bone DEUS si id dixisset Concionatori alicui in Bacchanalibus proximis, quæ non peccata, quam non licentiam vidisset? solum peccatum remansit, gaudium ubi es? *Transfêrunt hæc omnia.* Ergò in glacie nostras lætities ædificamus. *Veni Auster & perfla.* Solvitur glacies &c. fit desertum. Planè & in aliis ita fit, atque si essemus in ripa alicujus fluvii clausi aggere, rumpitur agger, ubi horti, domus &c. Est juvenis robustus &c. Venit febris &c. fit desertum, fit cadaver, ubi color faciei, animi magni? &c. S. Chrysost. responderet. *Umbra erat totum & pertransiit.* Remansitne aliquid?

aliquid? S. August. Homines, *hæc dimittunt & ipsa peccata secum portant.* O nos stultos qui propter hæc transitoria, pondus in nos peccatorum recepimus! ingrediamur templa, fortè illie aliquid præter peccata inveniemus reliquum ab Antecessoribus. Video sepulchra, quæro quis hic jacet? Juvenis talis, tali domo, &c. Aperi sepulchrum & videas illum? non est jam ille, est putredo, vermis, horror, desertum. Dictu mortue, ubi tuæ vestes, peristromata, famuli, &c. Eamus ad convivia, fortè amplius quid ex præteritis inveniemus. Ramaricus quidam homo dives, invitavit affinem suum S. Amatum Episc. ad epulas, inter cætera illatus mensæ magnus & vetus crater stemmatibus insignitus. Tum Sanctus. *Quot, putas, Dominos hic discus habuit?* Erant illi illustres, modò quid? &c. Si huc venirent, dicerent, hoc ipsum erit de te; vestes tuæ te non comitabuntur. Quod de disco S. Amatus, hoc de agris S. Aftasius. *Dominus plures invenirentur quam gleba.* Ubi sunt? desertum est. Scribebant ad sui memoriam nomina in terris suis, in palatiis. Basil. hom. de morte. *Qua hujus paulò antè dicebantur ab aliis nomen acceperunt.* Multorum neque sepulchra scimus. Quære ex Palatino quis hunc Palatinatum ante 200. annos tenuit, quære ex Prælato, quis hanc Prælaturam? nescient. *Quot discus hic Dominos habuit?* Quot hæc Insula Pontificum capitibus insedit? Summi Pontifices plures jam quàm 240. hanc gesserunt. Imperatores plures quàm 125. hoc Sceptrum portârunt &c. ubi sunt? & quid secum tulerunt? qui ex his peccârunt & non egerunt poenitentiam? hucusque ipsa peccata secum portant. Quid ex illis habemus? desertum.

Constantinus Magnus in hoc desertum duxit suum Principem Ablavium, avarum & ambiciosum. Colligis avare Ablavi, in axima petis. Tum bacillo tres cubitos terræ circumscribens dixit, *Tanto egēs non ampliori.* Ecce certè plusne post mortem

tem ted
Cæfare
recinui
est, ille
Vilhe
conci
dium
thara
clausa
Et pr
ubian

interro
de auro
enim si
quia ob
dicam o
lopes var
liter ad
stiludio
plius. I
oculum
adhuc
mel fi
nis;
Dein
tra a
dio e
get.
scend
plum

rem tecum mansit Magnus Alexander, Otto, Carole? Venite, Cæsares, dicite plusne? Sed neque omnes Principes tantum retinuitis. Sejanus per particulas in quas discerptus, sepultus est, ille Sejanus cui nihil deerat præter Imperium Romanum. Vilhelmus Victoriosus Rex Angliæ ejectis intestinis in partes concisus, & in loco parvulo sepultus &c. Isai. 24. *Cessavit gaudium tympanorum, quievis sonitus latantium, conticuit dulcedo cytharæ, cum cantico non bibent vinum, attrita est civitas vanitatis, clausa est omnis domus nullo introeunte. Quid superest? peccatum. Et propter ista vanissima DEUM offendimus. Ubi es voluptas? ubi amor vindictæ? ubi distamina politica.*

Cras vitam melius instituiam, cras restituiam. Si quis me interrogaret ex quo lapide sit facta inferni porta? diceret quis, de auro, quia avari intrant. Alter de Oniche, quia carnales, est enim similis carni hæc gemma. Alius diceret, ex Adamante, quia obstinati. Sed sint istæ portæ particulares, universalis, dicam quod sit ex smaragdo, quæ est viridis, & spei symbolum, spes vana quia nobis id noneveniet quod aliis, ducit universaliter ad inferos. Agimus sicut Henricus Rex Galliarum deditus hastiludio, monitus ut cessaret, respondit. *Adhuc semel & non amplius.* Et certè semel, nam dum concurrit, hasta adversarii per oculus in cerebrum illapsa. O fatale, *adhuc semel.* Dicimus, *adhuc semel*: non consideramus hoc desertum, & sæpè hoc semel sit nobis ultimum. Ter ædificatum est templum Salomonis; primò, intra annos septem exstructum est à Salomone. Deinde à Zorobabel annis quindecim, demùm ab Herode intra annos 46. quartò non surrexit. *Adhuc semel.* Quævis surrectio ex peccato repetito difficilior priore, tandem non resurget. Figura hæc est nostri, fiat desertum si modò non vis descendere in desertum vanitatis. Factum est desertum illud templum, ubi antea oves immolabantur modò pascuntur, &c. Hoc

est adhuc semel. Et in peccato vestro moriemini. Chrylost. Sanitate indignus, qui curatus, se ipsum vulnerat. Scribit S. Greg. Cum moreretur Eumorfus civis Romanus, ait paratam esse cymbam, eundum est mihi in Siciliam, significate id meo amico Stephano Ozzioni, discedat mecum. Videbatur id delirium, sed non erat, ambo mortui simul. Iverunt ad Æthnam, in qua putatur esse inferni fenestra. Iverunt ad aliud desertum, qui huius mundi desertum noluerunt mente intrare. Quia consuetudo antequam invalescat, facile ut arbor tenera evelli potest, sed ubi &c. Saxum postquam impetum accepit ex monte, non sistitur. Dum es morbis confectus magna pars armorum ad salutem tibi est erepta. Potest fieri ut etiam sine armis vincas, ut vicit Samson. Poteris sistere lapidem ut stitit S. Franciscus de Paula, sed sunt ista miracula. Modò ingredi desertum. Cogita quid sunt ea propter quæ peccas? quid deinde te manet?

CONCIO VIII.

Pro Feria Secunda post Domin. I. Quadrages.

Cum venerit Filius hominis &c. Matth. 5.

Cum Saul I. Reg. 16. exagitaretur à spiritu malo, cantante Davide in cythara, levabatur: peccator à tali spiritu exagitur, cantabo illi canticum ut eum sanem, sed quod nam? melius non potest esse quam illud fratrum Iosephi Gen. 42. *En sanguis eius exquiritur.* Occidit peccator Christum, en sanguis Christi exquiritur.

Pl. 61. *Tu reddes unicuique secundum opera sua.* Quid operatus peccator? sanguinem Christi conculcavit. Sustinuit hoc diu DEUS. Jam, veni popule DEI de Ægypto, hoc est de sepulchris, ut intretis terram promissionis, egrediamini & Ægyptii ut mare vos absorbeat, sed hoc mare erit igneum. Isai. 9. *Succensa*

censa est enim quasi ignis impietas, veprem & spinam vorabit, & succendetur in densitate saltus, & convolvetur superbia fumi. In ira Domini exercituum conturbata est terra, & erit populus quasi esca ignis, vir fratri suo non parcat. Et declinabit ad dexteram & esuriet, & comedet ad sinistram & non saturabitur, unusquisque carnem brachii sui vorabit, Manasses Ephraim, & Ephraim Manassen, simul ipsi contra Judam. Stellæ modò, sol & aliæ creaturæ ludunt sicut aviculæ in arbore, sed cùm venit accipiter, omnes obstupescunt, Tunc luna non dabit lumen, sol induetur cilicio &c. Hæc facient creaturæ quæ non peccaverunt, quid peccator à quo sanguis Christi exquiretur? & per totam æternitatem exquiretur? In illa die iustus vix salvabitur, quid fiet de peccatore? ille te, iudicabit, in quem tu peccasti: ille ita jam rigidus ut nullam admittat pœnitentiam. Contra te omnis creatura insurget, nullus excusationi locus, nullus appellationi. De re maxima agitur quia de Christi sanguine conculcato. Redde sanguinem qui pro te effusus, redde patientiam DEI quæ te sustinuit. Quæsi vi te sicut ovem perditam, tuli te in humeris, expectabam te, ut Pater filium prodigum &c. & tu noluisti. Tu sicut Absalon insurrexisti contra me, tu non pepercisti in me spueri, tu me flagellasti. Ezech. 16. Samaria dimidium peccatorum tuorum non peccavit, sed vicisti eas sceleribus tuis, & iustificasti sorores tuas in omnibus abominationibus tuis quas operata es. Ergo & tu porta confusionem tuam qua vicisti sorores tuas peccatis tuis sceleratius agens ab eis, iustificata sunt enim à te, ergo & tu confundere & porta ignominiam tuam qua iustificasti sorores. Et convertam restituens eas conversione Sodomorum cum filiabus tuis, & conversione Samaria & filiarum eius, & convertam reversionem tuam in medio eorum ut portes ignominiam tuam, & confundaris in omnibus qua fecisti, consolans eas.

Tunc sedebit supra vallem Josaphat unde possit videri Jerusalem

& mons Calvariae. Hic meum sanguinem effudistis, spectate locum, agnoscite crucem, spinas, &c. Per hæc effudistis, spectate meas manus, pedes, latus. Vide etiam cor tuum. Jerem. 17. *Peccatum Juda scriptum est stylo ferreo in ungve adamantino, excavatum super latitudinem cordis eorum.* Ipsum cor, ipsa conscientia tibi dicet quid contra me egisti. Cælum intueri, illud tibi dicet. Job 20. *Revelabunt cæli iniquitatem ejus, & terra consurget adversus eum, apertum erit germen domus illius, detrahetur in die furoris DEI.* Ingredere anima damnata corpus quale meruisti, foetidum, dentes putridi, oculi cruenti &c. Ego volebam corpus humilitatis tuæ reformare ut esset configuratum corpori claritatis meæ, ut esset agile, subtile, &c. ingredi, & in tua fronte gere tua peccata, sed in sua deformitate, nam justis illa sunt in trophæum, in quo etiam hostes sculpuntur sed victi; tibi verò sculpentur ut de te triumphantes. Ingredere corpus avariani-
ma, quæ sanguinem meum sudisti. Amos 2. *Pro eo quod venderit pro argento justum & pauperem pro calceamentis.* Ingredere anima superbi. S. August. in verba Matth. *Vulpes foveas habent &c. Habent vitia, fraudes, superbia, ubi reclinent, Filius hominis non habet.* Non habuit locum apud te sanguis meus. Ingredere luxuriosi &c. Greg. lib. 2. hom. 16. in Ezech. *Modo quisquis per flagella corripitur, & correptionibus emendatur, in mansuetudine corripitur non in ira. In districto autem illo examine omnis arguitio atq; correptio furor & ira est, quia venia post correptionem non est.*

Clementer in hac vita nobiscum Christus agit. Sæpè rei sumus ejus sanguinis, sæpè illum conculcamus. Ille verò contentus est, ut ex his quæ relicturi sumus, aliquâ parte datâ pauperi in ejus nomine, redimamus. Hoc vehementer nos aggravabit, si tam facile medium neglexerimus, ideo quasi alia mala non essent in nobis, hoc solum adducet. *Esurivi & non dedistis*

distis mihi &c. Non fecistis hoc, reddite mihi sanguinem meum.
Jacob 2. Judicium sine misericordia ei qui non fecit iudicium. De-
distis panem pauperi, ego dedissem tibi panem vivum qui ad te
in terram de cælo descenderet. Propter te volui agere in pau-
pere ut haberes cui pretium peccatorum tuorum exolveres.
Volebas salutem tuam, oportebat curare infirmum.
Volebat vestiri, vestiendus erat pauper. Clamabis abhinc. Mi-
cheæ 1. super hoc plangam & ululabo. Vadam spoliatus & nudus,
faciam planctum quasi draconum, & luctum velut struthionum
quia desperata est plaga ejus. Misericordibus verò dicet. Dedi-
stis mihi. S. August. serm. 26. de verbis Domini. Non ero ego mi-
nor in retribuendo quàm tu in dando, accipe integrum regnum pro
exiguo cibo, & regnum tale, bona tanta, qua in cor hominis non a-
scenderunt. Isai. 50. Tunc videbis & afflues, & mirabitur & dilata-
bitur cor tuum. Jam sententiam feret. Ite maledicti. Isai. 5. Nunc
ergò habitatores Jerusalem & viri Juda, judicate inter me & vi-
neam meam. Quid est quod debui ultra facere vinea mea, & non
feci ei? an quòd expectavi ut faceret uvas & fecit labruscas? &
nunc ostendam ego quid faciam vinea mea. Auferam sepes ejus, &
erit in direptionem. Diruam maceriam ejus, & erit in conculcacio-
nem, non putabitur & non fodietur, & ascendent vepres & spina,
& nubibus mandabo ut pluant super eam. Ite in ignem. Quid in
igne isto agetur? Cypr. epist. 2. Hæc illic & gladius & carnifex
præsto est, ungula effodiens, equuleus extendens, ignis exurens, ad ho-
minis unum corpus supplicia plura sunt quàm membra. Qualis ille
ignis? Tertull. de pœnit. cap. 12. Quid illum thesaurum ignis a-
terni æstimamus cùm fumariola quedam ejus. Athina, Veluvius,
&c. Tales flammæ suscitent, ne proxima urbes aut nulla extent
aut idem sibi quod ille sperent, disfilium superbissimi mon-
tes & quod nobis æternitatem iudicii probat, cùm disfilium &
devorantur nunquam tamen finiuntur. Hæc montium supplicia in-
ferni

ferri exemplaria sunt. Tales flamma magni alicuius foci scintille sunt. Quid ad hæc Sancti? videamus Lazarum. Chrysol. serm. 122. Epulo cum esset in tormentis elevans oculos suos vidit à longè Abraham, & Lazarum in sinu ejus &c. Serò dives sursum levat oculos suos quos semper depressit in terram. Quòd levat oculos, ipsi sunt accusatores ejus, ipsi non placant Judicem sed inflammant. Quòd respicis dives? ibi est Lazarus, ibi est impietatis tue proditor, testis crudelitatis. Mitte, inquit, Lazarum. Adhuc tu in Lazarum sic crudelis? quò illum mitti vis? ad infernum de pramio, de solio sublimissimo ad profundum chaos, ad tormentorum stridorem: de tanta quiete, de tanto silentio Beatorum. Non est hoc novi doloris, sed antiqui laboris, zelo magis incenderis quàm gehennà, grave est tibi incendium, quem aliquando contempsisti videre felicem, nondum te malitia deserit quem iam possidet pœna: qui non te postulat ad Lazarum duci, sed ad te Lazarum deduci. Pius Abraham ad cruciatûs tui fratrem Lazarum mittere non potest, quem tu ad mensam tuam non es dignatus admittere. Jam vobis versa sunt vices, vides ejus gloriã cuius supplicium sic sprevisi: videt ille cruciatûs tuos qui te diu tua mirabatur in gloria. Byssus non defendit, purpura inferno non resistit. Deseruerunt te ista, sudas nudus qui aliquando insultabas altibus artificiosâ nuditate velitus. Ubi sunt horrea ad famem pauperis, non minùs cupiditatibus dilatata quàm copiis? ubi vina ad inopiam pauperum ipsâ temporum oblivione servata? Tunc vel solam digiti guttam quam si vel solam pauperi dedisses non sitires, qui vini lacus ut pauper sitiret effudisti, petis dari id ad refrigerium quod ad ardorem pauperis negasti. Hac gutta victûs fuisset vita pauperis si dedisses, hac te fecit crudelem: hac os pauperis à te negata siccavit, quia ad refrigerium pauperis sufficit & gutta & mica. Guttam petis qui pauperi ne ingrederetur januam tuam, ne ad tuum putrem perveniret, canes quàm plurimos objecisti. Nunc cernis non multum requisitum fuisse ut viveres, cum guttam petis. Ita & alii Sancti.

CON.

CONCIO IX.

Pro Feria Tertia post Dominicam I. Quadrag.

Vos autem fecistis Speluncam latronum. Matth. 21.

Neq̃ue hunc zelum exercuit circa Samariam, in qua fuerunt multa peccata, quem hodie exercet; neq̃ue circa quavis peccata in templo commissa, siue dubio enim & alia commissa fuerunt ab illis pessimis Sacerdotibus. Tria solum insectatur. Mercaturam in templo: cambium siue nummularios; & eos qui columbas vendebant. Videamus ne etiam hæc peccata inter nos reperiantur.

Terribile est incidere in manibus DEI viventis Greg. in PL. 4. *Panis. Veritatem DEUS diligit, quia sine ulsione delictum non deserit, aut enim hoc homo in se puniens persequitur, aut postmodum DEUS districto examine ulciscitur. Sive ergo sit parva siue magna iniquitas, nisi puniatur ab homine penitente, puniatur à DEO iudicante. Sicut per quendam Sapientem dicitur. Job 9. Sciens quia non parceres delinquenti. Nulli ergo peccato parcat: sed illorum trium quæ hodie punivit, poenam non differt. Mercatura est in Ecclesia cum exercetur Simonia, cum res sacræ, dignitates Ecclesiasticæ venduntur &c. DEUS tales ex templo suo ejicit Zach. 14. Mercator nō erit ultra in domo Domini exercituum in die illa. Greg. lib. 7. ep. iii. Quicumq̃ Sacerdotium sudet datione mercari, dum non officium sed nomen attendit, Sacerdos non esse sed tantum dici inaniter concupiscit, &c. Quam grave sit omnino facinus donum DEI velle pretio comparare vel vendere, Evangelica est testis autoritas Matth. 21. Ejecit ex templo vendentes &c. Hoc est excommunicari, & hæc poena annexa est Simonia. Hoc est enim proscribi ab Ecclesia & in exilium rejici. Jus Canonicum II. q. 3. c. omnis. Omnis Christianus dilectissimi qui à Sacerdote ex-*

communicatur Satanae traditur. Sicut ovis ex ovili ejecta lupodatur. Talis à corpore separatur, proinde membrum ejus non est, atque ideo nec spiritu ejus vivit. Quisquis autem Spiritum Christi non habet, hic ejus non est. Utait Paul. & qui non est Christi, dæmonis est. Osee 1. Habuit hic Propheta filium unum, quem vocavit Jezraël, hoc est semen DEI. Iste norat Christianos qui sunt semen seu Filii DEI. Habuit & Filiam, & dedit illi nomen, sine misericordia. Hi sunt in peccato gravi hærentes qui non merentur misericordiam. Alterum filium vocavit, non populus meus, hi sunt excommunicati. Ideo S. Vinc. serm. 2. hodie. *Si diceretur mihi, quid velletis amplius perdere, digitum, vel auriculam, an esse per annum excommunicatus? Dico vobis quod magis vellem perdere digitum, & manus, & etiam caput, quam per horam esse excommunicatus.* Talis ergo homo est apud DEUM cadaver, est non spectans ad Christum, non gaudet ejus protectione sicut proscriptus. Apoc. 11. *Datus est mihi calamus similis virgæ, & dictum est mihi, surge. & metire templum DEI & altare & adorantes in eo. Atrium autem quod est foris templum, ejice foras, & ne metiaris illud.* Eorum qui sunt in Ecclesia conscribit & mensurat Angelus Orationes, quem hic repræsentat Joannes, omittit excommunicatos qui sunt extra Ecclesiam. Hæc poena non soli Simonix sed etiam quibusdam aliis peccatis infligitur.

Alterum est peccatum Nummulariorum, qui dant pecuniam pro pecunia. Matth. 20. Acceperunt operarii vineæ singuli denarium. Omnes per hunc denarium intelligunt Christum. Dant aliqui in Ecclesia nummum scandali pro Christo, dum aliis sunt occasio peccati. 1. Cor. 11. debet mulier velamen habere super caput suum propter Angelos. Anselm. dicit displicere vehementer Angelis. Cum mulier compta, vana, nudato pectore, templum ingreditur. Et scandalum fit innocentibus quæ

quæ sunt tanquam Angeli. Sed audite numularii quid fiet de hac mensa vestra. Pl. 68. *Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum & in retributiones, & in scandalum.* Laqueum ponunt aliis sed ipsæ in eum cadunt. Fiunt illis retributiones ut Jezebeli 4. Reg. 9. Quæ dum se ostentaret ornatam Jehu, iussu ejusdem dejecta ex fenestra & à canibus consumpta, consumuntur à canibus infernalibus. Erit hoc ipsis in scandalum, quia ex hac vanitate in plura ruent peccata. Audite Cypr. de habitu Virgin. *Virgines quæ se ejusmodi artibus compserint inter Virgines non putem debere numerari &c.* Dum ornari cultius, dum liberius evagari Virgines volunt, esse Virgines desinunt &c. Audite Tertull. lib. de cultu foemin. *Non de integra conscientia venit studium placendi per decorem, quem naturaliter invitatore libidinis scimus. &c.* Caput maritus subjicite, & satis ornata eritis: manus lanis occupate, pedes domi figite, & plus quàm in auro placebunt. Vestite vos serico probitatis, byssino sanctitatis, purpura pudicitie, taliter pigmentata DEUM habebitis amatorem. Hoc idem est de aliis peccatis in templo, quæ solent proximum ad peccata inducere, grave enim scelus est, ibi animas occidere, ubi salus animarum quaeritur, ubi Salvator animarum speciali modo consistit. Ex domo DEI speluncam facere latronum. Sed hæc vobis videntur parva qui in tenebris ambulatis. Accidit ut vadat quis noctu solus per sylvam, & sub arbore capit somnum: & nihil terretur: orto solo videt se in nido serpentum, propè Urforum antrum, tum primò advertit suum periculum illuminabit nos aliquando Christus, saltem in morte, tum videbimus nostra mala. Ebrius quispiam occidit innocentem, non æstimat: ast ubi evigilavit, terretur suo scelere.

Tertium peccatum est columbas vendentium. Greg. 1. 7. epist. III. *Quid est aliud columbas vendere nisi pretium de manuum impositione percipere, & Spiritum S. venundare?* Pro do-

nis Spiritus S. pecuniam aut quid illi æquivalens recipere, dona sunt ejus absolutio à peccatis &c. Pergit Greg. loc. cit. Et cum liqueat hanc hæresim in Ecclesia ante omnes radice pestiferà surrexisse, atq; in ipsa sua origine, Apostolicà esse detestatione damnatam, cur non cavetur? Cur non perpenditur, quia benedictio illi in maledictionem convertitur, qui ad hoc ut fiat hæreticus promovetur? Canones SS. vocant Simoniam hæresim. De hoc peccato Amos 9. Vidi Dominum stantem super altare, & dixit, percutite cardinem & commoveantur superliminaria, avaritia enim in capite omnium: & novissimum eorum in gladio interficiam, non eris fuga eis qui fugerint. Propter hoc peccatum DEUS templum suum dissipat, quæ est magna ira, sicut si Rex suum palatium odio civitatis, alicujus dissiparet, ne unquam amplius in ea habitaret. Quid si etiam loco columbarum psittacos vendant, loco doctrinæ Spiritus S. in concionibus ludicra & blandientia prædicent? Jer. 51. Stupor & mirabilia facta sunt in terra, Prophetæ prophetabant mendacium, & sacerdotes applaudebant manibus suis & populus dilexit talia, quid igitur fiet in novissimo ejus? Non dicebatur de gravitate peccati, de poenitentia &c. Opus est ut non nos ipsos sed Christum prædicemus, non ut nos laudemur, sed ut ille. Opus perfodere parietem, ut fecit Ezechiel, & ostendere populo abominationes ejus. Oportet ostendere quantum Deo, indigeamus, ludiget ille Divite & cum colit à quo mutuò pecunià acceptà vivit: & nos esse nostrum mutuò habemus à Deo quod recipere potest quando vult. Oportet clamare cum Amos 6. Va vobis qui opulenti estis in Sion Opimates, capita populorum, ingredientiæ pompaticè domum Israël, qui separati estis in diem malum, qui appropinquatis solio iniquitatis, qui dormitis in lectis eburneis & lascivitis in stratis vestris, qui comeditis agnum de grege, & vitulum de medio armenti, qui canitis ad vocem Psalterii. Oportet cum Joanne, securis ad radicem

posita

posita &c.
funebri

ProF

P
ic
er

Generat

Prophet

rum, &

Jonæ pr

quod in

Jonæ sit

Inc

æger res

ut plura

racula, a

Chravim

Hebr. 4

fides cu

sentia

& sic

non e

nec su

cūm s

ret aff

motiv

posita &c. Synod. Szyfck. Crac. cap. 52. Videatur de Concione
funebri quid dicat &c.

CONCIO X.

Pro Feria Quarta post i. Dominicam Quadrag.

Non dabitur vobis signum nisi Jonæ Prophetæ.

Matth. 12.

Petierunt varii, ut Moyses, Gedeon, &c. signum à DEO, id est miraculum, dedit illis promptè DEUS: imò renu-
enti Achaz obtulit. Petunt hodie Judæi, increpat illos,
Generatio prava &c. Et tamen simul promittit signum Jonæ
Prophetæ. Quòd increpet, causa est. Quia satis habuerunt signo-
rum, & proximè mutum & surdum sanatum. Quod signum
Jonæ promittat, summus est amor, duo ergo ostendam, &
quòd illis non debebatur amplius signum, & quod signum
Jonæ sit maximi amoris signum.

Incipiamus à primo. Quid facit Medicus dum omnia
æger respuit medicamenta? deserit. Adhibuit tot Christus
ut plura peti non debuerint, implevit de se scripturas, fecit mi-
racula, argumentis ostendit se esse Filium DEI, quid supererat?
Curavimus Babylonem & non est sanata, derelinquamus eam.
Hebr. 4. *Non profuit eis sermo auditus, non admissus fidei.* Nam
fides cum sit obscura eger voluntatis imperio intellectus ut as-
sentiatur, eò majus hoc est imperium quò major pia affectio,
& sic fortior est assensus sive fides. Alii habitus in intellectu
non egent hoc imperio, quia circa evidentia versantur, unde
nec sunt liberi, uti habitus scientiarum, ac fides est libera, &
cum sufficientia motiva proponuntur, si voluntas non impe-
ret assensum, pessimè agit. Et ita contigit Judæis. Nam tot
motiva ad credendum habuerunt ut dixerit Ps. 29. *Credibilia ni-*

mis testimonia tua DEUS. Propterea mittebantur ut procederet, cum eis sicut cum Pharaone qui visis tot mirandis non credit. Si ei modo non desunt quid dicant, converterer ad DEUM si aliquod miraculum coram me faceret, quasi verò pauca jam fecerit Matth. II. Si in Tyro & Sidone facta fuissent virtutes quae in te factae sunt, olim in cinere & cilicio penitentiam egissent. Facta est una concio Ninivitis & conversi sunt. Pauca bonus latro audivit à Christo & credidit, &c. Quid deinde sequi necesse? derelinquamus eam. Merito Salvian. lib. 4. de Gubernat. Vix facimus pietati DEI ac manus quodammodo offerimus misericordiae tuae &c. Ac sicut illi solent qui munitissimas urbes obsident, aut firmissimas arces urbium, capere, ac subruere conantur, omnibus absq. dubio eas & telorum & machinarum generibus oppugnant; ita nos ad expugnandam misericordiam DEI, omni peccatorum immanium scelere, omni telorum genere pugnamus, & injuriosum nobis DEUM existimamus, cum ipsi DEO injuriosissimi simus. Non miremur ergo si misericordia DEI veluti victa à nobis recedat, & sola maneat justitia, ex qua nos DEUS justè deserat. Et tandem sic ut idem Salvian. l. 2. ad Ecclesiam. Etiam hac peccator letifera oblivionis animadversione damnatur, ut ei nec memoria quidem DEI à quo sperare debeat relinquatur &c. Sed cui hac dicimus? aut cur dicimus? ubi apertas aures, aut videntes oculos invenire poterimus? omnes enim, ut de impiis legimus, omnes penè declinaverunt &c. O cecitas! ô insania! quanto audio infelicitissimi homines id efficitis ut miseri in aeternitate sint!

Fortasse tamen signum Jonæ alicujus aures aperiet, quod sub hac parabola propono. Rex quidam mancipium suum, ita adamavit, ut illud & honore maximo compleverit, & partem regni licet ipse habuerit filium, dare constituerit. Ac mancipium ex mera petulantia constituit Regi eripere regnum, & ipsum Regem occidere. Sed dum in eum dirigit sagittam, eâ

refle-

xââ quopiam obstaculo relabatur in mancipium, illudque
 lechaliter vulnerat. Omnes proclamant ut occidatur manci-
 pium. Rex ait, parcite illi, in d' conquirite quosvis medi-
 cos ut omninò sanetur. Curant medici, nihil proficiunt, qua-
 rit Rex, an adhuc supersit modus sanandi? ajunt superesse, sed
 qui nec dici potest, quis ille? ut balneum illi fiat è tui Filii san-
 guine, jubet Rex occidi Filium, fit balneum, sanat mancipium.
 Omancipium vide quo dignum eris supplicio si fueris ingratus!
 Hoc ipsum nobis omninò fecit DEUS, & nos iterum in eum per
 peccata insurgemus, & de præteritis non agemus poenitentiam?
 Salvia. lib. 4. de gubernat. Evidens res est quòd super affectum
 filiorum nos diligit DEUS, qui propter nos Filio suo non peperit, &
 quod plus addo. Et hoc Filio iusto, & hoc Filio unigenito, & hoc Filio Deo
 & hoc pro nobis, & hoc cum res iniusta videtur plectere bonum pro
 malis. Quid putatis? estne amore dignus iste Pater qui hæc
 pro nobis? dignusne filius qui voluntariè pro nobis morti se
 obtulit? qualiter poenitere debemus qui tam bonos offende-
 re non desinimus! Ambr. lib. 2. de Poenit. cap. 5. Qui agit poe-
 nitentiam non solum lachrymis diluere debet peccatum suum, sed
 etiam emendationibus factis operire & tegere delicta superiora, ut
 non ei imputetur peccatum. Nescimus ista? Basil. in Ps. 7. Domi-
 nus judicat populos, aliter Judæum, aliter Scytham. Hic enim in
 lege requiescit & in DEO gloriatur, & malum probat, edoctus legem
 & communibus sententiis semper auscultans, Prophetarum instru-
 ctus literis: si contra jus fasque fecerit, aut justitiâ exciderit, longè de-
 restabilior & gravioribus erit obnoxius peccatis. Scythæ enim si quid
 fortè inter se humanitatis aut bonitatis communicaverint, nobis ob
 propriam virtutis & legis institutionem, si quid fortè defecerimus
 longè graviores præparant malitiam. Et tamen poenitentiam,
 vel non agimus, vel differimus. Ambr. lib. 2. de poenit. cap. 11.
 Quid differs poenitentiam! an ut plura peccata committas? ergo
 quia

quia DEUS bonus est ideò tu malus, & divitias bonitatis ejus & patientia contemnis? quando differs, videris contemnere ejus bonitatem, non æstimare ejus amorem, imò ex bonitate ejus tibi scandalum facis. Quamdiu manes in peccato, manes in adultério, quia alteri adhæcisti viro, Christo jam desponsatus. Generatio prava & adultera. Datum est jam tibi signum Jonæ Prophetæ, jam Christus pro te mortuus jacuit triduo in corde terræ. Quocirca *Matt. 12. Viri Niniuite surgent in judicio cum generatione ista.* Expulsus est à vobis dæmon per balneum Christi, cur permittitis ad vos nequiores septem venire?

CONCIO XI.

Pro FERIA Quinta post Domin. I. Quadrages.

Miserere mei Domine Fili David. Matth. 15.

Hodie bos cognoscit possessorem suum cum homo non cognoverit: hodie formica laborat cum piger homo otietur. *Prov. 6. Vade ad formicam ô piger & disce ab ea frumenta querere.* Hodie catella colligit micas de mensa Domini. Filia Cham præcedit filios regni. Laudatur fides ejus. *O mulier magna est fides tua.* Sequamur eam, ut in nostris tribulationibus simile consequamur solatium.

Sine afflictione in hac vita esse non possumus, imò si absque illa essemus, malè de nobis ageretur. *Greg. Pastor. part. 3. adducto Exod. 15. juxta LXX. Dexterâ manus tuâ confregit inimicos.* Sic ait. *Hostes DEI etsi in sinistra ejus proficiunt, dexterâ franguntur.* Præsentis vita prosperitas aliquando datur ut in æternum plenius damnet. Ita dictum est de quibusdam *Psal. 72. Dejecisti eos dum allevarentur.* Ita *Luc. 16. dicitur. Epuloni damnato. Recepisti bona in vita tua.* De quo *Greg. loc. cit. Idcirco enim hic bona recepit & malus, ut illic plenius & mala reciperet.* Mor-

bi im-

bi immittuntur à DEO. Greg. ibid. Quia per illos ad coelum disponit. *Nisi correctis hereditatem dare disponderet, erudire eos per molestias non curaret.* Job 10. *Si iustus fuero non levabo caput sat uratus afflictione & miseria.* Quia tamen adversa nobis sunt, molesta, licet quærereremedium, & hoc ubi fit quærendum, ostendet Chananæa. Sed sunt qui malunt imitari Ochoziam 4. Reg. 1. qui cum infirmatus fuisset, recurrit ad Beelzebub, ad maleficas, ad incantationes. &c. In paupertate recurrunt ad furta, in damnis ad perjuriam, fraudes, sed quid indelucrit? hoc idem quod Ochoziæ ibid. *Nunquid non est DEUS in Israël, ut eam ad consulendum Beelzebub DEUM Acaron?* Quamobrem dicit Dominus, *de lectulo super quem ascendisti non descendes, sed morte morieris, & mortuus est juxta verbum Domini.* Idem est lucratus 1. Reg. 28. Saul, qui in afflictione recurrit ad Pythoniſſam Sagam, & ipse occisus & domus ejus periit. Vel enim te DEUS punit ob peccata, vel probat ob virtutem. Si ob peccata, cum novum gravissimum addis recurrendo ad dæmonem illo relicto, quanto magis punire debet? Psalm. 43. *Si oblitus sumus nomen Dei nostri, & si expandimus manum nostram ad Deum alienum, nonne DEUS requirit ista?* Si probat DEUS tuam virtutem, pulchrum sanè specimen ejus exhibet cum pro patientia offers sacrilegam superstitionem. Isai. 20. *Pro eo quod reprobas verbum hoc, & speras in calumnia & in tumultu, & innixi estis super eo: propterea vobis erit iniquitas hac sicut interruptio eadem & requisita in muro excelso, quoniam subito cum non speratur venit contritio ejus, & comminuetur sicut conteritur lagena figuli contritione pervalida, & non invenietur de fragmentis ejus testa in qua portetur igniculus, ut hauriatur parum aquæ de fovea.* Sed inquires, utique videmus & homines & jumenta sanari per incantationes? Concedes mihi ista duo quod illa incantatio sit opus dæmonis, & quod dæmon sit hostis qui tibi

H h

in omni

in omni casu studet & quærit nocere. Quid putas agit hostis cum benefacit? Si cibum porrigit, cave venenum. Si munera largitur, cave ne te ad defectionem à tuo Domino sollicitet, procurat tibi sanitatem, sed animam necat: Sed pertrahit ut à DEO ad illum deficias. DEUS etiam, quasi in hunc modum, diceret, permittit. Volui te in hac vita castigare, elegisti poenam æternam, & illam novo peccato procuras, habe illam. Volui tuam virtutem probare ut inter meos filios numerarem, elegisti tibi dæmonem, esto cum illo, accipe ab illo solatium quod tibi erit in arrham inferni. Sed etiam vide an sanatio & solatium per dæmonem sit solidum? datne ille veras pecunias, veros cibos suis maleficis? Nonne fimum pro carnibus obtrudit aut arborum cariem? In speciem est illa sanitas, & paulò post atrocior redibit morbus, ut te in gravius præcipitet peccatum. Et ipse DEUS tuum hoc solatium evertet. Isai. 31. *Væ qui descendunt in Ægyptum ad auxilium & Dominum non requisierunt, Dominus inclinabit manum suam, & corruet auxilior, & cadet cui præstatur auxilium simulq; omnes consumentur.*

Alii non quidem ad dæmonem, sed tamen omisso DEO accedunt in afflictione ad homines pro subsidio. Licet hominis Medici manum requirere, sed DEUS primò orandus sine quo non proderit homo. DEUS & potest & vult misereri, sed ita vult, ut & tu velis ejus misericordiam, eamque ores. Est Pater misericordiarum, & non punit nisi à nobis quasi adactus. Isai. 27. *Indignatio non est mihi, quis me dabit spinam & veprem in prælum? S. Hieron. legit. Quis faciet me durum atq; crudelem ut vincam naturam meam? S. Bern. serm. II. in Cantic. dum exponit illud. Ego infrenabo os tuum laude mea ne pereas. Inducit sic DEUM loquentem ad hominem. Ne intuitu facinorum tuorum nimiam incurras tristitiam, atq; instar effrenis equi desperatus in præceps ruas & pereas &c. Respirabis in bonis meis dum*

me benigniorem quàm te culpabiliorem invenies. Qui dedit inimicis Filium, an tibi petenti minora negabit? sed qui sperat in homine, in umbra sperat. Isai. 30. *Habentes fiduciam in umbra Ægypti.* Multum scilicet umbra opitulabitur! *Quærit.* S. August. quare Joseph innocens hæsit biennio in carcere. Gen. 40. & respondet. Quia speravit in homine, scilicet in Pincerna. *Memento mei dum benè tibi fuerit, & fac mecum misericordiam, ut suggeras Pharaoni, ut educat me de isto carcere.* Sed inquires, recurri sæpè ad DEUM, neque juvit. Recurre ut hæc Chananæa, juvabit. Recurre cum humilitate. Quando illa dixit. *Etiam Catelli.* &c. Marc. 7. additur. Propter hunc sermonem *vade. Exiit demonium à filia tua.* Cogita Christum esse filium David, & inde fiduciam concipies. David à misericordia laudatur. Isai. 55. *Misericordias fideles David.* Et I. Reg. 22. *Ad David convenerunt omnes quierant amaro animo, & oppressi are alieno, & in angustia constituti.* Clama, id est, seriò ora, ut hæc mulier Ps. 90. *Clamabit ad me & ego exaudiam.* Ipse Christus dum oraret, non tepidè orabat. Hebr. 5. *Cum clamore valido & lachrymis.* Clama, etsi non statim exaudiat, ita fecit hæc mulier Ps. 122. *Oculi nostri ad Dominum DEUM nostrum, quamdiu? donec misereatur nostri.* Etiam ille clamare ad tuum cor non desinit, etsi non statim exaudias. Interim abstine à peccatis, egredere de Tyro & Sidone. Isai. 1. *Et cum extenderitis manus vestras avertam oculos meos à vobis, & cum multiplicaveritis orationem non exaudiam, manus enim vestrae plene sunt sanguine. Lavamini & mundi estote, auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis, quiescite perverse agere, discite benè facere, quærite iudicium, subvenite oppresso, iudicate pupillis, defendite Viduam.*

CONCIO XII.

Pro Feria Sexta post Dominicam I. Quadrag.

Est autem Ierosolymis probatica piscina: Joan. 5.

PRopè templum exstruxit Salomon piscinam, Hebraicè dictam *Beshsajda*, Græcè *Probatice*. Latine potest dici, ut Hieron. dial. adv. Lucifer. *Pecualis*. Quia in illa abluebantur victimæ, circa hanc fuit nosocomium quinque porticum in quo magna multitudo jacebat ægrotorum: Nam tempore non expectato commovebat Angelus piscinam, & tunc quicumque primus in aquam descendit, ab omni morbo curabatur. Quis nostrum non optaret hanc piscinam? ostendam adhuc faciliorem.

Hæc *Probatice* non omni tempore sanabat, sed solum, quando fuit ab Angelo commota, tempus verò quo movenda erat à nemine sciebatur, nec omnis æger in ea sanabatur, sed qui prior in eam intravit, unde iste paralyticus per annos plures semper ab aliquo præventus fuit. At piscina quam ego ostendo semper movetur. Et quicumque etiam non primus intrat, sanatur. Etiam si millies fuerit in morbum relapsus, neque eget ut ingrediatur ullius hominis auxilio. Illa erat in uno loco, hæc in toto mundo, imò quod plus est, non opus ad illam progredi vel unum passum facere, quilibet illam habet domi, at quænam hæc est? *Pœnitentia*. Hæc tam facilis. Abr. exhort. ad pœnit. agendam. Dixit David peccavi, & mox audivit, Dominus abstulit peccatum tuum. *Quantum valent tres syllabæ? tres enim syllabæ sunt peccavi, sed in istis tribus syllabis flamma sacrificii cordis ejus ad cælum ascendit.* Estne hoc procul à nobis? &c. Dum verè velis esse sanus, es sanus. Nam plurimi sunt qui dicunt se velle sanari, neque verè

verè volunt, ex lecto in quo ægi jacent descendere nolunt, id est consuetudinem peccandi & occasiones relinquere, imò in eo sibi complacent: Vel accessum ad piscinam differunt de die in diem quid illis prodest etsi Angelus moveat eorum voluntatem ut piscinam. Hoc miraculum ut scribit Hugo Card. coepit ab Incarnationis Christi tempore & ab eo tēpore fortè hic paralyticus motum expectabat. Greg. in Pf. 4. Pœnitens, *Nequaquam verè pœnitentiam agit, qui ex peccatorum suorum recordatione quamdam Spiritûs tribulationem non sentit. Quod quidem reprobis commune est, quia etsi aliquando peccata sua confitentur, ea tamen districta animadversionis fletibus non persequuntur. Electi verò etiam si minima sint quæ in se punienda inveniant, zelo rectitudinis contra se erecti, ad pœnitentiæ se lamenta studiosè succendunt.*

Neq; verò putetis, quòd pœnitentia etiam corporis morbos non sanet. Morbi sunt poenæ peccatorum ablata, verò culpâ, tollitur etiam poena. Unde Christus cùm sanabat ægros, addebat aliquando, *Amplius noli peccare.* Hanc ipsam doctrinam accipite ex Osæ 4. *Audite Verbum Domini Fili Israel, quia iudicium Domino cum habitatoribus terre non est enim veritas & non est misericordia, & non scientia DEI in terra, maledictum & mendacium & homicidium, & furtum, & adulterium inundaverunt, & sanguis sanguinem tetigit. Propter hoc lugebit terra, & infirmabitur omnis qui habitat in ea.* Pœnitentia expellit dæmonem ne amplius noceat nobis. Bern. in Cant. ferm. 6. expendens illud Habac. 3. *Egredietur diabolus ante pedes ejus.* Sic ait. *Ubi nempe peccatum remittitur ibi proculdubio diabolus ex corde peccatoris ejicitur.* Per peccatum à DEO quiescit dator omnium bonorum receditur, proinde extra omne bonum se constituit peccator, atque ita in meris malis. Pf. 102. *Cinerem tanquam panem manducabam.* Comedit

fructus David dulces adulterii, gustavit de ligno venito superbia; quid de illo ipsi remanfit nisi cinis, persecutio à Filio, maledictio Semei, &c. cinis: hic illi factus est panis.

Sed sunt multi qui de morbo queruntur & causam ejus non tollunt, faciunt sicut ille qui vult sanari plagam suam, neque ex ea spinam extrahit: poenitentiam differunt, & veluti pactum ad tempus cum hoste faciunt cum eo postea bellaturi, interea hostis contra illos dum securi agunt tempore utitur. *Isai. 28. Percussimus fœdus cum morte, & cum inferno fecimus pactum, flagellum inundans cum transierit non veniet super nos, quia posuimus mendacium spem nostram, & mendacio protecti sumus.* Sed hæc lorica valde est debilis. Non vis sanari? *Prov. 5. Ne des alienis honorem tuum, & annos tuos crudeli, ne forte impleantur extranei viribus tuis, & labores tui sint in domo aliena & gemas in novissimis.* De quo Greg. Pastor. part. i. *Quis alius crudelus nisi Angelus ille Apostata? honorem suum alienis dat, qui ad DEI imaginem & similitudinem conditus, vita sua tempora malignorum spirituum voluntatibus administrat.* Hoc anno tibi difficile ire ad piscinam, quo anno erit facile? Hoc te impediunt negotia, etiam alio non deerunt. Hoc non es aptus, certè ubi peccatis assveveris minùs aptus fies. In morte, inquires, agam poenitentiam. Audi Salvian. lib. i. ad Ecclesiam. *Qui à malis actibus tantum morte discedit, non relinquit scelera, sed relinquitur à sceleribus, ac per hoc, necessitate exclusus à vitiis, & tunc puto peccat.* Non posse te dicis ire ad piscinam cum adhuc tibi vires aliquæ suppetunt, & quomodo ibis ubi illæ deficient? Homo te ad illam non ducet, cum hæc piscina intra te sit. Anima etiam nostra ita operatur prout habet corpus constitutum, in læso pede claudicat, malè affecto cerebro stultè agit, cum in febris lingua bile imbuitur, dulce judicat amarum: & tibi polliceris quòd tunc optimè operabitur quando per morbos corpus pessimè fuerit

fuerit affectum? Deinde unde scis non mortem tibi obventuram subitanam? Non tibi usum rationis in eo morbo perturbandum? Diabolum à suis artibus cessaturum ut te suo dolo non ad alia cogitanda avocet? &c.

Adi piscinam lachrymarum. Chrysol. ferm. 124. *Jucunda sunt lachryma quæ in gaudium immortalitatis emergunt.* Noli eas metuere. Probatia ut scribit Hieron. Habuit aquam rubentem ob sanguinem victimarum, & tuis lachrymis suum sanguinem addet Christus ut te sanet. Ideò virtutem sanandi illa piscina habuit, quia ut dicit Historia Scholastica fuit in eo loco sepultum lignum de quo deinde crux Christo est facta. Nondum in eo pependerat Christus & jam sanabat, quid modo? Sepeli hoc lignum in tuo pectore. Pro te cum inimicus esses voluit pati, quomodo te ad se redeuntem non recipiet? Serpens æneus à Moyse erectus solum quoddam fuit symbolum crucis, annis 1500. antequam Christus pateretur, sanabat, quid modò ipsa crux? Sanabantur illic indigni gratiâ & pessimi Judæi &c. Fuerunt propè piscinam quinque porticus, sunt in Christo quinque vulnera præcipua. Accesit ad unam porticum laqueo & sanatus est &c.

CONCIO XIII.

Pro Sabbato post Dominicam I. Quadrages.

Transfiguratus est ante eos. Matth. 17.

Planè ita accidit ad virtutem aut poenitentiam accedentibus sicut Moyfi Exod. 4. projecit virgam in terram facta est serpens: Terret velut serpens, cum vitia deserere cogiras, castè vivere &c. Sed dum serpentem arripuit per caudam facta est illa virga, quâ deinde patravit miranda. Finem virtutis considera, plenus est mirandis, vis illa spectare? vade in Thabor, ostendit illa Christus.

Ani-

Animam nostram ut Sol Lunam illuminare semper paratus est Christus, sed cum inter Solem & Lunam interponitur terra, non illuminatur Luna & fit eclipsis: dum terrena negotia, corporis cura, &c. mediant. Unde modo quantum fit premium virtutis non degustamus, sed hoc erit in fine. 2. Cor. 3. *Nos autem revelat a facie gloriam Domini speculantes in eandem imaginem transformamur a claritate in claritatem.* Gloria celestis non solum in anima, sed etiam in corpore Christo debebatur, & habuit illam semper, sed gloriam corporis miraculose occultabat ut pro nobis pati posset. Hanc hodie ostendit, ut videamus quis laboris nostri finis, quod mera admiranda. Corpus fit veluti spiritus per quodvis aliud penetrare potest instar Angeli, & tamen etiam si ita expediat palpari potest. Agilissimum est & simul lente progredi valet, claritatem habet sed cui similem non vidit oculus, cum sit diversi ordinis a nostra luce. Impatibile est, licet iisdem ut modo constet. Et ista sunt parum, si cum gloria quæ manet animam conferantur dixit Propheta Ahias ad Jeroboam 3. Reg. ii. *Assumam te & regnabis super Israël, & super omnia quæ desiderat anima tua.* Hæc verius de coelo, sed quæ sunt sunt ista omnia? S. August. tr. 23. in Joann. Ostendit utcumque ista omnia cum ita discurrit. Sicut DEUS est omne bonum remotum omni imperfectione: ita celestis gloria constat omnibus bonis sine ullo malo. Et sicut DEUS a nobis non potest cognosci nisi per negationes, ut cum dicimus DEUS non est aurum, sed quid melius auro: continens tamen quidquid boni est in auro. Non est Sol &c. Ita de illa gloria. Non est voluptas, sed quid melius: continet tamen omne bonum quod est in voluptate. Non est sanitas, honor, &c. S. Bern. 1. de diligendo DEO. *Quomodo stilla aqua modica multo infusa vino deficere a se tota videtur; dum & saporem vini induit & colores: & quomodo ferrum ignitum & candens igni simillimum fit, pristina propria*

priâq; formâ exutum: & quomodo Solis luce perfusus aër in eandem transformatur luminis claritatem, adeò ut non tam illuminat' quàm ipsum lumen esse videatur: sic omnem tunc in Sanctis humanam affectionem quodam ineffabili modo necesse erit à semetipso liquefcere, & in DEI transfundi voluntatem. Alioquin quomodo omnia erit in orantibus DEUS si in homine de homine quidquam superfuerit? Manebit quidem substantia sed in alia forma, alia gloria, alia potentia. Jam ergò cogita, si omne aurum haberes, omnem dignitatem, sanitatem, scientiam &c. quàm felix esses! transformaberis in DEUM qui est omne bonum &c. Hæc & similia consideravit Basil. cum in Julittam M. orat. dixit. *Properant si ad supernam Patriam mora corporis est omni pœnâ & omni carcere gravior.* quas in hoc mundo vides voluptates, felicitates &c. Deus condidit tam in usum suorum amicorum, quàm inimicorum, ibi pro solis amicis. Si quis prudens per plateas spargit aurû & gemmas, quanta sunt illa quæ domi pro Filiis retinet? si umbra alicujus rei esset aurum quid ipsa res esset? S. Bern. serm. I. de Nativit. B.V. *Totius boni illic exhibitio, hic quadam tenuis libatio.* Vis scire quales ibi disci in quibus tibi apponetur cibus, aspice Solem: vis quales lucernæ quæ tibi lucebunt considera Lunam. Chrysof. hom. in Ps. 13. *DEUS veluti discum aureum Solem tanquam in mensa solenni in cælo posuit, veluti lampadem argenteam dedit Lunam in nocte, accensosq; lychnos astrorum in cælo tibi posuit.*

Sed quis ad hoc cœlum perveniet? quem JESUS assumet secum, quem assumet? nescimus an amore an odio digni sumus. Omnes vult salvare, sed non omnes volunt salvari. Non vult verò qui non vult ire per viam quæ ad cœlum ducit. Bern. de tripl. cohærentia vinculorum. *Probate vos fratres si in via estis, si non exorbitatis. Latetur cor inquit Ps. 104. quærentium eum. Si gaudetis ad labores, si in offenso, si in defesso pede curritis viam*

mandatorum DEI &c. Sed quid Salvian. de gubernat. lib. 3. Quid est aliud pene omnis cætus Christianorum, quam sentina virtutum? Et Cypr. serm. de Eleemosyna. Quisquis se inculpatum dixerit, aut superbus, aut stultus est. Videamus quomodo DEI servamus mandata &c. Elegit sive prædestinavit nos ante constitutionem mundi, sed ut per merita coelum obtineamus, si illa defint, non dabit coelum. Bern. hom. de discip. euntibus in Emmaus. Domine quoties passionis tua amaritudinem in cordibus nostris ruminamus, toties de nobis expavescimus, quia dedisti metuentibus te significationem, ut fugiant à facie archs. Si enim ex hoc mundo transisti ad Patrem cum tantis cruciatibus, quid fiet de nobis peccatoribus? si hoc in viridi, quid fiet in arido? Gloriam in Thabor ostendit, & simul de passione per quam illam obtinuit loquitur. Nonne oportuit Christum pati, & ita intrare in gloriam? Habebat jus ad illam ut Filius naturalis DEI, sed etiam per merita voluit illam consequi. Promisit DEUS Abrahæ Gen. 21. In Isaac vocabitur semen tuum. Promisit Posteris ejus multiplicandos Gen. 22. Et tamen Gen. 25. Deprecatus est Isaac Dominum pro uxore sua eò quòd esset sterilis, qui exaudivit eum, & dedit conceptum Rebecca. Cur deprecabatur? utique Patri ejus promissum quòd per Isaac multiplicandi essent Posterii ut stellæ cœli ut arenæ maris? Greg. l. i. dial. c. 8. Si ergò multiplicatio generis Abrahæ per Isaac prædestinata fuit, cur conjugem sterilem accepit? Sed nimirum constat quia prædestinatio precibus impletur, quando is in quo semen Abrahæ DEUS multiplicare prædestinaverat, oratione obtinuit ut filios habere potuisset. Quod clarius fit ex iis quæ ibid. paulò antè dixit. Obtineri nequaquam possunt quæ prædestinata non fuerunt; sed ea quæ Sancti Viri orando efficiunt ita prædestinata sunt, ut precibus obtineantur. Assumpsit secum Petrum, quia aliquos per poenitentiam salvare constituit. Joannem quia aliquos per innocentiam: Jacobum, quia ali-

aliquos per continuas adversitates. Psal 46. *Elegit nos hereditatem suam, speciem Jacob quam dilexit.* Romana editio habet, *ut essemus species Jacob.* Hic in laboribus servivit pro uxore, à fratre passus persecutiones &c. Ideò si cui revelatum esset quòd sit prædestinatus, tantò magis laboraret. Et signa ponuntur quòd aliquis sit prædestinatus, humilitas, patientia, castitas, &c. quæ signa nulla essent, si DEUS prædestinaret non intendendo dare gloriam suam per virtutes. Quocirca Basil. in Pl. 48. *Qui in hoc mundo laboraverit, hic vivet in aeternum. Qui verò in lautitia & omnibus deliciis molliter egerit, purpuram & byssum induerit, & in conviviiis quotidie se splendide exhilaraverit, deniq; pro virtute labores subire noluerit, is nec laboravit in hoc saeculo nec in futuro vivet, sed longè vitam videbit in camini flamma cruciatus.*

CONCIO XIV.

Pro Dominica II. Quadrages. Prima Concio.

Transfiguratus est ante eos. Matth. 17.

Multi vellent cum Christo transfigurari, & benè, quæ enim felicitas major esset in terris quàm corpus habere. dotibus gloriosis ornatum, impatibile, clarum, agile, subtile: sed putant hoc esse impossibile, ego verò dico illos putare sibi possibilia æquè magna alia miracula, de quo sermo erit præsens. Et duo solum ponam miracula etsi non desint plura.

Primò. Est magnum miraculum excitare se à mortuis, excitati sunt multi sed ab aliis, illi verò putant quòd & seipsos & quando volent excitabunt, unde securi jacent mortui & tamen vitam sibi quando illis placuerit, promittunt. Homo peccans moritur juxta illud. *Anima quæ peccaverit ipsa morietur.* Moritur enim corpus si anima ab eo recesserit, moritur anima si

DEUS ab illa recefferit. *Ego sum vita.* Tres mortui à Christo fuscitati, adolescens in Naim, Puella, Lazarus. Sed Adolescens ut excitaretur solum Christus loculum tetigit, ut puella per manum apprehendit: ut Lazarus, infremuit spiritu, seipsum turbavit, clamavit *Lazare veni foras*, lachrymatus est, gratias Patri egit. Theophilaet. lib. 9. Allegor. *Per hos tres mortuos tria mortis genera significantur. Moritur homo prava cogitando, operando, in peccato perseverando.* Putatis dum estis quatrduani Lazari vos posse vos excitare? DEUS quidem nulli deest sed difficile convertitur qui jam foetet in peccatis, qui poenitentiam differt. Dabit DEUS auxilium sed quod tibi non fiet in salutem. Excitavit Saulum, *Saule, saule quid me persequeris?* Similia dixit Judæ ac vehementiora. *Va homini illi per quem Filius hominis tradetur &c.* Et quæ causa quod Judas non conversus? Chrysost. hom. de S. Paulo. *Similia remedia, sed agri distabant.* Primâ vice ad cor Sauli DEUS pulsavit; peccabat ex ignorantia: At Christus Judæ lavit pedes. Monuit, qui mecum intingit in paropside. S. Aug. lib. 83. quæst. 68. *Ad Regis convivium nemo venit nisi vocatus, sed non omnes vocati venerunt.* Assveverunt peccatis. De^o ita agit nobiscum ut si quis mitteret alicui thesaurum in charta depictum, at ille acceptâ chartâ eam osculatur neque curat amplius thesaurum, suam bonitatem homini ostendit in creaturis, peccator in creaturis conquiescit, neque DEUM possidere curat. Ezech. 16. *Fecisti tibi imagines masculinas & fornicata es in eis.* Sed eo ipso jam in decipulam inciderunt, & dum in ea durant clauduntur. Sap. 14. *Creatura DEI in odium facta sunt, & in tentationem hominum, & in muscipulam animæ insipientium.* Sed dices, dist. 45. *De quocumque pessimo in hac vita non desperandum.* Verum est. Sed si convertatur qui differt poenitentiam per totam vitam miraculum est. Ludolph. Carthus.

Carthuf. 2. p. c. 63. *Monstruosum est quod lupus caudam ovis haberet.* Vivit quis ut lupus, caudam ovis vult habere, mori ut ovis. Scimus in Evangelio dictum. *Spiritus immundus assumit septem nequiores cum homo relabatur.* Sed et si non relabatur. *Fortis armatus custodit atrium suum.* Cum forti & armato agendum, qui quod diutius possedit, ægrius dimittit. Succiditur arbor & jam versus Aquilonem incepit cadere, miraculum est quod fecit S. Gregor. Thaumaturgus si facto signo S. Crucis efficias ut ad Austrum cadat. S. Bern. *Væ illi qui tunc habet terminum luxuriæ quando vitæ.* Quare, væ? Basil. *Si immortalis esset mandatorum DEI nunquam recordaretur.* Proinde meretur ut DEUS illius misereri obliviscatur. Sed latro in morte salvatus? Si quis thesaurum invenit, anné etiam alter idem sibi promittit? transiit per mare populus DEI, ergo & Ægyptii? præterea ut docet Emisfenus latronis illius mors erat martyrium, quod æquivalet Baptismo.

Alterum est. Cor extra pectus peccator servat quod etiam magnum est miraculum. Ubi cor luxuriosi? *Rapuerunt Sandalia Iudith oculos Holofernis.* Hebr. legit. *Cor Holofernis.* Ayari ubi? *Ubi thesaurus tuus ibi & cor tuum.* Pseudopolitorum ubi? *Factum est cor meum tanquam cera liquefscens in medio ventris mei.* Cor in ventre, pro eo loquitur qui ejus ventrem pavit. Cor liquefscens, ait quis ajo, negat quis nego. Ubi universum, cor peccatoris? nescitur, solum scitur quod non sit in eo Oseæ 7. *Ephraim quasi columba seducta cor non habens.* Ubi tamen? Gregor. 2. moral. cap. 5. considerans illa verba. Cum diabolus misisset in cor Judæ. &c. *Si Judas cor possideret, ipse potius mitteret.* Itaque cor apud dæmonem. Jam si ex corde exeunt cogitationes, sine cogitatione autem nihil facere possumus. Quales cogitationes erunt illius qui in mulieris sandaliis cor habet? Quomodo ager poenitentiam? fortè sicut ille assyretus luxuriæ, qui moribundus suæ

pus suæ meretricis osculabatur imaginem. Si in thesauris cor, fortè ager sic in agone ut ille qui loco Crucifixi frustum auri osculabatur, & dicebat, *Hic est DEUS meus*. Si cor in ventre, fortè sic morietur sicut ille. *Epulare anima mea interim, Stulte hâc nocte morieris*. Si cor in manu dæmonis, fortè in desperationem lapsus, faciet ut moriens Scribertus cum ipsi figura Christi Crucifixi offerretur in crucem inflavit tubam exprimens, & sic perit. Innumera sunt ejusmodi exempla. *Redite ad cor pravaricatores*. Quò remotiùs ab illo recesseritis, difficiliùs ad illud redibitis. *Ecce nunc dies salutis*, tempus acceptabile, non differte. Si arbor non habet fructus in æstate, an speratis quòd illos hyeme proferet?

CONCIO XV.

Pro Dominica II. Quadrages. Altera Concio.

Transfiguratus est ante eos. Matth. 17.

Dum in spiritu spectaret Christi opera *Isai. 12. dixit. Notas facite in populis adinventiones ejus*, tam sunt mirabiles ut si innotuerint populis, sequentur Christum. Sed quænam illæ? *Ezech. 16. explicat. Tempus tuum tempus amantium*. Amabilis DEus in creatione, mirabilior in nostri amore, quærit quasi artes ut nos in sui amorem pertrahat, unam in hodierno Evangelio consideremus.

Inventionem hanc sub quadam parabola proponam. Ut sic faciliùs in adinventionibus ejus exerceamur. Captus fuit cujusdam Regis maximi Rusticus ab hostibus, mitti non poterat lythrum nec ullus ad hostes ob sævitiam illorum penetrare potuit. Rex nihil habens ob quod ita amaret rusticum, invenit hunc modum. Simulavit se esse fratrem captivi, vestem assumpsit rusticanam, & ignotus pervenit ad captivum ferens secum lythrum.

lythrum. Rusticus redimi non vult. Rex ut eum alliciat ut velit ex captivitate exire, manifestat se illi quis sit, & id aliquibus signis probat. An hic non mirabilis adinventio amoris? Christum vobis sub figura Regis factum nobis per omnia similem absque peccato: sub specie rustici captivum apud dæmonem descripsi. Nullus homini poterat afferre lythrum quia nulla creatura satisfacere pro peccato sed sola Divina persona infinitæ dignitatis potuit. Ut homo vellet exire ostendebat per varia miracula quod esset Deus. Solus Deus verbo potest mutare naturas, mutavit aquam in vinum. Solus cæcos illuminare &c. Et ut magis alliceret, ostendit hodie qualiter esset hominem tractaturus, si vellet ab hostibus abire. Ephes. 2. *Propter nimiam charitatem quâ dilexit nos* ista fecit. Nimia certè, naturâ duce, dum periculum instat parti meliori exponimus vi-liorem, ita dum est vita amittenda exponimus pecuniam, dum caput petitur opponimus manum &c. At verò Deus se exposuit infinitus pro vilissimo homine! ut fidem illi habeamus adhibet ex omni statu testes. Moysen Ducem populi & legislatorem ante 1400. annos mortuum, Eliam zelosum pro veritate ante mille annos de hoc mundo miraculosè translatum & adhuc viventem. Petrum poenitentem, Joannem Virginem, Jacobum sanctitate notissimum. Neque hoc satis.

Orta fuit controversia de summo Sacerdotio quis ad illud assumendus erat, quælibet tribus optabat sibi istum honorem, ac specialiter id pro suis non sine tumultu exigebant Da-than & Abiron. Tum Moyses iussit singulos ad id aspirantes deponere virgas in Sanctuario atq; etiam fecit idem Aaron, ut cujus virga arida effloruisset, ille esset Pontifex. Effloruit Aaronis. Christus est flos de radice Jesse, ex Virgine natus. Rupert. de Victoria verbi DEI cap. 10. *Itaq; super hunc florem Jesum requiescet spiritus Domini.* Vox DEI Patris attestata idem.

Hic

Hic est Filius meus, ipsum audite. Effloruit hodie. Vestimenta alba sicut nix, facies resplenduit sicut Sol. Ostendit qualis sit. Nazianz. Orat. 2. in Pascha. Stola corporis passibilis pulchritudinem ex adverso profer, quod per passionem exinatum, ac per Divinitatem qua nihil pulchrius exornatum. Adest ergo Moyses quia jam ante in figura dederat &c. Christo testimonium. Adest Elias quia igneo curru vectus, hic nubes lucida apparuit, hic facies ut sol. Chrysost. in Catena. Cum Deus comminatur nubem tenebrosam ostendit sicut in monte Sina; hic autem quia non terrere volebat sed docere, nubes lucida apparuit. Resplenduit facies Moysis, resplenduit & Christi, sed cum hac differentia quam notavit S. Ephrem. Non sicut Moysi facies Christi resplenduit extrinsecus, sed ex ipso scaturiebat ejus gloria & in eo manebat. Ex ipso oriebatur lux ejus, non venit ex alio. Facies Christi ut sol igneus Eccli. 48. Elias propheta quasi ignis. Uterque diebus 40. jejunavit ad Christi futuri imitationem Ex. 34. Fuit cum Domino Moyses per dies & noctes 40. panem non comedit, & aquam non bibit. De Elia 3. Reg. 19. Et ambulavit in fortitudine cibi illius 40. diebus & 40. noctibus. Adhibiti ex novo testamento tres, quia tres fient participes gloriæ Christi, aut poenitentes ut Petrus, aut innocentes ut Joannes, aut Martyres ut Jacobus qui primus ex Apostolis pro Christo passus.

Crediderunt discipuli, & spreto mundo nomine omnium Petrus. Faciamus hic tria tabernacula. Et præ reverentia ceciderunt in facies suas. Exeamus ex hostis captivitate, & in coelo jam nobis faciamus tria tabernacula. Sed non ædificemus per somnium. Ps. 75. Viri divitiarum dormierunt somnium suum & nihil invenerunt in manibus suis. Per somnium ædificat, qui in mortali peccato jacens facit bona opera. Evigilabit, nihil in manibus inveniet. Jacent verò qui sine dolore, integritate, proposito, restitutione, &c. confitentur, qui rudem ex industria

Con-

confessarium quærūt quæ qui non discernat inter lepram. & lepram, extenuant peccata ut quæ sunt gravia videatur levia. Sine præmissio diligenti examine accedunt, occasiones in quibus soliti peccare non amoveant, excommunicati sunt, & sunt excommunicationes quæ ipso facto incurruntur. Isti cōgregant pecuniā in sacculum pertusum. Isti ædificant ut Esau de quo Hebr 12. Non invenit locum pœnitentia quamvis cum lachrymis quasivit illam, quia odium erga fratrem non deposuit. Qui solum confititur ne ab hominibus judicentur impii, hi ædificant cum Saul 2. Reg. 15. Peccavi, sed nunc honora me coram Senioribus populi mei, ne male de me sentiant. Lamentatur S. Thom. de Villan. conc. fer. 4. post Domin. 5. Quadrag. *Ubi hodie verum pœnitentem, ubi vel unum reperies Ninivitam? Dic mihi o pœnitens. si vera est pœnitentia tua, si dolor non fictus: quid mollibus vestiris, pretiosis cibariis, blandis foveris. ludis & voluptatibus deliniris? hæcne sunt signa pœnitentis? hæc opera lachrymantis? lacryma cachinnis immixta, risu sociata tristitia, derisorem te demonstrat non supplicem: irridentem potius quàm pœnitentem ostendunt. Si verè pœnitens es, cur non vivas pœnitens? Tunc solum in luctu delinimenta adhibentur quando lugemus inviti. Regina Austri surget in iudicio cum generatione ista & condemnabit eam. Quia tantum laboris à finibus terræ adhibuit ut Salomoni colloqueretur, & isti nihil serio faciunt ut in coelo domum sibi fabricent, ut exeant e dæmonis captivitate, ex qua ut educeret illos Christus tanta fecit. Ædificemus in monte Thabor, quod significat puritatem. Evanescant omnia ut solum Christum videamus, propter solum, ipsum faciamus.*

Ædificant alii benè, sed postquam ædificaverunt exiunt, cum scilicet relabuntur in peccatum. Fugiunt ab hoste sed pedem relinquunt in laqueo, cum non vitant occasiones peccati. Job 12. *Tenebitur planta ejus in laqueo, & exardescet contra eum*

sitis. Cum semper sitiamus, inquietum cor nostrum donec in DEO quieverit, nec illam sitim mitigamus puris aquis devotionis, confugimus ad lacunas mundi. S. Anselm. in similitud. Consuetudo peccandi laqueus est in peccato detinens. De siti Greg. in loco cit. Sitis contra eum exardescet, quia quò magis agere perverse consuevit, eò ad bibenda mala vehementius accenditur. Et hoc licet in omnibus sit peccatis, manifestius tamen apparet in luxuria, ob quam etiam causam est signum reprobationis. Greg. lib. 6. c. 1. in libr. Regum. Iustitià DEI peccator projicitur quando ad perpetranda luxurie inquinamenta incurvatur. Sed majus est ipsius DEI verbum. Non permanebit Spiritus meus in homine in aeternum quia caro est. Specialiter pugnat hoc peccatum cum dotibus corporis gloriosi. Ephes. 5. Hoc scitote quòd omnis fornicator aut immundus non habent hereditatem in Christi regno aut DEI. Ninivitis indulgit, non indulgit Sodomitis. Quærit Gregorius. Quare Moyses contra alios hostes solis armis pugnavit, contra Amalec & armis & oratione? Et respondet. Pugnavat Moyses contra Amalec non solis armis, sed virtute orationis, unde magnum certamen fornicationis ostenditur, quod tantâ virtute tantâ difficultate superatur, cum illi scilicet quispiam affuevit. Et addit. Qui virtutum flores non vult in mente exurere, ita debet libidinis ignem extinguere, ut per tenuem scintillam nunquam possit ardere. Idcirco & S. Paulus Eph. 5. loc. cit. addit. Nemo vos seducat inanibus verbis. Res est parva confiteberis &c. Propter hoc enim venit ira DEI in Filios dissidentia.

NB. Tertia Concio pro hac Dominica desumatur ex Sabbato precedenti.

CONCIO XVI.

Pro Feria Secunda post Domin. II. Quadrages.

In peccato vestro moriemini. Joann. 8.

DEUS Pater cum Christo ita processit sicut Rex nuptias filio factururus. Matth. 22. *Simile est regnum celorum homini*

Regi

Regi qui fecit filio suo nuptias. Constituit certas personas vocare ad nuptias, hoc dicit filio, jam filius scit qui sunt venturi: & consequenter qui non. Sponsalia Christo fecit in utero Virginis Pf. 18. *Tanquam sponsus procedens de thalamo suo.* In coelo verò Apoc. 19. *Nuptia Agni.* Hoc est mysterium prædestinationis, ubi elegit quosdam & simul locum designavit in quo sessuri. Rom. 8. *Quos prædestinavit hos & vocavit, & quos vocavit hos & iustificavit, quos autem iustificavit hos & magnificavit.* Dum ergò hodie dicit Phariseis. *Vos in peccato vestro moriemini.* Idem ferè est atque si diceret. Vos non estis prædestinati. Nos an simus electi, scire non possumus, signa tamen huius rei aliqua haberi possunt, recensebo ex Evangelio isto unum.

Non est signum certum, multum jejunare, orare, confraternitatibus inscribi. &c. His quidem modis quaeritur Christus, qui tamen dixit, *queretis me & non invenietis.* Dixit hoc Phariseis qui durissime corpus suum tractabant, jejunabant, orabant, eleemosynas dabant, & plurima bona opera externa faciebant. Longè minus signum si nihil boni agas etiam nihil mali. Nam quando Rex invitat ad nuptias, debes te pro illis parare, vestire, hoc enim invitatio in se includit, quia si Beati in coelo in aliquod malum laberentur, exciderent e coelo, multò minus cum peccato aliquis intrare potest. Magnum autem est malum nihil boni agere. Nam DEUS sic invitat. Tu per hæc bona opera ad me venies, tu per hæc &c. Greg. 1. Dialog. *Æterni regni prædestinatio ita est à DEO disposita, ut ad hoc electi ex labore perveniant.* Ideò noli dicere, si prædestinatus sum non est opus ut aliquid boni agam: imò agendum est quàm maximè. Nam si Rex v.g. vocat te ut ad illum eas, oportet viam ingredi per quam ad illum pervenias, sedendo domi non pervenies. Ita etiam, si non es electus, oportet cavere peccata, quia nemo damnatur nisi propter peccata, & pro majoribus peccatis majora fert sup-

plicia. Per otium non ostendit Christus viam ad coelum. Imò dixit. *Si vis ad vitam ingredi serva mandata.* Hæc verò non solum præcipiunt abstinere à malo sed etiam bonum agere. 2. Petr. 1. *Fratres satagite ut per opera bona certam vestram vocationem & electionem faciatis.* Certè DEUS prædestinavit aliquos, tamen Christum misit ut eos benè vivere doceret, & fidem infunderet, & ipse Christus rursus misit Apostolos. Si prædestinato non opus esset benè agere, frustra Martyres passi, Eremitæ, &c.

Signum est electionis, esse *de sursum*, hoc est, esse hominem coelestem. Sed id quomodo cognoscam? Si venires cum Legato tui Regis in Persidem, & diceretur tibi, Eme hic domum, responderes, non emam, mox redibo in Poloniam, imò potius quæ hic aquis vero transmittam in Poloniam, quia inde sum. Qui transmittit in coelum, de coelo est, qui in coelo sibi procurat domum. Et contrà, qui est *de deorsum*, de terra, terrena curat, terrena loquitur: sicut qui est Persa in Perside domum, emit. Coelestis homo non differt conversionem; & res mundi, opes ita tractat, ut optaret ab eis liber esse si aliter vivere posset: terrestris velut in laqueis dormit. Isai. 51. *Filii tui projecti sunt, dormierunt in capite omnium viarum sicut Oryz illaqueatus.* Hoc animal est caprea quædam sylvestris in Affrica, dum in laqueum incidit, quasi in maxima securitate dormit. Transfert civis coelestis in coelum suam formam, hic de illa non laborat: transfert voluptatem: transfert. *Opes quas requiris in coelestes thesauros manus pauperum deportaverunt.* Transfert conversationem. *Nostri conversatio est in caelis.* Uno verbo quantum potest de se in coelum transfert. Verè enim Basil. serm. 2. in divites avaros. *Non te miseret pauperis misericordiam non invenies. Non juvisti alienam domum, à regno DEI excluderis. Non dedisti panem, vitam aternam non recipies &c. Propter filios non das eleemosynam.*

Die

Dic quaso cum Deum orasti ut natos susciperes, addidisti illud? Da liberos ut causa sint ne regnum tuum assequar. Si cadere cōtingat in peccatum, ac per hoc fieri de deorsum, surgunt & se ad coelos eo ipso vehementius reducunt. S. Bern. in Psalm. Qui habitat &c. Homines cadere necesse est aliquando, dum in hoc saculo detinentur: sed alii colliduntur, alii non, quia DEUS supponit manum suam. Sed quomodo eos discernere poterimus ut segregemus agnos ab hædis? &c. Hoc interest inter eorum casus, quia iustus suscipitur à Domino; idè- que fortior resurgit: Injustus autem cum ceciderit nō adjiciet ultra ut resurgat, imò verò aut in pudorem noxium, aut in impudentiam cadit. ceciderat David peccando cum uxore aliena: postea nec propriam Abisag formosissimam cognoscere voluit. Persecutus est Paulus Ecclesiam, postea pro illa passus plurimum. Attendit plurimum ut omnia sua facta deinceps in coelū dirigantur. Greg. 25. Moral. 6. Reprobis omne quod faciunt caca mente pertranscunt, factumq; suum non nisi cum puniti fuerint non agnoscunt. At contrā, Electorum est actus suos ab ipso cogitationis fonte discutere, & omne quod turbidum profluit ab intus exsiccare.

Jam ad reprobos. Isti toti sunt terra, totam formam in terra ponunt. Psalm. 48. Vocaverunt nomina sua interitis suis. Si in peccatum labantur, ait Gregorius lib. 4. in Reg. cap. 8. Habent corda reproborum, ut malum citò profectant, & à malo proposito non celerius respiscant. Explicat hoc ipsum amplius in Psalm. 1. Poenitent. Illud verum est aperta reprobationis indicium si verecundia non sequitur peccatum. Unde sub Judææ specie contemnentis anima dicitur Jerem. 3. Frons mulieris meretricis facta est tibi, noluit erubescere. Qui enim neglecto DEI timore peccata peccatis cumulat, profectus ut meretrix frontem obdurat. Ille ad DEUM convertitur qui tam cogitatus suos, quàm etiam operationes ad DEUM semper dirigere conatur. Nihil rerum suarum in coelum transportat. Ambr. serm. 39. His ho-

minibus cum dixeris ut aliquid pauperibus largiantur & tibi obijciunt, necessitates infinitae sunt, tributa sunt gravia, fiscalia explicare non possumus. Et tanta tibi ingerunt ut quasi te reum statuunt cur hoc & ipsum illos valueris commonere, non intelligentes quod omnibus necessitatibus salutis necessitas sit preferenda. Audiant Matth. 25. Esurivi. &c. De quo Greg. Pastor. p. 3. Ecce nequaquam audiunt, quia rapinas, vel qualibet alia violentia commiserunt, & tamen aeternis gehenna ignibus mancipantur. Chrysol. serm. 14. Esurivi, inquit, & dedistis mihi manducare. Non dixit, esurivit pauper, & dedistis illi manducare, sed esurivi ego & dedistis mihi manducare: sibi datum clamat quod pauper acceperit, se manducare dicit quod comederit pauper, quod bibit pauper sibi testatur infusum. Ecce modus transferendi sua in coelum. Et serm. 41. idem. Qui dederit esurienti panem dabit illi regnum, negabit illi fontem vitae, qui sitienti calicem aquae negat. Cum ita homo se affigit terrae, tandem a DEO deseritur, & in malo induratur, atque caecitas supervenit. Jer. 3. Et dixi, cum haec omnia fecisset, ad me convertere, & non est reversa. Et vidit praevaricatrix soror ejus Juda, quia pro eo quod machata esset (hoc est peccavit, quia peccator a Sponso DEO recedit) aversatrix Israël, dimissem eam & dedissem illi libellum repudii, & non dimisit praevaricatrix Juda soror ejus, & abiit, & fornicata etiam ipsa &c. etiam libellum repudii accepit. Quia exemplo alterius punita non resipuit, & jam sequitur quod Greg. ad hunc locum addit lib. 1. in Ezech. hom. 12. Ut jam velut aliena derelicta faciat mala quae vult, zeli Dei flagella non sentiat, quatenus ad aeterna supplicia profundius descendat. Sequitur velut sigillum hujus infelicitatis induratio de qua S. August. serm. 88. de temp. Quid est Exod. 4. Ego indurabo cor Pharaonis, nisi cum absuerit gratia mea, obduret eum nequitia sua? Sicut quoties nimio frigore constringitur aqua solui calore superveniente resolvitur, & discedente

dente sole iterum induratur, ita peccator, &c. Accedit excæcacio. Sicut enim qui diu in obscuro carcere hæret, excæcatur: Ita peccator qui diu in peccatis. Psalm. 81. *Nescierunt, neq. intellexerunt, in tenebris ambulant.* Chaldaica paraphrasis ita habet. *Nescierunt bonum operari, & non intellexerunt legem, quia in tenebris ambulat, quia excacavit eos malitia eorum, quia ex longa peccandi consuetudine contraxerunt tenebras densissimas.* De hoc Job 3. *Expectet lucem & non videat ortum surgentis aurora.* Tales aliena vident peccata sed non sua, agunt quasi nullam apud DEUM promeriti poenam &c. His omnibus malis supervenit infernus. Videat ergo peccator ne jam in aliqua sit harum inferni portarum.

CONCIO XVII.

Pro Feria Tertia post Domin. II. Quadrages.

Omnis qui se exaltaverit, humiliabitur. Matth. 23.

OMnis superbiz DEUS hostis, sed major majoris. Quæ verò major potest esse quam cum vilissimus subditus non vult se Principis maximi subicere voluntati? jubet Rex, fac hoc, & quidem non gratis, non vult, cum in gratiam alterius vilis hominis etiam cum suo damno promptè faciat. Hoc in omni peccato reperitur, nam vult homo obedire dæmoni, affectui, &c. quam DEO. Hinc etiam DEUS istos superbos justè deprimit, de qua depressione erit sermo præsens.

Inprimis, non vult ut eum peccator alloquatur tanquam indignus qui audiatur. Basil in Pl. 32. *Rectos decet collaudatio.* Quemadmodum enim pedi oborto atq. obliquo calceus non admodum probè aptatur, sic obortis cordibus Divina laus minimè convenit. Quamobrem existimo demonum oribus ut de servatore indigne loquentibus ad eum manifestandum ablatam fuisse potestatem.

testatem. Et pythonem increpat Paulus ut ab impuro Sanctus cōmen-
detur. Tale quid & peccatori dicit DEUS, quare tu enarras iustitias
meas? Sed quod est peius etsi oret peccator à peccato libera-
ri non semper liberatur. Greg. lib. 4 in Reg. cap. 2 Quibus pec-
cata dominantur, per se ab eorum iugo liberari nequeunt. Nam sa-
pè ad Dominum cum precibus veniunt, liberari petunt, sed exaudi-
ri non possunt. Divino siquidem iudicio cum iis agitur, ut qui nolue-
runt mala vitare cū possent, non possunt vitare cū volunt, & qui
spontè incurrunt mala præcognita, fugere non possint experta. 1. Reg.
cit. Clamabitis in die illa à facie vestri Regis quem elegistis vobis, &
non exaudiet vos Dominus in die illa. Hoc est deliberatè peccare.
Gravius adhuc aliquid dicit Ps. 108. Oratio eius fiat in peccatum.

Alterum est quia reiectus homo à DEO, efficitur mem-
brum dæmonis. Bern. in capite jejunii serm. 1. Abscissus à corpo-
re Christi Sathana miser incorporabor. Cū verò sit membrum
dæmonis, ejus spiritu agitur. S. Joann. Egyptiacus. Si sint vi-
tia in corde nostro, cū venerit princeps eorum diabolus quasi pro-
prio auctori dant locum & introducunt eum velut ad possessionem
suam. Hinc tantopere contemnit Christus peccatores, ut eos
vocet canes, lupos, porcos. Et DEUS per Ezech. scorpiones:
per Isai. asinos, struthiones: per Davidem, equos, mulos, cau-
ros, aspides, basiliscos: per Job, tigres. Judam Christus vo-
cavit diabolum. Unus ex vobis diabolus est. Hinc Sophon. 2. Hæc
est civitas gloriosa habitans in confidentia, quæ dicebat in corde suo.
Ego sum & extra me non est amplius alia, quomodo facta est in de-
sertum cubile bestie? Omnis qui transit per eam sibilabit & move-
bit manum suam. Scilicet illudendo. Unde à DEO velut dæ-
mon abjicitur. S. Bern. in Cant. serm. 69. Si vidisti Sathanam ve-
lut fulgur cadentem de cælo, quod est, in impetu furoris præcipita-
tum, & cognovisti de furore DEI, &c. peccaverunt peccatum dia-
boli, & diaboli sententiâ percellentur. Pro idololatra reputatur.

Tercull.

Tertull. de idololatria. Sine dubio idololatriam admittit quicumque delinquit, & fit cibus dæmonis. Greg. in Ps. 5. poenit. in illa verba Gen. 3. Terram comedas omnibus diebus vitæ tuæ. Antiquus enim hostis terram comedit, quia peccatores quosque in ventrem suæ malitiæ abscondit. Hinc eos ut cibum in se convertit, & in majora semper trahit peccata. Greg. 25. Moral. c. 9. In infidelibus & lubricis Paulus Rom. 1. quasi quoddam semen erroris aspexerat, cum dicebat. Qui cum cognovissent DEum &c. Sed quod ex hujus seminis errore pullulavit, addit illud. Propter quod tradidit eos Deus in reprobum sensum &c. Quia cognoscentes DEum, peccatum superbie intelligendo, & non adorando eum, commiserunt, cecantur etiam ne intelligant quod committunt &c. Prioris ergo peccati merito peccatorum subsequentium fovea tegitur, ut qui malum sciens perpetrat, deinde justè in aliis etiam nesciens cadat &c. nimirum justo DEI judicio augeri culpa permittitur ut ad feriendum altius quandoque cumuletur.

Cum ita, se exaltans peccator dejicitur, fit servus poenæ, sæpè in hoc mundo, semper verò in alio, & fuerit ille Rex vel nescio quis ut vilissimum mancipium castigatur. Nulla enim tam servilis est poena in mundo, ut est omnis inferno. Nulla hic latronibus, furibus tanta infertur ut illic potentissimis quondam Regibus. Jerem. 25. Sume calicem vini furoris hujus de manu mea, & propinabis de illo cunctis Gentibus ad quos mittam te, & turbabuntur, & insanient, &c. Isa. 3. Inebriatus est in cælo gladius meus, in quæ verba Greg. 12. Moral. 17. Ac si diceret, quæ irâ feriam superbos terra perpendite, si ipsos etiam quos in cælo juxta me condidi pro elationis vitio percutere non peperci. Tertull. de pudicitia. Deus zelotes est & qui naso non deridetur, scilicet adulantium ejus bonitati & qui licet patiens sit tamen per Isaï. 42. comminatur patientia sua finem. Tacui, nunquid & semper tacebo & sustinebo, quievi, velut parturiens. Exurgam & quiescere faciam, Ps. 96. Ignis enim

præcedet ante faciem ipsius & exuret inimicos ejus, & non solum corpus, sed & animam dejiciet in gehennam.

Agamus itaque poenitentiam dum tempus habemus: & qui peccando nos DEO prætulimus in loco quem meremur nos collocemus, hoc est, infra omnes creaturas. Orabat quidam moribundus ut est in Vitis PP. S. Mutium Abbatem, ut sibi vitam à DEO exoraret, quò poenitere posset. Respondit Sanctus. *Nunc spatium poenitentia requiris? Ubi vita spatium implesti? quid faciebas omni hoc vita tua tempore? non potuisti vulnera tua curare: quin imò & recentiora semper addebas.* Sit nobis in memoria quod ibid. dicebat S. Sylvanus. *Plangamus nos ipsos potius dum tempus habemus ne cum fuerit expleta singulis determinata dilatio, tum inveniamur tempus poenitentia exposcere quando jam accipere non meremur.* Tum oculi nostri aperientur, sed non in solatium, videbimus nos nudos, nam opera bona in peccato mortali facta, illæ elemosynæ &c. Et si prosint ad hoc ut Deus det sanitatem, fertilitatem & alia in hoc mundo, inclinentque DEUM ut te magis juvet ad conversionem, tamen vitam non dant æternam, sicut & illa quæ facta quidem cum homo esset absque mortali, sed mortale illis supervenit, neque de illo acta est poenitentia vera. Non est autem vera etiam si quis confiteatur & doleat de peccatis, si dolor non respicit DEUM. Ita dolet qui ideò dolet quia poenas, infamiam, incurrit ob peccatum. Debet esse dolor propter DEUM offensum. Tum videbimus quantum fuerit scelus non servasse juramenta quibus se quis ad suum obligavit officium, ut v. g. Judices ad ministrandam justiciam, certi Ecclesiastici ad curam animarum &c. Et non faciunt, magis tales peccant, ut docet S. Thom. quàm homicidæ. Vide quodlibet. 1. 9. a. 2. Et rationem dat S. Vincent. Conc. hod. 1. *Quia si faciens contra simplex juramentum plus peccat, quàm si occidat, quànò plus si contra solemne juramentum, quod faciunt*

ciunt isti Rectores? & ita si post iuramentum faciunt oppositum, scilicet communitatem defraudando, pecunias recipiendo, vel indignos promovendo, semper peccant mortaliter, Sap. 6. *Judicium durissimum his qui præsunt fiet.* Videbimus quod valeat excommunicatio, quam modò mulci non aestimant, videbimus quàm sit res horribilis tradi Sathanæ. Refert S. Vincent. loc. cit. quòd cùm cuidam Sacerdoti in Delphinatu fur abstulisset breviarium ex templo, nec sciri posset quis ille esset, Sacerdos tulit excommunicationem nisi intra triduum liber resumeretur, fur inrerim in arbore fructifera abscondit librum, intra triduum arbor est arefacta. Si hoc in arbore factum, quid fiet in homine? Non sentimus modò hoc pondus, sicut qui est infra aquam non sentit pondus aquæ, sentiemus cùm aquam in vase portabimus, cùm nostra peccata imponentur nostris humeris intra quæ modò mersumus.

CONCIO XVIII.

Pro Feria Quarta post Domin. II. Quadrages.

Nescitis quid petatis. Matth. 20.

Christus ostendebat viam crucis discipulis quæ essent perventuri ad cælum, at verò Filii Zebedæi aliâ voluerunt cælum consequi, scilicet per Matris preces per quas ad cælum non pervenitur, jure igitur illis dicitur. *Nescitis quid petatis.* Et interrogantur. *Potestisne bibere calicem &c.* Sed quæ redditur, *non est meum dare &c.* de hoc loquemur.

Tria ad salutem nostram requiruntur. 1. Voluntas DEI. Pl. 17. *Salvum me fecit quoniam voluit me.* Et de hac Christus. *Non est meum dare vobis &c.* Dei enim est velle salvare, vos autem me ut hominem solùm consideratis. Hæc voluntas DEI nulli dæst, *Omnes homines vult salvos fieri.* Alterum est,

LI 2

medium

medium seu via quâ salvabimur. Hoc medium generaliter ducit Crucem, & hic omnes virtutes complexus, nam nulla est sine labore, sine cruce. Fortitudo circa difficilia versatur: temperantia frænât appetitum quod non fit sine difficultate, ut experitur qui iram aut voluptatem compescit: Justitia jubet reddere cuique quod illius est, & hic est labor. Prudentia ut ubique juxta regulam rectæ rationis procedatur. Quod etiam est laboriosum. Virtutes vincunt omne peccatum, & sic etiam fuga omnis peccati comprehenditur à cruce. Quod ipsum Gen. 35. Jacob ostendit in figura. *Dederuntq; ei omnes Deos alienos, quos habebant: & in aures quæ erant in auribus eorum, at ille infodit eas subter therebinthum*, per quam arborem, crux Christi significabatur sub qua & idola, id est peccata, & ornamenta virtutum latent. Quòd idola sunt peccata, dat rationem Tertull. lib. de idololatria, *quia quicumq; delinquit idem facit quod idolorum mancipēs faciunt, certè juxta S. Paulum. Avaritia est idolorum servitus.* De luxuria patet ex Tertull. loc. cit. *Idos græcè formam sonat, ab eo per diminutionem idolum deductum æquè apud nos formulam fecit. Igitur omnis formæ vel formulæ idolum se dici exposcit.* Hoc idolum adorat luxuriosus. Simile est de aliis peccatis. Tertiò requiritur ad nostram salutem ut homo ipse velit salvari. Non vult autem, qui non incedit per viam Crucis quam unicam ostendit Christus, & nemo aliam potest ostendere. Et qui aliter petit salvari, dicetur illi, *Nescitis quid petatis. Non est meum dare &c.* Sed quibus ordinatum à Patre, qui non aliter vos vult salvare quàm per medium quod Christus ostendit, jam hinc quæramus.

An etiam salvabuntur illi qui volunt quidem salvari, sed tepidè. Cavent quidem graviora peccata, verùm non admodum student virtutibus, venialia non vitant? Respondet Greg. Pastor, p. 3. *Altos gurgites fluviorum parvæ sed innumera replent gutta pluviarum: & hoc agit sentina latenter excrescens quod pa-*
renter

tenter procella saeviens. Minuta sunt quae erumpunt in membris per scabiem vulnera, sed cum multitudo eorum innumerabiliter occupat, sic vitam corporis sicut unum inflictum grave vulnus necat. Nonnunquam in parva deterius quam in magna culpa peccatur, major enim quò citius, quia sit culpa, agnoscitur, eò etiam celerius emendatur: minor verò dum quasi nulla creditur, eò peius quò & securius in usu retinetur. Certè nulli debet DEUS coelum propter venialia. Proverbiorum 8. *Qui mollis est & dissolutus in suo opere, frater est sua opera dissipantis.* Ob venialia quidem nemo damnatur, sed sicut calor disponit lignum ad ignem, ita disponunt mortales ut homo vel unà scintillâ tentationis vel occasionis accendatur.

Sed si quis nihil unquam pateretur, an posset sibi salutem promittere? Resp. Luc. 16. Dictum Epuloni. *Recepisti bona in vita tua.* De quo Greg. Pastor. p. 3. *Idcirco enim bona hic recepit & malus, ut illic plenius mala reciperet.* Quia DEUS in hac vita aliquibus merita solvit, sicut è contrà aliquorum peccata punit. Ipsa etiam prosperitas excæcat. Idem in Pl. 5. *Pœnitent.* *Sicut cordis oculos flagella aperiunt, sic mentis aciem successus prosperi retundunt, ut seipsam cognoscere mens non valeat quam prosperitatis mundanae oblectatio captivat.* Si non agnoscit sua peccata, de illis non ager pœnitentiam, si non ager, peribit. Prov. 1. *Prosperitas stultorum perdet eos.* DEUS dicit. *Ego quos amo castigo.* Ex quo S. Bern. serm. 42. in Cant. *Si ergo te zelus deseruit, & amor, qui indignus castigatione censeris.* Vides, quia tunc magis irascitur DEUS cum non irascitur. Misereamur inquit impio & non discet facere iustitiam. O quam infelices sunt quos DEUS permittit ire in adinventionibus suis? E contrà affectio est signum salutis. Greg. Past. p. 3. *Nisi correctis hereditatem dare disponderet erudire eos per molestias non curaret.*

Cur Christus non ostendit nobis viam molliorem ad coelum?

lum? Quia si in mundo nihil mali nobis sustinendum esset, coelum non curaremus ac proinde in aeternum miseri essemus. Præterea si lapis fieri deberet arbor id illi non sine difficultate eveniet, deberet enim niti versùs coelum crescendo, emolliri ut ab humore penetrari posset, in quo deberet suam naturam vincere. Si arbor deberet fieri animal, deberet se loco movere ad partum quærendum, deberet dolorem posse percipere, in quo à natura priore opus esset recedere. Nos Christus attollere constituit ad hoc ut similes simus Angelis, ut corpus sit incorruptibile, quodammodo spirituale, ut anima nostra quodammodo Deificetur. Quod jam in hac vita per amorem incipimus, S. Bern. lib. de diligendo DEO. *O amor castus & sanctus, ô dulcis & suavis affectio. Sic affici Deificari est. Et non debemus multa contra naturam eorum ex quibus constamus sustinere? Est terra in nobis ut in lapide, est mixtura elementorum ut in arbore, est animalitas, est natura humana, per peccata facta similis jumento, fieri ne potest cum in similitudinem Angelorum mutandi sumus, ut id fiat sine variis actionibus & passionibus? Aqua in vinum non mutatur nisi in vire variè coquatur, recoquatur, solem patiatur. Cuprum aut aliam materiam ut mutet Chymicus in aurum, quoties igni solvit, malleo tundit, in pulverem aquis ardentibus macerat &c. Deprecemur cum S. Bern. serm. 42. *Ne DEUS parcat malleo, ne misericordiam ostendat nos non castigando. Misericordiam hanc ego nolo. Super omnem iram miseratio ista est. Sepias mihi vias iustitiae, &c. Volo irascaris mihi Pater misericordiarum, at illà irà quâ corrigis devium non quâ extrudis de via &c. Non cum nescio, sed cum sentio te iratum tunc maxime confido propitium, etenim cum iratus fueris misericordiae recordaberis.**

CON.

CONCIO XIX.

Pro Feria Quinta post Domin. II, Quadrages.

Homo quidam erat dives. Luc. 16.

SI cui offerentur duæ cistæ ut unam ex illis eligeret, una parva, deformis, malè concinna, levis, &c. Altera grandis, gemmis & serico vestita, ponderosa, &c. quam suaderetis illi eligendam? Certè hanc posteriorem at si DEUM consuleretis qui novit quid in illis lateat, suaderet illam aspectu viliorē quia in maiore sunt tantum rudia saxa, in minore una gemma quæ totius orbis opibus æquivalet. Isa. 1. Duo scrinia nobis hodie proponuntur. Dives & Lazarus, uterque vixit paulò ante tempora Christi, uterque Judæis notissimus. Et ut Euthymius ex traditione Hebræorum. Divitis nomen Nivenfis, sed à Christo non nominatur utpotè damnatus. Pl. 15. *Nec memor ero nominum eorum per labia mea.* Eligite quem ex his velitis imitari, & quam cistam accipere. Ego vobis cistas aperiam.

Fuit Dives cista splendida, induebatur purpurâ & bysso. Sed quid in illa? cor saxeum, cor durum erga Lazarum, Quid amplius? idolum. *Quorum DEUS venter est.* Quid amplius? nihil. In cista ornata hæc fuerunt. Quia ubi cultui servitur corporis nimium, nihil boni est in anima. Ambr. lib. 1. de Virginibus quæ faciem pingunt. *De adulterio vultus meditantur adulterium castitatis.* S. Bern. declamat. *Ut exercitii spiritualis & cura cordis indicium est evidens, contemptus exteriorum: sic eorum sollicitudo certum nihilominus signum mentis incultæ.* Sub hoc ornatu cor saxeum. Qui enim famentem præterit, de illo Basil. serm. 3. in Divites avaros. *Faciem hanc corporis miseram qui convivens præteribit quasi dignus multa quod crudelitatis genus*

genus prosequi dicetur? quomodo inter immanissimas feras non connumerari ut execrandus ac hominum interfector dignus erit? Qui enim morbo periculoso si licet non occurrit, eadem quâ ille qui sibi manus offert pœnâ damnabitur. DEUS dedit multum divitibus, ut partem ex eo daret pauperibus. Si ergo Pater mensam lautam pararet, eamque committeret Filio majori, ut ex ea minoribus distribueret, illa verò omnia in suum solius servaret usum, & fratres fame perirent, idem est de vestibus, &c. an non illorum crudelis fratricida esset? Basil. serm. 1. in div. avaros. Cui facio injuriam, inquis, si mea retineo, conservoq? Qualia dic mihi tua? unde hac veniens in vitam tulisti? &c. Non tu peculator cum ea quæ ad dispensandum distribuendumq? receperis tibi propria facis? Qui enim vestem diripit spoliator nominatur: qui autem nudum non texerit, modò possit, alterius cuiusdam appellatione nominis dignus erit. Esurgentis panis est quem retines, nudi est vestis quam in arca custodis, discalceati calcæus est qui apud te marcescit, egentis aurum quod tu in terra fodis. Deniq? tot aspersus injurias hominibus quot deseris cum juvare possis. Nec verò iste sensus solius est Basilii. Idem Salvian. lib. 4. ad Ecclesiam. Perfidie pœna debetur ei qui negaverit DEO quæ sibi ab eodem commodata &c. Christus esurit & tu delicias affluentibus paras. Christus etiam aquam sibi deesse queritur, & tu &c. Sed debet eleemosyna dari ex bonè acquisitis. Greg. lib. 7. epist. iii. Non eleemosyna reputanda est si pauperibus dispenseatur quod ex illicitis rebus acquiritur. Eccli. 34. Qui offert sacrificium de substantia pauperis quasi victimat Filium in conspectu Patris. Addit Gregor. loc. cit. Quantus autem dolor sit perpendamus si in illius conspectu Filius victimetur? & hinc facile cognoscitur quantus apud DEUM dolor exasperatur, quando illi sacrificium ex rapina tribuitur.

Jam ad idolum quod in hac pretiosa cista latet. Tertull. de bono pudic. Christianum à Christiano cogi ad ebrietatem, an

hoc

hoc levius crimen dicimus quam immolare Baccho? mihi videtur multò gravius si rem rectè ratione velimus expendere. Ad idololatriam illam cogit hostis Christi, hic amicus &c. Chrysost. tom. 10. hom. 29. Verè ebrietas voluntarius est demon, & gravius quam demon mentem obtenebrat. Videamus jam ritus idololatriæ hujus, optimè illos descripsit Tertull. lib. de jejunio. *DEUS tibi venter est, & pulmo templum, & mensa altare, & Sacerdos cocus, & S. Spiritus nidor, & condimenta charismata, apud te charitas fervet in cacabu, fides in culinis calet, spes in ferculis jacet, quis sanctior inter vos nisi qui in convivio frequentior? immemores estis pingvem Christianum urbis & lecnitu fortè quam DEO magis esse necessarium.* Quis hujus sacrificii finis? sit ex eodem ibid. *Monstrum habetur libido sine gula.* Quod ipsum Greg. lib. 5. in Reg. c. 6. *Qui abundanter carnem reficit luxuria gladium in mentem mergit.* Epulabatur quotidie, ubi jejunia ab Ecclesia præscripta: fortè in illis obtinuerat dispensationem. Sed S. Bern. epist. 6. *Utinam non licentiam quaesissetis sed consilium, id est, non ut liceret sed an liceret.* Unde tamen quaerebatis licentiam, ut liceret quod non licebat? Facere itaq; volebatis quod non licebat. Sed quod non licebat malum erat. Mala igitur erat intentio qua in malum tendebat. Et addit epist. 88. *Extorta seu coacta licentia non est licentia sed violentia.* Jejunandum est subinde fidei qualis iste Epulo fuit, quales nos sumus Christiani, sed quod nobis subtrahimus, si DEO jejunamus, dandum est pauperi. Zach. 7. *Cum jejunaretis & plangeretis, nunquid jejunastis mihi?* In quæ verba Greg. hom. 16. *Sibi quisq; jejunat, si ea quæ sibi ad tempus subtrahit, non pauperibus tribuit, sed ventri postmodum offerenda custodit.*

Quò tandem hæc arca devenit, Spoliata est omni decore, & cum iis quæ continebat abjecta in inferni ignem. Jeremiæ 19. *Sic conteram populum istum & civitatem istam, sicut con-*

seritur vas figuli quod non potest ultra instaurari, & in Tophet sepelietur. Servivit idolo, sepelietur in Tophet, in quo loco homines vivi cremabantur idolo. Circa hoc sepulchrum ponentur insignia ejus crateres, sed vacui, &c. Ezech. 32. Qui descendunt in infernum cum armis suis, & posuerunt gladios sub capitis suis, & fuerunt iniquitates eorum in osibus eorum. Apposita sunt arma Epulonis ejus Manolæo. Ossa Sanctorum replentur sanctitate, illius repleta sunt iniquitate. Ductus est cum processione longa ad hoc sepulchrum Isai. 14. Infernus subitus te conturbatus est, in occursum adventus tui suscitavit tibi gigantes. Cum quali cantu. Et tunc dicent, vulneratus es sicut & nos, detracta est ad inferos superbia tua, quia noluisti obedire preceptis Domini DEI tui. Diliges proximum &c. Qui spectatores hujus funeris? & coelum & infernus. Greg. hom. 40. Ad penam suam diviti & cognitio servatur ex memoria &c. Ut ergo peccatores in supplicio amplius puniantur, & eorum vident gloriam quos contempserunt, & de illorum etiam pena torquentur quos inutiliter amaverunt. Credendum verò est, quod ante retributionem extremi iudicii, iniusti in requie quosdam justos conspiciunt, & eos videntes in gaudio, non solum de suo supplicio, sed etiam de illorum bono crucientur. Iusti verò in tormentis semper intuentur iniustos, & hinc eorum gaudium crescit quia malum conspiciunt quod misericorditer evaserunt &c. Compassio non erit.

Jam ad aliam cistam. Hæc vilis, vix lacernis contexta, jacet in sterquilinio, tota sanie & spurcitiis perfusa, pedibus divitis protrita, sed in ea gemma, id est DEUS. Hanc cistam Angeli ambiunt, Abraham & limbus Patrum desiderat. Ipse dives deinde coram illa supplex cadit. Exornata intus summâ patientiâ & humilitate, jam à Lazaro DEUS removit mortem in perpetuum. Jam induit illum omni decore. Dedit illi gaudium sine tristitia, pacem sine turbatione, libertatem, abundantiam

dantiam &c. Eligamus vel ex cista divitis sumere idola & cor lapideum; vel ex Lazari patientiam cum DEO. Eligamus vel inebriariab ubertate domûs DEI, vel guttam defluentem ex digito mendicare. Hieron. ad Eustochium. *Quis Sanctorum sine certamine coronatus?* Chrysol. serm. 21. *En fratres quàm rerum mutatio lamentanda! pauperem portant Angeli, Divitem devorat infernus. Mors pauperis totam vitam divitis vincit. In obsequium quidem illius tota civitas migrat cum funus effertur.* &c. Idem serm. 122. *Mitte inquit in domum Patris mei.* &c. *Tardè eum ad domum invitas quem toto tempore tuis incumbentem januis non recepisti. Induebaris purpura, pauper labore: fundebas vina, ille lachrymas: tu satur projiciebas panes, micae pauper esuriens non habebat: pascebas canes oblatrantes pauperi ferculis tuis, quos pauper vulneribus suis pascebat. Ægrotabat ille corpore, tu mente. Cur non de ejus vulnere sumpsisti medicinam, de lachrymis pœnitentiam, de patientia exemplum, de fame misericordiam?* Ille ergo portatus est ab Angelis ubi eum tua amplius non possit ferire crudelitas: tu autem sepultus es in inferno, miser qui prius anima quàm corporis accepisti sepulchrum. Illum mors ad vitam, pœna ad premium, ad cælum terra, egestas ad regnum provexit: te splendor ad cecitatem, sublimitas ad ruinam, unguenta ad fœtorem, purpura ad infernum perduxit.

CONCIO XX.

Pro Feria Sexta post Domin. II, Quadrages.

Malos malè perdet &c. Matth. 21.

Nihil magis incitat militem ad laborem, quàm si Dux illum incueatur: Nihil servum quàm si Dominus, & hoc ipsum in aliis statibus. Hoc ipsum evenit hominibus si aspicientem sua facta cogitent DEUM, quod si hoc non fecerint,

rint, ruunt in scelera, & tandem merentur ne amplius illos DEUS aspiciat, quod constitui ex hodierno Evangelio ostendere.

Ut exprimeret Christus quantum amaret DEUS Synagogam, appellat illam vineam quam ipse plantavit, quia si homo suâ manu plantet vineam aut hortum, semper de illo cogitat, quâ de causâ Deut. 20. liberat eos lex à prosecutione in bellum qui vineam plantaverunt. Addidit illi sepem legum Isa. 58. *Vocaberis adificator sepium avertens semitam iniquitatis.* Posuit in ea corcular, altare in quo sanguis extorquebatur victimarum, Aedificavit turrin id est templum elocavit agricolis, primoribus Sacerdotum, misit servos ut fructum reciperent, hoc est Prophetas. At illi Isaiam ferrâ secuerunt. Amos cum in Samaria prophetaret, Amasias Sacerdos frequenter flagellavit, & Filius ejus Ozias veste adactio per tempora occidit. Misit rursus Jeremiam, Ezechielem, Abacuc, & alios. & istos occiderunt. Tandem misit filium, hic est hæres, hic est Messias, occidamus. Agnoverant enim ab initio Christum esse Messiam unde Nicodemus Joann. 1. *Magister scimus quia à DEO venisti.* Nam videbant tempus adventus Messiae completum esse. Videbant in Christo completas esse prophetias, Joannem magnificabant qui testatus Christum esse Messiam, ita asserunt omnes glossæ tam literales quàm allegoricales, ut asserit S. Vinc. conc. crastinâ. Sed cum ille fructus exigere cœpit, cum exprobrare peccata, &c. malitiosè noluerunt illum recipere in Messiam, & occidere constituerunt. Descriptum est hoc totum longè antè Sap. 3. *Circumveniamus iustum, quoniam inutilis est nobis, & contrarius est operibus nostris, & impropere nobis peccata legis, & diffamat in nos peccata disciplina nostra. Promittit se scientiam DEI habere ac filium DEI se nominat &c. Venite occidamus eum & habebimus hæreditatem, scilicet de-*

cimas,

cimas, victimas. Ejecerunt eum, quia extra Jerusalem crucifixerunt. Propterea Christus proponit illis hoc ipsum sub parabola, ut eos ex ore illorum judicaret & certe contra se dederunt sententiam. *Malos male perdet &c.* Approbavit hoc ipsum Christus, *Auferetur à vobis regnum DEI &c.* Quomodo ad hanc malitiam pervenerunt. Quia DEUM putabant peregrè profectum. Abstulit ergo illis, templum sacrificii &c. Nec amplius illorum miseretur quamvis orent, plorent, jejurent. &c. Jer. 7. *Ite ad locum meum in Silo ubi habitavit nomen meum à principio, & videte qua fecerim ei propter malitiam populi mei Israël.* Tradita est Gentibus Silo, tradita Gentibus terra sancta. Ellocavit vineam aliis, id est transtulit fidem ad Gentes. Sed dum ex Gentibus fructum non recepit, tradidit tres Patriarchias Turcis, regna aliqua Europæ Spiritui erroris, ubi fides Ægypti, Scythiæ, Africae, &c.

Si hæc facit cum regnis integris etsi adhuc fortè aliqui boni reperti in illis fuissent, etsi antea in illis fuerint magni & multi Sancti, quid de te fiet anima mea, cum & tu sis vinea illius, ad te misit tot servos, Concionatores, instinctus, &c. Et non est in te fructus imò per peccata non desinis Christum occidere. Potest DEUS de lapidibus excitare filios Abraham, & loco tui substituere. *Qui ceciderit super lapidem istum confringetur &c.* Cum edificaretur templum omnes lapides extra Jerusalem aptabantur, repertus unus pulcherrimus, sed dum aptaretur semper fiebat major aut minor, & tandem illum reprobaverunt edificantes, sed cum templum perficeretur optimè quadravit, ut in summitate anguli poneretur, & duos parietes jungeret. Unde dixerunt. *Mirabile est in oculis nostris.* Per hunc lapidem significatur Christus qui Judæos & Ethnicos velut duos parietes conjunxit. Reprobatur à Judæis, *Demonium habes, manducas cum peccatoribus &c.* Væ homini

quicadet supra hunc lapidem, quia confringetur sed supra quem lapis ceciderit conteretur. Christus in eum ferret sententiam conteretur in pulverem, intellectus, non est scientia apud inferos. Memoria doloribus de amissa occasione salutis. Voluntas obstinatione, visus, auditus, &c. Jerem. 17. *Induc super eos diem afflictionis & duplici contritione contere eos Domine DEUS noster.* Hæc etiam Sanctos terrebant, quia alia sunt judicia DEI, alia hominum. Putamus nos aliquando fructum facere & dare vitam DEO cum sit labrusca. Agimus atque si DEUS esset peregrinè. Greg. 15. Moral. cap. 8. in illud Job. *Innumerabiles staret facies pro eis. Vel multitudinem studuit exprimere reproborum quæ humana rationis numerum transiit: vel certe indicare voluit, quod omnes qui pereunt intra electorum numerum non habentur, & eò sint innumerabiles, quia extra numerum currunt.* Ps. 39. *Multiplicati sunt super numerum, ac si diceret. Multis Ecclesiam intrantibus, etiam hi ad fidem specientes veniunt qui à numero regni cælestis excluduntur, quia Electorum summam suam multiplicitate transcendunt.* Non blandiamur nobis ex eo quia sumus in vinea, in Ecclesia, si fructus non facimus. S. Bern. de Convers. ad Clericos cap. 17. *Palmes qui fructum non feceris, excidetur. Virgo cui defeceris oleum à nuptiis excludetur. Qui bona receperis in hac vita cruciabitur in futura. Anima quæ peccaverit ipsa morietur: Quod si forte contingat in uno quolibet simul hæc quatuor inveniri, ea planè extrema desperatio est.* Quocirca id. serm. de tripl. custodia. *Nemo vestrum fratres parvi aestimet tempus quod in verbis consumitur otiosis. Siquidem tempus acceptabile est & dies salutis. Volat verbum irrevocabile, volat tempus irremeabile, nec advertis insipiens quid amittat. Libet confabulari ajunt donec hora praterat. O donec praterat hora, o donec pertranseat tempus! Donec hora praterat quam tibi ad agendam penitentiam, ad obtinendam veniam ad acquirendam*

rendam gratiam, ad gloriam promerendam, miseratio Conditoris indulget, &c. Interea fructus non offertur. Scimusne dimissa nobis peccata? non reprehendit nos cor costrum? B. Isaias Abb. dixit. *Cor tuum securum non potest esse prius quam accedas ad iudiciam.* Quo absoluto tum scies quod lapis in te non cadet, nec tu in lapidem. Eccl. 9. *Sunt iusti atq. sapientes, & opera eorum in manu DEI, & nescit homo utrum amore sit dignus ac odio.* Siquidem ut Ps. 18. *Delicta quis intelligit?* Si desunt fructus locabit vineam suam aliis agricolis, illi reddent ei fructum iustitiæ de nobis, id est dæmones, cum nos fructum benedictionis & sanctificationis reddere noluerimus.

CONCIO XXI.

Pro Sabbato post Domin. II. Quadragesimæ.

Pater peccavi in cælum & coram te. Luc. 15.

Duos filios creatos habet DEUS. Justum, & hic est maior natu, quia prius homo fuit in iustitia seu gratia, quam peccaret. Minor natu est peccator, quia posterius quam gratia peccatum intravit in mundum. De priore pauca hoc Evangelium, posterioris mores & actiones describit. Omisso quocirca majori, minorem ad considerandum proponam.

Imprimis junior accedit Patrem. *Da mihi portionem, ego sciam sine tua directione illâ uti.* Ecce *Superbia* quæ est *initium omnis peccati.* Quid hic boni sperandum? Greg. Mor. 30. c. 17. *Ipsa vitiorum regina superbia cum dejectum plenè cor ceperit, mox illud septem principalibus vitiis quasi quibusdam suis ducibus devastandum tradit, quos videlicet duces exercitus sequitur, quia ex eis proculdubio importuna vitiorum multitudines oriuntur.* Non vis superbe legibus DEI subijci, servuseris peccatorum.

catorum. Et jam intrat avaritia. *Da mihi portionem. Peccatoris non alia est portio quam bona temporalia quia ut idem Greg. 32. Moral. 7. Superbos iusto iudicio Dominus in pulvere abscondit, quia eorum corda, ipsis quæ despecto amore Creatoris eligunt, terrenis opprimi negotiis permittit. Et dat illis DEUS ad suam bonitatem ostendendam, & illorum malitiam. S. Basil. serm. 1. in divites avaros. Ubi quærit. Cur abundavit ager hominis nihil boni ex copia facturi? Et respondet. Ut major profectò DEI benignitas appareret, & usq. ad tales ejus bonitas extenderetur &c. Ut iniquos ad penitentiam diu expectatos quanto pluribus provocat beneficiis, tanto majoribus atq. iustioribus ad extremum afficiat pœnis. Sequuntur & reliqua peccata, ut luxuria. S. Nilus Abb. orat. 8. Superbia est animi tumor sanie plenus, qui si maturuerit in magnum erumpit fatorem. Sequitur ira & aliæ pestes, quibus cum homo est correptus abit in regionem longinquam. Recedit à DEO, non loco, quia DEUS ubique est, sed eo modo quo dicimur ab alicujus recedere amore. Ibi pascit porcos, imperat ipsi bestialis appetitus, ad quem amissis bonis omnibus & externis & gratiæ, se dejicit. Sed fames in illa est regione, S. Bern. in declamat. Vidi ego aliquando quinq. viros, quidni phreneticos arbitrer? Primus siquidem buccis tumentibus marinam masticabat arenam. Secundus sulfureo adstans lacui exhalantem teterrimum foedisimumq. gestiebat haurire vaporem. Porro tertius fornaci incubans vehementer accensa, micantes scintillas hiantibus faucibus excipere latabatur. Quartus supra pinnaculum templi residens leviori aura spiritum aperto attrahebat ore, & si quò minus influere videretur, flabello ventum ipse sibi ciebat, ac si totum speraret aërem deglutire. Quintus seorsim positus ridebat ceteros, ipse quoq. ridendus & maximè, proprias enim carnes incredibili quodam studio sugere gestiebat, nunc manus, nunc brachium, nunc alias partes applicans ori. Miseratus*

varius homines causam miseriae sciscitatus à singulis, unam omnibus reperio, validissimam utiq; famem. Avarus terram vorat, luxuriosus vaporem, iracundus scintillas, ambitiosus æerem, accidiosus suæ carni indulgens fugit eam, sed nunquid satiatur? Quære ex quolibet an non esuriat? quia non arenâ, scintillis, fames nostra expletur. Edet quantum volet quis de siliquis porcorum non exstingvet famem. Terra data est vermibus, ignis pyraustis, aer in sectis volantibus, non nobis in cibum. Cû nobilis ad bestias damnatur manet in eo appetitus ad patriam, neque in nobis extinctus est licet in terram ex paradiso in bestiarum locum eiectioni simus. Hic status est hujus Filii, hic status peccatoris.

Quid agam? Revertar ad Patrem meum. Non deserit Deus licet deseratur, dat instinctus. Bern. serm. de Septem Spiritibus. Quoties super castigando corpore, humiliando corde, servanda unitate, & charitate fratribus exhibenda, seu ceteris virtutibus acquirendis, conservandis, amplificandis, salubris cogitatio in mente versatur, Divinus sine dubio est spiritus qui loquitur aut per seipsum sanè aut per Angelum suum. Illi in cor ponit, abstine ab his occasionibus, alteri relinque ista, redde alienum, alteri, statum Religiosum amplectere, quod si homo non audierit, venient supra illum poenæ quæ venerunt contra Regem Joakim qui iussit monita & prophetiam Jeremiæ exuri Pl. 57. Furor illis secundum similitudinem serpentis, sicut aspidis surda obturantis aures suas. August. ait dum incantator vult evocare ex suo antro aspidem, illa unam aurem lapidi applicat, alteram claudit caudâ ne audiat. Induraverunt facies suas supra petras & noluerunt reverti. Vocat te DEUS, & non audis. S. Bern. in declam. Cui id Judæo negares o homo? qui in vanum accepisti nomen Domini nostri JESU Christi? cui sacrilego dare quidquid habes pro centuplo cunctareris? &c. Obtemperandum ei per omnia etiam si oportue-

rit ipsum Isaac immolari &c. oblatuſ est Isaac, ſanctificatuſ non ma-
 ctatuſ &c. ſecuruſ eſte, non Isaac ſed arieſ morietur, non peribit la-
 titia (id ſignificat nomen Isaac) ſed contumacia cuiuſ utiq; cornua
 vepribuſ harent, & ſine punitionibuſ anxietatuſ eſſe non poſſunt.
 Tentat enim te D. DEUS tuuſ, nec maſtabitur Isaac ut opinariſ, vi-
 vens vivet. Sed elevatuſ eſt utiq; ſuper ligna, ut in ſublime gau-
 deaſ. Sed inquires? Convertar ſed non modo. Baſil. exhort.
 ad Baptiſ. Tu te conſidera, in examine trutinaq; tuam poſitam ani-
 mam eſſe, hinc ab Angelis inde à demonibuſ abſtractuſ eſſe medi-
 tare, quibuſ cordiſ lancem inclinabiſ, quid apud te vincet, carniſq;
 voluptaſ? &c. Quando membra langvent tunc DEO poſſiſſimuſ
 offerre ſtudeſ, cum ſcilicet ob ingruentem & invalidam ſenectam hiſ
 uti ampliùſ non licet, quo maximè tempore pudicitia ſeu temperantia
 vocari non poteſt, ſed laſciviendi potiùſ & luxuriandi facultaſ a-
 dempta &c. Mortuuſ enim minimè coronatur, nec juſtuſ aliquiſ di-
 citur cui malefacere non licet &c.

Revertamur quàm primùm ad Patrem, relinquamus
 porcoſ, proteſiſ nos in amplexum brachiis Pater expectat, ex-
 eamus ex terra famiſ. 1. Joan. 1. Si confeſamur peccata noſtra, fi-
 deliſ & juſtuſ eſt DEUS, ut remittat nobiſ peccata noſtra, & emun-
 det noſ ab omni iniquitate noſtra. O quàm bonuſ DEUS! quiſ
 Rex cum amplexu occurreret illi qui ſuum Filium occidit?
 Proferte ſolam primam reddite gratiam amiſſam. Dicit DEUS Jer.
 3. Anima, fornicata eſ cum amatoribuſ multiſ, tamen revertere ad
 me, & ſuſcipiam te, facta eſ adultera per peccatuſ, non tibi hoc
 oberit, dummodò revertariſ. Recipieſ annuluſ, merita quæ
 per peccatuſ ſunt mortificata, revivſcent, gratulabitur rede-
 unti cæleſtiſ curia & diem lætuſ aget. Pl. 101. Cinerem tanquam
 panem manducabam. Greg. hom. 19. in Ezech. hæc ita exponit.
 Quia ſic pœnitenteſ, qui ſunt ciniſ, recipit ut juſtoſ, lapidè ut fa-
 meuſ panem, & intra viſcera ſua condit. Recipiet noſ in Fi-

lios, si filios & hæredes adoptivus nomen & familiam adoptantis consequitur, hæreditatem, honores. Concil. Trident. sess. 6. c. 4. *Justificatio est translatio ab eo statu in quo homo nascitur filius primi Adæ, in statum gratiæ & adoptionis filiorum DEI per secundum Adam Christum JESUM*; ita ut si per impossibile ut ait Nieremberg de gratia lib. 2. cap. 4. moreretur DEUS sine filio naturali, adoptivus succederet. Proinde 1. Joan. 3. *Videte qualem charitatem nobis dedit Pater, ut Filii DEI nominemur & simus!*

CONCIO XXII.

Pro Domin. Tertia Quadrag. Prima Concio.

Erat JESUS ejiciens dæmonium. Luc. II.

QUando Divini Verbi generationem S. Joannes describebat usus est verbo *erat* quod est non absoluti temporis sicut *fuit*; sed significat non absolutum negotium, sicut, *faciebat, pingebat* &c. quod non exprimit, utrum jam fecerit, pinxerit; quia nostræ actiones sunt in tempore, unde potest illis addi, *est, fuit, erit*: at verò Filii DEI generatio est in æternitate ubi non *est, fuit, erit*, sed semper est; unde non ita genuit DEUS Pater Filium ut jam gignere desierit, sed semper genuit perfectè & semper gignit, & ad hoc exprimendum nullum commodius verbum quàm *erat*; Sed etiam verbo eodem hodie utitur S. Lucas. *Erat JESUS ejiciens dæmonium* quia *ad hoc venit Filius hominis ut destruat opera diaboli*. Tota vita ejus in hoc ut dæmonem ejiciat. Rogabo vos ne dæmonem quem ille ejicit, retineatis.

Velut castrum quoddam dedit nobis DEUS animam nostram ad custodiam, hoc castrum ut capiat dæmon, jam famem inducit evocando ab usu Sacramentorum, jam cibos corrumpit ut verbo DEI utamur inde votè, jam canales aquæ obstruit sicut fecit Holofernes oppugnando Betuliam, ne sci-

licet verbum DEI audiamus, abscedit ad tempus, simulat seamicum sed si capiat, inprimis quidquid in ea sacrum est, evertit, pereunt virtutes infusæ, dona S. Spiritûs, jus ad cœlum lacerat, privilegia tollit, sicut Ethnicus imagines sacras abolet, ac loco illarum pingit bestias: hoc est imaginationes fœdas, blasphemias, vexilla sua erigit, hoc est vanitatem in vestitu: silent campanæ, id est oratio, custodias suas apponit. Verè autem dæmon in peccatorem ingreditur. Apoc. 14. *Babylon facta est habitatio demoniorum & custodia omnis Spiritûs immundi & odibilis.* Exemplum hujus rei est in Juda. *Ingressus in eum Sathanas.* Audite quem hospitem habetis intra vos qui in peccato mortali hæretis! Exigit præterea tributa, ut omnia illi membra nostra obsequantur ad ulteriora peccata. Rom. 6. *Non exhibeatis membra vestra arma iniquitatis.* Occludit portas, dæmonium mutum, non confitetur homo. Aures, fuit hic obessus surdus. Zach. 7. *Cor suum posuerunt ut adamantem ne audirent legem.* Etat hic cæcus, non vident sua pericula. Hoc factio in pace sunt omnia quæ possidet. Oppugnet Concionator veluti igne & malleo. Jer. 23. *Nonne verba mea quasi ignis, & quasi malleus conterens petras?* Sed quid ille ad hoc? Job. 41. *Non fugabit eum vir Sagittarius, in stipulâ versi sunt ei lapidæ & funda, quia stipulam aestimabit malleum, & deridebit vibrantem hastam; maxime verò si homo ejus munitionem augeat, consuetudinem pro vallo aggerat, pro fossâ desperationem & contemptum vitæ æternæ, pro muro fugam verbi Divini, pro turribus alienarum rerum detentionem, ipsemet clausis attendat portis nolens confiteri: ipsemet pontem elevatilem sublevet bona opera omittendo. In pace sunt omnia quæ possidet.*

Quibus lacrymis ejusmodi hominem deflebo? deplorabat olim Josephum Jacob credendo quod illum bestia devoravisset &c. Ecce cum anima ubi? es in Ægypto, pro mulieris

tua

tua fercula insident dæmones: pro ranis iidem insident le-
dum, hi sunt cyniphes, hi tenebræ &c. Et maximè si dum Chri-
stus accedit toties, ego sto ad ostium & pulso, tu aperire illi po-
res, rejicis, hosti prodis, quæ ille ad cor tuum dicit, derides.
Frustraneos facis ejus labores, frustra pro te factus Judæis scan-
dalum, Gentibus stulticia. Nescis, quòd ille sit vitis tu pal-
mes, qui si in vite non manet, soli igni servit aut sterquilinio,
Jer. 2. *Vide quia malum est & amarum reliquisse te D. DEUM tuum.*
Malum relicto Creatore cum tuo carnifice qui te in æternum
cruciabit, cohærere. Amarum, præmia tui sceleris recipere.
Quæ non faceres si tibi manus esset amputanda? &c. Quid te
detinet in peccato? si voluptas. *Torrente voluptatis* te DEUS
potabit, nulla similis est in mundo. Si avaritia? poma sunt ejus
arboris quam tibi DEUS totam dabit, aurum ac argentum.
Aug. *Quantumlibet sis avarus, sufficit tibi DEUS, etenim avarus*
quærebat terram possidere totam, addo, & calum, plus est qui fecit
calum & terram: hic est nummus vilissimus, ibi thesaurus infi-
nitus. Si honores? Nimis honorati sunt amici tui DEUS, nimis con-
fortatus est principatus. Nonne major est diuturnior defectus
honor Petro quàm Alexandro magno? Putas miser quòd tibi
sit bonum esse sine DEO? *Va anima audaci,* alloquitur Aug.
DEUM. *Va anima audaci quæ speravit, si à te recessisset, se melius*
aliquid habituram. Versa & reversa, & in integrum, & in latera,
& in ventrem, dura sunt omnia, & tu solus requies. Faciliùs homo
agitatus morbis inveniet quietem, quàm qui recessit à DEO,
sicut Cain eris semper vagus, tremens *Corimpit quasi olla fer-*
vens. Sicut Anastasius Imp. timendo fulmen huc illuc currit,
nec evadit. Recurramus ad poenitentiam: *Surgam & ibo & di-*
carn Patri peccavi in calum. Faciamus sicut Potamius Episc. Bra-
caræ qui author fuit legis severæ contra impuros. Lapsus ipse
aliàs exemplar castitatis, occultum suum crimen in concilio

quingenta Episcoporum & Clero plurimo confessus. Faciamus sicut David, qui confitetur. *Peccavi.* Sed misericors DEUS non requirit à nobis publicam confessionem, satis erit ad unus aurem, sit resoluta, sit cum proposito efficaci quale habere solet qui in Regem peccavit graviter, si poenas evasit. Restituamus quod alienum tenemus, quia quàm diu illud retinemus procul sumus à DEO. Recedamus ab occasione peccandi, quia qui amat periculum vult perire. Renovemus vitam ut ostendamus nos non agere partes demonis contra Christum.

CONCIO XXIII.

Pro Feria Secunda post Domin. III. Quadrag.

Fac & hic in Patria tua. Luc. 4.

Audierunt Nazaræi quòd Christus multa fecisset beneficia in civitate Capharnaum, voluerunt ut & apud illos in Nazareth patria sua faceret. Respondit, DEUM non respicere patriam, vel affinitates, sed cui placet, illi benefacere, & ad hoc adducit. *Plures viduæ erant in patria Eliæ Israël &c. Plures leprosi in Judæa Elisæi patria &c.* Sed Elias benefecit externæ mulieri, Elisæus externo homini Naaman, quia in illis virtutes reperit quæ in vobis desunt, & quarum vos contraria habetis. Videamus & nos ne similibus vitiis laboremus, & tum sciemus quare nos DEUS orantes non exaudit, quod scitu maxime est utile.

Primò, rogabant aut potius exigebant Nazareni ut faceret signa seu miracula quasi ex debito, unde cum facere nolisset, præcipitare illum voluerunt. Exigebant verò tanquàm illius Superiores. Hic natus es, habemus in te potestatem nisi feceris, puniemus te, quæ fuit ingens superbia. E contra Naaman cum magna humilitate accessit ad Elisæum, non prodiit ad

eum

eum Propheta, sed per puerum viro tanto respondit, sustinuit; vile præscripsit remedium, lavare septies in Jordane, accepit: terram secum detulit, impetratam suis precibus, & hanc terram quam in sua domo Propheta pedibus suis calcaverat, ut eam deinde oscularetur tanquam sacras reliquias & supra caput attolleret. Secundò invidia manifesta est in Nazarenis, fecisti in Capharnaum, fac & hìc, invidebant Capharnaitis ac Naaman, &c. Petiit Giezi puer Elisæi ab eo talentū, & mutatorias vestes nomine Elisæi, dedit illi omnia in duplo. Tertiò in Nazarenis deerat fides. De hac clarè Marc. 6. *Non poterat ibi virtutem aliquam facere*, ratio fuit, infidelitas eorum. E contrà Naaman è longinquo protectus ad Prophetam, credidit per medium satis desperatum posse à lepra sanari, nimirum per lotionem in Jordane. Eadem virtutes in vidua, quæ ut dicit Hieron. in tradit. Hebr. fuit mater Jonæ Prophetæ enituerunt. Humilitas, quia statim obsecuta Prophetæ Eliæ, charitas, sibi subtrahendo illud modicum quod habuit dedit egenti. Fides quia credidit in illa fame se non deserendam à DEO. Videamus an istæ sint in nobis virtutes.

Humilitas ita DEUM placat, ut cùm pessimus Achab. 3. Reg. 21. se humiliasset, statim DEUS dixerit: *Nonne vidisti humiliatum Achab coram me? quia igitur humiliatus est mei causa, non inducam malum in diebus ejus.* Quia superbus pugnat contra DEUM, & illo se non indigere ostendit ut de illo Job. 15. *Cucurrit adversus DEUM erecto collo, & pingvi cervice armatus.* Sed quis sperare potest à DEO aliquid si illi bellum indicit? Superbum describit Greg. 26. Moral. 14. *Quos forte potestatis excesseris, transcendisse se etiam vita meritis credit.* Nul- lum putat se ipso esse digniorem apud DEUM. *Cunctis se alim- mat amplius sapere quibus se videt amplius posse.* In quodam quip- pe se culmine constituit apud semetipsum; & qui aquà cæteris natu-

ra conditione constringitur, ex equo respicere ceteros dedignatur, sicque usque ad ejus similitudinem ducitur de quo Job. 41. Omne sublimis videt & ipse est Rex super omnes filios superbiae, ad ejus similitudinem ducitur qui singulare calmen appetens, ait Isai. 14. Ascendam super altitudinem nubium & similis ero Altissimo. Apostata Angelo similis efficitur, dum homo hominibus similis esse dedignatur. Et DEUS sicut Lucifero non dignatur benefacere, ita nec illi qui similis est Lucifero, sicut illum non exaudit, ita & hunc, sicut illum habet pro hoste ita & hunc. Ei verè est hostis qui sibi quæ sunt sua appropriat, superbus verò de illis quæ à DEO mutuò accepit, quasi essent sua se extollit, æquat se DEO, quia DEUS solus habet sua bona à se, ille veluti à se haberet supra alios se effert. Ita Phariseus. Non sum sicut ceteri. Humiliemus nos coram DEO juxta consilium Petri Damiani, quod refert Barry in Hagiophilo Octiduo dissertat. pomerid. die 5. Videt pavo in pedibus rusticum aliquid, quod despiciat; ignorat in cauda quod eum mirabilem reddat: te quoque quod in te est virtutis lateat, si quid verò vitiosum est ab aspectus tui judicio non recedat. Est in te nobilitas, eam non aspice, sed tuos actus quos peiores habes quàm plebejus. Sunt in te opes, non vide sed peccata quæ graviora habes quàm rusticus. Est in te doctrina non considera, sed quòd minùs sis devotus quàm alter idiota: est in te forma non adverte, sed quòd curam tuæ animæ non tantā habes ac faciei &c. Et meritò illa non sunt ut tua videnda, quia non sunt tua, sed data à DEO, ut si de illis fructum ei non reddideris, gravissimum sis judicium subiturus. Potentes potenter tormenta patientur. Non superbit ex eo equus quòd magis sit oneratus quàm alter, nec debitor quòd plura habeat debita. Humilia te coram DEO, terra tota est punctum respectu cœli, quid tu respectu terræ, quid respectu cœli, quid respectu DEI? Altera virtus est charitas erga proximum. Vis tibi dari

de DEO Christus te in persona mendici petit, non audis illum, quomodo te ille audiet? quod plures Filios habes: eò si largior ut DEUM illis Patrem concilies. Si tibi Rex daret mille florenos, & peteret à te unum, negaresne illi? à DEO omnia habes, à te in paupere petit. Nec dedit DEUS tibi bona ut illa serves, sed ut indigentioribus distribuas; si in hoc parvo es infidelis, quomodo tibi tribuet majora quæ petis? Greg. past. p. 3. *In cassum innocentes se putant, qui commune munus DEI sibi privatim vindicant, qui cum accepta non tribuunt in proximorum nece grassantur: quia tot pœnè quotidie perimunt quot morientium pauperum apud se subsidia abscondunt: nam cum qualibet necessaria indigentibus ministramus, sua illis reddimus non nostra largimur. Iustitia debitum potius solvimus quam misericordia opus implemus. Unde Christus eleemosynam vocat justitiam Matth. 6. Attendite ne justitiam vestram faciatis coram hominibus. Et Ps. lxxviii. Dispersit dedit pauperibus, justitia ejus manet in seculum seculi. Cum enim largitatem pauperibus impensam premisisset, non hanc vocare misericordiam sed justitiam maluit. Quia quod à communi Domino accipitur, justum profectò est ut qui accipiunt communiter eo utantur. Sed inquires satis esse, quod aliena non appetam. Ad hoc respondet Greg. hom. 40. ubi de Epulone loquitur. Nemo securum se existimet dicens, ecce aliena non rapio, sed concessis licitè utor rebus. Hoc quoq; fuit quod hunc inferno tradidit, quia in sua felicitate timidus non fuit. Matth. 23. non dicitur. Ite maledicti quia aliena rapuistis, sed quia esurivi non dedistis mihi &c. Denique illud Hieronymi epist. ad Nepotianum præ oculis habendum. Amico quidpiam rapere furtum est. Ecclesiam fraudare sacrilegium est. Accepisse quod pauperibus erogandum sit, & esurientibus plurimis vel cautum esse velle, vel timidum, aut quod apertissimi sceleris est, aliquid inde subtrahere omnium prædonum crudelitatem superat.*

Tertia virtus est fides, hanc Christus semper requisivit cum alicui miraculose esset benefactor, ut patet ex Evangelio. Sic ergo fides in nobis, sed non solum verbotenus. Credisne Christo cum dicit Matth. 14. *Quærite primò regnum DEI & hæc omnia adjicientur vobis?* facisne sic? quæris scilicet, cum ad peccata recurris ut per ea, non per inquisitionem regni DEI dederis? uturis vacas, pudicitiam vendis. Credisne cum petit pauper eleemosynam quod eam des Christo, quod eam cum scœnore sit tibi redditurus? Prov. 19. *Fœneratur Domino qui miseretur pauperis?* Credis quod pro luxuria sis in æternum arsurus? Bene dixit Ps. 17. *Filii alieni mentiti sunt mihi, Filii alieni inveterati sunt & claudicaverunt à semitu suis.* Quomodo tibi dabit Christus qui illi non credis & tanquam mendacem illum tibi pingis? S. Bern. in Cantic. serm. 24. *Fides sine operibus mortua est &c Bene honoras DEUM munere fatido, bene placas tuæ fidei intersector!* &c. *Confiteris te nosse DEUM, factis autem negas. Non rectè certè, sed impiè, linguam Christo, animam dedisti diabolo.* Ipse te judica an exaudiri mereris? Greg. hom. 26. *Ille verè credit qui exercet operando quod credit.*

Habeamus has virtutes & DEUS nobis non deerit, sicut sol non deest vitro sibi exposito sed per illud non transmittit lucem si multo sit obductum luto, ita ex nobis est ut non exaudiamur, nos gratiæ desumus non nobis gratia. De cætero Act. 10. ait Petrus, *In veritate comperi quia non est personarum acceptor DEUS.* Sis dives, sis pauper, exaudiet te. Si fueris Princeps ut fuit Jechonias, sed virtute carueris, dicet tibi quod illi per Jer. 22. *Vivo ego, dicit Dominus, si fuerit Jechonias filius Joachim Regis Juda annulus in dextera mea, inde revelam eum.*

Incuriâ Typographi accidit, quod ordo Conclonum hic sit immutatus: qui taliter est corrigendus. Concio XXIII. erit sequens: præcedens autem postponatur, & sit XXIV.

CON-

CONCIO XXIII.

Pro Domin. Tertia Quadrag. Altera Concio.

Fiunt novissima hominis illius pejora prioribus Luc. II.

Non libenter silet dæmon. Olim in oraculis, quotidie loquitur nobis in suggestionibus. Illius sunt voces, non restitue mendicabis ipse, saltem differt ad testamentum, qui autem sic differt cum possit restituere, damnatur. Vindica te, aliàs contemneris. &c. Itaque cum silet majus damnum nobis intendit quàm si loqueretur, conabor detegere quid ille siluit hodie:

Nec multum moror, arbitror id siluisse quod Christus patetecit, *Fiunt novissima hominis illius pejora prioribus.* Intelligemus hoc tali similitudine. Rex quidam ditissimus constituit accipere uxorem: offerebantur plures divites, nobiles, formosæ. Accepit filiam Agricolæ, deformem, pauperem, ignobilem: nobilitavit, ditavit, & illa eo rejecto maluit carnifici nubere. Christo offerebantur Angeli, *nullum apprehendit Angelorum sed semen Abrahamæ*, filiam Adæ, agricolæ. Pauper fuit & ignobilis, plus in eam impendit quàm in totum cælum. S. Th. I. 2. q. II3. a. 5. *Majus opus justificatio impij quàm creatio mundi.* In creatione, dixit & facta sunt hic verò quanta! De cælis ait Ps. 8. *Videbo celos opera digitorum tuorum.* Cælum est digiti opus; at verò peccato remisso sanctificare animam totius dexteræ DEI est labor. Ps. 76. *Dixi nunc capi, hæc mutatio dexteræ Excelsi.* Ibi suffecit dixisse verbum. Pl. 37. *Verbo Domini cæli firmati.* Hic verò tota opus manu. Pl. 143. *Emitte manum tuam de alto, eripe me.* Repudiavit, conculcavit homo Christum, nupsit dæmoni, an non meretur ut ejus novissima fiant pejora prioribus? Ambr. in Pl. II5. *Ille Christum conculcat qui absq; timore peccat.* Quare Chrysost. *Qui te non amat quia illum cre-*

asti, dignus est inferno: qui te non amat quia illum redemisti, mille dignus infernis, melius illi si natus non fuisset, si non redemptus. Sed quomodo potest homo nubere dæmoni, cum nuptiæ non sint nisi in eadem specie? Simili modo atque potest DEO. DEUS ut homo illi nubat facit illum consortem suæ Divinæ naturæ: similes dæmon facit suæ. Unde Christus de suis dicit, Qui ex DEO est verba DEI audit. De sponsis dæmonis, Vos ex patre diabolo estis. Si ex Patre diabolo, itaque ejusdem naturæ cum diabolo, quia filius non esset filius si esset diversæ naturæ à Patre. Doler hoc vehementer DEO ut ita loquar, dum quæ fuit illius sponsa sit dæmonis, dum illi dicit homo Job. 22. Recede à nobis quasi nihil facere possit omnipotens. De hoc Malach. 3. Si affiget homo DEUM, quia vos configitis me. Hinc intelligitis, quare Scriptura peccatum vocat adulterium, fornicationem &c.

Quid de hac sponsa facit dæmon? Vidit in vitis PP. S. Paulus Abbas, quomodo peccatoris naribus velut urfi dæmon circulum inseruerit, & ligatis oculis ad puteum igneum manibus pedibusque reptantem impulerit. Excæcat imprimis ut non advertat periculum, & ea facit omnia quæ in isto hominiano energumeno notant Evangelistæ. Sic peccatore constituto ipsemet dæmon illi insidet. Hieron. in Pl. 31. Ego puto equos esse peccatores super quos diabolus ascendit. Quod non deducet non videntem? Ita Sodomitæ Gen 19. excæcati ne ostium invenire possent. Facit mutum, ita ille carens veste nuptiali. obmutuit. B. Gualfridus. Ille sine veste nuptiali, postquam admanicus fuit siluit, interrogatus noluit confiteri. Permittit aliquas voces edere sed non ad salutem. Ita Judas. Peccavi sanguinem justum tradens. Facit surdum, ita Judæi dum illis S. Stephanus aperiret veritatem, continuerunt aures suas. Pl. 57. Furor illis serpentis & aspidis surda obturantis aures suas Quid amplius facit

facit dæmon? vorat peccatorem. Greg. in Pl. 4. poenit. Antiquus hostis terram comedit, quia peccatores quosq; in ventrem sue malitiæ abscondit. Quomodo ornat sponfam? S. Macarius. Anima peccans demonem induitur, totaque ejus substantia vestitur. Quos dabit focios? Isai. 3. Pilosi saltabunt ibi. Greg. Pilosus alter ad alterum clamabit, cùm perpetrata nequitia, ad alteram malitiam perpetranda provocat.

Sed quomodo surdus, mutus &c. peccator? utique videt, audit &c. ? Dæmon per illum omnia agit & ipse non. Greg. Nyssen. hom. de S. Stephano. Dæmon omnium adversus Stephanum fungitur officio, accusatoris, judicis, carnificis, & reliqui totius ministerii mortis, cùm variis modis se Judeis inferuis. set utebatur Judæorum, lingua, manu &c. De cætero homo est mutus Pl. 38. Obmutui & humiliatus sum & filii à bonis. Si let ad bonum. Thren. 2. Sederunt in terra, conticuerunt senes. Paschas. lib. 2. in lament. Jerem. Qui dum ab eis quæ intra sunt veterascunt, dum veteris hominis lucra sectantur, quid aliud quàm cario senes de speculo vitæ celestis lapsi in terram, conticescunt à bonis, etsi videantur tota die clamare. Confiteri opus peccata, sunt muti. Bern. Serm. de confess. Pejus est confiteri nolle quàm legem contemnere, pejus est DEI offensam non placare satisfactione quàm peccando DEI bonitatem offendere. Videt peccator sed quomodo? Tercull. Apolog. cap. 9. duas species cæcitatatis assignat. Cæcitati duæ species concurrunt, ut qui non vident quæ sunt: & videre videantur quæ non sunt. Non videt poenas quæ sunt statutz, quis alterius vitæ, bonis &c. insidiatur. Ennod. lib. 2. epist. 16. Improborum est natura hoc sentire de omnibus quod ipsi merentur, & in mali solatium nusquam videre innocentiam. Luc. 8. Phariseus non videt poenitentiam Publicani. Vident quæ non sunt, tenebræ nihil sunt, vident eas Ægyptii Sap. 17. Solis autem illis fuit superposita gravis nox, imago tenebrarum

quæ superventura illis erat, ipsi ergo fuerunt sibi graviores tenebræ. Imaginantur sibi difficultates in conversione, confessione &c. Idipsum accidit Adamo. Juxta LXX, pro ambulante DEUM ad auram, ambulante ad vespem. Unde vespem in paradiso? Ambr. in PL. 89. In paradiso ubi semper matutinus erat dies, vespem est factus quoniam omnia peccata tenebrosa sunt. Imaginatus sibi Adam vespem, umbras longas, solem mox occubiturum, videt DEI severitatem, non videt misericordiam, si peccatum confiteatur. Audit peccator, sed ea quæ illi dicit dæmon. De cætero dicit Dominus Isai. 42. Quis est surdus nisi ad quem misi nuncios meos? Dic usurario, concubinario retinente aliena &c. Desiste, surdus est. Jam ipsi judicate, si hominis talis non sint novissima pejora prioribus.

Sed adhuc sunt alia his pejora. Redit cum septem nequioribus, non auditur clamor, fuga, est surdus, mutus. Hic jam ego clamabo cū Blosio de Confessione Sacrament. Quid omnia proderunt pœnitenti si ad vomitum revertatur? verbum est Augustini. Inanis est pœnitentia quam sequens culpa inquinat. Cùm miles ex hospitio digreditur, relinquit in siguum quòd hoc sit ejus hospitium, ut ait Basil. lib. de vera Virginit. galeam vel aliquid ejusmodi, postea socios adducit. Quia ut Greg. pastoralis parte 3. Qui admissa plangit, nec tamen deserit, pœne gravioris culpæ se subicit. Et rursus Basil. serm. de Ebrietate. Qui in bonarum actionum profectu semel fuerit, si deinde ad antiquam vivendi consuetudinem redierit, longè gravioribus dignus est pœnis. Quod ipsum idem probat Regularum brevior. Interrogat. 47. Septuplum enim ultio data est de Cain, de Lamech verò septuagesies. Ita licet Nabuchodonosor vasa sacra violaverit, septies data illi ultio, quia per annos septem ut bos fœnum comedit, at verò successor ejus Baltasari, data septuagesies

fies major, quia & vitam & regnum perdidit. Rationem dat Tertull. de poenit. cap. 5. *Pœnitens dum in pristina peccata relabitur, eaq̃ quasi canis vomitum relambit, diabolus Domino præponit. Comparationem enim videtur egisse qui utrumq̃ cognoverit, & judicatio pronunciaſſe eum eſſe meliorem, cujus ſe eſſe rursus maluerit.* Ita qui per pœnitentiam delictorum conſtituerat ſe Domino ſatisfacere, diabolo per aliam pœnitentiam pœnitentiam ſatisfacit. In prima pœnitentia DEUM præfert creaturæ, rursus in relapſu Creatori creaturam. Ad hanc rem affert ſimilitudinem S. Eligius Epiſc. Noviomen. epiſt. 15. *Si alicui crus frangatur aut manus, cum labore ſolet ad priſtinum revocari officium: ſi vero ſecundò aut tertio eodem loci membra frangantur, poteſt intelligere charitas veſtra, cum quantis doloribus & cruciatibus vulnera ipſa curanda ſunt. Et tamen poſt multos & longos labores nunquam ad priſtinum ſtatum membra ipſa valent reverti, ſimilis ratio in animarum fracturis exiſtimanda eſt.* Jam relapſo dæmon intentius attendit, jam ſeptem nequiores aſſumit. Hinc Chriſtus quando Adulteræ peccatum dimiſit, addidit. *Vade ne aliquid deterius contingat tibi.* Hinc Eccli. 26. *Qui transgreditur à juſtitia ad peccatum, DEUS paravit eum ad romphæam.* Teſtatur hoc ipſum DEUS pœnâ temporali. Durandus in Rationali de Feriis Rogationum lib. 6. cap. 102. *Tempore S. Gregorii Magni tanta fuit peſtis ut oſcitando, vel ſternutando morerentur, quoniam confeſſi in Paſchate ad eadem redierunt.* Peccatum recidivum probat eſſe æquivalens omnibus præteritis Medina de poenit. tr. 1. q. 9. & adducit ad hoc parabolam de ſervo cui fuerunt dimiſſa decies mille talenta. Sed maximè conſiderandum eſt quod dicit Heb. 6. *Impoſſibile eſt eos qui ſemel illuminati ſunt, guſtaverunt etiam donum celeſte, & participes ſunt facti ſpiritus ſ. rursus renovari ad pœnitentiam, quod tamen juxta expoſitionem SS. Patrum intelligendum volumus.*

Sed

Sed adhuc alia novissima pejora prioribus inveni o. Amos
 I. *Super tribus sceleribus Damasci & super quatuor non convertam
 eum.* Hieron. in loc. cit. *Quatuor modis committitur peccatum,
 corde unum, secundum opere, tertium consuetudine, quartum contem-
 ptu.* Jam habemus quatuor peccata, S. Th. de Villan. feria 6.
 post Dom. I. Quadrag. *Tria genera peccatorum sæpè DEUS con-
 vertit & salvat per pœnitentiam, quartum rarissimè & per mira-
 culum, & ideo dicit, super quatuor non convertam.* Audiant con-
 cubinari, raptores, lusores, usurarii, & ceteri, qui in his & aliis
 peccatis securi dormiunt. Proponit Christus exempla, sicut Ja-
 cob ovibus virgas. S. Th. Villan. Dom. 2. Quadrages. *Qui in-
 spectis Sanctorum exemplis in nullo variatur, sed in antiquo colore
 inolita vetustatis permanet, ovis est Labani, id est, demonis.* Con-
 temptu hic peccat. Ita factum cum Judæis, & ut idem Th.
 fer. 6. post Dom. 2. Quadr. *Ad eorum invidiam exaltata sunt
 gentes.* Deut. 32. *Ipsi me provocaverunt in eo qui non erat DEUS,
 & ego provocabo eos in eo qui non est populus.* Præcedent Pu-
 blicani & meretrices, & filii regni ejicientur foras. Tum per-
 mittit dæmoni Ezech. 4. *Sume tibi laterem & pones eum contra
 te & describes in eo civitatem Jerusalem.* Animam hominis. Or-
 dinabis adversus eam obsidionem & edificabis munitiones, & com-
 portabis aggerem, & dabis contra eam castra, & pones arietes in
 gyro.

Concio XXIV. hic inferenda, ut sup. pag. 280. Pro Feria Secunda, &c.

CONCIO XXV.

Pro Fer. Tertia post Domin. III. Quadrages.

Si peccaverit in te Frater tuus. &c. Matth. 18.

MOrbi tunc sunt in corpore hominis, quando homo in
 ea parte læditur ratione cujus non potest exercere ac-
 tiones quæ sunt animalis, videlicet nutriri, sentire,
 moveri

noveri &c. In anima sunt morbi quando adiones rationales non benè exercet, quæ sunt virtutes. Et sicut opus est misericordiæ succurrere corpori infirmo, ita & animæ ægræ. Et sicut crudelis est in corpus qui non juvat cum possit infirmum, ita & qui non corrigit errantem & ad agendum juxta virtutem non reducit. Hæc correctio sive emendatio alterius, materia erit præsentis sermonis.

Quadruplices sunt personæ quæ errant, & quas corrigere oportet. 1. Aliqui libenter admittunt si eos monueris, & tales corrige inter te & illos. 2. Aliqui sunt qui suum errorem defendunt, & tunc vocandus est aliquis alius, qui confirmet suam autoritate tuam monitionem, affirmando illos errare. 3. Aliqui sunt qui non solum defendunt errorem, sed nec admittunt rationes quibus ostenditur illos errare, de talibus referendum est ad Ecclesiam, præsertim si error sit qui alios potest in simile ducere, maximè circa fidem, in quare si non audierit sit tibi sicut Ethnicus &c. De hoc 2. Joan. *Si quis venit ad vos & hanc doctrinam non affert, nolite eum recipere in domo, nec ave dixeritis ei.* Semper autem correctio facienda in spiritu lenitatis, ut appareat quod procedat ex charitate, cum debeat esse actus charitatis. Alioqui ut docet Isid. lib. 3. de summo bono. *Qui delinquentem superbo, vel odioso animo corripit, non emendat sed percutit, quidquid enim protervus vel indignans animus protulerit, objugantis furor est non dilectio corrigentis.* Corrigens habeat virgam, sed illam quam vidit Jer. 1. *Virgam vigilantem ego video.* Sit oculus in virga, ut videat quando sit errans percutiendus, & quæ ratio percutiendi adhibenda, alioqui si juxta DEI spiritum sufficiat verbo corripere, ille virgâ percutiat, non solum apud DEUM non merebitur præmium, sed etiam poenam gravem incurrer. Expertus id in se Moyses. Num. 20. *Dixit illi DEUS. Loquimini ad petram & dabit vobis aquam.* At

Moyſes virgâ percuſſit petram. Et propterea, ut Pintus in Dan. 1. ab ingreſſu terræ promiſſionis, quæ fuit pœna non levis, nam ad illam terram duxit populum per annos 40. & cùm jam quaſi in conſpectu eſſet, & jam gaudere potuiſſet fructu maximorum ſuorum laborum, mori eſt juſſus.

Corripiat peccantem in ſe absque ullo indicio vindictæ, cum maxima charitate neque ad vindictam deſcendat etſi frater unâ die illum ſeptuageſies ſepties offenderit. Et hic eſt efficacisſimus corrigendi modus, ei qui te læſit maximam ostendere charitatem, cùm Chriſtus in cruce oraret. *Dimitte illis, eis.* ait Hieron. in Nahum, circiter quinque millia Judæorum ſunt converſa, quod non effecerunt miracula. Et e contra ſi te vindicas in te ultionem DEI advocas. B. Iſaias. Abbas orat. 18. *Dimittite, inquit Matth. 6. omnia peccata hominibus &c. Verbum Domini terribile ac formidandum, niſi cor tuum videris erga omnes purum, cave petas aliquid à DEO, ne teipſum afficias contumeliâ, qui peccator cùm ſis & ſuccenſeas proximo tuo, tamen corda ſcrutanti audeas dicere, dimitte mihi peccata mea, ſcilicet ſicut ego dimitto quod ipſum explicat Iſaac Abb. collatione 9. c. 22. apud Caſſian. Quisquis in ſe delinquenti Fratri non ex corde remiſerit, non indulgentiam ſed condemnationem deprecatione hæc, Et dimitte nobis debita &c. ſibi impetrabit ſuâq. profeſſione poſcit ſemetipſum dirius judicari, dicens remitte mihi ſicut ego remiſi. Quod cùm illi ſecundum ſuam petitionem fuerit repenſatum, quid aliud ſubſequetur quàm ut exemplo ſuo implacabili irâ & irremiſſâ ſententiâ puniatur? Imò etſi non ex vindictâ corripias, ſed errans ſuſpicetur te agere ex vindictâ, non ſolum non emendabis, ſed etiam in graviora peccata protrudes. Hoc fortè evenit S. Bernardo, dum ita in Cantic. ſerm. 42. lamentatur. Nonne angor, nonne torqueor? & ut mihi aliquid aſſumam de verbis Maſtri, quoniam de ſapientia non poſſum proſu. con. etor, & e duo-*

& è duobus quid eligam nescio, placetne mihi in eo quod locutus sum, quoniam, quod debui feci, an poenitentiam agere debeo super verbo meo, quia quod volui non recepi? Volui nimirum perimere hostem & eripere Fratrem & sic non feci, magis autem contrarium accidit, nam lesi animam & culpā auxi, siquidem accessit & contemptus. Talis est effectus & illius correptionis quæ procedit cum ira & cum magis contra personam agere videmur quàm contra viciū; nimirum quando in aliquibus dissimulamus, in aliis errorem insectamur, & tunc pro eo quod eramus ex errore educturi fratrem, in majus præcipitamus peccatum fratrem, & quod debebat esse actus charitatis ad salutem, fit scandalum ad ruinam. Cum unus ut est Eccli. 13. Locutus est superba & justificaverunt illum. Alter vix verbum otiosum protulit & damnatur. Cum unius lascivia vocatur civilitas, alterius modestia rusticitas. Unius dissolutio hilaritas, alterius devotio morositas: unius vindicta fortitudo, alterius patientia odii dissimulatio. Unius vanitas in vestitu honestas, alterius contemptus mundi ignavia: Nihilominus debemus errantem proximum corrigere. Nam Eccli. 17. Unicuique DEUS mandavit de proximo suo. Maxime verò ad id obligantur Pastores, Parentes, Patres familias &c. Greg. in c. quamvis. Non potest esse pastoris excusatio si lupus comedat ovem & pastor nesciat, quod ipsum graviter affirmat Basil. Iostic. Monach. cap. 62. Qui præest, & verbi Divini ministerium exhibet, si neglexerit annuntiare unicuique, velut homicida animarum judicabitur secundum Scripturas. Ec c. 63. iudicium explicat Quod si vel in populum ignorantem de uno peccato Achan; vel in Patre Heli qui monuerat & corripuerat segnitè pro peccato, tanta DEI iracundia accensa est quid sperandum est de iis qui agnoscunt aliorum delicta, & retinent vel reticent, neque qualemcumque adhibent correptionem? &c. Unde & metuere debent, ne forte etiam nunc similem veteribus interitum sumant. ii qui si-

militer negligunt, imò eò gravius, quando periculosius est spernere legem Christi, quam legem Moyfi, & his competit aptari quòd dixit. Septies vindicatam est de Caim, de Lamech verò 77. An non vindicabit cùm ei animam tam caram, & pro qua tantum fecit, perdidideris, quam poteris verbo uno syavi lucrari? cùm fueris crudelis in fratrem & pugionem quem sibi infixit cùm potueris, non extraxisti? venenum quod jam sumpturus erat non amovisti? Coeli futurum fortè civem à damnatione non extraxisti? si jumentum alterius lapsum in puteum cùm posses non extraxisses, indemnis putas fuisses, & Fratrem in puteo suffocari spectasti & permisti. Qui scandalum facit, id est occasionem dat ut alter peccet, melius ut illi suspendatur mola asinaria & in profundum mergatur: an non par prope crimen ruentem in peccatum nō retrahere? sed ut Greg, past. p. 3. Cùm quaedam increpanda sunt vitia, quidam reticent ex timore, & tamen tacere se astimant ex humilitate: Superbi loquuntur per impatientiam elationis, & tamen se loqui credunt per libertatem rectitudinis. Ex pura charitate loquendum, ex pura tacendum. Qui corripitur cogitet quod Cypri. de habitu Virgin. Prov. 3. Quem DEUS diligit corripit, si autem quem diligit DEUS corripit, & sic corripit ut emendet, Fratres quoq; & maxime Sacerdotes, non oderunt sed diligunt eos quos corripiunt ut emendent. Cùm & DEUS per Jer. 3. antè prædixerit, & tempora nostra significaverit dicens. Dabo vobis Pastores secundum cor meum & pascunt vos pascetes cum disciplina.

CONCIO XXVI.

Pro Feria Quartapost Domin. III. Quadrag.

Hic populus labiis me honorat &c. Matth. 15.

Duo sunt qui contendunt habere hominem. DEUS & dzmon. Sed DEUS non accipit, nisi totum se illi det homo,

mo, dæmon quia scit si partem hominis adquisierit, totum suum fore, contendit ut partem acquirat. Duæ sunt enim in homine partes, opera interna & externa. Si unam ex his habuerit, satis illi erit. In Phariseis rapuerat optimam, scilicet interna opera. De hoc dolo Christus hodie monet, & monitum ejus explicabo, ut à dæmonis fraude caveamus.

¶ I. Pharisei totam sanctitatem ponebant in actibus externis, nihil de cordis puritate, seu de fuga peccati, in mente solliciti, nihil apud illos fuit de malo oblectari in mente, concupiscere alienam uxorem, odisse, consensisse in peccatum: toti verò in hoc erant, ut exterius Sancti apparerent, & circa hæc habuerunt quasdam traditiones seu leges non à DEO per homines datas, sed merè ab hominibus excogitatas etiam cum violatione legis Divinæ. Marc. 7. *Pharisei & omnes Judæi nisi crebrò laverint manus non manducant, tenentes traditiones israel traditas ab antiquis.* Et hinc factum est, ut discipulos Christi reprehenderint non lotis manibus manducantes. Quia Christus suos docuit ut legem DEI non humana figmenta servarent, & cordis munditiei attenderent, in externis ea sola observando ad quæ ducit lex DEI, quia si interna procedunt benè, si homo cavet internum peccatum, etiam externa benè procedent, nemo enim faciet peccatum si in illud non consenserit. Basil. serm. in aliquot Scripturæ locos. *Obel extra quidem as habuit, lutum verò sub are fulgente absconditum &c. Contrà verò in aurum quidam habent luteâ testâ circumdatum.* Et res est vanæ gloriæ obnoxia in externis mirabilem comparere, quam gloriam etiam unicè captabant Pharisei: sed propter hanc gloriam non erant idonei ad fidem Christi recipiendam. *Non potest credere qui gloriam ab invicem accipitis.* Greg. lib. 4. in Reg. cap. 2. *Pervenire ad DEUM oratio nequaquam potest, quæ ex intentione promittitur ut ab hominibus agnoscatur.* Basil. orat. quod

mandata præterimus. Quando præter finem rectum, honestum aliquid agimus, ut ad humanam potius quam DEI gloriam, jure à Domino damnatur. His enim dicit: Recepisti bona in vita tua. Non est cur in futura expectes præmium. Beneficientes si aliud quam DEUM respexerint, non solum laborum meritis excidere sed aeterno supplicio obnoxios fore clamat Moyses. Maledictus homo qui non manet in his omnibus quæ sunt scripta in libro hoc. Horribile est Chrysost. dictum hom. 2. in Pentec. Non minus est peccatum vana gloria quam fornicatio. Hi sunt fructus vanæ gloriæ, ad quam inclinant actus externi boni sine internis. Proinde Christus, non quod intrat in os coinquinat hominem, &c. Tollite rapinas, ufuras, furta, facite restitutionem &c. Col. 2. Super omnia charitatem habete, quod est vinculum perfectionis. Si hæc non fiant, dicitur vobis. Vae vobis Scriba & Pharisei, hypocrite, qui mundatis quod de foris est calicis & paropsidis, intus autem pleni estis rapinâ & immunditiâ. Et in hoc consistit hypocrisis.

Alia traditio fuit Pharisaica, ut si quispiam ad restitutionem teneretur, non redderet illi cui debebat sed templo, ut sic ad illos perveniret quia scilicet aiebant, est totum DEI, ideo potius DEO reddendum. DEUS autem præcepit ut illi restitueretur cui ablatum est, & licet res quam tu habes, etiam sic DEI, tamen non vis eam tibi colli & dari templo. Justitia est reddere cujus quod est illius, Levit. c. 5. Si quis damnificaverit proximum restituat ei. Unde Greg. lib. 7. epist. III. Non elemosyna reputanda est, si pauperibus dispenseretur quod ex illicitis rebus accipitur quia qui hac intentione male accipit ut quasi bene dispenseret; gravatur potius quam juvatur. Elemosyna Redemptoris nostri oculis illa placet, quæ non de illicitis & iniquitate congeritur, sed quæ rebus concessis & bene acquisitis impenditur, Prov. 21. Hostie impiorum abominabiles quæ ex scelere offeruntur Quidquid in DEI sacrificio ex scelere offertur illud non placat iram sed irreat.

Prov. 7.

Prov. 7. Honora Dominum de tuis justis laboribus qui ergo mala tollit ut quasi justè prabeat, constat sine dubio, quia Dominum non honorat.

Tertia vana traditio quam servabant Pharisei et si Parentes mori deberent fame, non illis succurrendum, sed dandum templo, quia dicebant, DEUS est universalis Pater omnium, itaque potius illi dandum quam Patri particulari. Hæc traditio erat contraria legi DEI. *Honora Patrem tuum &c.* Fuerunt alia isto non leviora peccata, hoc tamen De honore Parentum specialiter impugnavit Christus, quia est contra legem naturæ, ut patet ex Ethnicis qui solâ ducebantur lege naturæ, & vehementer puniebant peccata in parentes commissa. Debetur enim illis honor *Eccl. 7. Honora patrem tuum, & gemitus Matris tue ne obliviscaris memento quoniam nisi per illos natus non fuisses, & retribue illis quomodo & illi tibi.* Et soli præcepto de honorandis Parentibus, addidit DEUS, *Exod. 20. Ut bene tibi sit, ut sis longævus super terram.* Honorare, in scriptura etiam significat, dare ut *Prov. 3. Honora DEUM de tua substantia.* Et. *Tim. 5. Presbyteri duplici honore sunt digni &c.* Sed fit ut arbor det humorem fructibus, non è contrà. Aqua deorsum spontè descendit, id est, beneficia Patris in Filium: sursum ascendit violentè. Sed quàm verum sit illud, *ut sis longævus super terram,* patet in Melchisedec, de quo *Hebr. 7. Neque initium dierum neq. finem habens* Melchisedec fuit ut docet Hieron. & Lyras. Sem. Filius Noe qui ex honore Patris veneranda cexit, & tam diu vixit ut à Noë usque ad tempora Abrahamæ superfuerit. Ista vera est ars prolongandi vitam. E contra Evilmerodac filius Nabuchodonosor. *Isai. 14. Tu autem projectus es de sepulchro tuo.* Glossa id explicat. Nabuchodonosor cum versus esset in bestiam, dictus Filius occupavit thronum ejus. Sed cum Nabuchod. ad se redisset, debuit è throno cedere
re Fi-

re Filius. Tandem cum mortuus fuisset Nabuchod. ut de ejus morte certus esset Filius, corpus Paternum in partes concidit, & trecentis avibus devorandum dedit, quæ fuit summa impietas. Sed & ipse Filius pessimè periit Prov. 30. *Oculum qui subsannat Patrem, & qui despicit partum matris suæ, effodiat eum corvus de torrentibus.*

Has fraudes demonis caveamus. Pro conclusione addo quartum crimen Phærisæorum. Ajunt Christo discipuli. *Scis quia Pharisei audito hoc verbo scandalisati sunt.* Ac si dicerent. Cave tibi quia reprehendisti eos. Respondit Christus. *Omnis plantatio quam non plantavit Pater meus celestis eradicabitur.* Ac si diceret. Non timeo, isti peribunt, nos manebimus. Passim Synagogam Scriptura vetus appellat vineam, hanc plantabat Pater, quam diu ab eo vocati obtinebant dignitates Ecclesiasticas, sed postquam coeperunt intrare per Simoniam jam non plantabat Pater, quocirca peregrinandi tanquam cæci ducebant cæcum populum contra Christum & ambo in foveam ceciderunt. Quia quod non plantat Pater hoc non rigat &c. Hinc ruina populi si Pastor Simoniacus. Vel quia propter nobilitatem promovebantur. Vinc. conc. hod. *De illis qui sunt plantati per Simoniam, sive ratione generis, sive precibus armatis, dixit Christus. Omnis plantatio &c.*

CONCIO XXVII.

Pro Feria Quinta post Domin. III. Quadrag.

Febribus magnis tenebatur socrus Simonis. Luc. 4.

Domus Simonis, id est Petri, utique est Ecclesia, quomodo ergo in ea infirmus? Rom. 1. In Ecclesia *Virtus DEI est in salutem omni credenti.* Si tibi salus, quomodo morbus? Ephes. 5. *Christus dilexit Ecclesiam & tradidit semetipsum pro ea*

pro ea, ut illam sanctificaret, mundans eam lavacro aqua in verbo vita, ut exhiberet ipse gloriosam sibi Ecclesiam, non habentem maculam aut rugam, aut aliquid huiusmodi. Si homines non essent homines non dormirent, si non dormirent non superfeminarentur zizania. Si non constarent corpore, non infirmarentur. Si essent in gratia confirmati non peccarent. Sed aliter se res habet. Et satis est ut in Ecclesia sit virtus DEI in salutem, per quam ad hoc pervenire possit, ut sint in ea sine macula & ruga. Quare solum remedium morbi huius proponam.

Difficere non possumus ab antiqua sanctitate multos defecisse Christianos, ut possit dici illis quod olim Jerosolymæ Iſai. i. *Quomodo facta est meretrix civitas fidelis, plena iudicii, iusticia habitavit in ea nunc autem homicida. Argentum tuum versum est in scoriam, vinum tuum mixtum est aqua, Principes tui infideles, socii furum, omnes diligunt munera, sequuntur retributiones.* Olim sua projiciebant ad pedes Apostolorum hodie rapiunt aliena, olim cum periculo vitæ currebant ad templum modò nec rogati volunt ire. Olim Ecclesias erigebant modò impugnant. &c. Ps. 126. *Exinanite, exinanite usq; ad fundamentum in ea.* In quæ verba Greg. 25. Moral. 10. *Usq; ad fundamentum Jerusalem exinaniunt, quando perversi spiritus à corde fidelium destructo prius adificio boni operis soliditatem quoq; exhauriunt religionis.* Ubi nunc illa charitas? circuit Christus in pauperes eluriens, non est qui porrigat. Ubi ille pœnitentiæ rigor cum nudis pedibus ante templum itantes intrantium genua complexi deprecabantur eos ut pro se orarent; quot adolescentes qui malint mori quàm foedari. Nam cum Salviano l. i. ad Ecclesiam, lamentari licet *Quantum tibi est auctum è Ecclesia populorum tantum vitiorum, quantum tibi copiae accessit tantum discipline decesit, & prosperitas venit questuum cum magno fenore detrimento.* Et lib. 2. de Gubernat. *Ipsa DEI Ecclesia quæ in omnibus*

debet esse placatrix DEI, quid est aliud quam exacerbatrix DEI, aut præter paucissimos quosdam qui mala fugiunt, quid est aliud penè omnis cætus Christianorum quam sentina vitiorum?

Ambros. dixit in Luc. 4. Febri nostra iracundia est, febris nostra libido, febris nostra avaritia nostra est. O quantum se hæc febres distuderunt! Invasit febris quosdam Sacerdotes qui nimium student cultui corporis ac vanitati. Audiant S. Bern. Epist. 42. Tu Sacerdos DEI altissimi cui placere ex his gestis? mundo an DEO? si mundo, cur Sacerdos? si DEO, cur qualis populus, talis Sacerdos? Nam si placere vis mundo, quid tibi prodest Sacerdotium? nec enim potes duobus Dominis servire, &c. Hoc me etiam tacente penuria pauperum clamat. Clamant nudi, clamant famelici, conqueruntur & dicunt. Dicite Pontifices in freno quid facis aurum? Hæc S. Bern. de suis temporibus. Invaserat febris & Religiosos tempore S. Anton. de Padua, unde serm. in Dom. 2. Adv. in illud Isai. 41. Ponam in desertum ulmum, abietem & buxum simul. In abiete designatur celestis conversatio, in ulmo quæ vitam sustentat fraterna compassio: in buxo quæ est pallidi coloris corporis mortificatio. His arboribus, non arundine vento agitata, igne comburenda, desertum benedictionis paradysus sanctæ Religionis conservatur &c. Non dico. Religio sed demonum legio fecit de deserto palatium, de clauastro castellum, de solitudine curiam regalem, Religiosus & miles de eodem panno partiuntur sibi vestimentum &c. Quid dicam de populo? Surge Salviane & clama, ut l. 6. de gubernat. O miseriam lachrymabilem, o miseriam luctuosam? quàm dissimilis est nunc à seipso populus Christianus, id est, ab eo qui fuit quondam Act. 5. Ananiam & Saphiram quod mentiri sint, morte mulctavit Petrus &c. Paulus unum de Ecclesia eiecit &c. Ecce in quid recidimus, ecce in quid post illam populi Christiani puritatem quæ omnes quondam immaculati erant, ut beatam fore Ecclesiam iudicemus, si vel tantum in se habeat boni quantum mali &c?

Ecce? Omnia amamus, omnia colimus, solus nobis in comparatione omnium vilis est DEUS.

Quæ origo hujus febris? inde capit unde incipiunt febres corporis, à frigore, quia frigidè observabantur à Sacerdotibus SS. Canones, à religiosis regulæ & cæremoniæ, Horæ Canonicae & Missæ frigida, à secularibus differebatur confessio, communio, impletum est tempore S. Bern. & Salvian. Job 24. *Ad nimium calorem transiet ab aquis nivium & usq; ad inferos peccatum illius.* Post frigus secura febris, quia ut S. Hieronymus. *Presbyter qui non curat libros curabit liberos.* Ut S. Vinc. hodie. *Si Religiosus non sit cæremoniosus erit criminofus, vitiosus, luxuriosus &c.* Frigus præcedit tepiditas, nam nemo repente malus. S. Bern. de tribus ordinibus. *De eo qui mittens manum suam ad aratrum postea retrò convertitur, certum est quoniam labitur statim & pelagus operit caput ejus.* Sed & qui stare voluerit non quidem relinquens ordinem, sed proficere in eo dissimulans cadat necesse est ab his, qui sequuntur impulsus & eversus. Et verus est axioma PP. *Non progredi in via spiritali est regredi.*

Jam ad remedium. *Stans super illam imperavit feberi.* Stet supra nos Christus, cogitemus illum Judicem, cogitemus nos bellum gerere cum illo dum peccamus, sed non prævalebimus, itaque faciamus ut illè Rex Matth. 19. *Qui prius cogitat se possit cum decem millibus occurrere illi qui venit ad se cum viginti,* &c. rogat ea quæ pacis sunt. De quo Greg. hom. 30. *Rex contra Regem ex aquo venit ad prælium, & tamen si perpendit se non posse sufficere, legationem mittit, & ea quæ pacis sunt postulat,* quibus ergò nos lachrymis veniam sperare debemus qui in illo tremendo examine cum rege nostro ex aquo ad judicium non venimus? Imperet feberi illo verbo. *Surgite mortui venite ad judicium.* Cessabit tunc omnis febris, cessabit avaritia, cum videbimus omnia relinquenda esse, cessabit libido

cū ignes inferni præ oculis versabuntur, cessabit superbia dum superbos ut sua mancipia Lucifer secum ducet Ps. 79. *In censa igni & suffossa ab increpatione vultus tui peribunt.* Peribit febris orta ex concupiscentia, qualis est febris avaritiæ, superbiæ, luxuriæ, iræ, gulæ. Peribit quæ oritur ex frigiditate seu negligentia, ut invidia, acedia, peribunt *suffossa*. Tercull. de pudicitia. *Et si Bonus naturâ DEUS tamen & justus, ex causa enim sic ut sa rare novit ita & cadere, faciens pium sed & condens mala, pœnitentiam malens sed & Jeremiæ mandans ne pro populo peccatore deprecaretur.* Osee 6. *Quoniam si jejunaverint, inquit, non exaudiam absecrationem eorum.* Et rursum Jer. 14. *Tu ne adaveris pro populo & ne postulaveris pro his in prece & oratione, quoniam non exaudiam in tempore quo invocaverint me, & in tempore afflictionis.* Jer. 7. *Et tu ne oraveris pro populo isto & ne postulaveris misericordiam consequi eos. Et ne accesseris pro his ad me, quoniam non exaudiam misericordiam utiq; postulantes utiq; ex pœnitentia flentes, & jejunantes & afflictationem suam offerentes DEO.* Stet supra nos bonus Dominus ne desperemus, stet justus ne demisericordia præsumentes in peccatis nobis indulgeamus, aut pœnitentiam de die in diem differamus. Stet supra nos & certè stat. *Speculator adstat de super, qui nos diebus omnibus aet usq; nostros prospicit.* Cogitemus illum supra nos stantem, & tanquam in oculis ejus omnia agamus.

CONCIO XXVIII.

Pro Fer. 6. post Domin. 3. Quadragesimæ.

JESUS autem fatigatus ex itinere, &c. Joan. 4.

Hodie videmus quare Christus Sol oriens dicatur. Sol terram, aquam, aërem, &c. obscura corpora illustrat, lucida verò Lunam, planetas, astra, extringit. Præterit Christus Phariseos, nulli Sacerdotum ita clarè dixit ut huic

huic mulieri, Ego sum Messias qui loquor. At cui mulieri? Ecclesiastici. 9. *Omnis mulier fornicaria quasi stercus in via à prætereuntibus conculcabitur.* Cui? ex infima plebe. Cui? Samaritanæ, hoc est hæreticæ apud Judæos, & insuper ratione suadet ut salva esse velit. *Ego habeo aquam &c.* Hanc rationem expendamus fortè & in nobis fructum aliquem faciet.

Samaria dicta est à civitate hujus nominis tota regio, hanc civitatem erexit Amri Rex Israël 3. Reg. 16. In hac regione est Sichar civitas, quæ etiam dicebatur Sichem, ubi stuprum passa Dina filia Jacob Gen. 34. ubi Jacob dedit prædium Joseph filio suo Gen. 48. Postea dicta est Neapolis, ibidem est sepultus Joseph. Ibi Christus supra puteum qui erat procul à civitate sedit fatigatus, &c. Et mulierem ad hoc adduxit, ut ipsa met dixerit. *Puteus altus est, & non habes in quo haurias,* loquendo de aqua hujus mundi, quia & Christus dixerat, *Qui biberit ex hac aqua sitiet iterum,* & ego habeo aquam quam sitis non sequitur. Ratio ergo Christi ad hoc reducitur. Aqua mundi non extingvit sitim, difficulter acquiritur, aqua Christi & facile acquiritur & sitim extingvit.

Facile acquiritur, quia ipsam ultro offert Christus. *Inventus sum à non quærentibus.* Nunquid hæc mulier quærebat? DEUS nos elegit non nos illum, offert suum amorem nobis gratis. *Isai. 55. Venite, emite absq; argento & absq; ulla commutatione &c.* Et quantus est DEUS qui ita nos amare desiderat, neque nos amare desinit nisi à nobis turpiter repulsus? S. Ephrem ad eos qui Filii DEI scrutantur naturam. *Audi miser qui scrutaris Dominum tuum, miranda quadam promittis te enuntiare de ipsius Deitate &c. pauca prius enuntia nobis de creatura ratione.* Expone ministrorum ordines qui coram DEO jugiter adstant. Expone nobis ac exprime & profer in lucem Angelorum naturam, figuram Cherubim, Seraphim imaginem propriam. Gabrielis faciem, ignem Michaelis profecto flagrantem. *Ministri Deitatis & spiritus*

cum sint omnes ignem quomodo vident? Lux nempe in circuitu est. Quo item ordine ducit spiritum administrationis spiritus? flagrantis ignis ubi sunt oculi, ubi nares ad requiem spiritus, quam illorum statura sunt erecta in speciem honeste proceritatis, angulosa & rotunda? &c. Angelos igitur non capimus, quid DEUM? & hic DEUS nos indignos, nos inimicos amat, nos quærit? & quid est homo? Greg. in Ezech. hom. 8. Abraham alas deposuit, qui quando loqui cum DEO cepit, pulverem & cinerem se cognovit. Genesis 18. Moyses alas deposuit, eruditus omni scientia Aegyptiorum Act. 7. mox ut verba Domini auditur Exod. 4. Verba se non habere deprehendit, dicens. Obsecro Domine, non sum eloquens ab heri & nudius tertius, ex quo enim locutus es ad seculum tuum impeditioris lingua factus sum. &c. Jeremias AAA Domine nescio loqui quia puer sum. Et Daniel 8. Visionem videns per plurimos dies elangvit & egrotavit; quia hi qui in virtutibus fortes sunt cum altiora DEI conspiciunt, in sua sibimet estimatione infirmi atq; imbecilles fiunt. Ita Abraham, Moyses &c. respectu DEI, quid Samaritana? Et tamen etiam illi se offert. Expectat apud puteum, sermonem incipit. Et hoc ideo, ut eam sui regni faciat consortem, liberet à malis, ditet, Angelis associet, & quidem ut Guilielm. Parisien. Christus daret aequalem atq; habet ipse singulis cæli portionem si essent capaces.

At verò felicitas temporalis est in alto puteo, & non habemus quo illam extrahamus. Vix aliquis ad eam pervenit & cum labore maximo. Sap. 5. Ambulavimus vias difficiles. Vide quanta agricolæ, opifices, milites, mercatores agant. Puteus hujus felicitatis est in terra Samaritanorum. Juxta hunc puteum positi sunt à Jephthe milites Judic. 12. qui transeuntes trucidant Ephraeos. Latent circa has delicias demones qui occidant, & si has obtinueris aquas non retinebis. Hieron. ad Julianum epist. Accedere & recedere opes instar undarum & fluvium solent, & à succedentibus sibi Dominis occupantur. Quæ habes, habuit alter, habebit alter ut fluvii eadem aqua ad hanc & illam

& illam ripam accedunt, & statim ulterius pergunt. Et quod
 pejus S. Bern. declamat. *Utinam sciperes & intelligeres miser,*
cum thesauro pecunia pariter thesaurum iræ cumulari. *Utinam*
novissima provideres animadverteres facile per foramen acis facile
transituros non divitiarum cumulos sed delictorum. Ratio est ex Am-
 br. i. offic. 9. Qui hic recipit bona ut dives ibi cruciatur. Alia ratio
 ibid. lib. 2. cap. 16. *Cave ne intra locules tuos salutem includas ino-*
pum, & tanquam in cumulis sepelias vitam pauperum. Quia quid-
 quid supra suam necessitatem habet dives, pauperibus debe-
 tur. Nam Salvian. lib. i. ad Ecclesiam. *Usum tantum rerum ac-*
cepimus quas tenemus, commodatis enim à DEO facultatibus uti-
mur, & quasi precarii possessores sumus. Denique egredientes de isto
mundo velimus, nolimus, cuncta relinquimus. Cur ergo cum posses-
 sores usufructuarii tantum simus quod nobiscum auferre non possu-
 mus, avertere à proprio Domino atq. alienare tentamus? &c. Pau-
 lus. Non superbe sapiant divites non in incerto divitiarum sperent
 &c. Sed in DEO vivo qui nobis dedit omnia ad fruendum in vo-
 luntate bonorum operum. Uno dicto utrumq. docuit, hoc est, &
 qui daret divitias, & cur daret. Dicens enim, sperandum à
 DEO qui prestitit omnia, ostendit à DEO divites fieri: Ad-
 dens autem, in voluntate bonorum operum, docet, idipsum
 quod dixit à Deo tribui, propter bona tantum opera tribui
 &c. Non putant se quidem omnino reos, si nec in morte sibimet
 per dispensationem substantia convaluerint, cum etiam ex hoc rei
 sunt quod cuncta ad mortem servaverint &c. *Va vobis divitibus.*
 Non dicit diviti, torquendus es quia homicida es, torquendus es
 quia fornicator es, sed torquendus tantummodo quia dives, hoc est
 quia divitiis male uteris, quia datas tibi ad opus sanctum divitias
 non intelligis &c. Ex his videre est quam difficile sit divitem sal-
 vari. Occurrit cuidam objectioni S. Bern. Excusant aliqui
 fortasse dicentes Abraham, Isaac, ceteriq. Sancti nunquid non ter-
 renas divitias habuisse leguntur? sufficit nobis esse sicut illi fuerunt
 &c. Quid respondebimus novis imitatoribus Sanctorum veterum?
 impo.

imponant certè vitulos super altare Domino, mactent arietes, hircos immolent, quia & hoc Abraham fecit &c. Aurum ergò repudiemus cum cæteris superstitionibus Judæorum, aut si aurum placeat placeant & Judæi. Et de Clericis addit. Clericus qui partem habet in terra, non habebit partem in cælo. Quid voluptas? Cypri. epist. 2. Delectat voluptas quæ animam interficit & pudorem, blanda prius ut plùs noceat cùm placet. Quid honor nisi umbra?

Demùm qui biberit ex hac aqua iterum sitiet. Habet Clericus beneficium desiderat aliud: Habet sæcularis honorem ambit alium. Cane famelico, odores incende, narra curiosa, ostende formosos hortos &c. non satiabis. Quare? quia ista non implent stomachum, nihil implet animam nostram nisi DEUS. Eccli. 5. Avarus non implebitur pecuniâ. Quocirca convertant se peccatores ad fontem aquæ salientis in vitam æternam, deserant peccata, & ut 2. Tim. 2. Resipiscant à Diaboli laqueis à quo captivi tenentur ad ipsius voluntatem. Servent DEI præcepta, ament DEUM sic illos amantem, Vanitas vanitatum & omnia vanitas, soli DEO servire est regnare. Trahant suo exemplo ad DEUM quos possunt, uti fecit hæc Samaritana. &c.

CONCIO XXIX.

Pro Sabbato post Domin. 3. Quadragesimæ.

Vade & jam ampliùs noli peccare. Joan. 8.

Sciebant Pharisæi Christum esse misericordem erga peccatores, adducunt illi hanc mulierem, cogitantes si eam absolveret, habituros se contra illum causam, quòd contra legem Moysei absolverit, tum etiam populum insurrecturum, quòd faverit adulteræ. Christus ergò illam à lapidatione Molaica non absolvit, sed solùm voluit, ut & Moyles, ut illi

illi lapidarent, qui propter peccata non meriti fuissent lapides, vel poenam similem, quia cum quisque sua videret à Christo peccata metuere coepit ne eadem populus adverteret, ac fortè ad eandem poenam exposceret, ex quo documentum sumamus. Dum exercemus misericordiam non obliviscamur iustitiæ, & è contrà.

Misericordiam huic mulieri facturus erat Christus, tamen dixit, *qui sine peccato est projiciat lapidem.* In quo non reprobat iusticiam circa peccantes, sed solum non decere ut puniat crimen alterius qui simili crimine laborat, aut similem mereatur poenam. Bona enim misericordia est, & adeò bona ut dixerit Basiliius serm. 2. in Divites avaros. *Vidi ego quasdam jejunantes, crantes, præteritorum penitentia suspirantes, omnem deniq; sine sumptu pietatem ostendentes, egentibus verò ne obolum quidem præbentes.* Quid hic cetera virtutum diligentia prodest? non propterea regnum DEI consequentur, &c. Nam si alicui latoq; animo des aurum ut equos possideat, cur id regno Dei commutari potius suavis doles? Nihil bona opera sine misericordia. In veteri lege comparabat se DEUS aquilæ, sicut aquila provocans ad volandum pullos suos. At verò in nova, Matth. 23. Volui sicut gallina congregat pullos. Ostendit exemplo quid agere debeamus etsi pullus aberret, non eum enim gallina, alis quatit, rostro impetit, &c. sed colligit. S. Bern. serm. 2. de Nativ. B. V. *Necesse est hominem perire qui charitatem non habet, etiamsi tradiderit corpus suum ut ardeat &c.* Nunquid Christi gratia diligemur ab Angelis, si de mutua dilectionis inopia cognoverint nequaquam ejus nos esse discipulos? Et serm. 60. ex parvis. De ceteris virtutibus quantascunq; habuerit sine charitate non curant demones. Ratio hujus est ex S. Greg. hom. 39. *Non aliter Redemptoris nostri membra efficimur, nisi inharendo DEO, & compatiendo proximo.* Inde ei qui est super omnia propinquamus,

unde nos per compassionem proximi etiam sub nosmetipsos deponimus. Tanta est virtus misericordiae! Sed si fuerit misericordia absque iustitia; dissolvuntur hominum mores, & peccata increlescunt dum per iustitiam non succiduntur. Dicit DEUS ad Heli 1. Reg. 2. *Honorasti filios tuos magis quam me.* De quo Greg. lib. 2. in Reg. cap. 2. *Magis quam DEUM filios honoravit, quia dum aperta eorum ostensa opera contemneret, lucra temporalia eis providebat. Non puniebat filios peccantes, & ipse & filii, & domus ejus tota periit.*

Bona est iustitia & sine illa, turbae civium, sunt cumuli latronum, & qui cum debet iustitiam non administrat participes est peccati eorum. Ipse DEUS Ps. 49. *Existimasti iniquè quod ero tui similis, arguam te & statuam te contra faciem tuam.* Ita legit Greg. in Ps. 4. poenit. & addit in persona DEI. *Similis tui essem si peccatum dimitterem, &c. Iudex sum & iustus. Iudex sum & ultor iniquitatum, quomodo ergo injustè judicabo, quomodo veritatem mendacio mutabo? Tacui, nunquid semper tacebo? imò arguam te & statuam contra faciem tuam &c. Putas quod non videam fornicantem, quem video adulterium cogitantem? Si non vis hic attendere faciem tuam, faciam ut agnoscas miseriam tuam. Sed hæc ipla ex ore DEI accipiamus. Nahum 1. DEUS amator & ulciscens Dominus, ulciscens Dominus, & habens furorem, ulciscens Dominus, in hostes suos, & irascens ipse inimicis suis. Dominus patiens & magnus fortitudine & inundans, non faciet innocentem Dominus, in tempestate & turbine vie ejus, & nebula pulvis pedum ejus, increpans mare & exsiccat illud, & omnia flumina ad desertum deducens. Infirmatus est Basan & Carmelus & flos Libani elangovit, montes commoti sunt ab eo, & colles desolati sunt, & contremuit terra à facie ejus & orbis, & omnes habitantes in eo. Ipse legem eam tulit, dentem pro dente, oculum pro oculo, &c. Ipse damnat iudices differentes iustitiam, vel munera acci-*

pien-

piētes, ut eam non integrè exequantur. Zach. 7. *Hoc ait Dominus exercituum dicens, iudicium verum iudicate.* Verū si sola sit iustitia, in favitiam deflectit.

Faciendum ergo quod Christus fecit. Ostendit mulierem lapidibus dignam esse si quis adesset quem deceret projicere, sed tamen absolvit addito, *noli amplius peccare.* Hanc DEUS legem nobiscum in hac vita servat: cū irascitur, cū punit. Exempla huius rei adducit Greg. in Ezech. lib. 1. hom. 1. & incipit loqui de captivitate Judæorum. *DEUS si iratus non esset in captivitatem minimè tradidisset, & si omnimodò iratus fuisset, electos suos Ezechielem & alios, cū illos in captivitatem non mitteret.* Num. 13. Exploratores terræ promissæ terruerunt populum, ut desperaverit de illius possessione, quo facto ita offenderat DEUM, ut dixerit, Deut. 1. *Dic eis nolite ascendere, neq. pugnetis, non enim sum vobiscum, ne cadatis coram inimicis vestris.* Greg. l. c. *Si cum ipsis non erat, cur eos ne caderent prohibebat?* &c. Culpas insequitur, & tamen peccatores protegit. Constituit mensuram peccatorum, quousque aliquem toleraturus. Et tamen ut ait Cypr. serm. de jejunio Christi. *Sed in eodem articulo temporis cū jam anima festinat ad exitum, & egrediens ad labia expirantis emerferit, pœnitentiam clementissimi DEI benignitas non aspernatur, nec serum est quod verum, nec irremissibile, quod voluntarium, & quæcūq. necessitas cogit ad pœnitudinem, nec quantitas criminis, nec brevitās temporis, nec hora extremitas, nec vitæ enormitas, si vera contritio, si pura fuerit voluptatum mutatio excludit & gratia.* Verū nemo completā mensurā consequitur veniam, quia nemo habet veram contritionem de suā malitiā, dat tamen DEUS auxilia quantis opus ut homo convertatur, & paratus est ad remittendum. Sed talis ut potest converti, ita nunquam convertetur. Quocirca in pœnis reorum miscenda est iusticiæ misericordia, & ut dicitur Psal. 138.

perfecto odio oderam illos. Hoc est ut Greg. Pastor. p. 3. *Et quod facti sunt diligere & quod faciunt increpare.* Sanctum est opus iustitia Exod. 32. Quia illam fecit tribus Levi occidendo idololatrias. *Consecratis DEO manus vestras.* Num. 25. Phinees iram DEI placavit, quia scortantes occidit. &c. Verum miscenda misericordia. Adeat crebro iudex carceres, videat ne aliquis ibi diutius detineatur quam sit meritis. Inclinauit se Christus dum scriberet in terra peccata Judæorum, quia ut S. Vinc. Conc. hod. *Quilibet Iudex in condemnando se debet inclinare, scilicet habendo compassionem de condemnatis. Non enim debet velle aliorum condemnationem, sed eorum salvationem.* Inclinet se Iudex, videat etiam sua peccata quæ DEUS scribit in terra. *Recedentes à te in terra scribantur.* S. Vinc. l. c. *Si tu ergo condemnas aliquem de adulterio, cogita si tu idem fecisti, &c.* Scribebat Christus quia condemnatio non debet fieri summarie sed cum pleno processu & magna inquisitione de veritate criminis. Deut. 13. *Quare sollicitè & diligenter, rei veritate perspecta si inveneris certum esse quod dicitur, & abominationem opere perpetratam, statim percuties.* Scribebat Christus quia sententia mortis debet dari in scriptis & cum pleno processu. Ita quod ipse faciat DEUS testatur Job 13. *Scribis enim contra me amaritudines & consumere me vis peccatis adolescentie mee.*

CONCIO XXX.

Pro Domin. 4. Quadragesimæ, Prima Concio.

Unde ememus panes? Joann. 6.

SI quis est famens ut peccator, aspiciat filium prodigum, &c. Sed, unde emam panes? Vadam ad Patrem, vadam ad Christum qui panes multiplicat, eamus, ego præcedo. Duæ sunt viæ ad Christum, innocentia & poenitentia.

Vidit

Vidit Joan. Apoc. 3. Thronum Dei, sed statim mare vitreum, quomodo mare si vitrum? Innocentibus est vitrum poenitentibus mare, neque navibus per illud itur, sed in asseribus ut in naufragio. Poenitentia à SS. Patribus vocatur secunda post naufragium tabula, arripiamus hanc tabulam, sed quàmprimùm, veluti cùm navis frangitur si quis differret &c. monent, arripe tabulam. S. Aug. s. 19. de verbis Dom. *Ne dicas, vade, revertere, non enim scis quid contingat sequenti die.* Monet Christus, arripe tabulam, rudicis illi, vade, cras ad me cum hoc consilio revertte. Et evenit, sicut si rusticus Regem offenderet graviter, monet Rex, hodie dies tuæ salutis, hodie deprecare, monent Principes. *Hodie si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra.* At Rusticus, cras mecum Rex de hac re agat. O rustice! ô peccator! &c. Greg. 9. Moral. 6. *Saltem misericordiam & patientiam ejus debemus erubescere, si justitiam volumus formidare.* Audiamus, ne ipse etiam non audiat, ut contigit. DEUS invitabat ad poenitendum Jerem. 9. *Attendi & auscultavi, nemo quod bonum est locutus, nullus qui agat poenitentiam super peccato suo dicens, quid feci? Quid deinde factum.* Jerem. 19. *Si steterit Moyses & Samuel coram me, non est anima mea ad populum istum.* DEUS noster est misericors, sed non emortuus ut patiat sibi illudi.

Quia verò qui est in uno peccato mortali semper ad plura devolvitur, ita virgo lapsa, primò quærit abortum, & si hoc non succedat maerorat absque baptismo prolem, deinde in mille perjuria cadit, & sic de aliis. Greg. 25. Moral. 3. *Peccatum quod poenitentia non deletur ipso suo pondere mox aliud trahit.* Et ita peccator semper fit major inimicus DEI, & magis indignus misericordiâ DEI. Rogat quidem iste Rex, cessa, interim rusticus præter aliam amentiam toties quoties, sibi letale infert. Rogat Ezech. 2. *Si forte audiant & quiescant.* Il. 1.

Aufer te malum cogitationum vestrarum ab oculis meis, quiescite agere perversè. Sed peccator, quia est extra DEUM, qui est locus animæ nostræ, sicut lapis in aëre semper descendit, donec perveniat sicut Judas. De quo Act. 1. *Abiit in locum suum.* Interea homo obduratur ut lapis. Unum quidem peccatum facit cor durum, sed plura durius, ut agnovit ille qui orabat, *Aufer à me cor lapideum.* Non solum DEO resistit, sed quasi illum ad duellum provocat, omne enim peccatum in se continet rebellionem. Sed DEUS facit ut David cum Goliath. Peccatoris cor factum est lapis, hunc ipsum lapidem infigit capiti ejus. Facit ut Arca cum Dagon à Philistæis capta, inventus est Dagon sine capite, manibus, pedibus, ut tandem peccator ad hoc deveniat, ut quasi neque caput habeat pro consilio; manus, pedes pro benè operando. Facit homo ut Exod. 8. Pharaon, cum illi molestæ essent ranæ, cum vexat conscientia peccatorem, ait Moysi. *Deprecamini pro me cras Dominum.* Cur non hodie? non serio vult resurgere, & tandem quâ alii transierunt, ille mergitur. *Peccator cum venerit in profundum contemnet.* Nullæ monitiones profunt, contemnit coelum, infernum, & sic perit. S. Aug. serm. 28. de temp. *Erit tempus quo peccator volet pœnitere, & non poterit, quia quando potuit, noluit: & propter malum velle perdidit bonum posse.* Fiet illi sicut Archiæ Tyranno Thebarum, hic dum convivio vacat, mittit ad eum amicus legatum cum epistola in qua significabat illum hâc nocte à conjuratis occidendum, rogat vehementer legatus ut legat epistolam. Ille, *Seria in crastinum*, sed ad crastinum non supervixit.

Agenda poenitentia & quidem sine mora. Nemo scit de suo crastino. Agenda sicut egit Zachæus. *Quatruplum reddo.* Sicut egit David de quo Chrysost. in Ps. 50 narrat, quod usque ad mortem è collo suo unam gesserit tabellam, in cujus

una facie sculptum erat adulterium, in altera homicidium. Hinc memor adulterii. *Lavabo per singulas noctes stratum meum &c.* Memor occisi Uriæ. *Peccatum meum contra me est semper.* Sicut dum quidam latro occidit infantem, semper illi stabat præ oculis infans clamando. *Tu me occidisti.* Nos collo nostro appendamus Crucifixum. Clamet ille, tu me crucifixisti, tu me flagellasti Jer. 3. *sume tibi speculum &c.* Vindicamus acriter si quis nos vilior offendit, nemo potest esse dignior Deo, respectu cuius infinitè es indignus, hunc offendisti, neque semel, neque leviter. Vide quam de te sumere vindictam debeas? alioqui ipse dicet. *Mihi vindictam, & ego retribuam.*

CONCIO XXXI.

Pro Dom. 4. Quadragesimæ, Altera Concio.

Ut autem impleti sunt. Joann. 6.

Qui sequuntur dæmonem pascuntur filiquis; ut filius prodigus; qui Christum, panibus, verum quidem in hac vita hordeaceis; sed quæ fiunt miraculosè, longè meliora sunt factis à natura, ita in Cana Galilææ melius fuit vinum, quovis alio vino, cum Christus dedit oculos cæco meliores habuit quàm aliàs habuisset. &c. Sed sunt qui dicuntur Christo servire, & tamen egere, famere, quid sit causæ inquirem.

Prima causa. Quia pauperibus eripiunt panem divites. Salvia. *Remedia non pridem urbibus data, quid aliud egerunt, quam ut divites cunctos immunes facerent, miserorum tributa cumularent.* Luc. 16. Epulo rogat mitti ad Fratres Lazarum, cur non rogat ut ipse Abraham eat? Chrysol. serm. 112. *Adhuc divitem malitia non deseru, adhuc in Lazarum crudelis est.* Eat pauper ex sinu Abraham. DEUS dedit divitibus multum, ut dent pauperibus. *Constituam eum ut det illis in tempore critici mensuram*

mensuram. Cum hoc ditior non facit, eripit pauperi, & DEUS illi tanquam servo infideli totum accipit. Si modò clamarem inter divites, unde ememus panes? invenirent pro canibus, &c. Sed si dicerem, pro pauperibus: audirem, debita habeo, magnam familiam, expensas. Exod. 32. Pro diabolo, provitulo, contulerunt alacriter etiam annulos, etiam inaures, cum ædificandum fuit templum DEI, Aggæi 1. *Nondum venit tempus edificandæ domûs,* mala sunt modò tempora, postea, &c. Da DEO, & qui pascit aves, feras, &c. dabit tibi, ita hic Apostoli statim. *Est hic puer unus* ex nobis, demus panes, & sunt multiplicati, & ipsis remanserunt cophini duodecem. Sed dæmon hic facit sicut si aliquis ingressus Apothecam, commisceat cículos pixidum, & ubi servatur saccarum applicet titulum veneni, & è contra, eleemosynis applicat titulum dissipationis, prodigalitatís, magnificentiæ, &c.

Causa secunda, quia non fiunt res cum ordine. Rom. 13. *Quæ à DEO sunt ordinata sunt.* Hic Apostoli fecerunt ordine suo quemvis discumbere; seorsim viros, mulieres, pueros, laborent Ecclesiastici circa spiritualia &c. Quod si fiat experiemur 2. Cor. 1. *Patrem misericordiarum,* quare Patrem harum? Quia sicut natura est DEI producere filium, ita esse misericordem ex naturæ necessitate Anselm. in l. c. *Pater misericordiarum,* quia ex visceribus ejus proveniunt in nos miserationes. Miseretur. *Sustinent triduo.* Faciamus nostrum officium etiam modò potest manna dare. Nazianz. orat. 20. in funere Basil. Dum fuissent à Maximino pulsî Christiani, per septennium in deserto veniebant ad illos feræ, aves, ut illarum carnibus vescerentur. *O rem admirandam,* ipsi præda suæ fuerunt arbitri, quantum duntaxat voluntas ferebat, detentum est: quod supererat ad secundam mensam in sylvas relegabatur. Wading scribit, quòd DEUS S. Francisco præceperit cum haberet quinque millia fratrum, ut de nulla re esset sollicitus, illud solùm in mente

mente haberet. *Facta cogitarum tuum in Dominum, & ipse te enutriet.* S. Ignatio ut scribit Rho exemplar. lib. 2. dixit quispian. Miraculum est quod te cum locis alas. At ille. Imò esset miraculum si res se haberetaliter. S. Dominicus Romæ cum nihil haberet quod Fratribus centum apponeret, iussit eos mensæ accumbere, & statim ab ignotis duobus juvenibus allata sunt omnia sufficientia. Confidunt multi potius in suis industriis, & vacat agro, qui deberet vacare libro. Deut. 21. *Maledictus qui pendet in ligno.* Origen. in l. c. Existimo hanc eandem esse sententiam cum illa. *Maledictus homo qui confidit in homine,* huic opponit Pl. 42. *Beatus cujus DEUS Jacob spes ejus.* Cur Jacob. ? Opes Jacob fuerunt. *In baculo meo transivi Jordanem.* Adhibito labore, cum quatuor turmis redeo. Ordo fecit, erat Pastor non agebat mercatorem, Laicus non Sacerdotem. Ordinem fecit in familia, ut dies festi colerentur, peccata abessent, &c. Sed qui spreta lege DEI confidunt in suis industriis, Pl. 33. *Divites eguerunt & inquisierunt, inquirentes autem Dominum non minuentur omni bono.* Hieron. legit *Catuli bonum depauperati sunt,* inquirentes autem &c. Leo ob robur, agilitatem, maximè potest catulis providere. Non proficit sine DEO. Sed multi à dæmone petunt panes, per fraudes, usuras, sed offert illis lapides. Clem. Alex. lib. 3. Pædag. c. 7. *Vir bonus nunquam laborat inopiâ quàm diu habuerit salvam in Deo confessionem.* Etiam in adversis, quia in cœlesti Jerusalem. Apoc. 11. etiam ab Aquilone sunt portæ tres.

Tertia causa. Quia DEO non agunt gratias, nec benediciunt. Verbum DEI abigit dæmones. S. Vincent. Ferrariensis vidit hominem in Lombardia in quo erant quingenti dæmones, quæ sivit cur intrassent, responderunt quia cibos non benedixit. Simile de Moniali Greg. 1. Dialog. quæ devoravit dæmonem lactucæ insidentem. Oratio impetrat quæ DEUS con-

stituit dare. Greg. ibid. *Prædestinata sunt ut precibus obtineantur.* Oratio clavis est ad thesauros DEI, aperit. Est semen, I. Cor. 9. *Qui parçè seminat parçè & metet.* Benedixit Christus panes, & ut Ambr. in Luc. 9. lib. 6. *sicut iuges fontes aquarum, ita iugis erat fluvius particularum panis.* Sed hunc fontem occludis qui non advocas Christum, qui panem non prius ponis in manibus Christi. Chrysol. serm. 41. *Negavit sibi fontem vitæ qui sitienti calicem aqua negavit.* Chrysost. *Fontis in modum scaturiebant panes.* Ambr. *Sicut aqua in fonte succedit aqua ita panis panibus.* S. Aug. tr. 24. in Joan. *Panes illi quinq; quasi semina erant, non quidem terræ mandata, sed ab eo qui fecit terram multiplicata.* Hinc suadet Eccl. 11. *Mitte panem tuum super transeuntes aquas, quia post tempora multa invenies illum.* Aquæ transeunt lachrymæ pauperum mendicantium. S. Joann. Eleemosynarius dicebat, *Non deficies Domine mihi subministrando quæ pauperibus tribuam.* Adrianus II. Papa quam dedit pecuniam pauperi, eandem apud se reperit.

Quarta causa, quia non sumus grati DEO pro beneficiis. Osee 7. *Ego redemi eos, & ipsi locuti sunt contra me mendacia, & non clamaverunt ad me in corde suo, sed ululabant in cubilibus suis, facti sunt quasi arcus dolosus, qui aliò sagittam emittit quam ad metam.* Sed clariùs Jer. 5. *Saturavi eos & machati sunt, & in domo meretricis luxuriabantur.*

Quinta, opus colligere fragmenta, non ad luxumvertere. Nyssen. Orat. 5. de Orat. Dom. *Semen Patriæ familias frumentum est, ex frumento panis conficitur, & luxus atq; delicia zizanium quod ab inimico juxta frumentum satum est.*

Huc facile applicari poterit ea Concio, quæ habetur feriâ Quartâ post primam Dominicam Quadragesimæ super illud Thema. *Cum vidisset quod JESUS fecerat signum.* Matth. 12.

CONCIO XXXII.

Pro Fer. Secunda post Domin. 4. Quadrag.

Nolite facere domum Patris mei domum negotiationis. Joann. 2.

Ingressus templum Christus ejiciebat ex atrio ementes & vendentes ea quæ Sacerdotes ordinaverant, ut in promptu essent ad sacrificium, ne ullus non haberet quod offerret, insuper erant qui pecunias mutuò dabant ad illa cœmenda. De vultu autem Christi prodibant radii quidam, qui terrefaciebant Judæos ne illi obsisterent, & ita simul pro templo agendo vindicabat se à calumnia quam illi poterant & solebant inferre, quasi non honoraret templum. Quocirca hinc templi honorem discamus.

DEUS agit ut liberalissimus Princeps cum subditis, dat illis omnes dies, & ait, solum mihi relinquire hanc diem, ita DEUS, solum mihi relinquire diem festum, uti ille dat omnem terram, & solum dicit, relinquire mihi hanc partem agri, id est templum, quod si etiam in hanc partem involaverint, dolore tangitur: Nonne satis vobis dedi, & hoc mihi rapitis? Magnum verò est posse DEI. Principum mundi est posse punctum. Quod poterunt illi incertum est, & non est: quod poterant jam non est, quia de tempore non habemus nisi unum nunc, & hoc est tam exiguum, ut quasi indivisibile cogitur, DEI posse quod nos cogitamus præterisse, quod futurum, totum nunc est, quia in æternitate nec est præteritum nec futurum. Sed quidquid est, nunc est Dan. 7. *Potestas ejus potestas æterna quæ non auferetur, ac regnum ejus quod non corrumpetur.* Si aliquis Princeps viveret decem millibus annorum, & potestas ejus futura & præterita in unum colligeretur [punctum],

quanta esset? potestas DEI tota in uno est puncto. Quis illi resistet? vindicabit verò quæ illi rapimus, rapuerunt templum Judæi, & in domum negotiationis converterunt, &c. Repetit quod suum est, & ex mansuetissimo efficitur severus adeò, ut de illo scriptum intellexerint discipuli. *Zelus domus tue comedit me.* Sicut enim cibis vertitur in nostram substantiam dum illum comedimus, sic Christus factus non tam zelosus quàm zelus. Mira res est, homo qualem vult sibi facere DEUM, talem potest, licet DEUS minimè in se mutetur. *Cum sancto sanctus eris; & cum perverso perverteris.* Sicut speculum est unum, in se, si tamen illi formosam opposueris imaginem, reddet formosam: si deformem reddet deformem.

Zelus oritur ex amore, & tantum quis zelat quantum amat. Unde neque canem amici patimur affligi. Hinc qui amant DEUM prohibent quos possunt, ne illum offendant. Pl. 118. *Vidi pravaricantes & tabescebam, quia eloquia tua non custodierunt.* Hinc oritur illa sis lucrandi animas, ut non offendant, sed potius laudent DEUM. Ex hoc zelo circa suos domesticos potest colligere Pater familias quantum amet DEUM &c. Hoc zelo Machab. 2. ardebat Marathias cum videret idolis sacrificantem Judæum. *Doluit, & contreguerunt renes ejus, & accensus est furor ejus secundum judicium legis, & insiliens trucidavit illum super aram, & zelatus est legem.* Ad hunc zelum quisque ex amore DEI obligatur. Greg. Pastor. p. 3. *Si populos famēs attereret & occulta frumenta ipsi servarent, authores proculdubio mortis existerent. Quà itaq; plectendi sunt pœnâ considerent, qui cum fame verbi DEI animæ pereant, ipsi panem perceptæ gratiæ non ministrant* Prov. 10. *Qui abscondit frumenta maledicatur à populis. In populis autem talis quisq; maledicatur, quia in solius culpa silentii pro multorum quos corrigere potuit pœna daminatur.* Si medicinalis artis minimè ignari secandum ulcus cer-

nerent,

nerent, & tamen secare recusarent, profecto peccatum fraternæ mortis ex solo corpore committerent, quantâ ergo culpâ involvuntur, aspiciant. Qui dum cognoscunt vulnera mentium curare, ea negligunt sectione verborum. Jer. 48. Maledictus qui prohibet gladium suum à sanguine. Gladium à sanguine prohibere, est prædicationis verbum à carnalis vitæ interfectione retinere. Cùm ergò zelus ex amore DEI proficiscatur & se extendat circa res ad DEUM spectantes, & qui eum negligit damnetur. Cogitent invasores bonorum Ecclesiasticorum, Cleri & Religiosorum persecutores quæ illos poena maneat. Nemo patitur suam domum spoliari & DEUS inultum hoc crimen habebit? Historia scholastica scribit, quòd Pompejus semper fuerit victor, sed postquam in atrio templi Jerosolimitani, quia stabula in civitate non suffecerant collocavit equos, deinceps semper vincebatur & tandem est occisus. Si ita punitus violator templi Ethnicus, quid fiet de Christianis? Psal. *Si inimicus meus maledixisset mihi sustinuissem utiq; tu verò homo pacis meæ &c.* Tu Christiane qui scis quòd sit mea domus: tu qui mihi in Baptismo fidem dedisti? &c. Querimur nos flagellari à DEO, & domum ejus incendimus &c. Volumus ut Christus non sit zelus?

Sunt Judices qui de limitibus judicant, ira Christus judicat de limite DEI. De parte quam sibi DEUS reliquit in terra, hoc est, de templo. Et si tantus est zelus quantus est amor, cùm DEUM summè amet, summè etiam zelabit. Ejecit vendentes pro sacrificio, quid faceret de colloquuntibus tempore sacrificii? de bobus, ovibus, &c. dixit. *Auferte istahinc.* Certè de habentibus carnales cogitationes dixisset. *Foris canes, & omnis qui facit iniquitatem.* Dixisset quod Assverus Esther. 7. de Aman. *Etiā Reginam me præsentem vult opprimere in domo mea!* Locus iste sanctus est, & domus

DEI vocabitur, ita agendum est ut decet in domo DEI. Moysi volenti accedere rubum in quo DEUS erat Exod. 3. dictum est. *Solve calceamentum de pedibus tuis, locus enim in quo stas terra sancta est.* In nostro templo est in Eucharistia Christus & illi assistunt Angeli &c. Domus est ista in qua placandus est DEUS, in qua dolendum de peccatis, & in eadem irritatur! Isai. 9. *Adhuc manus ejus extenta, & populus non est reversus ad percutientem se.* Jam suum zelum capit exercere, jam aliqua templa tradidit in manus Barbarorum, malens illa ab eis retineri quam à Christianis prophanari, quia jam ab illis templis recessit, in nostris præsens est & inhonoratur. Jam Isai. 59. *Indutus est vestibus ultionis, opertus est quasi pallio zeli, indutus est justitiâ ut lorica, galea salutis in capite ejus.* Fecit judicium de templo, quia sustinuit suos violatores, faciet & de violatoribus. Habemus locum in quo DEUM exoremus in quo placemus, negligimus Apoc. 2. *Dedi illi tempus ut poenitentiam ageret, & non vult poenitere à fornicatione sua.* Omne peccatum in Sacra Scriptura appellatur fornicatio, adulterium. Ecce ego mitto eam in lectum, & qui mœchantur cum ea in tribulatione magna erunt nisi poenitentiam ab operibus suis egerint, & filios ejus interficiam in mortem. Et scient omnes Ecclesie quia ego sum scrutans corda & renes, & dabo unicuique vestrum secundum opera sua.

Concludo quæstione, cur mortui in templo sepeliantur, magnus est honor in templo sepeliri; sicut si Rex alicujus cadaver juberet in sua camera deponi. Sepeliuntur itaque Sancti ut corpora eorum recipiant honorem in eodem loco in quo DEO specialiter servierunt. Qui sunt in purgatorio, sepeliuntur, ut vivi visis eorum monumentis moveantur ad orandum pro illis. Damnati mallent sub patibulo sepeliri, quia dum sua corpora vident in loco sacro, vehementer cruciantur quòd locum sanctum inhonoraverint, remedia salutis quæ in illo offerebantur, neglexerint.

CON-

CONCIO XXXIII.

Pro Fer. Tertia post Domin. 4. Quadrages.

Mea doctrina non est mea, &c. Joann. 7.

Venit Christus ad templum *mediante die festo tabernaculorum*, quod festum durabat diebus septem, itaque die quartâ venit, ibi à Judæis objecta sunt illi tria crimina.

Primum, quia sciebant illum non studuisse, & videbant peritissimum in Scripturis, inde dicebant diabolus illum docet. Alterum, cum tanta faceret, dicebant illum facere propter vanitatem. Tercium, quia Sabbato sanavit hominem, dicebant non servare Sabbata. Ad primum respondit se à Patre suo esse edoctum. Ad 2. se non suam sed Patris sui gloriam quærere. Ad 3. Moyses non prohibuit Sabbato circumcidere, itaque multò minùs verbo sanare. Nos videamus quid responderemus si hæc nobis objicerentur, & objiciet qui pro nobis hæc sustinuit.

Primum ergò est crimen, quasi cum dæmone haberet commercium, hujus an non sumus rei? Dæmonis commercium quisque Christianus verbis execratur, sed de re agitur, qui reddit gloriam alicui certè cum eo commercium habet, illi enim servit. Audite ergò Basil in Pl. 28. *Quemadmodum bonis factis gloria DEO redditur, sic & Adversario per iniqua &c.* Caveamus igitur hanc diabolo ferre ne cum ipso æternamur verendum. An non reddit gloriam qui se dæmoni incorporat ut ejus membrum efficiatur, illumque pro capite suo seu Principe agnoscit? S. Gregor. homil. 16. *Certè iniquorum omnium caput est diabolus, & hujus capitis membra sunt omnes iniqui. An non diaboli membrum fuit Pilatus? an non diaboli membra Judæi persequentes, & milites crucifigentes Christum fuerunt?* Confirmat hoc ipsum S. Bernardus term. 1. in capite Jejunii de omnibus loquens peccatoribus. *Felix membrum quod Chri-*

sto ad-

si adhaerit per omnia capiti, & sequatur illud quocumq; ierit. Alioquin si forte abscindi separariq; contingat priveretur necesse est statim spiritu vitæ. Nec sane deerit qui expositum occupet, ut ne tunc quidem sit absq; capite. Germinabit sursum radix amaritudinis, venenatum caput iterum pullulabit. Illud inquam caput quod in eo contriverat ante fortis mulier Ecclesia &c. Videbit ergo jam, si fuerit qui revelatos habeat oculos cordis, & spiritualiter intueatur, horrendum omnino monstrum, corpus quidem hominis caput autem demonis habens. Siquidem origo peccati est superbia, quia homo legi Divinae non vult se subicere; de Lucifero autem dictum Job 41. Ipse est Rex super universos filios superbiae. Ex superbia oritur avaritia, dum quærentur ea per quæ quis expleat superbiam. Sequitur luxuria Greg. 26, Moral 13. Multis sapè superbia luxuriæ seminarium fuit, quia dum eos spiritus quasi in altum erexit, caro in infimis merfit. Hi prius secretò elevantur, sed postmodum publicè corruunt. Luxuriæ non est sine gula, &c. Multi verò sunt in mundo peccatores, & hoc significabat arca Noë, de qua Greg. homil. 38. Arca quæ hujus Ecclesiæ typum gesfit, & ampla in inferioribus, & angusta in superioribus fuit, &c. inferius quippe quadrupedia atq; reptilia, superius verò aves & homines habuisse credenda. Ibi lata extitit ubi bestias habuit, ibi angusta, ubi homines servavit. Quid dicemus, quando objicietur nobis cum dæmone commercium habuisti, reiecto Christo? quo nos iste dux deducet?

Alterum crimen fuit vanæ gloriæ quod Christo est obiectum, Videbant illum magna facere, populum sequi, dicebant illum ista facere ut haberet honorem & gloriam apud homines. Nunquid tu major es Patre nostro Abraham? quem teipsum facis? Abraham etsi fuerit tantus tamen hæc non fecit quæ tu. Verè es hypocrita qui solum propter oculos hominum agis, in quo graviter peccabant temerario iudicio. Nam opera, quæ possunt bono & malo fine fieri, non debemus in malum trahere,

trahere. Hinc in vitis Patrum scribitur de quodam Eremita qui alium manè comedentem die jejunii condemnavit apud se, quòd ab Angelo cum stricto gladio prohibitus fuisset suam intrare cellam priusquam eum de hoc peccato pœnituisset. In quo alium judicamus in eo ipso nos damnamus, quia ex nobis ipsis alios metimur, et si essemus boni alios non diceremus malos. Unde Tertull. de idololatria. *Nemo immundis videri mundus potest.* Talia cavere debemus. S. Aug. serm. de verbis Domini in monte. *Et si suspensiones vitare non possumus quia homines sumus, definitivas tamen sententias continere debemus.* Oriuntur hæc judicia, ut dixi ex nobis ipsis Eccli. 3. *Stultus in via ambulans cum sit ipse insipiens omnes stultos judicat.* Hoc peccatum est contra charitatem. Quia ut 1. Cor. 13. *Charitas non cogitat malum.* Nam in primis, ut ait in vitis PP. Abbas Pastor. *Quæcunq; horâ tegimus peccata Fratris nostri tegit & nostra DEUS, & quæcunq; horâ prodiderimus culpas fratrum & DEUS nostras proder.* Quia in quo judicio judicaverimus alios in eodem & ipsi judicabimur. Quare ut B. Isaias Abbas orat. 8. *Si quis virtutes magnas fecerit & curationes, & omnem scientiam habuerit, & mortuos suscitaverit, & corpus suum afflixerit: viderit autem aliquē in peccatis omnibus versantem eumq; despexerit, ea nihil illi proderunt, quia Christi membra contemnit, eaq; ipse judicat, nec relinquit judicio DEI.* Temerè Christum judicando objecerunt quòd propter homines gloriam quærendo ageret. Sed quid nos respondebimus, qui plurima non rectâ intentione agimus? Monet Basil. orat. Quòd mandata præterimus. *Multâ diligentia opus est non solum in cavendis malis, sed & in bonis observandis quæ conamur, &c.* Illi nostra opera donamus ad quem intentionem dirigimus. Hinc multis dicitur, non propter me fecisti. Pepercisti inimico sed propter interventionem magnatis, amasti proximum sed non propter me, quia propter me

Tc

etiam

etiam diligendus erat inimicus. &c. Quanta erit ruina nostrorum bonorum operum!

Tertium crimen, quasi Christus violasset sabbata, ex hoc malo multæ sequuntur DEI plagæ. Quia festa violamus, Isai. 18. *Si averteris à Sabbato pedem tuum, facere voluntatem tuam in die sancto meo, & vocaveris Sabbatum delicatum, & sanctum Domini gloriosum, & glorificaveris eum dum non facis vias tuas, & non invenitur voluntas tua ut loquaris sermonem tuum, tunc delectaberis super Domino, & sustollam te super altitudines terre, & cibabo te hereditate Jacob Patris tui.* Hic modus est descriptus celebrandi festa, & benedictiones DEI quæ talibus dantur. *Si averteris à Sabbato pedem tuum. Ne itinera facias, vecturas die festo. Facere voluntatem &c. Non pecces, cave ab ebrietatibus, choreis. Vocaveris Sabbatum &c. Opera bona facere, elemosynas, audire missam &c. Glorificaveris abstinendo ab exercitio officii tui, Judex non judicet, &c. Non loquaris, scilicet in templo aut temere judicando sedendo ante domum. Delectaberis. DEUS tibi benedicet. Sustollam.* Dabit tibi vitam æternam. Notandum illud Ambr. term. 14. quod dicit de festo Nativitatis Christi, quia similis est ratio de omnibus festis. *Quisquis in illa die surdus fuerit ac pollutus, intersit licet Dominicæ festivitati corpore, mente tamen longius à Salvatore separatur &c. nisi quod magis ingerendo se offensionem contrahit. Dum enim vult officiosus esse injuriosus existit.* Sic ille in Evangelio, qui in cœtu Sanctorum invitatus ad nuptias venire ausus est vestem non habens nuptialem, & cum miteret alius justitiâ aliq. fide &c. ille solus fœditate pollutus cunctis splendidibus deformi horrore sordebat. Et quanto plus discumbentium Sanctorum Beatorum candebat castitas, tanto magis peccatorum illius apparebat improbitas, qui potuerat minùs displicuisse forsitan si in consortium Justorum minimè se dedisset &c. Opposita enim propè se posita magis patent. Ita quasi commemoramus die festo co-

stocoram DEO, Tu in Evangelio hoc docuisti, ego hoc non feci. Iste Sanctus ralem vitam tenuit ego contrariam &c. Hoc crimen falso est objectum Christo, videamus ne nobis verè.

CONCIO XXXIV.

Pro Feria Quarta post Domin. 4. Quadrages.

Vidit cæcum à Nativitate. Joan. 9.

Moris erat Christo ut cum sanaret corpora quasi per transennam id faceret, ut hîc: *Præteriens JESUS & universim Aët. 10. Pertransit benefaciendo & sanando omnes oppressos à diabolo.* Sed cum sanaret morbos animi considebat, ita cum Samaritana ad puteum sedebat sic ad Zachœum & Matthæum descendit in domum, cum discipulis in Emmaus. Ex quo patet quòd difficiliore sunt curatu morbi corporis quàm animi. Videamus ne nos etiam simus cæci, & si sumus, medicinam istius cæci adhibeamus.

Quòd corpori sunt oculi, hoc animæ est intellectus: si ergò oculus sit qui videat omnia, attamen in via hominis pedes non dirigat, an eum non appellabimus cæcum? Dæmones gaudent tenebris, unde Ephes. 6. dicuntur *Rectores tenebrarum.* Sed de hoc non sunt solliciti ut intellectum ita obscurent, ne videat quid sit virtus aut peccatum. Sed tantum quando est agendum, ne dicat, hoc age, hoc relinque. Unde practicum intellectum obscurare laborant. Ita veteres Philosophi ut plurimum de virtutibus optimè discurrebant, vicia detestabantur, & ipsi pessimè vivebant, & ut Rom. 1. agnoscebant DEUM colendum esse virtutibus, non colebant. Et multi reperiuntur qui alios optimè docent quomodo vitam rectam agere debeant, ipsi rectitudinem non attingunt &c. Et quis peccator nescit periculosum esse peccare, carni vacare, inebriari &c? osten-

dic hoc illi intellectus, sed cum occasio datur inebriandi, non dicitur dictando non inebriare, non exere iram &c. Et hæc est cæcitas mentis: vel si dicit, tamen alterum habet dictamen quo regitur, fac hoc. Hanc cæcitatem induxit peccatum originale, & augent quotidie actualia, unde Pl. 37. *Dereliquit me virtus mea, & lumen oculorum meorum non est mecum.* Ex quo virtus dereliquit, cæcitas accessit. Ita multi sunt qui se vident malam vitam agere, teneri ad restitutionem &c. Tamen non dicit illis intellectus efficaciter muta vitam, redde quod detines alienum, &c. Sap. 17. *Horribiles voces audiebant Ægyptii cum in tenebris essent, sed fugere non poterant, unâ enim catenâ tenebrarum omnes erant colligati.* Audiuntur terribiles voces Prædicatorum de iudicio extremo &c. Et ecce peccator fugere non potest quia catenâ tenebrarum est ligatus. Movet se quidem loco sed ut alligatus non recedit, quia tenebræ sunt in intellectu, nec dicit, recede. *Malitia sua excæcavit eos.* Et tam frequens est hic morbus quàm frequentes sunt peccatores.

Jam ad remedia. Lutum imponendum est oculis, præ oculis habendum quod simus lutum tenebrosum, & non plùs videamus quàm lutum, id est, res materiales, unde ut videamus ea quæ animâ spectant, opus est illo lumine quod orabat Psal. 12. *Illumina oculos meos.* Greg. 34. Moral. 17. *Hoc proprium specimen Electorum est, quòd de se semper sentiant infra quàm sint.* Hinc Salomon ad sapientiam parvulos vocat. *Si quis est parvulus veniat ad eam, qui necdû semetipsum despicit humilè DEI sapientiâ non apprehendit.* Quare enim homo dejectus ad hanc cæcitatē, quia cum in honore esset non intellexit. Quid non intellexit? respōdet S. Bern. in Cant. serm. 35. *Positus in honore non intellexit quòd limus esset.* Hinc etiam Cant. 1. *Site ignoras egredere post greges sodalium tuorum.* S. Bern. l. 6. *Non dixit, egredere cum gregibus, aut egredere*

egredere cum gregibus, ad greges, sed egredere ait post greges sodalium tuorum. Ut quid hoc? Sanè ut secundam ignorantiam priorem magis pavendam pudendamq; ostenderet, quòd illa hominem parem bestiis fecisset, ista & posteriorem. Magnum malum cæcitas orta ex originali, nec minus malum quàm propria inducunt peccata, & hæc ortum inde habent quia nos non cogitamus limum, & veluti aliquid præstans essemus contra DEUM erigimur. Limum nostrum oculis imponamus. B. Ægidius discipulus S. Francisci dicebat, ut est in Schola PP. *Quemadmodum Rex missurus aliquò suam Filiam non imponit equo feroci, ita DEUS cum mittit gratiam non imponit superbo.* Ex hac sui cognitione procedet oratio qualem describit Tertull. lib. de Oratione. *Cum modestia & humilitate adorantes magis commendamus Deo preces nostras, ne ipsis quidem manibus sublimius, sed temperatè ac probè elatis, ne vultu quidem in audaciam recto &c.*

Deinde conferamus nos ad Siloë natatoria, id est, *Missus*. Epiph. lib. de vita & interitu Prophetarum ait. Cùm Ilaías secandus ferrà ad supplicium duceretur, gravi correptus est siti. Petiit à DEO aquam, fons erupit qui constituit piscinas dictas natatoria Siloë, ad radices montis Sion. Dicuntur *Missus*, quia fons ille Christum significat qui à DEO in mundum missus, piscine ipsæ quæ de Christo implentur sunt Sacramenta. Ad hæc qui cæcus est cum hoc cæco accedat, maximè ad poenitentiam & S. Eucharistiam, Spiritus S. est dator luminis, ille nobis in poenitentia se indulget simili quodam modo ac in Baptismo. S. Anastasius Synaita in Pl. 6. *Quemadmodum per aquam & Spiritum, sic per aquam lachrymarum, atq; æstus compunctionis baptismus ac purgamur Spiritus S. participes effecti.* Non enim aut Baptismus aut vera lachrymarum compunctio sine Spiritu S. unquam dari solet. Sed poenitentiam describit Cypr. serm. de lapsis. *Puane tu Dominum citò posse placari quem verbu perfidis abnuisti, cui*

Patrimonium praeponere maluisti, cuius templum sacrilegâ contagione violasti &c. & Orare oportet impensius & rogare, diem luctu transigere, vigiliis noctem ac fletibus ducere, tempus omne lachrymosis lamentationibus ducere, strato solo adhaerere, cineri in ciliciis volutari & sordibus, post indumentum Christi perditum nullum jam velle vestitum, post diaboli cibum malle jejunium, iustis operibus incumbere quibus purgantur peccata &c. Pœnitenti, operanti, roganti, potest clementer ignoscere, potest acceptum ferre quidquid pro talibus & petierint Martyres & fecerint Sacerdotes. Quod quanquam ille delapsis in idololatriam inter tormenta dicat, omni peccato accommodari potest, cum omne peccatum idololatriam contineat ut docet Tertull. de idololatria. Sacramentum Eucharistiæ etiam lumen impertit. Quia in eo est lux illuminans omnem hominem, est lux mundi, est lumen de lumine. Tancum observandum est monitum S. Ambr. lerm. 3. Gemma sicut ipsi scitis nisi auro non convenit, margarita nisi pretiosis monilibus non aptatur. Estote ergo aurum optimum, estote monile pretiosum ut possit in vobis specialis margarita includi. Margarita Christus est Dominus &c.

Ubi ista adhibuerit remedia cæcus peccator, estque cæcus quia non videt suum periculum Sopho. I. Ambulabunt ut cæci quia Domino peccaverunt. Illuminabitur ut iste cæcus qui dicebatur Chelidonius & ad magnam sanctitatem pervenit, atque ita cum Magdalena, Martha, Lazaro, ut scribit Conc. hodie. S. Vincent. venit in provinciam Marsiliæ. Tunc videbit in quo sit periculo sicut Mercator qui exposcitâ omni substantiâ pro gemmis vitrum emit, & tandem vitrum esse jam post nundinas deprehendit. Greg. 32. Moral. I. Sancti Viri quod apud DEUM altius virtutum dignitate proficiunt, eò subtilius se indignos deprehendant, quia dum proximi luci sunt quidquid in seipsis latebat inveniant. Si igne compunctionis anima incallescens à torpore suo ta-

et a su,

Ita subito afflatu contemplationis evigilet, illa quæ levia paulò antè credidit mox ut gravia & mortifera perhorrescit, cuncta enim vel in minimis noxia quasi atrocissima refugit. Tunc agnosceret propter sua peccata puniri alios non quidem in anima, nam filius non portabit iniquitatem Patris ut Ezech. 18. Sed tamen in corpore, videbit ergò quanta intulerit mala. Nam ut Hier. cit. à S. Vinc. hic. Peccata secreta Parentum qua committuntur in cameris manifestantur multoties in punitionibus filiorum. Siquidem Exod. 20. Ego sum Dominus Deus tuus fortis & zelotes visitans iniquitatem Patrum in filios interteriam & quartam generationem. Et Isai. 14. Preparare filios ejus occisioni in iniquitate Patrum eorum. In DEI enim placito dare bonum temperamentum corporis vel malum, nec ad bonum dandum obligatur ulli. Dat ergò malum quando vult, unde morbi oriuntur &c. At propter Heli Patrem. Reg. 2. constituit se domum Heli judicaturum in æternum. Videbit à se rapi præmium laborum & dari aliis, quia cum à justitia defecit, quòd illi parabatur alteri est collatum. Job 14. Qui conteret multos innumerabiles & alios pro eis stare faciet. Ita Heli successit Samuel, Sauli David, Judæ Matthias, Synagoga Ecclesia. Videbit quàm vanæ sunt opes quas habet sicut si infirmus multa ostendet emplastra, multas pilulas, syrupos, unguenta. Remedia sunt morborum quæ habemus, famis cibus, nuditatis vestitus, &c. Si his non egeremus non ea quæreremus.

CONCIO XXXV.

Pro Fer. Quinta post Domin. 4. Quadrages.

Defunctus efferebatur &c. Tetigit loculum &c. Luc. 7.

Quod peccatorem hic juvenis nover, & quidem publicum
cujus jam peccatum non intra domum latebat, nec intra civi-
tatem,

tatem, sed etiam extra portas processit & ipse ad sepulchrum ducitur id est infernum. *Mortuus est dives & sepultus in inferno.* Constat ex S. Jacobo 1. *Peccatum cum consummatum fuerit generat mortem.* Sed qui sunt portitores qui usque ad sepulchrum deportant hunc mortuum, hoc est in inferno sepeliunt, & sepelient nisi Christus illos stiterit, hoc mihi sumo ad inquirendum.

Greg. in Pl. Poenit. quærit, quando homo censendus est esse mortuus? & ait. *Mortui sumus quando implemur ossibus mortuorum.* Sed hoc est potius esse sepulchrum quam mortuum. Sed bene nihilominus hic Sanctus. Nimirum quando ossa nostra sunt mortua. Explicari hoc potest ex S. Bern. serm. 63. in Cant. *Arbor arida & in sterilitatem versa nonne mortua judicatur?* Cum ergo ossa nostra sunt arida & sterilia, tunc sunt mortua; cum sunt veluti in sepulchro plena horroris, sermo perjurus ac foetens, cogitatus similes, actiones non dispares &c. Portæ per quas exportatur hic mortuus, sunt juxta Greg. 1. c. quinque sensus, aliqui exportantur per visum. *Qui seminat inter fratres discordias & iniquitatem in excelsis loquitur, per oris portam mortuus effertur.* Et quidem hoc mihi videtur significare juvenis extra civitatis portam delatus quem suscitavit Iesus. Signat enim hominem delectatione mortuum, & per pravi operis indicia jam extra portas elatum. Portitores hos assignat S. Vincent. Conc. hod. *Quatuor portant peccatorem ad sepulturam inferni.* Mala consuetudo, mala societas, confidentia de longiore vita, præsumptio de misericordia DEI.

Consuetudo, vel quia homo ipse assuevit peccato, vel quia etiam alii sic agere solent, quod alii malè agant, opprimant subditos, pejerent, vanè se vestiant, inebriantur, non excusat nos à peccato. Tertull. lib. de Virginib. velandis. *Domine minus noster Christus veritatem se non consuetudinem nominavit.* Si Christus nobis est DEUS, illum sequamur: Si consuetudo est

est DEUS, illi insistamus. Dixitne aliquando veritas. *Velis conformari nequam huic saeculo?* Dixitne, *sequamini seculum.* Abrenuntiasti Sathanæ & pompis ejus, quid eum sequeris? Sed consuetudo me, ais, detinet, desvescere non possum. Itaque excusas eum qui assvevit furari, latrocinari, &c. non potes. Igitur jam teipsum inferno adjudicas & orco tuo te damnas. Et certe quanto magis assveveris tanto minus poteris: & cum tandem volueris non poteris, Jer. 13. *Si mutare potest Æthiops pellem suam, aut pardus varietates suas, & vos poteritis benefacere, cum didiceritis malum.*

Alter portitor, mala societas, Ambr. 2. off. 19. *Ostendunt adolescentes eorum se esse imitatores quibus adhaeserunt.* &c. Inde tantus Iesus Nave quod eum non solum erudit ad legis scientiam Moysi copula, verum etiam sanctificavit ad gratiam. &c. Omitto quod Abraham adhaesit Loth adolescentulus etiam proficiscenti &c. Quid de Elia atq; Eliseo loquamur licet non expresse Eliseum juvenem scriptura loquatur &c. Non minus quisque proficit à socio quam à Magistro sumit à socio verba & exempla. Audies detractiones, &c. Greg. hom. 27. *Amicus quasi custos animi vocatur.* Illi tradis animam in custodiam, sed si fuerit praedo? sunt morbi qui contagio inficiunt & nullus magis quam socius malus. Tertius portitor est spes vitæ longæ, hæc facit ut conversio differatur. Sed ecce adolescens efferebatur. Sed utique morsest poena peccati, si itaque differs conversionem & peccata cumulas, mortem advocas. S. Bern. ad milites templi cap. II. Primus homo *quid justius recipere poterat quam rationem?* *vita siquidem anima DEUS est, ipsa corporis &c.* Nolit anima regi à Deo non regat corpus: non pareat superiori, inferiori non imperet. Tum futurus finis mundi quando finitur numerus Electorum & reproborum: tunc etiam hominis cujusq;

Vu

quan-

quando peccatorum complet cumulum, ait Ofor. tom. 5. Con. hod. Non ergò *DEUS* vitam numerat per annos sed per peccata, quia licet secundum naturam plures annos victurus esset, à Deo succiditur, & ideo plures in juventute rapiuntur &c. quia licet parùm vixerit juvenis, multùm tamen peccaverat. Eccli. 7. Ne impiè agas multùm, & noli esse stultus, ne moriaris tempore non tuo. Qui differs converti audi Jobum 12. Immisit in rete pedes suos, & in maculâ ejus ambulat, tenebitur planta ejus laqueo, & contra eum exardescet sitis. Peccator est in reti diaboli, & quò diutiùs in eo durat, sicut fera, magis illo involvitur, & quæ poterat si à reti statim recessisset, liberâ evadere, tandem se non potest extricare, sic Peccatori confessio difficilior redditur, difficultates conversionis crescunt, restitutionis materia cumulatur. Greg. Perversa mens cum in peccatum venisse se conspiciat, quâdam cogitationis superficie evadere laqueum querit, sed vel terrores, vel opprobria hominum timens, eligit in æternum mori quàm ad tempus aliquid adversitatis perpeti. Sicut fera postquam luctata in reti, desperatione concidit, & quasi emortua expectat ictus venatorum. Sed & sitis contra eum exardescit, quia quò agere perversè consuevit, eò ad bibenda mala vehementer accenditur. Oves Christi subinde errant, sed cum eas Christus vocat, audiunt sitim hanc peccati. Idem Greg. lib. 5. in Reg. cap. 4. ampliùs explicat. Priùs peccare quisq; consuevit, deinde per usum peccandi proficit in augmentum fervoris, ut peccare sapiùs audeat, & hoc quod audendo ingeminat, semper ardentius iterare concupiscat. Jam horrendum est quod sequitur. Formam Dei de reprobâ mente fervens peccatum tollit, & hanc ad apostata Angeliformam redigit. Ut jam sicut dæmon continuo peccare appetat.

Quartus portitor est spes mala in misericordia divina, quæ non est spes sed præsumptio, estque peccatum contra
Spi-

Spiritus S. Peccator qui agit poenitentiam, facit ex sua parte quod potest, talis potest sperare de misericordia Dei. sed impoenitens qui addit quotidie peccata peccatis, non doler, non vult restituere, non vult injurias condonare, non debet sperare misericordiam. Imò addit S. Vinc. Con. hod. *Quod si Virgo Maria, omnes Angeli, & omnes Sancti orarent pro uno peccatore impoenitente, nihil à Christo obtinerent. Quia DEI misericordiae talis illudic, ut ille medico, qui dum curari petit à veneno, non desinit sumere nova venena. Pl. 113. Qui timent Dominum sperent in eo. In quæ verba 29. Moral. Greg. c. 9. Ac si diceret, de spe in cassum præsunt, qui timere DEum in suis operibus renuit. Imò ut spem habeas non satis est peccata deferere, sed etiam pro illis opus est agere poenitentiam. Idem pastoral. p. 3. Admonendi sunt qui admissa deserunt, nec tamen plangunt: ne jam relaxatas astiment culpas, quas etsi agendo non multiplicant nullis tamen fletibus mendant. Neq; enim scriptor si à scriptione cessaverit, quia alia non addidit, etiam illa quæ scripserat deleuit: nec qui contumelias irrogat, si solum tacuerit, satisfecit, nec debitor &c.*

Hi sunt portitores qui innumeros homines deportant ad infernum. Contra primum, illud meditandum quod Greg. 27. Mor. 14. in verba Jer. 12. Cōgrega eos quasi gregem ad victimam, & sanctifica eos in die occisionis, Greges assveverunt simul incedere, agere quod agunt alii. *In die enim occisionis sanctificantur reprobi, quia tunc sancta quæ debuerunt agere sentiunt cum digna pravitate suæ supplicia jam declinare non possunt. Advertes sed tardè malum consuetudinis. Alteri portitori oppono illud S. Ephrem cap. Seipsum reprehendit. Bonorum familiaritatem dilige malorum fuge. Neq; enim venefici, aut latrones, aut fures nati sunt tales, sed evaserunt cum illis versantes quorum corrupta mens erat à Sathana, DEUS enim fecit omnia valde bona. Nec enim meretrix diligit alienum à libidinibus, &c. Contra tertium*

illud in mente habe, quod scripsit Hieron. ad Gerunciam. *Nemo est tam fractus viribus, tam decrepita etatis ut se non putet annum posse supervivere. Speres modò diutiùs te victurum, sperabis semper, & sperando peribis: siquidem S. Aug. serm. de Innocentib. Hâc animadversione percutitur peccator, ut moriens obliviscatur sui, qui dum viveret oblitus est DEI.* Contra quartum Eccles. 5. *Ne tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem, subitò enim veniet ira illius, & tempore vindictæ disperdet te.* In quæ verba S. Vinc. l. c. *Si Dominus noster Iesus Christus vocat nos, dicens, Venite ad me omnes per viam pœnitentiæ, & crastinans dicit, Cras vadam, & sic de aliis. De quo iratus Dominus mittit lapidem mortis & projicitur in sterquilinam inferni.*

CONCIO XXXVI.

Pro Fer. Sexta post Domin. 4. Quadrages.

Lazare veni foras. Joan. II.

TERRA sancta in tres partes fuit divisa, Judæam, Galilæam, Samariam. In Judæa multos inimicos Christus habuit, quare etiam ab ea recesserat, interea Lazarus homo dives in Judæa mortuus, constituit Christus eò ire ut illum suscitaret. Dissuadebant Apostoli, opposuit illis. *Nonne duodecim sunt horæ diei, in tot horas diem omnem Veteres dividebant, in qua illis insinuavit, quòd hominum ira quæ est unâ horâ possit non esse aliâ, & quòd non quælibet hora data sit Judæis ad cædem suam, si illa hora pondum venit, nihil esse timendum.* Imò, excitavit Lazarum publicè, inter excitationis cæremonias consideremus solùm Christi fletum &c.

Mortuus Lazarus, homo dives. Ergò divitiæ non servant à morte? ubi manserunt divitiæ? quid secum detulit? ligatus iustis sicut & pauperes, & hoc eo tempore quo mundus

dus erat florentior. Quid modò cùm tempora venerunt, de
 quibus potest illud Cypr. lib. 2. epist. 2. dici. *Prenuntiata sunt*
hæc futura in sæculi fine, & Domini voce atq; Apostolicâ conte-
statione prædictum est deficiente jam mundo atq; appropinquante
Antichristo bona quæque deficere, mala verò atq; adversa proficere.
 Mortuus dives, quis amet ruentem, si integer mundus decepit?
 Greg. hom. 4. *Si ruinam sui domus quassata minaretur, quis-*
quis in illa habitaret, fugeret, & qui stantem dilexerat recedere
quantocius à cadente festinaret. Si igitur, mundus cadit & nos eum
amplectimur, opprimi potius volumus quàm habitare &c. Si quan-
do repentinus ignis habitaculum absumit, quisquis ejus possessor ex-
isterit rapit quod valuerit & fugit, lucrum reputat si quid secum
ex ignibus tollat. Ecce tribulationum flamma mundum concremat,
& cuncta quæ in eo speciosa videntur finis jam proximus velut ignis
devastat. Lucrum ergò maximum credite si quid de illo rapiatis.
 Deportemus eò ubi fur pondum insidiatur, ubi tinea non de-
 molitur. Et faciunt divites sed ita ut qui ex uno incendio ra-
 puit, in alterum projecit: Cogitant se mortales, sed quid? hic
 Capitaneum in filium transfert aut vendit, hic beneficium in
 nepotes, &c. Et ipse sibi nihil ex his lucris comparat.

Flevit Christus Lazarum suscitaturus, quia cùm jam mor-
 tuus fuisset positus in statu impeccabili & quidem ut S. Vin-
 cent credit, in limbo SS. Patrum, revocatur ad vitam in qua
 deinde peccare poterat, & ut dives periclitari. Nam ut S. Greg.
 3. Moral. 1. *Dives difficile potest intrare in regnum cælorum. A-*
puud homines hoc impossibile est, apud DEum autem omnia possibi-
lia sunt. Matth. 19. Difficile est divitem &c. Ascideret, Rhino-
ceros iste humanis viribus mansuescere non potest, sed tamen divi-
nis subdi miraculis potest. Novo ergò miraculo opus erat ut de-
inde Lazarus salvaretur, qui ut scribit S. Vincent. Tertiæ partis
Jerosolymorum fuit Dominus. Rhinoceros in naso cornu signi-

fiat ait Greg. I. c. Mone divites, restituant, denteleemofynas,
 statum malè acquisitum dimittant, &c. Ostendent cornu in
 naso, non in capite, ubi rationi conjungeretur, sed in naso ubi
 iræ passio fumat. Rhinoceros cæcus est scutulis in partibus
 robustioribus, sed in debilibus caret illis, ita divites DEI
 opponunt pro se scutum, orant aliquando etiam Breviarium,
 audiunt plures missas, sed non examinant an usuras non comit-
 rant, an suo officio satisfaciant, an sint domi suæ aliqua
 peccata? &c. S. Hieron, lib. I. adv. Pelag. paulò post initium.
*Quomodo camelus non potest intrare per foramen acûs, ita & dives
 non ingreditur in regna cælorum, aut si potueris ostendere quod dives
 ingreditur regna cælorum, sequitur ut & camelus intret per foramē
 acûs. Nec mihi Abraham &c. proponas, non sibi sed aliis divites
 fuerunt; dispensatores magis quàm divites appellandi &c. Erit mi-
 raculum si dives egerit DEI dispensatorem, proinde & mi-
 raculum si salvetur. Quis enim est ut fuit S. Joannes Elee-
 mosynarius Patriarcha Alexandrinus ut est in ejus vita? Huic
 aliquando contigit habere pallium æstimatum triginta sex
 numismatibus, at ille Habebat semper in ore. Pallio 36. numismatum
 humilis Joannes tegatur, & fratres Christi frigore necentur? quan-
 ti sunt modo qui dentibus strident præ glacie? quanti sunt modo qui
 psumptum intus habentes dimidium & supra dimidium, & non
 possunt extendere pedes suos & dormiunt ut glomus tremantes?
 Quanti in monte dormierunt incenati & sine lucerna habentes
 duplicem cruciatum tam ex frigore quàm ex jejuniis? quanti deside-
 rant saturari de foliis olerum quæ projiciuntur de coquina mea?
 quanti vellent tingere panem suum in scommate quod projiciunt coci
 mei? Quanti cupiunt odorare vinum quod funditur in cellario meo?
 Quanti sunt in civitate ista in hac hora madefacti peregrini? quan-
 ti &c. Tu verò expectans etiam eternam assequi jucunditatem, &*

vinum

vinum bibis, & pisces immanes devoras, & in cubiculis demoraris, modò autem cum omnibus malis & coopertorio 35. numismatum te calefacis? veraciter ita vivens, & in tali laxatione conversans non expectabis illis preparatis gaudiis perfrui, sed audies utiq; quod & dives ille audivit. Recepisti bona in vita tua. Utinam similes cogitationes haberent divites nostri seculi. Et tamen Lazarus non legitur habuisse filios, qui sunt altera causa damnationis divitum, de quo Basil. ser. 2. in divites avaros hanc considerationem proponendo diviti. Considera ne cum multis arumais opes cumulat peccatorum materiam aliis tradas, dupliciq; postmodum plestaris penâ, & tuorum criminum, & aliorum quibus causam dederis. &c. Et tamen propter hos potissimum colligitur. Non legitur habuisse uxorem. Idem instat. eorum qui perfectam vitam capiunt. Inprimis occasio maxima hominibus ad illecebras curasq; seculares ac multas & anxias cogitationes quasi seminarium matrimonium est. Hæ curæ sæculi opprimunt semen quod DEUS menti inserit, hæ tempus eripiunt ne de salute cogitet &c. Habuit Lazarus sorores sanctas, Martham & Magdalenam, viderat vitam alteram, certus de illo Christus fuit quòd ubi excitatus fuisset non corruptam ducturus esset vitam, & tamen flet, & turbatur illum excitaturus, orat. Non remiserat sua bona opera ad testamentum sed vivus agit benè, nam qui in testamento spem collocant in magno salutem periculo statuunt. Non inscripsit bona hæredibus, sed credendum est quod ex illis, sicut & sorores, animæ suæ vivens consuluerit. Quas lachrymas Christus emitteret si alius dives illi esset excitandus? Uteretur profectò verbis Michææ 1. Super hoc plangam & ululabo, vadam spoliatus & nudus, faciam planctum velut draconum, & luctum quasi struthionum quia desperata est plaga ejus. Salvian. lib. 3. ad Ecclesiam. Dives ille fuit de quo loquimur Frater Lazari alterius mendici. Divites sunt & illi ad quos lo-

qui-

quimur, unus sunt nominis, caveant ne sint etiam conditionis. &c. Si excitandus esset qui non pauperes sed affines reliquit hæredes? Salvian. l. c. Quaslibet divitias homo filiis suis congerat nequaquam hoc ei proderit in iudicio quod divitem reliquit heredem. &c. Nunquid succurrere hoc tibi inter supplicia summa poterit, si is quires tuas prodigè comedit, lautus & pransus benè cœnavit? &c. Durum est ab aliquo filiis ac propinquis parùm relinqui, multò est durius in æternitate torqueri. Opinor eum divitem illum Epulonem cùm torqueretur, non tantùm delectabant opes heredis sui, quantum agebant tormenta corporis sui &c. Quid si opera misericordiæ non egisset, sed ad testamentum retulisset? Basil. serm. 2. in divites avaros. Dices. Ego quidem bonis dum vixero frui volo, post mortem verò per testamentum pauperes scribam. Heu miser, tunc benignus ac liberalis hominibus eris, cùm cadaver aspiciam, tunc fratris amantem appellabo? Scilicet magnâ es dignus laude, magnus honor tibi debetur aut gratia, si in sepulchro jacens ac in terram conversus, magnificus ac sumptuosus appares? &c. Nullus post mercatum solum negotiatur, neq; post certamina discedens coronatur, nec post bellum fortia gerit, nec item post vitam pietatis laudem præmiūq; capiet &c. Quot videmus repentinò vi ac casu extingui qui præ doloris ac spiritûs angustia ne vocem quidem emittere potuerunt? quot etiam febris à sensu alienos fecit? &c. Hoc ostendis consilio, vivens ais bonis fruar, decedens qua animo constitui ordinaviq; faciam. Erras homo. Tunc Abraham Evangelii illud tibi dicet. Recepisti bona in vita tua, &c. Si dum vivis mandatum Dei non audis post mortem quid existimandum est? nisi tunc Domino ea te dare, quæ vel ferre tecum nequeas, vel ne fortè ad inimicos perveniant, &c. Morti ergò non tibi gratia &c. Si tu nobilem hospitem domi exciperes & mensæ reliquias apponeres? quomodo ergò existimas ex repotiis DEUM placari?

CON-

CONCIO XXXVII.

Pro Sabbato post Dominicam 4. Quadrages.

Ego sum lux mundi. Joan. 8.

SI nobis peregrinatio instituenda esset viarum ignaris, ubi veniremus ad bivium, cum nesciremus quales illæ viæ in progressu essent, quæ lutulenta, feris aut latronibus, vel erroribus obnoxia esset, quæ verò bona, certè luce egeremus, hoc est tali homine qui nos de toto negotio verbis illuminaret. Si ægri intraremus apothecam, opus esset ut quis instrueret, quæ vitanda quæ sumenda essent. Peregrinamur ad cælum, itinera plura offeruntur, & aliqua fallacia: desideramus salutem, occurrunt & remedia & venena, nescimus quid eligendum. Christus se offert in lucem, sequamur.

Nolebant credere Judæi quòd Christus lux esset cum id de se assereret. *Tu perhibes testimonium de reipso &c.* In quo agebant more Judicum, qui non credunt si quis pro se loquatur, sed si contra se dicat, v.g. ego furatus, ego occidi &c. Scatim fertur sententia. *Ex ore tuo te judico.* Christus verò ostendit testimonium quod de se dicit, verum esse, quia nec solus ipse de se testatur, sed etiam DEUS Pater cujus vocem multi audierant Judæi cum in Jordane baptisaretur à Joanne, & de cælo vox venit. *Hic est filius meus, ipsum audite.* Testatus hic Pater & Joanni qui apud illos fuit summæ authoritatis. *super quem videris spiritum descendentem, & manentem super eum, hic qui baptizat in Spiritu S.* Hoc testimonium publicavit Joannes. Deinde quia etiam credebant Prophetas missos à DEO, tamen non audiebant cum illos mitteret DEUS, quia id secretò factum. Ipsi testabantur se missos à DEO, & credebant illis, præcipuè cum in probationem hujus rei nullus Propheta fecit hæc

miracula quæ fecit Christus: & Joann. nulla miracula fecit, tamē propter vitæ sanctitatem & miracula quæ in ejus Nativitate cōtiggerunt, credebant illum à Deo missum; majora verò circa Christum contiggerunt, nam Angeli auditi. *Gloria in excelsis &c.* Stella magos duxit. Nobis non est dubium quod Christus sit lux, sed maximè ad eam attendere debemus, ne contingat quod peregrino & ægroto, de quibus locuti sumus initio.

S. Bern. in vigilia Nativ. Christi serm. 3. *Unigenitus DEI, sol justitiæ, tanquam immensus & prælari luminis cereus in hujus mundi carcere illuminatus & accensus est.* Haber hoc omne peccatum ut tantas menti offundat tenebras, quæ veluti cæcum faciunt. *Ambulabunt ut cæci quia Domino peccaverunt.* Quare etiam peccator dormienti sæpè comparatur, propter quod dicit Ephes. 3. *Surge qui dormis.* Ante Christi adventum homines veluti ludum illum puerorum circa DEUM exercebant, in quo claudunt uni oculos, cæteri circumcursando manibus perstreperunt, quo ille seductus jam versùs hanc jam versùs aliam partem se vertit volens aliquem ex sociis capere, sed subinde impingit capite in parietem, subinde arripit truncum & putat se apprehendisse socium &c. Ita quærebant noticiam DEI, & alter pro DEO arripuit truncum, scilicet idolum &c. Alter postquam impegit capite, videbat creaturam non posse esse DEUM, negârunt tanquam homines emori cerebri ullum esse DEUM. Alii apprehenderunt quidē sed statim dimiserunt, ut illi sapientes de quibus Rom. 1. *Qui cū cognovissent Deum non ut Deum glorificaverunt, ideò traditi sunt in reprobū sensum.* Quod ipsum etiam post Christum evenit Hæreticis, ut ita errent circa DEUM, ut jam non DEUM sed quoddam aliud colant, uti Ariani, Manichæi &c. Et accidit illis quod dictum Joan. 5. *Ego veni in nomine Patris & non accepistis me, si alius venerit in nomine suo,*

suo, illum accipietis. Et 2. Thessal. 2. Pro eo quod charitatem veritatis non receperunt ut salvi fierent, ideo mittit illis DEUS operationem erroris, ut credant mendacio. Illuminavit Christus circa fidem tam Synagogam quam Gentes Isai. 49. Pater illi dixit, Parum est ut sis mihi servus ad suscitandas tribus Jacob & feces Israël convertendas. Ecce dedi te in lucem Gentium, ut sis salus mea usque ad extremum terræ. Docuit de Trinitate Personarum in DEO quod fuerat utrisque ignotum, Docuit de sua Incarnatione, de Eucharistia, ut jam dicatur quod Isai. 9, Populus qui ambulat in tenebris, vidit lucem magnam. Et adeo claram lucem ut dixerit Tertull. de præscript. Hereses apud eos multum valent, qui in fide non valent. Et rursus, ut non inimici essent veritatis hæretici, ut de refugendis eis non præmoneremur, quale est conferre cam hominibus qui & ipsi adhuc querere se confitentur, si enim verè adhuc querunt nihil adhuc certi deprehendunt, & ideo quidcumque interim videntur tenere dubitationem suam ostendunt quamdiu querunt. Itaque tu qui proinde queris spectas ad eos qui & ipsi querunt, dubius ad dubios, incertus ad incertos. Fides vestra est lucerna, benedicamus Christo qui lucernam nostram illuminavit.

Illuminat & opera dum ostendit per illa nos coelum obtinere, per quæ antea non quærebatur, ut per contemptum rerum mundi, opum, famæ, quæ olim ut felicitas expecebantur, imò promittebantur. Isai. 1. Si volueritis & audieritis me bona terræ comedetis. Ostendit infantibus baptismum. Ostendit afflictis, quod si afflictionem patiantur propter justitiam, quoniam ipsorum est regnum coelorum. Matth. 5. Ostendit non solum posse redimi peccata, sed etiam coelum emi per opera misericordiæ. Ostendit pauperitatem esse amandam spontaneam, & illius esse coelum. Docuit castitatem, docuit humilitatem. Pulchrè S. Bern. serm. 1. in Adv. postquam Christum comparavit columnæ igois populum ex Ægypto deducen-

dixit de eodem. *Induit se laternā quādam, illo utiq; glorioso & ab omni labe purissimo corpore quod suscepit.* Et Greg. 25. Mor. *Via Incarnata Sapientiæ est omnis actio quam temporaliter gesit, via ejus sunt vivendi ordines quos ad se venientibus monstravit.* Totum se fecit nostram lucem, sed quod in idem redit, Viam, Ducem, Pastorem. Nec solum hæc docuit, sed in his prævit exemplo.

Sequamur hanc lucem, sed caveamus illa quæ nos excæcare possunt ne illam intueamur. De luxuria scripsit S. Greg. lib. 5. in Regum libros cap. 2. *Nulla sunt vitia quæ spissiores menti ingerant tenebras quàm libido.* Nunc videas plerosq; steterisse Clericos, Sacerdotes corruisse, quibus certè per Samuelis imperium dicitur 1. Reg. 15. *Cum esses parvulus in oculis tuis caput in tribus factus es.* &c. Ecce & superbia excæcat, nunc amissis oculis in fornicationis barathrum corruisti. Nimirum ex superbia oritur libido, & universim peccata inducunt tenebras. Idem ibid. *Quidnam est vita peccatoris nisi nox?* &c. Unde & per Paulum de conversis peccatoribus dicitur Ephes. 5. *Fuistis aliquando tenebræ nunc autem lux in Domino.* Hæ tenebræ nobis tegunt lucem quæ ducit, & instar parietis se inter nos & Deum ponunt, hinc cœlestia non æstimamus quia non videmus, peccati horrorem non habemus, res mundi quas solas conspiciamus sunt in pretio. Hinc veluti in tenebris ex uno in aliud impingimus. Greg. homil. 11. in Ezech. *Peccatum quod penitentiā non deletur suapte pondere in aliud trahit.* Quia qui amat tenebras, non liberatur ab illis. Latentis autem peccati dat signum. S. Ephrem. cap. Seipsum reprehendit. *Cum à lectione rerum Divinarum te senseris abhorrere, & spiritualia præcepta contemnere, atq; aspernari animum tuum, scito te in gravem morbum incidisse.*

CON-

CONCIO XXXVIII.

Pro Dominica Quinta Quadrages. seu Dom.
Passionis, Prima Concio.

Quis me arguet de Peccato. Joann. 8.

Multa sunt quæ nos possunt arguere de peccato. Arguet sol. Ad hoc nē vobis luxi &c. Arguent aliæ creaturæ. Arguet Christus, hæc pro te feci. Arguet dæmon, nihil feci pro te, tu plura pro me quàm pro DEO, &c. Ego tantum aliquos arguentes producam.

Et inprimis mortem. Job 3. Cū vellet amicos adducere ad pœnitentiam, ait. *Qui fodiunt thesauros gaudent si invenerint sepulchrum.* Christus verò. *Qui vult me sequi tollat crucem suam, &c.* Ex his duobus patebit quomodo mors arguet, quia scilicet usque ad illam horam differenti pœnitentiam, auferit illam. *Gaudent si invenerint sepulchrum.* Veteres cum mortuo sepeliebant opes ejus. At nos thesaurum celestem in quo vis sepulchro possumus reperire, sed nolumus fodere, considerare. Illustrat hoc, *tollat crucem.* Chrylost. orat de S. Cruce, ait esse allusionem ad morem crucifigentium, qui sæpè rei manus cruci affigebant, ut sic illam ad locum suæ mortis traheret, quia manus solebant esse causa mortis. Ita mors arguet, adimet potestatem pœnitendi, si enim arbor viridis non fructificat, quomodo perusta febribus fructificabit? Assistet dæmon maximè tunc suo lucro intentus omnes vires exerens, cujus modò diciste non posse ferre cū modicæ exerit. Ejus aspectu, ait Basil. Non vim morbi rumpi oculos morientium. Assiliet veluti venator cū jam conclusam reti habet feram. *Euge, euge, devoravimus eum.* Tum videndo, quòd à DEO per annos v. g. 50 vitæ abibas, desperabis te posse ad illum ultimâ illâ unâ horâ redire.

redire. Tollat crucem. Petro crucifigendo dictum. *Præcingette alter, & ducet quò non vis.* Liberè debet homo dimittere peccata, dimittet verò in morte quia non poterit amplius v. g. furari; sicut adultera cum à marito in carcere concluditur. *Peccata te dimiserunt non tu illa dimisisti,* si in æternum viveres, in æternum illa non dimitteres. Quare non dimisisti cùm illa facere potuisti? Quæ ibi libertas? Ad libertatem requiritur cognitio, ibi tota cognitio demergitur in consideratione dolorum, movet dæmon phantasmata allicientia ad præterita, peccata, objicit dubia circa fidem. Concitat passiones iræ, timoris, doloris, &c. Requiritur ad libertatem & voluntas, hanc prava consuetudo, quæ est altera natura pertrahit, & tantum non cogit. Videmus qui assuevit ad furta, potationes, & venationes, libidinem &c. Ne pœnis quidem posse ab illis retrahi, & tunc se liberè voluntas ab illis retrahet? Chrysost. hom. 79. in Matth. *Vigilate, dicit Christus quia nescitis diem neq; horam. Ubi sunt ergo qui per totam vitam desidia torpescunt, & quando à nobis admonentur, respondere non dubitant, omnia se pauperibus moriendi tempore relicturos? audiant hæc verba, & se emendent. Multi enim abeundi tempus expectantes, ita repente rapiti sunt, ut nec injungere suis quidquam potuerint.*

Arguet de peccato nos misericordia DEI. Ego filium Dei dedi pro te, plus quàm si dedissem filium Regis in Barbarorum servitutem, si te ex inferno DEUS liberavisset, quantum illi deberes? ille, quod est majus, toties te præservavit ab inferno, melius enim est præservari à vulnere, quàm ab eo sanari. Isai. 26. *Indulxisti Domine, indulxisti Genti, nunquid gloriatus es?* Abacuc. 1. *Quare respicis contemptores?* Absurdum esset, si Regis vulnus venenatum exfugeret mancipium & Rex ingratus esset, quantò absurdius si Rex vulnus mancipii exfugat, & hoc sanitate recepta illi rebellet? Rapuerunt quendam latrones in

profun-

profundas sylvas, non est qui juvet, projiciunt in fornacem ut exuratur, venationi Princeps intentus desertus à famulis supervenit, audit clamorem, intelligit, quid faciendum? solus sum, invadit latrones, recipit vulnera, sed liberat hominem. Adoptat illum in filium, scribit hæredem, nihil petit nisi ut mutuò ametur. Delicias reputat esse cum illo, jubet ut sui illi famuli obediant. Quid factum? ille liberatus tradidit in mortem latronibus Principem. Neque poenitet hunc traditorem. Quis hoc fecit? an Dalila Samsoni, nil tale pro illa fecerat. An Jahel Sisaræ? hostis erat. An Judith Holoferni? licebat. Quo judicio dignus hic proditor? Nos sumus ille. Ita nos describit Ezechiel 16. Per originale peccatum venimus in manus latronum comburendi. At Princeps, *Transiens autem per te, vidi te conculcari in sanguine tuo, & dixi tibi cum esses in sanguine tuo, vive. Dixi, inquam tibi in sanguine tuo, vive.* Addidit in obsequium Angelos &c. *Expandi amictum meum super confusionem tuam, & ornavi te ornamento, & vestivi te discoloribus, & ornata es auro & argento, dicit Dominus DEUS.* Quid deinde? *Et post omnes abominationes non es recordata dierum adolescentiæ tuæ, quando eras nuda & confusione plena & conculcata in sanguine tuo.* Quomodo nam te arguet misericordia DEI de peccato? *Et accidit tibi post omnem malitiam. Va vā, ait tibi D. DEUS tuus. Justificasti sorores tuas. Tu Christiane. Sodomam, Gomorrhā, Samariam, illarum minùs est peccatum spectatis circumstantiis quàm tuum.*

Arguet justitia de peccato, etiam in hoc mundo. Immitteret bella, hostes. Tob. 13. *Maledicti erunt qui contempserunt, & condemnati, qui blasphemaverunt te.* Immitteret Angelos suos cum peste, morbis, fame Ezech 9. *Non parcat oculus vester, nec misereamini senum: adolescentem, virginem, parvulum interficite, & à sanctuario meo incipite.* Jubebit terram esse sterilem, piscibus aquam carere &c. Sap. 5. *Armabit creaturam*

turam ad ultionem inimicorum, & pugnabit pro eo contra insensatos. Permittere agere Antecessorem contra impios successores, ut permisit Atticum Episc. Lingonien. De quo Baron. contra Poppolum malè se in ea sede gerentem, qui eum per visum iussit sede cedere, & gravem ictum inflixit pectori, quo accepto Poppolus sanguinem spueri non desinens intratriduum mortuus est. Permittere citare ad suum tribunal. Permittere inferre damna. &c. Et post omnia rejiciet. *Ejicite in tenebras exteriores.*

CONCIO XXXIX.

Pro Dominica Passionis seu Quinta Quadrages. Altera Concio.

Quis me arguet de peccato? Joann. 8.

Sciebat Christus, quòd occasione Lazari à se excitati, qui prædicabat, hunc esse verum Messiam, nec ullum posse, nisi per illum salvari, conclusissent Judæi ut moriatur Joann. 11. *Si dimittimus hunc, omnes credent in illum.* Ubi nostri relictus Sacerdotalis, authoritas, officia? moriatur. Sciebat præterea se tumultuariè, per invidiam, judicandum; neque super futurum tempus ut suam demonstret innocentiam. Clarè illis hodie dicit. *Quis me arguet de peccato?* Videamus quomodo solent arguere homines de peccato, & quomodo DEUS.

Non est pejus quàm incidere in iudicium malorum hominum. Veniat quis ad Caimum homicidam, *Omnis qui invenerit me, occidet me.* Tum non erat nisi Pater Adam & Eva mater, ergò & isti homicidæ? occident me. Veniamus ad Saul vindictæ avidum, deprehendit illum David, pepercit 1. Reg. 26. *Nunquid hac vox tua fili mi David?* Estnè possibile ut se

ut se David non vindicaret? sed etiam in inferno ut Theophi-
la& advertit. *Epulo petit guttam qui negaverat micam; quia*
ipse parcus fuit non putat Lazarum liberaliorem. Chrystost.
hom. 1. de David & Saule. *Plerumq; vulgus hominum ex suo a-*
nimo de aliis judicat. Ita fit apud homines, apud DEUM aliter;
ille nos judicat juxta id quales sumus & talem personam assu-
mit Judicis. Consideravi non semel Pl. 17. verba. *Cum per ver-*
so pervertēris. Et dixi. *Nunquid apud DEUM iniquitas?* Consu-
lui Chaldaeum interpretem qui super illis Psalmi ita DEUM al-
locutus. *Cum Abraham qui repertus est pius ante te, multiplicā-*
sti facere pietatem: & cum semine Isaac qui fuit perfectus ante te,
perfecisti verbum voluntatis tue cum eo: cum Jacob qui ambula-
vit in puritate coram te, elegisti filios ejus de cunctis populis, segre-
gastiq; stirpem ejus ab omni falsitate: & cum Pharaon & Aegyptius
qui cogitaverunt cogitationes malas adversus populum tuum, con-
turbatos eos reddidisti in cogitationibus suis. Hæc brevius eadem
S. Bern. serm. 70. in Cant. *Qualem te paraveris Deo talis tibi*
oportet appareat Deus.

Quod si talem personam contra nos assumes O DEUS
qualem nos contra te, quid erit de nobis? Certè Jer. 2. propo-
nis. *Judicio contendam vobiscum, cum filiis vestris disceptabo.* Si
nos permitteremus de vita nostra judicio, vicinorum, familiæ,
subditorum &c. quæ de nobis dicerent? at tu quando in te
assumptrâ personâ nostrâ, conscius omnium atque nos? imò ma-
gis. Non videbaris assumpsisse personam Saulis 1. Reg. 15.
quando illi exprobrando beneficia, dixisti. *Quare non audisti vo-*
cem Domini! Egisti mecū sicut mutus & manibus truncatus cum
Medico, qui huic ægro dedit & vocem & manus, at ille &
contumeliis & pugnis affecit Medicum, & quare? Ezech. 13.
Violabant me ad populum meum propter pugillum hordei, & fra-
gmen panis. Perdidit causam Saul, quid si in persona ejus illum
judicās-

judicâsles? Cum perverso perverteris. Job 4. Ecce qui serviunt ei non sunt stabiles, & in Angelis suis reperit pravitatem, quanto magis qui habitant, domos luteas & terrenum habent fundamentum, velut à tinea consumentur? Putatur pannus integer dum jacet in cista, sed cum inde exemptus excutitur, ostendit magna foramina à tineis facta. Nemo potest melius repræsentare hominem quàm DEUS, assumit aliquando ejus personam, faciem, & illi ostendit. Statuam te coram te. Gen. 44. Joseph repræsentavit fratres, jussit in saccum unius ex illis clam suum injici poculum cum abirent, & tandem in via illos excuti. Quare reddidistis mihi malum pro bono, & scyphum argenteum in quo augurari consueveram furati estis? Furati fuerant Josephum Patri ex quo spes suas formabat & solatia Jacob augurabatur. Osee 13. Ego ero eis quasi leona, sicut pardus in via, occurrat illis quasi ursa raptis cubilis. Fuistis mihi quasi ursi &c. Et ego ero vobis, & consumam eos ibi quasi leo bestia agri scindet eos. Non audimus nos illum præcipientem, non audiet poenam deprecantes. Ezech. 33. Audiunt sermones tuos & non faciunt eos, quia in canticum oris tui convertunt illos, & erit illis quasi canticum musicum quod suavi dulciq; sono canitur. Quid vicissim ille? Basil. Reg. 261. ex brevior. Omissa ex negligentia idonea occasione, in qua rogationem fieri oportuisset, postea alieno tempore & in cassum ragant. Contigit aliquando clanculum labi filiam quæ contemnebat Patris & matris monita, tandem partus doloribus pressa eorum invocat auxilium, quale putaris, habet? verbera, contumelias. Concepit dolorem peperit iniquitatem. Emissionus Dom. 27. post Pentec. Prægnantes sunt animæ illæ quæ peccata sua abscondere volunt. Quid illis Deus? 2. Reg. 2. Tu fecisti in occulto, ego autem faciam verbum istud in conspectu omnis Israël, & in conspectu solis. Differt aliquis ad mortem poenitentiam, DEUS cum illo differet misericordiam, Cypr. epist. 52. Poenitentiam non agentes, nec

tes, nec delictorum suorum dolorem toto corde & manifestâ lamentationis suæ professione cassantes, prohibendos omnino censuimus à spe communicationis & pacis si in infirmitate & periculo caperunt deprecari, quia rogare illos non delicti pœnitentia, sed mortis urgentis admonitio compellit, nec dignus est in morte accipere solatium qui se non cogitavit esse moriturum.

Præteritis Dominicis nos Ecclesia vocabat ad vitæ emendationem, jam exemplo Christi jejunantis, jam spe præmii in Thabor ostensi, jam ostensione tyrannidis quam dæmon in peccatores exercet, jam clementiâ Christi erga eos qui illum sequuntur. Hodie demum procedit sicut Dux aliquis qui minoribus tormentis hostilem turrim oppugnavit frustra, tandem admovent maximum. Hodie adducit Christum peccatori exprobrantem. *Quis me arguet &c. cur me occidere vultis?* Procedis cum Christo pessimè, vide qualem vicissim experieris. Si te ut Lazarum à morte excitâset, si oculos tibi ut cæco reddidisset, quantum illi deberes? plus tibi fecit, sed vertetur aliquando hic amor in furorem. Isai. 2. *Dies Domini super omnem superbum & excelsum & super omnem arrogantem, & humiliabitur.* Facit Ecclesia, ut si quis occisori Filii sui exprobre beneficiâ, &c. Denique corpus occisi afferri jubet. Vide quid fecisti. Vide homo, tu hunc occidisti Christum, quid ab eo debes expectare si te ingratum & rebellem exhibueris? hoc timebat S. Hieron. epist. ad Chromacium & Heliodorum. *Ego in scelerum meorum latens sepulchro, & peccatorum meorum vinculis colligatus, quotidie illum clamorem Domini expecto, Hieronymus veni foras.* Veni ut judicemus simul. Veni qui de futuris non plus cogitas quàm Lazarus in sepulchro. Veni spectata tua opera, opes quomodo acquisitæ an non eveniet ut illi Gallo Ermoaldo, qui æger vitam orando magnam vim pecuniæ misit ad Launomarum Abbatem, quâ benè consideratâ, unum so-

lūm florenum dixit esse benè acquisitum, & remissā pecuniā curavit ægro dici. Paret se pro exitu, reddat quæ cui rapuit. Baron. ad ann. 567.

CONCIO XL.

Pro Fer. Secunda post Domin. Passionis.

Si quis sitit veniat ad me. Joan. 7.

Dile hesterno, qui ideò dicitur Dominica Passionis, constituerant Principes Sacerdotum occidere Christum & miserant ad hoc milites ut concionantem opprimerent: sed illi auditā ejus concione ita permoti sunt ut nihil attentaverint, & Principibus deinde facti causam reddiderunt, non occidimus, quia *nunquam sic locutus homo*. Concione hujus fortè materiam totam non habemus, sed tantum quod die festo magno, id est die octavā tabernaculorum clamaverit. *Qui sitit veniat ad me*. Nos saltem hoc attentè audiamus, si fortè aliquem in nobis fructum faciet.

Ter in anno conveniebant in Jerusalem, in Pascha, Pentecoste, & scenopegia, quæ erat ultima dies festi tabernaculorum, in hac ergò die ultimam dicit concionem ad omnem populum non amplius alteram dicturus, quia in proximo Pascha erat moriturus, maximi verò debet esse momenti hæc concio, utpote ultima coram toto populo, dicit ergo *Si quis sitit* &c. Omnes sititis, quia vos mundus non satiat, omnes venite ad me, & ut magis ad se attrahat, addit, modico tempore secum illis futurum proinde quàmprimùm veniant. Non satiant res mundi, quære ex divite, an satis habeat? nullus erit qui non adhuc aliquid sitiat. Quære ex docto an nihil amplius scire desideret? Jer. 16. *Facta est mihi quasi mendacium aquarum infidelium*. Qui mentitur aliud verbis ostendit, aliud in mente habet,

habet, ita hæc bona mundi ostendunt quòd sint satiatura, sed cùm habentur non satiant, sunt veluti aquæ infideles Tantalii, de quo Poëtæ. Nahum 2. *Ninive quasi piscina aquarum, aqua ejus. Ipsi verò fugiunt, state, state non est qui revertatur.* Utcunque rebus mundi inclames *state*, non stabunt. Non sunt aquæ iste fons, sed piscina, si à fonte non affluat aqua, deficiat piscina. Bene Greg. in Regum lib. 3. cap. 4. *Quidquid in hoc saculo altum cernitur, non est vera altitudo sed fovea, quæ omnes quos in sua ambitione recipit ad inferna mittit.* Dum nos alea appetimus, ubi ea obtinuerimus videmus nos in fovea, ut rursus aliquid altum appetamus. Non satiat plantam arentem, quidquid illi apposueris serici, quia aquam non sericum facit. Non satiat leonem, quidquid herbarum obtuleris, qui carnem esurit. Non satiat piscem quantumvis in optimo aëre constitueris, quia aquam desiderat. Non perficiet imaginem pictor, imò corrumpet, si aliud quàm ejus prototypum præ oculis habuerit, ut si imaginem perfecturus leonis aspiciat aquilam. Non ad ista quæ sunt in mundo cor nostrum est factum, pone quantum velis existis in eo non explebis. Corpus corruptibile cibo corruptibili faciat, anima immortalis eget immortalis. Anima stabilis est eget stabili. Veluti navis sub cuius imagine describit Tyrum Ezech. 27. *Nunc contrita es à mari, in profundis aquarum opes tuæ, & omnis multitudo tua quæ erat in medio tui ceciderunt, universi habitatores insularum obstupuerunt super te, & reges earum omnes tempestate percussi mutaverunt vultus suos, Negotiatores populorum sibilaverunt super te, ad nihilum deducta es, & non eris usq; in perpetuum.*

Solus DEUS satiat, sicut sola lux implet crystallum. Anima nostra quantum cognoscere potest, tantum & desiderare. Infinita verò ea sunt, solus DEUS infinitus est, proinde ultra illum nec cognoscere nec appetere potest, atque ita

illo satiatur & superlatiatur, *inebriabimur ab ubertate domus tue*, Infinita in eo voluptas, infinitus honor, infinitæ opes, infinita pulchritudo &c. Videri hæc possumus etiam modo aliquantulum. Si fons esset ex quo rivi quamvis lutum transeuntes essent aurum purissimū, diceremus ipsum fontem purius aurum continere: si illi rivi per totam terram currerent continui & omni loco, diceremus fontem esse inexhaustum, & quo obtento cor avari quiescere posset, non est locus, non est tempus quo Dei pulchritudo, honor, bonitas, quamvis per lutum creaturarum fluat, non compareat. Vides formosum hominem, hæc forma rivulus est fluens ex DEI pulchritudine, etsi non sit DEUS; quia DEUS aliquid & infinitè ampliùs est. Greg. lib. 3. in Reg. c. 10. *Quidquid de omnipotente DEO cogitare mens humana potest, Deus non est. Sed dum cogitando cuncta transcendit, dum quidquid potest intima lucis, quidquid interna suavitatis & dulcedinis, quidquid spiritualis delectationis sibi fingere, minus illo esse creditur, ad quandam lucem tamen pervenit que non est Deus, sed quam inhabitat Deus.* Proinde hic solus cor nostrum satiat, quia nihil est boni quod in eo longè purius tantquam in fonte purissimo non sit. Atque adeò nihil ampliùs desiderare anima potest, quia ampliùs habet quàm cognoscere & appetere possit. DEUS est centrum, lapis alibi non quiescit quàm in centro, ita anima in solo DEO. S. August. 9. de Civit. 2. *DEUS est cum quo solo, & in quo solo, & de quo solo anima rationalis & intellectualis contenta est.* Et ista omnia sunt rivuli DEI qui nos incitant ut ipsum quæramus fontem. Hugo de arrha sponsæ. *Respice universum mundum istum & considera si aliquid in eo est quod tibi non serviat. Cur servit? ut sit tuam accendat, sicut accenditur filius diu manens in captivitate, desiderio videndi Patrem si ab eo accipiat epistolam.*

Sed quis de isto fonte bibet? Omnis qui ad illum venerit.

Fons

Fons est patens domus Israël. In veritate comperi non est acceptor Personarum DEUS. Ergo & tu mendice bibes ex hoc fonte qui modò poculum frigidum petis & ita est &c. Accedere opus solum, imò verò non passibus corporis sed virtutibus. Hieron. in Ps. 145. *Trahor sine causa Fratri meo in via diaboli ambulo. De- traho fratri meo in via diaboli ambulo. In quocunq; peccato ambu- larero in via diaboli ambulo.* Hâc viâ ad fontem ad Christum non pervenitur. Ad Christum via est ipse Christus. Ego sum via. Quid est Christus? DEUS homo, ut de illo dici verè possit, Hic est Homo, hic est DEUS. Oportet fieri similem Christo, ut in nobis sit etiam DEUS nobis suæ modo unicus, ut quod nos vult DEUS agere agamus, quod nos vult pati patiamur. Vulne nos DEUS inebriari &c. Nonne dictum est. *Voluntas Dei est sanctificatio vestra: ut sobriè, justè vivamus.* Novus Adam, novus homo est Christus. Greg. in Pl. 4. Pœnit. *Hac est spiritus recti innovatio, ut omnem mundi gloriam despicias, mentem medullitè in tui Conditoris amorem infigas, illatis contumeliis pati- entiam custodias, & custoditâ patientiâ dolorem à corde repellas, o- mnib; te per humilitatem inferiorem deputes, de morte inimici nulla- renus exultes, aliena non ambias, propria egentibus distribuas, amicū in Deo & inimicū propter Deum diligas, in afflictione proximi te ipsum per compassionem affligas.* Hac quidem est illa spiritus renovatio quam persuadet Apostolus Ephes. 4. dicens. *Renovamini spiritu mentis ve- stræ, & induite novum hominem qui secundum Deum creatus est in justitia & sanctitate veritatis.* Et 2. Cor. 5. *Si qua igitur in Chri- sto nova creatura &c.* Ad hoc ipsum nos Christus excitat cūm dicit. *Modico tempore sum vobiscum.* Quia modicum tempus dedit vobis ad currendam hanc viam, scilicet vitam nostram brevem, & ex ista, quod vitis damus tempus & non vivimus. S. Bern. in festo SS. Petri & Pauli Apost. *Non vivis qui super- biâ in-*

biâ inflatur, qui luxuriâ sordidatur, qui ceteris inficitur pestibus, quoniam non est hoc vivere, sed vitam confundere & appropinquare usq; ad portas mortis. Et ratio hujus est ex term. ejusdem 6. in Cant. Stultus quod vivit, mortem potius quam vitam censuerim, quomodo vita cum sterilitate? Arbor arida & in sterilitatem versa nonne mortua videtur?

De cætero qui nunc ad istum fontem non accedit, in æternum sitiet. *Quæretis me, & non invenietis me &c.* Quærunt hætenus Judæi Messiam neque inveniunt. Quærunt positi in inferno quo extingvant sitim neque datur una aquæ gutta Epuloni. Interroga ante mille annos damnatum quid agat? respondet, Sitio, explebiturnè ista sitis aliquando? nunquam. Morierisne hæc siti aliquando? Nunquam. Greg. 34. Moral. 16. *Si quando sunt finienda supplicia reproborum, quandoq; finienda sunt & gaudia Beatorum, quia Matth. 25. Ibunt hi in supplicium æternum, Justi autem in vitam æternam.* Sed inquires, ait idem Greg. ibidem. *Sine fine non debet puniri culpa cum fine. Si justus judex hominum non corda pensaret, sed facta: Iniqui enim ideò cum fine deliquerunt, quia cum fine vixerunt. Voluissent quippe sine fine vivere ut sine fine potuissent in iniquitatibus permanere.* Ad judicis ergò justitiam pertinet, ut nunquam careant supplicio quorum mens in hac vita nunquam voluit carere peccato. Servus caditur ut corrigatur, non ut Dominus ejus crudelitate pascatur. Justus ab iniquorum ultione in æternum non sedatur: Iniqui autem ideò cremantur, ut Justo omnes & in Deo videant gaudia quæ percipiunt, & in istis percipiunt supplicia quæ evaserunt. Eadem causa cur non oretur pro damnatis ac pro diabolo, quia ad fructuosam pœnitentiam oratio eos non convertet.

CON-

CONCIO XLI.

Pro Feria Tertia post Dominicam Passionis.

Manifesta teipsum. Joann. 7.

Sicut Rex Assverus 180. diebus fecit convivium ut omnes agnoscerent magnificentiam ejus: Ita Deus creavit mundum ut agnoscat ab homine, & ex singulis creaturis agnosci potest, cum in singulis reluceat aut bonitas aut sapientia, aut &c. Sed hoc non fecit tantum propter suum bonum; quia antequam ulla esset creatura æquè fuit beatus, sed propter bonum nostrum, quod autem bonum in nos redundet ex hoc, dicam in præsentī sermone.

Cum ad festum Scenopagiæ seu tabernaculorum Jerosolymam conveniret, quæ erat in Judæa, urgebant Amici & affines Christum qui tunc erat in Galilæa, ut & ipse iret in Jerusalem & ibi se manifestaret populo. Sed reculavit Christus quia non videbat ex hoc secururam utilitatem sicut patuit statim, nam licet initio festi illò non iverit, ivit tamen die quarta ejusdem & se manifestavit, tamen non crediderunt. Sed ex Dei manifestatione multiplex procedit fructus, nos saltem capiamus, in duplici hic sisto.

Primus est qui Christum Deum novit, abstinet à peccato. Si enim novit quod sit Dominus, censet necessarium esse ut præceptis ejus obediat, Adversarii consilia refugiat. Greg. 1. 2. in Regum. cap. 5. *Soli Domino servit qui bonis operibus prava non inserit, nam qui sic bona agit, ut mala non deferat, Deo soli nequam servit, quia malo spiritui obsequium exhibet, cujus perficere non metuit voluntatem, unde agitur ut etiam bona agens Deo non serviat, quia qui totum hominem condidisse creditur, habere eum communem cum adversario non dignatur.* Si cognosceret Deum,

Zz

cogno-

cognosceret quod omnia videat, quomodo ergo in conspectu
 ejus peccaret? quis fur in conspectu Principis furatur? quo-
 modo in peccato permaneret, sciendo quod Deus non parcat
 delinquenti? Chrysost. hom. 22. in 2. Cor. 10. *Peccatum ita se
 habet ut mox atq; patratum fuerit Judex ferat sententiam.* Co-
 gnosceret misericordem, sed simul justum Eccli. 5. *Ne dicas,
 miseratione DEI magna est, multitudinis peccatorum meorum mise-
 rebitur. Misericordia enim & ira ab illo citò proximant, & in pecca-
 tores respicit ira illius.* Quomodo peccaret qui DEUM Judicem
 consideraret? Judicandi sumus à Deo, o quantum fugere pec-
 cata debemus! o Judicium terribile! Sanctè vixit S. Arsenius,
 & tamen moriturus obtestabatur Fratres, ut est in vitis Patrum,
 ut cadaver ejus alligatum funibus per pedes raptarent, & dixit.
*In veritate timor qui est horà hâc, semper fuit mihi ex quo factus
 sum Monachus, & timeo valdè.* Scibit Flavinus lib. 1. de statu a-
 nimarum cap. 5. quòd anno 1238. Philippus Parisiensis Can-
 cellarius mortuus comparuerit Guilielmo Parisiensi Episcopo,
 & dixerit se damnatum, quæsieritque an jam mundus esset fi-
 nitus? quod cùm miraretur Episcopus, adjecit mortuus. *Ne
 mireris, quia nec scientia, nec ratio, nec opus sunt apud infe-
 ros.* Tantus autem animarum numerus, tanta hominum mul-
 tudo in gehennam demersa est, ex quo in eam descendi sen-
 tentiam ut plures in orbe terrarum superesse non existimave-
 rim. Hactenus ille. Et tamen inter illos sine dubio multi erant
 Christiani, multi in morte Sacramentis muniti, et si fecerunt hæc
 quæ nos facimus, & quibus spem nostram fulcimus, pares no-
 bis nobilitate, religione &c. Itai. 59. ut Deum Judicem descri-
 bat cap. 59. ait. *Indutus est justitiâ ut lorica, & galea salutis in
 capite ejus, indutus est vestimentis ultionis, & opertus est quasi pal-
 lio zeli, sicut ad vindictam, quasi ad retributionem indignationis
 hostibus suis, & vicisitudinem inimicis suis, insulis vicem reddet.*
 Considerentur hic singula verba, certè à peccato retrahent.

Si cognoscet DEum Dominum, simul cognoscet, & hic fructus erit alter, providentiam seu curam habere, etsi ejus rationes reddere nobis non teneatur, illæ verò superent nostrum intellectum, utpotè cujus nos sapientia infinitè excedit, Greg. in Pl. i. Pœn. *Dominorum est servos alere non negligere, delinquentes corrigere non necare, fugientes requirere non abdicare.* Hinc cum certus sit de hac re, certus quòd DEus nihil in malum ejus agat, illud ex animo sibi semper occinet. *Fiat voluntas tua.* Non mirabitur quòd aliquibus Deus etsi videantur probè vivere, non det auxilia efficacia ut ex hæresi emergant. Greg. homil. 4. *Cum prædicare Apostoli in Asia Gentibus voluissent Act. 16. per spiritum prohibiti esse memorantur: & tamen ipse spiritus qui prius prædicationem prohibuit, Asianorum cordibus postmodum infudit, nam diu est quod Asia tota jam credidit. Idcirco ergo prius prohibuit quod postmodum fecit, quia tunc in illa erant qui salvandi non erant, tunc in illa erant qui necdum ad vitā reparari merebantur, nec tamen gravius de contempta prædicatione judicari. Subtili ergo occultoq. judicio à quorundam auribus prædicatio sancta subtrahitur, quia suscitari per gratiam non merentur.* Videt enim ille in talibus peccata quæ nos non videmus. Non mirabitur regna, bellis atteri & rebelliones consurgere. Ambros. lib. 2. de fide ad Gratianum cap. 4. *Ibi primum fides Romano imperio fracta est, ubi fracta est DEO.* Cum affligitur sperabit solacium à Deo, quia ut Chrysost. tomo 10. hom. 40. *DEus & infortunat luctu & in luctu solatia permittit more medici, qui cum infirmum curat, neq. semper eum fame macerat, neq. semper largā mensā frui sinit, sciens voracitate augeri morbos, fame vires attenuari.* Non mirabitur bonis adversa evenire. Greg. l. 9. ep. 25. *Tunc certa Dei misericordia est, quando pro bono opere adversitatu aliquid in hoc mundo recipitur, ut plena merces in æterna retributione servetur.* Matih. 5. *Beati eritis cum adversum vos &c.* Sumi plurimi qui vitā bonorū am-

plius quam debent laudant, & ne qua elatio de laude surrepat, permittit Omnipotens DEUS malos in obrectationem & objurgationem prorumpere, ut si quæ culpa ab ore laudantium in corde nascitur, ab ore vituperantium suffocetur. Animabit se ad patientiam inter injustas persecutiones. Greg. homil. 38. Quisquis malos non tolerat, ipse sibi per intolerantiam suam testis est; quia bonus non est. Abel esse renuit quem Cain malitia non exercet, sic in tritura area, grana sub paleis premuntur. Sic flores inter spinas oriuntur. Et rosa quæ refolet crescit cum spina quæ pungit. Duos filios habuit primus homo, sed unus eorum electus, alter reprobus fuit. Tres filios Noë arca continuit, sed duo ex his electi sunt, unus reprobus fuit. Duos Isaac filios habuit, sed unus electus est alter reprobatus. Duo decem filios habuit Jacob, sed ex his unus per innocentiam venditus est, alii verò per malitiam venditores. Duodecem Apostoli sunt electi, sed unus in hoc admixtus est quò undecem probarentur. Septem sunt Diacones ab Apostolis ordinati, sed sex infide recta persistentibus unus existit author erroris. Bonus non fuit qui malos recusavit tolerare. Hi duo sunt fructus qui ex manifestatione DEI Christi colliguntur, atque etiam à Sapientibus Ethnicorum ex Deitate advertebantur.

Sed & Christus se Messiam suo tempore tam clarè manifestavit Judæis, ut excusationem qui non crediderunt habere non possint. Sed & nobis qui fidem suscepimus jam est manifestus, sed vereor ne in aliquos nostrum cadat quod S. Bern. in Octava Paschæ serm. 1. Puta sñe filium Dei reputat Iesum quisquis ille est homo qui illius non terretur comminationibus, non attrahitur promissionibus, nec præceptis obtemperat, nec consiliis acquiescit. Sed audiant isti Greg. 33. Moral. 6. in illa verba Job 40. Behemoth habet fiduciam quòd Jordanis influat in os ejus. Qui fidem veritatis agnoverunt, sed vivere fideliter negligunt, rectè fluvius dici possunt, quòd videlicet deorsum fluant, Jordanis Hebræo vocabulo, descensio eorum dicitur, 1. Joann. 2. Qui dicit se Deum nosse & man-

data

data ejus non custodit, mendax est. Greg. l.c. Toties in os illius Jordanis influit, quoties Christianus quisq. ad iniquitatem defluit. Manifestabit se mundo Christus ultimò in suo extremo judicio. Requiret ab omnibus fructum suarum priorum manifestationum, cum implebitur illud Isai. 13. Ecce dies Domini venit crudelis & indignationis plenus & ira furorisq. ad ponendam terram in solitudinem, & peccatores ejus conterendos de ea. Quoniam stelle cæli & splendor earum non expandent lumen suum. Obtebratus est sol in ortu suo, & luna non splendet in lumine suo. Et paulò post ibid. ipse Dominus, Super hoc cælum turbabo, & movebitur terra de loco suo propter indignationem Domini exercituum, & propter diem ira furoris ejus, & erit quasi damula fugiens, & quasi ovis, & non erit qui congreget. &c.

CONCIO XLII.

Pro Feria Quarta post Domin. Passionis.

Vos non creditis quia non estis ex ovibus meis.

Joannis 10.

Christus electos suos cõparat ovib⁹. Quia in nullo animalia ita omnia cedunt in utilitatem hominum sicut in ove, lac, lana, caro, pellis. Sic Electi toti sunt pleni charitate proximi. Ovis est mansuetum animal, ita electi. Ovis voci Pastoris obedit, ut Paulus Act. 9. *Quid me vis facere?* Petrus cum aliis ad unam vocem relictis omnibus *secuti sunt eum.* Et quos agnoscit oves Christus illis se Pastorem exhibet. Ezech. 34. *Et suscitabo super eas Pastorem unum.* Ex his omnibus unum assumit Christus signum per quod colligere possumus an Christi oves simus. Hoc modo expendamus.

Omnem occasionem Principes Sacerdotum captabant, occidendi Christum. Hodie tali fraude sunt aggressi. Dies erat Encæniorum sive innovationis, qui incidebat in 25. Men-

sis Casleu hoc est circa finem Novembris & initium Decembris, nam aliter Judæi menses computant quàm nos. Deambulabat Christus in porticu Salomonis quæ erat pars templi. Romani jam Judæam occupaverant & cavebant omni modo ne quis appellaret se Regem Judæorum. Jam verò plurimi ex populo recipiebant Christum pro Messia; quia videbant tempus adventus Messie completum, opera mirifica, sceptrum Regni in manus externas devenisse, quod etiam signum adventus Messie dederat Patriarcha Jacob. Accedunt ergo Christum. *Quousq; animam nostram tollis?* &c. Fateri vel diffiteri te esse Messiam, ut si diffiteretur, tanquam impostor posset occidi, qui jam aliquoties dixerat se Filium DEI & Messiam: Si fateretur à Romanis occideretur, utpotè appellans se Messiam, quod pro eodem habebatur, atque si Regem se diceret. Sed *non est consilium contra Dominum*. Non diffiteretur se esse Messiam, imò probat esse sed rebus non verbis. *Opera quæ ego facio testimonium perhibent de me* &c. Quia nemo operatus hoc modo miracula sicut ego. Prophetæ illa fecerunt impetrando à DEO, ego imperando. *Surge* &c. *imperavit febre* &c. Deinde hæc facio quæ Messiam facturum prædixit Isai 35. *Ecce Deus noster veniet & salvabit nos. Tunc aperientur oculi cæcorum, & aures surdorum patebunt, & lingua mutorum erit aperta*. Videtis hæc, non creditis, *non estis de ovibus meis*. Ex quo patet quòd qui credunt sunt oves.

Sed nunquid pauci Christiani seu credentes damnantur? si ita est, hoedi sunt non oves. Matth. 25. *Statuet hædos ad sinistram*. S. Bern. serm. 23. in Cant. *Terribilis est locus iste, & totius expers quietis, totus inhorruit si quando in eum raptus sum, illam apud me cum timore reputans sententiam, &c. Qui in labore hominum non sunt, in labore profectò demonum erunt dicente Iudice, Ite maledicti &c.* Quid S. Bernardus metuebat? utique

que

que credens erat? Ambr. lib. 2. de poenit. 10. *Facilius inveni qui innocentiam servaverint quam qui congruè egerint poenitentiam.* At quot sunt qui nunquam peccaverint? unde multò plures damnantur quam salvantur. Lamentabatur olim Deus per Micheam cap. 7. *Veni mihi qui factus sum sicut qui colligit racemos vindemia in autumno, non est botrus ad comedendum. Praecoquas ficus desideravit anima mea. Perit Sanctus de terra & relictus in hominibus non est; Omnes in sanguine insidiantur, vir fratrem suum ad mortem venatur, malum manuum suarum dicunt bonum. &c.* qui optimus est in eis quasi paliurus, & qui rectus quasi spina de sepe. Hoc Micheas de veteri Synagoga. Sed & Joannes dixit de nobis, *Totus mundus in maligno est.* Et Hieron. adv. Vigilantium. *Rara est virtus nec à pluribus appetitur.* S. Aug. 3. de Civit. *Plures homines currunt in poenam, quam in gloriam.* Et lib. de vero cultu. *Arbitror tres partes mundi esse damnandas, eò quod in ipsis regnent infideles. De quarta autem quid dicam nescio, nisi quod Joannes dixit. Totus mundus in maligno est.* Sed & de nostris temporibus nescio an non dici posset illud S. Bernardi. *Recessit custodia à Præbato, devotio à Religiosis, reverentia à subditis, consilium à senibus, lex à sacerdotibus, justitia à Rectoribus, æquitas à iudicibus, unitas à civibus, veritas à mercatoribus, charitas à mundo.* Quid ergò an isti fidem non habent? imò habent, sed hoc modo ut quis cibum in penu & ipse fame moritur, non utuntur fide. S. Chrysost. in Genes. hom. 10. *Quid utile fuerit, dic obsecro, arbori quæ in summum se extendit & foliis vestitur si fructu careat? Sic & Christiano nihil proderunt divina dogmata, si vitam suam non benè instituat.*

Multum habent verba fidei, pauci fructum, id est, opera. Salvian. lib. 3. de Gubernatione DEI. *Quid est credulitas vel fides? opinor fideliter hominem Christo credere, id est, fidelem Deo esse, hoc est fideliter mandata Dei servare. Nos consilia, &c. precepta &c.*
in ser-

in servis non patimur nostra sperni &c. qui pati injurias servorum nolumus, subditum injuriis nostris Deum esse volumus, & quæ ipse toleratu humano indigna credimus, Deum à nobis dignè hæc tolerare credimus? Quid ageres cum servo, cui diceres, iste modus est quo mihi placebis, & promitto tibi bona mea re daturum; si hunc modum observaveris? ille diceret se sibi omninò credere, sed totum contrarium faceret, tu ipsi hoc ipsum secundò & decimò repeteres, & ipse eodem modo ut priùs ageret? DEus toties dicit nobis. *In patientia vestra possidebitis animas vestras. Date & dabitur. Quærite primò regnum Dei & hæc adjicientur vobis &c.* Et nos contrarium facimus. Salyian. ibid. lib. 4. allegatis verbis Jacob 2. Credunt dæmones &c. Idcirco autem à demonibus credi Deum, tamen in perversitate perdurant. Ita quosdam homines quasi credulitatem demonum habere qui cum se DEum credere asserant, tamen à malo opere non cessant. Subjungit autem ad pudorem & condemnationem hominum peccatorum, non solum credere dæmones sed etiam contremiscere &c. hoc est, Quid tibi blandiris? aliquid plùs dæmones habent, &c. Credisne quòd adulteri igne æterno punientur? cur facis? Credisne &c. & hoc ipsum dæmones; credunt, sed & ipsi peccant, & alios ad peccatum inducunt. Hæc est fides dæmonum. Hanc habens non habet signum quòd sit ovis Christi, imò habet signum quòd sit de ovibus illis, de quibus Ps. 48. *Sicut oves in inferno positi sunt, & mors depascet eos.* Benè Tertull. lib. de idololatria. Nemo duobus Dominis servire potest. Si vis Domini esse discipulus crucem tuam tollas & Dominum sequaris necesse est, id est, angustias & cruciatus tuos, vel corpus tuum quod in domum Christi est. Parentes, Conjuges, Liberi, propter Deum relinquendi erunt &c. Sepelire Patrem etiam tardum facit fides. Nemo eorum quos allegit Christus, dixit, non habeo quo vivam. Fides famem non timet, scit etiam famem non minùs contemnendam propter Deum

Deum quam omne mortis genus, didicit non respicere vitam quanto magis victum &c. O melior fides Ethnicorum in suam sectam, quæ suam solennitatem nostram sibi vendicat, non Domini diem Pentecosten &c. Nos Bacchanalia cum Ethnicis, mammonam cum Judæis, id est usuras &c. Luceant opera vestra, sed non luceant taberna, & janua nostra.

Audite jam quid Judæis acciderit, Jerem. 50. Grex perditus factus est populus meus, transferunt de monte in montem, obliti sunt cubilis sui. Dispersi sunt inter gentes, obliti sunt sui templi & Jerosolymæ, &c. tamen non vult illos exterminari. Pl. 58. Deus ostendit mihi super inimicos meos, ne occidas eos, ne quando obliviscantur populi mei. Accipiamus hujus loci explicationem à S. Vincent. Conc. hoc. Non occidas, quia nesciremus quid sit Judæus. Et quando vides Judæum & cogitas, iste est de genere illorum qui Christum crucifixerunt, ne occidas eum, nec damnifices eos. Sed quid faciendum sit, sequitur in Psalmo. Disperge illos in virtute tua, & depone eos protector meus Domine, id est, separa illos à Christianis, nec emant, nec sint nutrices Christianorum mulieres, nec contrà. In virtute, id est potestate, hæc tangit Principes & Rectores. Quid plus? depone eos. Id est, non sint Judices, nec Notarii, nec Procuratores. Et illud quidem quod lucrati sunt, Judæi, quia sunt servi, id est mancipia Principis acquirunt Principi, & potest sine peccato recipere, & ideò depone illos. Sed Principes dant privilegia Judæis, sed malè. Non est ergo illis malum pro mal reddendū. Benè tamen Principes possunt eis auferre bona, solum dimittendo eis vitā & necessaria, ne pereant & hoc propter infidelitatem quam fecerunt occidendo Christum, ut dicit S. Thom. in quadam epistola. Tamen convertos Judæos ne despicias. Ita hic magnus Sanctus, & magnus Theologus. Si hæc Judæis contigerunt quia non crediderunt, quid nobis timendum qui nos dicimus credere & factis negamus? qui sicut hodierni Judæi per blasphemias ac

perjuria lapides in Christum jactamus? &c. Chrysoft. de Ptovidentia hom. 1. *In lege veteri scriptum est Exod. 22. Qui maledixerit Patri vel Matri morte moriatur. Hoc in veteri testamento, quando puerilia praecepta, quando lac, quando pedagogus, quando figura & umbra. Quid igitur dicemus de his qui nunc in gratia, in rerum ipsarum veritate sunt, non Patri aut Matri maledicentibus, sed ipsi universitatu rerum Deo? quo enim supplicio afficiantur? Qualis animadversio? qualis igneus annus? quis vermis sempiternus? quæ tenebræ exteriores? quæ vincula? quis stridor? quis ploratus scelerum magnitudini satis esse possit? Omnes cruciatus qui nunc sunt, quique futuri, minores justo, animo sic affecto atque conspectu improbitatis prolapsi sunt.*

C O N C I O XLIII.

Pro Feria Quinta post Dominicam Passionis.

Ecce mulier quæ erat in civitate peccatrix. Luc. 7.

Sicut hostis dum oppugnat civitatem, si fortè unam fortem turrim capiat, ex ea totam civitatem vehementer impugnat: ita dæmon cæperat Jerosolymis Magdalenam, & posuit in ea septem dæmonia, quæ continuò cives impugnabant jam per ornatum illius, jam per lascivos aspectus. &c. Adèd ut dicta fuit peccatrix, dixeram in illa posita fuisse septem, quia Marci 16. tot ex illa Christus ejecit, sed S. Aug. vocat illam Pantheon, templum omnium Deorum, id est dæmonum. Greg. per septem dæmonia intelligit universitatem viciarum. Hanc hodie turrim recepit ab hoste Christus, & ex ea rebelles oppugnat qui defecerant ad hostem cives. Adsumus huic oppugnationi,

Oppugnat primò desperabundos, proponendo in exemplum Magdalenam. Hæc fuit peccatrix, dimissa sunt ei peccata

cata, neque desperes. Hæc statim orans veniam est exaudita, quia DEUS summè odit peccatum & desiderat illud destruere, unde si videat quempiam illud seriò destruere; statim adest & cum illo destruit. Vix dixit David, *Peccavi*, & DEUS statim, *translatum est à te peccatum*. Vix filius prodigus, Pater peccavi, & ille citò proferre stolam, rem mihi gratissimam facite, accelerate, addite honores. Propter David *servum meum protegam civitatem istam*. In Adventu Prodigii jubet convivium apparari, Magdalena conscia sibi velut catella dejecit se infra mensam, ut micæ colligeret, & facit sibi sponsam, venit ut lebes facta est phiala. Qui fuit Judex jam illius partes tenet & contra Simonem defendit. Greg. lib. ii. epist. 2. *Nullus de iniquitatum suarum immanitate desperet, veterinosas namq; Ninivitarum culpas triduana pœnitentia absterfit, & conversus latro vite præmia etiam in ipsa sententia sua mortis emeruit*. Ille solus desperet, qui potest cogitare quòd DEUS nolit destruere peccatum, nolit ignoscere si verè pœnitueris. Greg. in Ps. Pœnitent. 4. Dum illa Matt. 12. expèdit, Qui peccaverit in Spiritum S. nec in hoc sæculo &c. sic ait. *Quis autè est qui peccat in Spiritum S. nisi qui non credit remissionem peccatorum? Remissio enim peccatorum opus spiritus S. est. &c. An non in Spiritum S. Cain peccavit, quando dixit Genes. 4. Major est iniquitas mea quàm ut veniam merear? Et quia de venia desperavit, ideò dixit. Ejicis me à facie tua*. Sed si te seriò pœnitet jam in te est Spiritus S. Cypr. de Cæna Domini. *Quoties te video in conspectu Domini suspirantem, Spiritum S. non dubito aspirantem, cum intueor flentem, non dubito ignoscen- tem*. Riga lachrymis velut arborem Christi, bona est arbor, non feret malos fructus. Non metue novam vitam, vetus enim vita est veluti hedera sub cujus foliis latent infecta venenata, & putaste in secura latere umbra, exsiccabit hanc hedera sol, & videbis in quali periculo fueris, & gaudebis quod sit exsiccata, & umbram ejus fugies. Nonne jucundior vita

fuit Magdalene in deserto, quàm inter Jerosolymitanas delicias?

Oppugnat deinde conversionem differentes. An moras trahit qui videt se lethali ter vulneratum, an non importunè opportunè, etiam mediâ nocte currit ad Medicum? ita fecit Magdalena. Assumpta est in Reginam quæpiam vilis mulier, sed subito in deformitatem lapsa, caput à Rege repudiari, amoretur, si ipsi dicatur, esse Medicum qui formam pristinam possit illi restituere? ve peccatoribus dicitur Thren. 4. *Denigrata est super carbones facies eorum.* An si tibi dormienti intraret in osculaber, moras neciteres ut ab eo liberareris. Morare peccator dum virus in te diffundat, dum prolem venenatam proferat, nam unum peccatum semper in alia trahit nisi per poenitentiam occidatur. Frustra tua anima in Reginam est assumpta, frustra per aquam renatus es in Filium DEI. Basil. serm. 2. ad Baptizandos. *Frustra gratiam Baptismi recipimus nisi liberati à diaboli tyrannide ab omni prava cupiditate abstineamus, deinde non solùm mundo & concupiscentiis ejus sed mutuis communibusq; officiis, deniq; vite propria renuntiaverimus.* Quid si nos curari à lethali vulnere non properemus? Quid si in DEI odio manere non gravemur? S. Bern. ad fratres de monte DEI. *Si converteris israel ad me, convertere, hoc est, perfecta conversionis culmen apprehende. Perfectioni dees si moraris. Si dicis, expecta reexpecta, paululum hic, paululum ibi.* Greg. Moral. 33. c. 10. *Ante culpam justitiam metuat, post culpam tamen de pietate presumat, neq; ita justitiam timeat ut nullâ spei consolatione convalescat. Ad hoc in S. Scriptura virorum talium, id est David & Petri peccata sunt indicata, ut cautela minorum sit ruina majorum. Ad hoc utrorumq; illic & poenitentia insinuat & venia, ut spes peccatorum sit recuperatio perditorum. Propere ad fontem vitæ qui* jam

jam moraris. Propera ad asylum in quem lata est mortis sententia. Nec solum vitam recipies sed miram recipies, sed miram voluptate repleberis. S. Bern. declamat. *Nemo sana mentis ampliore esse in vitis credat quam in virtutibus delectationem: praesertim cum sit DEUS virtutum vera jucunditatis fons. Audi hominem de propria utiq; experientia fidele perhibentem testimonium Ps. 118. In via testimoniorum tuorum delectatus sum, sicut in omnibus divitiis. Quoniam etiam voluptatem pariet si viceris hostem a quo panem ad mortem enectus es?*

Oppugnat denique eos qui agunt poenitentiam Saul non Petri. Magdalena semel conversa nunquam amplius ad peccata rediit, & erant multa quae illam rursus ad mollem vitam revocarent, aetas, opes, forma, sanitas, complices, consuetudo, spes veniae iterum consequendae etsi iterum peccavisset. Haec est etsi poenitentia, post dimissum semel peccatum non amplius ad illud redire. Saul est poenitentia, peccabat odio in Davidem, poterat illum David saepius occidere: Agnovit suum crimen Saul, dicens Davidi 2. Reg. 4. *Iustior tu es quam ego.* Jurabat se illum non occisurum, & tamen non desit esse hostis vitae Davidis, ac tandem miserè periit, ita facit qui ad peccata redit, insidiatur vitae Christi &c. Deserit peccata sed tanquam abiturus ad vicinum, a quo mox domum regressurus. Erexit dæmon vexillum suum in turri a se occupata in Magdalena, id est, vanitatem in vestitu, postquam illud semel ad pedes Christi victoris abiecit, nunquam tentavit exigere. Arma sunt dæmonis ornatus multorum, Cypr. de habitu Virg. *Angeli Apostata oculos circumducto nigrore fucare & genas mendacio ruboris infuere, & mutare adulterinis coloribus crinem, & expugnare omnem oris ac capitis veritatem corruptelae suae impugnatione docuerunt.* Projecit haec arma ad pedes Christi Magdalena, nec unquam resumpsit semel mun-

data à sordibus nunquam amplius in illis volutari voluit. S. Bern. de Conversione ad Clericos cap. 3. *Quis nostrum. Fratres exteriorem hanc vestem quā tegitur, si repente obscenus undiq; sputis illitam, & fœdisimis quibusq; sordibus inquinatam consideret, non vehementer exhorreat, non velociter eruat, non indignanter abjiciat. Itaq; qui non vestem sed semetipsum talem sub veste reperit, & amplius doleat, & animo consternetur opus, quo propius tolerat quod exhorret. Quod si hanc vestem quam cum tanto horrore abjecit, rursus cum gaudio assumat, an non insanum putabimus? vestis est peccatum quæ diabolum tam turpem facit, quam si abjiceret statim formosissimus Angelis appareret. Devoravit agrum alicujus Eruca, expulsa est & ager coepit revirescere, ille advocat locustas ut eum devorent, misertus Deus interemit locustas, & agrum fecit germinare, ille adducit bruchos qui illum consumant: oravit rursus DEUM ut tolleret bruchos, sustulit: illè rubiginem per maleficia inducit, an sanæ hic mentis homo? Joël 1. *Residuum erucæ comedit locusta, & residuum locustæ comedit bruchus, & residuum bruchi comedit rubigo. Expergi scimini ebrii & flete. In hunc locum Greg. 33. Moral. 27. Quid per erucam quæ toto corpore in terra repit, nisi luxuria designatur? Quid per locustam quæ saltibus evolat, nisi inanis gloria exprimitur? quid per bruchum cujus panem totum corpus in ventrem colligitur, nisi edendi ingluvies figuratur? quid per rubiginem quæ cum tangit incendit, nisi ira innuitur? cum ergo vitia vitiis succedunt, agrum mentis alia pestis devorat, dum alia relinquit. Non nova seges toties reproducenda est à Deo cum tu priorem per hos bruchos, locustas &c. vastas, sed novæ quindecim creaturæ, quæ de novo debent produci, & sunt supernaturales. 1. Gratia Dei. 2. Fides charitate formata, quia sine hac, stat cum peccato? spes certa, quia cum peccati amore non est spes, sed præsumptio. 4. Charitas quæ perit per peccatum. Tum quatuor virtutes morales supernaturales, de-**

mum

num septem dona spiritûs S. Subjungit hic S. Vinc. Credo quod nullus quantumcumq; malus & ribaldus vellet facere furtum vel adulterium, si primo oporteret occidere quatuor vel quinq; homines. Hic quindecim sunt occidendæ creaturæ. Et si te poenitente illas DEUS rursus creat, tu verò relaberis, iterum eas occidis, & hoc iterum ac iterum. O quàm jure quæritur DEUS. *Servire me fecisti in peccatis tuis?* O quàm jure gravius semper irascitur?

CONCIO XLIV.

Pro Fer. Sexta post Dominicam Passionis.

Expedi ut unus homo moriatur pro populo.

Fecerunt Sacerdotes unam hodie illationem ex hac præmissâ. *Quid facimus quia hic homo multa signa facit?* Christus multa beneficia & miracula facit, quid ex hoc Antecedente Joann. ii. inferemus? intulit pro omnibus Caiphas. *Expedi ut moriatur.* Id est, ergo moriatur o insanum discursum! Pro nobis plura Christus bona fecit, quia illo tempore nondum erat passus, maximum verò beneficium est quod cum summo labore præstatur. Quid nos ex eo inferemus? Passus &c. pro nobis, quale ex hoc sequetur Ergo, ostendam quale sequi debeat.

Ex hoc omnia mala procedunt, quia malè argumentamur. Dederat DEUS cuidam copiosam messëm, quid ille ex hoc infert? *Dicam animæ meæ, epulare, habes multa bona.* Stulta hæc facit illatio. Ideò dictum est illi. *Stulte hâc nocte repetent animam à te, & hæc quæ congregasti cujus erunt?* debebat inferre. Tantò magis Deum laudabo, & cum pauperibus quæ mihi dedit dividam, ad hoc enim dedit. Basil. instit. Monach. cap. 58. *Si neglexerit dispensator dare fratri quod opus est: manifesta est de hoc sententia Domini. Discedite à me maledicti in ignem*

ignem eternum, & ea quæ sequuntur. Et maledictus est homo qui facit opus DEI negligenter. Divites sunt Dispensatores pauperum. De Clericis vide Synod. Prov. Pol. unde idem serm. 2. in divites avaros. Non dedisti panem, vitam non recipies eternam. Greg. Pastoral. parte 3. Admonendi sunt qui sua misericorditer tribuunt, ne cogitatione tumida super eos quibus terrena largiuntur se extollant & idcirco se meliores aestiment. Iram mereantur qui dispensatores sunt qui ex aliena dispensatione subsistunt. Dedit DEUS Filio prodigo sanitatem, juventutem opus, quid ex hoc conclusit? ergo luxuriosè vivam. Concludere debuit, ergo aliquid præclarum pro DEO agam, illique gratus ero. Sed audivisset quod Job cap. 40. dixit de Behemoth. Fortitudo ejus in lumbis ejus & virtus in umbilico ventris ejus. de quo Greg. 32. Moral. cap. 11. Seminaria coitus viri in lumbis esse, inesse autem feminis in umbilico, id est in utero, perhibentur. Aperuisti hosti portam quæ est potentissimus. Vires illi addidisti cum tuum corpus tradidisti ut illo contra te pugnet, & acre contra te bellum suscitasti in quo non facile victor evades. Greg. in Reg. lib. 6. cap. 1. Quid contra alios solis armis pugnat Moyses, contra Amalec non solis armis, sed virtute orationis. Exod. 17. Sed profectò magnum certamen fornicationis ostenditur, quod tantâ virtute, tantâ difficultate superatur. Levet manus suas, levet mentem ut opere bono & resplendeat, qui abscondere à se libidinis perfectè bellum tentat. Ne ergo manus lassificent, Aaron & Hur lapidem supponant, Aaron quidem, mons fortitudinis, Hur ignis vocatur. Hoc est, considerando solidè, cælum & infernum. Dedit alteri DEUS ut in fide recta nasceretur, quid inde infert? ergo minùs curabo salutem & certitudinem mihi illius promittam. Audiat Salvianum de gubernat. lib. 7. Quid prodesse nobis prerogativa illius gloriosi nominis potest, quòd nos Catholicos dicimus, quòd Fideles esse jactamus, quòd Gothos ac Vand-

Vandalos heretici nominis exprobratione despiciamus, cum ipsi hereticâ pravitate vivamus? Itaq; rectissime nobis dicit quod Judæis in lege fidentibus dixit sermo Divinus. Quomodo dicitis sapientes sumus & lex Domini nobiscum est. Nolite, inquit Jerem. 7. & 8. considerare in verbis mendacii, dicentes, Templum Domini, Templum Domini, Templum Domini &c. Nam ut Greg homil. 39. Quid prodest quod eidem Redemptori nostro per fidem jungimur si ab eo moribus disjungamur? Quid prodest si non fidei doctrinam sectemur, sed ut bestię affectui obsequamur, si vindictę studeamus, concupiscentiis &c.? Si vivamus more Ethnicorum? Isai. 30. Va vobis qui accessistis ad Ægyptum, ut adderetis peccatum super peccatum, qui ambulatis ut descendatis in Ægyptum & os meum non interrogastis sperantes auxilium in fortitudine Pharaonis, & habentes fiduciam in umbra Ægypti, & erit vobis fortitudo Pharaonis in confusionem, & fiducia in umbra Ægypti in ignominiam. Non juxta fidem vivitis, sed plus in verbo Principis Pharaonis quàm in meo collocatis fiducię: magis artibus humanis & umbrâ Ægypti regimini quàm meo verbo. Sic fecit Jeroboam 1. Reg. 12. & seq. qui humanę prudentię plus tribuit quàm verbis Dei erexit duos vitulos aureos ut populum ad se ab Adversario retraheret, perit cum suis vitulis. Sic Judæi, ne Romani venirent, & non esset qui templum defederet, occidendo Christum, se & templū perdiderunt. Sic famuli faciunt qui ut Dominis placeant peccant in Deum, & tandem ipsi in odium Dominorum deveniunt. Sic Domini qui non puniunt delicta subditorum, ut illis se in amorem insinuent, & tandem subditos experiuntur rebelles. Sic mulieres quę viris nolendo displicere quædam contra Deum faciunt, & tandem in sævitiam virorū deveniunt. Sic ne viri qui affligant uxores permittunt in vanitatibus ea quę sunt cum offensa Dei, & tandem fit ut aliquid uxores committant quod sit contra illorum honorem. Idem est de parentibus respectu Filiorum &c.

Bbb

Cum

Cum ita homines malè argumentantur, etiam DEUS illas conclusiones ex illorum propositionibus infert, quas illi non expectant. Superbit quis sive de scientia sive de virtute, sive de opibus, & inde sperat gloriam, DEUS infert ut Nabuchodonosori, *Fœnum ut bos comedes* Gregor. 26. Moral. 13. Quia superbiendo se hominibus Iusti præferunt, luxuriando usq; ad jumentorum similitudinem devolvuntur, &c. Quasi scientia pœna eos in altum sublevat de quibus Rom. 1. Quia cum cognovissent DEUM &c. Ecce caro meruit quos superba scientia sublevavit, & à volatu volucrum infra appetitum jumentorum lapsi. Et publica fiunt eorum peccata, & ut jumentum contemnantur. Colligit opes avarus, & infert ex illis, habeo quo diu sine cura vivam. Sed DEUS infert. Satis collegisti, ergo morere. Eccli. 5. *Qui amat divitias fructum non capiet ex eis.* Jubet enim arborem non fructiferam excindi Luc. 12. De quo Greg. Pastoral. p. 3. *Terram scilicet sine fructu occupat, quando mens tenacium, hoc quod prodesse multis potuit, inutiliter servat.* Et Luc. 3. *Omnis arbor que non facit fructum bonum excinditur.* De quo idem ibid. *Qui ergo se innoxios quia aliena non rapiunt æstimant, ictum securus vicina provideant.* Aliquis in via virtutis non vult proficere, & iofert sibi, etiam sic salvabor dum vicem peccata mortalia, etsi venialia non curem. At inde Christus infert. *Nisi te laveris, scilicet à venialibus non habebis partem mecum.* Quia ut Greg. Pastoral. p. 3. *Fit plerumq; ut mens assuetis malis levibus, nec gravia perhorrescat, atq; ad quandam auctoritatem nequitia per culpas nutrita perveniat, & tanto in majoribus contemnat per timescere quanto in minimis didicit non timendo peccare.*

Argumentemur juxta fidem non juxta avaritiam, mundi didamina, aut pseudopoliticorum. Non faller nos fides alioqui pervenimus ad hoc ut de nobis dici possit. Quod Gregor. 3. Moral. 14. de quibusdam dixit. *Pestifero errore persuasi sic in*

istis

istis famulantur Antichristo, ut tunc verius aestiment se præbere obsequium Christo. Job 41. Ponet eos quasi dum unguenta bulliunt, unguenta cum bulliunt fragrantiam suavitatis reddunt: quia Leviathan ita seducet corda reproborum, ut quidquid agunt ex iniquitate perfidia, pro veritate rectæ fidei se agere suspicentur, quasi bene eis olet quod pro zelo religionis exercent. Joann. 16. Ut omnis qui interficit vos obsequium arbitretur se præstare DEO. Justum hoc est divino iudicio, ut qui pietatis vim perpendere & custodire negligunt, suspicionis suæ odore fallantur.

CONCIO XLV.

Pro Sabbato post Dominicam Passionis.

Cogitaverunt ut & Lazarum interficerent. Luc. 12.

Christus fecit insigne miraculum excitando Lazarum, ut Judæos ad se attraheret, ac illi & Christum & Lazarum cogitant occidere. Hic patet quo animo super petierunt, Manifesta te ipsum. Ergo in vanum ibit labor Christi qui promisit suis Isai. 6. Electi mei non laborabunt frustra, ipse in vanum laborabit? ita est, propterea ad Patrem ut Judicem appellat Isaiæ 49. In vacuum laboravi, sine causa consumpsi fortitudinem meam, ergo iudicium meum cum Domino, & opus meum cum DEO meo. Jam Judæi sunt damnati nos videamus ne similiter ab eo citeamur ad iudicium.

Minus fortè grave esset. Si in laboribus suis quæreret bonum proprium, sed quærît nostrum, spretus verò amor in maximum dolorem vertitur. Propter nos passus, propter nos clarè resurrexit &c. propter nos instituit Sacramenta, ac specialiter Pœnitentiæ & Eucharistiæ, ut illis hoc tempore utamur, & illa omni suavitate condivit. Quid enim suavius quàm dicere homini peccata ad aurem qui nulli omnino ea revelaturus sit, & sic à peccatis liberari? quid facilius quàm veluti panem intra se datorem omnis boni sumere? & ut hoc faciamus,

arbitrio hominis permittitur nos iudicet de peccatis, neque gladio aut igne puniat, sed imponat aliquam precationem, eleemosynam &c. Si ita Princeps quispiam mundi procederet, quomodo propter hanc clementiam amaretur? Claudis sub minimis particulis specierum panis, & permanent quamdiu illæ manent expectando ut veniat qui eum ad se recipiat, o quæ clementia! fingat aliquis si potest maiorem! an non hic laborat pro nostro bono? sed fortè invenitur qui hæc negligat, vel sacrilegè usurpet, ludificet Tribunal poenitentiae non sincerè se gerendo in illo &c. Sumat in pectus suum Christus quod pectus à dæmonio non expurgavit. Greg. lib. 5. in Reg. 2. *Grave pondus criminis deponi non potest nisi austeritate magna compunctionis, Compunctionis autem gratia menti non infunditur, nisi prius ei ipsa peccati magnitudo monstretur.* Considera miser in quantum es lapsus malum cum peccasti. De omni peccato verum est, quod Cypr. de bono pudicitiae loquens, ait de avaritia. *Sathanas tibi loquitur, Abnegeta Christum & esto dives, sacrificia mammonæ & Christo nuncium remittito, & tamen spontè submittis genua Sathana, & abnegato Christo totum te illi mancipas.* Quid autem Christus? *meus esto & vive in æternum. &c.* O scandalum defectionem! O turpem idololatriam! O iniquam permutationem! Quo præmio sollicitavit primi generis authores? ostendit potum & dedit mortem. &c. Ne quis itaq; sibi sic blandiatur, sum peccator, amo pecuniam &c. Sed Christum non abnegavi. At re-clamat tibi Paulus, factus abnegasti. Reclamat tibi Dominus ipse, Nemo potest duos Dominos colere. Vide quantum nefas commisisti, an non est de quo doleas? Dicebat S. Polycarpus M. cum juberetur ab impiis sub poena ignis maledicere Christo. Quomodo illi maledicam cum nihil mihi fecerit mali? Quid verò tibi fecit ut illum abnegares, neque ob metum ignis, sed ex perculantia, voluptate? &c. An illum apud te damnabis, cujus collo

collo dum carnifex immineret, Christū negavit, te verò insonitū ducer qui eum nullā necessitate adactus abnegasti? quid gravi? spontē & cum voluptate, an gravi terrore perculsū peccare, vide quid egisti? & vide quantis sit dignū lachrymis? Greg. in Pl. 4. Poenitent. *Qui sanctæ contemplationis pennis se ad cælestia erigunt &c. Unde fit quod gravi in seipsos, vel pro otiosis verbis, vel pro vanis cogitationibus, invectione deserviant. & quæ levia ante crediderunt, mox ut gravia & pestifera perhorrescant.* Rejicienda per quæ peccavimus, cum carne verò agamus ut cum hoste qui nos adhuc mala pertraxit, Caro & anima sunt velut Isaac & Ismaël in domo Abraham, advertit Sara quod luderent secum Gen. 12. statim clamavit. *Ejice ancillam & filium ejus.* Ejicienda caro, Israël, & solus panis & aqua danda est illis. Nam ut Rom. 8. *Si secundum carnem vixeritis moriemini; si autem spiritu facta carnis mortificaveritis viveris.* Non est juvanda caro ut prævaleat spiritui. Accedite ad Sacramentum poenitentiae, hæc est alter quasi Baptismus. Hieron. epist. 10. *Meretrix illa in Evangelio Baptisata suis lachrymis, quanto sædior, tanto pulchrior.* S. Bern. serm. 1. in Octav. Palchæ. *Est baptismus aliquis in compunctione cordis & lachrymarum assiduitate.* Quid nos oblectat vivere sub decreto inferni, sub mancipatu interni poenis etiam in hac vita imminentibus?

Accedite & ad Eucharistiam. S. Cyr. lib. 1. epist. 2. *Cum ad hoc fiat Eucharistia ut possit esse accipientibus tutela, quos tutos esse contra adversarios volumus munimento Dominicæ saturitatis armemus.* Cum Eucharistiam sumimus, cataphracturam contra hostes induimus. Et quæ fortior est quam Christum induere, imò in eum mutaris mutat verò nos Christus in secum, eum sumimus. Si in illum muramur debet nos amare Pater cœlestis, Angeli venerari, & mala à nobis propulsare. &c. Summi verò debet ut præceptum est in figura. Exod. 12. quod præceptum explicat. Greg. hom. 22. *Edent nocte illas carnes al-*

fas. In nocte Agnum comedimus, quia in Sacramento modo Dominicum corpus accipimus. Et Azymos panes. Panes sine fermento comedit, qui recta opera sine corruptione vana gloriæ exerceat. Fermentum enim inflat. Cum lactucis agrestibus amaris. Ut cum corpus Redemptoris accipimus, Nos pro peccatis nostris in fletibus affligamus. Nec coctum aquâ. Sed quid aqua nisi humanam scientiam designat, iuxta hoc quod per Salomonem hereticorum voce dicitur Prov. 9. Aquæ furtivæ dulciores? Nec crudum. Quid crude Agni carnes nisi inconsideratam ac sine reverentia cogitationis relictam ejus humanitatem significant? omne enim quod subtiliter cogitamus quasi mente coquimus. Qui Incarnationis mysteria juxta humanam sapientiam discutere conatur, carnes Agni aquâ vult coquere. Assas igni, ut dispensari omnia per Spiritus S. potentiam sciat. Caput cum pedibus. Caput Christi DEUS est 1. Cor. II. Redemptor noster est α & ω . Intestina. Quid intestina nisi verborum ejus occulta mandata? Non remanebit ex eo quidquam usque manere. Quia ejus dicta magnâ sunt sollicitudine discutienda priusquàm resurrectionis dies appareat. Si quid remanserit comburatur. Quod ex Agno remanet igne comburimus, quando hoc quod de mysterio Incarnationis ejus intelligere & penetrare non possumus, potestati S. Spiritus humiliter reservamus. Renes præcingendi. Qui solennitatem Resurrectionis & incorruptionis agit, corruptioni jam per vitia nulla subjaceat, carnem à luxuria restringat. Calceamenta &c. Quæ verò sunt mortua animalia ex quorum pellibus nostri muniuntur pedes? nisi antiqui Patres qui nos ad æternam patriam præcesserunt? Eorum vestigia in devotè communicando teneamus. Baculos in manibus &c. Quid lex per baculum nisi Pastoralem custodiam designat? Debent attendere Pastores ut quisque in Paschate S. Communionem percipiat. Festinantes; Quia adhuc hodie licet benè agere scimus, utrum cras liceat ignoramus; Ita hæc communio sumenda atque si esset ultima.

Consi-

De Dominicis & Feriis Quadragesime.

377

Considerat Christus qualem ex his laboribus suis fructum percipiat, videt quis hæc Sacramenta ad vitam, qui ad damnationem percipiat, advocabit Patrem. Vide quid pro illis feci, & quem fructum tuli? &c. Quid plus plus facere debui? S. Bern. serm. 2, in Octav. Pasche. *Hic est qui sanguinem proprium dedit in redemptionem, aquam in ablutionem, emisit deinde in excelsis spiritum suum qui adjuvaret infirmitatem nostram. Vis ergo nosse, an hac aliquid operentur in te, ne forte reus sis sanguinis Domini quem evacas quantum est in te, sed & aqua ipsa qua debuerat mundare, in sordibus permanenti iudicium damnationis accumulatur, Spiritus quoque cui resistis non liberat maledictum à labiis tuis. Quis est autem qui testimonium habet effusi non sine causa sanguinis Christi, nisi qui continet à peccatis? Servus enim peccati est qui peccatum facit, ut se deinceps continere poterit & jugum abicere misera servitutis quam operatur sine dubio sanguis Christi. Verum non sufficit peccatori continentia nisi adest penitentia. Vide ergo quid respondetis cum tecum apud Patrem iudicio contendet?*

CONCIO XLVI.

Pro Domin. Sexta Quadrag. seu Palmarum.

Solvite &c. Matth. 21.

Misit Christus duos, & quidem Petrum cum Philippo ut scribit Chrysostomus in castellum? seu ut Hebr. legit, in pagum quendam ut solverent asinam & pullum. Sufficiebat pro tam brevi itinere unum animal, sed mysterium ut Hieron. notat, per asinam Synagoga, per pullum Gentes significantur. In quo nullus sedit, nullus legem DEI intulit, quia utrosque Christus erat subjugaturus. Ideoque mittit Petrum cui daturus erat Apostolatam inter Judæos: & Philippum, qui Gentes adduxit ad Christum. Sedit prius in asina, quia prius Judæis facta prædicatio, postea Gentibus. Quid verò mysterii in hoc, *solvite, scrutabor.*

Tam

Tam pullus quàm asina ligati fuerunt, quia utrâque dicere poterant Prov. 3. *Funibus peccatorum quisq; adstringitur.* Et Isai. 5. *Qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis, & quasi in vinculis plaustrum peccatum.* Ecce quid facit dæmon de peccatore? bestiam, quam plastro alligat, ne ab eo fugiat, & illud trahat, ipsemet verò agit aurigam. Lamentatur super hoc Isai. 61. *Filij tui projecti sunt.* Viles sunt facti; dormierunt in capite omnium viarum, sicut bestia cuius nulla habetur cura, sicut oryx alij legunt, sicut bestia. *Illaqueati, pleni indignatione Domini, increpatione DEI sui.* Ecce tui habeam imaginem ô Peccator. Non miror jam quòd Sisara victus, velut apud amicum, apud hostem Jabel, dum maximum instat periculum dormiat, mox amissurus vitam. Non miror, quod dum hostis Jehu captam ingreditur civitatem, Jesabella se comat, pingat, mox è fenestra deicienda & à canibus voranda. Sed hoc miror quòd peccator plastro dæmonis junctus dormiat in capite viarum, non respicit quo hæc via ducat. Matth. 12. *Viri Ninivite surgent in judicio cum generatione ista & condemnabunt eam, quia penitentiam egerunt in predicatione Jona.* Nonne plus quàm Jonas est qui dicit. *Nisi penitentiam egeritis, peribitis.* Interroga te. *Quo vadis?* ad eum locum pergis, in quo non obtinebis hanc gratiam, ut tibi septemanni pro uno peccato mortali poenitentiae imponantur, ut olim in Ecclesia, sed neque obtinebis ut septem millia, neque ut 70. millia. Vadis ad infernum in eo sine fine urendus. Orabis, saltem post mille millia annorum finiatur mea poena, respondebitur. Tace, non es dignus ut amplius audiaris. Modò solvite. Rumpite vincula. Euseb. Gallicanus. *Ingentia debita labor solvit exiguus quæ vix consumpturus erat labor æternus.*

Peccatum unum si quispiam Beatorum in coelum committeret statim omni gloriâ corpus ejus & anima privaretur :

imò,

imò objicit sibi quæstionem Origen. Cum certum sit, Christum, utpote Filium DEI naturalem, dum viveret fuisse æquè beatum, & æquè Deum vidisse atque modò, cur tamen ejus corpus gloriâ suâ caruit, & tantùm semel eam in monte Thabor ostendit? & responderet. *Non decebat eum in gloria constitutum peccata nostra portare.* Suscepit in se imaginem peccatoris, non decebat eum gloria corporis. Privarat peccatum Sanctos gloriâ quam habent, quibus nos bonis non privabit, & dormimus in omni capite viarum, & nos non solvimus cum possumus. Jam degustamus has privationes, privamur sanitate, bonis, amicis &c. & dormimus. Sanctis induceret peccatum inferni flammæ, & nos dormimus? Dormire scé si manus amputatio, si oculi avulsio instaret? omnis boni instat privatio: omnis mali instat illatio. Denuntiabat semel Apoc. 6. Angelus hæc mala peccatoribus. Et, *Sol factus est niger tanquam saccus cilicinus.* Et homo dormit de quo agitur. Fertur in DEUM atrox sententia, tremunt qui audiunt innocentés, detestantur peccatum, ridet reus. O amentia? Nolumus nos solvere, nolumus poenitere, jam parat DEUS ipse poenitentiam quam imponat. Isai, *Et vocabit D. DEUS exercituum in die illa & fletû & ad planetam, ad calvitiam & ad cingulum sacci. &c. Si dimittetur hæc iniquitas vobis donec moriamini.* Agam, inquit poenitentiam postea. Quando? in morte. Non potuit quis linguam latinam v. g. discere totâ vitâ, & promittit sibi quòd unâ horâ in morte discet illam perfectè, non didicisti conteri, poenitere & scies in morte! vir robustus non potest aliquod ferre pondus, & fieret facilè morbis confectus? grave est redire ex via cum uno milljari errâsti, & leve erit postquam 50. vel 60. milliaria erroris confecisti? funiculum è tribus filis robustus existens rumpere non potes, & rumpes æger ubi illi mille fila, hoc est mille consuetudines acceperunt? solvere non potes aodum semel ligatum, & solves mille religatum? *Solvite.*

Vocabit ad fletum, ad planctum. Audite ululantes veluti canes in inferno. Videte lingvas præ fici instar carbonum ardentes: olfactite sulfur foetidum &c. quærite, si Christiani erant qui ista patiuntur, an non omnes promittebant sibi se in morte acturos poenitentiam? volumus id facere quod nemo potuit centum millibus, & tamen inter illos, alter fuit minor peccator, alter magis doctus &c. Innocens fuit Joann. Bapt. & totâ vitâ agit severam poenitiam. Innocenter Dominicus, Franciscus &c. se jeuniis, ciliciis, flagris totâ vitâ frangunt, & nos cum tot peccatis quid agimus? una hora, incerta hora, non nostra hora in poenitentiam seponitur? Ubi est amor nostri, curam gravis doloris in corpore non differimus, & curam ignis æterni inter postrema habemus! Euseb. Gallic. *Homo ipse se decipit, si cum in medullis sentiat fervere morbum, per superficiem molle deducat unguentum.* gravissimorum peccatorum poenas vult unâ molli intensione pectoris jam agonizans exsolvere. Hoc nē est audire Christum. Nescitis diem neq; horam? hoc nē Christi Legatum, *Sicut exhibuistis membra vestra servire iniquitati, ita exhibete servire justitiæ.* Aug. *Quanta pro falsis divitiis, quanta pro vanis honoribus, quanta pro illicitis affectionibus? periculosissima & molestissima patienter tolerantur.* Hæc fecistis pro iniquitate. *Sicut exhibuistis membra vestra &c.* Sed quid fit? *Letantur cum male fecerunt, & exultant in rebus pessimis.* Et hæc est poenitentia?

Solvite. Consurgamus à peccatis, & saltem hodie poenitentiam incipiamus. Intrat JESUS Jerosolymam. Mos erat Judæis ut scribit Franc. Ortisius, hodie agnum quem erant in Paschate comesturi de grege accipere, ornatum floribus ac ramis cum magno gaudio ducere in civitatem, inter tales Agnos hodie ipse Agnus Christus venit pro nostris peccatis acturus poenitentiam Chrysost. hom. 66. ad popul. *Tristemur Fratres tristitiâ gaudii genitrice, non gaudeamus tristitiâ parente latitiâ,*

lætitiâ, lachrymas fundamus multas. Non relinquamus iusto dolori Christi locum, dum ille tam alacriter vadit ad pœnitendum pro nobis, ut dicat. Torcular calcavi solus, & non est vir de gentibus mecum.

CONCIO XLVII.

Pro Feria Secunda post Domin. Palmarum.

Maria accepit libram unguenti nardi pistici &c.

Joann. 12.

Dum Christus mensæ accumbit cum Lazaro à mortuis suscitato, Martha ministrat, alii hospites confident, accurrit Magdalena cum unguento & ungit pedes Domini. Quid sibi hoc vult? utique dimissa jam illi erant peccata, quid iterum quærit? scandalisatus de hoc facto Judas, & fortè discipuli Judam secuti reputant prodigalitatem, pergit illa. Quid in hoc facto intendat investigemus.

Possunt hujus facti variæ afferri explicationes, mihi illa maximè placet. *Peccatum meum contra me est semper.* Dimiserat DEUS Davidi, tamen ille orat. *Amplius lava me Domine ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me.* Quid petit? utique remissionem accepit penes Nathan, Sed Eccli. 5. *De propitiato peccato noli esse sine metu,* Meminit quid mali antè egerit. Speculo malè usa fuit, currit ad Christum. Speculum in quo se etiam viderat deformem, se viderat ut monstrum &c. recipiet modò qualis sit, ut si adhuc aliquid in ea supersit vitiosi corrigat. Publicè peccabat, publicam agit pœnitentiam. Timebat antea mundum offendere, nunc Pharisei censuram non timet, non discipulos. Denique in qua mensura peccabat in eadem agit pœnitentiam. Habemus imaginem verè pœnitentis,

Postquam egit poenitentiam semel, non cessat agere, nos ex ore Christi non audivimus. *Dimittuntur tibi peccata* nam licet dictum sit nobis, *Ego te absolvo*. Tamen Sacerdos qui non videt animam nostram, poterat hanc proferre absolutionem quando non erat proferenda, quando scilicet deerat dolor verus, propositum efficax non amplius peccandi, restituendi, occasiones proximas peccati relinquendi. Et sic non est facta dimissio peccatorum. Psal. 71. *Ex usuris & iniquitate redimet animas eorum*. Peccatum ut ait Glossa facit usuram, plus exigit quàm dedit, nam solam dedit brevem voluptatem, exigit longam poenitentiam. Debet abjici sub pedes Christi quod antea placebat, debet effundi in Christum quod antea profunde batur in peccata, debemus sitire ut amplius & amplius poenitentiam agamus, ita fecit Magdalena. S. Bern. in vigil. Nativit. Dom. serm. 2. *Quisquis ardens non desiderat poenitentiam, videtur operibus dicere, non indigere se poenitentia, & ita non suam confitetur culpam: aut non posse ei prodesse poenitentiam, sic & divinam non confitetur bonitatem*. Meminit quid fecerit & non est absque metu, semper de suo facto erubescit. Chrysost. serm. 93. de Magdalena sic loquitur. *Venit mulier & venit retrò, quia reus animus stat post tergum novit se vultus fiduciam perdidisse, stetit secus pedes, bene stetit quia jam cadere non potest quæ ad pedes Christi meruit pervenire. Stetit juxta pedes ut Christi vestigiis innixa percurreret viam vitæ, quæ per viam mortis cucurrerat. Ambulabat in via peccati per annos 12. in via poenitentiae usque ad finem vitæ. Nam et si dimittantur nobis poenae inferni in confessione, manent tamen luendae poenae temporales. Adhibenda corporis punitio &c. Neque cesset labor dum antequam ad finem vitæ perveniamus. Tercul. de poenit. c. 6. *Poenitentia vita est, eam tu peccator mei similis ita invade ut naufragus alicujus tabula fidem, hac te peccatorum fluctibus mersum in portum divina clementia perlevabit.**

Aspi-

Aspiciebat Magdalena Christum ut speculum, hoc faciat Poenitens. Proponat sibi frequenter, Christus fuit patiens, ergo quid? fuit &c. Christo verò debemus, similes esse si cum illo regnare volumus. Christus Apoc. 19. Habebat in femore scriptum, *Rex Regum*. Idem femur præcinctum est gladio Plal. 44. *Accingere gladio supra femur tuum*. Non fuisset Rex Regum si gladio non fuisset usus. *Regnum cælorum vim patitur*. Greg. lib. 2. inc. 1. *Conversio peccatoris non est in humilitate confessionis, sed in renovatione interni hominis &c. vera conversio non in ore accipitur, sed in corde*. Et cap. 3. in hanc rem adducit exemplum Heli. Cui cum DEUS fuisset comminatus, ille confitendo suam culpam, respondit, *Dominus est quod bonum in oculis suis faciat*. Verè fuisset humilis, ait Greg. 1. c. *Si se ad emendationem culpæ pro quo arguebatur, obtulisset &c. O quanti adhuc imitatores Heli, qui cum minantem sibi quotidie Omnipotentem de sacro eloquio audiunt, & tamen hominibus displicere trepidant!* Quid est enim dicere, *Dominus est, quod est bonum in oculis suis faciat nisi de ordinatissima DEI misericordia inordinate confidere?* Exhibebit DEUS misericordiam, sed tu serva ordinem, poenitentiam age de commissis, & vitam renova, mores novos indue, hic est ordo contra quem non aget. Non satis est infirmo ut se à morbo liberet, sed insuper opus ut vires amissas reparet. Non satis est meræ navi ut aquam ex ea effundas, sed insuper opus est claudere rimas ne iterum influat. Non satis in tecto ignem extinguere, sed etiam opus est quod vastavit restaurare. Emenda vitam si te verè peccatorum poenitet. Deprecare quos offendisti, Cassian. collat. 16. *Nihil proderit si te quidem asseras non irasci, & credas te implere illud mandatum quod dicitur Sol non occidat super iracundiam vestram, & Qui irascitur Fratri suo &c.* Alterius verò tristitiam quam delinire tuâ mansuetudine potuisti contumaci corde despicias, eodem namq; mo-

do precepti Dominici pravaricatione plecteris. Qui enim te irasci adversus alterum non debere dixit, nec alterius contemni tristitiam debere dixit. quia non interest apud DEUM, utrum te an alium perdes. Rapuisti aliena, & jam restituiisti eo modo quo erat necesse, id est, & pro lucro cessante, & pro damno emergente, insuper de tuo largire eleemosynas. Si enim iudicio DEI punitur quis in iis per quæ peccabat, etiam nos puniamus nos in iisdem. &c.

Publicè peccabat Magdalena, publicam agit poenitentiam, ut quos scandalizaverat ædificaret. Nec enim est leve dare alicui ad peccandum occasionem. S. Bern. in dedic. Eccl. ferm. 3. Omnino proditorem sese noverit, si quis fortè, quod absit, vitia qualibet in hanc domum conatur inducere, qualia sunt, utique detractores DEO odibiles, qui discordias seminant, nutriunt discordias inter Fratres. Scandalum oportet bono exemplo compensare. Euseb. Emyfen. hom. de initio Quadr. Sicut quando aliquis peccat sub conscientia & destructione plurimorum, de pluribus incurrit reatum: & quantum per unius membri vitium serpit latè diffusum reliqua per membra contagium, tantum in auctorem suum multiplicis mali recurrit argumentum: & quantos destruxit, de tantis sibi materiam damnationis comparavit. Commisso enim pessimo opere contristantur boni, subvertuntur mali, nimis enim penetrabile telum est imitatio deteriorum. Ita è contrario, quando quisq; de Ecclesie Filiis aliquod bonum proficitur in publicum; crescit devotio mirantium, ac de tantis aquiruntur bonorum operum fructus, quantorum veluti balsami suavitate condiuntur affectus. Hinc fit ut sicut primos vitiorum inceptores, & qui aliis per malum exemplum dant initia peccandi DEUS acriter punit: Sic etiam propter eandem rationem eos qui suo exemplo ad virtutem alios provocant & alliciunt largâ manu remunerat. Ecce poenitentiam pro tuis culpis peregeris, nihilominus Christus

stus requiret, Redde mihi quos tuo pravo exemplo, tuâ pravâ doctrinâ perdidisti. Sicut enim aliud est sibi soli peccare, & alios pravo exemplo in peccata præcipitare, & sicut pro aliis à se conversis novum præmium acquiritur, ita pro aliis à se perversis nova pœna acquiritur. Imitemur Magdalenzæ poenitentiam, ut & misericordiam quæ illi exhibita est consequamur.

CONCIO XLVIII.

Pro Feria Tertia post Domin. Palmarum,

Bonum erat si natus non fuisset homo ille. Matt. 26.

TRipliciter peccant homines, ex ignorantia, fragilitate, & malitia. Peccavit Paulus ex ignorantia 1. Tim. 1. *Misericordiam DEI consecutus sum, quia ignorans feci in incredulitate.* Petrus ex timore & fragilitate. Et hujus DEUS misertus. Judas ex mera malitia, laboravit & circa hunc Christus, sed sine fructu. Unde ait, *Bonum esset si natus non fuisset.* Videamus in quo statu simus inter hos. Primus non peccaret si sciret. Secundus non vult peccare, sed ab occasione, metu, amore, &c. vincitur. Tertius vult peccare. Atque ex his nobis de venia conjecturam formemus.

Non quælibet ignorantia est verè talis, qui enim potest scire & non vult, v. g. potest interrogare, an sit hodie jejunium, nec interrogat: obligatur scire, ut qui est in officio, suam obligationem neque discit. Rursus qui ingerit se in occasiones in quibus expertus se labi. Tales non tam ignorantes & fragiles quàm ad malitiosos referri debent, & potest illis dici. *Bonum esset si natus non fuisset.* Nam rarissime contingit ut perveniat ad misericordiam, hinc ei omnes pœnz peccati incumbunt. Pl. 38. *Propter iniquitatem corripuisti hominem, & tabescere fecisti sicut araneam animam ejus.* Sicut araneus

neus tabidus tueri se non potest, cadit, nulli usui est. Hieron. hunc ipsum locum legit. *Posuisti quasi tinea desiderabilia ejus.* Omnia resolvuntur quasi in pulverem, ut tinea si eam digito comprimās, & mirentur aliqui quòd cùm laborent continuo nihil illis remaneat veluti ex somnio. Peccatum hoc fecit. S. Bern. in Cant. serm. 69. *Qualem te paraveris DEO, talis oportet appareat tibi DEUS.* Non vis tudare illi quæ à te desiderat, neque ille dabit quæ tu ab illo desideras, auferre voluit Lucifer honorem DEO, abstulit illi DEUS. Non das tu quæ promissisti, nec ille quæ tibi daturus fuisset. Et quomodo daret, cùm peccator efficiatur, quodammodo pars Luciferi? S. Bern. serm. de S. Benedicto. *Sicut porcina caro cùm comeditur nostræ carni adheret ut jam sit una caro: sic transgressor præcepti Dominici spurcos sibi sociat spiritus, & adherendo eis unus cum illis efficitur dæmon.* Hinc sicut dæmoni etiam in aëre aut terra existenti antequam eat ad infernum, poenas irrogat, oritur illa poena ut sit velut mortuus. Greg. in I. Psalm. Pœnit. *Sicut nullus rei meminit caro mortua ita nec te DEUM sentire pravales à te DEO anima divisa.* Et cùm ille non meminit DEI, etiam DEUS ita se gerit atque si illius oblitus esset. Permittit inimicos. Osee 10. *Arastis impietatem, iniquitatem messuistis; quòd vobiscum iniqui agant vicini. Comedistis frugem mendacii, quia confusus es in diis tuis in multitudine fortium tuorum. Fidebas industriae tuæ, tuis militibus. Consurget tumultus in populo tuo, & omnes munitiones tuæ vastabuntur. Domus ibit in desolationem ut tinea stabulentur bestiae Isai. 34. Et possidebunt illam onocrotalus & ericius, ibis & corvus habitabunt in ea, & extendetur super eam mensura ut redigatur ad nihilum, & perpendicularum in desolationem. Nobiles ejus non erunt ibi, Regem potius invocabunt, & omnes Principes ejus erunt in nihilum. Et orientur in domibus ejus spine & urtica, & palinurus in munitionibus ejus. Et*

erit cu-

erit cubile draconum & pascua struthionum. Domus desolatæ spectris implebuntur. Et occurrent demonia onocentauris, & pilosus clamabit alter ad alterum, ibi cubabit lamia & invenit sibi requiem. Ibi habuit foveam erycius, & enutrivit catulos & circumfodit, & fovit in umbra ejus, illuc congregati sunt milia vi alter ad alterum. Hæ poenæ sunt peccati in hac vita & quæ oculis patent.

Quæ verò non patent oculis. Efficitur peccator in oculis DEI bestia. Boëtius de consolat. 4. prola 3. *Homo non vivens secundum rationem bestiis assimilatur per imitationem, asino per negligentiam &c.* Et dæmon tractat illum ut bestiam. Vidit hoc S. Paulus Abbas ut scribit Rosveid. lib. 7. c. 3. Ducebat miserum dæmon inserto in nares ejus circulo, sequebatur à longinquo Angelus cum mærore. In hoc tamén statu, ut ait Chrysost. hom. in Psal. 2. *Cum terra sit in cælum bellum gerit: cum sit sænum cum igne pugnat: cum sit lutum adversatur ei qui finxit illud.* Tolerabilius fortè esset, si nos in hæc mala præcipitasset non acceptis tot à DEO beneficiis, sed modò contra nos meritò detonat Chrysost. hom. 1. de lapsu Adæ. *Adam nullius delicti causam deflevit & cecidit: nos autem post tot exempla quæ timeamus adhuc delinquimus? & post captivitatem redempti, post interitum restituti labimur, & tamen gravior est culpa post veniam, renovatum vulnus pejus dolet post curam. Nonne indulgentiæ ingratus est qui post veniam peccat? Nonne sanitate indignus est qui semetipsum post medicinam vulnerat? nec mundari meretur qui seipsum post balneum sordidat, & peior est servo qui Patronum post datam libertatem offendit. Time Judicem qui contemnis Patrem.* Toties ab hoc misero statu extracti redimus, & ultrò nares circulo dæmonis offerimus, super hoc cælum perhorrescit, super hoc Angeli gladios sumunt ut vindicent. Super hoc Christus dicit. *Multa bona vobis feci quid me vultis la-*

pidare? Lamentatur Ambr. ad Virginem lapsam. c. 2. *De DEI Virgine facta es corruptio Sathana. De habitaculo Spiritus S. tuguriū diaboli &c. &c.* 3. *Aspice, quis Sanctorum aut qua Sanctarū appropinquare tibi non horreat? aperi oculos tuos si potes, erige frontē si vales alique Sanctorum fiducialiter intueri? &c.* Quid facies coram Elia Daniele & tantorum exercitu Prophetarum? quid facies &c. Vide quā sis miser, omnes opes, omnia merita amisisti. Basil. orat. in principium Proverb. *O miserabile spectaculum! O sortem lugendam post jejunia multa, post duram vitam genus, post longas ad DEUM preces, post uberes atq; effusas lachrymas, deniq; post annorum 20. seu 30. abstinentiam, ob indulgentiam inconsiderantiamq; nudum omnibus, ac tot laborum mercede privari! Et quod pejus, semper in alia peccata ruis.* Greg. 3. Moral. c. 9. *Nunquam illic anima, quō ceciderit, jacet: quia voluntariē semel lapsa, ad peiora pondere suae iniquitatis propellitur, ut in profundum corruens semper adhuc profundius obruatur. Et fiunt novissima hominis illius peiora prioribus. Accedit desperata insensibilitas.* Greg. in Ps. 3. *Pœnit. Sicut phrenetici mentis alienationem tolerant, cum se non solum nihil pati, sed etiam incolumes putent. Ut neque jam curet servitute dæmonis exire. Distincto ait ibid. Greg. & occulto iudicio agitur, ut à quo lux veritatis inventa negligitur, ab eo postmodum nec amissa requiratur. & qui illam non servat in opere, notitiam illius non habeat in corde, tum sequitur quædam cæcitas ut malum reputet bonum, excuset peccata ac defendat, tum cor induratur, ut nullis minis DEI cedat, monita contemnat, demum etiam in fide vacillet, & incipiat cogitare infernum esse vanum terrorem, coelum contemnat, mortis memoriam fieri non patiatur, orationem omittat neque ad DEUM in ulla re faciat recursum, sibi omnes successus bonos & suæ industriæ adscribat, & qualis est ipse tales etiam alios sibi persvadeat, illorumque virtu-*

tem nihili faciat ac rideat. Greg. l. c. *Solent perditī homines bene viventibus invidiosè detrabere, aut notam illis excogitati criminis insigere aut parâ vitæ innocentiam simulationem vocare.* Et dum ita profundè merguntur in malis, inopinata hora supervenit, quam vel desperabundi, vel de misericordia DEL stultè præsumentes, vel curis sæcularibus intenti excipiunt. & sicut in hac vita mortui in anima vixerunt, ita in sempiternis sine morte continuò moriantur.

CONCIO XLIX.

Pro Feria Quarta post Domin. Palmarum.

*Memento mei Domine cū veneris in regnum
tuum. Luc. 23.*

Multos in peccatis jacentes consolatur boni latronis in cruce conversio, qui totâ vitâ nihil egit boni, & ore Christi canonizatus, moriendo & affixis manibus cœlum rapuit. Unde sibi blandiuntur, in morte ut latro agant, pœnitentiam &c. Sed mihi, & vanum hoc videtur solatium, & potius terror esse quàm solatium, quorum utrumque ostendo.

Vanum omninò vanum solatium ex hoc latrone. Quàm enim vanus esset qui securim projiceret in mare, quia Elisæo ex aquis enatavit? qui speraret regnum se accepturum amissâ Patris quærendo animalia, quia dum asinas quærit Saul in regem ungitur: qui serere noller expectando manna, quia id de cœlo pluit in eremo Judæis? idem est de hoc latrone, semel id contigit ab orbe condito, in tota sacra scriptura non reperies secundum. Ubi enim erit tempus quo assistas Christo redimenti mundum & sanguinem fundenti? Ubi umbram Christi habebis, ut in te simile operetur miraculum? Quòd

Ddd 2

enim

enim iste conversus latro non alius, rationem assignant aliqui devoti Doctores, & refert hodie S. Vinc. quia à dextris fuit iste crucifixus & crux Christi fuit altior cruce ipsius, & ita umbra Christi in latronem cecidit, & impleta es prophetiâ Osee 14. *Convertentur sedentes in umbra ejus.* Sanabat & Petri umbra, ægrotos, noli ergo quando ægrotas medicinam quærere, sed umbram Petri expecta &c. Fluxit ex maxilla asina aqua, & restrinxit sicim Samsonis, cum sitis expecta donec fluat ex simili mandibula pro te aqua &c. Semel id contigit & miraculose, neque secundo visum, sperare aliquid simile, temeritas & vanum est, semel Christus Patri pro nobis numerabat lychnum, non est mirum quod petenti egeno latroni projecit nummum. Hoc opus Christi fuit liberum, poterat facere, sed quis illum coget ut faciat & tibi, qui hac spe graviter eum offendis? eâ spe recedis per peccata à DEO, quia uni solùm, nec alteri hoc faciendo, cum jam esset in faucibus inferni? expecta ergo post tuam mortem die quartâ vitam, quia Lazarum quatrduanum excitavit. Cura te deportari defunctum ad portam civitatis, quia ad portam Naim excitavit filium viduæ. Offer illi linteum ut suam in eo faciem depingat, quia in velo Veronicæ aut Abagari depinxit. Semel id factum, & vivente nobiscum Christo factum, in legem transire non potest. Communius est illud quod dicit Basil. exhortat. ad Baptismum, hortando illos qui differunt conversionem ad mortem. *Quis stupidum ac lethali somno oppressum admonebit? Propinqui? at hi merebunt. Alieni? at hi despicient. Amici? at hi talia memorando te turbare verebuntur. Scilicet & Medicus decipiet.* Sed inquires. Etiam verum est quod S. Bern. de præcepto & dispensatione. *Non continuo ut aliquid præterimus, perimus, præsertim cum nos Scriptura consolatur, inquires, Advocatum habemus JESUM Christum justum, & ipse est propinatio pro peccatis.*

peccatis nostris. Deniq; Propheta de ipso testatur *Isai. 54.* Quod pro transgressoribus oraverit ut non perirent. Sed lege ulterius *S. Bern.* invenies. Ubi sanè notandum, quod etsi pro transgressoribus, non tamen pro contemptoribus legitur supplicasse. Contemnis miser illius misericordiam dum illam tibi modò offert, neque illà uteris. Christum Scriptura dicit Advocatum nostrum, sed addit, *Justum.* An justum censes illum habere pro bono viro, qui te non cessaret vulnerare dum potest, & tum promittere quod sit amplius non vulneraturus quando non poterit? an censendus esset abstinens qui jejunaret quando nullum potest habere cibum, quem quamdiu habuit non cessavit gulæ indulgere? An Judex movebitur misericordiâ supra latronem, qui dicit, tunc definam malè facere quando non potero? *S. Hieron. epist. 3. contra Sabinianum.* Hoc plango, quod te ipsum non plangis, quod te non sentis mortuum, & quasi gladiator paratus morti in proprium funus ornâti.

Sed etiam terrori est hæc indulgentia, bono latroni præstita. Nam licet sit miraculosa, licet eo tempore facta quo fons sanguinis Christi fluebat, & lythrum nostrum numerabatur. Tamen ad hanc gratiam obtinendam attulit virtutes quales rarò reperiuntur. Attulit fidem, confitendo Christum DEUM, & hoc eo tempore quando etiam in discipulis Domini fides deficiebat, *Aug. lib. 1. de Anima & ejus origine.* Tunc fides latronis de ligno floruit, quando discipulorum emarcuit, illi enim desperaverunt de moriente, hic speravit in commorientem. Verè non invenit Christus tantam fidem in Israël. Imò nec in universo mundo. Quis nostrum tunc habuisset fidem quando in discipulis marcebat? at modò clamaret ut libro 1. ad *Eccl.* Salvian. Quis Domino mente credit & facultate non credit? Quis Domino animam suam mancipat & pecuniam negat? &c. O miseria! O perversitas! homini ab homine creditur & non

creditur DEO! Humanis promissionibus spes commodatur, DEO negatur &c. Credis Judæo si dec tibi syngrapham, & non credis DEO qui dedit Evangelium. Quod uni ex his minimis fecistis, mihi fecistis. O divites mundi hujus si impetrari à vobis non potest ut esse in hoc sæculo pauperes velitis, præstet saltem sibi quisque ne in aternitate mendicet &c. Quid causa est, si credit quæ dixit DEUS, non timeat quod minatur DEUS? si non credit verbis quæ dixit DEUS, non credat præmiis quæ promittit DEUS. Credisne futurum judicium? &c. Laudabat Christum latro quando Christus ab omnibus blasphemabatur, exercuit rebus quando alterum latronem reprehendit. Et tu non times DEUM &c. Vult DEO socium lucrari, in quo zelum ostendit. Suscepit mortem tanquam de manu DEI, quis minora ita patienter tolerat. Cum affligimur, DEUM non nostra peccata accusamus. Cypr. ad Demetrianum. De sterilitate & fame quereris, quasi famem majorem siccitas quam rapacia faciat: quereris, claudibribus cælum, cum sic horrea clauduntur in terris. Infirmis nulla exhibetur misericordia, & defunctis avaritia inhiat, fugientes mortuorum funera, appetunt spolia mortuorum, in latronibus est aliqua scelerum verecundia, maria & sylvas petunt: avaritia palam sevit, & ipsa audaciâ suâ tuta tam præceps quam impunè peccat. Imò si nobis aliquid adversi accidat volumus cum DEO contendere veluti judicio quasi id non promeruissemus. Greg. in Psal. Pœnitent. 7. n. 142. Qui contra Conditoris flagella murmurat quasi cum eo in judicium intrat. DEI namque accusat judicium qui se æstimat injustè percussus, & quasi cum DEO contendit qui inter flagella se innocentem ostendit. Job 39. Nunquid qui contendit cum DEO tam facile conquiescit? Utique, qui arguit DEUM debet respondere illi &c. Vel certè cum DEO ille in judicium ingreditur, qui cum oraverit, murmurat, si non exaudiatur, quibus dicitur Jer. 2. An vultis mecum judicio contendere? quasi e-

nim judicio contendebant qui dicebant Isai. 58. *Quare jejunavi-*
mus & non aspexisti? humiliamus animas nostras & nescisti? In
 quibus est iste zelus quisuit in hoc latrone? dixit de suis tem-
 poribus Isai. 59. *Non est qui invocet justitiam, non est qui judi-*
cet verè, sed confidunt in nihilum, & loquuntur vanitatem. Con-
ceperunt laborem, & pepererunt iniquitatem. Ova aspidum rupe-
runt, & telas araneae texuerunt. Non est qui invocet justitiam,
 hoc est. Domini habent suos Advocatos, DEUS non habet
 cum tot sint peccata publica, ova aspidum &c. sunt venenata,
 omnes inficiunt alios veneno, contra DEUM, contra Eccle-
 siam. *Telas aranea,* &c. leges in quibus hærent muscæ, vultu-
 res transeunt, cum potius deberent esse retia piscium, in qui-
 bus magni pisces hærent, parvi elabuntur. Agnovit bonus la-
 tro se dignè pati. *Digna factis recepimus.* Humiliavit se, cum
 in cruce pendenti supplicavit, non ausus petere regnum, so-
 lum dixit, *Memento mei, &c.* Ubi hæc modò virtus? V.g. ze-
 lus charitas, viva fides? Disposuit Dominus dare latroni cœ-
 lum, sed noluit dare nisi in illo tantis conspectis virtutibus.
 Hæc est doctrina Origenis in Matth. *Non sic re & facto Chri-*
stus dedit latroni, ut non attenderet ius, magnumq; meritum la-
tronis, multa enim fecit bona ut audiret, mecum hodie eris in para-
diso. Sed aliquis fortè promittet sibi se facturum multa bona
 in sua hora novissima. Sed quis est qui putet hanc horam esse
 ultimam, esto intellectus illius tunc non fuerit per morbum
 turbatus, esto nulla adfuerint externa impedimenta &c.
 quàm difficile est loqui lingvâ quam aliquis non antea didi-
 cit, tam difficile virtutes exercere in quibus se antea non
 exercuit. An non erit servilis timor, si metu mortis ad vir-
 tutes confugiamus? Greg. Past. part. 3. *Qui propterea bona fa-*
cit, quia tormentorum malo metuet, vult non esse quod metuat ut
audenter illicita committat, unde luce clariùs constat, quòd ante
 DEUM

DEUM innocentia amittitur ante cuius oculos desiderio peccatur. Cō.prehendit hæc omnia S. Chrysost. hom. de Cruce & Latrone. Iste latro de ligno mercatur salutem, iste latro furatur cœlestem imperium. Videt in tormentis & tanquam in gloria adoratur: Videt in Cruce & rogatur tanquam in gloria sedentem: videt condemnatum & regem invocatur. O admiranda latronis conversio? Nunquid scripturas non legisti, & ab iniquitate non cessas? nunquid prophetas non audisti, homicidia exerces? nunquid Di vinum non audisti sermonem, quando ad cadem gladium acuebas? &c.

CONCIO L.

Pro Coena Domini. Prima Concio.

Cum dilexisset suos qui erant in mundo, in finem dilexit eos. Joan. 13.

IUSTIT DEUS Ezechielem ut in laterculo describeret Jerusalem, & contra illam erigeret vallum, murum; ordinaret obsidionem. Hoc ipsum facit Christus, qui contra nos bellum suscepit, sed amoris, jam obsidebat beneficiis, & sicut ignita jacula injiciebat, jam se dicebat Pastorem quærentem ovem, jam negotiatorem quærentem margaritam &c. tandem hodie per vim muros rumpit, lavat pedes, se intra corda nostra injicit. *Cum dilexisset suos &c.* in finem, ad supremum devenit, subsistamus in hujus amoris consideratione.

Jam pridem DEUS sub variis se materialibus exhibebat signis, quia homo nihil potest cognoscere nisi quod per aliquem sensum prius percipit. DEUS autem sensu percipi non potest. Ostendit se Moyse in rubo ardenti, non est DEUS ignis, videbatur ignis. Similiter Exod. 20. Cùm daret legem apparebat in igne, nec ipse erat ignis. Exod. 29. Apparebat in arca, nec erat ipse arca, adorabat populus DEUM in arca, non

autem

autem arcam. Apparavit 3 Reg. 8. in nube, natus deinde dedit se videndum ut homo, nec erat Deitas homo. Denique hodie in forma panis, nec est ipse hic panis, imò nullus est ibi panis, sed solum panis videtur propter antiqua accidentia, & vocamus panem quia fuit antea panis, ita Joann. 2. Gustavit Architrictinus aquam vinum factam, quia antea fuit aqua. Matth. 21. Publicani & meretrices præcedunt in regnum Dei, qui antea fuerunt tales etsi modò non sint. Neque si hic esset panis. Paulus 1. Cor. 11. pro sumpto illo à peccatore poenas denuntiaret, nam non solum panem sed & manna sine periculo talis comedebant mali. In pane ergò se in nos mitit, fuerunt illa jacula in cor nostrum, hic vis summa, qualem Alexander Magnus adhibuit, dum oppugnaret Tyrum, & dum machinis variis non proficeret, se in civitatem iniecit. Cant. 1. *Ordinavit in me charitatem.* Alii legunt. *Posuit in ea vexillum charitatis*, sicut victor cum ascensis hostiù vallis erigit vexillum. Quis non amabit, cum ita se videat diligi? Credebam summum fuisse idum amoris cum te Domine ad pedes discipulorum, eos lavando, etiam Judæ, projecisti, aliquid amplius invenisti. O nos indignos hominum nomine si non redamemus! Homo est quid rationem habens, ratio dicitur ut eos amemus qui nos amant, quia & bestię id faciunt. At quis nos amat? DEUS cujus nec conspectu sumus digni, DEUS respectu cujus Princepes maximi nec sunt tanti ut lutum respectu nostri, & ecce hic DEUS qui non eget nostri, pro cujus amore nihil facimus, cum dilexisset suos in finem dilexit eos. Si nos solum auro daret, amaremus, si nos à morbis eriperet, sinos ad principatus eveheret: sed plus est, dat seipsum, dat secum omnia sua. Quid jam dicemus de eo qui clamat. *Non serviam.* Nolo illius leges, non diligam: qui cum Judæis Luc. 20. *Nolumus hunc regnare super nos?* Quid de illo, qui Hebr. 10. *Filium*

Ecc

Dei

DEI conculcaverit, & sanguinem testamenti pollutum duxerit? Si accederet Christus ad lavandos illius pedes, & ipse illum conculcaverit, si in cor ipsius se jacularetur, & ipse pollutum sanguinem ejus duxerit, rejecerit, indignè tractaverit. S. Vinc. Conc. hod. Judas qui indevote & male paratus accepit, aequaliter peccavit male communicando, & Christum prodendo. Facit hoc, qui etsi confessus, non verè constituit vitare deinceps peccata gravia, qui non constituit occasionem illorum vitare proximam, qui non habet animum restituendi illis quibus debet, qui non dimisit ex animo inimicis, &c. *Cum dilexisset suos &c.* Flunt globi ex metallo concavi facti pyrio, granatas seu bombos vocant, qui ubi conceperunt ignem in partes dissiliunt, ita sic cum Domino, accenditur charitate, deponit vestes, accedit aquam dum lavat discipulorum pedes, in cruce deinde dissiliet per tormenta, sed antequam id fiat, quamdiu est integer, deponit se in discipulis, totum me habere, totum me accipite, & ne hujus amoris obliviscantur, dat se in specie cibi & potus sine quibus vivere non possunt. *Fregit, deditq; discipulis.* Quod frangitur non est integrum, paratus sum pro vobis frangi, accipite hunc panem in rei hujus testimonium. Vultis hujus rei magis meminisse, vestri oblivisci non potestis, igitur ut neque mei obliviscamini, miscebo corpus meum corpori vestro, sanguinem meum vestro. Chrysost. hom. 6. ad pop. *Semetipsum nobis miscuit, & corpus suum in nos contempnavit, ut unum quid simus.* Proprium verò amantium esse unum. Quis nolit esse unum Christo? Jam antea unum desiderabat esse nobiscum, cum dixit de discipulis Matth. 28. *Hæc est miter mea, hi sunt Fratres mei.* Lex est amoris maiestatem exuere, exuit hodie dum lavat pedes. Jam præbet sanguinem, sicut aliquando aliqui conjurationem potu sanguinis firmarunt Cypr. de Coena Dom. *Quam præclarus iste calix*

calix, per quem cruci baremus, sanguinem sugimus, & intra ipsa Redemptoris vulnera figimus linguam. Isti actus nos planè jugulavit si non amemus. Sapientia 9. legimus. Sapientia imolavit victimas suas. Christus dedit nobis qui est victima pro nobis, ut nò solum sit unum nobiscum, sed etiam pro nobis sit victima. Tertull. adu. Gnosticos cap. 7. ita legit. Sapientia jugulavit filios suos. Efficimur cum corpore Christi unum, jam monet Chrylost. hom. 24. in 1. Cor. 10. Quando omnium Domini corpus purum & immaculatum videris, dic tecum, propter hoc corpus, non amplius, terra & cinis ego sum. Agnosce tuam dignitatem, cum Christo es unum, sicut cera liquefacta alteri ceræ infusa, ut ait Cyrill. Sed ut Nyssen. in 6. Joan. Qui carnem Christi amat jam non est suæ carnis amicus. Ubi legimus Pl. 110. Escam dedit timentibus se, Heb. legit. Evisceravit se, Viscera charitatis & bonitatis explicuit. Aliqui corticem solum charitatis amicis exponunt, Christus ipsa intima, nec enim potest major esse charitas quàm, non jam sua, sed seipsum donare, ut alter donato amico incommodum suum utatur. Et certè si vellemus Christo uti, quæ non bona per illum obtineremus? si in sua potestate pauper haberet Regem, si in sua venam auri, si arborem vitæ quæ erat in paradiso & comesta pellebat mortem. Certè in primitiva Ecclesia fuit ingens Christianorum in fide fervor sed ad hanc sacram mensam quotidie accedebant. Accedamus ut filii prodigi Luc. 15. sed prius siliquæ porcorum sunt relinquendæ, prius pacis recipiendum osculum, prius stola candida assumenda, prius annulus sumendus, Pater amplexandus, prius denique etsi totus fueris lotus, cum Petro lavandi pedes. De ignotis nobis peccatis sollicitudo habenda non est, nam hic cibus illa consumeret. Alioqui, si nobis consilii peccati gravis non expiati accesserimus, iudicium manducabimds. Audienim serm. de lapsis. Dum indignè su-

mitur, vis inferatur corpori & sanguini, & ore ac manibus in Dominum delinquitur. Audi Ambr. in 10. Hebr. Hoc sacrilegii peccato conculcatur corpus Domini. Audi S. Chrysost. homil. 83. in Matth. Indignaris contra eos qui ipsum crucifixerunt, considera ne tu quoque sis reus corporis & sanguinis Domini. Audi Aug. serm. de Eucharist. Magis peccant qui tradunt Christum peccatoribus membris, quàm qui tradiderunt eum crucifixoribus. Expendens illa verba 1. Cor. 11. Pacianus Episc. Barcinonen. Idè inter vos infirmi, & dormiunt multi. Sic fatur. Intellige hinc quantum sceleris admittat, qui ad altare venit indignus, cui remedio computatur, cum aut morbis laborat, aut morte dissolvitur. Legimus apud S. Cypr. serm. de lapsis, cum unus existens in peccato sumeret Eucharistiam, in cinerem esse versam, alteri versam esse in ignem. Figuræ solum fuerunt hujus Sacramenti placetæ, & ecce in quanto honore. Refert Turrianus de Euch. cap. 30. Judæos in expiatione Jerusalem duas placentas quas sequebantur Sacerdotes Psalmos Davidis canendo inter tubarum clangores, popul⁹ verò laudes & gratias DEO reddebat donec in templum inferrentur. Idipsum est Esdræ c. 12. Statuit duos choros laudantium magnos. Hebr. lectio, duas placentas magnas. Quanto nos cultu rem ipsam in templum pectoris nostri inferre debemus! Glossa in 1. c. Per hanc oblationem significatur oblatio Eucharistia, quæ duo sacrificia, cruentum scilicet in cruce, & incruentum in altari comprehendit.

CONCIO LI.

Pro Coena Domini, Altera Concio.

Cum dilexisset suos, in finem dilexit eos. Joan. 13.

Communiter amorem comparant igni. Rationem dat S. Dionys. Amor habet virtutem transformativam, vellet se in

se in rem amatam transformare, & ideo igni confertur, qui omnia in se vertit. Habet etiam hoc ignis, ut quo est in densiore subiecto, sic ipse vehementior, unde durioris ligni magis urit ignis. Ita, in nobis est amor, velut ignis in stramine, in DEO velut in auro candente, videamus vim illius.

Cum dilexisset suos in finem dilexit eos. Ut ostenderet quanto erga nos arderet amore. Advocavit mortem ut in suorum gratiam moreretur. Abac. 3. Cornua in manibus suis. Omnes per hæc cornua, intelligunt crucis brachia. Sed quomodo hæc in manibus, si manus illis affixæ? sunt in manibus, quia, potestatem habet animam suam ponendi. Sed neque id prius, quam arte mirabili se vivum apud suos deposuerit. Magna hæc sunt, sed scitis quando facta? responderi. I. Cor. II. Dominus Iesus in qua nocte tradebatur accepit panem &c. Botrus Cyprii dilectus meus. Alii legunt, Racemus Cephari seu Camphoris. Camphora ardet in aqua. Quid si adhuc sibi complacet, gloriatur? Isai. 46. Dabo in Sion salutem, & in Jerusalem gloriam meam. Quæ in Jerusalem gloria Christi? mori, ita explicat S. Cyrill. Et ut hanc gloriam faceret sibi apud nos perpetuam instituit Sacramentum sub speciebus panis & vini, ut quoties in manus sumimus panem, toties in mentem veniat Sacramentum, & quoties hoc venit, toties gloria ejus in Jerusalem, hoc est mori. Nam Luc. 22. Hoc facite in meam commemorationem. Sed adhuc amplius facit, nos in se transformat, & ut hoc efficiat, mutat nos in se, & ideo se in cibum vivum, nam nos in nos mortuos cibos vertimus. Joan. 6. Ego sum panis vivus qui de cælo descendi. Et quia horror esset comedere carnem, eam sub panis specie abscondit Joan. 6. Verba quæ ego locutus sum (de hoc pane) Spiritus & vita sunt. Spiritus est qui vivificat, caro autem non prodest. quidquam Spiritualiter verba mea intelligite: sicut in vobis anima vera est & vos vivificat, sine illa se corpus non moveret, &

vobis nihil prodesset; quia tamen vestra anima est spiritus, nullo sensu attingitur, ita ipsum corpus sub specie panis verè erit. Sed nullus sensus illud tanger. Aug. in Pl. 98. *Spiritualiter intelligite quæ locutus sum, non hoc corpus quod videtis manducaturi estis, nec bibituri illum sanguinem quem effusuri sunt qui me crucifigent.* Hoc est ut explicat S. Augustinum S. Th. in 4. dist. 9. q. 2. a. 1. *Non intendit veritatem corporis negare.* S. August. *Sed tantum quod non sub propria specie, sed sub aliena, esset manducandus, non ut bubula caro sed ut Divina quæ in Sacramento occultatur.* Species panis frangimus sed carnem Christi dentes non frangunt, quia ut spiritus ibi est, sicut dum caro nostra vulneratur non vulneratur anima. 2. Cor. II. *Captivantes intellectum in obsequium fidei.* Instituunt hic bellum contra fidem nostri sensus Duce intellectu: Sed sensus veluti gregarii milites occiduntur, Dux eorum intellectus captivetur. Nam videmus, non tangimus Christi corpus, neque a nimam nostram tangimus, & tamen est, non sit pro sensibus intellectus, sed teneatur, captivus sit, Fidei serviat. Christus dixit, *Hoc est corpus meum.* Itaque est corpus, si est corpus vivens, itaque est & anima, licet hoc Christus expressè non dixerit. Si est anima, sub specie panis, etiam sanguis est, neque enim sine sanguine potest esse corpus vivens. Atque ita totus Christus est sub specie panis, & totus sub specie vini, & totum Christum sumit Sacerdos, totum laicus. Hoc corpus nostræ animæ & cibus est & medicina. Utuntur hâc arte Parentes, aliquando infirmatur, infans, ne licinam non reciperet, dant medicinam nutrici, hâc medicina lac imbuitur: lactatur infans & sic medicinam sumit cum lacte. Ita Christus suum corpus sub specie panis abscondit ut medicina sub lacte, & nos sanat Olee 2. Describit animam, quæ lamentatur se fame perire in domo DEI. Et tandem DEUS. *Ego, ego lactabo eam & loquar ad cor ejus.*

LXX. legunt lactabo, *seducam*. Sicut infans seducitur cum in lacte modo dicto sumit medicinam. Cant. *Ordinavit in me charitatem* Hebr. legit. *Erexit in me vexillum amoris*. Dum urbe captâ victor erigit vexillum cives debent arma deponere. Erigit Christus vexillum amoris dum Sacramentum instituit. *Cum dilexisset suos, in finem dilexit eos*. Deponant arma sensus.

Amplius procedit Christus, quia etiam gratias agit, quando facit hæc pro nobis. *Desiderio desideravit* hanc horam, venit hora, gratias agit. Quid nos vicissim huic amoris? mutag nos in se ut ab ipso non possimus dignosci, sicuti si duæ cera liquefactæ secum misceantur ut Cyrill. Alex. lib. 10. in Joan. scripsit. Donat nobis sua merita Alb. M. de offic. Missæ part. 2. cap. 3. *Quando quis dignè communicat, sit particeps bonorum omnium quæ Christus operatus est*. Dat se in pignus futura gloria. Et adhuc gratias agit.

CONC O L I I.

Pro Parasceves Feria Sexta, Prima Concio.

Si non esset hic malefactor non tibi tradissemus eum.

O Rabat. Reg. 15. Saul Samuelem. *Porta queso peccatum meum*. Non portavit Samuel, Christus in se omnium peccata suscepit, & pro illis poenitentiam agit. Homo peccator dum poenitet ad se redit, Christus à se recedit Isai. 53. *Quasi absconditus factus est vultus ejus, & forma ejus ingloria inter filios hominum*. Quærit Aug. in lib. 50. homil. Quid est homo poenitens? & responder. *Iratus sibi*. Quia ut per peccatum à DEO & seipso recesserat, ita per poenitentiam dum se accedit & se turpem videt, non potest non irasci sibi. Christus è contra in poenis placet sibi. Videamus hanc ejus poenitentiam pro nobis.

Obser-

Observatum est quoties DEUS à se dicitur exire, vel quasi foras prodire, jam de mundo malè agi. Mich. 1. *Ecce egredietur Dominus de loco suo, & consumeruntur montes subtus eum, & valles scinduntur sicut cera à facie ignis.* Hieron. in hunc locum. *DEUS de loco suo recedit cum oblitus misericordiae castigat & punit peccatores.* Sicut Pater jam quiescens, excitatus insolentia filiorum, dum se è lecto proripit. Videbat DEUS & audiebat Sodomitarum peccata Gen. 13. Sed quasi dormiebat, sed ubi Gen. 18. Clamor factus magnus. *Descendam & videbo,* utrum clamorem qui venit ad me opere compleverint. Et misit sulfur & ignem in Sodomam. Hic verò abit à te DEUS, & videtur quidpiam horridum nobis imminere sicut si de coelo ignis descenderet, cum dicitur. *Nisi hic malefactor esset.* Sed illi soli hoc malum ingruit Isai. 62. *Propter Sion non tacebo, & propter Jerusalem non quiescam, donec egredietur ut splendor justus ejus. Et Salvator velut lampas accendatur.* Lampas non in malum domus accenditur, dissipat tenebras, recreat oculos, adjuvat labores. Erit tamen hic recessus DEI sive descensus ominosus, scindatur vallis pulcherrima, consumeretur unus mons eminentissimus: lampas nobis serviet sed ipsa consumeretur. Dicitur Isai. 53. *Vidimus eum & non erat ei aspectus.*

Fuit formosissimus Christus. *Speciosus forma præ filiis hominum, diffusa est gratia in labiis tuis.* Viderat, qui hoc dixit, David Jonathan. 2. Reg. 10. *Decorum nimis.* Viderat Absolonem cujus capilli vendebantur ad pondus. Viderat Adoniam cujus desiderabatur aspectus, ambo erant sui filii. *Speciosus præ filiis hominum* Christus, ipse Ethnicus Lentulus ita illum describit ad Tiberium Cæsarem ut aspectu & facie suâ corda raperet omnium. Speciosissimum agnoscunt S. Th. Hieron. Chrysost. Ambr. & ratio est. *Quia perfectissima anima perfectissimum debebatur corpus.* Tam pretiosa gemma vili metallo

non

non debuit includi, Et ecce. *Nisi hic malefactor esset.* Isai. 53. *Posuit in eo Dominus iniquitatem omnium nostrum, langviores nostros ipse tulit, dolores nostros ipse portavit.* vel ut 1. Pet. 2. *Peccata nostra ipse pertulit.* Vel ut horridius Paulus 2. Cor. 5. *Pro nobis factus est peccatum.* Gal. 3. *Pro nobis factus est maledictum.* Totus plagiis concisus, totus livor, & vulnus, &c. Hieron. in Isai. 53. *Quod pro nostris debebamus sceleribus sustinere, ille pro nobis passus.* Ille est victima in quam omnia deponebantur vituperia, quæ debebantur populo, & quanta non debebatur nobis? nobis homicidis, &c. Da aliquando amator suam imaginem amatae, quid si depingatur veluti amore ejus langvens? quid si ipsemet illam depingat? dicetis quod iste nimis amet. Chrysost. hom. 22. ad pop. *Non sic insanus amator dilectam suam amat, ut DEUS animam.* Donat sui imaginem, quomodo illum depinxit Synagoga. *Nisi hic malefactor esset.* Poterat se depingere vel cum Regibus ad suos pedes jacentibus, vel in monte Thabor, vel faciens miracula, vel imperans ventis, vel super aquas ambulans, vel infernum in catena ducens. Non ista pinxit pro eo discipulus quem diligebat, *Nisi hic malefactor esset,* atque, *Non erat illi aspectus.* Hæc est gloria ejus pati pro nobis. Gloria fortium vicisse hostes, leones, urfos. Ezelinus gloriabatur quia unâ die duodecem occidit millia, viginti millia Lucullus, Sylla 24. millia, Michridates Romanorum 70. millia, Noster Redemptor, quia pro millibus millium unâ die poenitentiam agit & tot in vita servat, hoc denotat imago. *Nisi hic malefactor esset.* Numerate quot hic sunt inflicta vulnera. hic nemo potest exaggerare, explicare conati sunt Prophetæ hanc imaginem. *Intraverunt aquæ usq. ad animam meam, veni in altitudinem maris & tempestas demersit me.* Pl. 68. quomodo si ipsa anima vulneribus conficeretur Ps. 41. *Fluctus tui super me transferunt.* Thren. *Inundaverunt aquæ super caput meum, dixi,*
FFF *pervi,*

perii. Et supra omnes Jonas. *Omnes gurgites tui & fluctus tui super me transierunt, circumdederunt me aqua usq; ad animam, abyssus vallavit me, pelagus operuit caput meum.* In aliis hominibus dolores sicut fluvii, fluvii, in Christum confluxerunt ut in mare, & tamen ipse Christus hos dolores vocat baptismum, sive lavacrum. *Baptismo habeo baptisari, & quomodo coarctor donec veniat?* Vocat calicem, *Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum. Calix quem mihi dedit Pater non vis ut bibam illum?* ac si illud mare dolorum non esset nisi poculum unius haustus. Hic, si doleretis videndo Isaacum sub cultro, magis condolete hic; si Paulum decollari, si aliquem Martyrem raptari, plus hic est. Ita à se exiit.

Quid est poenitens? *Iratus sibi.* Ita Publicanus velut iratus sibi, percutiebat pectus. Iram malam bonâ irâ compensat. Describit Job 13. Eliphaz peccatorem. *Tetendit adversus manum suam, cucurrit adversus eum erecto collo, & pingvi cervice armatus est.* Bellum agit contra DEum. Hunc ubi poenitet, vertit hanc contra se iram, inde Pl. 37. *In flagella paratus sum.* Flagellabo me, annue DEUS, nutum expecto. *Et dolor meus in cōspectu meo semper.* Dolor meus, video quæ sum meritis. Ecce De⁹ & prim⁹ hominū, malefactor iratus sibi, in catenis, flagris. Michæ 7. *Irâ Domini, portabo, quia peceavi ei, donec causam meâ iudicet, & faciat iudicium meum, educet me in lucem, videbo iustitiam ej⁹.* Iram Patris pro nobis portat. Iram DEI olim qui portabant, cadid est, poenitentiam agebant, sacco induebantur, cinerem capiti & pani aspergebant, fune cingebant collum, caput & barbâ radebāt in pulvere volutabantur, super cinerē jacebāt, aquam fundebant ex vase & lacrymas ex oculis. Apud Hebræos verò insuper jejunabant, caput intra genua condendo se instar circuli contorquebant, clamoribus DEum invocabant. In primitiva Ecclesia, ut patet ex Concil. Toletano tertio cap. II. Poenitentes diversum gestabant habitum, cinerem capiti aspergebant,

gebant, sordes tuerunt toto corpore, caput detonsum, barba-
 rata. Agat hense Concil. c. 9. refert. Publicè poenitentes initio
 quadragesimæ debebant ante fores templi comparere Episco-
 po, sacco induti, nudis pedibus, vultu dejecto, se proclamantes
 reos. Tum ad Ecclesiam inducebantur, & Psalmi poenitentia-
 les super illos decantabantur, manus super illos imponeban-
 tur, aqua benedicta spargebatur, cilicium capiti imponeba-
 tur, ac demum dicebatur, sicut Adam de paradiso ejectus est,
 ita vos de Ecclesia abjiciemini, atque ita pellebantur de tem-
 plo. Quid noster Dominus de hac poenitentia omisit? imò
 quid non addidit?

Ecce quò res devenit? tradidit se manibus hominum ut
 eum pro peccatis hominum castigarent, & id exsecuti sunt us-
 que ad mortem crudelissimam. Hæc merces laborum tuorum
 Domine quos pro hominibus suscepisti, spinæ, flagella, crux?
 occidimus non sacerdotem, sed summum Pontificem, non
 Regem sed Regem Regum, non Patrem sed DEUM invitavi-
 mus ad nos. *Utinam disrumperes cælas, &c.* Et ecce, *Si hic male-*
factor non esset? Proferte malefacta, mortuos excitavit, ægros
 sanavit, viam cœli aperuit, hæc ejus malefacta. Et tamen, *Nos*
habemus legem & secundum legem debet mori. Secundum quam
 DEUS moritur? Invitavimus ut Absolon fratrem Amon, sed
 ut occideretur. Osculati sumus ut Joab Amalam & in latere,
 pugionem defiximus. *Debet mori.* Mirantur multi quomodo
 Christus tam diu vivere potuerit & non fuerit consumptus do-
 lore, videbat & quidem clarissimè jam à sua conceptione quæ
 passurus erat. *Dolor meus in conspectu meo semper.* Audiebat con-
 tinuò clamores, *si hic malefactor non esset &c.* Audiebat debet mori.
 Ansel. *Quia Deus fuit, omnia quæ pati debuit præscurvit, & clarissi-*
mè, ut Deus. 1. Reg. 2. *Si peccaverit vir in virum, placari ei*
potest Deus, si autem in Dominum peccaverit, quis orabit pro eo?
 Num Angeli? at isti scelus detestantur. *Quis orabit? Ipsemet*

qui à nobis occiditur. O amor! ô corda nostra saxeæ si saltem compariantur & facta à se sceleri non indoleant! *Levi. 23. Offeratis holocaustum expiationis, omnis anima quæ afflicta non fuerit, peribit de populo.* Etiam pro hoc peccato ipse præbet se victimam, & videte qualem.

Certum est, quò est perfectius alicujus corpus, perfectiores etiam sensus, ac præcipuè tactus qui est toto corpore diffusus. Nullius corpus ita perfectum atque Christi, quia, Spiritus S. operâ fabricatum, DEI verò perfectum est opus: & quidem de purissimo Virginis sanguine, itaque percipiebat quæ alii non sentiunt & quidem acerrimè, unde si alteri flagellum grave est, tali corpori gravissimum. Jam verò si tali corpori atrocita inferantur, quis deniq; dolor: *Pl. 53. Fortes quasierunt animam.* Fortes carnifices, fortes spinæ, clavi, &c. *quasierunt*, sicut captâ civitate diligentissimè Rex latens quæritur. *quasierunt animam* in carne, venis, ossibus, per omnia membra. Unde *Isai. 1. A planta pedis ad verticem non est sanitas in eo.* Quo anima nobilior magis intelligit suos contemptus. & ecce. *Vermis non homo abjectio populi, Calumniis obrutus. Si non esset hic malefactor.* Pedibus obrutus ut vermis. *Effusus est ut aqua.* Dum oleum effunditur manet aliquid, dum vinum manet saltem odor. Hic nihil relictum de honore, sanitate &c. *ut aqua.* Nihil mansit. Qui expertus bona, gravius tolerat mala. Expertus Dominus felicitatem cœlestem, quia in terra magis videbat & fruebatur DEO quam ullus sanctus in cœlo. Accessit dignitas; adorabant Reges, Angeli, accessit luminis innocentia hæc omnia dolorem augebant. Insuper poena fuit non circumscripta, cui placuit illudere, conspuere, percutere &c. facit. Traditus fuit Job Satanæ sed circumscripto, hic nulli positi limites. *Hæc est hora & potestas tenebrarum. Tradetur filius hominis in manus peccatorum ad libitum ad voluntatem,*

tem, omnibus, unde omnes in eum, omnis status conspirat. ut Pl. 2. dixerit. *Quare fremuerunt gentes, & populi meditati sunt inania?* Ab omnibus desertus Pl. 141. *Considerabam ad dexteram.* Numerat; nemo adjuvans, nemo protegens, nemo consolator. *Et videbam, & non erat qui cognosceret.* Omni dolo contra Christum usi pl. 93. *Captabant in animam iusti.* Ex mera malitia Matth. 27. *Sciebat enim Pilatus quod per invidiam tradidissent eum.* Provocabat nos Ecclesia ad poenitendum variis modis per quadragesimam. Primâ Dominicâ ad jejunandum exemplo Christi. Secundâ ostenso præmio in transfiguratione. Tertiâ, poenâ atroci peccatoris, quod in eum dæmon, si ille redit ad peccata, cum septem nequioribus redeat. Quartâ. Beneficiis DEI. Sextâ. Aliquibus quæ pro nobis Christus passus. Hodie denique acsi diceret, non profunt vobis exempla, non beneficia &c. saltem videte poenitentem, ante vos, quasi corpus Christi conscissum ante nos projiceret, sanguinem funderet. Hâc istâ patientiâ scissæ sunt portæ, monumenta aperta saltem id vos permoveat. Sed veniamus ad ordinem poenitentiae Christi, & videamus si non veluti sibi iratus illam peregerit.

In primis vendidit nos Adam pro pomo velut ignarus quid valeremus, vendidit hostis, vendidit Judas. Conquire mater sancta nummos, reponere pretium. Vendit quasi rem vilissimam. *Quid mihi dabitis?* quasi diceret, quod vultis dare. O Juda, vende Deo Patri, plus dabit, sed non emet Pater. *Sic DEUS dilexit mundum ut Filium suum unigenitum daret.* Jam venditus vadit trans torrentem Cedron. Hic est torrens 2. Paral. 30. in quem projecta sunt omnia in quibus adolebatur incensum idolis, Hic est torrens 2. Paral. 30. in quem omnem immunditiam quam repperunt in domo Domini iniecerunt. Transi torrentem hunc Domine, in te hæc peccata, ut pro il-

lis luas. Heu quantus pudor erit coram coelo in his comparere! prae pudore sunt quidam mortui, sed mox & tu sanguinem sudabis. Redimes populum captivum & ille te contemnet, videbis quam paucis hæc tua proderit poenitentia! Ingreditur hortum, & ecce nomine Patris accedit Angelus. Vel tu bibe hunc calicem iræ Domini, vel illum effundam in terram. Procidit in terram veluti Mater filium complectendo & pro illo se percutienti exponendo. O si liceret hunc calicem inspicere, vidissemus quisque nostra peccata & poenas illis paratas! Vidit in calice Christus tunc impudicitiam, furta, &c. Projicit se in terram ut abhinc nonnisi eo calcato peccare possis. Tunc veluti epoto calice factus est. *Ecce Adam tanquam unus ex nobis.* Jam Pater incipit percutere, lue quod in te suscepisti. At ille ad nos versus, *Attendite & videte si est dolor, sicut dolor meus*, dolor quem mihi inflixisti. *Cæpit pavere cadere*, sanguinem sudare velut olla igne circumdata ebullit. Procidit in terram velut iratus sibi, velut Publicanus non ausus in coelum attollere oculos, sicut mulier in adulterio deprehensa, pudet illum alienorum scelerum, *Ps. 41. Totâ die verecundia mea contra me est, & confusio faciei meae cooperuit me.* Ruit ante Paternos pedes instar filii prodigi. Orat Patrem ne puniat terram. Parâsti Pater contra terram flagella, in me verte, *Ego in flagella paratus sum.* Quid agis Angele saltem tu consolare, ut es consolatus pueros in fornace Babylonica, ut Daniele in lacu Leonum, ut Eliam in deserto. Sed ecce. Calicem monstrat, confortat ad bibendum. Sed jam *Exurge Domine in requiem tuam.* Illa erit in manibus armorum, quorum jam ignes conspiciuntur, & quidem ductore discipulo. Ad hoc nē in tua schola illum fovisti, ad Apostolatū promovisti? benē est, sed tradit, osculatur ut scorpius, turinx accedunt; ad hæc Dominus. Ego sum non putate me aliquem pictum DEUM. Ego sum qui judico. Ego &c.

Ad

Ad nos verba hæc vertamus cum nos peccatum sollicitat. *Aspicit DEUS & dicit, Ego sum, qui spectro, &c. Tum irruit turba, & impletur, Pl. 21. Circumdederunt me canes multi, tauri pingues petulantes obsederunt me, placari non possunt, invadunt canes ut feram, jactant cornu tauri deinde Pl. 118. Funes peccatorum circumplexi sunt me.*

Ducitur inde ad Judices Annam, & Caiapham fortasse melior causa erit. Sacerdotes hi norunt legem Dei &c. Thren. 3. *Quasi signum ad sagittam posuit me, in quod varii jaculantur certando quis melius tangeret metam. Ibi effusa lingvarum sagittæ, ibi calumniæ, spura. Ibi Thren. 2. Opprobriis saturabitur. Ibi Petrus abnegat. Ibi alapa infligitur. S. Chrysost. Ab illa manu quam fecit, accipit alapam. Quid hic agis Domine? pro vindicativis ago poenitentiam. In domo cujus id fit? in domo Sacerdotis. 3. Reg. 13. Voluit Jeroboam Prophetæ alapam infligere, statim illi manus exaruit. Oza tetigit arcam, & juxta illam mortuus est. Non est dolor sicut dolor meus. Iratus est sibi noster poenitens: prohibet ne quis illum tueatur. Jam ducitur ad forum sæculare, & quidem ad Pilatum. Quærit hic, *quid fecisti?* quære cæcos, claudos, &c. *Quid fecisti?* Cælum, terram, &c. *Quid fecisti?* Veni ut salvem animas, non invideo Regibus in regno temporali. *Meum regnum non est de hoc mundo.* Quid fecisti? ago pro hominibus poenitentiam, & ago velut mihi iratus. Solum peccare non possum, omnia alia feci, Sed quid secutum inde? flagellari jussit. Detrahuntur vestes. *DEUS tu fecit confusionem & reverentiam meam.* Hic vellem contraria, videre & non videre; non videre nuditatem, videre vulnera. Intellecto enim Judæi, quod Pilatus vellet contentus esse flagris Christi, pecuniis corruerunt milites ut flagellando occiderent. O quæ ibi sævitia! Hieron. ait, duos cum virgis; duos cum loris, duos cum catenis ferreis sævisse. O si daretur te Domine tegere. Felicior ille Luc 20. *Qui descendebat**

Simulabat ab Jericho. Eò res deducta ut militum unus timore Pilati motus, reciderit funes quibus Dominus columnæ fuit alligatus, ne moreretur; ut est in Revel. S. Brig. Non permittunt nihilominus vestes resumere Dominum, ut ostendant Judæis milites quid in eo egerint. Et primò cohorti toti, id est 300. vel 555. viris producunt ad spectaculum. Addunt Coronam de spinis ad ludibrium & dolorem, quasi ipse quævisset regnum, subintrârunt caput 72. spinæ, & tunc impletum Cant. 7. *Comæ Capitis Tui sicut purpura Regis juncta canalibus.* Rubebat capilli instar purpuræ, fluebat quasi per canales sanguis. Parum fuit spectaculum militum, sic ostenditur è loco superiore populo, *Ecce homo.* Ad quem iste homo spectat? Ad eremitas, est in spinis, ad Reges est in corona, ad pauperes est nudus, Ad nos? ad nos. *Isai. 52. Attendite ad Abraham,* videte de qua simus excisi petra. *Ecce homo,* nisi hoc additum fuisset, non scivissemus, an esset homo, an frustum concreti sanguinis, an statua quæ signa doloris non edit. *Ecce homo,* vide homo, quam poenitentiam pro te hic agat homo qui nunquam peccavit.

Dum vident adhuc viventem Judæi, clamant, *Crucifige.* Fertur crucis sententia. Tumor S. Leo. *In execrationem Judaici facinoris unam protulerunt elementa omnia sententiam.* Sed ex illa à quatuor Judicibus damnatus, Anna, Caipha, Herode, Pilato. Luc. 23. *Tradidit eum Pilatus voluntati eorum.* Agnum lupis, canibus. Matth. 27. *Tunc susceperunt Jesum & postquam illuserunt ei &c.* Ducunt ad crucifigendum. Sap. *Morte pessimâ condemnemus eum.* Et alibi scriptum. *Maledictus qui pendet in ligno.* damnatus, excommunicatus. S. Leo. *Crucifixi nomen non si cum maledicto memorabatur.* Tu Domine tot liberasti à morte, & ipse damnaris. *Ecce templum DEI profanatur.* 3. Reg. 6. Cum templum extrueretur non audiebatur malleus aut securis, hic utrumque auditur. Moritur Christus, & jam, Thren. 2. *Occidit omne*

dit omne quod pulchrum fuit visu in tabernaculo filia Sion, effudit quasi ignem indignationem suam. Quid hic B. Virgo? 1. Reg. 1. Heli auditâ morte filiorum, & ipse mortuus. Certè Ruth 1. Non vocate me Noëmi. Quid qui amâstis Christum? Inebriavit me absinthio, replevit me amaritudinibus. Thren. 3. Memorabant Judæi quod de ligno Adam peccâset, hujus maledictionem dicebant redundare in eum qui pendet in ligno. Pendet noster Dominus, pendet poenitens iratus sibi.

Lex fuit Num. 25. Ut homicida ad mortem summi Sacerdotis maneret in civitate refugii. Ecce moritur hic Sacerdos illum occidimus, curramus, deprecemur. Simul cogitemus quid agamus peccatores dum peccamus, si ille tantam pro nobis egit poenitentiam.

CONCIO LIII.

Pro Feria 6. in Parasceve, Secunda Concio.

Crucifixerunt eum.

Ecce prodit novus Adam sed ut in primo omnes peccârunt, ita in hoc omnes redimûtur: ex illo omne gen⁹ hominû ad miseriam procescit, ex hoc omnes Sancti ad beatitudinem: ille pugnavit contra Deum in ligno, iste placavit Deum in ligno: ex latere illius dormientis prodiit Eva, ex latere hujus mortui transfixo procescit Ecclesia: ille postquam peccavit profugit ad ficum, iste postquam nostra in se recepit peccata, ivit in hortum olivarum; illo peccante Cherub. cum gladio comparuit, isto orante Angelus cum calice: ille inductus in paradysum, hic in Ierusalem. Ecce novus Abel cujus sanguis non jam clamat vindictam, sed gratiam. Abel à fratribus occiditur. Offert sacrificium DEO placens. Ecce Samson qui duas columnas, duo ligna crucis apprehendit ut hostes deleat: qui &

Ggg

leonis

leonis infernalis faucib⁹ me extrahit: qui caudas colligat vulpiū id est, Phariseorum fraudes: cui velantur oculi atq; cæco. Ecce Isaac defert ligna holocausti: Ecce Moyses exultat in deserto serpentē: apparet illi Deus in rubo accenso furoris Judaici: educit populum per mare rubrum sui sagvinis: pugnante Josue cum Amalec extendit manus: moritur jubente Deo. Ecce Noë qui facit quiescere Parentes suos à laboribus: cujus sacrificium DEUS odoratur: qui in ligno genus humanum salvat: qui columbam emittit. Ecce Job qui c. 16. dicit. *Concidit me vulnere super vulnus.* Qui dicit, *abstulit diadema de capite meo.* In quo verificatum cap. 19. *Venerunt super me latrones & obsederunt me in gyro.* Cujus halitum exhorruit uxor scilicet Synagoga, qui orat: *Fiat voluntas tua. Si bona suscepimus de manu DEI cur non mala?* In Job fuit data potestas dæmoni, hic dedit in se potestatem. *Hac est hora vestra & potestas tenebrarum.* Iste Job projectus in sterquilinum. Iste, cui est insultatum. Ecce Jonas in profundum abjectus. Iste supra quem fors cecidit & Barabbas dimittitur. Ecce David qui vincit Goliathum, qui ut stultus à Rege Achis, scilicet Herode rejectus, à quo profugit Achitophel, nempe Judas quando contra illum insurrexit filius qui princeps latronum. Ecce Joseph, qui reliquit pallium suum in manu adulteræ, scilicet corpus in manu synagogæ, qui venditus à Fratribus, qui calumnias passus, qui à manipulis adoratus, cujus virgæ fastigium adoramus, qui non ultus injuriam &c. Sed quid tandem secutum? *Crucifixerunt eum.* Quis ad hoc apparatus tam à parte illius quam inimicorum, videamus.

Apparat se ipse Christus cum ea lætitia quā vix unquam hæctenus usus. Canit enim. *Hymno dicto exierunt*, seu ut Græcus legit, *cum cecinissent Hymnum DEO.* Juvencus Poëta, *Exit cantato*

cantato sanctis concentibus hymno. Ita progressus ad torrentem Cedron. Observat Hieron. in Micheæ i. quoties DEUS dicitur in scriptura egredi, toties aliquod malum portendi. Ita enim Mich. i. c. *Egredietur Dominus de loco suo, & calcabit super excelsa terra, & consummentur montes subtus eum, & valles scinduntur sicut cera à facie ignis.* Timeo Domine ne de tuo egressu sit hoc dictum. Conculcabunt te, consumment te, omnes tuas perfectiones proferent ut montes, corpus innocens ut vallis aratro scindetur. Ps. 21. *Factum est cor meum tanquam cera liquefscens in medio ventris mei.* Ipse torrens Cedron Jer. 31. *Vallis cadaverum & cineris regio mortis, & portæ equorum vicina.* Frater Joannis Ducis populi primus hunc torrentem transiit, & reulit vulnera i. Machab. 16. In hoc torrente Afa 3. Reg. 15. Priapi simulachrum exustum merfit: in hoc Josias 4. Reg. 23. vasa Baal, in cinerem exusta sparfit. In hoc Ezechias i. Paralip. 30. Altaria idolorum disjecit. Hunc David 2. Reg. 15. ut evaderet Abfalonem, nudipes, plorans, capite operto, transiit. Et hunc Domine transgrederis, & quidem hymno dicto! Judas Machabæus i. Mach. 16. Hunc torrentem transivit, & secutus eum exercitus, & te sequetur exercitus, sed latronum & dolorum. Jam Dominus hunc ingreditur & facit apparatus orationis, sequamur, nostra res agitur sed nostræ orationis potest esse imago illud animal quod Daniel cap. 7. vidit, nimirum leænam alatam grandem de mari ascendere, incipimus ut leæne alatae. Sed mox *avulsa sunt ale ejus, & sublata est de terra, & super pedes quasi homo stetit.* Videamus exemplar orandi, procidit in faciem, per tres horas oravit, & quidē *non mea sed tua fiat voluntas* Et factus in agonia, hoc est lucta; ut Lyrano, hugo &c. quæ lucta? si fili? raperetur à lupo, inclamaretq; opem Patris, & Pater, non defendam, opus est ut patiaris. Quæ lucta? Jonæ 2. Vide supra Jonam cadere, sortem & jam eum

in pelag^o dejici. ergo abjectus sum à conspectu oculorum tuorum, circumdabunt me aquæ usq^{ue} ad animam. pelagus operiet caput meum, ad montium extrema descendam. Sed quid hoc? Angelus confortat & Christus sanguinem fudat, antequam veniat tortor ipse, effundit sanguinem. Refert Bosquier de Passione Domini in hoc loco in quo sudavit, enatas fuisse plantas, in quarum foliis legebatur. *O mors quam amara est memoria tui?* S. Tho. 3 p. q. 12. a. 4. scribit hunc sudorem ab Angelo abstersum. Hujus aquæ Angelicæ memor esto homo dum sudas in angustiis. Peccata nostra hunc sanguinem elicuerunt. Hæc sunt ille serpens Africanus qui dum hominem mordet, non desinit homo sudare sanguinem donec moriatur. Sentit Judam adventare, hic noster unicornis, sudat veluti præsentente veneno. S. Hilar. de Angelo confortante, *Consolabatur eum admiram fortitudinem Domini sui.* Sed quæ hæc fortitudo? Greg. Nazianz. *Mirabili fortitudine prædonum satellitum violentiam antevertit.* Dum ultro fundit sanguinem, dum dicit *Ego sum.* Pater coelestis vide quid agatur cum Filio tuo. Hic apparatus Christi ad crucem, videamus quis crucifigentium fuerit.

Incipit hunc apparatus Iscarioth, & accepto milite, ut Cyrill. l. 2. in Joann. cap. 32. dum se adhuc in coenaculo sperat reperturum Dominum, à qua è cæna digressus fuerat, perscrutatur; nec ibi eo reperto vadit in montem Olivarum, in quo sciebat solere Dominum orare. Militibus fuerunt adjuncti Principes Sacerdotum, magistratus templi, ut patet ex Luc. 22. Major verò pars Sacerdotum apud Caipham expectabat. Caiphas idem est quod investigator sive venator, ita Rabanus Psalmus 21. quem in cruce Christus recitavit, inscribitur pro cerva matutina, sive pro cerva auroræ. Venatus hanc cervam Caiphas, immisit canes, Iscarioth ab osculo invasionem incipit. Glossa in 26. Matth. Apostoli cæteri qui manserant in villa

Gethse-

Gethsemani audito tumultu cucurrerunt in hortum, & in cli-
vo latuerunt ut viderent rei exitum, qui deinde etiam fugerunt.
Ligatur interim Dominus. Quid agitis Angeli? processerat
Num. 22. Balaam ut malediceret populum, & cohibuistis! Ar-
cam irreverenter tetigit Oza Sacerdos 2. Reg. 6. Et punivistis!
hic filetis. Non jam hic Josephus ligatur, non arca DEI capi-
tur à Philistæis, sed & Joseph evasit, & arca reducta cum ho-
nore 1. Reg. 6. Videt S. Francisca vitæ lib. 3. c. 10. Christum
in cœlo de cujus vulneribus catena in terram descendebat.
Hæc nos in cœlum trahit quâ ligatur.

Alter apparatus contumeliarum, adductus ad Caipham
examinatus, alapâ cæditur. Licet servulo in Christum præ-
sente Caiphâ quod non liceret in vilissimum reum. Conde-
mnatur ab omnibus. *Reus est mortis.* Tum verò omnibus con-
tumeliis data est licentia, conspuitur, velantur oculi, verbera-
tur. Petrus negat, tota nox in blasphemis consumitur, & ma-
nè ad Pilatum remittitur. Hic advertit innocentiam, & pri-
mò velut robusta navis sustinet fluctus, tandem succumbit.
Remittit ad Herodem, non successit artificium. *Tunc ergò ap-
prehendit Pilatus Jesum.* Unde istud ergò, ex quibus præmissis
infertur hæc apprehensio? Constituit apud se. Dandum esse
aliquid populo ne oriatur seditio, Christum non quidem occi-
di posse, sed tamen in gratiam populi affligendum. *Ergo ap-
prehendit Jesum* & flagellavit. Sed cur dicitur ipse flagellasse
cùm id per milites fecerit, & non dicitur ipse crucifixisse! Quia
propria illi? fuit inventio flagellare, Judæorum verò fuit cruci-
figere, ideò dicitur. *Crucifixerunt eum.* Ait Pilatus, *emendatum
dimittam eum.* Tunc impie Judex Sanctissimum emendabis?
Flagellatur; cadit densa pluvia in vellus Gedeonis. Sed ipsâ
manu suâ prior ad hoc vestes deponit, & manus columnæ ap-
plicat, ut S. Birgittæ revel. lib. 1. cap. 10. Ligantur illæ manus,
Ggg 3 volat

volat fama, Prophetam illum magnum ad virgas damnatum, concurritur undique & fortasse non defuerunt qui dicerent, grande aliquod malum imminere quia propheta se nudat vestibus. Fortasse non defuit, qui illud repeteret Deut. 32. *Hecine reddis D. DEO popule stulte?* Vidit Pater Luc. 15. Prodigum ad se malè vestitum venientem statim proferri jubet stolam. Nemo hic est qui tegat. Exuit se Jonathas ob amorem David veste, sed non omni, 2. Reg. 1. exuit se Christus omni. S. Birg. lib. 4. cap. 70. Ita ad columnam cum impetu projectus ut concussio capite dentes colliderentur, & ad collum ac maxillam ita percussus ut sonus audiretur. Addit Laur. Justin. de agonia cap. 14. & scapulas, & ventrem, & crura flagellis fuisse concisa.

Fuerunt contumeliæ in domo Sacerdotum cum dolore; utrumque in flagellatione auctum, sed in spinea corona super-auctum. Sic coronatum producit Judex populo, neq; illum flectit. Dat optionem ut eligant, Christum vel Barabbam, eligunt Judæi sceleratum, Beda in 18. Joan. *Reliquerunt Salvatorē & petierunt latronem, idē usq; hodie diabolus sua latrocinia exercet in ipsos.* Rupertus in 5. Micheæ. *Vastaberis filia latronis, elegisti magis Barabbam quàm JESUM.* O Sara, surge è tumulo vide quomodo cum Isaac, hoc est JESU, ludat Ismaël; excita Abrahamum, & ambo in montem Moria venite, videbitis arietem dimitti, Isaacum occidi. Sed & nos audiamus Orig. in 27. Matt. *Qui malè agit ei solutus est Barabbas, & Christus vincetus.* Denique traditur Judæis, Margarita porcis conculcanda. Interim præco in celebrioribus locis urbis proclamat, hic enim erat mos ut scribit Gretser de Passione. *JESUM Nazarenum damnatum esse ad crucem.* Concurritur ad spectaculum. 1. Mach. 2. *Sancta in manu extraneorum facta sunt, templum ejus sicut homo ignobilis, vasa gloriæ ejus captiva abducta sunt.* Quid deinde, factum? *Crucifixerunt eum.* Quem cum? Illum qui est Noë futuri

futuri sæculi, qui Isaac cœlestis Patris, qui Samson invictus. Crucifixerunt eum, itaque nudatus ut Noë, ut Isaac positus in ligno, alligatus funibus ut Samson. Manus & pedes ad clavorum loca perveniant ita tenduntur, ut dixerit Psaltes, *Diminueraverunt omnia ossa mea.* Ex quo secutus dolor atrocior quàm antea fuerit in tota passione, ut revelatum S. Birg. lib. 1. c. 10. venæ ac nervi illâ distensione sunt rupti, Manus altera prius ut gravior esset dolor cruci affixa erat. Eckius de pass. c. 5. Erecta est crux, non amplius inundabant peccata. Scribit Bzovius in anno 821. quod fluvius Onoprictes fuisset cum magno damno solitus exundare, infixit crucem in ripa S. Theodorus Studita, & non ultra illam procescit aqua. Provolemus in amplexum crucifixi, vel si id non possumus, abscondamus saltem nos in eo petræ foramine in quod crux est immissa. A lateribus agni, sunt etiam crucifixi lupi, ut loquitur S. Chrysost. hom. de Parasce, quorum unum mutavit in ovem. Duo sunt ursi Elisæi 4. Reg. 2. Quorum unus pugnat contra alium pro Domino. Duo cophini ficuum Jer. 24. Quorum unus valde bonas ficus, alter malas continet.

Mos erat apud Romanos, ut Reis causa poenæ apponeretur, apposuit eam Domino Pilatus, sed cur non etiam latronibus? Quia in eo titulo voluit ostendere se justè Christum damnâsse, & ut simul Judæis exprobraret. Quod per invidiam tadidissent. Ita Chrysost. homil. 84. in Joann. & idè non scripsit, *affectator Regni*, sed, *Rex Judæorum* nec mutare voluit. Tum miles in gratiam Judæorum, ut scribit Theophilus Patriarcha Antiochenus latus Christi lancea invadit, ita ut Birg. lib. 7. c. 15. partem utramque corporis pertranferit. Jam cum S. Leone ferm. 13. de Passione. *Contremiscat in Redemptoris suisupplicio terrena substantia; rumpantur infidelium mentium petra, & qui mortalitatis gravantur sepulchris discussâ obstaculorum mole profiliant.* Appareant in civitate san-

te sancta, in Ecclesia, futuræ resurrectionis initia. Terra rupta est, terram iniquè collectam dissipa per eleemosynas. Monumenta aperta sunt, os nostrum sit patens sepulchrum, in confessione, cadavera projice in aures Sacerdotis. Greg. lib. 3. Dial. 31. *Cecidit granum frumenti & surrexerunt Sanctorum grana & manipuli* Assurge Christo ut manipulus, mutet se Christi mors in melius, quæ universitatem mutavit in stuporem.

C O N C I O LIV.

Pro Parasceves Feriâ Sexta Tertia Concio.

Adduxerunt eum ad Caipham, adduxerunt ad Pilatum &c.

O Amor, O dolor quid agitis? Moritur JESUS, quis in culpa, amor an dolor? Si amor, *Attendite & videte si est dolor, sicut dolor meus.* Si dolor, *Quid sunt plagæ istæ in manibus tuis? his plagatus sum in domo eorum qui dilexerunt me.* Dolor spinas imposuit sed spinis sagittarum cuspides miscuit amor. Dolor flagellavit, sed amor chordam sui arcus inter flagra apposuit. Dolor in horto ligavit, sed amor tradidit. O severus amor, ô durus dolor! Amor accendit lucernas ad hortum, detracto ex suis oculis velo Christi oculos velavit. Amor ut ipse nudus est denudavit Dominum, cor operuit, caput morientis ut nos in suo pectore oscularetur inclinavit, affixit pedes Cruci ne à nobis amplius abeat: manus perfodit ne retineat quod nobis non det. Deduxit ad inferos, ut mortui suam felicitatem futuram conspiciant. Sed etiam dolor in his non defuit &c. Quid fecistis amor & dolor cum meo Domino? Amoris æstu os arefcit, ut sitim profiteatur; triumphat amor, triumphat dolor, uterque cor nostrum configat. Non

pro

pro nobis dolet? *Attritus est propter scelera nostra.* Traditus per osculum amoris. Patiatur amor qui hoc ausus, paciatur dolor. Dolor per amorem puniatur & è contrà. Sed hæc causa non uno tribunali capi potest. Omnes concurrant, omnes clament *Crucifige.* O JESU sic tibi solvitur!

Sed quid video? in ipso ad tribunalia accessu, non fit citatio, sed venditio. *Quid vultis mihi dare ut eum vobis tradam?* Hæc iné justitia? emit Judex ut habeat quem puniat. Data venditori decima furti quod destinaverat dum Magdalenzæ unguentum trecentis denariis æstimavit. O stulte mercator cantillo tibi emis infernum? Carueruntné DEO quibus illum vendis? sed postquam emerint, habebuntné? Jam non tuus es sed venditus JESU. Et ita facit ut venditus, distribuit quæ haberet. Eamus ad triclinium, sed opus aquâ, ne amoris nos vis exurat, quo Agnus innocens uritur. *Occurret vobis homo lagenam aque bajulans.* Uritur, neque sustinet vestes, *depositis vestimentis.* Ad ulteriora inflammatur. *Sic autem comedetis Agnum, stantes, præincti.* Projicit se ad pedes Judæ. Bonav. *Factus est non solum servus servorum DEI, sed servus servorum diaboli.* Scimus quis & cui lavet, & superbimus! Lavat vobis discipuli pedes, sed lotis meliùs fugietis. Imponit tamen ille pedibus vestris manus suas ut compedes aureos. Digni per hoc fiunt pedes Apostolorum, ut ad eos omnia sua bona projiciant Christiani Act. 4. Ego præeo ait Christus exemplo, omnia in manibus meis posuit, hæc prior ad pedes pono. Ablutis pedibus, procedit ad se dandum, & *quia sui eum non receperunt,* scit sine pane illos esse non posse, sub panis speciebus se recondit, ut moriturus remaneat in illis. *Hymno dicto* abijt in hortum velut accinens hostibus ut se alacriores invadant. Discipulos cribrat Sathanas, illi dormiunt. Procidit ante Patrem qui parat calicem furoris effundere in terram. Ille Patri, in me con-

verte iras tuas, non transibit in terram iræ tua nisi per me. Interim si fieri potest transeat à me calix iste, verum tamen &c. Sed quàm amarus calix! solum eo viso sudat sanguinem Dominus. O quid de nobis fiet quando in nos fundetur? sed Christus, Funde interim in me Pater; Ego in flagella paratus sum, & dolor meus in conspectu meo semper. Ita Fili? Bibe & tu calicem confusionis. Suscipit Filius. Torcular calcavi solus & non est vir de gentibus mecum. Fortè & modò idem fit, fortè pro nobis in coelo orat solus, non est qui jungat illi suas orationes, solus orat in templo. Et hic videte pondus peccati, cœlum portabat Christus, postquam in se recepit peccata procidit. *Iniquitates supergressæ sunt caput meum, & sicut onus grave gravata sunt super me.* Zacharias peccatum vocat, talentum plumbi. Cœlum est robustissimum. *Fabricatus est celos tanquam ære solidissimos,* tamè unicum Angelorum peccatum sustinere non potuerunt. Impone mihi pater peccata. *Ut jumentum factus sum apud te,* scio, sub hoc fasce cadam, sed tamen illum deferam ad montem Calvariæ. Tamen Pater es, Cur ita mecum durè agis? abscondit faciem, ne Pater visâ illâ misereatur. Non desistunt peccata, augere onus. *Supra dorsum meum fabricaverunt.* Jam ita illum presserunt ut de quolibet membro fluat sanguis. Quantus ardor pro nobis moriendi, cum non expectat occarnifice prorumpat ultrò sanguis? sed mi Domine, non propera, propè est tempus quo amor & dolor ad ultimam ex te guttulam elicient.

Posuit DEUS Adamum in paradiso ut operaretur illum. In pomum incidit noxium. *Patres comederunt uvam acerbam & dentes filiorum obstupuerunt.* Novus hortulanus spargit salubrem liquorem in terram, ut Adam non jam in suo sudore, sed in sanguine hujus, vescatur pane suo. Dum Christus se tradidit amanti dum illum Pater adjudicat Dolori: dum se Filius exuit potestate defendendi. *Hæc est hora vestra & potestas tenebra-*

nebrarum. Discipuli dormiunt. Ita Domine tibi afflicto condolent, ut oculi eorum somno graventur. Tu sanguine manas, illi &c. Sed cum sis ab illis *avulsus ad jactum lapidis*, quid mirum? quis sine te vigilabit? Sed tu es Pastor, tibi vigilia incumbit, oves quiescant: si lupo interea voluerit aliquam rapere, offeres animam tuam pro illa. Sed ut tua causa etiam in aliis tribunalibus judicetur, citat te Judas osculo. *Ave Rabbi.* Si Rabbi, si magister, hæcine te docuit? *Amice ad quid venisti?* ille responderet, ac si diceret. Non fraudes sed amorem te docui, videbis hoc in opere quod dixi, Malcho restitui aurem. Hic jam miror deesse verbo Christi effectum. Dixit *Fiat lux*, & facta est lux. Benedixit panes & multiplicati sunt &c. Vocat amicum & non fit amicus. Ita favet nostræ libertati, ut nihil circa nos nisi nobis consentientibus agat. Sed mi Domine, cur eum vocas amicum, utique est Sathanas? In mortali peccato recepit Judas Eucharistiam. Ita hoc grave Christo fuit ut sanguinem sudaverit. Et *cepit pavere, tædere, & mæstus esse.* Mæror est de præsentī, quod malum præsens? non aliud. *Post buccellam intravit Sathanas in Judam.* Amicum vocat, quia osculatur ore Judas per quod Christus intravit. *Amice ad quid venisti?* quò devenisti? & spontè ad hoc venisti. Non erunt tibi solatio tui denarii, cōsidera, cōsidera! Ego vado pro te immolari, age poenitentiam modò. Lapis citiùs moveretur. Hoc & nos tæpiùs nobiscum. *Ad quid venisti?* Osculatus Judam Dominus ut ab eo reciperet Spiritum S. Quem insufflaverat. Sed Domine, oportebit tuum os ablui felle & aceto, quia os attingit Judæ. Sed & anima Judæ non audebit per os à Domino attactum exire. Crepabit medius. Jam Domine ad tribunal traheris, Adsit aliquis qui testetur pro te. *Relicto illo fugerunt omnes.* Ita fit. Omnia postquam servi acceperunt à Domino, deserunt. A pisce didicerunt piscatores

non sequi hamum si in eo desit esca. Tuum calicem Christe, inter omnes divisisti, datum tibi à Patre solus vis bibere. Petrus mittit manum ad gladium, sistas. Non debet hic hortus alio sanguine aspergi quàm Christi. Reddatur auris Malcho ut possit audire Spiritum S. in specie lingvæ venturum. Venerunt Sacerdotes cum militibus ad hortum, nunquid victimam quærunt? *Ego sum. Quem osculatus fuero ipse est.* His verbis omnes calumnias Judæorum complexus est Judas. Ipse est qui prohibet dare censum Cæsari, qui in Beelzebub &c. *Tenete eum caute?* Non miscete colloquium, ne vos seducat. Prohibete loqui ne concitet turbas &c. *Injecerunt itaq; manus in IESUM, & ligaverunt eum,* & eo vehementiùs, quia paulò antè voce illius prostrati. Qui funes? Ps. 118. *Funes peccatorum circumplexi sunt me.* Thren. 4. *Spiritus oris nostri captus est in peccatis nostris.* Noctuid factum scelus, quia sol illud spectare non potuisset. O spectaculum Agnus inter tot lupos Ps. 21. *Aperuerunt super me os suum sicut leo rugiens & rapiens.* Job 31. *Et dixerunt viri tabernaculi mei, quis det de carnibus ejus ut satiemur?* Quæ ibi comminationes, quæ blasphemix? Sanctus ligatur, æquitas conculcatur &c. Audite eum cum Job 17. *Non peccavi & in amaritudinibus moratur anima mea.* Capta est Arca, & non luget Israël. Captus Pater, Captus DEUS. Lugete Angeli; O dolor, ô amor quanta facitis!

Jam expectant in confesso Judices ut damnent innocentem. Vigilant qui sanguinem sitiunt. Sistitur ante Caipham, ejus anni summum Sacerdotem, quidum nihil in eo reperit, sua in eo damnat scelera. Ad quid deducet amor & dolor in hoc judicio Christum? Ad hoc ut sileat. Adjurabit Caiphas nomine DEI, sed os respondentis Christi pugno occludet miles. *Expedi ut unus moriatur:* sed est innocens. Constat quòd falsa contra illum afferantur. Sed quò, ait Caiphas,

phas, nostri reditus? si ille vivet nos contemnemur. *Expedi.* Sit sanctus, moriatur. Scimus ex miraculis & scripturis quæ in illum & non in alium cadunt, quod sit Messias, adiurabo ut id ipse fateatur. Ob reverentiam DEI fatebitur, & habebimus causam mortis. Et ita evenit *Tu dixisti.* Tu Caipha agnoscis, quis sim, Tui Sacerdotes remiserunt Magos ad quærendum me in Bethleem. *Expedi.* Ratio status requirit. O status quod devenies? *Lapis supra lapidem non remanebit* In DEO subsistunt non in arte humana regna. *Nisi Dominus custodierit civitatem,* Ipse Caiphas hoc prophetat, dum sua vestimenta lacerat, quod peribit status qui talibus consiliis agitur. Sed qualis Collator talis Sacerdos. Contulit Caiphae Sacerdotium Herodes. Hoc meum aget negotium, &c. Sequitur Petrus, fortè attestabitur. *Hic est Filius DEI vivi.* Sed vix aulam ingressus, mentiri didicit. *Nescio hominem.* Sed certè non novit. Si nòsset non negasset, sicine Petre? novistine eum quid dixit. *Præquam gal-lus cantet ter me negabis?* Non nosti, sed neque te nosti. Vocem ancillæ modò times: nonne tu es ille qui in horto cohortem gladio invasisti? Non es discipulus ejus, ille ad publicanos, pauperes, &c. ibat spontè, ad aulam nonnisi funibus tractus, ad quam tu spontè ivisti. Nec unde sis, meministi; Galilæum te negas *Sequebatur à longè!* Qui secutus à longè devenit ad hoc ut etiam negaret. Ubi illa? *Etiamsi me oportuerit mori tecum* &c. Sed Petrus in corde non negavit exauditus enim sine dubio Christus Luc. 22. *Ego rogavi pro te Petre ut non deficiat fides tua.* Etiam verbis Christum negare, causam ejus deserere magnum crimen est. Sequamur Christum ad alium Sacerdotem, ad Annam. Sed hic veluti famens lupo visâ ove, non causam, sed ut plùs hauriat sanguinis quærit: *Interrogabat de discipulis.* Videte malitiam hujus non Sacerdotis sed idoli, interrogavit de doctrina, ita nesciebat quid

in templo ejus agebatur, siquidem Christus *in templo erat palam docens*. Jam ab uno damnatus Christus ex ratione statûs: ab hoc alio cur damnetur? neque causa apparet alia, nisi quia Judex nesciebat quid ageretur. Jam noctu Judices dant se quieti, fortè melior erit conditio rei ubi edormiverint. Sed non interim quies Reo conceditur, non quiescit amor, non quiescet dolor. Accipiunt Christum milites & velant oculos, ut ostendant se ita agere, atq; si DEUS non spectet. Fortè etiam veriti ne quem illorum suo intuitu ad pœnitentiam adduceret, sicut adduxit Petrum quando *respexit*, sed quid agunt? Nonne hæc est illa facies, quâ exhilarabantur afflicti, & dicebant. *Eamus ad Filium Mariæ*. Sed, *nunc est potestas tenebrarum*. Oportet tegere hæc duo lumina oculorum. Excæcati irâ non possunt alienos ferre oculos. *Prophetisa quis est qui re percutit*. Nec vult Dominus scire suos percussores, oculos sibi velari patitur ut illis ignoscat. Venit manè, ad tertium tribunal causa deveniet, sed in pseudopolitia coepit, in eadem finietur, & itur contra rerum ordinem. Emerunt Agnum Sacerdotes ad immolandum, ducunt ad Ethnicum ut ipse immolet, jam potestatem suam deponunt, & suum perire Sacerdotium reipsâ fatentur. Quam tamen causam afferunt Pilato? primam Caiphas, *invenimus hunc gentem nostram subvertentem*. Sequitur illum populus. Adducunt testes, qui nec audierunt, nec viderunt, modò sint, & tot sint, Pondus habebit causa, si tot jurati testentur. Alia ratio Annæ, *Dixit se Filium DEI esse*. Sed probeatur non esse. Si agitur de eo, an sit Filius DEI, cur stulti in hoc recurritis ad Ethnicum, qui Deos suos credit habere Filios, Nepotes &c.? An ille id putabit impossibile? Sed quidquid ille fecerit. Superest nobis ajunt Judæi unum contra Pilatum argumentum. Timet offensam Cæsaris, propter hoc siue Reum, siue innocentem occidet. *Nonne*

ris ami-

ris amicus Cæsaris. Compassus Christus tot Judicium interitui, commemoravit Judicium extremum. *A modò videbitis Filium hominis sedentem à dextris virtutis DEI, & venientem in nubibus cæli.*

Quid agit Pilatus? videt quòd *per invidiam tradiderunt eum.* Videbat populi mutabilitatem, antè aliquot dies clamabant. *Osanna Filio David,* modò occidi petunt. Fiet, si occidero, clament, Prophetam nostrum occidisti. Orietur tumultus, offensam incurram Cæsaris: Sic ergo agendum. Offensus est mihi Herodes, est hic præsens: Reus est Galilæus, quæ terra subest Herodi. Simulabo me hoc tribuere Herodis honori, si hominem illi subditum ad eum remiserò. Et quidquid ille circa Reum agerit, incurret invidiam, & sic me etiam de illo vindicabo. *Erant enim inimici.* Interim cogitatur cum quo furore insistunt Pilato Judæi ne moras trahat. Ubi estis urfi qui contumeliam Elisæi vindicâstis? Quærit Pilatus. *Quam accusationem affertis adversus hominem hunc?* &c. Sed & vos o Christiani quare illum ob peccatum mortale tam facile deseritis? Clamant Judæi. *Si non esset hic malefactor,* &c. hiccine juris processus? &c. Sufficit quòd adduxerimus. Occide. Sed quare occidam? nos scimus, nos volumus. Nescis, quòd nos qui eum adduximus, sumus summi Sacerdotes? Sed quid hoc ad causam, plurimum apud timidum Judicem. Sed monstrate in quo sit malefactor. Quas leges violavit, utiq; infans circumcissus, mater purificata. &c. *Si non esset hic malefactor,* &c. An non pacificus? an Malchum in horto non sanavit, non cohibuit Petri gladium &c.? Malefactor scilicet qui cæcos & claudos sanavit? &c.

Ducitur ad quartum tribunal Christus ad Herodem, obmutuit Agnus coram lupo, expectat miraculum Herodes, majus habere non potest quàm quòd DEI Verbum obmute-

seat. Ir-

scat. Irridetur. Regeste irridebunt semel Christe, tu illos per æternum. Habac. 2. *Et Reges seu tyranni ridiculi ejus erunt.* Irridet miles Herodis Christum, quia Regis exemplum sequuntur omnes. *Herodes & Pilatus facti sunt amici.* Acceptat Herodes Pilati humanitatem, sed tanquam Hospes Patrifamilias remittit jurisdictionem. Incidit pseudopoliticus Pilatus in similem. *Facti sunt amici.* Similitudo morum conciliat amicitiam. Redit jam ad quintum tribunal Christus, ad Pilatum. Sed quomodo iste potest judicare, qui neque scit quid sit veritas: sed neque scire cupit. Nam postquam de ea, quid sit quæsit: non expectato responso statim exivit. Pseudopolitici dicunt se velle scire quid sit veritas, nunquam quid sit volunt discere. Quid Pilatus? *Accipite eum vos, & juxta legem vestram judicate.* At illi quid? non quod illis Pilatus permittebat, judicate: sed quod illi intendebant. *Nobis non licet occidere quengquam.* O Pilate, nunc loquere. Hora est hæc quâ te tibi lucrari poteris. *Nullam causam invenio, emendatum dimittam.* Quis ista combinet? Incidisti Christe in latrones, in ipso tribunali vestibis spoliaris, imò plusquam latrones. Auditis flagella, videtis sangvinem? Columnam apprehendit Samson ut obruat Philistæos. In columna ducit populum ad terram promissionis novus Moyses. Jam cessarunt flagellare, ut in nova tormenta supervivat. Facit Carnifex quod illi non imperatum, scit tamen Pilato non displiciturum. Spineam imponunt coronam. Hi scilicet radii decebant caput. Ut de spinis deinceps colligamus uvas, implantantur vici. Exanimatus es Domine ad columnam jam tibi laurea Magistralis imponitur. Jam coronatur victima. Triumphat Amor, triumphat Dolor. Pilatus ut sibi, non Domino consulat, ostendit Judæis. *Ecce homo.* Timebat enim ne ille inconstans populus mutaret mentem circa mortem Christi. Nesciremus quod

quoddam sit homo nisi dixisses. Velut Elephanti viso sanguine efferrati sunt Judæi. *Sanguis ejus super nos* sicut innoxium testetur Pilatus, ne dicant deinde Judæi, Tu occidisti nobis Prophetam. *Lavat manus*: Barabbam ostendat. Demum fert decretum. Aspiciamus JESUM, sed non est ei aspectus. Decretum non judex sed tumultuosa plebs præscribit. *Crucifige*. ubi leges? Jam damnatus. Jer. 9. *Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lachrymarum?* O Amor quid agis. o dolor quomodo triumphas!

Decreti insani detestabilis executio. *Susceperunt autem JESUM & eduxerunt &c.* O amor quid hoc est? peccavit mancipium, punitur Princeps. *Bajulat crucem*, juvemus, corruit. Jam pervenit, seu pertractus est in Calvariam, detrahitur vestis, renovantur vulbera, tegit sol tenebris Dominum, sed ille Ps. 68. *Veni in altitudinem maris & tempestas demersit me*. Extendit manus in cruce, & affigi permittit ut etiam mortuus situm orantis pro nobis retineat. Coloss. 2. *Delens quod adversus nos erat chirographum decreti affigens Cruci*. Ex fructu arboris profluxerat decretum, se alium fructum affigit arbori de quo nisi manducaveritis &c. Affixa est salus nostra cruci: quod DEUS conjunxit, homo non separet. Demittit caput veluti osculum datur? terræ. Ultimò nobis valedicit. Inspiraverat olim in hominē spiraculum vitæ, nunc spiritum suum in terram demittit. Omnia nobis dat, solam crucem sibi ut suam inscribit. *JESUS Nazarenus &c. consummatum est*. Hoc habes testimonium Amor & Dolor, vicistis. Fiunt tenebræ, ut volens nolens luctu induatur terra, miscentur omnia ut suo periculo intenta, non se de illis vindicent, pro quibus orat. *Nesciunt quid faciunt?* Pendet in cruce, neque cessat malitia. *Vah qui destruis templum DEI*. E contra. *Dimitte illis*. Langvet Christus, sed ut dolor evigilet more Romano spongia imbuitur felle & aceto.

quâ prius vulnera, deinde labia perfricentur. Negas aquam sitienti Christo, dabit ille tibi mox è suo latere. Imbuisi Judas sacra labra felle & aceto. Nihilominus erunt *Favus distillans, Dimitte illis, Ecce Mater tua. Clamat Eloi Eloi* putabant vocari Eliam, sed ista labia sunt favus, Elias ignem demitteret. Aperit nobis miles cor Christi videamus ex quanto amore nostri hic fluxit dolor. Effluxit aqua, seu potius lachrymæ cordis, ut videamus quantoperè nostris malis compatiatur. Et quantum pro te cupias, qui etiam mortuus cor sibi pro te aperiri sinit. Sed nos hâc poenâ digniores, nostræ manus affigendæ. Jam hic alii expectant miraculum, alii mirantur constantiam tam Filii quàm matris, alii rerum humanarum vices. Nos defleamus nos, digni omni planctu. Amittit tam carum, tam sanctum Filium mater, plorat: noli plorare nos crucifiximus. Aspicias Mater Filium, sed potesné, quis sit dignoscere? Ille né est quem lactasti &c. O amor, o dolor. Mortuus est, reliquit nos orphanos. Obediens usque ad mortem pro nostra inobedientia. Quis te amplius offendere volet o bone JESU? quis non malet mori quàm te iterum cruci affigere. Absconde nos in vulneribus tuis, absconde in tuo corde. Suscepisti mortem pro inimicis, quisque peccator est tuus inimicus, hoc nobis spem facit bonam: Ad dextram tuam est latro, & nos spectare possumus dextram. *Memento nostri &c.* Nec non meremur misericordiam. Sed meretur tuus sanguis.

CONCIO LV.

Pro Passione & de Captivitate Christi.

Sic DEUS dilexit mundum. &c.

Quis putaret? in cor filio SS. Trinitatis conclusum est. *Vivat servulus, moriatur Filius* quid Pater æterne facis?

Moria-

Moriatur Filius. Hæreditas ad quem spectabit? *Vivat servulus.* Nunquid Filium non amas? imò omnis voluptas tua, & beatitudo in Filio. Indicabiturné hoc decretum Filio? Imò. *Obstupefcite cæli super hoc, & portæ ejus desolamini vehementer.* Moriatur Filius, saltem decorâ morte. Imò pessimâ, illâ. *Maledictus qui pendet in ligno.* Apud Judæos habetur pro maledicto qui moritur in ligno, quia peccavit Adam in ligno, ut nec memoria illius fieri debeat, hâc morte pereat: sed antequam id fiat flagellatur ad columnam publicam ut malefactor. Quis erit carnifex? quo nemo sævior: quis verò ille? idem servul? Miserebitur? patebit oculis. Quid agis o Pater? o amoris excess? Videat, ait servul?, videat indignus quantum illum amé, At servulus. *Crucifige.* Morte turpissimâ condemnemus eum. Verè, Domine, Abac. 3. *Egressus es in salutem populi tui.* Non tantum ex cælo, sed ex te, ex mensura. Plal. 103. *Exibit homo ad opus suum, & ad operationem suam usq; ad vesperam.* Exivisti Domine per incarnationem, sed usque ad vesperam nostri intellectus, qui obtenebrescit diem, tua opera meditatur. Gen. 24. Significata est Isaac mors Saræ, exivit in agrum ad meditando. Servuli mortem ut recogitet vadis ad Hortum, sed quid meditaberis? Peccata totius mundi & illorum medicinam. Deslebis peccata. S. Bern. serm. 3. de Ramis Palmarum. *Sudabis sanguinem, volens non solum oculis, sed membris omnibus flere.* Medicabitur passionem quam suscipiet ex obedientia. Illi servit Prov. 15. *Mens Justi meditabitur obedientiam.*

Venit cohors, offert se Dominus. *Ego sum.* Me capite, finite servulum abire: sed scitis qui sunt qui ligant Christum? nostra peccata. Ubi legimus. *Propter scelus populi mei percussit eum.* LXX. legunt. *Ab iniquitatibus populi mei ductus est ad mortem.* Peregisti Juda negotium! ille tibi lavit pedes, tu eum pedibus militum subjecis &c. Quò te avaritia præcipit?

tavit? æstimâsti unguentum Magdalenzæ denariis 300. modum reperisti quo illos reciperes Rupert. lib. 8. in Genet. *Argentum quovis denarios decem valuit.* Hoc ipsum litera Tau seu crux ominabatur nam etiam 30. significat. Emisti Domino crucem, sed tibi funem. Sed & tu non nôsti tuam mercem neque emptor: nunquid tantillo venit Rex gloriæ? Judas se suspendit, ita *qui volunt divites fieri incidunt in laqueum diaboli.* Ducitur Dominus ut David cui maledixit Semei. Fugerunt discipuli quia ad mensam promittebant se non deserturos quis, Domino assistit? opprobrium, contemptus. Natus est Christus noctu propter servulum quid noctu illi reddit servulus? natus es Christe inter animalia, morieris inter latrones: sumpsisisti fascias, vestibus spoliaberis. Duodennis stecisti inter Doctores, pro hoc te adducunt in tribunalia. Prædicâsti in montibus cathedram sibi servulus eriget in Calvaria. Suscitâsti mortuos duceris ut moriaris. O quantum audes servule! O quantum amas Domine! O Non te vindicas, imò cum Jona dicis. *Mittite me in mare.* Vivat servulus moriatur Dominus. Mittite in mare malitiæ Judaicæ: in mare Paternæ iræ, in mare potestatis tenebrarum, concurrite monstra maris cum denticibus &c. Itane Ethnici tractant Deos suos? Jerem. 2. *Transite ad insulas Cethim, & in Cedar mittite, & considerate vehementer si factum est ejusmodi, & certè ipsi non sunt Dii.* Cethim est versùs occidentem, Cedar versùs orientem. Transite ab ortu ad occasum totum orbem. Cedareni barbarus populus nullas habent certas sedes. Non desunt inter Turcas qui sepulchro Mahometis viso ne quid postea aspiciant quasi profanum, oculos sibi effodiant. Puer Alexandri M. ne sacrificium turbaret exuri sibi passus manum. In Mexico triginta millia hominum quotannis Idolo immolabantur. Considerabat id S. Chrysostr. qui in persona Christi ita loquitur hom. 24. in Matth.

Matth. 7. Ego qui ob tuam salutem fieri servus elegi, qui palmis ora temeratus, qui faciem sputaminibus aspersus & servuli supplicio deputatus, qui ut te de morte redimerem crucis ipse mortem sustinere ego à te ita inhonoratus sum, & diabolo ipso vilior aestimatus. Sed quis ita vilipendit? Apparuit Christus S. Birgittæ totus sanguine perfusus, quæstus quis ita illum tractavisset. Respondit, ab his id esse factum qui ejus amorem contemnerent. Nolo Domine contemnere. In pignus trado tibi cor meum, Procidam ut Magdalena ad pedes, sed ubi sunt lachrymæ? ubi, capilli sed jam pro capillis ligatus est funibus. Rogabo per hunc illum Patrem ut mihi parcat. &c.

CONCIO LVI.

De Calice Christi in Horto.

Sic DEUS dilexit mundum, &c.

LEx fuit num. 23. Ut qui confugisset ad civitatem refugii, in ea remaneret ad mortem summi Sacerdotis. Latere peccator jam summus Sacerdos vadit ad mortem, perpetrasti necem animæ tuæ. *Anima quæ peccaverit ipsa morietur.* Mansisti in civitate refugii, in hac vita, sed vide quis ad mortem hunc Sacerdotem præparat. Accidit alicubi ut mancipium attente occidere Regem: attentaverat idem facinus quidam Princeps. Sed subito vivus in ignem projectus, quid fiet de mancipio? sed mancipium cum non potuisset Regem, vulneravit seipsum. Omnes clamant, carcerem. Rex è contrà, fit liber, & sanetur. Medici ajunt non posse vulnus curari, quia est venenatum nisi quis exluserit. Rex ait, Filius unicus exsugiet, & ejus hæreditatem accipiat mancipium. Peccator mancipium in Regem DEUM incurrerit, in quem etiam insurrexerat Lucifer, sed statim in infernum dejectus.

Letale sibi intulit vulnus, sanari non potest nisi per Christum.
 Hic est summus Sacerdos, hic se ad mortem accingit. Ut virus
 exlugat ex vulnere mancipii & sic ipse moriatur, accipit ab
 Angelo calicem. Calix plenus, est veneno, acceptus ab illa de
 de qua Apoc. 17. *Mulier in manu sua habens poculum aureum
 plenum abominatione, & immunditia fornicationis ejus, & in fron-
 te ejus nomen scriptum, mysterium, Babylon magna mater fornicationum
 & abominationum terra.* Fuerunt in eo calice & nostra
 venena &c. Illo conspecto sudat sanguinem ut gemma præ-
 sente veneno. Horret. *Si possibile est transfer à me.* Bibe JESU,
 non deerit qui affundat de novo. Bibit & cæpit paverè. Non
 timor sanguinem ejicit, imò & condensat, videt multis hunc
 suum actum non profuturum. Ecce fons sanguinis, ecce irri-
 gans universam terram, desiderat cervus ad fontem aquarum. Hæc
 est piscina probatica quam commovit Angelus dum obulit
 calicem. Jam de se Christus Jer. 23. *Factus sum quasi vir ebrius,
 & quasi homo madidus à vino.* Inebriatus ut Noë, sed etiam
 à Filiis irrisus. *Sic DEUS dilexit &c.* Procidit in terram, itane
 mecum agis ô terra? Non hanc ego tibi vineam plantavi.
 Procidit, ac si excitaret, vide quid pro te facies? Quærit illos,
 qui nomina sua scripserunt in terris suis. Ubi es drachma perdi-
 ta? Ego propter vos formam servi accepi, ego sum ille Pa-
 ter qui dementes filios prodigos recipio. Ego sum Josephus
 Frater vester. Ego pro vobis calicem bibam. Sed quid vi-
 deo? Oves se jungunt lupis & Pastorem invadunt. O JESU,
 tu Samson, ego Dalila. Tu mihi das vitam, & tu caperis in
 peccatis meis. Tu coelum tribuis, ego te mox vestibus spo-
 liabo. Tu me in manibus gestas, ego tibi infigo pugionem.
 O quomodo tibi amor mei succedit? *Si alienus mihi maledi-
 xisset, &c.* Quamdiu pugnabimus cum hac bonitate? Bibo
 ait pro vobis qui me crucifigetis, fortâsè resipisceris. Corda
 nostra

nostra sunt adamantina, dimitte in eo guttam sanguinis ut frangantur &c.

CONCIO LVII.

De Christo Domino in Horto.

A Peritur theatrum, in quo, & quanta sit iusticia, & quanta hominum malicia, spectabimus, utinam vel non fuisset nos causa, vel saltem ab eo nunquam oculos diverteramus? Spectavit illud Isai. 53. Et cum aliis ipsum enarraret, coactus exclamare. *Quis credidit auditui nostro, & brachium Domini cui revelatum est?* Revelatum hoc ipsum fuit Abacuc 3. & ille. *Domine audi vi auditionem tuam & timui.* Auditionem, id est, illud quod voluisti me audire. Spectaculum hoc. *In medio annorum notum facies.* In medio veteris & novi testamenti. Nihil fuit respectu huius illud, de quo 1. Cor. 4. *Spectaculum facti sumus, DEO, Angelis, & hominibus.* De calamitatibus suis loquitur. Ad præsens spectandum. Matth. 27. *Et terra mota est, petra scisse sunt, & monumenta aperta sunt, & multa corpora sanctorum qui dormierunt.* Quomodo id spectaculum describam? Utar verbis Job. 31. *Causa tua quasi impii iudicata est.* Non totum prosequar, sed tantum hortum.

Iple de quo agitur Christus pro theatro assumit hortum. Matth. 26. *Hymno dicto exierunt in montem Oliveti.* De quo Chrysost. *Gratias egit Christus, & hymnum cecinit sui funeris cantor quasi cygnus.* Hæc avis cum est in agone, sanguine puro ad cor concurrente, exhilaratur, & ideo cantat. Purissimus sanguis fuit Christi, sed non diu hymnus, mox. *Tristis est anima mea usque ad mortem.* Sed cur tristaris? cum Patre est negotium, à quo etiam filius prodigus Luc. 15. recipitur. *ibo ad Patrem meum.* Chrysost. serm. 2. *ibo, quâ spe, quâ fiduciâ, quâ*

quâ confidentiâ? Illâ, quâ Pater est. Hoc de prodigo. Quid tu Christe? dicit ille. Ibid. Ego perdidit quod erat Filius, ille quod Patris est non amisit. Ibo ad Patrem reus, sed Pater viso Filio mox cooperiet reatum. Et ita factum Luc. 15. Cùm autem adhuc longè esset, vidit illum Pater ipseus, & misericordiâ motus est, & accurrens cecidit super collum ejus, & osculatus est eum. Cur ita faciliè condonat? Chrylost. l. c. Intus est in Patris pectore qui intervenit, & exorat affectus. Nec minor DEI Patris erga Filium amor. In peccata maxima ceciderat Israël, & cùm fortè dubitaret de remissione, ipse DEUS vocat illum ad spem. Jer. 3. *Frons mulieris meretricis facta est tibi, noluit erubescere.* Ergò saltem à modo voca me, Pater meus, dux virginitatis meæ tu es. Audi hoc peccator. S. Bern. de septem verbis cap. 8. *Pater nomen est charitatis.* Quid si addatur, *meus*? Nihilominus DEI Filius coram Patre sudat, timer, procidit in terram. Impletur de illo Thren. 3. *Ponat in pulvere os suum.* Quia posita super eum nostra superbia. Ps. 72. *Posuerunt in cælum os suum.* Nos sumus illi de quibus Job 22. *Quis est omnipotens ut serviamus ei?* Nos in sacro irreverentes &c. præcipit DEUS &c. Quare in corde Christi luctabatur totus orbis pugnando peccatis contra DEUM, detinebat Justiciam DEI Christus attrahebat misericordiam, ex hoc labore sudavit. Videbat etiam multos quibus hic labor suus non erat profuturus. His affectibus instar boni compressus sudat. Cant. 1. *Botrus Cypri Dilectus meus in vineis Engaddi.* Alii legunt apud Cornel. *Botrus prælii, vel Botrus expiationis.* Engaddi, explicatur, *Fons, sive, oculus scissuræ.* Videt jam scissuras sui mox venturas, Quare ut S. Bern. serm. 3. de quinque process. *Non solum oculis, sed quasi membris omnibus flet.* Cur nos non flemus? O Pater cœlestis, jam orat Filius. *Si possibile transeat iste calix à me.* Filius de quo dixisti. *Hic est Filius meus in quo mihi complacui.* Hic Filius

Filius qui Joann. 4. *Meus cibus est ut faciam voluntatem ejus qui misit me.* Hic est de quo Pl. 2. *Filius meus es tu, ego hodie genui te.* Pl. 109. *In splendoribus ante Luciferum genui te.* Non exaudis Pater? jam & Filius. Pl. 21. *Longè à salute mea verba delictorum meorum.* Non recepta à DEO qui est salus. Quia delictorum; nam longè à peccatoribus salus. de Christo Isai. 53. *Ipse peccata multorum tulit, & pro transgressoribus oravit.* Induit omnium peccata, pro illis oravit quare Pater non ut Pater, sed ut Judex procedit? Quare causa Christi quasi causa impii judicata? sed audite homines. Quid Job subjiciat his verbis. *Causam judiciumq; recipies.* Qui modò est velut Reus, erit Judex. Pl. 109. *De torrente in via bibet, propterea exaltabit caput.* Dicitur illi, *sede à dextris meis.* Clamabis homo, Christe Pater mi, at ille, neque ego Pater vester neque vos Filii. Pater Abraham miserere mei. Luc 16. At ille. *Magnum chaos inter nos & vos firmatum est.* Tunc Pater Pl. 109. *Ponet inimicos Filii scabellum pedum ejus.* Et Filius Abac. 3. *In fremitu conculcabit terram, & in furore obstupefaciet gentes.* Tunc Pl. 109. *Conquassabit in terra capita multorum.*

Ita egit scenam Pater cum Filio, sed neque homines aliter. Ipse Filius dicit. Pl. 68. *Veni in altitudinem maris & tempestas demersit me.* Egerunt homines cum Christo sicut maxima tempestas cum navi. Quare tristis facta est anima ejus usq; ad mortem, sufficiens erat tempestas ut illi mortem inferret. Jure queritur Isai. 1. *Filios enutrivit & ipsi spreverunt me.* Plus est, obruerunt. In Pl. 21. Describit David passionem Christi, & Psalmo huic juxta lectionem S. Hieron. dat titulum *Pro cerva matutina.* Quia in manè passionis seu initio quod factum est in horto, sic egerunt cum Christo, ut venatores cum deprehensio cervo. Ivit ad torrentem Cedron ut cervus, Pl. 41. *Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum.* Jam factum est

est ut cum Jobo c. 16. Qui ita de se. Ego ille quondam opulentus, repente contritus sum: tenuit cervicem meam, confregit me & posuit me quasi in signum. Incidit Agnus in lupos. Daniel missus ad leones. Querebatur olim Jerem. c. 2. Nunquid servus est Israël aut vernaculus? Quare ergo factus est in pradam? super eum rugierunt leo. Interrogabo ego hominem. Quid in te deliquit Christus? non est Israël aut Jacob quem pedibus teris: DEUS est. Injicis catenam collo &c.

Sed jam ad Christum, quomodo in semetipso hanc scenam exhibeat. Hortus fuit locus voluptatis homini primo è terra formato, jam est locus sanguinis homini è pura Virgine nato. Cant. 6. Descendi in hortum meum ut viderem poma convallium, nescivi, anima mea conturbata est propter quadrigas Aminadab. Quid Christe nescivisti? an contra te molitiones? utique scriptum est Joan. 13. Sciens Jesus quia venit hora ejus ut transiret ad Patrem. Utique post lotos pedes Apostolis. Elevatis in cælum oculis dixisti. Pater venit hora. Sed in magnis affectibus dicimur nescire quid facimus. Præ amore ivit ad hortum quasi nesciens quid in illo ipsi eventurum esset. Quadrigæ Aminadab sunt quatuor affectus. Aminadab Dux fuit de tribu Juda qui primus insiliit in mare divisum à Moysè ut scribit Cornel. De eadem tribu Christus, insiliit in mare rubrum: quadrigæ sunt tristitia, timor, tædium, dolor, Jam dicit. Attendite & videte si est dolor sicut dolor meus? Amisit paradisum Adam, doluit; plus dolet Christus. Timuit Susanna in horto, magis Christus. Doluit Magdalena de sua amissa anima magis; de nostra Christus. S. Th. 3. p. q. 46. a. 5. In patientibus mitigatur tristitia interior ex aliqua consideratione rationis. Hoc modo mitigabat Adam, spe Messiae. S. Th. 1. c. Quod in Christo patiente non fuit: quia unicuique virorum permittit agere quod est sibi proprium. Ut veluti amisso loro quadrigæ currerent. Tristitia aliquando in

do in morbos & mortem deducit. Nulla fuit major quàm in Christo. Idem de dolore & tædio. Timuit mortem Susanna. *Angustie sunt mihi undiq;* timuit mortem sed non tam crudelē ut erat futura Christi. S. Th. l. c. de vita Christi ait. *De cuius amissione etiam ad horam, magis esset dolendum, quàm de amissione vite alterius hominis ad quodcunq; tempus.* Dolebat Magdalena de amissione animæ suæ, sed major dolor est Christi de amissione unius animæ, quàm cuiuscunque hominis. Nemo enim ita animam amat acque Christus. De tot verò doluit, quot amavit, id est, de innumeris quæ erant perituræ. Dolebat præterea pro peccatis omnium, quia omnium gessit Personam. Dolor potest mortem adducere, ut patet in aliquibus poenitentibus, & in illa Puella de qua Stengel lib. de Judiciis Divinis. Hæc post multa scelera, etiam cum Patre lapsa in incestum, ac desperabunda, in omne vitium. Accessit casu de misericordia DEI concionantem. Quærit abeuntem ex cathedra, & inquit, an ita sentiret ut dicebat, affirmat concionator, confitetur puella deliberat de imponenda poenitentia confessor. Illa suspicata est, illum de suorum peccatorum remissione dubitare, instruit confessor de eo quod in reerat, & quod constituerit se illi in poenitentiam daturum ut cras concioni interesset. Lapsa in lachrymas, & statim in mortem. Hoc dolor fecit, quantus hic fuit in Christo! pro omnibus non pro uno doluit. Quid ad hæc illi qui de propriis non dolent? Ezech. 24. *Nimio labore sudatum est, & non exivit nimia rubigo ejus neq; per ignem. Malitia tua execrabilis quia mundare te volui & non es mundata à sordibus tuis.*

Breviarii Concionatorii Pars II.
CONCIO LVIII.

De Comprehensione Christi.

Postquam suorum lavit pedes, postquam se in 'Sacramen-
 to illis tradidit, aliam ejus traditionem exorsus est Judas.
 Ita Christo ejus bonitas solvitur. Aug. tr. 55. in Joann.
*Passurus exitia præmisit obsequia, non solum iis pro quibus erat subi-
 turus mortem, sed & illi qui eum erat traditurus ad mortem. Cur
 Domine Judam non percutis lepra Giezi? Cur à terra non
 absorberetur ut Abiron? magis iste reus. Sed jam vadit Domi-
 nus in hortum ut etiam pro Juda oret, vadit Judas ut Domi-
 num tradat, consideremus utrumque.*

Revelatum B. Agathæ à S. Cruce Ord. Prædic. quòd o-
 rando in horto Christus ter sudorem fuderit. 1. Frigidum ve-
 lut agonizans. 2. Tenuem sanguineum. 3. Guttas sanguinis.
 S. Bern. serm. 27. in Cant. *Quantum anima Christi charitatis
 igne in intimis bulliendo ferveret, scaturitie sanguinis clarius mani-
 festat. Ita ferventer orat. Sed Judas accedit ut tradat August.
 tr. 112. in Joann. DEUS latebat in carne, & sempiternus dies ita
 membris occultabatur humanis, ut laternis & facibus quæreretur
 occidendus à tenebris. Venit ergò Judas cum facibus. Sed quid
 agis? ah quid affectus nostri non agunt dum sibi permittun-
 tur! voce. Ego sum, ad terram prosterne nuncur, nec se recolli-
 gunt, quis non cogitaret, DEUM esse, cujus duo verba tan-
 tum possunt? Ego sum, sine quo nihil potestis. Ego sum qui
 qui sum, & cum hæc diceret Christus, ait S. Hieron. epist. 104.
 quòd lux mira quædam de facie illius micuerit, quæ retrò e-
 git Judæos. O quis daret nobis lumen, ut Majestatem DEI ap-
 prehenderemus! Accedit Judas staturâ pusillus erat, ut pro-
 pterea ad illum Christus petentem osculum, se inclinaverit,
 ut est 4. Revel. S. Brigit. cap. 64. Phariseus miratur quòd Chri-
 stus*

flus Magdalenam ad suos pedes admiserit, jam Judam ad osculum admittit! Clem. Alex. lib. 2. Pædag. 9. *Est quoddam osculum incestum, veneno plenum, sanctitatem simulans. An nescis, quod phalangia si tantum ore tangunt graves dolores hominibus afferant?* Fuit osculum Judæ incestum, quia plusquam Patri contumeliam intulit. &c. Quare Judas potest dici araneus phalangius. Non repulit hunc araneum Christus à labiis. Amice, ut nemo desperet. Arabicus textus legit. *Amice, heu ad quid venisti?* heu tradis me carnificibus. Non cogitas quo devenies? Non infectum cor Domini amaro ore Judæ. Dulcis es Domine, maledictus amor qui non tendit in te. *Juda oscula tradis.* De quo Ambr. in Luc. *Ostendisti Domine quem proderet, dum occulta manifestas; ostendisti quem traderet, dum dicis, filium hominis.* Sed quid? illud tamen confutat plus ingratum, quod eum tradiderit, qui cum esses Filius DEI, propter nos Filius hominis esse voluisset. *Quasi diceret. Propter te suscepi ingrati quod tradis.* Quot & modò ingrati? gratiam DEI contra DEUM vertunt dona, talenta, &c. Quare Isai. 45. queritur. *Servire me fecisti in peccatis tuis.* Gratiis à me datis contra me abusus es. Jam libertores ipse provocat. Luc. 22. *Hæc est hora vestra & potestas tenebrarum.* Me vobis trado. David audito quod Absalon appropinquaret. 2. Reg. 15. ait. *Surgite fugiamus.* Christus verò adveniente Judâ, *Surgite eamus.* Joann. 18. *Sciens quæ ventura erant super eum, processit.* Dubios interrogat, *Quem queritis?* *Ego sum.* Tum milites & illum exerunt furorem quo imbuti fuerunt à Sacerdotibus, & eum quem conceperunt, cum in terram prociderunt: tum quia spectabant principales qui illos adduxerant. Sic agitur cum aliqua domus per tumultum capitur unus per alium ruic. &c. Job. 30. *Quasi rupto muro & aperta janua irruerunt super me.* Quare credibile est illum ad terram illisum, conculcatum. Cum Josve victos Reges è ca-

verna extraxisset, iussit milites ut eorum capita calcarent, & fuit summus contemptus. Hic calcatur cui Pater promisit. *Ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum.* Grave est subijci inimico, & dicimus, nunquam obtinebit à me ut illum venerer. Tale cor hîc damnat Christus. Ligantur post tergum manus, & quidem arctissimè, dum metuunt ne evadat. Quid facis o nove Samson. Jud. 16. *Philistini super te.* Sed Christum jam antea vinxerat amor. Gen. 22. describitur Isaac immolatio. *Cumq; alligasset Isaac filium suum, posuit eum in altare superstruem lignorum.* Cur alligavit? Nam Aug. & Ambr. asserunt, quòd Isaac postquam cognovit DEUM, velle ut immolaretur, etiam ipse idem voluit. Respondet Rupert, lib. 6. in Genes. *Et DEUS Pater suum colligavit Filium, verum non imbecillitatis vinculis, sed magnæ charitatis imperio.* Id figurabat Isaac. S. Bern. de Passione c. 4. *Videò mentis oculis te Domine JESU tam duris nexibus adstrictum tanquam latronem trahi ad iudicium Principum Sacerdotum.* Video, & perhorresco & admiror, & admirando deficerem, nisi quòd languide cognosco, te prius, in corde charitatis nexu fuisse constrictum, qui ad deteriora vincula sufferenda te leniter attrahere potuit. O amor! Leo V. Papa ut scribit Platina, cum videret se dolosè vinctum à suo domestico, præ dolore mortuus. Idem accidit Bonifacio XII. cum à quodam rebeli fuisset ligatus. De quo Fulgor. lib. 4. At Christus &c. De providentia DEI circa Joseph vinctum scribitur Sap. 10. *Hæc justum venditum non dereliquit, sed à peccatoribus liberavit eum, descenditq; cum illo in foveam, & in vinculis non dereliquit illum.* At justissimus Christus est quasi derelictus. &c. Certè Ambr. lib. de Joseph. c. 5. *Non turbentur innocentes cum falsis criminibus appetuntur, cum oppressâ justitiâ traduntur in carcerem. Visitat DEUS & in carcere suos, & ideo ibi est plus auxilii, ubi est plus periculi.* Non liberatus Christus ut Joseph; Planè factum est quod

quod Pl. 70. *Qui custodiebant animam meam consilium fecerunt in unum, dicentes, DEUS dereliquit eum, persequimini, comprehendite eum, quia non est qui eripiat. Non transibit amplius per medium eorum, cessarunt miracula, &c. Sunt etiam vincula in quibus hæret peccator. Rumpe. Prov. 5. Iniquitates sue capiunt impium, & funibus peccatorum suorum constringitur. Sed tu Domine rupisti, nisi nobis ipsi de novo illa paremus. S. Bern. de passione c. 4. Gratia sit vinculis tuis bone JESU qua nostra tam potenter diruperunt. Id. ibid. c. 44. Confortare nunc & elevare anima mea misera & infirma, & alis fidei ac spei ad hunc horum charitatis enitere. Tradidit se Christus propter me. Non exauditus à Patre propter me. 1. Cor. 5. Eum qui non noverat peccatum, fecit peccatum pro nobis. Induit eum velut Jacobum pellibus hædorum. Gen. 27. de quo S. Aug. lib. contra mendacium c. 10. Per hædinas pelles peccatum, per eum verò qui eis se operuit, ille significatus est, qui non sua sed aliena peccata portavit. Contactus est ut castissimus adolescens si quid illi turpe impingatur. Et tu homo, & tu peccator confundere, cogita, in quibus es funibus. Gratiam Fidejussoris ne obliviscaris, dedit enim pro te animam suam.*

CONCIO LIX.

De nocte Christi apud Annam & Caipham.

Ducitur ad Sacerdotes Christus in catena veluti latro. Compatior. Humilio me sub hac humilitate, humiliare & vos sub præceptis Domini. Significavisset aliquis Matri DEL, quid ageretur de Filio, & sine dubio innotuit illi, O quis dolor! sed Christi contempleretur dolorem.

Ducitur Christus ad Annam, fortasse hic Princeps juxta æquitatem judicabit, Videt modestum Christum. Interrogat de doctrina, utique Christus per triennium docuit, quomodo

modo ejus doctrina potuit ignorari? Joann. 18. *Ego palam locutus sum mundo.* Et ecce alapa impingitur. Cur Angele non detines manum qui dextram Abraham detinuisti? Cur non auditur vox Pauli ad Annam secolaphizantem? Act. 23. *Percuriet te DEUS paries dealbate.* Verè Annas juxta nomen suum, *affligens vel humilians.* S. Chrysost. dum hanc considerat alapam in Joann. hom. 10. Sic exclamat. *Exhorrescat cælum, & contremiscat terra. O Angeli qui hæc intuemini quomodo filetis? quomodo manus vestras continere potestis? An hoc ita facitis quòd attonitos vos faciat tanta insolentia?* Isai. 5. *Cherubim non poterant intueri faciem DEI.* Sed etiam hoc ipsum hodie factum præ stupore. S. Ephrem serm. 3. de Passione. *Angeli, Archangeli, obstupuerunt: Gabriel & Michaël vultum suum contexerunt, quando ille impietatis minister alapam dedit Domino Majestatis.*

Malchi hoc fuit opus ut scribit Chrysost. & Euthim. Malitiam suam palliare voluit hic impius, quando dixit. *Sic respondes Pontifici?* Sed hoc dicit post inflictam alapam, & causam post factum. Ita faciunt illi qui DEUM blasphemant, de quibus Salvian. *Si astus est, de ariditate causamur: si pluvia, de inundatione conquerimur: si infecundior annus est, incusamus sterilitatem: si fecundior, vilitatem.* Adipisci abundantiam cupimus, & tandem adepti accusamus. *Quid dici hæc re improbius, quid contumeliosius potest?* Dedit alapam Malchus, sequutialii ut signum. Dixit Petrus Cellensis. *Quàm pulchras & decoras novit formas fingere dilectio!* Ecce quàm tristem fingit in Christi facie? effinguntur digiti invulcu, livor, sputa. Veteres Rabbin. ut scribit S. Hieron. dum legerent in Prophetia futuras Christi calamitates, dicebant. *Veniat Messias, sed nos non videamus eum.* Facies inquam Angeli desiderant prospicere, deturpatur Aug. *Si cogitemus quis alapam acceperit, nonne vellemus eum qui percussit, aut cælesti igne consumi, aut terrâ debi-*

dehiscite absorberi, aut correptum demonio volutari. Quid autem horum per potentiam jubere non potuisset per quem mundus factus est, nisi nos patientiam docere voluisset, & nisi nos diligendo, semetipsum pro nobis tradidisset? Sed quare Domine tunc non ostendisti tuam manum? Orabat olim David. *Exurgas DEUS & dissipentur inimici ejus.* Sed dum sustinet Christus, oritur clamor. *Reus est mortis.*

Jam apud Caiphā Dominus. Judices memineritis doctrinæ S. Ambr. in Pl. 118. *Nihil fiat ex proprio arbitrio, sed juxta leges, & jura pronunciet, nihil paratum & meditatū domo adfert sed sicut audit ita iudicat, obsequitur legibus non adversatus, examinat merita causæ non mutat.* Nox omnia mutavit, de qua S. Hieron. *Funesta illa nox nunquam nisi in die iudicii aperiat.* Quid Arcæ Domini & Dago? Ducitur Christus ad Caiphā, sed nunquid sub illo accenditur sella sicut sub Valente Imp. Cū noluit assurgere S. Basilio; de quo Theodoret. lib. 4. *Adjuvat Christum, fateatur an sit filius DEI? Fateatur propter reverentiam nominis DEI. Tu dixisti. Ego sum. Damnatur, blasphemavit.* Quid agis Caipha? Interroga tot sanctos, an non dicent Filium DEI? Quære ex Lazaro paulo antè suscitato. Sed Caiphas totus in hoc. *Blasphemavit, reus est mortis.* Dixisset potius, *Reus est amoris.* Amor coëgit ut se Filium DEI faceretur. *Tunc expuerunt in faciem ejus, & colaphis ceciderunt &c.* De quo Tertull. lib. de patientia cap. 8. *Taceo quod figitur, in hoc enim venerat: nunquid tamen subeunda morti etiam contumeliis opus fuerat? sed saginari voluptate patientie discessurus volebat.* Despicitur, verberatur, irridetur. *Fassus se DEI filium omnia videntis, at illi percutiebant oculis ligatis, Prophetisa quis te percussit? Faciebant alia quæ sunt contra divinitatem.* B. Laur. Justinian. de triumpho Christi c. 14. *Mirabantur planè cæli, mirabantur Angeli, omniumq; cælestium spi-*

rituum legiones, videntes verbum per quod facta sunt omnia, con-
temni à perfidis. Sapientiam, hominum super se fœcundissima sputa
recipere: undiq; DEI Filium attritum despectum, agitaturn, illu-
sum. Et paulò post. Obrexit cruor desluens imaginem vultûs, spu-
ta humanam deturpare formam, sicq; factus est opprobrium ho-
minum, Petrus illum non agnoscit. Non novi hominem. Cai-
phas idem est, quòd, Vomens ore, vel Vomitus oris, evomit in
Christum. Reus est mortis. Dixisse debuerat, Reus est venera-
tionis, quia adjuratus, etsi cum suo periculo, non tacuit se
esse Filium DEI ob reverentiam juramenti corrigamus Cai-
pham, veneremur, amemus Christum, nec à veritate receda-
mus etiam metu mortis. Detrahit Caiphas sanctificati. Nos
Christo cum Seraphinis canamus. Sanctum. &c. Detrahit Om-
nipotentia, nos timeamus Omniscentia, nos tanquam si
eum non cõtẽplãtem videremus, agamus, agnoscamus prae-
cipuè bonitatem, hanc offuscare cum suis satelliticibus non po-
tuit Caiphas, cùm coetera attributa Divina voluisset extingve-
re. De nemine se vindicavit, nulli se opposuit. In verba Je-
rem. 18. Foderunt foveam anima mea. S. Bern. serm. in feria 4.
S. Hebdom. Planè foderunt impatientia foveam, occasiones in-
dignationis plurimas & permaximas ministrantes, sed horum fo-
vea ad abyssum mansuetudinis tua terminata, retribuentes mala
pro bonis, foderunt foveam, sed charitas non irritatur, non præcipi-
tatur, non excidit. Sciat peccator cùm irritat bonitatem DEI,
Matth. 26. quòd, A modo videbitis Filium hominis sedentem à dex-
tris virtutis DEI, & venientem in nubibus cali. Sanctitatem a-
gnosces, cùm videbis sedentem à dextris DEI: Omnipoten-
tiam, cùm à dextris virtutis: Sapientiam, cùm Judicem. Leo
serm. 1. Quid jam poterit majestas ejus judicatura, cujus hoc po-
tuit humilitas judicanda? uno verbo, Ego sum, prostravit co-
hortem. Judæi pro alapa Christo inflicta, ut scribit Orig. apud
Cornel.

Cornel. *Aeternam alapam acceperunt dati in opprobrium toti mundo. Qui sunt ex progenie eorum qui Christum conspuerunt, non possunt spueri nisi in suam faciem. Caveamus & nos spueri in Christum, & colaphisare. August. lib. ii. qq. in Evang. Quod dictum est, spuerunt in faciem ejus, significavit eos qui ejus presentiam gratie respuunt. Item colaphis eum cadunt, qui honores suos illi praeferunt. Et in alio loco dum idem quaerit, an adhuc fiat qui Christo illudat, respondet. Utinam unus esset, utinam duo, utinam numerari possint! Hoc vobiscum gemere volo. Sed etiam idem in Pl. 21. Satis est de ludo, res serio agitur, Christus Judex est. Satis perjure &c. Christus judicat, & puniet quomodo hos apud Caipham irrisores suos, de quibus teste Hugone Cardin. Pl. 34. Avertantur retrorsum, fiant tanquam pulvis ante faciem venti, & Angelus Domini coarctans eos. Fiat via illorum tenebrae & lubricum, & Angelus Domini persequens eos. Cadunt retrorsum ut non videant quod cadunt, nec facile surgant. Ut pulvis in vento tentationum. Angelus coarctans per remorsum conscientiae, in tenebris velut per glaciem lubricam incedunt, & Angelus impellit. Quare, poenitentiam agamus. Satis est de ludo res serio agitur, Christus Judex est. Imitemur Petrum qui etiam tunc corruit, sed surrexit. Gratiarum agamus quod cum poena non properet Christus.*

CONCIO LX.

De Christi Denudatione.

Cum Christus denudatus, quis oculos in coelum attollet? nos causa hujus confusionis. Tenebrae sunt optandae Aegyptiae quae Dominum operiant, quae nos regant. Cum Abner Dux Saulis profligatus fugeret Joab Ducem Davidis, illique acriter infisteret frater Joabi Alaël, dixit Abner. Recede, noli me sequi, ne compellar confodere te in terram, & levare non potero faciem

ciem meam ad Joab fratrem tuum. Quid nos? Christum exposuimus. Cum Aug. in soliloq. clamare debemus. Ira omnipotentis DEI ne irruas super me, quia non potero sustinere te. Gen. 37, Jacob cognita morte Joseph indutus est cilicio lugens filium suum, per multum tempus. Hoc est, ut Pererius scribit, per annos 23. & ita luxit, ut Philo dicat. Dolo turbatus obmutuit longo tempore, nec caput quidem volens attollere supra tantam calamitatem. Quid verò modò, & quàm justa sit luctus causa, aperiam.

Quantùm doluit hæc Christo denudatio dum alligandus esset columnæ, ipse ostendit apud Jerem. *Ego vir videns paupertatem meam in virga indignationis ejus. Nemo pauperior quàm omnibus nudatus. Duo dicit Jerem. Et virga flagellationis, & nuditatem. Cùm quis diversis morbis affligitur, de illo magis queritur à quo magis torquetur. Christus quasi non curaret flagella queritur de nuditate. Videns paupertatem meam. Syrus legit, pro, Ego vir videns. Ita, Ego DEUS videns. Videte quid mecum agatur, in foro Jerosolymæ denudor ego qui tego floribus terram &c. Mihi hanc reservo confusionem, vos non capitis Ego videns. Confusio magis affligit quò magis agnoscitur. Ego DEUS videns. Quod unus non æstimat, alter plurimi facit. Anima Christi habuit scientiam supernaturalem, habuit & naturalem quàm in ullo homine perfectiorem. Quare meliùs hanc confusionem ex denudatione quàm ullus alius penetravit. Quare Isai. 53. Postquam crudelem descripsit flagellationem. Vidimus eum & non erat ei aspectus, & desideravimus eum despectum, & novissimum virorum, addit scientem infirmitatem. Satis tuerat dixisse. Non erat ei aspectus, Cur addit scientem &c. Quia cognitio mali quod quis patitur aggravat. Sed cur Domine hanc paupertatem dicis tuam? an quia omnia in nos expendisti? an quia*

in te

in te nostram suscepisti pauperiem? sed insuper quia illa denudatio fuit tua propria poena. Nemo Martyrum SS. nudatus ita suam confusionem cognovit, proinde nemo ita confusus. Omnium impudiciarum sustinuisti confusiones. Jacob. Gen. 28. Licet haberet in proximo amicam civitatem, noluit in eam descendere, sed in saxo quievit in campo. Quia ut Burgensis. *Pauper exierat ex domo Patris.* Tantum valuit pudor. Noverant Patrem illius, quierat dives. Et tu Domine? illum puduit comparere coram civibus Bethel, & tu coram Jerosolyma? Primi peccatores Adam & Eva non sustinentes confusionem quando se cognoverunt nudos, sub arborem confugerunt. Tunc verè 1. Reg. 5. *Facta est confusio mortis, æqualis morti.* Indutus veste hostium DEI. Pl. 108. *Induantur sicut diploide confusione sua.* Ubi est Sem & Japhet qui tegant Patris nuditatem? Omnes sunt Cham, irrident, cader super illos maledictio. *Maledictus Chanaan, servus servorum erit.* Quid nos? Vestis Christi castitas est in omni statu. Apoc. 16. *Beatus qui vigilat & custodit vestimenta sua, ne ambulet nudus.* Nudus coram DEO quem non vestit virtus. Sustinet hanc nuditatem Christus. Theodoretus dum considerat 2. Reg. 6. Davidem coram arca saltantem & irrilum à Michol uxore, ait. *Nesciebat Michol Divini amoris stimulos quibus Rex urgebatur ut omni modo laudaret Dominum.* Non noverant Judæi vim in Christo amoris. Revelatum S. Birgittæ. *Ad columnam alligatus nihil omnino operimenti habebat, sed sicut natus est sic stabat, & patiebatur erubescientiam nuditatis suæ.* Jussa est S. Agnes denudari sed capilli subito in tantum excreverunt, ut eam totam texerint. At Christus, *sicut natus est sic stabat,* Vidit seminudum Filium prodigum Pater, & statim exclamavit Luc. 15. *Cito proferte stolam primam, & induite illum.* De quo Chrysost. serm. 3. *Sustinuit filii crimina qui non sustinuit nuditatem.* At Christus

patitur quod dictum ad Niniven Nahum 3. *Ecce ego ad te, dicit Dominus exercituum, & ostendam gentibus nuditatem tuam, & regnis ignominiam tuam. Et projiciam super te abominaciones, & contumeliis te afficiam, & ponam te in exemplum. Pudet impudicum confiteri, pudet homines. Propter te Christus datus in exemplum. Sed faciet tecum DEUS quod cum illo, de quo 2. Reg. 12. Tu fecisti in abscondito, ego autem faciam verbum istud in conspectu Israël, & in conspectu solis. Lamentatur modò Christus Jer. 20. Quare de vulva egressus sum ut viderem laborem & dolorem, & consumerentur in confusione dies mei. Ecce, novus Job 1. Nudus egressus sum de utero matris mee nudus revertar. Novus Adam, sed qui non peccavit, confunditur. Impuri Dominum spoliârunt, Væ illis, Avari spoliârunt, &c.*

CONCIO LXI.

De Christi Flagellatione.

QUOD Angelicus capere non potuit intellectus, Verbum caro factum est, tanta gratia facta est homini! *Dilexit nos, Ephes. 5. Et quid amplius præter incarnationem? Tradidit semetipsum pro nobis. S. Th. de Villanova Conc. 3. in Natali D. sic alloquitur Christum. Quis, ne dicam hominum, sed neg. Angelorum qui à seculo vident te, amoris tui immensum pondus & ardentissimam vim cognoscere posset, quòd sic amares, ita diligeres, ut teipsum cruci, & morti exponeres. Excedit, exuperat modum hæc charitas Domine, quàm in nostra redemptione monstrasti, omnem scientiam & omnem sensum. Cui creaturæ id factum? Sed quid illi reposuit creatura? omnis aliis in præsens, de sola flagellatione loquar. Prodidit Samsonem Dalila, prodidit Christum Synagoga hostibus. Poterat veluti Nabothum lapidare. Pilatus dicit. Nullam causam invenio in eo. Sed Ambr. ferm. de Susanna, Quid prodest testimonium perhibuisse inno-*
centie,

centiæ, & velut reum addixisse nequitia? Damnatur ad colum-
nam ut fuscifer, denudatur coram impudicis. Pateris hæc
Pater? nos rei. Texisti nube populum in mari rubro, non te-
ges Filium? Texisti Moysen & Aaron contra rebelles. Uni-
cus iste est tuus. Tabernaculum tuum nube gloriæ contexisti.
Ad flagella, ad virgas damnatur Filius! ligatur ad columnam,
& ut in Revel. dixit B. Virgo S. Birgittæ, *Brevi tempore filius
meus tanquam leprosus apparuit.* Totus unum vulnus. Docet
S. Vinc. Primò fuisse Christum cæsum virgis, deinde spinis,
enmaculeatis catenis. Dion. Carthus. de agone c. 14. Ait ita,
cæsum ut ossa paterent. Sed & Pl. ait. *Supra dorsum meum fa-
bricaverunt peccatores.* Sicut pro fabrica fecerunt fossas, S. Amb.
legit. *Araverunt peccatores.* S. Virgo Gen. 67. *Vide utrum tu-
nica filii tui sit an non?* Hoccine est corpus quod de te acce-
pit? Fera pessima devoravit filium tuum. Certè Judæi cū
advertissent quod Pilatus voluisset servare Christum, ege-
runt ut intra flagra moreretur. Cū templum Salomonis
extrueretur, non auditus est malleus &c. cū templum, id
est Christi corpus destruitur non auditur ulla querela. Psalm.
Te decet hymnus DEUS in Sion. Alii legunt, *Te decet silentium.* Ec-
hæc fiunt propter nos Pl. 45. *Propter te sustinui opprobrium, con-
fusio operuit faciem meam.* De quo August. *Nihil magnum est,
quod dicitur, sustinui opprobrium, sed quod dicitur. Propter te su-
stinui hoc valde magnum, propter nos, &c. Jam venite & videte
opera Domini quæ posuit prodigia super terram.* Quæ prodigia?
Respondit S. Bern. serm. 4. in S. Hebdom. *Flagellis casus est fi-
lius DEI.* O prodigium amoris! amemus & nos. Religatur à
columna corrui Christus, ut est apud S. Birgit. 4. Revel. 7. Sed
pedibus in terra conculcatus, & factus est Cant. 1. *Botrus Cy-
pri dilectus meus.* Instar botri pedibus pressus. Amplius. Aug.
serm. de passio. *Postquam solutus fuit à columna, illum in terram
prostra-*

prostraverunt, & humi jacentem acerrimè flagellârunt. Exclamat Laur. Justinianus. O charitas quàm magnum vinculum tuum, quo DEUS ad columnam, ligari potuit? Nullum vinculum DEI Filium ad columnam ligare potuisset si charitatis vinculum defuisset. Dum prædicat Scriptura 2. Reg. 18. amorem Jonathæ erga Davidem, dicit. Diligebat eum sicut animam suam. Expoliavit se Jonathas tunicâ quâ erat indutus, & dedit eam David, & reliqua vestimenta sua, usq; ad gladium suum, & arcum, & baliheum. Sed Christus nos inimicos dilexit, spoliavit se gladio, id est, potentia. Omnes vestes abjecit, cæsus. Bonav. medic. de pass. c. 76. Divinus sanguis saltavit per aëra, caro illa innocentissima, tenerima, flosq; omnis carnis & naturæ humana repleta fracturis, & spissatus livor super livorem, & fractura super fracturam. Juxta, Iliad. 10. A planta pedis usq; ad verticem capitis non fuit sanitas in eo. Sed etiam ipsa B. Virgo ita revelavit Birgittæ. Vidi corpus ejus perforatum usq; ad costas, ita ut costæ ejus paterent. Quid per hæc foramina videbimus? peccata nostra, pœnas impurorum. Romanus Juvenis quidam Julius nomine impurus dum has plagas fuisset intuitus, non resipuit quare in agone suo jactantem Christum in se sanguinem, & dicentem audivit: Sanguis meus sit tibi in perditionem. Hortensia verò complex vitæ Julii, resipuit. Caveamus, Aug. Manual. c. 20. Per foramina corporis patent arcana cordis. Patet misericordia, accedamus. Videamus quomodo nos dilexit, & ipsi diligamus. Non prætereamus hanc columnam tanquam viatores. O vos omnes qui transitis per viam, attendite & videte, si est dolor sicut dolor meus? Quidquid cogitaveritis dolorum, non est sicut dolor Christi. Ne queratur. Sustinui qui mecum contristaretur, & non fuit, & qui consolaretur, & non inveni.

CON-

CONCIO LXII.

De CHRISTI Corona spinea.

Vix à columna solutus Christus, vix vestem assumpsit, & ecce de novo spoliatur, & quâdam purpurâ ad ludibrium induitur. Quis hoc fieri iussit? O Domine, *Causa tua quasi impii iudicata est, veluti affectatorem regni illudunt, & quis illusiones illas enarrabit? Laur. Justin. de agone c. 24. Mirabantur planè cæli, mirabantur Angeli, omniumq; cælestium spirituum legiones, videntes per quod facta sunt omnia, contemni à perfidis: sapientiam hominum super se sordidissima sputa recipere, undiq; DEI Filium despectum, agitatum. Sed quasi parum sic inflatum vulnere, nova illusionibus miscentur. Coronatur spinis. Hoc consideremus.*

Spinis coronatur Dominus. Quid agis Pilate? ubi Rômana iustitia? cur in fontem non protegis? omnium manu flagellasti, omnium manu coronas. Facis ipse dum non prohibes, quod teneris prohibere. Ambr. in Luc. 23. Nihil per hanc coronam lucrati estis milites nisi quia & ipsi confessi estis Christum esse Regem. *Salutatur ut Rex, coronatur ut victor, quasi DEUS & Dominus adoratur. Data est & arundo in manus. Ut humana fragilitas jam non sicut arundo à vento moveatur. Mirabilior es Christe in his spinis quàm in rubo Moysis. Recepisti peccata terræ. Gen. 4. Maledicta terra in opere tuo, spinas & tribulos germinabit tibi. Recepisti in te maledictionem nostram. Infelices qui te non agnoverunt, cùm te coronatum ostenderet Iudex. Ecce homo. Overè Cant. 20. Caput ejus aurum optimum. Fodinam fecerunt. Jam impletur Exod. 2. Caput ejus cum incestinis vorabit. Caveant superbi quorum opus est ista coronatio. Pl. 68. Super dolorem vulnerum meorum addiderunt, spinas post flagra; Appone iniquitatem super iniquitatem eorum,*

rum, & non intrent in iustitiam tuam. Sciverat dæmon quoddam planta hominis erat caput ejus contritura, Gen. 3. Præoccupare voluit conterendo spinis caput Filii hominis, sed caput hoc Ps. 172. factum in caput gentium, dum ita vulneratur; & caput dæmonis est contritum. Advertant ad hoc superbi. Data est arundo illi, cui dixit Pater. Ps. 2. *Reges eos in virga ferrea & tanquam vas figuli confringes eos.* Pater cœlestis Isai. 22. *Coronans coronavit eum tribulationibus,* ut nos coronaret miserationibus. Et nos in hoc mundo volumus coronari solatiis! Judic. 9. In parabola refertur quoddam arbores voluerint sibi creare Regem. Miserunt ad Oleam, respondit. *Nunquid possum deserere dulcedinem meam fructusq; suavissimos?* Invitârunt vicem ad coronam, ac illa. *Nunquid possum deserere vinum meum?* Miserunt demum ad rhamnum, ac ille. *Si verè me Regem elegistis, venite, & sub umbra mea requiescite: Si autem non vultis, egrediatur ignis de rhamno, & devoret cedros Libani.* Jam regnat in Christi capite rhamnus. Jam Christi hostes Ps. 17. *Exarserunt sicut ignis in spinis.* Sed spinæ Judaicæ sunt consumptæ, & reliquæ Christianis subjectæ. Lactant. lib. 4. c. 16. de vera Sap. *Corona spinea capiti ejus imposita, declarabat fore ut Divinam sibi plebem de nocentibus aggregaret.* Nos autem qui ante DEI cognitionem fuimus injusti; spina, id est, mali, & nocentes eramus, Ejecti ergo ex dumis & sentibus, sanctum DEI caput cingimus, quia convocati ab ipso & circumfusi undiq; ad eum, Magistro ac Doctori DEO assistimus, Regemq; illum mundo, & omnium viventium Dominum coronamus. Velut corona populi. Ecce quid spinæ effecerunt! Hieron. in Marc. 13. *Coronâ spineâ capitis ejus nos regnum adepti sumus.* Non fugiamus interim pati spinas. Non jungamur illis, qui continuo canunt. *Venite coronemus nos rosis.* Potius auscultemus S. Bernardo. serm. de omnibus SS. *Padeat sub spinoso capite membrum esse delicatum.* Dedit hujus rei exemplum

emplum miles. De quo Tertull. lib. de corona. Cùm tempore Severi & Aurelii Imp. Alii milites uti victores coronati incederent, prædictus in manu illam tulit, & causam facti dedit. *A ratione alienum est, ut qui audierimus Dominum spinis coronatum fuisse, ipsi, venerabili Domini passionis per ludum insultantes, habeamus redimita floribus capita.* Consideremus quæ Dominus patitur, livet facies, nigrescunt labia &c. Ipse Pilatus conspectu illius putavit posse mitigari plebem. *Ecce homo.* Id solum ipsi remanserat quod esset homo. Si fuit spectaculum unquam flebilis? 2. Reg. 15. Dum excederet Jerosolymis David fugiendo filium, *Flebant omnes voce magna.* Causam dat Abulen. *Totus populus flebat sicut videbat flere David.* Lachrymæ Davidis id poterant, quid Christi? Audiat Jobi calamitate cap. 2. Amici, *Exclamantes ploraverunt, Sicutisq; vestibus sparserunt pulverem super caput suum.* Et tamen Reges erant, quid Christus? 3. Reg. 20. Victus Benadad Rex Syriæ misit Legatos ad Regem Achab vestitos sacco, fune injecto collis, visis illis Achab impius, misertus, vitam donavit, Regem eorum in amicitiam recepit. Mirabilior hodie Christus, non compatiemur? Genes. 48. *Mal: dictus furor eorum, quia pertinax: & indignatio eorum, quia dura.* Si homines ad spinas non attendunt, quis attendet? An DEUS Pater? hic iratus. An Mater? de illa Amedeus homil. 5. *Torquebatur magis quam si torqueretur in se, quia supra se incomparabiliter diligebat id, unde dolebat.* Vos attendite homines. *Ecce homo* Nec nisi propter te homo, propter te passibilis. *Ecce homo minoratus paulò ab Angelis, cæterum illis major.* Homo qui veniet ut unicuiq; reddat secundum opera ejus. Hic est homo, quem ubi conspexerint mali clamabunt. Apoc. 6. *Montes, Cadite super nos & abscondite nos à facie sedentis super thronum & ab ira Agni.* Modò est Agnus, confusus à Judæis, Isai. 53. *Tanquam agnus coram tondente se*

obmutuit. Dum agnus in spinis, videamus hanc visionem magnam, magnam præ dolore, sed satis dolorum, utere Domine potentia. *Pl. 71. Convertatur dolor ejus in caput ejus & in verticē ejus iniquitas ejus descendat.* Quando jussu Antonini Imp. S. Potito M. caput clavo transfixum dolor versus est in caput Cæsaris ut clamare cogeretur. *Miserere mei serve DEI Potite, miserere mei.* Descendit dolor spinarum in caput impii Abac. 3. *Egressus es in salutem populi tui, egressus es in salutem cum Christo tuo.* Hoc in ista fit vita sed postea. *Percussisti caput de domo impii, denudasti fundamentum ejus usque ad collum. Maledixisti sceptris ejus, capiti bellatorum ejus venientibus ut turbo ad dispergendum me.* Domus impii Annæ, Caiphæ, &c. capita populi, percussi, ex fundamento rhonus evulsus, bellatores veniebant ut turbo, dispersi ut arena. Videte quid eveniat illis qui caput Christi spinis coronant. Tardè, sed graviter punit. Sed Eccles. 5. *Ne dixeris, peccavi, & quid mihi triste accidit? Deus enim patiens retributores.*

CONCIO LXIII.

De Christi ad Crucem condemnatione.

NEc apud Herodem voluit Christus facere miraculum ut se liberaret, nec apud Pilatum suam jactantem potentiam dissimulavit unde illam haberet. *Non haberes potestatem ullam nisi tibi datum esset desuper.* Non habuisset Pilatus sed Christus dilexit nos, & tradidit semetipsum. Damnatur ad crucem, seipsum tradidit. Cantic. *Ferculum fecit sibi Rex Salomon de lignis Libani, columnas ejus fecit argenteas, reclinatorium aureum, ascensum purpureum, medium charitate constravit.* Ecce Christus in throno. Libanus idem quod candidus, de candido affectu erga genus humanum. Columnæ argenteæ, clavi. Reclinatorium aureum, charitate, ascensus purpureus præ sanguine, S. Bern. *O bone JESU quid tibi & morti? nos debitores sumus*

sumus, & tu solvis, nos peccavimus & tu luis Sed ante illum Aug. Medic. 8. Quid comissisti dulcissime Puer ut sic judicareris? Quid comissisti amantissime Juvenis, ut sic tractareris? Ego inique egi tu penam multaris, ego facinus amisi, tu ultione plecteris: ego crimen peregi, tu tortura subjiceris? Dilexit nos. In hac dilectione figamus oculos.

Amor sine dubio Christum Cruci affixit. Sed Bonav. in stimulo amoris quærit. O bone Jesu quid fecisti quod me ita amasti? quare Domine? quare? quis ego sum? Dilexit ad omnia quæ passus non aliud respondebo. S. Macarius Abbas Philadelph. orat. de exalt. Crucis. Nihil est ex omnibus rebus creatis, quod nobis modo tam admirando, & tam perspicue benevolentiam & humanitatem Christi proponat quam Crux. Redamemus Bonav. p. 2. stimuli c. 2. O cor plus quam lapideum! O cor non cor! cur non accenderis amore? O cor nequissimum, cor immanissimum, cor infidelissimum! Debemus hunc amorem, Ambr. de Virgin. in Pl[29]. Quæ utilitas in sanguine meo dum descendo in corruptionem? Ità loquitur. Venit D. Jesus, suum sanguinem pro nobis obtulit: bonus servus deberet pretium reparare Domino suo, & sanguinem reddere. Sed si non potest reddere, vel hoc faciat ne pretio videatur indignus, ergo & tu dignum te gere tali pretio, ne veniat Christus qui te mundavit qui te redemit, & site in peccato invenierit, dicat tibi. Quæ utilitas in sanguine meo? Sed acrius & æquè benè S. Aug. serm. 25. de temp. Quanta iniquitas est, & quam lugenda perversitas, ut animam quam Christus suo sanguine redemit, luxuriosus quisq; pro momenti delectatione diabolo vendat? Verè nimium plangenda & miseranda conditio! Et rursus. Qui Deum non amat quia ab eo creatus est dignus est inferno: qui vero non amat quia ab hominibus tormenta passus est, dignus est ut novus crearetur infernus.

Promiserat Pilatus se post flagella Christum dimissu-
rum,

rum, flagellatus vel à tota cohorte, vel etiam à tota legione Bonav. Medic. de Pass. Christi. *Heu dulcissime Domine, mihi mihi debebantur flagella aeternae afflictionis, tu pro me flagellari voluisti ut me ab illis erueres. Heu dulcis Domine quomodo decor ille speciosissimus de sacratissimo corpore tuo abiit? Exitus aquarum deducant oculi mei, quia qui speciosus erat prae filiis hominum nunc totus efficitur deformatus.* Dixit Pilatus, *Emendatum dimittam, Sed an fecit?* Ex flagellatione ait Tertull. *Corpus Dominicum in terram dilapsum tanquam pilam pedibus sacrilegis exagitabant. Hocne, flexit populum? Spinis coronatus, an mota est misericordia? Ezech. 21. Iniquitatem, iniquitatem ponam eam. Praefertur Barabbas. Clamant crucifige. Justin. de agone cap. 15. Spectaculum! O divinae miserationis ineffabile signum! Videte Dei Filium, Angelorum gaudium, & caelestis Jerusalem inextinguibile lumen, solem scilicet iustitiae, totum cruentatum, & squalidum astare coram universa Iudeorum plebe. Tunc Propheta vaticinium completum quod in persona Domini pronunciatum sic. Ego sum vermis & non homo, opprobrium & abjectio plebis. Paraphrasis Chald. Sterquilinium Adae, & infimae plebis. Ita de illo sentit Pilatus. Jam Chrysost. serm. 3. de myst. passionis. Quid agis Synagoga damnabilis? justum sanguinem ducis ad victimam, & absolvi manifestum postulas homicidam, latronem judicas innocentem, & innocentem poscis ad crucem. Ille qui te occidit, tuo suffragio morti subtrahitur; & qui mortuos ab inferis suscitavit, te insuliente damnatur. Reus fit qui reus non fuit, & indemnis evadit qui olim damnari debuit. In utroq; rea teneris, & exitio innocentis & absolutione latronis. Ita saepe DEO proponuntur nostri affectus, imaginationes, &c. Unde ipse Isai. 46. Cui assimilasti me, aut adequasti me, & comparasti me, & fecisti similem? Imò quid non praferimus DEO? praferimus nummos, vindictam, &c. Rom. 1. Servientes creatura potius quam Creatori. Ita & Pilatus*

De Dominicis & Feriis Quadragesime. 457

Pilatus præfert gratiam Cælaris etsi Christum affirmaret innocentem. Audivit regnum ejus non esse de hoc mundo, nihilominus condemnat, Potes dicere Domine *Facta est mihi hæreditas mea quasi leo in sylva, dedit contra me vocem suam.* In lege Lev. 16. duo pro peccato offerebantur animalia, in unum deponerentur peccata populi, & in sylvam pellebatur, aliud imolabatur. Et ecce Barabbas, ut Hieron. in 15. Marc. *Cum peccato populi in deserto inferni absolutus dimittitur, alter pro peccatis absolutorum tanquam agnus occiditur.* Absolvuntur & modò aliqui ut Barabbas. Ecce Esau & Jacob Gen. 25. Rursus prodeunt duo animalia Petrus & Judas. Petrus absolvitur, Judas perit. Prodit in eodem incendio scintilla lucens, & fuligo denigrans. Cave peccator, potes fieri Petrus, potes & Judas. Dictum Judæ. *Tu videris, tu qualiter contractus fecisti &c.* Sed damnatur Christus, Ambr. de Coena Dom. serm. 3. *Consiste mecum in hac actione cominus Judæa, dic mihi litis tue vitulum, accusationis genus, crimen denuntia.* Ecce in facto prædicata est radoris, actor tuus confugit ad laqueum, pependit inter cælum terramq; medius vago funere suffocatus. Clamant crucifigatur. Sed nos hoc ipsum protulimus. Clamavit nostra superbia, luxuria &c. clamârunt Sap. 2. *Contrarius est operibus nostris.* Quando Heliodorus 2. Mach. 3. direpturus erat templum Hierosolymis, cucurrerunt ad templum virgines quæ conclusæ erant, concurrerunt viduæ in cilicio. *Erat enim misera commiste multitudinis, & magni sacerdotis in agone constituti expectatio.* Ecce modò templum DEI damnatur ad direptionem, traditur genibus. Ubi estis S. Virgines! &c.

CONCIO LXIV.

De Christi Crucifixione.

Venit tempus quo nobis Christus valedicer, o quantus dolor! Pater à nobis abibit & quidem in crucem. Hanc ne Chri-

né Chrifte labore annorum 33. emisisti? Hic omnipotentia evacuabitur &c. hic manus &c. Heu nos miseros! hæc nostra gratitudo? O utinam & DEI bonitatem & nostram malitiam vobis ita possem depingere, ut hujus factâ detestatione illam amplecteremur!

Lacum est mortis decretum. Joan. 19. *Bajulans crucem sibi exiit.* Bajulat vulneratus, totus sanguine ita perrusus ut agnosci à populo non potuisset, nisi propriam induisset vestem, nos simul cum cruce in humeros accipit Isai. 63. *Indignatio mea ipsa mihi auxiliata est.* Quæ? quâ peccatis indignabar. Tigurina versio, *Æstus meus me fulciebat.* Amor. Volunt flere fæminæ prohibet. *Nolite flere super me.* Sed quomodo id cohæret cum Pl. 68. *Sustinui qui simul contristaretur & non fuit, & qui consolaretur me & non inveni.* Respondet in hunc Aug. *Qui simul contristaretur, hoc est, ex eadem causa.* Mulieres, quia videbant vulnera: Christus propter nostra peccata, non flebant illæ super filios suos malum patrantes. Venit in Calvariam, quia in ea sepultus Adam idque simili die, ut scripsit Tertull. lib. 2. Carm. super Marci 4. eâdem horâ ut Procop. in Genes. *Christus amarâ passionem passus est, ipsis horis quibus Adam edit, scilicet ab hora sexta.* Hoc est, incipiendo à meridie, nam post meridiem ad auram deambulabat. DEUS, quærendo, *Adam ubi es?* Quis crederet? *Et crucifixerunt eum.* Ibi Deut. 31. *Sicut aquila provocans ad volandum pullos suos, assumpsit & portavit humeris suis.* Scribit Aggellius in Exod. 19. Quod aquila cum docet pullos volare, ponit eos supra alas suas, ut si quis velit ad eos jaculari, potius parentem configat. Ita Christus. Impetebant lingua. *Si Filius Dei est descendat de cruce.* &c. Recepit hos ictus ne ad nos pervenirent. Percussus lanceâ, nos non dimisit. clavi &c. Videbat hæc Mater. S. Bern. de lament. B. V. *Quod in carne Christi agebant*

gebant clavi, hoc in mente ejus compassio. Et rursus. Ipsum planè non attigit animum crudelis illa lancea, sed tuam virgo penetravit. Damasc. 2. de Fide 15. Quos in partu dolores effugerat, passionis tempore sustinuit. Richard. de S. Victore in Luc. 6. Sicut non fuit amor sicut amor ejus: non fuit dolor similis dolori ejus. S. Bernardin. tom. 1. serm. 61. a. 3. Tantus fuit dolor virginis, quòd, si in omnes creaturas qua dolorem pati possunt, divideretur, omnes subito interirent. S. Aug. serm. de Passione. Erant dua mysticæ cytharæ, quarum unâ sonante resonat & altera nullo etiam pulsante. JESU dolente dolet & Maria, Christo Crucifixo crucifigitur & Maria.

Ipsè Christus suos dolores enarrat. Foderunt manus meas & pedes meos, dinumeraverunt omnia ossa mea. Sed quod est amplius addit. Ipsi verò consideraverunt & inspexerunt me. Alii legunt. Inspexerunt in me Pl. 21. Capta est à Bethsamicis, Reg. 6. arca. Percussit DEUS de viris Bethsamicis eò quòd vidissent arcam Domini, & percussit de Principibus septuaginta viros, & quinquaginta millia plebis. Viderant, obtulerant sacrificium, quid mali? legunt alii. Viderunt in arcam Domini, aperuerunt. Viderunt in Christum per vulnera. Ambr. in Luc. 23. Nudum in cruce video, talis enim ascendit qui sæculum in cruce vincere parat, ut sæculi adjumenta non querat. Victus est Adam qui vestimenta quæsit, vicit ille qui tegumenta deposuit. Sonuit feralis tuba, sonuit decretum, concurrat tota civitas, allata mortis instrumenta in montem, scalæ, funes, &c. Ad sunt Sacerdotes &c. Ad sunt latrones. Deponitur humi crux, & illam Christus osculatur, se Patri offert. Acurrat Prophetæ MM. &c. Tenebras sol parat quibus Domini tegat nuditatem. Affixæ jam manus, tenduntur & pedes. Clamemus. Non ultra peccabimus. Nam si hæc in viridi quid fiet in arido? O Dei justitia! Time te impuri. Jer. 1. Vidit virgam primò vigilantem, postea ollam succensam, vigilat supra peccatores & virga & olla. Time te superbi, egredietur ignis de rhamno, de spinea corona, & vos devorabit.

Non

Timeo

Timete immisericordes, qui non reputatis alios homines, pro vobis Christus factus ut vermis. Sistetur quisque vobis coram Iudice Christo, & dicetur, Ecce homo. At ille non agnoscer. Invidi, qui prætulistis Barabbam, quid ad hoc? Pl. III. *Peccator videbit & irascetur, dentibus suis fremet & tabesceat.* Timete omnes, quia omnes crucifixionis causa estis. Job 36. *Causa iudiciumque recipiet.* Jam te o homo citat ad iudicium cruciatus Christi, tu fecisti, responde, clamârunt Iudæi, *sanguis ejus super nos & super te.* Cecidit hic sanguis super eos, ubi templum? ubi regnum? &c. Cadat supra te in æternum. Jam sol obtenebrescens promittit quod peccatori non lucebit, terra aperitur ut devoret. Hieron. epist. 16. *Locus in quo crucifixus est Dominus noster Calvaria appellatur, scilicet quod ibi sit antiqui hominis calvaria, ut secundus Adam & sanguis de cruce stillans, primi Adam & jacentis protoplasti peccata dilueret, & tunc sermo ille Apostoli impletus. Exsurge qui dormis à mortuis, & illuminabit te Christus.* Adamum vivificavit, & nos si poenitentiam egerimus. Orat. *Pater ignosce illis.* Terra, cœlum, &c. clamant, vindica: ille, ignosce, & in hoc à Patre exauditum se testatur, cum latroni promittit cœlum. Sed tamen in vicino est vallis Josaphat, locus futuri iudicii. O Domine, Pl. 118. *Memor esto verbi tui in quo mihi spem dedisti.* Quid illud? Joann. 12. *Cum exaltatus fuero omnia traham ad me.* Avelle nos ab affectibus terrenis, S. Bern. in salut. Volu. *Crucis tue me aptare vellem IESU, tu scis quare.* Extulit nos secum in montem, ut legit Athanas. 1. Petr. 2. *Efferens peccata nostra in cruce cum corpore suo.* Non resiliamus à cruce. S. Theodorus M. iussu Licinii affixus cruci, & in ea sagittis confixus plurimis, exclamavit, *DEUS meus, DEUS meus, qui te mihi adstiterum promiseras, ut quid dereliquisti me?* Et ecce dum crederetur mortuus, per Angelum de cruce depositus & sanatus. Plura per-

ra perpassus Christus. 2. Cor. 4. Factus est spectaculum DEO, Angelis, & hominibus. Nihil in eo fuit nisi dolor. In vulnerebus pendet, à cruce imprimuntur spinæ capiti. S. Bern. *O Anima volve & revolve corpus Dominicum, & ubiq; invenies dolorem & cruorem. Verè tam miserabiliter pendebat Rex gloria, tam penaliter Iudex vivorum & mortuorum, ut solo aspectu eius moveri possent corda lapidea. Sed ipsemet Dominus describit suos dolores* Pl. 21. *Foderunt manus meas & pedes meos, dinumeraverunt omnia ossa mea. Sicut aqua effusus sum, & dispersa sunt ossa mea. Factum est cor meum tanquam cera liquecens in medio ventris mei. Aruit tanquam testa virtus mea, & lingua mea adhesit faucibus meis, & in pulverem deduxisti me. Foderunt manus, sed thesauros in illis latentes non sibi effoderunt. Ossa dinumeraverunt.* S. Bern. in persona Christi. *Tantum scilicet distensum dextrorsum & sinistrorsum & à summo deorsum, ut corpore nudo in modum tympanizicæ pellis distensæ facile possent omnia ossa dinumerari. Amplius? Dispersa sunt ossa mea. Hieron. legit, separata. Campēsis, dissociata. Amplius, in pulverem mortis &c. Nō tantum arui, sed quasi in pulverem redactus sum, & fuisset redactus nisi Deus specialiter detinuisset. Quid ad hoc impatientes? Gal. 6. *Mihi absit gloriari nisi in cruce Domini nostri JESU Christi.* De quo Aug. serm. 20. de verbis Apost. *Poterat Apostolus gloriari in sapientia Christi, & verum diceret. Poterat in maiestate, poterat in potestate, & verum diceret, sed dixit, in cruce. Ubi Philosophus erubuit, ibi Apostolus thesaurum invenit, ut qui gloriatur in Domino gloriatur, quo Domino? Christo crucifixo. Non fugiamus crucem. In cruce Christus deridetur, ô quantus dolor! Pl. 21. *Canes multi circumdederunt me. Et alibi. Omnes videntes me, deriserunt me: locuti sunt labiis & moverunt caput, speravit in Domino eripiat eum, salvum faciat eum quoniam vult eum. Loco deriserunt me. Tertull. legit. Naso irridebant me. Loco locuti***

Non 2 sunt

sunt labiis. Hieron. *Demiserunt labia.* Et Justinus M. apud Lorin, hic. *Labia distorquebant, & narium inflexionibus inter se certantes loquebantur irridentes.* Luc. 24. Et hoc non solum Judæi sed etiam milites. Quomodo hinc auctus dolor? Hos dolores meditemur.

CONCIO LXV.

De Christi morte.

MOritur Dominus, sed spontè. Joann. 11. Dum ad suscitandum iret Lazarum, dicunt ei. *Rabbi nunc querebant te Judæi lapidare, & iterum vadis illuc.* Respondit. *Nonne duodecem sunt hora diei?* Rupert, apud Barrad. hic. *Nemo efficere poterit ut sol occidat ante horam duodecimam. Ego sum Sol. Nemo efficere potest ut antequam hora mea veniat, moriar. Cum voluero tum è vita mea migrabo.* Sed clariùs ipsemet Joann. 10. *Ego pono animam meam, ut iterum sumam illam. Nemo tollet eam à me, sed ego pono eam à meipso.* Voluntariè mortuus, & quidem pro nobis. Quare monet S. Bern. serm. 28. in Cant. *Vide quid de DEO tuo sentias, vide quantum de eo presumas. Vide quis brachiis vicaria charitatis amandus & amplectendus sit? Hunc amorem ut accendam, mortem ejus describam.*

Inclinato imprimis capite tradidit spiritum. In quo advertit Chrysost. homil. 10. Quòd homines cum moriuntur vel caput sursum atque oculos obtorquent, vel gyraunt, & tandem mortui caput demittunt. Christus post sermones cum variis habitos, caput demittit Theophilaët. *Nos priùs expiramus, deinde inclinamus caput, ille autem priùs inclinavit caput, deinde expiravit, ex quibus omnibus constat illum fuisse Dominum mortis.* Scribit S. Joann. *JESUS ergo ex itinere fatigatus sedebat sic.* In quæ verba Rupert, lib. 4. in Joan: *Quomodo in fonte subjecto relucet solis imago, sic ista D. JESU fatigatio fatigationem*

tionem alteram spectat, quam ipse in arcano Divinitatis sue meditabatur consilio. Quam ergo fatigationem sui meditabatur? Iesus ipse ex itinere sue humanitatis, verâ passione, veris doloribus, & verâ morte erat fatigandus. Laboravit totâ vitâ, jam hodie deficit, quia ut S. Th. 3. p. q. 46. Omnes omnium hominum passiones in genere & simul pertulit. Ps. 68. *Veni in altitudinem maris & tempestas demersit me.* Mare amoris & doloris. Mare, post tot dolores tam durus lectus. Ubi est illud Ps. 90. *Flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo?* Laboravit pro nobis totâ vitâ E. cli. 13. *Servum inclinant operationes assidue.* Inclinat jam caput. At de nobis Jer. 1. *Confregisti jugum meum, rupisti vincula mea, dixisti, non serviam.* Servit ille vobis, & jubet servire suas creaturas. Athomo: *Non serviam.* Et si propter meum bonum, quare Isai. 49. queritur, *Invanum laboravi sine causa & vanè consumpsi fortitudinem meam.* Non fiat hoc in me Domine. Inclinat caput Patri ut mori se ex obedientia testetur. Inclinat Origen. in 23. Matth. *Inclinavit Christus caput, & quasi supra Patris gremium repausans exiit.* Ad hunc ipsum finem Patri commendat spiritum. Quis potest dicere, *Pater commendo,* fortasse, Judex. Inclinat caput ut dicat matri, vel Joanni, discipulis, ad illos post triduum rediturus. Dicit vale æternū Phariseis &c. *Valete & qui eos imitamini.* Inclinat caput, quia in lymbum properat, sed Cain relinquetur Ps. 8. *Peccator videbit & irascetur, dentibus suis fremet & tabescet.* Videbis alios ad cœlum euntes avaræ, &c. *Intelligite hæc qui obliviscimini Deum, ne quando rapiat, & non sit qui eripiat.* Inclinat caput ut nos doceat humilitatem. Inclinat versus terram, ut Matth. 23. negotiator quærens margaritam. Inclinat ut in suo pectore indicet Longino latere thesaurum, est ibi aqua quæ leprosum potest mundare Naaman. Est sanguis Apoc. 7. *Laverūt stolas suas in sanguine agni.* Ibi spes nostra. Aug. in Pl. 102. *Redēpt a est vita tua de corruptione; jam securus esto. Inir^o est bona fides cōrrect^o, nemo faller Redemptorē tuū, nemo circumveniet, ne-*

mo premet. Ego hic commercium, jam pretium solvit, sanguinem fudit, sanguinem inquam fudit unicus DEI Filius pro nobis. O anima erigere, tanti vales. Inclinat caput Christus ut ostendat quid pro tua dederit anima. Quid nos pro hoc amore? non deerunt Hebr. 6. Rursum crucifigentes sibi metipsis Filium DEI, & ostentui habentes. Sed quomodo, crucifigentes? hoc ipsū. Malach. 3. Si affliget homo Deum, quia vos configitis me Et rursus. Me vos configitis, gens tota. Et dixistis, in quo configimus? In decimis & primitiis. Idem de aliis peccatis Aug. serm. 181. Cur me graviore criminum tuorum cruci, quàm illa, in qua quondam pependeram, affixisti? Gravior enim apud me peccatorum crux est, in qua vitiis pendeo, quàm illa, in qua, tui misertus, mortem tuam occisurus ascendi. Petamus ne nos permittat labi, ne ab eo recedamus. Va eis cum à me recesserint, & va cum recessero ab eis. Quid in hoc suo agone clam solatii habet Christus? Matth. 27. Derelictus est à Patre. Nova interna afflictio. Videbant hoc Angeli pacis & amare flebant. Audivit terra & mota est. Homines riserunt. Eliam iste vocat, videamus an veniat Elias. Sed quomodo derelictus à DEO? non soluta unio hypostatica, non oblata visio beatifica, non gratia sanctificans. Dereliquit DEUS, Quia non dedit Christo assistentiam specialem, liberando à malis, consolando, confortando. Nam Pl. 10. Tibi derelictus est pauper, orphano tu eris adjutor. Unde etiam Pl. 93. Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo, consolationes tue levificaverunt animam meam. Leo magnus de verbis illis, DEUS meus ut quid dereliquisti me? Vox ista non querela sed doctrina est. Narrat quid patiat. Docet quomodo pati debemus. Claudic suas Pater aures ad vocem Filii. Doluit fratri filii prodigi, quia id Pater illi non præstitit quod prodigo quomodo Christo non doluit cum Pater id illi non præstaret quod præstat peccatori: Ille Luc. 15. Ecce tot annis servivi tibi & nunquam mandatum tuum præterivi, & nunquam dedisti mihi ha-

dam

dum ut cum amicis meis epularer: sed postquam filius tuus hic, qui devoravit substantiam suam cum meretricibus, venit, occidisti illi vitulum saginatum. In quo te Christe, Pater dereliquit? Longè à salute mea verba delictorum meorum. Deus meus clamabo per diem & noctem, & non ad insipientiam mihi. Tu autem in sancto habitas laus Israël. In te speraverunt Patres nostri, & liberasti eos. Ad te clamaverunt & salvifaciti sunt, in te speraverunt & non sunt confusi. Oratio mea non impetrat, & hoc facit DEUS, qui semper fuit meus, & hoc facit justus, sanctus. Et hoc facit qui Patres exaudiebat. Per orationem Daniel à leonibus liberatus. David à gladio Saul, Ezechias à morte &c. Ac ego non exaudior, derelictus? Moritur jam Christus, sed, qualis? vidit illum Itai. 53. & dixit. Vidimus eum & non erat aspectus. Et 52. Quem admodum obstupefiant super te multi, sic inglorius eris inter viros aspectus tuus, & forma tua à filiis hominum. Compatiamur illi, sed etiam nobis, ut tollamus à nobis? quod illum affligit, qui non aufert peccata, ita Christo compatitur sicut carnifex qui simul homini condolet & simul illum lacerat. Pater dereliquit & data est potestas tenebris. De hac die dictum est Zach. 14. Erit dies una, quæ nota est Domino, non dies neque nox. Ipse Dominus explicare potest qualis hæc dies Christi fuerit. Hæc nocte inter bestias relictus est, relictus ut noctu in tempestate. Job 27. Nocte opprimit eum tempestas. Non est qui adjuvet. Tradidit Christus Patri spiritum. Tradamus nos modo Christo animas nostras ejus voluntatem faciendo, recipiet illas in morte & tradet Patri, quod precemur per ejus mortem amaram.

CONCIO LXVI.

Pro Passione Christi.

PROposueram ad S. Matrem recurrere ut suas nobis impertiretur

retur hodie lachrymas: Proposueram ad Prophetas, præcipuè Jeremiam lamentantem. *Quis dabit capiti meo aquam & oculis meis fontem lachrymarum?* Sed præstat ire ad Angelos, qui hodie in assumptis corporibus planxerunt, siue in defixa in passionem Christi cogitatione *Isai. 33. Angeli pacis amarè flebant.* Quomodo enim matrem accedet petendo ab illa lachrymas qui ejus filium occidit? Quomodo Prophetam, qui fontes lachrymarum deposcit ob evorsa altaria, templum à Chaldæis direptum, fratres occisos, Principes in captivitatem abductos &c. Lachrymæ hic illius non sufficiunt. Vos Angeli statim in horto propinastis iniquitates nostras Domino, vos propinate lachrymas: vos rupistis moriente Domino saxa, vos referastis monumēta, vos solem texistis, velū scidistis, omnia ad luctū concitastis, vos lachrymas in nostris oculis commovete &c.

S. Th. p. 3. q. 46. a. 5. Ita de passione Christi sentit. *Passus est omnem passionem humanam non quidem quoad speciem, sed secundum genus.* Hoc est. Passus ab Ethnicis, Judæis: Sacerdotibus, laicis: viris, foeminis: nobilibus, ignobilibus. &c. *Pl. 2. Quare fremuerunt gentes & populi meditati sunt inania, adstiterunt Reges terræ &c.* Passus in amicis quia deseruerunt, in fama, in honore. Passus in anima, tristitiam, cœdium, agoniam. In rebus, quibus omnibus spoliatus. In corpore quidam numerant plura quàm quinque millia vulnerum: ictus flagrorum 6666. uno verbo *Isai. 1. A planta pedis usq; ad verticem non est sanitas in eo.* Passus in omni sensu, visu auditu, gustu &c. In omni parte corporis ut dixerit *Thren. 1. Attendite & videte si est dolor sicut dolor meus.* Nullum corpus fuit quod habuerit tam perfectum sensum doloris. Conculcata, sanctitas &c. Et hæc pro homine hoste, & quem sciebat fore ingratum. Hæc DEUS. Et quis capiet, quid sit DEUS? Hæc à peccatoribus, & quis explicabit peccatoris vilicatem? & videte

de te quid eum ad hoc impulit. Insinuat hoc S. Bern. *Ludebam ego foris in platea, & contra me ferebatur mortis decretum in palatio.* Ludebamus, peccata cumulabamus. Urgebat iustitia, Quamdiu Deus cum hoc improbiſſimo diſſimulabis? nos interim ludebamus. Offert ſe pro nobis Unigenitus DEI, ut quod in nos cadere debuit decretum, in illum recideret. Proponit iustitia. Si vis pro homine pari, tanta &c. Sunt tibi ferenda: at Filius, volo ampliùs. Sed quare &c. Non eſt amicus. Volo. O nos ſaxa ſi non movemur! imò non ſaxa: quia hodie ſaxa rumpuntur. Levit. 12. *Anima quæ in hac nocte afflicta non fuerit, delebitur de populo meo.* Sed progrediamur ad hortum inprimis, ad quem invitaverat olim Ipoſa. Cant. 5. *Descendat dilectus meus in hortum ſuum & comedat fructum pomorum ſuorum.* Descendit, ſed, in cuiuſnam ex nobis incidit pomum, quo guſtato ſanguinem ſudat? Pomum hoc eſt aliquod Sodomorum. Comedit Dominus, aſſert poſt cibum Angelus poculum. Sed tranſeat à me calix iſte. Quare? continet peccata noſtra, tantus verò eſt horror illorum ut ſi DEUS mori poſſet, illo ſolo conficeretur. Ave Rabbi. Noſne illius diſcipuli? Iſtanè agimus quæ ab illo didicimus? Habet hic non unum condiscipulum Iſcarioth, Sed *quod facis fac citius.* Cyrill. lib. 9. in Joann. 17. *Velociùs ad ea currere diabolus quæ præparavit jubet.* Sed quæ illi ex hoc damnatio jam antea propoſuerat. *Bonum ei ſi natus non fuiſſet &c.*

Jam ligatur. Tui ſunt funes ò Dalila, tui Rahab. Ducitur in domum Caiphæ & Annæ, & ab eodem cuius auriculam in horto ſanaverat, ut aſſerit Chryſoſt. homil. 82. in Joann. alapam recipit. Quid vobis hæc gratitudo videtur? inſurrexerant olim Core Dathan & Abiron contra Moysen, & vi-voſ terra deglutiit. Hic nemo pro Domino! Quid ulterius aſtum cum Domino? certè non aliud quàm quod cum homi-

ne inter dracones projecto. Pl. 139. *Acuerunt linguas suas sicut serpentes, venenum aspidum sub labiis eorum.* Alii spuis venenatis &c. sibilis, *Prophetisa quis te percussit.* Sic venatores si feram reti concluderant cui diu insidiati. Nemo parit &c. Dedit supra se potestatem tenebris. *Hæc est hora & potestas tenebrarum &c.* Pl. 54. *Timor & tremor venerunt super me, & contexerunt me tenebra.* Quid apud Pilatum? quid apud Herodem? Præfertur illi Barabbas, ô quoties hoc ipsum modo accidit! Stat ex una parte castitas cum DEO, ex altera impudicitia cum dæmone. Non hunc sed Barabbam. Avaritia cum gehenna, iustitia cum coelo &c. Sed agite qui sic eligitis, jam Christus à vobis repulsus ad columnam ligatur, vestra impuritas cum denudat, vestra avaritia flagris lacerat. *Canes obsederunt me.* Petulantissima cohors hominum 666. & ad vexandos Judæos missa, vocata Canes. Lex fuit Deut. 25. *Juxta mensuram delicti erit plagarum modus.* Quam vasta mensura delictorum nostrorum quæ in te suscepisti Domine, quis erit plagarum modus? *Vidimus eum & non erat ei aspectus.* Quærit & superbia ut sæviat, imponuntur spinæ capiti. Quæ verba suppetunt? &c. Mortuus jam hic fuisset, nisi mortem sapius experiri maluissent. Videant relabentes in peccata. Sed jam fortè precatur. Libenter ô homo pro te ista fero, sed an ista promerui? vis augere meas spinas, & supra dolorem vulnorum meorum addere? sed erit qui dicat. *Sanguis ejus super nos.* Peccare non desistam. *Crucifigatur.* O quam justè hic Domine quereris Jer. 12. *Facta est mihi hæreditas mea tanquam leo in sylva, dedit contra me vocem suam.* Illa hæreditas de qua ad te Pater. *Dabo tibi gentes hæreditatem tuam.* Sed jam crucem amplectitur, jam bajulat, & veluti sceleratissimus in medio duorum latronum appenditur. Sed, quid jam loquar? clamat sanguis de terra, aures acclinate. Sed fortè non est qui audiat.

audiat, Pl. 141. *Considerabam ad dexteram & videbam, & non erat qui cognosceret me.* Job. 2. *Jobum videntes afflictum, non cognoverunt eum, & clamantes ploraverunt, scissisq; vestibus sparserunt pulverem super caput suum.* Et id fuit Job solatio. Origen. quia quasi dicebant *quod fecisti o Job hoc fecimus.* Detestatur Christus peccata, & in suo corpore punit, & nos puniamus &c.

CONCIO LXVII.

De B. Virginis Compassione.

Stabat Mater dolorosa.

AN magis gaudebat, an magis dolebat Virgo S. sub cruce Filii stando, pro utraque parte sunt argumenta, et si res videatur paradoxa. In primis, dum videret Filium tam æquanimiter ferre crucem, & ipsam se ad æquanimitem composuisse certum videtur. Greg. epist. 1. *Nihil adeo grave quod non æquanimiter toleretur, si Christi passio ad memoriam reducatur.* Quid verò si spectetur. Certè magis sancta quàm Abraham, qui cum gaudio Filium in arce lignorum deposuit. Zeno Veronen. serm. 1. de Abraham. *Ecce sub oculis jacet Filius vinculis adstrictus, ubi sunt lachrymæ? ubi dolor? in tantis filii casibus letatur & gaudet.* Et hoc ipsum innuit Joan. 81. *Exaltavit Abraham ut videret diem illum, vidit & gavisus est.* Prosper, *Gavisus est quia vidit diem Filii DEI in suo filio figuratum.* Sed sicut Christus seposuit omne gaudium ut ex omni parte doleret, ita S. Virgo. Itaque dolor ejus maximus, & hunc conabor explicare.

Seposuit Christus omne gaudium, ergo & B. Virgo quò enim aliquis humilior eò se magis DEO conformat: B. Virgine nemo humilior, itaque cum videret Filium summè vellet dolere, & ipsa idem voluit, Gen. 28. *Vidit Jacob scalam*

Et Angelos ascendentes & descendentes. S. Zeno l. c. *Scala proprio nomine crux vocatur. Sed ubi Angeli? Magni consilii Angelus est Christus, ascendit ad Patrem, DEUS meus quid me dereliquisti? Descendit. Infixus sum in limo profundi.* B. V. Regina Angelorum, ascendit *Excelsa super sydera.* Descendit cum veluti mulier Sareptana. 3. Reg. 17. Lignum crucis completitur, in cuius persona Rupert. lib. 5. de Trinit. cap. 7. *En colligo duo ligna & consolor meam incipiam amplectens crucis ligna.* Ubinos legimus Genes. 3. *Creatus est homo ad similitudinem DEI.* Hebræi legunt *Ad umbram DEI.* Nemo erat magis umbra DEI quam B. Virgo, quia *virtus Altissimi obumbravit ei.* Igitur flagellatur Christus, sicut & umbra in Virgine S. apparebant, flagella: spinis coronabatur, apparebant spinæ sicut in umbra &c. Et quia hæc umbra vivens, sentiens, omnia in corde sentiebat quæ Christus in corpore. Cant. 5. *Anima mea liquefacta est ut locutus est dilectus.* In liquida cera omnia facile imprimuntur, imprimebatur crux, &c. Anselm. de passione. *Per singula momenta dolor vitam B. Virginis extinguere sufficiens erat nisi ex speciali miraculo divinitus conservaretur.* Hailgrio in Cant. *Liquefacta est, ut sicut metallum formam acciperet.* Vidistis plumbum solvi, accipit formam quam vult artifex. Voluit B. Virgo hoc totum pati quod Filius, & passa est. Hinc cogitate, quantus dolor esset, si flagella quæ sunt Christo inflicta, spinæ &c. alicui infligerentur, etsi nullum appareret vulnus, ita factum est in B. Virgine; & sicut dolor Christi coepit ab ejus conceptione, *Dolor meus in conspectu meo semper.* Ita B. Virginis à Nativitate Christi, cujus dolores semper meditabatur. Audite enim S. Vincent. Conc. de Purific. *Quando vidit puerum JESUM natum & nudum, cogitavit in corde suo dicens. O verè sic Filius meus nudus erit in cruce.* Deinde pannis eum involvit, cogitans quòd sic ejus corpus involverent sindone in ejus sepultura.

Deinde

Deinde posuit eum in praesepio in medio duorum animalium, cogitans quod sic suspenderetur in medio duorum latronum. Non auditur interim clamor, non ululatus, stat generosissima Heroïna sub cruce, non cadit in deliquium. Chrysost. serm. 23. *Tacet qui volens patitur, clamat qui laniatur inuitus.* Hic unum mysterium intelligemus Matth. 1. Judas autem genuit Phares & Zaram de Thamar. Cur duos nominat cum unum sufficiebat, sicut aliàs ponit Evangelium? Ambr. in Luc. 3. dat causam. Quia ut est Gen. 39. Uterque volebat prior nasci & de hoc secum certabant in utero cum essent gemelli. Certabat B. Virgo cum Christo volens ejus in se dolores transumere, & vicissim ille B. Virginis, & quia fuit liquefacta, & hic dolor quem habebat de illa Filius in cor ejus transibat. Quod si Aug. Matrem Machabæorum vocavit septies Martyrem, quia septem Filiis cum occiderentur, compassa est, cum Christus de se verè dicat. *Non est dolor sicut meus.* Et illa potest dicere. *Non est dolor sicut dolor meus.* Et quod in 2. Cor. 11. Chrysost. dicit de S. Pauli verbis *in mortibus frequenter.* Inquiens. *Non mortis experientia sed propositio.* Hec de B. Virgine in morte Filii continuo.

Sed istos dolores acuebat amor. Aug. *Dolor est sicut amor.* Nulla mater ita amavit Filium, nulla itaque doluit æquè. Amavit plus quam si omnium amores in unum conferrentur, Quia Filium habuit meliorem, quam si omnium filiorum bonitas in unum conferretur, itaque doluit magis quam si omnium dolores in cor unum congererentur. Et quia simul fuit & Pater & Mater Filii, plus doluit quam omnes Patres & Matres dolere possunt. Jam si verum est quod dicit Chrysost. hom. 29. in Gen. *Gravius est Patribus videre filios supplicii affici, quam si ipsi eis essent obnoxii.* Magna est velut mare contritio tua ô S. Virgo, Matres aliquæ emoriuntur dum vident filios

suos mori, maximè crudeli supplicio. Quomodo non millies moreris ô S. Virgo. Gravior est tuus dolor quàm ut ipsa mors illi mederi possit. Mortuæ illæ, & ante mortem lachrymatæ & partem doloris per lacrymas egresserunt. Vis etiam isto carere levamento, ut tot^o intra te dolor maneat, & magis bulliat intra te cor tuum veluti in olla absque spiraculo conclusum. Ambr. epist. 28. de S. Virgine. sic loquitur. *Stantem sub cruce lego, flentem non lego.* O dolor cùm in te redis quantus es? noluit flere. S. Bern. serm. 26. in Cant. *Suppressus dolor eò aliis introrsus radicavit quòd non est exire permissus.* Non plorat, non vocem emittit. Et silentio velut operculo premit. Cùm pulvis pyrius intra globum cæcum ferreum (granatam seu bombum vocant) accenditur, non sustinet ferrum, diffilit, discerpitur: accendit amor in corde S. Virginis dolorem, manet cor integrum, o miraculum! S. Th. 3. p. q. 46. a. 6. Dolor Christi fuit major omnibus doloribus. Et hic dolor in corde B. Virginis. Præterea dolor Christi cùm fuit mortuus jam non fuit in Christo, fuit verò in S. Virgine. S. Bern. serm. Signum magnum, *Christi anima jam ibi non erat*, in corpore mortui, ideò nec corpus lanceæ ictum sentiebat. *Sed B. Virginis planè nequibat avelli.* Cur ergò lancea non rupit cor S. Virginis ut aliquid efflueret doloris, & levaretur? imò hæc lancea magis constrinxit & solidavit sicut æs densius fit ictu malleorum. Quare merito affirmat S. Bernardin. serm. 61. a. 3. c. 1. *Tantus fuit dolor Virginis in passione Christi, quòd si in omnes creaturas quæ pati possunt divideretur, omnes subito interirent.* Quis causa hujus doloris? Nos, peccata nostra, & illa augemus & non comparimur? Scim^{us} quod S. Brigittæ & aliis comparuerit Christ^{us}, quasi modò plagis affectus, & questus est, quòd peccantes illum ita crudeliter tractassent. Compatitur ergò simili modò & S. Virgo & nos addimus dolores, si amamus S. Virginem, si nos ejus

servos

servos appellamus, parcamus, nedicat de nobis. *Super dolorem vulnerum meorum addiderunt mihi.*

CONCIO LXVIII.

Stabat juxta Crucem.

Abiit Agar ne videret morientem filium Ismaëlem: Audita morte filiorum Job non ixit ad eos videndos, sed scidit vestimenta, idem de Davide respectu Absalonis. quia se impares dolori fatebantur. At B. V. stetit juxta crucem, spectavit, &c. Ocor ingens, o dolor! dum illa Filium, nos illam contemplemur.

Pro maxima securitate in obsides sumuntur Filii ab hostibus, quia sciunt quantum eos ament Patres. Unde Absalon cum strueret in Patrem bellum, 2. Reg. 18. erexit colossum, cum inscrip. *Non habeo Filium.* Ac si diceret, audacter mihi adhaerete contra Patrem, nihil habeo quod capere possit Pater & eo capto me retrahere à consilio. Tobias de filio Ut *quid misimus te peregrinari baculum senectutis nostræ, lumen oculorum nostrorum?* Major tamen est amor, si Filius sit unicus. Hinc Jer. 20. ubi docet quomodo peccata debeamus deplorare. *Luctum unigeniti fac tibi planctum amarum.* Obstinatus Pharaon cum plagis aliis non moveretur. Exod. 3. Occiso filio est mor. Abrahamæ virtutem in filio unigenito DEUS exploravit. Sed etiam in hoc casu major solet esse dolor Matris quam Patris. Isai. 49. *Nunquid oblivisci potest mulier infantem suum, ita ut non misereatur filio uteri sui?* Colligamus jam in unam personam dolorem Patris & Matris quantus erit? B. Virgo & Mater erat, & Pater deerat Christo in terris, uterque in illa dolor fuit, & filius fuit illi sponsus. Et impletum Isai. 49. *Venient tibi hac duo subito in die una, sterilitas & viduitas.* Non erat unquam paritura alium. Quid insuper audit à Filio? Videt plagas: audit.

audit. *Deus Deus meus ut quid me &c.* Quot hic dolores! audit insultantes moribundo, acetum &c. Cant. 8. *Pone me ut signaculum super cor tuum.* In cera exprimitur sigillum, ita amor exprimit in corde amicum. Summus amor fuit in B. Virgine, itaque summè expressit in corde ejus clavos &c. Christi, itaque idem dolor per compassionem. Itaque dicere potest & illa. *Attendite & videte si est dolor sicut dolor meus.* Thren. 2. *Cui comparabor te, aut cui assimilabo te filia Jerusalem? Cui coequabo & consolabor te virgo Filia Sion? Magna est velut mare contritio tua.* Magna &c. Planctus hic est supra Jerusalem captam ab hoste. Cogitate qui planctus dum magna urbs capitur, sit hic totus in uno corde, est in corde B. Virginis. Hic templum captum, altare eversum &c. in Christo. *Magna velut mare &c.* Et quia Christus infinitè melior quavis urbe. Hinc multò major dolor. O homines nos hoc templum diruimus, nos doloris causa. &c. Et libebit adhuc idem iterare? *Sicut mare.* Quis exhauriet mare? si in unum cor mare compingeretur quantum in eo esset saltedinis? compactum est. Quot in hoc corde bestiae maris, Judæi, Romani, carnifices? Gen. 1. *Congregentur aqua quae sub caelo sunt in locum unum.* Congregata. Insuper Filius addit sagittas. Thren. 3. *Posuit me quasi signum ad sagittam, immisit in renibus meis filias pharatriæ suae.* Dum dicit. *Ecce filius tuus.* Hæcne commutatio? Hic est ille gladius Luc. 1. Simeonis. Vale mater, nudus morior. *Volucres cæli habent nidum &c.* Ego in cruce. *Consummatum est,* consummatus dolor in corde matris, nihil ei addi potest. Cum filius alicujus moritur, saltem est qui consoletur, saltem &c. Hic omnia, adversa. Fugerunt discipuli, &c. Latro insultat, in medio pender ut latronum maximus. *Consummatum,* currebant ab initio mundi instar fluminis dolores, in B. Virginis corde ut in stagno stiterunt. Hic dolor quem habuit Eva de occi-

cilo Abele, hic quem de malicia Cain: hic quem habuit de immolando Isaaco Abraham &c. Omnes illi umbra hujus, hic est ipse verus. Compatiamur. Sed non addamus vulnus supra vulnus per novam crucifixionem.

CONCIO LXIX.

De Compassione Beatæ Virginis.

Quanto dolor S. Matris hujus dum filium poenis affligi videret, saxum nobis dicere potest: Bzovius anno 1202. n. 9. Fuit in Francia in Abbacia Dolensi, imago lapidea Beat. Virginis CHRISTUM puerum tenentis. Coram ista quandam pauperulam orantem cum inveniunt duo Brabantini, ipsam ludibriis, statuas blasphemias onerant, & unus eorum jacto lapide brachium Christo puero confringit, ex quo vulnere statim fluxit sanguis, & sacrilegus homo corruens mortuus, quem dum socius erigit, & ipse à diro dæmone corripitur à quo postridie occisus. Die sequenti frequens populus ad evulgatum concurret spectaculum, vidit in S. Puero sanguinem, sed in Matre S. licet lapidea doloris viva indicia. Nam saxeum monile in se rupit saxeum. Vestem usque ad mamillas scidit. Hoc fecit lapidea, quid viva? Certum est ex Ambr. lib. de instit. Virg. c. 7. quod illa has poenas quas Filius patiebatur, perpeti ipsa maluisset. Ut non degeneri mater esset spectaculo quæ non metuerit peremptorem, pendebat in cruce filius, mater se persecutoribus offerebat. Et ex Bonav. in 1. dist. 84. q. 2. S. Virgo Miro modo laudari debet & amari, quod adeo compassa est, ut si fieri potuisset, omnia tormenta quæ filius pertulit ipsa libentius sustinisset. Et ut Anselm. de excell. B. V. c. 5. Quidquid crudelitatis corporibus Martyrum inflictum fuit leve aut nihil ratione hujus compassionis. Matres aliæ ut suum dolorem leniant, nolunt spectare supplicia filiorum ut Agar Gen. 21. Ne videret puerum morientem, recessit. &c. Hæc S. Virgo stetit sub cruce, &c. Guillelm. 7. in Cant. Stabat juxta crucem JESU mater

ejus. Planè ille foris, illa intus patiebatur. Stabat illa juxta crucem sui JESU, atq; ipsa quodammodo erat in crucem erecta stando juxta crucem, ipsa sibi per officium maternum erat quodammodo crux. Augebat dolorem, quia videbat filium ab iis pati, quibus benefecerat, ad quos salvandos venerat, videbat in multis periturum sanguinis fructum &c. Arnold. tract. de Virg. laud. Aspicebat filium quomodo hæc ipse sustineret, & videndo ejus amarorem & ipsa amareſcebat. Fugientibus Apostolis in faciem filii sui se opposuerat mater, & gladio doloris animæ ejus infixæ vulnerabatur spiritus & crucifigebatur affectu & quod in carne Christi agebant clavi & lancea, hoc in ejus mente compassio naturalis & affectionis maternelæ angustia. Eteò usque hi dolores pervenerunt, ut dixerit Amedeus hom. 5. de S. Virgine Maria *vicit sexum, vicit hominem, & passa est ultra humanitatem: torquebatur enim magis quàm si torqueretur ex se.* Hic dolor in B. Virgine etiam post mortem Christi durabat, & cum lanceam Christus non sentiret, illa sentiebat, dolor verò tantus fuit, ut sufficeret ad eam occidendam quolibet momento, itaque tot mortes subiit quot momentis in eo dolore duravit. Cogitemus iam quempiam atrocissimis doloribus occidi, & rursus resuscitari, & rursus similibus doloribus occidi, & iterum resuscitari, & hoc repeti centies, quantum illum hominem putabimus pati? Hinc Arnold. Carnoteo. tract. de laud. B. Virginis. Sub cruce B. Virginis, in cruce Christi, omninò tunc una erat Christi & Mariæ voluntas, holocaustum pariter ambo offerebant DEO, hæc in sanguine cordis, ille in sanguine carnis. Quia verò ut Christus statim ab instanti Conceptionis suæ sciebat se moriturum, ita B. Virgo hoc ipsum revelante DEO didicit. Degustabat jam Christus ab tempore dolores suos juxta illud Pl. *Dolor meus in conspectu meo semper.* Degustabat & B. Virgo, & totà vitâ fuit in compassione, sicut matres compatiuntur cum intelligunt latum esse decretum mortis contra Filium. Ad hunc dolorem ultrò se ipsa explicabat.

cabat. Quia ut Arnold. l. c. in morte filii sui intelligebat redemptionem mundi, etiam suâ ipsâ morte se aliquid æstimabat publico muneri addituram. Non quod ipsa partem redemptionis aliquam faceret, sed sicut fecit Angelus in horto dum Christum confortabat, ita illa offerendo Christi passionem DEO Patri, & ipsi Christo compatiendo. In quem sensum S. Bern. serm. 3. de Purific. illum alloquitur. *Venit tempus quando non in templum offeres Mater, nec in brachijs Simeonis, sed extra civitatem intra brachia crucis, illud erit sacrificium vespertinum hoc est matutinum.* Explicat hunc dolorem Simeon. *Tuam ipsius animam pertransibit gladius, sicut Josephi animam ferrum pertransiit, dum toties è carcere se ad mortem jam putaret educi.*

CONCIO LXX.

De Beatæ Virginis doloribus.

CUM DEUS voluit ædificare Arcam, adhibuit duos artifices Beseleel & Oliab. Beseleel significat *in umbra Deus* S. Virginem virtus Altissimi obumbravit. Oliab idē est ac *Protectio Patris*, misit DEUS filium suum. Arca est imago B. Virginis, opera in Virgine S. sunt expressa Patris & Spiritus S. videamus quomodo illa expresseit opus Filii. Solus Adam potuit nos perdere, tamen accessit Eva. S. Bern. serm. de Assumpt. *Congruū magis erat ut adesset nostra reparationi uterq; sex quoque corruptiōni neuter defuisset.* Occupaverat mundum Tyrannus, opus erat illum expugnare, B. Virgo ad hanc pugnam porrexit Christo gladium. Richard. à S. Laur. *Christus cum diabolo pugnaturus pro exheredata sponsa, in utero Virginis velut in tabernaculo armaturā humane carnis induit.* Hic jam cum Aug. serm. de Ass. B. V. *Te Deus omnipotens voto supplicis exoro, ut quid dicam, jubeas: quid proferā, præbeas: ad quid sermonē dirigā, aperias: venerabile est mihi, ex præcordiis meis reverendisimū de matre Filii tui loqui, sed ejus dignitatis & gratiæ effectum, nec cor concipere, nec lingua valet exprimere.* Pater æternus Rom. 8. *Proprio Filio non pepercit, sed pro omnibus*

tradidit illum Idem fecit S. Mater. S. Antonin. 4. p. tit. 15. c. 20. § II. Quod dicitur de Patre aeterno, ita de ejus matre temporali dici potest Rom. 8. Proprio Filio suo &c. Tradidit illum voluntate & affectu. Nā licet Christus oblatuſ eſt quia ipſe voluit. Tamen etiam a Patre accepit moriendi præceptum: & ſi Angelo licuit confortare in horto Chriſtū, cur non & B. Virgini? Confortatio iſta hiſ forte verbis Iſai. 51. fiebat. *Conſurge, conſurge, induere fortitudinem Brachium Domini. Nunquid tu percusiſti ſuperbum & vulneraſti draconem? nunquid non tu ſiccaviſti mare aquā abyſſi vehemens? Quis eſ tu ut timeas ab homine mortali? Elevare, elevare, conſurge Jeruſalē, quia bibiſtiſ de manu Domini calicem iræ ejus.* Certē Rich. à S. Laur. Mater miſericordiæ, Patrem miſericordiarum adjuvit in opere noſtræ ſalutis. Habet hic novus Adā adjutorium ſimile ſibi Bonav. ſtimuli p. 1. c. 3. *In cruce cum filio o Domina crucifixa eras. Sed hoc diſtat quia ipſe in corpore, tu in corde. Ibi lanceatum eſt cor tuum.* &c. Eccleſia verò Græca in Menæis 6. Junii verba quibus S. Virgo filium conſolabatur, hæc ponit. *O lumen oculorum meorum, nihilo minus propter nos homines cruciatum iſtum lubens ac volens accepta, ſuſtine clavos, crucem, ſpongiam, haſtam, per quæ paſſionis inſtrumenta largiriſ talem vitam hominibus.* Hinc Bernardin. tom. 1. f. 51. c. 4. *O mira circa nos utriuſq; Parentis dignatio, o inæſtimabilis Dei & Virginis dilectio charitatis, qui ut ſervum redimerent communem Filium tradiderunt, propter nimiam charitatem, quā Deus & Virgo nos homines dilexerunt.* filius hanc paſſionem licet ſuſcepit lubens, non ſine maximo dolore ſuſtinuit, idem eſt de S. Matre. Niceph. l. 1. cap. 30. Virgo ſanguinem & aquam de latere Chriſti fluentem vaſculo quodam excepit, ac Deo Patri obtulit. Unde ſicut offerebat cum jam Chriſtus mortuus offerre deſierat, ita & dolebat. Videtur id totum deſcriptum fuiſſe 2. Reg. 21. *Reſpha tollens ſibi cilicium ſubſtravit ſupra petram ab initio meſiſ, donec ſtillaret aqua ſuper eos de cælo.* B. Virgo ab initio meſiſ noſtræ ſalutis erat cum Chriſto, ſed petra Calvariæ ſubſtravit cilicium.

Hoc eſt ut Vatabuſ legit, *ex cilicio fecit tentorium*, hoc eſt carnem dedit Chriſto in qua ibi paſſuſ, dedit dolorem qualis decebat talis Filii Matrem.



**

**

**

BREVIARIUM CONCIONATORII PARS III.

De Dominicis Æstivalibus.

Pro Dominica Paschæ.

Surrexit. Marci 16.

Nulli dubium est, quod sine fide salvari non possumus. Et quidem sine vera, nam falsa fides non est magis fides quam statua est Homo. Hebr. 6. *Sine fide impossibile est placere DEO.* Et ita si moriatur vir bonus sed infidelis, & contendat se debere admitti in cœlum, sit ipsi ut illi famulo bono & fideli, qui post mortem Domini exposulavit hæreditatem, nunquam egi perfidè, nunquam sum inebriatus &c. Peto sim hæres ut Filius. Responsum illi pro tuis virtutibus recepisti bona, habuisti benè &c. Sed non es Filius non accipies hæreditatem. Soli credentes sunt Filii. *Qui non credit in Filium DEI jam condemnatus est.* Sed si quærerem quis articulus Fidei est, sine quo inanis esset fides nostra, stulti essent Martyres ignavi Confessores &c. Non quisque fortè responderet, respondebo.

Triplex est status mundi. Naturæ, legis, & gratiæ. In natura sufficiebat ad salutem credere, quòd sit DEUS, & quòd

fit remunerator bonorum ac malorum. In lege scripta oportebat insuper credere quòd DEUS Filium suum missurus esset Messiam. In lege gratiæ supra ista, quòd oportet credere Christum & S. S. Trinitatem. Postea ex præcepto obligatur quisque scire symbolum Apostolicum, Orationem Dominicam, Præcepta Ecclesiæ, Sacramenta præcipuè quæ quisque sumit, ut sunt, Baptismus, Eucharistia, Pœnitentia, & alia quæ quis præter hæc accedit. Attamen quis est articulus qui in his omnibus pro fundamento supponitur, & quis nisi crederetur, inania essent ista omnia? Res p. Resurrectio Christi, quia si ille non resurrexisset, neq; nos spem resurrectionis haberemus. 1. Cor. 15. *Si Christus non surrexit, inanis est prædicatio nostra.* Frustra Martyres passi, doctores docuerunt, Apostoli prædicarunt. &c. In hac enim vita passi non receperunt mercedem, imò afflicti sunt &c. Frustra se abstinerunt & non juxta Epicurum vixerunt. Non juxta Machiavellum, si omnia bona sunt in hac vita. neque tamen illorum præmium recipitur. &c. Resurrectio mortuorum semper supponebatur & nos solatur. Neque ullum articulum ita Christus roboravit. Apparuit post mortem imprimis Matri, sed hoc non scripserunt Evangelistæ, quia maternum de hac re non valuisse apud Judæos testimonium. Apparuit deinde Petro tanquam suo successori. 3. Apparuit Magdalenæ, cujus testimonium valebat, quia fuit peccatrix, & nobilis omnibus nota. 4. Mariæ Jacobi, cujus habebatur filius Jacobus tam sanctus, ut illi in Sancta Sanctorum liceret ingredi. MARIAE SÆLOME foeminæ simplicissimæ. Tum Euntibus in Emaus, deinde plusquam quingentis Fratribus, ut est 1. Cor. 15. 5. Discipulis absque Thoma. 6. Discipulis cum Thoma. 7. Discipulis ad mare Galilææ. Et omnibus in Ascensione. Comedit. Dixit: *Palpate Manus meas & pedes meos. Mitte manum tuam in latus meum, spiritus carum, & ossa non habet sicut me videtis habere.*

Si igitur

Si igitur resurgemus, sumus immortales, non enim resurgit nisi quod cecidit, & ut resurgat, debet hoc ipsum resurgere. Quātum hinc gaudium nostrum! Hinc enim si in hac vita sum mendicus, possum in altera sperare me fore parem Regibus. Sum æger, non sentiam dolorem per æternitatem. Hic contemnam bona, habebo ibi meliora. Hâc spe ducebatur Thomas Morus Angliæ Cancellarius, cum illum in carcere uxor Aloysia accessisset cum prolibus. Assentire Conjux Regi, jura non esse caput aliud Ecclesiæ quàm Regem, te & nos liberabis à calamitate, & proles à mendicitate, in gratiam Regis recipieris, opibus florebis. Ille è contrà quamdiu mea Aloysia his bonis frui poterimus? illa, saltèm viginti annis. Tum Morus. *Stulta mercatrix es mea Aloysia.* Pro annis incertis viginti vendam æternitatem? & factum est quod Arnoldus de Job dixit. *Irrisit mens solida nugas uxorias, & modestissimâ increpatione presumptionem muliebrem virili dignitate coercuit.* Quis non dabit eleemosynam, cum sciat centies in altera vita pro illa recepturum? quis non affliget corpus &c. *Si seminatur animale resurget spirituale.* Hâc spe idem Morus, cum esset podagrâ coactus uti scipione, cundo ad supplicium abjecit scipionem. *Eia pedes.* Recipiemus hæc omnia cum foenore. Hâc spe mater Melithonis unius è quadraginta MM. tulit filium ad rogum, hâc mater Machabæorum. &c.

Sed hic advertamus quid dicat S. Paulus. *Omnes quidem resurgemus, sed non omnes immutabimur.* In quo hæc mutatio? *Similes ei erimus.* In illa vita similes DEO erunt, qui in hac vita similes Christo fuerunt. *Quos præscivit & prædestinavit conformes fieri imagini Filii ejus.* Hic labor est Christiani conformem se Christo reddere. *Sic oculos, sic ille manus, sic ora gerebat,* sic fuit sobrius, pudicus, &c. Sicut Pictor aspiciamus sæpè prototypum, veniet tempus quando juxta hoc prototy-

totypum examinabimur, talis fuit Christus, esne tu talis, qui
 te dicis Christianum? si non es, non immutaberis, nam mu-
 tatio quæ fit per mortem non respicitur, sic enim omnes
 immutabuntur dum fiet e corpore cinis. Sed mutatio ab A-
 dam vetere ad novum, inspicietur, an sis Christo similis. Si
 Pictor volens Regem exprimere, pingeret pro oculis basiliscos
 pro manibus harpyas, &c. *Sepulchrum patens est guttur eorum.*
 De quo multus foetor exit, in quo oratorum fama sepelitur. Ita
 multi dicunt se imitari Christum, hinc non ad similitudinem
 Christi resurgent, erant sicut Job ulceribus obsiti, sicut Laza-
 rus, sicut canis in ignem projectus, & hoc in perpetuum, non
 est hæc mutatio, quæ *similes ei erimus*. Eligite. Hic carcer foe-
 tidus, ibi Palatium: hic Pater, ibi carnifices, hic &c. Isid. Palu-
 fiota. *Cur potius vultis ad momentum esse fucati, quam in eter-
 num beati: ad horam libidinosi, quam in eternum gloriosi?* veniet
 tempus, quando quod fecerunt Vandali Cartaginensibus
 Christianis, liber Evangeliorum contra nos proferetur. Cre-
 didistis resurrectionem, itane vos confirmastis Christo in vi-
 ta, ut perveniretis ad conformationem cum illo post mortem?
 ita enim de sua Cartagine Salvianus. *Nam cum armis nos atq[ue]
 auxilium superbiremus, a parte hostium nobis liber divina legis oc-
 currit. Non timidi sed prudentes Vandali librum legis contra Chri-
 stianos tulere quam non servabant, nullum telum contra ipsos for-
 tius putantes lege neglecta. Conformamus nos potius mun-
 do. Ps. 13. Omnes declinaverunt Isai. 5. Dilatavit infernus ani-
 mam suam. Ad similitudinem inferni se multi componunt,
 similes illi erunt. Salvianus. Ethnicis vitâ moribus deteriores
 sumus, lege enim Catholicâ sine comparatione meliores. Sed illud con-
 siderandum est, quia quod lex bona est & vestrum non est: quod au-
 tem malè vivimus nostrum est.*

Pro secundo Die Paschatis,

Finxit se longius ire. Lucae 24.

Non est mirum quod se junxit Christus euncibus in Emaus: quia Ecli. 13. *Omnis homo simili sibi sociabitur.* Miles militi, doctus docto, &c. Christus fuit *in terra peregrinus*, Isai. Peregrinis se sociat. Sed hoc mirum quod ab iis se ostendat velle dividere. *Finxit se longius ire.* Scrutemur hoc mysterium.

Salomon appellavit Filium DEI *speculum*, quia & Patrem & nos exprimit. Accedit quis ad speculum & imago in speculo ad eum accedit: recedit quis, & imago recedit. Opponit se sol speculo, speculum reddit solem: opponit se basiliscus in basiliscum virus redit & eum maculat. *Cum Sancto Sanctus eris, cum perverso perverteris.* Recedit quis à Deo & Deus ab illo; & quia sine DEO omnia nihil, statim omnia abeunt in nihil. *Deus dereliquit eum persequimini & comprehendite.* Nihili fecisti, ô homo præcepta DEI, sis ipse nihil. Venite Barbari in nihilum reducite hoc regnum, quod pro nihilo me habet. Osee. *Va eis cum recessero ab eis.* Recessit à Saule 1. Reg. 28. Quid factum de eo? Venite Mahometani destruite regna, &c. Ecli. 10. *Regnum à gente in gentem transfertur propter injustitias & injurias, & contumelias & diversos dolos.* Ipte Attila sentiebat se impelli ad destruendas civitates, *DEUS dereliquit eum.* Nimirum ipsa peccata advocant vindictam, sicut occisi cadaver prodit homicidam præsentem illo stillando sanguinem. Osee 6. *Galaad civitas operantium idolum supplantata sanguine.* Clarius id ipsum patet ex Lect. Hebr. *Investigata sanguine.* Sicut cum homicidia volens abscondere cadaver trahit in locum occultum proditur vestigio sanguinis per hæc vestigia prodimur Barbaris, dum eos advo-

Sanctus
H

+ C914

1410

+ 1583

+

Moyses, Deus
finis
38mo.

eant nostra peccata. *Deus dereliquit eam, persequimini.* Ex altera parte obedit Moyses Deo obediunt Moyfi omnes creaturæ. *Ista est causa cur coram discipulis, Finxit se longius ire.* Greg. hom. 23. *Saltem se illis exhibebat in corpore, qualis erat in illorum mente illi ab eo recedebant. Nos putabamus.* Cæperunt ad illum redire, hospitalitatem exercendo. Ille etiam ad illos accessit. *Nos putabamus,* Plalm. 68. *Extranem factus sum Fratribus meis, & peregrinus Filiis Matris meæ.* Labores mei in vita fuerunt peregrinatio Isai 38. *Peregrinum est opus ejus ab eo.* Jam finivi redemptionem, jam peregrinationem, & vos putatis me illam nondum peregrisse Oseæ 12. *Ego locutus sum per Prophetas, & ego visionem multiplicavi eis, & in manibus Prophetarum assimilatus sum.* Nonne Prophetæ prædixerunt, non aliter me redempturum Israël quàm per mortem? nonne hoc ipsum variis figuris explicuerunt? recordemini quòd cessavit tempestas quando Jonas in mare missus. Obnoxii morti expectant supremam diem summi Sacerdotis, &c. Fefellitne aliquod verbum Prophetarum? & me Prophetam reputatis. Nonne prædixi? *Filius hominis tradetur, &c. tertiâ die resurget.* Habeor apud vos peregrinus, peregrinum spectate. Agapitus Diacon. ad Justinianum Imp. *Sicut exquisita specula tales monstrant vultuum apparentias, qualia ipsa archetypa: eodem pacto nostris actionibus DEI judicium assimilatur.*

II

Agnoverunt discipuli Dominum, sed simul ostenderunt modos quibus peccator posset recuperare Christum. Est verò modus, pie loqui, & opera charitatis exercere. *Cum fabularentur in via.* Dicebat unus alteri, v. gr. Quid tibi videtur de Christo? ego putabam DEum, cum tanta miracula facientem viderem. Sed si DEUS est, quomodo in cruce dixisset, *Deus, Deus meus &c.* Sed si fuisset etiam merè homo quomodo Lazarum suscitavisset? Oravit in horto ne moreretur, sed

iponte

spontè ivit in Jerusalm, ut moreretur, &c. Illi Verba DEI loquebantur, accessit ad illos Verbum Dei. Habent hoc Electi ut etiam si labantur in peccata, sicut Filius Regis in servitutum, tamen indoles, mores, sermo, in illis remaneat diversus ab aliis mancipiis. Loquuntur & hi sermonem Filiorum Dei, appetunt ex peccato liberari. Origen. hom. 11. in Exod. *Qui plenorem DEI scientiam accipiunt, etiam si malum facient, in conspectu ejus facient, sicut qui dixit Tibi solè peccavi & malum coram te feci: hi continuo penitent & dicunt, peccavi.* Prohibuit Deus Levit 11. Ne comederent piscem, qui non habet squamam & pinnulas, rationem dat Lyranus. Quia tales pisces in sacrificiis suis adhibebant Ethnici. Sed aliam & altiorem Gregor. Mag. *Saliant ad cœlestem contemplationem ex aquis qui habent pinnulas licet interdum mari mergantur.*

Alterum est, opera Charitatis facere. Calor elevat materias etiam crassas, vapores, &c. Parum est solent bona verba dare. Osæ, *Vitis frondosa Israel, vitis frondosa.* Sola folia habes, dicis: Amote DEUS, & fame, frigore moritur, qui poterat vivere ex his quæ in canes alendos, saxa in parentibus tegenda, expendis. Cur Deus Jerusolymam rejecit? Matth. 21. *Auferetur à vobis regnum & dabitur genti facienti fructus ejus.* Nos ista monent, Isa. 30. *Donec relinquamini quasi signum supra collem, & quasi malus navis in vertice mortis.* Confracta est ea velut navis in mari submersa est Jerusalem. Dum in aliquo loco naves franguntur, erigitur in vicino colle aut monte malus, ut ceteræ naves sibi caveant. Sed nos multa, proponimus, promittimus, pauca facimus, Bernard. lib. 5. ad Eugen. *Docuerunt linguam suam grandia loqui cum operentur exigua.* Sed tales sunt imbecilles. Thomas dixit: *Eamus & nos moriamur cum illo.* De hoc Chrysost. hom. 61. in Joan. *Imbecillior erat ceteris.* Petrus similiter. *Etsi omnes scandalisati fuerint*

fuerint, &c. Chrysost. hom. 31. ad Pop. *Nihil turpius quam in lingua potentiam habere.* Imò hoc est signum quod tales succumbent, & certè Petrus negavit: Thomas pertinacior fuit in infidelitate. Prodit Goliath in campum, declamat: *Veni ad me, & dabo carnes tuas volatilibus cali & bestis terræ.* Sed hoc pro omine victoria fuit Davidi, Basil. Seleus. Orat. 15. *Maledicam illam Philistæi linguam victoria pignus teneo.* Sed è contra Electi ut Oleaster in Gen. 18. *Plura Iusti semper ex bonis exhibent quam promittunt.* Invitavit Angelos Abraham pro bucella panis, apposuit vitulum. Cypr. de potentia: *Philosophi factis non verbis sumus.* Quis horum discursus? Chrysost. in 1. Cor. hom. 30. *Hic Syllogismus certissimus est qui per opera efficitur, Quæ illius conclusio? Ambros. de Dignit. Sacerd. cap. 3. Quod sumus professione, actione potius quam nomine demonstramus, ne sit nomen inane crimen immane: ne sit honor sublimis & vita deformis: ne sit Desifica Professio eo illicita actio: ne locutionem simulemus columbinam, & mentem habeamus caninam.* Hieron. ad Nepotianum: *Avaritiam accusare & latro potest.* Chrysost. hom. 3. in 1. Cor. *Hæc est ratiocinatio cui contradici non potest, quæ fit per facta.* Quid si adhuc aliquis donis DEI in offensam ejus abutatur, venietne ad illam Christus? Osee. 2. *Dedi eis argentum & aurum multiplicavi, & fecerunt Baal.* Dedit eis spolia Egypti & fecerunt vitulum.

Tertio die Paschatis.

CONCIO I.

Pax vobis. Joan. 20.

Duplex est pax publica, ut non sint bella; hæc non est in cuiusvis potestate. Privata, hanc ter Christus dedit: 1. Hodie cum turbatos intra se, & in anima sua non habentes
pace m

pacem ſolatur. Pax vobis, vobiſcum. 2. Cùm mittit ad proximos. *Sicut me miſit Pater, &c. Pax vobis.* Pax cum proximo. 3. Cùm Thomas ad fidem reducit. *Pax vobis cum DEO.* De hac triplici pace loquar.

Pax vobis vobiſcum, ſed quis contra ſe pugnat? quinimò hæc eſt quotidiana luſta; anima eſt ſpiritus, tendit ad Angelos, ad DEum. Simile gaudet ſimili: Corpus ad terrâ. An non erit luſta ſi alligatur avis lapidi? Parum dixi, eſt tanta luſta, ut ſi quis alligetur, de ſuper manibus, ad pedes vero habeat ligatũ lapidem & ſic in aëre pendeat. Sap. 9. *Corpus quod corrumpitur aggravat animam.* Unde quidam lamentabatur. *Psalm. Heu mihi quia incolatus meus prolongatus eſt, &c. Factus ſum mihi ipſi gravis.* Gal. 5. *Caro concupiſcit adverſus ſpiritum.* Spiritus inclinatur ad orationem, caro ad ſomnum: Spiritus ad jejunium, caro ad convivium, &c. *Terrena inhabitatio deprimit ſenſum multa cogitantem,* Sap. 9. Quid faciendum ut ſit pax? vel Anima debet ſubjici carni, vel caro animæ. Animam ſubjici non decet carni, hoc enim eſſet equitem ab equo: Dominam à ſtulta famula. Quid enim eſt anima? eſt minor quidam Angelus, eſt Filia DEI, &c. quid vero eſt caro, detrahe pelliculam, videbis. Raymundus Lullus ita deperibat quandam, ut etiam eques incurreret in templum proſequendo illam: Sed cùm illius mammillam putrem conſpexit, ita exhorruit, ut ex eo vitam in multò meliorem mutaverit. Quid eſt caro? Sepulchrum dealbatum: Saccus ſericeus plenus luto. Percipiet ejus odorem ſi manum manu attritam naribus admoveris. Unde concludo cum Bern. *Non decet ancillam dominari, & dominam famulari.* Sed neque ſi Anima carni ſubjiceretur, res bonum exitum haberet. Quidam Rex dum peregrè abiret, reliquit domi Filiam, & ancillæ commendavit. Captus miles amore Filix uſus ad eam ſeducendam operâ ancillæ. *Vestit ſe optimè ancilla, Filia manet nuda, famē &c.*
plorat,

plorat, nonne ego sum Filia Regis? Ancilla suadet, urget, assentire militi, & tandem sollicitationibus victa consentit. Rex postquam rediit, re intellectâ, & Filiam, & Ancillam jactari jubet in ignem. Ita planè est, Ancilla caro sollicitat, ut consentiat militi diabolo. Ambr. lib. 9. in Luc. *O misera anima quæ tam pretiosè redempta, cur permittis corpus tibi dominari!* Subjiciatur ergo animæ corpus juxta consilium Aug. *Car-nem vestram domate jejuniis, & abstinentiâ esca & potûs quantum valetudo permittit.* Si rebellat ancilla, flagris, inediâ, ad obsequium reducitur. Hâc arte sancti pacem habebant secum. Job. 5. *Pacem habeat tabernaculum tuum, & visitans speciem tuam non peccabis.* Oportet tamen ut id fiat, quantum, valetudo permittit. Nam jumento nemo tantum onus imponit ut illud frangat. Oportet simul meminisse, quod corpus nostrum sit tabernaculum animæ, quod purgari non destrui debet. Verum est quod 2. Cor. 5. *Qui sumus in hoc tabernaculo ingemiscimus.* Sed tamen illud conservari debet. Tamen hosti nostro vires non sunt addendæ. Detur ancillæ cibus, sed neque Filix Regis negetur, &c. Deut. 4. *Custodi temetipsum & animam tuam sollicitè.* Purpura animæ, est patientia: lectus sunt Christi vulnera, cibus verbum DEI, &c. Sed de misera anima dici potest, Psalm. 72. *Non est respectus in plaga eorum.*

Pax vobis cum proximo. Varii sunt nostri proximi, variè pax cum illis servatur. Domini pacem cum subditis servabunt, illos ab injuriis defendendo: Justitiam administrando, reditus novos non extorquendo, affabiles se præbendo, &c. 2. Subditi cum Dominis, si cui tributum, tributum, obedientia, fidelitas. 3. Divites cum pauperibus, dando mutuum absque usura. 4. Sani cum infirmis charitatem quam vellent sibi impendi si essent pauperes, exhibendo. 5. Vir cum uxore,

&c.

& è contra, quæ sibi promiserunt, præstando. 6. Parentes cum Filiis, eos in honore Dei instituendo. Parcendum æqualibus, ita in palatio Principis injuria dissimulatur, sumus in palatio Dei in hoc mundo, Baruch. 3. *O Israël, quàm magna domus Dei tui!* Deus inter nos bona mundi distribuit, ut Dominus inter famulos. Quod si unus alteri famulo vellet eripere? *Qui furabatur jam non furetur.* Non furetur famam. S. Vincent. Ferrericens. est hujus sententiæ, quod qui aliquem læsit in hac vita neque deprecatur, etiam post mortem ad deprecandum illum est mittendus. & addit. *Hoc esse verum puto, ego enim sum ille cui hoc contigit.* Neque alia hujus rei desunt exempla. Ephes. 4. *Solliciti servare unitatem in vinculo pacis.* Sunt aliqui parati, sed non solliciti, scilicet, si læsus prior fuerit illos deprecatus. Si quis Majorum pro illo petierit. Quid ad hoc Christus in suo judicio? Tu condonasti injuriam v.g. propter Principem, ille hoc tibi compenset. Psalm. 33. *Quis est homo qui vult vitam? Inquire pacem & prosequere eam.* Noli expectare ut rogeris. Quando membra sunt dispersa non habent vitam. Hebr. 12. *Pacem sectemini cum omnibus & sanctorum timoriam, sine qua nemo Deum videbit.* Pax vobis cum Deo. Subditi pacem habent cum Domino si obediant. Job. 22. *Acquiesce ei, id est, DEO, & habebis pacem cum eo.* Spopondimus in Baptismo huic Domino obsequium: Si recurramus ad superstitiones, cacomagias, frangimus fidem. Obsequium hoc præstetur, ore non pejerando non blasphemando. Aliàs vindicabit Dominus. Opere, reddendo Deo quæ Dei sunt, servavit sibi unam diem de septimana, decimas, reddatur illi. Qui invadit partem Domini, etiam suam solet perdere. Corde, quia hic Dominus est cordis. O Domine Psalm. *Fiat pax in virtute tua.* Sed multi sunt quibus illud Aug. dici potest, *Aurum tuum pax tua.* Si illud acquiras, in eo cor defigis. *Argentum tuum*

tuum pax, pradia tua pax, vita tua pax, sed quis finis hujus pacis? Non est ista pax Christi, pax ista est cum Plutone præsi-
de opum, &c.

Eodem die CONCIO II.

Nolite timere, ego sum.

Tanti est momenti vivâ fide credere mortuorum resur-
rectionem, ut Ecclesia 52. dies memoriæ resurrectionis
Christi dederit veluti octavas Paschatis, ita enim in hymno
Dominicarum. *Vel quâ resurgens Conditor &c.* Credimus re-
surrectionem Christi. Sed in hac vita non Christi, sed Lazari
sæpè reditum ad vitam imitatur. Cypr. de Resurr. Domini.
Resurrexit & Lazarus & alii nonnulli ad imperium CHRISTI
& aliquo tempore beneficio vitæ usi, iterum ad funera redierunt:
sed CHRISTUS resurgens ex mortuis jam non moritur. Surre-
xerunt aliqui de peccatis, & dicebant Magdalenis, *Noli me tan-*
gere. Jam gloriosi velut Angeli in albis erant. Sed diu! si
volumus regnare cum Christo, surgamus cum Christo. *Jam*
non moritur & surgamus hic si benè consideraverimus, quod
post surrecturi sumus, quibus nos in hac re argumentis Chri-
stus roborat perpendamus.

Expaverunt discipuli viso Domino, certè meritò, quia non
ampliùs illum credebant resurrecturum cum tamen id vivens
toties asseruisset, meminerant quomodo illū deseruissent, scie-
bant quantum doleat offensa si inferatur illi qui te plurimùm
amavit, tibi benefecit. Ita DEUS per Nathan exprobrabat Da-
vidi, 2. Reg. 13. *Tuli te gregibus ovium, &c. quare ergo contempsisti*
verbū Domini? Isai 42. meminerant forte quomodo de ingratis
Patribus eorū questus, *Sicut parturiens loquar, dissipabo & abstra-*
ham

ham simul. Hinc sibi metuebant sicut Amici Job videndo ejus plagas. Origen. lib. 3. in Job. *Certum est quod non solum pro Job, sed etiam pro se, unusquisque illorum sollicitus erat, metuens quid etiam de se gereretur.* Ostendet nobis manus, dicit; hæc ego pro vobis, vos quid? *Nolite timere.* Ostendet, sed an ad vestrum solatium? Ille est Jacob qui Liam habuit Synagogam, jam Rachelem accepit Ecclesiam, quæ Labano, id est gentibus suffurabitur idola. Gaudii apud illum est dies non poenarum, jam per scalas demittet vobis Angelos in auxilium. Rachel significat ovem, hanc dimissis 99. quæsiuit, invenit. Cyrill. lib. 4. in Genes. *Christo personam Jacobi accommodabo, siquidem in principio juniorem Rachelem adamat, hoc est, Ecclesiam ex Gentibus, ducit verò quodammodo seniore Liam, qua laborans interpretatur laboravit enim in servitute Ægyptiorum.* *Nolite timere.* Discipuli erunt post vos, qui digniores erunt timore, queretur de illis S. Bern. ser. de Resurr. *Amatores sæculi anhelant ad Pascha, ut liberius se dent voluptati, proh dolor! peccandi tempus, terminus recidendi, facta est resurrectio Salvatoris, quasi verò ad hæc surrexit Christus & non ad justificationem.* Jam ad argumenta.

Nolite timere. Pax vobis. Credite quod verè surrexerim, nec me putate spiritum nam si spiritus vobis apparet bonus, non mentitur dicens vobis me surrexisse. Malus nunquam dat pacem ut ego do. Et certè cum spiritus malus insidet domum, quomodo tumultum excitat? Ita cum peccatoris animam occupat, si videt eam velle resipiscere commovet turbas. Greg. 3. Moral. 12. *Dum quasi cauti incerta mala prospiciunt, in peccatorum suorum vinculis incauti detinentur.* Expertus id Aug. 3. Confess. 11. *Punctum temporis quo aliud futurus eram, quanto propius admovebatur, tanto ampliorem incutiebat horrorem.* Et fit peccatori quod Judic. 9. *Umbras montium vides quasi capita hominum.* Christi est dare pacem. Joan. 17. *Ut*

sint unum sicut & nos: Sed quomodo hoc fieri potest? Clemens Alexandr. admon. ad Gentes. Multi in unam cogi dilectionem per Monachicæ essentia unionem festinemus. Allusio hic videtur esse ad verba Trismegisti quibus putatur innuisse SS. Trinitatem. *Monas genuit Monadem &c.* Sed hoc ipsum quomodo? Explicat Nazianz. orat. 1. de pace. *Ut unum sint, accipiant à SS. Trinitate.* Donum DEI, non spiritus mali est pax. Hic ab auditu argumentum. Sequitur à tactu. *Palpate & videte manus meas &c.* Aug. serm. 69. de diversis. *Probent sibi manus vestrae si mentiuntur oculi vestri.* Constat vobis me non esse spiritum qui mentiri vellet, proinde corpus non fingerem, si illud non haberem. Sed hic unum insurgit dubium. Corpus Christi jam tunc fuit gloriosum, & ope subtilitatis per clausas januas ingressum, quomodo non etiam penetravit manus tangentium, atque palpari potuit? responsum desumo ex doctrina S. Tho. 3. p. q. 54. a. 3. ad 2. Tria sunt in corpore. 1. Resistere alteri corpori, ut scilicet ab eo penetrari non possit. 2. Sentiri, scilicet sensibus. 3. Palpari, scilicet fortius tangi, premi. Coelum resistit non sentitur: ignis non resistit, sentitur. Sentitur corpus per qualitates, resistit per duritiem: palpatur cum & resistit & sentitur. Corpora gloriosa habent subtilitatem ut non resistent sed penetrent. Habent secundò ut possint nec sentiri nec videri. Sed utuntur his dotibus prout volunt. Possunt aliquando solum sentiri & non resistunt. Christus ergò potuit se præbere & tangendum & palpandum. Et hoc ipso argumento usus pro vera Lazari resurrectione. Videbant ut scribit Ammonius miraculum circa Lazarum, quia ligatus manus & pedes ambulabat. Jussit solvi in stigas, ut tactu veritatem explorarent Chrysost. in catena Corderii in Joann. 11. *Fas sit Lazarum solvi, ut tangentes & vi amoris affecti, verè illum ipsum esse nossent.*

Adhi-

Adhibuit tertium argumentum à visu. *Videte manus meas, &c.* Cur hæc reliquit signa? Ambr. *Ut DEO Patri nostræ prætia libertatis ostenderet.* Sed signum est veræ resurrectionis, si præcedentibus aliis hæc signa ostendantur. Hæc eadem signa erunt in Martyribus post resurrectionem. Aug 22. de civ. 10. *Non deformitas in eis sed dignitas erit, & quædam quamvis in corpore, non corporis, sed pulchritudo virtutis fulgebit.* Adhibuit gustum. *Haberisne aliquid quod manducem?* Corpus gloriosum non eget cibo, sed manducare potest, sed hic cibus non transit in corporum gloriosorum substantiam, ac veluti gutta igni injecta evaporat, ita Angeli aliquando comederunt. Tobia 12. *Videbar quidem vobiscum manducare & bibere. Sed ego cibo invisibili & potui, qui ab hominibus videri non potest, utor.* Christus tamen cibos requisivit, quia non fallebat, ut & in morte filiaë Jair, & in Lazari suscitatione. Ad olfactum. Joan. 20. *Insufflavit in eos.* Si Gen. 22. *Ecce odor Filii mei sicut odor agri pleni.* Etiam odor de Christi corpore prodixit. Et tunc benedictionem juniori majori præripuit, tunc Ecclesia præripiebat Synagogæ. *Pleni agri. Non veni solvere legem sed adimplere.* Ut virilis ætas adimplet pueritiam, Postquam sensibus satisfactum, ad intellectum veniamus. *Aperuit illis scripturas* Scriptura S. certior est quàm sensus. Et quidem fortè ex Genesi, cum hoc non sit scriptum. Arbor vitæ fuit in medio paradisi. Pl. 72. *Operatus est salutem in medio terra,* scilicet habitabilis. *Ædificavit mulierem, tulit costam de latere dormientis,* Ecclesiam de latere Christi cui jam mortuo latus apertum. Benedixit Joseph filiis Jacob. manibus decussatis ut supra minorem poneret dextram. Major erat Manasses, quod significat oblivio, quia in oblivionem tradendi erant Judæi: Effraim junior significat augmentum, quia in orbem diffundenda erat Ecclesia. &c.

Cum ita simus certi de nostra resurrectione quam in se ostendit Christus quid agimus? Fuit in quodam regno hic mos. Creabant Principem, quando ille minimè cogitabat expellerent eum in certam insulam, quod in illam præmisit hoc habuit. Scimus nos ex hac vita expellendos, cur non præmittimus? famem patiemur, nuditatem; deportemus in coelum. Vivemus, quid ibi inveniemus? &c.

Domminica I. post Pascha.

Stetit in medio & dixit, Pax vobis.

A Deò pax non solum cum DEO sed & cum proximo necessaria ad salutem. Ut dixerit Aug. de verbis Domini. *Non poterit ad hereditatem Domini pervenire, qui testamentum patris noluerit observare, Quia Christus nobis testamento reliquit pacem. Nec potest concordiam habere cum Christo qui discors voluerit esse cum Christiano.* Et Hieron. in Pl. 75. *Ubi zelus atq; discordia ibi non est protector DEUS.* Sed vehementius pacem commendat Chrysost. in catena Corderi supra Luc. 10. *Quia pacificatores sunt filii DEI, innovatores sunt filii diaboli, cum Christi corpus divellunt & distrahunt, magis ipsis militibus qui illud lanceis conciderunt, vel Judæis qui illud clavis confixerunt, crudeliores.* Quod malum hoc minus est, quod membra illa discerpta iterum coaluerunt, hæc verò distracta nisi hic coalescant, non amplius coalescent. Quando igitur cum fratre pugnare volueris cogita te dimicare cum membris Christi. Medium ad pacem non est melius, quàm quod Christus reipsa proposuit, stare in medio, & hoc ipsum vobis proponam.

Stetit in medio. Accidit apud Parentes, gubernatores, &c. ut aliquando non stent in medio sed in unam partem affectum inclinent. Advertit Rupert. Abb. Tuitien. l. 7. in Gen. 15. Quod

Jacob

Haac magis inclinabat in Esau quàm in Jacob. Quia officio-
sus erat Patri, venatio enim ejus erat cibus. Hoc ipsum Jacobo
accidit Gen. 37. Israël autem diligebat Joseph super omnes filios
suos, eò quòd in senectute genuisset eum. Et quia hoc signis ex-
ternis etiam ostendebant, hinc odia inter Jacob & Esau, inter
Josephum & fratres ejus. Sed nunquid non Benjamin post Jo-
sephum natus? R upert. l. c. Ideò scriptura dat futilem rationem
amoris Jacobæi, ut ostendat si sit inæqualitas sine ratione, quanta
faciat mala. Volunt parentes ut sit inter filios concordia, stent
in medio. Duos orbi præpositos DEUS creavit Solem ut præ-
esseret diei, Lunam ut præsetteret nocti. Theophilact. ad Matth. 2.
Tu supra domum tuam vides Lunam, fortè & ego video eandem
nonnisi super domum meam, & unicuiq. videtur stare nonnisi su-
pra domum suam. Quasi te solùm videtur intueri Luna noctu,
& nulli alteri dare influxus &c. Quanquam cuique det juxta
capacitatem subjei, aliter plantæ, aliter metallo, &c. Pro-
pterea nemo litigat quasi alteri non illi luceat. Ambr. lib. 4.
Hexam. cap. 6. Esi interdum augeatur lumen Luna, atq. minua-
tur, tamen eadem nocte, qualis mihi apparet talis & omnibus. Si-
milis sol Indis nigris, & Britannis formosis. Nec cum vergit in
occasum minor apparet Orientalibus quàm Occidentalibus. Stetit
JESUS in medio & dixit, Pax vobis. Similitudine funambuli
illustrat hoc Greg. Nazianz. orat. 1. Hi enim stare debent in
medio, nam si in partem inclinaverint, decident. Ad eundem
quoq. modum utramvis in partem quispiam, si ve ob vitium, si ve
ob imperitiam propendeat, haud leve periculum tum ipsi tum sub-
ditis imminet, ut in peccatum labantur. Dilexit plus Jacob Jo-
sephum & dedit illi vestem polymitam, remissa est illi sangui-
ne inspersa. Abulen. in Gen. 37. Pater vel Dominus, qui è do-
mo sua invidiam propulsare desiderat, etiam si aliquem specialius &
obnixius diligit, nulli tamen specialis amoris demonstrat insignia.

Hinc aliqui dicunt, *Pax tibi, non pax vobis.* Chrylost. *Quid profuerit, si cum uno quidem pacem habeas cum alio verò bellum & diffensionem?* Et hoc illustrat simili: *si in elementis duo conveniant, alia turbentur. Si in corpore humores, sanguis cholera à melancholia & phlegmate dissideant, quid erit?* Nunquam hæc verba DEUS dixit, revolve S. Biblia. *Faveo, Fautor, Favor, & ideo pax. In coelo pax.* Sed Pl. 45. *DEUS in medio ejus non commovebitur.* Qui superior vult scire an sit in medio, cogitet se esse centrum, subditos circumferentiam, ducat ad singulos lineas, si æquales invenerit, in medio erit. Si æquè succurrit in pari necessitate, æquè blandè alloquitur, laudat &c. Quod si non est in medio & ipse non erit suo loco, erunt conspirationes, suspiciones &c. Ita cum suis egit Christus ut discipuli non potuerint advertere cui altiore in coelo pararet locum, unde interrogabant. *Quis putas major est in regno cælorum?* Omnibus lavit pedes, omnibus se dedit. Sed quando in unam partem inclinatur. Salvian. de Providentia lib. 4. *Ut pauci illustrentur mundus evertitur, unius honor orbis excidium.* Ita in horologio si index circa unam horam diutiùs moretur quàm circa aliam, totum horologium fit ineptum, tum ibi una rota, aliam nimis premit &c.

Pacem inferiores habebunt cum Præpositis; si in medio steterint. Pl. 100. *Perambulabum in innocentia cordis mei in medio domus meæ.* Sint in medio domus suæ non alienæ. Hoc est centrum cujusque, in centro res quiescunt, attendat tuo officio. Hugo Cardin. in illud Eccli. 32. *Præcurre prior in domum tuam, & illic ad vocare, & illic lude, & age prior conceptiones tuas.* Ita scribit. *Cujuscunq; modi homo sis, omne genus officinæ habes in domo tua: similes es, ibi est armamentarium in quo sunt clypei: si Clericus es, scholæ ibi sunt & templum. Si rusticus es ibi ager tuus: Si monachus, habes claustrum pulcherrimum. Noli aliorum facta inspicere.*

inspicere habes quod cum tuis agas. Nullum carpas, est alter
 segnis quid ad te &c. ? solet hoc vitium accidere scrupulosis.
 Joann. 13. Volebat pedes Christus lavare Petro. Ille, *in aeter-*
num non lavabis mihi. Et paulò post. Lava & caput & manus
 Chrysoft. *In recusando vehemens Petrus, & in permittendo vehe-*
mentior. In utramque partem nimii, sive carpant, sive laudent
 aliena. Ps. 31. *In camo & freno maxillas eorum confringe.* Hebr.
 legit. *In flagello & freno.* Contineant se in medio domus suæ,
 habeant ad hoc trānum & flagellum. Se contineant ut jumen-
 tum. Sol in medio est planetarum & pax est omnibus. Sed si
 digrederetur ad cœlum Martis quantam bilem concitaret? Si
 ad Saturni, quantam Melancholiam &c. Bonus est sol. Sed
 si in suo cœlo manserit. Bonum est caput, sed si non appetie-
 rit esse in loco manûs &c. Hoc si fecerit aderit benedictio DEL.
 Galfrid. lib. 1. epist. 13. *Amat medium Mediator DEI & hominum*
qui resurgens quoq; stetit in medio. Omnes in Christo ample-
 ctatur, apud quem non est distinctio Judæi & Græci, Barbari &
 Scythæ &c. DEUS non est acceptator personarum. Omnes habeo
 instar fratrum, dicite fratribus. Nullum concernit Gen. 2. *Fa-*
ciamus hominem &c. ut præsit piscibus maris. Nyssen. orat. 1. *Non*
dicit, præsit animantibus quæ simul cum ipso educata, sed piscibus
qui vitam in aquis degunt. Illis præsit qui ex aqua, non illis qui
 ex eodem tecum elemento terræ. Ambr. serm. 14. in Ps. 118.
Joseph scivit sibi obsuisse quod prælatus erat fratribus, prælatio ar-
marit fratres. Equè tibi dicitur atque aliis. Memento homo
 quia pulvis es. Hoc tuos tumentes spiritus componat. Jactat
 se aliquis plebejus de ficta nobilitate, reducitur illi in memo-
 riam Pater ejus, quia scit, terræ es. Comædia est mundus, non
 ideo vilior qui in ea personam agit vilem. Inter te & nihil so-
 lūm terra mediat, itaque nepos es nihili. Clamabant Judæi
 viso aureo vitulo, Iste est DEUS. Exod. 32. Concidit vitulum
 Moyse

Moyſes in frusta contrivit illud idolum combuſit uſq; ad pulve-
rem, quem ſparſit in aquam, & dedit ex eo potum filiis Iſraël. Putas
re idolum, putas te aliquid, es pulvis, & de hoc vitulo litigas ut
eum adorent. Iſai. 44. de idolo ligneo ita dicitur. *Pars ejus cinis
eſt & vir inſipiens adoravit illud.* Nobis velle alios inſipientes.
Truncus & idolum ex eodem ligno. Propterea Rex Salomon
Sap. 71 *Sum & ego mortalis homo ſimilis omnibus.* Terræ proprium
eſſe in medio. Sis in medio, ſis ut es terra, & pax erit, non ſo-
lūm cū proximo ſed etiam cum DEO.

Ut enim pacem habeamus cum DEO opus ſtare in me-
dio. *Stetit in medio Chriſtus, Pax vobis.* Quid paci cum ſta-
tione? 4. Reg. 22. *State fortes in bello.* Contra hoſtem animæ
noſtræ ſtare, pax eſt, 4. Reg. 22. accepit promiſſionem Joſias.
*Pro eo quod audiſti verba voluminis, & perterritum eſt cor tuum, &
humiliatus es coram Domino, idcirco colligam te ad Patres tuos,
& colligeris ad ſepulchrum tuum in pace.* Quæ illius pax? *Venit
Nechao Rex Egypti, & abiit Joſias in occurſum ejus, & occiſus eſt
in Mageddo.* Volebat Nechao ducere exercitum per Judæam
in Syriam, oppoſuit ſe Joſias, & occiſus. Hæccine pax? ſed in
hoc mundo non poteſt aliter cum DEO ſervari quā ſtan-
do, bellando. Sed tunc pax eſt quando nos pro Eccleſia opponi-
mus. Pro hac re dat ſimilitudines Chryſoſt. hom. 31. in Matth.
1. Tunc pax eſt corpori ſi medicus ex illo excindit putrefacta.
2. Quando Dux ad ſopiendam rebellionem concitat unum mi-
litem in alium. 3. Quando DEUS in turri Babel confudit lin-
guas. In ipſo cœlo pax hoc modo figuratur. Pl. 147. *Qui po-
ſuit fines tuos pacem.* Deſcribit cœlum ſub ſpecie civitatis mu-
nitæ, & addit muros. Muri ſunt propter hoſtem. Sed illi mu-
ri ſunt pax. Cæſarius Arelaten. hom. 11. *Hieruſalem illa cœleſtis
muros de pace conſtructos habet.* Ita Joſias in pace mortuus quia
hoſti invadenti Eccleſiam occurrit. Syneſius lib. de Regno, ita
de Re

de Rege loquitur. *Bellicosus omnium maxime pacificus fuerit, soli enim pacem colere licet qui lacescentes ulcisci ac male afficere possent.* Ita qui pro Ecclesia bellat, ita qui suis passionibus obstitit, propterea Christus dum pacem prædicat vulnera in manibus ostendit.

Dominica II. post Pascha.

Ego cognosco oves meas, Joan. 10.

Sive sint Principes sive privati &c. Omnes dicere possunt Quod Jacob Filii Gen. 47. *Pastores ovium sumus & nos & Patres nostri.* Dedit nobis DEUS oviculam ad pascendum animam nostram. Deut. 4. *Custodi temetipsum & animam tuam sollicitè.* Et ipse Christus præit exemplo, ex quo duo potissimum documenta capiamus. Nosse oves, & amare, & in his sermo præsens sistet.

Nosse oportet animam suam quanti sit pretii, inde sumet vires diligentia circa illam. Christus quasi ex balance dignitatem ejus vult colligi. Ponantur in una parte omnes gemmæ mundi, omne aurum, omnia regna &c. Ex altera parte anima, præponderabit. Matth. 16. *Quam dabit homo commutationem pro anima sua?* Si igitur magnam curam adhiberes, cum tibi essent commissæ gemmæ &c. Multò majorem adhibere debes cum tibi est commissa anima. Ipse DEUS tanti illam æstimat ut unum de suis Principibus det illi ad custodiam. Hieron. in Matth. 18. *Magna est dignitas animarum ut unaquæque habeat ab ortu nativitatis sue bonum Angelum ad custodiam deputatum.* Plus est, tanti illam æstimat ut pro illa dederit Filium suum. Sed ita evenit ut illi mercatori. Emit pretiosam margaritam, dedit omnia sua pro illa, commisit uxori servandam, videret quid haberet, ipse abiit peregrè, Venit una vicina,

quæ vocatur superbia, da mihi margaritam faciam te pavonem. Dat, redit mercator, redimit margaritam & cum majoribus monitis tradit uxori. Venit alia vicina, dicta avaritia, da, faciam te ignem. Sic luxuria, faciam te porcum. Ira, faciam te aspidem. Gula, faciam te canem. Invidia, faciam te serpentem. Acedia, faciam te talpam. Rediit deinde mercator & uxorem curavit poni in carcere stultorum. De multis nostrum dictum est Jer. 10. *Pastores stultè egerunt.* Si novisti pretium animæ tuæ, quare pro tam revili, & quæ te miserum faciet vendidisti? 1. Reg. 13. *Stultè egisti nec custodisti mandata Domini DEI tui quæ præcepit tibi, nequaquam regnum tuum ultra consurget. Quæsit sibi Dominus virum juxta cor suum &c.* Tu vero manebis in perpetuum in carcere stultorum. Projecisti margaritam ante porcos ut eam conculcarent & ipse conculcaberis ab illis.

Altera similitudine hoc ipsum declaretur. Commisit custodiæ alicujus aulici Rex suam filiam, & ipse abiit peregrè. Ille perpetuò illam concutiebat, cibum nec intra triduum semel dabat, ne quidem vilem dabat vestem, ægrotam nunquam visitabat. Ita plerique agunt cum sua anima, est sine pastu, nuda, non inquirunt quid de illa agatur. Ezech. 34. *Non erat qui requireret de ovibus, non erat inquam, qui requireret.* Propter pecora Gen. 31. Jacob ait. *Die noctuq; astu urebar & gelu, fugiebatq; somnus ab oculis meis.* An melior bestia Jacobi quàm nostra anima? itane animam cognoscimus? sunt in promptu pascua & præ mera tua pigritia vis fame perire animam? sunt Sacramenta, lectio pia &c. Sed loco horum ingeritur illi in os lutum verborum turpium, ingeris iræ, ignis &c. Ezech. 34. *Et oves meæ his quæ conculcata erant pedibus vestris pascebantur, & quæ pedes vestri turbaverant, bibebant.* Saltem eam diligentiam adhibeamus ad servandam nostram.

ovem

ovem quam dæmonadhibet ad perdendam. Ille, ut S. Paulin. epist. 34. *Uniuscujusq; vestigiis comes indiscretus affigitur.* Attendit nostro visui, auditui &c. diei, nocti. Utamur Jacobi arte, hic cum vellet se ditare, virgas ponebat ante oculos ovium, ponamus ante animam virgas Divini judicii, & simul illa spectemus. Cogitemus hyemem adventuram in qua pascula non amplius inveniemus, sequetur æterna fames. Basil. homil. 9. *Oves ascendente hyeme pabulum copiosius avidiusq; ventri ingerunt, quasi sibi viaticum providentes pro indigentia cibi futura.* Projice & terram subinde supra hanc ovem, maximè cum aberrat, hoc enim faciunt & pastores. Revoca tibi mentem, pulvis es & in pulverem reverteris. 4. Reg. 5. Naaman curatus à lepra credidit in DEUM, quia tamen debebat Regem suum comitari ad templum idoli Remmon, ne in aliquod peccatum incideret, petiit ab Elisæo ut secum de terra aliquid deferret. Glossa. *Ut poneret terram quasi stratum in templum idolorum, & Dominum cujus terra erat, adoraret.* Memores simus terræ, meliorem curam nostræ oviculæ habebimus.

Si tam pretiosa nostra est ovicula, amemus illam, & pro ea nos contra inimicos opponamus. Fecit hoc Aaron pro suo populo. Hieron. epist. 12. ad Gaudentium. *Aaron Pontificem iisse obviam urentibus flammis, & accenso thuribulo iram DEI cohibuisse. Sterit inter vitam & mortem Sacerdos magnus.* Ubi agitur de animæ interitu vitam etiam corporis exponamus. Et saltem pro illa tantam agamus, quantum mercator pro lucro, operarius pro mercede, miles pro stipendio aut vana gloria. Ut servaret oves David occurrebat urso & leoni. *Bonus pastor dat animam suam pro ovibus suis.* Sed sæpè pro lupo agimus, ille ad portam attendit ut rapiat ovem, nos illi aperimus, imò illi ovem in fauces inferimus. Infert qui cor-

pori indulget, illud saginat, & ita offert luxuriæ patrono A-
 smodæo dæmoni. S. Bern. *Miraculum majus facit qui in cibo
 & potu intemperans, & tamen est continens, quàm si mortuos ad
 vitam revocet.* Imò irritamus hostem ut hanc ovem de-
 voret: ille exigit turpiloquium, nos factum: ille iram, nos
 vulnera. Quis damna Christo compensabit cujus sunt
 istæ oves propriæ, non ab illo emptæ? Ezech. 34. conqueritur.
*Et dispersæ sunt oves meæ, eò quòd non esset pastor: & factæ
 sunt in devorationem omnium bestiarum agri, & dispersæ sunt.*
 O miseræ oves quàm parvi vos faciunt Pastores vestri! ho-
 stes sunt & lupi non pastores. Ezech. 34. *Propterea Pastores audite
 verbum Domini. Vivo ego, dicit D. DEUS. Quia pro eo quod facti
 sunt geges mei in rapinam, & oves meæ in devorationem omnium
 bestiarum agri, & quòd non esset pastor, neq. enim quasi erunt pa-
 stores mei gregem meum, sed pascebant pastores semetipsos, & gre-
 ges meos non pascebant. Propterea pastores audite verbum Domi-
 ni. Hac dicit D. DEUS. Ecce ego ipse super pastores requiram
 gregem meum de manu eorum, & cessare faciam eos ut non ultra
 pascant gregem meum, nec pascant pastores semetipsos. Et pro-
 nuntiabit super eos. Ite maledicti in ignem æternum, qui para-
 tus est lupo, diabolo, cujus partes tenebatis non pastoris. Venite
 boni pastores accipite mercedem. Sed qui sunt illi? 1. Reg. 16.
Reliquus est parvulus qui pascit gregem? Quæ tua merces erit?
 Ipse te Christus deinde pascet. Isai. 40. *Propterea suscitabo pa-
 storem unum qui pascat gregem meum, servum meum David. Ex-
 plicat hoc S. Anton. de Pad. conc. fer. 2. Pentec. Id est JESUM
 filium meum qui pascet, & ipse erit eis in pastorem.* Denique si
 hæc longa videntur, saltem hoc considerate quòd dæmon ita
 æstimet animam nostram, ut dixerit ad DEUM ex occasione
 Jobi, c. 2. *Cuncta quæ habet homo dabit pro anima sua.* Ex quo
 infert Hieron. *Qui animas suas negligunt, infra judicium dia-*
 boli*

boli se amant. Vocem ejus quoque agnoscimus in verbis Regis Sodomorum ad Abraham. Gen. 14. *Da mihi animas cætera tolle tibi.* &c.

Dominica III. post Pascha CONCIO I.

Modicum. Joann. 16.

Nihil ita apud homines modicum atque venialia peccata. Nihili ducitur otiosus sermo, jactura temporis. Sanctus Bern. *Libet otari ajunt donec hora pertranseat.* Sed hoc modicum quàm non est modicum? pergit idem. *O donec pertranseat hora quam tibi ad agendam penitentiam, ad obtinendam veniam, ad acquirendam gratiam, ad gloriam promerendam, miseratio Conditoris indulget,* quocirca ut illa æstimemus, & quantum illa Sancti æstimarint, & quantopere DEUS punierit, videamus.

Incipiamus à Christi sensu circa venialia. Veniale sine dubio fuit cùm Petrus non permetteret sibi lavari pedes. Quid tamen ad hoc Christus? *Si te non laverò, non habebis partem mecum.* Illa pedum lotio designabat ablutionem venialium. Quare non habebit partem? Quia in primis ut S. Bern. serm. in coena Dom. *Veniales culpas nemo contemnat, impossibile est enim cùm iis salvari.* Debent priùs, saltem in puncto mortis à DEO dimitti, & pro illis aut in hac vita aut in purgatorio poena sustineri. Deinde qui contemnit venialia, juxta S. Bern. in Cõvers. S. Pauli. *Peccat contra S. Spiritum. Nemo dicat, non est magnum sicut in his venialibus levibus, peccatis maneam.* *Hac enim est impenitentia, hoc peccatum contra Spiritum S. irremissibile.* Quia, demum veniale est parvum ut granum synapi, sed excrefcit in arborem cùm enim sit dispositio ad mortale quando hæc dispositio augetur, facile ad mortale transitur, sicut lignum vehementer siccum & calefactum ferè

ad odorem ignis flammam concipit. Ex hac causa Cæsarius Arelaten. hom. 32. Comparat venialia guttis aquæ navim per rimas subeuntibus, quæ deinde facile mergitur. S. August. lib. de decem chordis iisdem guttis quæ tandem flumina constituunt. Sic Eva ad ruinam pervenit incipiendo considerare pulchritudinem pomi, deinde colloquendo cum serpente. Procedamus à Christo ad B. V. S. German. apud Mallon. in Christi stigmatibus cap. 13. ait. *Si daretur optio B. Virgini sub cruce stanti, num Christum omnibus cruciatibus & opprobriis eripi, & regnantem in calo videre vellet; simulq; mille mandos mille damnatos salvare: aut in unum veniale consentire, præoptasset denuò Filius crucifigi.* Jam ad alios Sanctos. S. Ephrem. *Cum videris te lapsum in risum, in profunda malorum te scias lapsum.* S. Paula Romana ut scribit Hieron. *Munditiam corporis atq; vestitum, immunditiam animæ esse dicebat.* Et B. Isaias Abb. orat. 16. *Corporis ornatus est animæ interitus.* De eodem S. Ephrem. *Per studium clarioris amictus aternâ claritate nudi esse dignoscimur.* Hieron. epist. 14. *An possumus dicere aliquid leve quod in DEI contemptum admittitur? Sunt plurima ejusmodi.*

Veniamus ad pœnas. Certum est quod DEUS servat illam legem. Deut. 25. *Pro mensura peccati erit & plagarum modus.* Nam prov. 20. *Pondus & pondus, mensura & mensura, utrumq; est abominabile apud DEUM.* Non in alia mensura pœnas mensurat, quàm in qua nos peccata. Docent verò Theologi minimum malum culpæ superare omne malum pœnæ, seu quod idem est. Levissimum veniale gravius esse quovis mundi supplicio. Hinc justè potest puniri morte, & morbis quibuscunque. Scitis quanta passus Job; juxta Aug. pœna id fuit venialium. Occisus innocens Abel, id factum quia aliquando peccavit venialiter. Ita enim Aug. lib. de natura & gratia cap. 38. ait de hac morte. *Paulò immoderatiùs aliquando risit,*

vel

vel animi remissione jocus, vel vidit aliquid ad concupiscendum, vel aliquando immoderatus poma decerpit, vel plusculo cibo crudior fuit, vel cum oraret cogitavit aliquid, unde ejus in aliud evocaretur intentio &c. pro talium aliquo permissus est à DEO occidi. Non adduco Ozam qui quòd Arcam Domini tetigerit, ibidem statim mortuus. Non Moysen, qui propterea, quòd dubitaverat de fluxu aquæ ex petra, punitus ne terram promissam videret & insuper jussus mori. Non adduco illum pauperem qui pro coquendo cibo ligna sabbato collegit, & jussu DEI ut venenatum quoddam animal lapidibus obrutus. Si mors infertur ob veniale, multò magis alia minora morte, ut infamia, bonorum jactura, persecutiones, morbi. Sed neque in inferno venialia sunt absque pœna. Parvanè res veniale? quod si fuisset in B. Virgine non fuisset mater Dei, si in humanitate Christi, illam DEUS non assumpsisset, si in aliquo Beatorum in coelo, moveretur de coelo, aut ab eo in purgatorio expurgaretur. Si aliquis merita omnium simul Sanctorum haberet, si tamen etiam veniale peccatum, non admitteretur ad coelum? Parvanè res, ob quam totus mundus posset annihilari?

Vilipendat jam aliquis hoc modicum, hæc venialia, quæ tantas inducunt pœnas? Nullus est Sanctorum in coelo qui non malit ad inferni pœnas descendere quàm veniale committere. Nullum est quod absque pœna transeat. Nullum quod DEI non retârdet dona, quod Sacramentorum efficaciam non hebetet, quod deniq; DEUM ut cum S. Joann. Apoc. loquar, non ad vomitum promovet. *Quia tepidus es incipiam te eromere ex ore meo.* nullum pro quo non passus Christus, quod non contristet Spiritum S. quod Sanctis non displiceat vehementer. Et dicimus modicum hoc est, veniale est, & non curamus extinguere per pœnitentiam. Hieron. *Scintilla res parva*

parva est, & quasi dum cernitur non videtur, sed si fomite[m] comprehenderit, & nutrimenta sui quis parvus ignis invenerit, mania, urbes, latissimos saltus, regionemq[ue] comburit. Projecisset te quicumque Sanctorum liberè in venialia, fuisset paulatim factus peccator maximus. Modicum est parvam temporis partem consumere otio, & tamen verè dictum est. *Exiguum temporis perituri aternitatis pretium est.* An non hæc parva DEUS totius mundi curam habens ad suum vocat iudicium? De omni verbo otioso reddes rationem? Idem de tempore Nazianz. *Brevissimi uniuscujusq[ue] momenti rationem à nobis reposci existimamus.* An parva, quæ velut remora aliqua, instantus DEI, illustrationes, consolationes, retinent, ita ut non prævaleant DEUM ad nos attrahere etiam maximæ virtutes, fiatq[ue] quod dixit Cassiod. *Stat pigra navis tumentibus alata velis, & cursum non habet cui ventus arridet, sine anchoris figitur, sine rudentibus alligatur, & tam parva animalia plus resistunt quàm tot auxilia prosperitatis impellunt.* An parva quæ in diaboli via collocant? Hieron. in Pl. 145. *In quocunq[ue] peccato ambulo, in via diaboli ambulo.*

Eadem Dominica CONCIO II.

Modicum me videbitis. Quia vado ad Patrem. Joan. 16.

Valedicit Christus discipulis, & dicit, *Modicum me videbitis.* Non diu vobiscum ero quia moriar. Videbitis iterum modicum, apparebo vobis post resurrectionem usque ad ascensionem: tum rursus modicum me non videbitis in mundo, sed post vestras mortes sine fine me videbitis. Hoc est Christi modicum, scilicet tribulationis, sed non modicum voluptatis. *Mundus autem gaudebit, sed gaudii est modicum, tribulationis multum.* Laborat mundus semper ut hæc in-

verrat,

vertat, & persvadeat apud Christum esse laboris multum, apud se gaudii multum, fraudem hanc ejus vobis ostendam.

Mundus planè ita agit ut Balac cum Balaam Num. 23. Vidit ex monte Balaam tota castra Israël, & cum proposuisset illis maledicere, benedixit. Balac ait illi. *Veni mecum in alterum locum unde partem Israël videas, & totum videre non possis, inde maledicito ei.* Ostendit partem quæ non erat terroris, quod fuit terribile in castris, abscondit. Ita mundus ostendit honores, digonitates, quæ sunt veluti poma Sodomorum, sed abscondit quod in iis malum latet. Exemplo sint iidem Israëlitarum, anhelabant ad pepones, cepas &c. Ægypti, erat voluptas brevis: abscondebantur verò illis lateres quos coquebant, infantes qui mergebantur. Si commemoravissent quæ passi, & ad quanta redissent si reversi fuissent, non desideravissent Ægyptum. Abscondit mundus quod per terrena solatia exolvuntur bona opera ut nulla ultra præmia sperari possint. Dictum Epulonis. *Recepisti bona in vita tua.* Abscondit quod hæc omnia transitoria. *Transferunt ut naves poma portantes, & odor simul & color pomorum perit.* Contra si quis velit servire DEO, si agere poenitentiam, cum hoc sit modicum, ostendit grande, & suadet ut homo quærat modicum. Differ ad mortem poenitentiam quando modico tempore poenitebis. Sed Joseph conservavit Ægyptum, quia non distulit emere frumenta, quid si ad ultimum septimi anni fertilitatis distulisset? Sed latroni hoc successit in cruce. Aug. serm. 120. de tempore *In hoc extremo placuit DEO, quia non fuit hæc hora ultima ad consequendam fidem sed prima.* Antea Christi doctrinam non audierat, unde nihil distulit credere, quamprimum audivit, credidit.

Christus neque modicum sui laboris neque multum consolationis retinet. Habet poenitentia aliquid difficultatis, sed hoc modicum. *Abscondere ad momentum, donec pertranscat indi-*

gnatio. Ait Isai 26. Propter hoc modicum transit indignatio DEI. Ipse Christus comparat hos labores parvi. Sunt breves sed solatia ex prole diuturna. Detinet aliquamdiu in dolore Christus ut Iosephus fratres, sed mox. Gen. 45. *Ego sum Ioseph frater vester, & amplexatus est, & osculatus est eos.* Qui Christum sequitur sumit in manus librum Ezech. 2. in quo est scriptum v^æ, sed post modicum v^æ, sunt & carmina. Ad hoc servi DEI attendebant, & ipsi ultrò modicum v^æ sibi addebant. S. Ephrem de S. Antonio. *Nunquam faciem, nunquam pedes lavit.* S. Bern. de S. Martino Episc. *Martinus pauper fuit, veste sordidus, crine incultus, facie despicibilis.* Basil. serm. ad nepotes. *Occupatum esse in corporis ornatu, non minùs turpe dicendum arbitror, quàm aut pellicem esse, aut adulterum.* In vita S. Sylvani scriptum de quodam ejus monacho, hic dum oraret, à scorpione percussus in pede, ut usq; ad cor dolor ejus excurreret, & spiritum paulò minùs exhalaret, non tamen se commovit à loco usq; dum finiretur oratio. De alio scribit S. Nilus qui similiter iustinuit morsum viperæ. Idem narrat de alio, qui in storea sublatus uti pila in aère à dæmonibus, & hoc durabat per duas septimanas, in eaque storea versabatur, neque tamen ab ardenti oratione abduci potuit. Jejunia per hebdomadam extrahebant. Adhibere ad cibos oleum etiam pueros verabant, uti scribit Hieron. ad Lætiam, & Basil. serm. 1. de jejunio. Jam quas sibi leges vitæ præscribebant! B. Isai. orat. 23. *Si contumeliâ affectus indignaris, veram pœnitentiam non agis. Si rebus tuis ereptus doles, non est in te timor DEI. Si quis in te falsa contulerit, perturbaris, timor DEI non est in te. Si laudes tuas libenter audis, timor DEI non est in te, &c.* Quanto magis nos modicum v^æ debemus ambire, ut evadamus æternum! Modò fit quod Oseas prædixit. *Non est veritas, non est misericordia.* Modò fortè S. Bern. lamentaretur. *Non est nisi amor turpis in hoc saculo, nec fides securâ, quia omnia*

omnia contaminantur ſuperbiâ, avaritiâ, cupiditate, ſcelere. Recesſit enim lex à Sacerdotibus, juſtitia à Principibus, conſilium à ſenioribus, religio à Clericis, reverentia à ſubditis &c. Et quod idem ad Eugen. Leva oculos & vide regiones, ſi non magis ſunt ſiccæ ad ignem, quàm alba ad meſſem. De pœnitentibus quid dicit Ambr. Plures credo ſalvatos ex iis qui nunquam peccaverunt, quàm qui pœnitentiam dignam egerunt, an quisquam illam pœnitentiam putat, ubi acquirenda ambitio dignitatis, ubi vini affuſio, ubi etiam licitorum oblectamentorum uſus? Renunciandum eſt ſeculo, ſomno ipſi minùs indulgendum quàm natura poſtulat, interpellandus gemitibus, interrumpendus ſuſpiriis, ſequeſtrandus orationibus. Vivendum ita ut vitali huic moriamur uſui. Seipſum homo abneget, & totus immutetur. Qui hic modicum eligit gaudii, malè ſibi conſulit. Hieron. ad Caſtrutium. Magna ira eſt quando non irascitur DEUS. Ipſe hoc comminatur. Jam non irascer tibi, zelus meus recesſit à te. Quando id permittit homini quod placet homini. Luc. 14. Invitavit quosdam ad cœnam, cæperunt ſe excuſare. Jugu emi boum, mancas cum tuis jugis &c. Nemo virorum illorum guſtabit cœnam meam. S. Bern. Vides quia tunc magis irascitur DEUS, quando non irascitur.

Concione S. f. 530.
reperiet

Dominica IV. poſt Paſcha,

Quo vadis? Joann. 16.

TAm clarè demonſtratus eſt Judæis adventus Chriſti ut eum velut in ſpeculo in Prophetis videre potuerint, tamen non crediderunt. Oſeæ 13. In manibus Prophetarum aſſimilatus ſum. Figuræ repræſentabant ut imagines, ut ſimilitudo. Hæc veritas commovebat Judæos, tamen fuerunt obſtinati Iſai. 6. Tota terra repleta eſt gloriâ Domini, commota ſunt ſuperliminaria cardinum domûs Domini. Hoc factum, ut docet

Tcc:

Hieron.

Hieron. quando videbant Christi miracula. Tandem oportuit mitti Spiritum S. ut ille testimonium de Christo perhiberet. Et persuasit multis, ut etiam agnoscerent suum peccatum, quia hactenus non crediderant. Nos per gratiam DEI credimus, & tantum opus ut nos interrogemus, *quo vadis?* an in eandem viam cum Christo? Multæ sunt viæ, & descripsit Pl. 49. Si videbas furem currebas cum eo, & cum adulteris portionem ponebas &c. Est via Judæorum. *Assumis testamentum meum per os tuum.* Vellent multi salvari ut Judæi quibus bona temporalia promittebantur. Sed alius modò status. Illi erant ut pueri: Puero, dantur poma, vestis discolor &c. Sed vix ad labores applicatur, & simul datur ipsi hæreditas. Gal. 4. *Quando eramus parvuli, sub elementis mundi eramus servientes.* Circa terram & bona terræ, pisces aquæ, aves aëris, metalla, ignium. Hæc illo sæculo, sed lex ad Joannem jam est evacuata. S. Bern. serm. *Ecce nos reliquimus &c.* Si placeant ista, placeant & Judæi. Qui modò Judæos sequitur, Christum non sequitur, jam lex alia, jam novus est Adam, alius labor. Zach. 13. *Homo agricola ego sum, quoniam Adam exemplum meum ab adolescentia mea.* Sicut novus est Adam, ita aranda est alia terra. Dami. de S. Donato serm. 39. *Sulcabat terram suam vomere disciplina, ut uber segetum proventus erumperet, & illucescente cælesti gratia radio fertilius germinaret.* Jam modò Philipp. 3. *Qua quidem retrò sunt oblitiscens, ad ea verò quæ sunt priora, extendens memetipsum ad destinatum prosequor brævium.* Pejus adhuc currunt qui cum funibus currunt. Aug. 14. q. 5. con. Poenale. *Furti nomine benè intelligitur omnis illicita usurpatio rei aliena.* Hanc viam currit qui defraudat mercenarium &c. Imò & Filius qui Parentibus aufert. 18. q. 2. *Qui abstulerit aliquid Patri vel Matri, dicensq. hoc peccatum non esse, homicidii participes est.* Neque per hoc juvatur, si rem ablata

tam

eam in pauperes erogat. August. § Immolant. Qui offert sacrificium de substantia pauperis, quasi qui victimat filium in conspectu Patris sui. Panis egentium vita pauperis. Qui defraudat illum, homo sanguinis est. Qui effundit sanguinem & qui fraudem facit, necessario fratres sunt. Quò tandem isti deveniunt? Aug. de verb. Dom. c. 10. Si in ignem mittitur qui non dedit rem propriam, ubi putas mittendus erit qui invasit alienam? si cum diabolo ardet qui nudum non vestivit, ubi putas arsurus, qui expoliavit?

Alii vadunt ad metam adulterorum. Et cum adulteris portionem tuam ponebas. Ponit hanc portionem, qui cor suum ponit, desideria, ad peccatum. Os, loquendo, cantando. Oculos aspiciendo. Aures, audiendo. Manus, tangendo. Pedes ad talem locum eundo. Eccl. 19. Qui se jungit fornicariis erit nequam, putredo & vermes hereditabunt eum, & extolletur in exemplum majus, & tolletur de numero anima ejus. Ad hoc vadit qui portionem habet cum adulteris. Quid in meta solatii habebit? S. Aelredus serm. 9. in Itai. Apparente demone fornicationis immundo cuilibet morienti, non poterit non stupere qui viderit. Quod blandum cernitur, & jucundum cum suadetur, amarum semitur dum impropertur, superq. miser durum invenire & immitem quem sepe fuerat expertus suavem. An non & illi Conjuges in via adulterorum qui prolis educandæ rationem non habent? ita adulter quærit voluptatem non prolem. Alii vadunt per lingvæ vias. Ostium abundavit malitia: & lingua tua concinnabat dolos. Ps. 49. Et quidem alii procedunt blasphemando Aug. in illud Matth. Blasphemavit. Ita scripsit. Non minus peccant qui blasphemant Christum regnantem in cælo, quàm qui crucifixerunt ambulante in terra. Quò isti vadant. Hieron. epist. 32. Blasphemia veniam non meretur. Sed ante illum Tob. 13. Domine maledicti erunt qui contempserunt te, & cõdemnati erunt qui

blasphemaverint te. Alii per vias lingvæ mendacis & doloſæ. Jer. 9. Docuerunt linguam suam loqui mendacium. Descripsit Basil. in hexametro linguam doloſam sub specie cancri marini volentis conchas erodere. *Oſtea dura non poteſt frangere. obſervat cum hiant ad ſolem aprico die, injicit lapillum, & ſic potitur. Talis eſt qui fratrem dolo aggreditur. Sed iſti ad ſerpentes vadunt.* Auguſt. lib. de Paradifo. *Bilingvis ſerpens habetur atq; mortalis, eo quod diabolus miniſter aliud lingvâ loquatur, aliud corde meditetur.* Alii per viam lingvæ detractoriæ. *Sedens adverſus fratrem tuum loquebaris.* Pl. 49. S. Th. 2. 2. q. 72. a. 2. *Detractorio ſecundum genus ſuum eſt majus peccatum quam furtum, quia inter bona externa fama præeminet divitiis.* Et quia ſi fureris alicui quod non illius eſt, ſed tamen apud illum eſt, peccas: ſic etiam ſi nomen bonum fureris quod non illius eſt, quia verè malus eſt, eſt tamen hoc nomen bonum apud illum, quia occulta eſt illius malicia, quò tales vadunt? Roman. 8. *Detractores ſunt DEO odibiles.* Alii per viam lingvæ ſcandalofæ. Vult aliquis ad meliorem vitam converti, ſugillant. Vult injuriam remittere, vocant ignavum &c. Iſti imaginem Chriſti projiciunt in infernum, hoc eſt, hominem factum ad imaginem DEI. Eusebius Emiſſ. homil. de initio Quadrageſimæ. *Quantos destruxit, de tantis ſibi materiam damnationis congregabit.* Talium lingvâ utitur diabolus pro muſcipula ad capiendas animas, Orig. hom. 2. in Job. *Ipſe reſpexit ad uxorem, ad inſidias, ad muſcipulam, ad ſubverſionem, ad ruinam.* Muſcipulam contra Jobum poſuit dæmon linguam uxoris. Hæ ſunt viæ diaboli. Hieron. in Plal. 45. *Quamdiu pedes noſtri ambulant in via diaboli Chriſtus non regnat in nobis, non ad Chriſtum oſtium imus.*

Via autem Domini rectæ, viæ Domini immaculatæ, ibunt de virtute in virtutem donec videatur DEUS Deorum in Sion.

Non

Non declinant ad dextram vel sinistram. Hic possumus respondere, vado ad cœlum. Aug. Soliloq. 23. *Quàm dilecta tabernacula tua D. DEUS virtutum, concupiscit anima mea in atria tua. Surge, propera, & veni, educ nos de carcere isto ad consistendum nomini tuo, ut gloriemur in lumine tuo.* Ad te clamo cum Basil. *Quibusvis iudiciis salva me.* Sed hoc ampliùs explico.

Alii evadunt ad metam Christi, sed via non est alia nisi per quam prævit Christus. Nonne oportuit pati Christum & ita intrare in gloriam? Per hanc viam illum secuti sunt Sancti omnes. Hieron. ad Eustochium Virg. *Quis Sanctorum sine certamine coronatus est? quare & invenies singulos adversa perpeffos.* Spiritus S. non venisset ad Apostolos nisi Christus abiisset. Quia, ut Aug. & Bern. serm. 6. de Ascens. habuerunt solatium ex præsentia Christi, & hoc solatio privari oportuit, ut veniret. Manna non est datum Judæis nisi postquam farina quam ex Ægypto extulerunt defecit. Isai. 28. *Quem docebit Dominus scientiam, & quem intelligere faciet auditum? ablactatos à lacte, avulsos ab uberibus.* Sed ut sit crux Christi debet esse immaculata, si vel minima sit labes peccati, jam non est via Crucis Christi. Oravit Epulo guttam aquæ mitti sibi ab Abrahâ, si gutta de felicitate Sanctorum caderet in infernum redderet illum dulcem, & vicissim si gutta peccati incideret in Beatorum gloriam, redderet illam amaram. Illa gloria est, similiter crux Christi est ut statua Nabuchodonosor, quam parvus peccati lapillus dejecit, & certè pomum Adæ Christum in terram dejecit.

Dominica V. post Pascha CONCIO I.

Si quid petieritis Patrem in nomine meo &c.

Joann. 16.

Multa nobis obtinuit Christus apud Patrem, sed inter alia char-

chartam quam ipsemet subscripsit & Evangelistæ ut notarii receperunt, ut quidquid in ea scribere voluerimus, obtineamus. Si talem chartam Rex quispiam daret, quid non in ea scriberemus? sed ait, sæpe scripsimus non obtinuimus, licet illa se charta ad omnia extendat. *Si quid petieritis &c.* Ostendam in quo errastis, quo vitato, omnia deinceps obtinebitis. Servabat hoc S. Dominicus, & quidquid petiit à DEO obtinuit, idem aliis Sanctis contigit, ut Francisco de Paulo, qui cum non haberet naulum, petiit ut mare pedibus transiret, obtinuit. &c. Proinde non ex parte chartæ defectus est.

Septem plerumque errores ab hominibus circa hanc chartam committuntur. Et primus est, quia illam non tradunt Patri, sed alteri qui se non obligavit, sicut obligavit se tibi Petrus & tu Paulo traderes, diceret Paulus, qui se tibi obligavit solvat. Recurrunt alii in necessitatibus ad alios quàm ad Patrem, ad maleficia, ad Principes, homines, qui non possunt in talibus succurrere. Propterea Pater dicit. Jerem. 2. *Me dereliquerunt venam aquarum viventium, & foderunt sibi cisternas que continere non valebunt.* DEUS est fons, & tam facile illi benefacere, quàm fonti aquam dare cisternæ, hoc relicto imus ad loca arida, & in iis fodimus cisternas. In cisternam hanc aliquando incidit pluvia sed statim absorbetur. Alii vadunt ad Patrem, sed non tanquam filii, ideò nec Patrem experiuntur. Si venisset Absalon ad Davidem cum ense cruento quo fratrem suum, filium ejus Amon interfecerat, & petiisset ut daret illi partem Amon, venissetne ut ad Patrem? dixisset illi Jer. 3. *Quomodo ponam te in Filios? nec tu meus filius, nec ego tuus Pater.* Ita, vadit avarus qui nec famulis nec operariis solvit, sanguis eorum in manibus ejus. Vadit raptor, sanguis in vestibulis ejus. Vadit qui decepit in vendendo, sanguis in sacculo ejus. Vadit, detractor, luxuriosus &c.

Isai. 1.

Isai. 1. *Cum multiplicaveritis orationem, non exaudiam: manus enim vestrae sanguine plene sunt. Maxime si in manibus vestris non solum sanguis sit corporum, sed & animarum.* Est verò in eorum manibus, qui coram innocentibus turpia loquuntur, qui impediunt ne aliquis oret, cōvertatur, qui modo quocunq; scandalisunt. Salvanus de Providentia *Necesse est, ut pro tantis sit reus, quantos secum traxit in reatum.* Levat manus sed animarum sanguine madentes, iste madet sanguine subditorum, hic sociorum, hic simpliciorum. Greg. *Scire debent, quod tot mortibus digni sunt, quot ad subditos perditionis exempla transmittunt, quia percuntium animarum sanguis requireretur de manibus eorum.* Tales non veniunt ad Patrem Filii, sed ad Judicem Deum. Convenerant ad templum Judæi, sed ut scandala facerent. Alii vendebant boves & oves, & alios ad emendum in loco sancto invitabant: Alii columbas &c. Quomodo exauditi? *Domus mea domus orationis, vos fecistis speluncam latronum.* Joan. 8. Latrones estis animarum, sanguis eorum in manibus vestris, abite. Deut. 32. *Peccaverunt ei & non filii ejus in sordibus, generatio prava atq; perversa.* Hoc idem aliis applicat Aug. *Plus DEO placet latratus canum, mugitus bovis, grunitus porcorum, quam cantus Clericorum luxuriantium.* Explicat hoc fusiùs Chrylost. homil. 12. in Matth. *Die sodes, siftere core manus atq; ceno illitas habueris, audebisne ita sordidus orare. Ingredi in cumulum orantium? Minime, inquires. Atqui hoc tibi nullum damnum inferret. Illud omni parte perniciosius est, scilicet, cum sordescat manus homicidio, operationibus malis: os maledictione, detractiōe, contumeliā, iracundiis verbis atq; obsceniis, dissoluto risu, atq; scurrilitate.* De coetero Isaias 59. *se vadem præstat. Ecce non est abbreviata manus Domini ut salvare nequeat: neq; aggravata est auris ejus ut non exaudiat. Sed iniquitates vestrae dividerunt inter vos & DEUM vestrum, &*

peccata vestra absconderunt faciem ejus à vobis ne exaudiat. Manus vestra pollute sunt sanguine, & digiti vestri iniquitate.

Quomodo itaque accedendum ut accedamus tanquam Filii ad Patrem? Ut sit quis Filius, debet animam habere talem qualem habet Pater. Nam si animam non habuerit, non erit filius, ut si carnis massa nascatur ex aminis. Debet etiam habere talem qualem Pater habet, unde si quis bovis animam haberet, non esset Patris hominis filius. Animæ nostræ quæ est anima? Rom. 8. *Qui spiritu DEI aguntur ii sunt filii DEI.* Qui eodem spiritu vivunt quo DEUS. Aug. *Vita corporis est anima, vita animæ est DEUS.* DEUS est id quo vivit DEUS, qui sunt filii DEI debent vivere DEO, debent esse *participes divinæ naturæ.* 2. Pet. 1. Hoc fit, quando sine mortali peccato existunt, cum enim habeant gratiam sanctificantem, quæ illos facit *confortes divinæ naturæ & filios DEI.* Sed amplius, quomodo orare debent, ut orent tanquam filii? Mittit Pater filium ad studia, de nullo sollicitus si benè agit, certus est quòd mittere Pater omnia necessaria dum indicaverit. Alter se malè gerit, non studet &c. Continuo sollicitus ne ab aliquo Patri deferatur, dubitat an Pater ipsi subministraturus. Agamus quæ sint nostri officii, & crescet in nobis fiducia filialis. 1. Joan. 3. *Carissimi si cor nostrum non reprehendit nos, fiduciam habemus ad Dominum, ut, quidquid petierimus, accipiemus.* Quoniam *mandata ejus custodimus.* Omnia ista parent mandato DEI, coelum ut det pluviam, terra ut fruges, homines ut sint nobis benevoli. *Cor Regis in manu DEI.* &c. Proverb. 21. Si cum DEO simus, hæc omnia debent nobis servire. Nunquid non DEI jussu manna cecidit in castra Judæorum? nunquid coturnices? imperabit & fiet. *Domini est terra & plenitudo ejus.* Ps. 23.

Alter est error, quia non in ea charta scribimus petitiones in qua nomen suum subscripsit JESUS. In nomine meo.

Quid

Quid hoc est? *in nomine.* Greg. hom. 27. *Nomen filii IESU est, IESUS autem Salvator, vel etiam Salutaris dicitur. Ille ergo nomine Salvatoris petit, qui illud petit quod veram salutem attinet.* Aug. tract. 102. *in Joan, Non petitur in nomine Salvatoris quidquid contra rationem salutis petitur. An daret tibi Christus chartam in qua pro te peteres infernum? Neque homo filio febricitanti exhibet aquam, neque petenti colubrum, præbet &c. Petat à te salubria, concedes. Corruptos sensus & infectos peccato habemus ut febricitantes appetimus noxia. Proinde cum ea petimus, non in charta à Christo à Salvatore subscripra scribimus. Sensus hominis proni in malum ab adolescentia.* Gen. 8. *Quare ipse protestatus Dominus Luc. 11. Vos cum mali sitis, nostis bona dare filiis vestris, quanto magis Pater cælestis?* Petit quis ingenium, eloquentiam, &c. non datur. Quare? abuteretur illis contra suam salutem. Petit sanitatem, si sanus esset, iret in peccata Hugo Victorin lib. 4. de Anima. *Quosdam sciens DEUS in multis peccare posse, flagellat eos infirmitate, ne pereant. Ut eis utilis sit frangi laboribus ad salutem, quam remanere incolumes ad damnationem.* Petit alter divitias, non dantur, fieret contemptor pauperum, concubinariarius &c. dicit. Si essem dives, tanta & tanta bona facerem. Scit autem DEUS illum plurima facturum mala. Expertus id Daniel Eremita in Elogio lapicida viro probò sed paupere; impetravit illi à DEO opes, & Elogius factus est perversus, & periisset nisi iterum Daniel exoravisset pauperiem. Petit alter vitam filio, sed si viveret, damnaretur, ut est exemplum in vita, S. Joan. Eleemosynarii. Petit robur, sed illo abuteretur ad vindictam, & misericordiam ipsè à DEO non consequeretur. &c. Aug. in lib. sententiarum Prosperi. *Fideliter supplicans ad DEUM pro necessitatibus hujus vite, & misericorditer auditur, & misericorditer non auditur. Quid enim infirmo sit utilius magis*

novit medicus quàm agrotus. Ita si Jamfridus suscepisset Episcopatum qui illi intrudebatur à S. Bernardo, ut eidem Sancto revelatum, fuisset damnatus.

Tertius error, quia scribere incipiunt in charta à Christo subscripta, neque perficiunt. Contenti unam literulam scripsisse: DEUS verò vult ut totam petitionem scribamus. Et rationes hujus rei sunt. 1. Christus ingentem thesaurum bonorum paravit nobis apud Patrem, sed quot peccata fecimus, tot illi seras apposuit. Cùm incipimus orare, Pater unam seram aperit, sed cùm cessamus non pergit in aliis aperiendis, & sic nihil nobis datur. 2. Dæmones aërei nubes formant. Thren. 3. *Opposui tibi nubem tibi ne transeat oratio.* Nubes illa fit ex nostris peccatis, neq; disjicitur nisi multâ oratione, in qua si non processerimus, non solum nihil lucramur. Sed, ut Chrysost. lib. 1. de orando DEO. *Si demones conspexerint nos oratione communitos, non aliter quàm prædones à vibrato contra se gladio fugiunt. Quod si contingat aliquem esse nudum precationis studio, hic avulsus apportatur à demonibus, & in calamitates, variaq; mala impellitur.* Non penetrat ergo charta ad Patrem nisi tota sit in ea scripta petitio. 3. DEUS cursum imitatur naturæ, non dat fruges agricolæ donec totum laborem absolverit circa agrum. Nunquid qui arat statim metit? Jacob 5. *Ecce Agricola expectat pretiosum fructum terræ patienter ferens dum accipiat temporaneum & serotinum. Patientes igitur estote & vos & confirmate corda vestra. Quoniam adventus Domini appropinquat. Perseverate orando, non tardabit Dominus, memores estote.* Aug. in Pl. 65. *Vigilat hostis, dormis tu?* 4. Quia gratum est Patri in tua scriptura legenda immorari. Chrysost. hom. de Profectu Evangelii. *Et si differt aliquando Dominus, non id odio facit, neq; te avertatur. Sed differendo te secum diutius manere vult. Sicuti & Patres indulgentius filios*

filios amantes, quò illos apud se diutius detineant, quos desides vident, datâ operâ morantur aliquid daturi,

Quartus error. Non apprehendunt se scribere in charta à Christo data, sed veluti in vulgari sine reverentia, humilitate scribunt. Nomen in hac charta Christi est in qua scribis, cum humilitate scribe. Basil. in Hexam. lib. 1. *Quomodo obtinebis quis ut in oratione sensus ejus non vagetur? si certus sit ad stare se ante oculos Domini.* Tenet hanc chartam manu Christus & te scribentem considerat. Si charactere inepto scripseris, dicet tibi quod Chryl. hom. 16. in Matt. *Tu non audis orationem tuam, & Dominum vis audire precem tuam?* Non respicit supra scripturam superbam. Eccles. 35. *Oratio humiliantis se penetrabit nubes, & non discedet donec Altissimus aspiciat.* Scribendum sicut scripsit filius prodigus resipiscens. Vel sicut David postquam cum illo Nathan egit de peccato, scribendum devotè. Isid. de summo bono lib. 3. c. 8. *Sicut vox sine modulatione est quasi vox porcorum, sic oratio sine devotione est quasi mugitus bovm.* Modum orandi præscribit Chrylost. hom. 4. de fide Annæ. *Ingemisce amarè, in memoriam revoca peccata tua, suspice in cælum, & dic in mente, miserere mei DEUS.* Et jam absolvisti orationem tuam. Audi pauperem ad te clamantem & ipse exaudieris. Prov. 21. *Qui obturat aurem suam ad clamorem pauperis, & ipse clamabit & non exaudietur.* His observatis evitabitur.

Error quintus Pharisaicus, cum in charta nomen scribunt suum, & propter suam dignitatem putant se obrenturos. *Jejunabo bis in sabbato.* &c. Luc. 18. Totum habemus ex meritis Christi, nos *servi inutiles* Luc. 17. Etsi debemus sicut ille fecit, & nos facere, orare, benè operari. Evitabitur & *sextus*, quòd quidam chartam non reddunt Patri, sed sibi retinent. Non dicunt, *Fiat voluntas tua*, Matth. 26. sed mea. Evitabitur & *septimus* eorum, qui non ipsi porrigunt chartam, sed volunt ut

alii pro illis porrigant, volunt ut alii pro ipsis orent, illi non orant &c.

Eadem Dominica CONCIO II.

Si quid petieritis Patrem &c.

Egit Christus ex hoc mundo recedens, sicut Pater qui-
piam peregrè proficiscens, plorant filii, deserit nos, ege-
bimus, invadent inimici &c. Reliquit illis copiosam pecu-
niam, per hanc comparabitis vobis tutelam, vestes &c. Ita re-
liquit Christus orationem, omnia per illam obtinebitis: *Si
quid petieritis.* Ut ad orandum incitemur, ostendam quomo-
do omnia in oratione habeamus, & unde sint illi vires tantæ.

Oratio in primis cogit quodammodo DEUM ad mise-
rendum. Exod. 32. *Dimitte me ut irascatur furor meus.* De quo
ita S. Bern. serm. de M. Magdal. *Ferendi licentiam à Moyse po-
nit qui fecit Moysen.* Ubi Isai. 49. legimus. *Laude meâ te infra-
nabo.* Vatablus legit. *Propter laudem tuam quia tu me laudas,*
oras, injiciam mihi frænum tui causâ. Ita iram DEI detinet, sed
& misericordiam accelerat. Ad Petrum in carcere venit An-
gelus, & ait. Act. 12. *Surge velociter.* cur velociter? *Oratio fiebat
ab Ecclesia sine intermissione pro eo.* Est gladius contra hostem
oratio. Gen. 48. Jacob dicit cuidam. *Dabo tibi partem unam
extra fratres meos, quam tuli de manu Amorrhæi in gladio & ar-
cu meo.* Sed nunquam bellavit Jacob, quomodo igitur hoc
verum? Chaldaeus legit, *quam orationibus acquisivi.* Arcus &
gladius Jacobi fuit oratio. Notum fuit hoc ipsum Ethnicis
quod Judæi adversus eos pugnarent oratione, inde Num. 22.
Cum imminerent Balaaco, ipse iisdem armis contra eos pu-
gnare conatus, & ad suum Prophetam Balaam recurrit, ut no-
tat Origen. hom. 13. in lib. Numer. Sed Balaam ut infidelis in-
fidei

fideli nihil obtinuit, & solum asseruit quod Judæi victores fiant per orationem. Sic enim dixit de illis. *Ita delebit populus hic omnes, quomodo solet bos herbas usq; ad radicem carpere.* Bovi comparat, quia bos lingvâ defalcatur. Judæi oratione, ut idem Origen. l. c. Oratio est medicina. Per illam impetravit sibi Ezechias vitam & sanitatem, est mater fecunditatis, per illam mater Samsonis, mater Samuelis, S. Anna prolem impetrarunt &c. Breviter Theodoret. Enumeravit reliquos orationis effectus dum illam comparat collo de quo Cant. 4. *Collum tuum sicut turris David,* Quia in collo homo vertit caput ut ab omni parte corpori prospiciat. Quia per collum ut per canalem descendit à capite in totum corpus robur. Aug. *Ascendit iusti precatio, & descendit DEI miseratio.* Mediante collo respiramus, & eo clauso cessat respirium, & mors sequitur. Ideo vult Apost. sicut non cessat respirium in vivo. Ita I. Thessal. 5. *Sine intermissione orate.* &c.

Sed unde hæc vis orationi? ex Christo. Ideo Ecclesia omni orationi addit. *Per Christum Dom. &c.* Innumera meruit Christus apud Patrem, fecit ergo ut Berzellai 2. Reg. 19. Bene meritis hic fuit de Davide. Offerebat illi David, sed ille, ego his non indigeo, da hæc filiis meis. Ita Christus, habeo ego pro me satis, da Pater illis qui advenerint, & in nomine meo oraverint. Neque Pater negabit, quia dum nobis dat hoc modo, dat Christo. Sed videte quid de nomine Christi dicatur. *Oleum effusum nomen tuum.* Galenus docet, oleum esse ejus naturæ, ut mixtum calidis fiat calidum, mixtum frigidis medicinis fiat frigidum. Jungitur Christi nomen ferventi orationi nostræ, fit fervens. Jungitur orationi impii, dicitur. *Quare tu assumis nomen meum per os tuum.* Tu verò &c. Jungitur fluctuanti in fide, & ipsum quasi fluctuat. Jac. 1. *Postulet nihil in fide basitans,* aliàs similis erit fluctui. Fluctus verberat

berat scopulum, nihil efficit, & ipse paulò post perit. Jungitur oranti vindictam de inimicis, & ipsum intervenit ut de illo ipso DEUS vindictamumat. *Oratio ejus fiat in peccatum.* Sed si jungatur orationi viri justì, humilis, & qui Christi mandata non contemnat, omnia impetrat. Explicat hoc nobis Basil. Hexam. homil. 8. sumptâ narratione ex Aristot. hist. l. 5. c. 8. Alcyon avicula hyeme incubat ovis in maris littore per dies octo, & per totidem pulli plumescunt, tum venti cessant, & dies vocantur Alcyonii. Hinc Basil. Si DEUS propter unam aviculam hoc facit, quid non faciat propter hominem, cui dictum. Luc. 12. *Nonne vos pluris estis multis passeribus?* sed fortius ipse Christus hanc spem firmat. *Considerare lilia agri.* Quomodo Pater illa exornat? Et tamen fanum sunt, quod hodie viget, cras in clibanum mittitur, quomodo non debet ornare homines? Natura DEI est benefacere. Clem. Alexandr. Strom. 6. *Cum sit bonus, si cessasset unquam benefacere DEUS, cessabit quoque esse.* De ipso agitur ut nobis benefaciat. Nostra peccata quodammodo DEUM inficiunt paralyti, ne loquar, beneficam manum movere possit, quam gratum illi si manui ejus restituatur usus per nostram orationem. Quare tunc DEUS veluti gratus beneficii, dat alacriter. Aug. *Oratio justì est clavis celi.* Habet DEUS ingentes thesauros, sed nobis dedit clavem illorum non aperiet sine nobis. Gratum illi utpote optimo, si aperiamus, & nihil negat ut inde accipiamus. Ut olim Salomoni 2. Paralip. 1. *Postula quod vis.* Ut 4. Reg. 2. Elias Elisæo. *Postula à me quod vis.* Sed hæc clavis est gemmea. Dioscorides magnas vires asserit habere gemmas, sed omnes amittere, si ponantur in ore hominis mortui, ita oratio in ore peccatoris.

Accedamus cum fiducia ad DEUM, & verbis fratrum Josephi precemur. Pater Christus, præcepit nobis antequam moreretur,

reretur, ut hac tibi verbis illius diceremus, obsecro ut obliviscaris scelerum fratrum tuorum. Si tibi promitterent omnes Sancti quod pro te essent oraturi, quantopere sperares? plus est, cum dedit Christus ut in nomine suo petere possimus, plus illud valet. Unde Joan. excitat ad spem peccatores. i. Joan. 2. *Si quis peccaverit Advocatum habemus apud Patrem.*

Eadem Dominica CONCIO III.

Petite & accipietis. Joan. 16.

Videmus quosdam petiisse & accepisse. Josve 10. Josve contra Chanaanæos petiit grandinem saxorum, & impetravit. Robertus Rex Francorum Ascalonem precibus expugnavit &c. Alii petierunt, non obtinuerunt. Petiit mater filiorum Zebedæi, *Dic ut sedeant filii mei, unus ad dextram, alter ad sinistram.* Non obtinuit. Petierunt ipsimet filii ut in Samariam descenderet ignis, quia Christum non recepit, non obtinuerunt, proinde utile erit docere artem talem orandi, ut omnia obtineamus quæ petierimus.

Certum est quod S. Bern. serm. 5. in Septuag. *Dico vobis quia ipse ad quem oramus non parvipendit orationem. Prius quam egressa sit ab ore nostro, ipse scribi eam jubet in libro suo.* Sed audienda est Patrum de oratione doctrina. Basil. in instit. Monast. *Spiritualia tantum prosequi debemus, reliqua verò ad corpus faventia cum appendices sint animæ, minime orationi commiscenda.* Hoc esto primum. Alterum est, quod Tertull. lib. de oratione. *Nec ab ira solummodo, sed omni omnino confusione animi libera debet esse orationis intentio, de tali spiritu emissa qualis est spiritus ad quem mittitur, neque enim agnosci poterit à Spiritu S. spiritus inquinatus, aut tristis à lato, aut impeditus à libero. Nemo adversarium recipit, nemo nisi comparem suum admittit. Cœ-*

terum quæ ratio est, manibus quidem ablatis, spiritu verò sordente orationem obire? &c. Temerarium est sine oratione diem transigere. &c. Irreverens est aspidere sub conspectu, contraq; conspectum ejus, quem cum maxime reverearis ac venereris, quanto magis sub conspectu DEI vivi Angelo adhuc orationis adstante, qui deportabit tunc preces, factum istud religiosissimum est, nisi exprobramus DEO quòd nos oratio fatigaverit. Habemus hujus reverentiæ exempla in vitis PP. & quidem in vita Theodori viri DEI. Quidam frater cum ad orationem staret, percussit scorpius pedem ejus, & adeò virus infudit, ut usq; ad cor dolor ejus excurreret, & spiritum paulò minus exhalaret, qui licet sic extremo affectus cruciatu, non tamen se commovit à loco suo donec fineretur oratio. Et DEUS hanc ejus devotionem approbavit, nam miraculosè sanavit. In tertia parte vitarum ita scribitur. In oratione non sputum emittitur, non execratio obstrepat, non oscitatio, somnolentiâ trahitur, nullaq; vox absq; Sacerdotis orationem concludentis auditur. Si verò quis iram in corde foveat, & ad orandum accedat, audite quid de illo S. Nilus orat. 4. Iracundi precatio ihus fatidum & detestabile, & Psalmorum decantatio, ab iracundo perveniens invisâ atq; execrabilis. Munus illius qui ultionem voluit tanquam hostia verrucis plena ad altare non admittitur.

Cum in orando distractionibus impetimur agamus sicut docet B. Isaias Abbas orat. 8. Homo orans similis capto à latronibus coniecto in lacum, qui dum clamat, percutitur ut sileat. Ab altera parte Cypr. de orat. Dom, Quæ autem segnitia est alienari & capi ineptis cogitationibus & prophanis cum Dominum deprecari, quasi sit aliud quod debeas magis cogitare quàm quòd cum DEO loquaris? Quomodo te à DEO audiri postulas cum teipse non audias? Vis esse DEUM memorem tui cum rogas, cum tu ipse memor tui non sis? &c. Hoc est vigilare oculis & corde dormire &c. In

impetrare possunt quod postulant à DEO, quos DEUS videt in oratione vigilare. Orantes autem non infructuosus nec nudis precibus ad DEUM veniamus, inefficax petitio est, cum precatur DEUM stertulis oratio non ferens fructum, excindatur & in ignem mittatur. usq; & sermo non habens fructum promereri non potest DEUM qui nullâ operatione fecundus est. Semper in nomine Christi orandum, sciverat hoc David, & orabat. Pl. 27. Exaudi Domine vocem deprecationis meae dum oro ad te, dum extollo manus meas ad templum sanctum tuum. Templum nondum fuit ædificatum, quomodo ergo ad templum levat manus? alii per templum intelligunt coelum, alii Ecclesiam. Sed Origenes & Dydimus Christum intelligunt. Hoc ipsum Job 9. Cum invocantem me exaudierit non credo quod exaudierit vocem meam. Quomodo exaudivit & non audivit? Quia ut est Apoc. 8. Angelus incensat orationes super altare aureum. D. Thomas per altare intelligit crucem, per Angelum Christum. Ille nostras orationes in cruce obtulit, per illum orandum est.

Debet esse in orando perseverantia. Greg. in Psal. Poenit. 5. Vult DEUS rogari, vult cogi, vult quâdam importunitate vinci. Sed idem advertit Moral. 33. c. 21. Sunt intra Ecclesiam sanctam nonnulli, qui prolixas ad Dominum preces habent, sed vitam deprecantium non habent. Nam promissa caelestia petitionibus sequuntur, vitam fugiunt. Quod aperte Balaam Num. 23. innotuit, Qui fustorum tabernacula conspiciens ait. Moriatur anima mea morte fustorum. Sed cum compunctionis tempus abscisset, contra eorum vitam quibus se similem fieri etiam moriendo proposuerat, consilium tribuit. E contra de anima flente 1. Reg. 1. Vultusq; ejus non sunt amplius in diversa mutati. Quare monitum S. Ephrem. orat. de Virginit. sequendum est. Esto orationis tempore veluti caelestis Angelus, atq; ita decerta ut sancta sit & munda oratio tua pura atq; immaculata: ut dum

illam sibi propinquare viderint cœlestes janua, gaudentes illi ultro continuo pandantur, & ipsam intuentes Angeli & Archangeli omnes illi gestientes occurrant, & ante Sanctum & sublime solium immaculati Domini offerant. S. Stephanus Abbas Ord. Cisterc. Oratum eundo dicebat. Manete hic post januam cogitationes, quousq; divinum persolvam officium, postea si necesse fuerit vos reassumam. B. Aegydius interroganti fratri cur magis molestæ essent tentationes orantibus? respondit. Si quis litem intet alicui coram Iudice, modis omnibus laborat adversarius ne in eum feratur sententia: ita & demones faciunt. Neque omittam pro fine quod idem cuidam petenti ut pro se oraret, reposuit. Nunquid pro te nuncium mitteres, si thesauri aperirentur? Hæc ex Schola Patrum. Ubi etiam additur, hunc fuisse Patrum sensum. Iusto DEI iudicio sine verbo moritur, qui in servitio DEI negligenter loquitur.

Dominica VI. post Pascha. CONCIO I.

Hæc dixi vobis ut non scandalisemini.

Scandalum non in eo consistit, quod nobis alienum factum malum displiceat, sic iudex non scandalisatur quod ei displiceat furtum furis, homicidium homicidæ &c. Imò displicere debent. Sed in eo quod facto alieno sive ad simile sive ad diversum peccatum trahamur, sic coram juvene obscena loquens traxit eum ad luxuriam, coram offenso memoriam faciens ejus injuriæ incitat illum ad vindictam. Tam verò est corrupta nostra natura ut ex bonis etiam aliquando factis sumat occasionem ad peccandum. Unde aliqui scandalisantur etiam ex operibus DEI, & de hoc scandalo. *Hæc dixi vobis &c.* Scandalisantur ex bonis factis hominum, utrique malo constitui occurrere.

Omnes

Omnes sciunt quòd justus est Dominus, & recta judicia ejus, sed etiam certum est quòd mirabilia sint opera Domini, his non intellectis ruunt in scandalum, & hoc aliquando accidit etiam viris probis, qui si non usque ad peccatum cadunt, saltem titubant. Judic. 7. afflictum Gedeonem salutat Angelus *Dominus tecum.* Gedeon reponit. *Si Dominus nobiscum cur hæc mala apprehenderunt nos?* Amici Job, videndo probum Job afflictum, peccarunt, hinc inferendo, DEUM res humanas non curare. *Cardines inquebant cæli perambulat.* Hoc multò magis potest esse mirum postquam nos tanto pretio redemit, cum affligi & deprimi permittit? Quis Pastor oviculam perditam postquam in humeris retulit, à lupis permittit invadi? Quis margaritam pro qua dedit coram suam substantiam, pedibus conculcari? &c. Totum hoc provenit ex eo, quia non intelligimus vias nostræ salutis per quas nos ad illam ducit DEUS. Aliter modò ducimur ad cælum quàm si non peccavissimus, uti infantes. Donavit nobis in baptismo cælum, sed nos illud per peccatum vendidimus. Oportet illud redimamus, & quidem redimere non possemus nisi Christus ipse miseris nostri pro illo dedisset pretium, sed tamen nos etiam dare debemus pro illo quidquid carissimum habemus, est enim simile margaritæ, simile thesauro in agro abscondito, qui ager emendus est. Duo habemus quæ dare possumus, actiones sunt, jejunare, orare, eleemosynas dare &c. ista sunt cara, & his etiam emi potest dictus ager, sed his præferimus etiam ipsi passiones. Pati in corpore, fama, bonis &c. Difficilius est, ideo pretiosius, & hoc pro cælo dandum; per hæc citius, facilius emitur, quàm actiones. Hanc rationem emendi cælum ostendit suo exemplo Christus. *Nonne oportuit Christum pati & ita intrare in gloriam? Patientia opus facit perfectum.* Ipsum dum cõscendit cælū, interrogarunt cæli custodes quis esset? responsū

quid esset *Rex gloria*, Hoc non contenti. *Quis est iste Rex gloria?* Et dum audierunt. *Dominus fortis & potens, ipse est Rex gloria.* Tum primò quieverunt. Fortitudo maxime apparet in sustinendis adversis, hanc sequitur potentia in agendo. Proinde cum adversa nobis agentibus offeruntur, aperit nobis **DEUS** thesauros ex quibus pretium accipiamus coeli. Atque adeò gratiæ illi referendæ, non scandalum.

Deinde cœlum est mensa fortium. Ut ipse Christus qui est beatitudo nostra dixit Augustino. *Ego sum cibus fortium.* Mensa est, *Ut edatis & bibatis de mensa mea.* Qualium fortium est mensa? circumspice assidentes, dices ipse. *Isti sunt qui venerunt ex magna tribulatione.* Quomodo inter illos confidere volumus, si nolumus esse in tribulatione? dedignantur fortes viri inter se admittre ignavum ex acie fugitivum. *Amice quomodo huc intrasti?* Procedamus jam ad similitudinem sub qua cœlum, quod ipse spectavit, descripsit Joannes. *Vidi civitatem sanctam* &c. Describit muros, lapides, sed nunquid cœlum, lapidibus constat? Imò ait Petrus. *Sed vivis & electis.* Lapis quadratus quali constat cœlum non nascitur sed elaboratur, in cœlo non quadrabitur, quia ædificatur ut templum Salomonis in quo non audita securis & malleus, solum ibi aptantur locis suis lapides, in terra illos elaborari necesse. Quadraris hîc cum affligeris, gaude, electus es lapis; qui non elaboratur, non eligitur. Tu constitues parietem coeli, ille fornicem inferni, tu attolleris, ille projicietur in lutum. Ita nos solemus. Doler manus. O mea manus sustine parumper, aptaris coeli ædificio, non accedet postea ad te malum.

Scandalisamur ex hominum factis, quia cor hominum videre non possumus in quo sæpè est aliud quàm nobis videtur, saltem ex eo corrigamus quia sæpè circa illud erravimus. Vidistis mulierem juvenem hilariter introeuntem ad lascivi militis

milicis & ebrii tentorium, ornatam, comptam hilarem, ſolam, dixiſſes. Vadit ad fornicandum. Iuditha fuit iſta caſtiſſima, quæ non ad peccandum, ſed ad occidendum hoſtem ingreſſa, Vidiſſes in cella Religioſi mulieres juvenulas blandè cum illo agentes, ſolas cum ſolo, quid diceres? Sancta hæc fuit Agnes & Catharina apud S. Petrum Ord, Prædic. Qui deinde fuit Martyr. Vidiſſes Monachum pernoctantem apud meretricem jam apud hanc, jam apud illam, quid cogitares? S. Vitalis hic fuit precio ſui laboris diurni redimebat noctes, ne peccaret Rom. 2. Tu qui es qui iudicas alterum? ſcis nè quid in corde illi agatur? ſoli Deo illud patet. Aſpexiſſes Abrahamũ, ecce ligat filiũ dixiſſes crudelem. Sacrificium id DEO gratum fuit. Vidiſſes in lecto Davidis ſtatũam viro ſimilem, dixiſſes uxorem David adulteram, at illa per hanc artem mariti vitam protegebat. &c. Erravit in hoc & S. Joann. Eleemoſynarius, qui juſſit flagellari Monachum ſecum ſceminam circumducentem, & his plagis affectus apparuit illi Chriſtus. Monachus enim ducebat Judæam à ſe converſam ut illi locum honeſtum & tutum reperiret. Erravit Heli qui Annam labia quidem moventem in templo, ſed verba non proferentem damnavit ebrietatis, & nos ipſi quoties erravimus! Graviter interea peccamus cùm munus DEI nobis arrogamus inſpiciendi corda. Ipſi nobis ſtruimus pontem ad infernum volentes dum facta aliena malè explicamus & hæc explicatione nos in aliquod peccatum præcipitamus. E contra, ſummè DEO placet ſi non ſcandalifeſmur, ſcribit Baron anno 599. De monacho aliàs vitæ non bonæ, quòd dum moriente illo dæmones in charta grandi ejus peccata Chriſto exhiberent, ut eum damnaret, Chriſtus chartam conperſit. Quia Monachus totà vitā ſuā neminem malè judicavit,

Eadem Dominica CONCIO III.

Modicum, Modicum. &c.

IN hoc Evangelio septies ponitur *Modicum*, & si quodlibet consideretur, septem insinuantur necessaria, quæ tamen facimus modicè. 1. Modicum non videbitis me, de passione dicit sua quæ duravit horis 40. Hic modicum poenitentia, notat. 2. Modicum videbitis, de tempore usque ad Ascensionem, dies 40. hic modicum quod facimus devotionis pro cælo acquirendo. Tertium, quartum, & quintum modicum cum Apostoli non intelligentes quærunt, *Quid est hoc quod dicit modicum*. Hic modicum scientiæ nostræ circa res spirituales, modicum charitatis, modicum subjectionis erga DEUM insinuatur. Sextum & septimum cum respondit Dominus, modicum me videbitis &c. Modica misericordia nostra erga proximum, modica perseverantia in bono, de singulis modicis dicam modicum,

Consideravit hæc modica S. Bern. serm. 74. in Cantic. atque etiam in illis septem advertit modica. *O modicum & modicum, & modicum longum?* Porro anima amans. 1. Fertur votis, 2. Trahitur desideriis. 3. Disimulat merita. 4. Majestati oculos claudit. 5. Aperit voluptati. 6. Ponens in salutari. 7. Et fiducialiter agens in eo. Simili modo modica expendit Origen. hom. 3. in Cant. applicans Ecclesiæ. Cum patitur persecutiones. 1. Absens ei ad modicum videtur sponsus. 2. Et rursum cum in pace proficit presens ei intelligitur. 3. Alia iterum est visitatio in qua anima visitatur paululum. 4. Et iterum deseritur ut probetur. 5. Ac rursum requiritur ut caput ejus sustentetur. 6. ne forte in fide titubet. 7. Aut corpus ejus pondere tentationum prægravetur. Sed particio modicorum quam assumpsit magis in rem populi facit Christiani.

Modi-

Modicum igitur est poenitentiae quod facimus, & curandum est majus. Inebriatus quidam vendebat pro nummis singulis membra sua, oculos ut eruerentur &c. Stetit contractus. Evigilat, Quid feci? pro nummo vendidi oculos, eruentur. Thren. 1. *Plorans ploravi in nocte, lacrymae ejus in maxillis ejus, non est qui consoletur eam ex omnibus caris ejus.* Quid feci? id fecit peccator qui pro modico totum corpus suum vendidit ut cremetur vivum in inferno. *Surge qui dormis, & illuminabit te Christus.* Quid egisti? *Venditi sumus sine pretio.* Ubi jam hoc est pretium pro quo animam vendidisti? animam quam non habes alteram? transiit voluptas &c. Sed plus est, etiam ipsum DEUM, qui jam tuus erat vendidisti in ebrietate quam tibi dæmon per tentationem immisit Ps. 43. *Vendidisti populum tuum sine pretio, & non fuit multitudo in commutationibus vestris.* Euthym. Quod ait, *sine pretio*, ad populi contemptum dictum est, pravos enim ac malos servos solemus sine pretio trudere, atq. eorum emissionem pro lucro putare. Ita egisti cum DEO, sine pretio vendidisti, tanquam esset tibi pro lucro illum domo tuâ extrusisse, ô quis DEI contemptus! ô quæ tua malicia! Vendidisti DEUM pro filiquis quas instar filii prodigi cum porcis manducares. Vendidisti pro osculo meretricis. *Juda osculo tradis filium hominis.* Minoris vendidisti quam jumentum. Quò majori personæ inferitur contemptus, majus est peccatum, alapa Regi impacta non compensatur florenis centum, vita rustici minoris æstimatur, nam si etiam minus fureretur, suspenditur. DEUS est infinitæ dignitatis, plus mali egisti quàm si mille & mille & mille Reges occideres, & tam modicam agis poenitentiam!

Modicum devotionis. Quidam Pater cum haberet numeros aureos 336, distribuit filiis, unico sibi relicto, at filii & hunc ipsi eripuerunt, neque eo usi, sed in lutum projecerunt.

Talis est devotio nonnullorum, in septimana sunt dimidiæ horæ 336. Totas nobis dedit solâ unâ sibi relictâ, ut illâ missam audiendo recognoscamus nos ejus filios, & hanc illi eripiunt, & quare? Non mirentur filii si deinde & quod dedit illis Pater, recipiat. Eripit illi dimidiam horam, ille morbo immisso eripit tibi mentem. Immissâ siccitate in agros eripit plurimum septimanarum laborem. Profitemur nos tamen DEI servos, sed in quo hoc apparet? non in ore non enim oramus &c. Rarus est qui verè DEO serviat, ut rara est palma florens. Pl. 91. *Justus ut palma florebit.* Potius sumus ut fœnum quo terra plena est *Cum exorti fuerint peccatores sicut fœnum.* Peccatores multi, Justus unus. *Palma centesimo anno floret,* ut scribit Joan. Cluniacen. serm. 90. expectamus senium, annum centesimum cum nostra devotione, at fœnum statim exoritur, peccatur in ipsa pueritia, &c. Modicò æstimamus devotionem, imò sunt qui eam, ut rem probrosam rident in aliis. Si tam modicè quis Principi serviret? imperat quid Princeps, ille aliud facit: Vult eum alloqui, ille cum cane ludit. Alloquitur Principem, sed ita ut neque ipse se intelligat &c. & pro tali devotione expectamus cœlum? Hinc etiam si memoria exitûs de corpore fiat trepidamus. Pessimum est hoc signum, ita fur qui de se novit latum decretum furcæ, si illi dicatur, exhibis de carcere, trepidat: jam verò sciens se fore liberum, lætatur. Ita ipsa nostra conscientia ostendit supplicio non cœlo dignos.

Modicum scientiæ in rebus spiritualibus. Duplex in nobis est scientia, alia communis cum bestiis per sensus, nihil sciunt nisi quod vident. alia superior, per intellectum, & hæc corrigit priorem, videtur oculo sol non major quàm rota in curru: videtur in febre panis esse amarus, lectus verti &c. corrigit intellectus. Sed quia iste ad res altiores quæ salutem nostram

stram concernunt caliginosus est, addita illi in subsidium fides veluti lucerna in loco caliginoso, per illam scientiam nempe sensuum, cognoscimus vulnus in corpore, per alteram vulnus in honore, per tertium vulnus peccati in anima. Et si homo ad sola illa respiciat quæ corpori amica vel inimica, vivit ut bestia: si ad famam, honores &c. Vivit ut homo: si, quomodo salvari possit, vivit ut Christianus, quocirca qui salvari vult debet ad intellectum doctrinas fidei adungere. Sed sæpè hic est modicum, scit auriga quæ sit via ad civitatem, nescit quæ sit ad cælum. Scit agricola quot sunt grossi in floreno, nescit quot sunt Sacramenta: Scit Aulicus quæ major sit dignitas, nescit quod DEO gratus obsequium præstari possit, scit miles quomodo se contra hostem tueri debeat, nescit quomodo in tentatione contra tentationem &c. Non utuntur fide, & veluti illam non haberent, vivunt. Sic studio suo non utitur illo. *In malevolam animam non intrabit Spiritus sapientia.* Inde, potest sibi comparare aliquam scientiam, sed non ad salutem. Non projicit DEUS margaritas ante porcos, Sic peccator, non utitur illo. *Nisi conversi fueritis, omnes similiter peribitis.* Obruet vos domus, vel mors, quando non putatis. &c. Et dum non utuntur fide, paulatim illa deficit, & evadunt similes Atheistis aut Hæreticis, dum scientia, sensuum, aut etiam depravati intellectus sumit robur, procedit iste error ex eo, quia sumus in medio inter cælum & infernum. In hoc est scientia sensus, sentiunt enim ignem &c. In cælo est scientia quam hic habemus fidei sed multò perfectior & mutata in claram visionem. Medium de utroque extremo participat, sic aqua inter terram & aërem, habet similem aëri liquiditatem, terræ frigus. &c. Et medium si ab uno plus participat extremo, tandem ad hoc deveniet, ut in illud vertatur, ut aqua si calefiat vertitur in aërem, ut patet cùm

bullit, si arescat & solidetur, vertitur in terram. Quò nos ducet usus scientiæ? ducimur sensu ad infernum, ducimur fide, ad coelum ducimur solâ ratione, coelum non possidebimus, quia istud est supra rationem.

Modicum charitatis erga proximum. Duplex est charitas, alia canina, alia Christiana. Cani, quando offers carnem, amat te, etsi contra eum illa carne projeceris, sed Apoc. 3. *Foris canes*. Si contra eum projeceris aurum, mordebit, allatrabit, quia non intelligit quid sit aurum. Christianus etsi contra illum proximus projiciat, diligit eum, quia scit quia projecerit, esse aurum, unde non solum beneficientem sed & malefacientem amat. Sed quomodo sunt aurum convitia &c. quæ intactat, cum tantopere sint molesta? Positus fuit quidam in carcerem ob certam pecuniam debitam, propter quam die sequenti cum non posset exolvere, plagis in foro erat conficiendus. Injecit illi alter noctu ebrius, per fenestram tantundem pecuniæ, & dormientis caput percussit, molestum fuit ei rumpi somnum, & percuti, sed ubi advertit esse pecuniam quâ se à plagis exolveret, gavisus est. Rei sumus magnorum debitorum, projicit nobis inimicus, quibus nos exolvamus, molesta ea sunt, sed sunt lythrum. Sic Joan. Bapt. de quo author imperf. operis hom. 27. *Quod Herodes illi faciebat pro pæna, ille suscipiebat pro beneficio, & irâ ejus quasi misericordiâ DEI fruebatur*. Et tamen paucula fortè, si & ista habuit, erant Joannis debita. Quid nos? Quocirca Jacob. 1. *Omne gaudium existimate Fratres mei cum incideritis in varias tentationes, scientes quòd probatio fidei vestra patientiam operatur, patientia autem opus perfectum habet*. Ascenderant duo homines ad templum, Phariseus & Publicanus. Hic audiebat se ab illo carpi &c. tulit patienter & justificatus præ illo. Chrysost. hom. contra spectacula. *Si inimicus exprobraverit tibi crimen, cujus tibi conscius:*

scius: tu verò audiens non convitiaris illi vicissim, sed cum amaro gemitu DEUM imploras, protinus omnem culpam deposuisti. Et hoc probat exemplo modo adducto de Publicano. Luc. 18. & addit. Criminum accusatio, facta est illi criminum remissio, & hostis nesciens factus est beneficus. Et ipsos inimicos DEUS cum nos amat, permittit. Birgit. Revel. I. 3. c. 30. DEUS sicut immundum pannum ponit inter procellas aqua. Non tantum sol serenus panno profuisset. Proinde monet Aug. serm. 103. de temp. Si animas nostras cupimus peccatorum sordibus emundari, misericordiam in nos peccantibus non negemus. Imò amemus, quia causam amoris habemus. Quod si non esset conscius debiti, adhuc proximus qui te vexat, amandus esset quia quasi palmam & coronam tibi parat martyrii. S. Climacus gr. 4. Qui propter DEUM maledictis lacesitus sibi vim fecerit, hic Martyribus parem gloriam merebitur. Hinc Ecclesia de S. Martino qui vexationes Brixii sustinuit. O SS. anima quam est gladius persecutoris non abstulit, palmam tamen martyrii non amisit. Hoc ipsum Chrysost. hom. 3. de Davide, qui Sauli persecutionem sustinuit. Plurimas tulit martyrii coronas.

Modicum subjectionis erga DEUM. Nullus est Princeps cui minus obediatur quàm DEO. Mandat Princeps in exercitu, & in ignes ruunt; præcipitur aliquid in civitate sub multa, & fit. DEUS præcipit sub poena horribili inferni servare Decalogum, & non servatur, &c. Exploratur Dux aliquando obedientiam simulando adesse hostem. Explorat DEUS; immittit morbum in pecus, & recurritur ad Sagas, permittit damna & fiunt perjurya, &c. Sed & Dux & DEUS punit inobedientes. Apoc. 14. *Timeate DEUM, & date illi honorem, quia venit hora iudicii ejus, & adorare eum qui fecit cælum & terram. Dicit his. Vos estis qui permansistis mecum in tentatione. Ego vos probavi, deferere non constitui. Dicit aliis, Fores timidi.*

Modicum misericordiæ habemus erga pauperes. Si proclamari juberet Princeps qui nunquam fallit, qui deposuerit apud illum quem designabo, nummos decem, post modicum temporis recipiet centum; qui centum, recipiet mille. Proclamavit Matth. 17. Non solum centum aut mille se redditurum. *Da pauperi & habebis thesaurum in cælo.* Insuper hoc tuum factum prædicabit tanquam si fecisses illi beneficium ingens, Chrysost. serm. 14. *Quæ passus Abel, quæ alii. DEUS tacet, & hoc solum clamat quod pauper comedit, prima stipendia pauperis tractantur.* Sed clarius inducit hanc deprædicationem, cum ita loquentem facit Christum Chrysost. hom. 15, in Rom. 8. *Te coram totius orbis theatro deprædicabo, cunctisq; audientibus nutritorem meum ostendam.* Sed neque spiritualis omittenda est eleemosyna, Aug. tr. 72. in Joan. *Prorsus majus est salutem operari, quàm cælum & terram, & quacunq; cernuntur in cælo & terra.* Compatere afflictis Job 30. *Flebam super eo qui afflictus erat, & compatiebatur anima mea pauperi.* Condonas injuriam ad interventum alicujus potentis, intervenit Christus: & si non feceris, pro offensa ducit potens, & Christus ducer.

Modicum perseverantiæ in bono. Constituit aliquis esse devotior, hæc & illa peccata vitare. Constituit Civitatis Consul occurrere peccatis publicis, usuris &c. Sed fiunt polypi. Hic piscis tam fortiter adhæret petra, ut prius in partes lacerari possit quàm avelli. Sed ut Greg. Nyssen. scripsit. *Si gutta aquæ dulcis aspergatur, resilit.* Venit aliquis dat verba sava, dissuadet, resilit à proposito: Resilit à petra Christo. Sed jubebit Christus educi pisces, & polypos foras mitti. Alii postquam vitam per aliquod tempus egerunt sanctam, deficiunt. Hi modicum istud præ oculis habeant, S. Jacob. 4. *Quæ est vita vestra? vapor ad modicum apparens.* Vapor fit ex aqua non diu durat, sed rursus in aquam revertitur. Nos sumus

exter-

exterra in terram redibimus, Spiritus S. ferebatur supra aquam, & quæ erat antea infœcunda, fœcundabat, & nos illum depellemus? Pl. 44. *Lingua mea calamus scribe.* Non calamus sed scriptor scribit, Spiritus per nos scribit, Spiritus S. bona operatur nos de illius manu nos eripiemus? Vita nostra est vapor, est modicum & hoc incertum. Greg. Nyssen. homil. 6. in Eccles. quærit, cur statim post Genesim ponatur Exodus? *Hæc tacitè philosophatur in primis librorum suorum inscriptionibus Moyses; fieri non potest, ut qui Genesim audierit, Exodum quoq; non cogitet.* Excessum sive mortem tantum est spatium inter Genesim & Exodum, inter nativitatem & mortem. Expresfit hoc ipsum Nazianz. orat. 10. *Insomnium sumus minime consistens, spectrum quoddam quod teneri non potest, avis prætereuntis volatus, navis in mari vestigium non habens, pulvis, vapor, ros matutinus, flos nascentis & marcescens.* Et Aug. tr. 101. in Joann. *Modicum hoc est spatium quo præsens prætervolat sæculum.* Hoc modicum benè secum recogitet. Modico tempore laborandum: & partem ejus maximam non DEO tradimus! Chrysost. 144. *Quando tantum DEO quantum mundo? quando tantum celo quantum terra? quando tantum virtuti quantum vitiis fragilitas humana famulatur?* Deinde simile hoc nostrum tempus tragædiæ Chrysost. epist. 6. *Non est theatralibus scenis vita nostra dissimilis, nam ut isthià, ille Imperatoris, hic Judicis, & alter militis implet officium, ubi autem consecuta nox fuerit, nec Imperator agnoscitur, nec Judex.* Neque scenam nostram putemus esse longam. Videamus summos Pontifices quàm brevi illam tempore peregerint. Pius III. intra dies 26. Damasus II. intra dies 23. Sisinius intra dies 23. Marcellus II. intra dies 22. Theodorus II. intra dies 20. Cælestinus IV. intra dies 17. Bonifacius VI. intra dies 15. Urbanus VII. intra dies 12. Leo XI. intra dies 6. Stephanus II. intra dies 3. &c. Unde Bern. ad Eugen. *Modicum tempus eorum, paucitatem dierum nunciet tibi.*

Venia-

Veniamus ad Imperatores universim Eccl. 10. *Rex est hodie, cras morietur.* Vicellius imperavit menses octo. Tacitus sex. Otho & Æmiliannus 4. Pertinax 3. Florianus 2. Philippus dies duos. Interea quomodo hanc scenam agamus. *Speculator adstat desuper, qui nos diebus omnibus, actusq; nostros prospicit.* Sed veniet dies in quo actoribus præmio distribuentur. Tertull. de spectaculis. *Tunc magis tragædi audiendi, magis scilicet vocales in propria calamitate, tunc histriones cognoscendi solutiones multò per ignem.* Tertium est, non debent reputare quid hæcenus boni fecerint. Act. 10. Petrus oravit, esurivit. Ambr. serm. 10. de SS. *Non cibum hominum esuriit sed salutem.* Quasi oblitus, quod jam tot converterit. Ps. 118. *Quàm dulcia faucibus meis eloquia tua?* Hugo victorin. cap. 28. in Ps. 10. *Fames in faucibus satiari nunquam potest.* Satiatur ventriculus, sed non os. Ita oportet esurire & sitire iustitiam: nec unquam cum Deo rationes eorum bonorum quæ fecimus inire. Ps. 10. *Non cognovi literaturam in potentias Domini introibo.* Burgen. legit. *Non cognovi Arithmeticam,* Genebrardus. *Non cognovi numeros.* Sicut non computo dies quos recreationi impendi, ita multò minùs quos DEI obsequio. Qui hoc desiderium semper in via DEI progrediendi non habet, audiat Greg. Moral. 7. c. 11. *De reprobis dicitur tantummodò, sola vexatio dat intellectum audiri.* quia videlicet æterna non intelligunt, nisi cum pro temporalibus jam sine emendatione puniuntur, tunc mens æstuans in fructuosa pœnitentia se ignibus inflamat, duci ad supplicium timet, præsentem vitam & desideria retinet.

Dominica Pentecostes.

Mittet Paracletum Spiritum S. in nomine meo, Joan. 14.

Non solum in redemptione hominis eundem modum servavit DEUS quem in creatione, sed etiam in
Mis-

Missione Spiritûs S. Fuit Adam de limo, ut una massa : insufflavit DEUS, factus est Adam *in animam viventem*, Chald. legit. *in animam loquentem*: fuerunt Apostoli ut terra &c. Accep-
to Spiritu S. coeperunt loqui. Maledictio in terram data, *Pa-
riet spinas & tribulos*. Mittitur Spiritus S. in igne ut spinas exu-
rat. Creato homine quievit DEUS, & hinc Spiritus S. sedit su-
pra singulos. Unde Ps. *Emitte spiritum tuum*. &c. Invitemus
hunc Spiritum S. cum Ecclesia. *Veni S. Spiritus*. &c.

Sed quid ago dum invito? Fortasse illi accidit, quod
columbæ missæ ex arca Noë, non habuit ubi quiesceret pes
ejus. Ubi enim sunt cupressi lugentium peccata? ubi myr-
thi jura matrimonij fideliter servantium? ubi oleæ verorum
amicorum? ubi thus devotorum? Omnia sepelivit aqua, *Omnis
caro corruerat viam*. Fortè accidet ut illi Regi qui à quatuor
diversis invitatus. Veni ad me, primus dicebat, detraham ti-
bi coronam & meo marsupio imponam. Veni, dicebat secun-
dus, lutum ex plateis colligam & faciam tibi lectum, in cibum
tibi apponam bufones. Tertius, veni, sed loco tibi priore non
cedam. Quartus ad me potiùs veni, ponam tibi sedem ho-
noratam sed statim illam sub te evertam, & te domo ejiciam.
*Quidquid est in mundo, aut est concupiscentia carnis, aut concu-
piscentia oculorum aut superbia vite*. Primus est avarus. *Avaritia
est idolorum servitus*, relicto DEO servit mammonæ, Alter luxu-
riosus. Tertius superbus. Quartus relabens in peccata. &c. Sed
meliora de vobis sentio, & audacter invoco. *Veni sancte Spiritus*.
Inveniet nos paratos ad se recipiendû. Nam ut Greg. *Orando me-
rentur accipere, quod eis omnipotens ante secula constituit donare*.
Orârunt Apostoli ut daretur eis Spiritus S. Sine nostro concur-
su non accipiemus, Exod. 24. Fecit ipse DEUS tabulas & in eis
scripsit legem, sed hæ tabulæ non perveniunt ad homines, fran-
git illas Moyse: facit deinde Moyse tabulas, scribit in illis

DEUS, hæc perveniunt, ad quas homo concurrat. Constituit dare Joël 2. *Effundam super omnem carnem de spiritu meo tanquam oleum* Elisæi, sed vasa afferenda sunt munda, in sordida non dignabitur fundere hoc pretiosum balsamum,

Opus est imprimis amore, quia ut Greg. hom. 30. *Ipsè Spiritus S. amor est.* Bis datus est Spiritus S. Primò in terra. Joan. 20. *Accipite Spiritum S.* Secundò hodie de cælo Greg. apud S. Thom. in catena in 9. Joan. *In terra datur spiritus ut diligatur proximus, ex cælo datur spiritus ut diligatur DEUS.* Uterque amor est necessarius. Et qui amat, omnia difficilia pro DEO & proximo, pro nihilo reputat. Greg. 27. Moral. de S. Paulo ita ait. *Dum victus catenis Romam petisset, latens sub ejus pectore quasi sub tentorio ibat DEUS, vadit amans quasi bellantem pro se habeat secum DEUM; quærit modos promovendi cultum DEI, succurrendi proximo.* B. Laurent. Justinianus in fasciculo amoris cap. 6. *Quicumq; ardentè amat DEUM, sapit.* Hinc si contingat illum in peccatum labi, ita dolet, atque si quis in tenebris putando hostem, occidat Patrem, deinde agnoscat, ah quomodo deestatur suum factum, nullâ poenitentia satiari potest. Veniet in talem Spiritus S. qui est Amor. Jam verò quia Amor est causa omnium bonorum & donorum, quid nobis non dabitur? ideo damus amico quia illum amamus, ex amore DEUS dedit Filium. Qui habet amorem, habet arborem in quo omnium donorum crescunt fructus: habet fontem ex quo rivi fluunt, educet nos ex servitute Ægyptiaca: dabit robur ut Samsoni Jud. 14. *Irruit spiritus Domini super Samson; ornabit animam.*

Opus deinde multâ oratione. Ps. *Os meum aperui & attraxi spiritum.* Si Filius in lingvæ specie descendisset, facile caperemus mysterium, est enim verbum. Greg. hom. 30. *Habet cognitionem maximam lingua cum verbo.* Per linguam loquimur

mur. Heb. 15. *Novissimè locutus est in Filio.* Filius est sapientia, hæc maximè per linguam innotescit. Competit tamen etiam Spiritui S. lingua. Act. 8. *Apostoli oraverunt pro eis ut acciperent Spiritum S.* Oratione attrahitur Spiritus S. & si ille sit in nobis etiam alios DEO lucratur. Poterant se excusare Apostoli à conversione mundi sicut Moyses cùm mitteretur ad Pharaonem. *Non sum eloquens*, vel sicut Jeremias cùm mitteretur ad populum *A, a, Domine nescio loqui* Sed Christus prævenit. *Non estis vos qui loquimini* Marc. 17. *sed spiritus.* Hinc linguam nostram æstimemus, illa est sedes Spiritus S. non admittamus in eam dæmonem. Qui alios ex officio debent ad bonum verbo ducere, si id negligant, & verbis abutantur aut exemplis, audite quam poenam lubeunt. Greg. lib. 2. in 1. Reg. 3. *Plerumq; à DEO in impænitentiæ cordis caliginem projiciuntur, nullâ hominis adhortatione recipiunt; ac si diceret: Si quis peccaverit in spiritum, neque in hoc neque in futuro sæculo illi dimittetur.* Quare, quia talis quantum in se occidit Spiritum S. potestne hoc fieri? 1. Thesal. 5. *Nolite extinguere Spiritum.* Cur Israelicis DEUS dixit. *Non ero amplius vester DEUS*, quia Achan furatus regulam; alii legunt, *linguam.* Sumus velut naves poma portantes. Quod hujus navis gubernaculum? S. Jacobus dicit esse *linguam*, hoc gubernaculum si non ad DEUM dirigit navem, dirigit ad infernū. Concordes & in amore vivamus, linguâ etiam DEO serviamus, & tunc confidenter invocare poterimus. *Veni S. Spiritus.*

Secundo die Pentecostes CONCIO I.

Sic DEUS dilexit mundum 1^a Joan. 3.

Evangeliū hoc enarrat amorem Patris erga nos. *Dedit Filium*

LZZ 2

Filium. Amorem filii, quia cum illum Pater dedit etiam seipsum dedit. *Oblatus est quia ipse voluit.* Sed quomodo ad Spiritum S. spectat? Filius est Patris sapientia. Spiritus S. est Patris & Filii Amor, itaque cum hic de amore agatur, agitur de Spiritu, & cum de amore DEI loqui constitui, eo ipso loquar de Spiritu S. Audite.

Licet quæcunque extra se agit DEUS, tota id agat SS. Trinitas, quia una sapientia, omnipotentia, unus amor in omnibus personis. Tamen Patri hoc opus adscribitur in quo magis apparet Omnipotentia; Filio in quo sapientia; Spiritui S. in quo Amor. Sic ergo. Pater creavit hominem integrum: ubi se homo per peccatum excæcavit Filius dedit oculos. Ideo cæco dictum. *Vade ad natatoriam Siloë quod interpretatur Missus, Vade ad Missus,* Quando Angelus ad S. Virginem missus & Filius DEI factus est homo. Sed oculi non profuissent nisi Spiritus S. lucem dedisset. Ideo. *Emitte cælitus lucis tuæ radium.* &c. Pater creavit hominem, Filius qui est imago Patris impressit se in ejus anima. Sed Spiritus S. univit animam cum corpore. Et inter hæc extrema, carnem scilicet & Spiritum, fecit amorem. Chrysost. de adorando Spiritu S. *In intelligibili gubernatione impossibile est insitam vitam manere absq. spiritu.* Vita nostra est similis navi quæ dum currit, pertranseunt illi omnia. Pater dedit materiam pro hac nave, sed si ventus desit, frustra sunt ista omnia. Chrysost. l. c. *Si non adsit Spiritus S. ociosa sunt omnia.* Si ille adsit. Origen. hom. 9. in Pl. 36. *In hoc seculo Spiritu S. mentem tuam perflante, pertransibis hæc omnia quia temporalia sunt.* Dedit Pater Filius seipsum: sed Spiritus S. nos cum Filio unit, ut sit ipse caput nostrum. Aug. lib. de gratia. *Ad Spiritum S. pertinet societas quâ effici-mur unum corpus unici filii DEI.* Hinc qui ab unitate hujus corporis rescinditur per excommunicationem, non amplius vivit coram DEO.

DEO. Aug. *Sicut humani corporis membrum præcisum, formam quidem quâ membrum quod sit cognoscitur, retinet: sed nequaquam Spiritus S. sequitur, quo præter unitatem corporis vivat.* Erasmus in carcere peccatorum, Pater misit filium ut pararet lythrum, Spiritus S. illud applicat. Chrysost. hom. 2. in Acta. *Si Rex missis literis jubeat vinctos è carcere dimitti, gaudium est & latitia; DEUS autem mittit spiritum è cælis, non reliquias pecunie debita sed universa peccata condonatis.* Sed hæc eadē habemus ex Evāgelio.

Dum experitur DEUS amorem erga se Abrahami, ait. *Offer sacrificium,* Sed quale? de bobus, ovibus? non. De fructibus terræ? non. Ergo de hominibus. Ita. Ergo de meis inimicis? non. Ergo ex mea familia? non. Quid ergo? ergo de filiis meis? ita. Offeram ergo Ismaëlem? non, sed. *Isaac quem diligis.* Quis illum sacrificabit? tu ipse. In quo altari? quod tu ipse facies. Statimné? non, expecta. Quis ligna feret? ipse Isaac. An non ostendit amorem Abraham? Hoc ipsum fecit DEUS Pater. Offer fili sacrificium pro hominibus &c. Morieris. Sed quo fine Gal. 4. *Ut adoptionem filiorum reciperemus.* Morere fili, homines sint hæredes. Sed, Pater homines sunt pessimi peccatores. Nonne tu ita odisti peccatum ut propter unam diffidentiam Moylen amicum tuum non permiseris ingredi terram promissionis? Nonne Angelos opus tuum præstantissimum propter unam superbiam, de cælo: Adamum propter unam inobedientiam ejecisti de paradiso? &c. Propter hos moriar? Ita. Qui me occident? illi ipsi. *Ecce venio.* Tum Spiritus S. corpus illi aptat, ut mori possit. *Conceptus est de Spiritu S.* Quid facit filius antequam se sacrificet. Amplectitur humanum genus veluti Pastor dilectam oviculam. Sed mi Pastor dimitte hanc ovem, alioqui propter illam durissimè ligaberis. Non dimittam; alapis cadēris, non dimittam. Flaggella-

Flagelaberis &c. Non dimittam &c. Quid nobis videtur? apparet nē hic amor DEI? apparetne Spiritus S.? An hic non possumus dicere cum S. Dionys. de Divin. nominibus cap. 4: *Audebimus & id loqui, quod ipse quoque author omnium, præ amatorie bonitatis magnitudine extra se sit.* Et quid pro his omnibus à nobis reposcit: Aug. in 10. Deut. *Cum DEUS nobis magna beneficia præstat nihil exigit à nobis nisi ut diligamus.* Sed quid illi prodest noster amor? Nihil omnino aliud, nisi quia nobis vult bene, & sit nobis bene cum illum amamus. hoc fine imperat Levit 16. *ignis in altari meo semper ardebit.* Greg. 25. Moral. 7. *Altare DEI est cor nostrum in quo jubetur semper ignis ardere.*

Sed ardetne semper? Cypri. *Non amat te Domine qui te scienter offendit.* Quia dictum est. *Si diligitis me mandata mea servate.* Amavit Joseph Putipharem Gen. 39. & cum ad peccatum sollicitaretur, dixit. *Ecce Dominus meus omnia mihi tradidit &c.* quomodo ergo possum hoc malum facere, & peccare in Dominum meum? An minus nobis tradidit DEUS Pater? Minus est Filius DEI & Spiritus S. quam domus Putipharis? Quis unquam hominum ita amavit alterum ut DEUS, & fortè quis non plus fecit pro homine quàm nos pro DEO? si bestix tantum quis fecisset, gratiorem experiretur. Aug. soliloq. c. 13. *Amem te plusquàm me, quia tu dilexisti me plusquàm te.* Ad minimum quando nos occasio sollicitat ad peccatum dicamus cum S. Polycarpo. *Octuaginta sex annis servivi Christo, nihil mihi mali fecit, quomodo eum possum abjurare? quomodo pejerare, festa violare &c.*

Eodem die CONCIO II.

Venit lux in mundum. Joan. 3.

Ignem qui comparat in aëre, Cometam appellant, nec desunt

sunt qui ex illo varia ominentur. Sed ignis ille qui ex causis naturalibus procedit nihil aliud potest indicare quàm ignis in sublimi accensus: sed quando ignem DEUS ipse accendit, non est sine effectu speciali. Hodie illum accendit & in Apostolos & alios mittit, quid sperandum aut timendum, dicam.

Qui hoc mysterium speculati sunt, effectus octo collegerunt. 1. Quod Princeps de suo regno ejicietur, & in ejus locum mendici succedent. *Princeps hujus mundi ejicietur foras.* Beati pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnum celorum. 2. Quod sapientes mundi fient stulti. Rom. 1. *tradidit eos in reprobum sensum.* Simples autem fient sapientes. *elegit abjecta mundi.* 3. Quod multa everrentur templa. Ubi nunc est templum, Jovis, Martis? 4. Quod antiqua jura abolebuntur. Ubi lex de gladiatoribus, de vestalibus, de sacerdotiis, ludis Circensibus? 5. Translationem notat urbium in sylvas. Urbes evacuantur, transeunt in eremos, Scethym, Thebaidam &c. 6. Bellum domesticum. *Non veni pacem mittere, sed gladium.* Tot Martyrum millia procedunt ad bellum, etiam ipsæ Virgines, ut cum S. Ursula. 7. Coelum expugnabitur. *Regnum celorum vim patitur, & violenti rapiunt illud.* Ad expugnandum dedit arma Spiritus S. Orationem. Eccles. 39. *Oratio humilantis se penetrat nubes.* Dedit modum ut illud emamus à cœli custodibus. *Opes manus pauperum in cœlestes thesauros deportaverunt.* Dixit S. Laurentius. *Prodidi cœli tesseram.* *Aperite portas principes vestras & introibit Rex gloria.* *Quis est iste Rex gloriae? Dominus virtutum.* 8. Mortui resurgent. Faciam hic aliquam moram, ut hoc prodigium bene contemplerini. Mundus hic est veluti unum cœmeterium plenum cadaveribus & quod pejus est insepultus. Videremus id oculis ipsis, si nobis DEUS aperiret illos, sicut in Samariæ Urbe aperuerat

ruerat puero Elisæi ut Angelos videret : vel sicut aperiuntur oculi eorum qui casualiquo illati convivio Sagarum, & clamârunt *JESUS, MARIA*, disparuerunt enim ficta fercula, & vera cadavera, sordes animalium, atque patibula comparuerunt. Ita sensus quorundam Sanctorum fuerunt aperti ut etiam foetorem perciperent. Hinc S. Ignatius dicebat, *quàm sordet terra cùm cælum aspicio.* S. Philippus Neri & S. Catharina Senensis quorundam qui aliis omnibus videbantur vivi, velut putridorum cadaverum foetorem non poterant ferre. Ita S. Paulo velut cadaver totus mundus foetebat. *Mihi crucifixus est mundus.* Sed hoc ipsum etiam Ezechiel 37. conspexit. Exivit in campum magnum, in quo alii videre poterant quosdam arantes, quosdâ itinerantes &c. Ille nihil aliud vidit nisi omnia cadaverû plenissima. Jam spectemus quomodo hos mortuos Spiritus S. excitet. Dixit Ezechiel DEUS, *putasne vivent ossa ista?* Respondit ille, *Domine DEUS tu nôsti.* Tum DEUS, *Vaticinare de ossibus istis & dices.* Hæc dicit DEUS à quatuor ventis *venit Spiritus & insuffla super interfectos &c.* Hic jacet à luxuriâ occisus, hic ab avaritiâ &c. *Anima quæ peccaverit ipsa morietur.* Et sunt horribilia ista cadavera & putrida. Pl. *Corrupti sunt & abominabiles facti sunt in studiis suis.* Venit Spiritus. *Steterunt ossa in pedibus suis,* & factus est exercitus magnus. Venit Spiritus S. à quatuor ventis. Ab occidente memoriam adducit mortis. Nosti istum? mortuus est, & quidem pessimè, quia differebat poenitentiam ad mortem. *Omnis caro fenum, flos dum nemo putat à verme occulto eroditur &c.* Nosti illum? occisus est in peccato. Venit ad alterum Spiritus S. à meridie. Ostendit quanta à DEO etiam in temporalibus accepit, tanta non possunt alii consequi multò majori labore, si tibi hæc quispiam Princeps daret, qualiter illi seruires? Majora adhuc tibi DEUS parat. Alios accedit ab Aquilone, *Omne*

malum

malum ab Aquilone. Terrorem extremi iudicii, acerbiter inferni in mentem adducit. Alios ab Oriente, peccasti satis in adolescentia, quando te dæmon veluti implumem aviculam in nido cepit. Cessa, vitam perfectiorem amplectere. Cyrill. Jerosol. Catech. 16. Quod si tibi forte sedenti de castitate aut virginitate subeat cogitatio, Spiritus S. doctrina est, Nonne puella jam ad Sponsi thalamum constituta effugit, Spiritu S. eam de virginitate docente? Nonne sæpe splendidus homo aulicus aliquis contempsit divitias probè instructus à Spiritu S.? Nonne juvenis sæpe videns pulchritudinem comprescit oculos, & ne ampliùs videret aufugit. pollutionemq; vitavit? Quare unde id contingat? Spiritus S. certe sicerudivit animam adolescentis. Tot sunt avaritiæ cupiditates in mundo, & tamen nihil possidere eligunt Christiani. Qua de causa? propter Spiritus S. annunciationem. Ita illi quierant mortui, & de quibus dici poterat. Sinite mortuos sepelire suos mortuos. Assurgunt in pedes, reviviscunt. Imò currunt viam mandatorum DEI. Præcipuum est signum vitæ, respirium; jam qui vel non respirabant, vel solum similitudinem exhibebant respirantis, verè respirant. Respirium nostrum est Oratio ad DEUM. S. Paulin. epist. 4. ad Severum. Qui in veritate consistunt (stant verè supra pedes) etsi intra mundum vivant habitatione corporeâ, tamen supra mundum sunt conversatione celesti, & astrorum choras, vel cælorum polos evolantes spiritu, scandunt; & supervadunt, & celsiores elementis evadunt. Quidcunque aspiciunt orandi habent occasionem. Basil. orat. de S. Juditta. Nox tibi nova precandi Numinis argumenta subjiciat: cùm cælum suspicis, & in syderum pulchritudinem intueris, ac rerum aspectabili-um, DEUM roga, & optimum hujus universitatis Opificem Dominum venerare. Peccator non orat, si enim verè oraret, citò in pedes assurgeret. Quis enim diceret orare typographum cùm evolvit librum? Ita peccator dum librum precatorium le-

git, orat. Ita globulos precatorios percurrit sicut qui illos vendit attendendo ne quis deficiat: *Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum est procul.* Si enim oraret deprecando pœnas quas meruit, oraret sicut famulus cum illi est pœna infligenda. Si oraret petendo, ita peteret ut famens panem, frigans vestem &c. Qui verè orat, de se dicit. *In meditatione mea exardescet ignis.* Et ipse Spiritus S. per eum orat *gemitibus inenarrabilibus.* Et quia S. Chrylost. homil. 6. in Matth. docet. *Sicut miles sine armis ita oratio sine jejuniis.* Agite juxta consilium Judith 4. *Scitote quia exaudiet Dominus preces vestras, si manentes perseveraveritis in jejuniis.*

Hinc facillè advertemus an simus inter cadavera an inter viventes. Vitæ signa sunt præcipua, motus & respirium. Si imus de virtute in virtutem, si per orationem respiramus, vivimus, & ut vivamus oremus Spiritum S. *vivificantem.*

Tertio die Pentecostes CONCIO I.

Ostiarium aperit. Joann. 10.

STatus & occasio Evangelii hæc est. Videbant Judæi Danielis expletas hebdomadas: regnum esse in manu alienigenæ, quæ signa judicabant jam Messiam venisse. Videbant miracula à Christo facta, quæ faciendâ à Messia prædixerant. Propheta. Ex alia parte erant venturi, qui dicerent se Messiam, Theodas. &c. appellabant nihilominus Judæi Christum seductorem, ostendit hic Christus se non esse talem, sed potius alios, se esse verum Pastorem & Messiam, quia solus ipse intravit per ostium, seu à DEO missus. Sibi aperuisse ostiarium. *Spiritus S. est ostiarium.* ut Aug. tr. 45. in Joannem. Oremus ut & nobis aperiat mysteria hujus Evangelii.

Sed prius quærendum est, cur missus est Spiritus S. ? An non

non satis erat misisse filium? ut fortes faceret Apostolos. Sed hoc ipsum poterat facere filius. Ratio ergo est, quia tota S. Trinitas voluit ad salutem hominis concurrere. Ager est homo, præscribit medicinam medicus: parat pharmacopola; applicat aliquis tertius. Ita hic factum, præscripsit Pater, paravit Filius. Potentia Patris mittit filium ut succurrat homini: hunc succursum præparat sapientia Filii: charitas S. Spiritus eundem applicat. Sicut apud Asyverum Esther 2. fuerunt ornamenta uxoris. Præfectus illa dabat, uxor se illis induebat. Ita hic Spiritus S. thesaurum nobis dat in manus, accipiamus. Est ille, *Ostarius*. Sed quis hic thesaurus? idem quo ille Christum hominem induit. Isai. II. Et sunt dona septem. Sapientiæ, intellectus, consilii, scientiæ, fortitudinis, pietatis, ac timoris Domini.

Aperit hic Ostarius thesaurum Sapientiæ. Accipiamus hinc animæ æstimationem. Valdè parvo pretio hanc emit dæmon, noluit revendere nisi maximo. Christus si dedisset solam pro ea guttam sanguinis, dedisset pretium maximum, quia infinitum, & cui nullum aliud par inveniri potest, respectu cuius omne aurum nihil. Addidit millia guttarum sanguinis, sudoris &c. I. Petr. *Non corruptilibus & argento redempti estis &c.* Non vendamus eam pro auro &c. pretiosior est, si vendis, redde Christo quod pro illa ipse dedit. Non potes? qui caret ære luat in pelle. Ibi ad infernum, ubi cum infinitas poenas pati non possis, patieris infinito tempore. Sed hinc ad donum intellectus. Si nos tanti Christus æstimat, quare permittit ut nos pro modico vendamus, ut peccemus? si non permitteret peccare, si ad hoc cogeret, deberet manus amputare, cum eas extensurus es ad illicita, cum turpia locuturus linguam præcidere, &c. Denique omnibus membris mutilare. Et quia ab intellectu origo peccati, & per voluntatem perficitur, debet. Intellectum & voluntatem destruere, Et cum nemo sit in mun-

do homo qui non peccet, nec fuit præter B. Virgiam, deberet omnes homines hoc modo perdere: & cum creaturæ aliæ sint occasio peccati, & ipsæ perire deberent, sed nunquid, sine tantis discriminibus, non potuit tantis gratiis quemlibet prævenire ut non peccet, sicut prævenit matrem suam? soli id Matri DEI conveniens est, non alteri qui non est electus in matrem DEI. Sed nonne etiam nolentes salvare potest? Si nolentes, itaque in peccatis existentes, ille amantes: qualis jam beatitudo erit in cœlo, ubi iste fur manet, neque voluntatem à furto retrahit, ille latro, ille adulter, &c. Nam si ante mortem non mutavit hanc voluntatem neque in cœlo post mortem mutabit: nam si posset mutare, posset etiam à bono in malum mutare, & sic de sua beatitudine incertus esse, nam factus malus ex ea pelleretur. His sumptis ex dono Intellectus quod circa difficultates percipienda versatur.

Transeamus ad donum Consilii, nam & hoc iste Ostiarius dignabitur nobis aperire? Det homo Deo quæ carissima habet, & benè sperat. Accidit 4. Reg. 3. ut Moabitarum Urbs ab Israëlitis gravissimâ obsidione premetur. Rex urbis spectante Israël, super muros Filium immolavit, quo viso cessit Israël. Scitè id fecit Rex, ut putat Lyranius, ad obstinationem suam ostendendam, quod mallet filios suos perire quàm urbem tradere: sive ut alii, ad placandum DEum. Audiverat enim forrasè Rex iste de Abrahami facto circa Isaac, & quod propterea DEUS benedixerit Abraham, sic ad se allicere DEum conabatur, & certè recessit hostis. Quidquid ex his duabus sit, in rem meam facit. Tenet peccatorem clausum in peccato velut in obsidione dæmon ut jam ultimum imminet excidium. Immoler DEO filium, id est, libertatem suæ voluntatis mactet, ut potius sit paratus omnia pati extrema quàm ad peccatum redire, quod supremè detestatur & poenitet de eo.

Immolet

Immolet DEO filium, sed eum quem ipse Pater coelestis pro nobis dedit in victimam, quod faciet si eum cum simili amore Patri reddat, atque eum nobis Pater dedit. Dicebat Pater, feci vobis o homines multa bona, videte quomodo vos amem. Estimatis Abrahæ erga me amorem, & meum erga vos videte. Si Abrahæ benedixi ob eius amorem, & vobis propter meum. Hinc cum Paulo argumentemur Rom. 8. *Proprio filio non pepercit, quomodo non omnia cum illo donavit?* Omnia etiam peccata condonabit, cœlum; & his minora, sanitatem &c. Res facilis. Dicebant famuli ad Naman, quando Elisæus iussit eum ut septies lavaretur in Jordane, & sic à lepra mundaretur. *Si rem tibi difficilem præcepisset, facere debueras, quantò magis quia dixit, lavare, & mundaberis.* Si iussisset ire in Indias &c. facere debueras, at modò, offer mihi filium meum. &c. Hic aperuit simul S. Ostiarius ad donum Fortitudinis.

Aperit portam & ad donum Scientiæ. Postquam quis è peccatis emerfit factâ eorum confessione, invocet spiritum. *Scientiam tuam doce me.* In corpore existens agnoscebat. Pl. 72. *Ut jumentum factus sum apud te.* Omnis nostra cognitio procedit à sensu, sensus res spirituales non percipit ut virtutes, vitia. Sed anima elevat se ad hæc cognoscenda, sicut si aliquis faceret sibi alas, & sic aliquantum vi sibi factâ subvolaret. Hinc licet multò gravior sit morsus dæmonis quàm pulicis, non sentitur nisi se aliquis sublevet: multò svavior oratio quàm cibus, non sentitur. Et qui se non sublevant sed in sensu sistunt ut jumenta, dicuntur à Paulo, *Animales homines.* Quia autem levavit se supra se, spiritualis est. Spiritus S. sublevat nos ad ea intelligenda quæ sunt DEI: & addit lumen ut homo videat quò vadat. Totum reliquum negotium perficitur reliquis donis Spiritûs S. scilicet, Pietate & Timore DEI. Ille cor emollit durum. Bern. l. 4 de Confid. *Duri cordis proprium est de peccatis non dolere, inspirationibus non moveri, minis non terri, adversitatibus*

tibus & reprehensione in pejus proficere. In quo hæc sunt signa, non habet donum pietatis. Quorum cor est emollicum, ad quamvis inspirationem profluunt ut Act. 9. Paulus. Domine quid me vis facere? ut Samuel. Loquere Domine, ecce audit servus tuus. ut David. Ecce ego servus tuus. Saltem ea quæ DEO debemus hilariter exhibeamus. Dederunt tui Majores aliquid DEO; non detine, nihil in hoc juris habes quod jam alteri donatum, alterius est non tuum. S. Urbani Papæ & M. lex est. *Ipsæ res Fidelium quæ Domino offeruntur non debent in alios usus quàm Ecclesiasticos & Christianorum Fratrum vel indigentium converti, quia vota sunt fidelium, & pretia peccatorum, ac patrimonium pauperum.* In hebdomada sunt 180. horæ illas nobis DEUS donavit, ex illis unâ alterâ ut sibi horâ retentâ, & hanc ipsi eripimus Missam negligendo. Planè agimus ut illi famuli. Dominus curaverat splendidè mensam instrui dedit omnia, fercula famulis, solum sibi duo aut tria retinuit; at famuli etiam hæc duo illi rapuerunt, & partem in lutum, partem canibus projecerunt. Idem sæpè fit de horis Missæ assignatis, quæ sunt quasi fercula, quas si illi non rapimus, sæpè fimum illis aut arenam inspergimus. Alterum bonum quod nos in bono continebit, est timor DEI. Quid tu scis, an non hoc peccato non completurus sis mensuram? Quid scis an non interim in coelo contra te feratur decretum mortis? Quid scis, an non leviùs sit futurum Tyro & Sidoni quàm tibi? Audi Jer. 25. Dominus de excelso rugiet, & de habitaculo sancto suo dabit vocem suam: rugiens rugiet super decorem suum. Celevma quasi calcantium concinetur adversus omnes habitatores terræ, quia judicium Domino cum gentibus &c. Ululate pastores & clamate, & aspergite vos cinere Optimates gregis. Quia completi sunt dies vestri ut interficiamini. Ec cap. 50. Præparamini contra Babilonem per circuitum omnes qui tenditis arcum, debellate eam, non parcatis jaculis, quia Domino peccavit.

cavit. Hæc crebro cogitemus, & Spiritus S. affundet timorem DEI ne amplius peccemus. Ad hoc missus est ut dona sua largiatur. Sed quid prodest etsi luceat sol si quis claudat fenestras, si vestes distribuantur & quis nolit indui, & sic frigore pereat? si aperti thesauri, ille respuat &c. *Venit lux in mundum, homines magis dilexerunt tenebras.* Omnes dediti negotiis carnis & mundi, à spiritualibus averfi. Gen. 9. *Spiritus meus non permanebit in homine, quia caro est.* O Domine confige timore tuo carnes meas, à iudiciis enim tuis timui.

Eadem Die CONCIO II.

Oves vocem ejus audiunt. Joan. 10.

Omnium nostrum gerit curam DEUS ut ovium, & quidem unicuique ovi dedit custodem suæ aulæ Principem, scilicet Angelum. Sed plùs, oves vult facere sui regni consortes & Dominas: plùs, vulpi semet illis ministrare, vitam suam pro illarum vita exponere, si aberraverint in humeris suis referre. Magna felicitas! sed non omnes sunt oves, licet omnium tantam gerat curam, dabo signum ex quo nos cognoscamus an simus oves, & non aliud, nisi *audient vocem ejus.*

Certum est non omnes esse oves quorum Christus gerit curam, ut videatur gerere ovium. Dionys. Carthul. in speculo amatorum mundi. *Totus quasi mundus errat, & in maligno positus est: Proh dolor tam in capitibus quàm in membris, tam in Clero quàm in populo: tam in Religiosis quàm in secularibus: tam in senibus quàm in juvenibus: tam in masculino quàm in feminino genere, corrupta est via universæ carnis.* Quapropter non est mirum quod scripsit S. Macarius homil. 15. *Quemadmodum aurum à copiosa arena dilutum invenitur, sunt & grana instar milii, sic quoque ex multis pauci sunt probati.* Invenitur aliquando
aurum

aurum inter arenas, sed quoties hoc accidit? quot rejiciendæ sunt arenæ ut unum granum auri reperiat? quot hædi, & una ovis! Certum etiam non omnes qui sunt peccatores defacto, non esse oves. Sed aliquando est ovis qui modò hædus, & aliquando hædus qui modò ovis. Sunt quidam veluti reliquæ in agro spicæ, & Ruth eas colligit. Sunt etiam quidam qui jam in sagena sunt Evangelii, & tandem ut mali pisces rejiciuntur. Basil in Pl. 14. Quam dilecta tabernacula &c. Rarius profectò rarius qui in corpore, sit incola & qui in monte requiescere mereatur. Propterea ut dubitans ait. Quis incolet & quis requiescet? quemadmodum illud. Quis novit sensum Domini? Item illud, quis annuntiabit vobis mare sempiternum? Quot dabis veros patientes? &c. Tamen verè Cassian. collat. 3. cap. 6. Si tradidero corpus meum ita ut ardeat, si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas. Secundum illud. Si vis esse perfectus &c. Ita scilicet renuntians, ut ex his nihil penitus mihi reservem, & huic rogationi meæ martyrium & exustionem carnis adjunxero, ita ut corpus meum tradam pro Christo, & tamen, vel impatiens, vel iracundus, vel invidus, vel superbus sim, vel aliorum inflammer injuriis, vel quæram quæ mea sunt, vel ea quæ mala sunt cogitem, vel universa quæ mihi inferri possunt non patienter libenterque sustineam: nihil mihi proderit exterioris hominis abrenuntiatio atque combustio.

Ut tamen solatium habeamus, etsi multi in nobis sint defectus, si tamen vocem Christi audimus, adhuc spes bona est, adhuc oves ejus sumus, adhuc nobis suos humeros submittet, adhuc defendet ne lupo devoret. Si audis vocem ejus dum tuum cor pulsat, dum ingeminat, convertere, dimitte cum quibus peccas, restitue. Greg. homil. 36. Ecce vocat per se, vocat per Angelos, vocat per Patres, vocat per Prophetas, vocat etiam per nos, vocat plerumque per miracula, vocat plerumque per flagella, vocat aliquando per hujus mundi prospera, vocat aliquando per adversa, nemo contemnat, ne dum vocatus excusat, cum voluerit

voluerit intrare non valeat. Prov. 1. Tunc invocabunt me & non exaudiam, manē consurgent & non invenient me. Quæ nos ad bona ducunt cogitationes DEI voces sunt. Non enim sufficientes sumus cogitare aliquid ex nobis quasi ex nobis, sed omnis sufficientia nostra ex DEO est. Hæ voces DEI quas nos subinde spernimus, emptæ sunt Christi sanguine & vitæ ejus constant. Non audis has voces, talentum defodis. Hildebert. Cænomanen. epist. 3. Officiosissima hominibus gratia DEI, & velut in eorum intenta obsequium. Cùm nos vocat, respondeamus cum Paulo. Domine quid me vis facere? cum Samuele 1. Reg. 3. Loquere Domine quia audit servus tuus. Ita fecit Abraham Gen. 12. qui vocatus, statim obedivit. Cùm illi DEUS dixit. Egrederere de terra tua, obedivit. Cùm dixit, Immola filium, obedivit. Vocabatur quidam juvenis Toleti ad Religionem, ut est in Promontorio malæ spei, non obedivit, statim Clericalem amplexus in sæculo & factus Canonicus. Incidit deinde in morbum & cùm Sacerdos laboraret ut eum ad Confessionem adduceret quam abnuebat, & ut hoc ipsum impetraret à DEO, coram effigie Crucifixi oraret. Ps. De profundis. Cùm ad illa verba venisset. Fiant aures tuæ intendentes. Manu utrâque à cruce avulsâ Crucifixus aurem utramque oclusit, hasque edidit voces. Vocavi & renuisti, ego quoq; in interitu tuo ridebo. Cùm sentis DEUM ad cor tuum loqui, sequere consilium Basilii exhortat. ad Baptismum. Tu te considera in examine, trutinâq; tuam positam animam esse, hinc ab Angelis, inde à demonibus abstractam esse meditare, quibus cordis lancem inclinabis? quid apud te vincet? DEUS ad meliora vocat, dæmon ad deteriora retrahit. Vis esse ovis? Hebr. 5. de Christo dicitur. Factus est omnibus obtemperantibus sibi causa salutis æterna. Ubi DEUS te converterit, habe quod S. Greg. in Ps. 3. Poenit. illos divina clementia à peccatis per remissionem efficit liberos, quos prævidit uti-

litati Ecclesia post conversionem profuturos. Propheta ergo qui deleri iniquitates suas, & Spiritu S. à Domino confirmari postulat, quod non sine fructu hoc sit futurum affirmat. Docebo iniquos vias &c. Hæc charitatis evidens est probatio, ut cui per gratiam DEI Contigerit à peccatorum vinculis eripi, ipse ex zelo justitiæ studeat ad spem veniæ delinquentes hortari. Nullum quippe tam gratum est DEO sacrificium quàm zelus animarum.

Dominica SS. Trinitatis, CONCIOS.

In nomine Patris & Filii & Spiritus S. Matt. 28.

Homo quidquid sciat, si DEUM nesciat, nihil scit. Docta fuit Græcia, ibi fuit Plato, Aristoteles &c. Septem sapientes, doctum tribunal ibidem dictum Arcopagus, Actorum 17. Appellavit Paulus tempora ignorantia, & benè. Aram erigunt Ignoto DEO. Dii quos dicebant notos, erant idola, mors, venus &c. ranæ, allia, &c. Quia etsi creaturæ dicunt esse DEUM, ipse fecit nos & non ipsi nos. Nulla tamen dicit quis qualis sit. Signatus erat hic liber sigillis septem Apoc. 5. Sed Agnus illum hodie clariùs quàm unquam aperuit, legemus in eo.

Neque in terris neque in cælo fuit qui librum signatum aperiret. Quia DEUM solum ex creaturis lumine naturæ agnoscimus. 1. Cor. 13. Videmus nunc per speculum & in enigmate. Aliquomodo, sed imperfectè innuitur SS. Trinitas. Sum ego qui aspicio speculum, per quod innuitur Pater, est mei imago in speculo, per quod Filius, à speculo per suas species ad meos oculos redit imago & mihi conjungitur, & innuit Spiritum S. Sed hæc similitudo in multis deficit, tres enim sunt essentia, ego, imago, species, in Trinitate unica. Imago & species sunt accidentia, ibi totum substantia &c. Pla. 18. In sole po-

fuit

fuit tabernaculum suum. Est sol, lumen, illuminatio, Sed etiam hic idem defectus. Nullus intellectus cogitare potuit DEUM esse unum in essentia, trinum in personis à se verè realiter distinctis. Quomodo enim Petrus, Andreas, Joannes, unum sunt, si tres sunt? & si unum quomodo tres? Aperuit hoc sigillum Agnus & clariorem attulit similitudinem Joann. 7. *Qui credit in me, veniat ad me, & fluent de ventre ejus aqua viva.* Hoc autem dicebat de Spiritu S. quem accepturi erant. Est fons, est ex fonte rivus, *influit fons per rivum in stagnum.* Clarius hic Trinitas explicatur, quia licet sint tres res. Tamen in omnibus eadem aqua: sed tamen etiam hic defectus, quia nulla creatura est possibilis quæ sit omnino SS. Trinitati similis. Non enim eodem tempore est verè eadem aqua in his tribus, nam quamdiu est in fonte, aut rivo, non est stagno, & è contrà. Ut ergò clarè aperiatur, dicit. *In nomine Patris,* non in nominibus, quia hi tres unum sunt. Dicit & *Filii & Spiritus S.* particula & non jungit nisi res à se distinctas, distinctio verò est realis, quia Pater & Filius debent realiter distingui, non enim potest esse idem Pater & Filius. Spiritus etiam S. procedit ab utroque & ille realiter distinctus.

Alterum sigillum. Si eadem essentia in omnibus, itaque unus est intra alium, seu ut melius loquar in alio. Joann. 4. *Ego in Patre & Pater in me.* Quomodo Petrus potest esse, intra, Paulus æqualis Paulo, & simul Paulus in Petro & idem in essentia cum Paulo? Aperit Agnus, & dat similitudinem. *Ego diligo Patrem.* Jam verò, *anima ibi plus est ubi amat quàm ubi animat.* Itaque si anima Petri amet animam Pauli est in illo. DEUS Pater amat Filium, itaque est in Filio, & Filius amat Patrem, itaque est in Patre: Spiritus Sanctus est Patris & Filii amor subsistens, itaque est in Patre & Filio. Sed hæc similitudo est imperfecta, quia in creato amore fun-

datur, anima verò amantis non est verè & realiter in eo quem amat, sed per affectum, quia illi benè vult, de eo sæpè magis cogitat quàm de se, ejus bono prospicit. At verè & realiter est Filius in Patre & Spiritus S. in utroque. Hodie hoc sigillum plenè aperuit Agnus. *In nomine Patris* &c. Nomen unum, id est, essentia una est in tribus. Si eadem essentia in Patre & Filio, itaque cum essentia Filii est in Patre, & essentia Patris in Filio, cum sit eadem, sunt quoad essentiam in se, & idem est de Spiritu S. Tertium Sigillum, Pater est ingenuus, Filius genitus. Quomodo Filius? gignit cum uxore careat? Spiritus S. ab utroque, quomodo id? Aperuerat hoc sigillum, antea Agnus sed non plenè, quia per similitudinem sumptam ex cratis innuit, *Ab initio autem non erat sic*, &c. Memineritis Adami & Evæ. Adam fuit sine Patre & Matre. Eva producta ex Adam sine uxore: Abel fuit ex utroque id est ex Adam & Eva. Sic DEUS Pater ingenuus &c. Sed etiam hæc similitudo sumpta est ex creatis atque ideò deficit, quia Eva non fuit filia Adam, ut Filius DEI est Filius Patris, nec Spiritus S. procedit à Patre & Filio ut Abel à conjugibus. Et nullus horum est qui non sit ab alio: At DEUS Pater non est ab alio. Aperit hoc sigillum hodie. *In nomine Patris* &c. Ubi est eadem essentia tota in Patre & Filio, non est opus uxore, quia totam substantiam accipit à solo Patre Filius. Et si realiter distingvatur Pater à Filio, ab utriusque essentia, cum sit eadem, ut ab uno principio procedat Spiritus S. qui per amorem procedit, Amat enim Filius Patrem, Pater Filium. Amor verò non potest in Deo esse accidens.

Quartum Sigillum. Pater gignit Filium, non procedit tamen Pater, nec posterior est Filius. Dederat ad hoc antea lumen Agnus. *Pater meus facit oriri solem super bonos & malos.* Non est cogitandum de generatione Divina quòd fiat sicut in tot homines, sed ut in sole, qui licet producat lucem

cem non est tamen sol prior luce. Sed etiam hæc similitudo est ex creatis, quia lux est accidens solis, cum substantia, verò potest simul oriri accidens, at quòd substantia procedat ex substantia & tamen sit cum ea simul: quod Persona ex persona & tamen sit simul, non habemus exemplum. Hodie id Agnus aperit. *In nomine Patris &c.* Eadem est substantia Patris & Filii, idè non potest esse in Patre prior, in Filio posterior. Quintum. Omnia dedit Pater Filio præter suam Paternitatem, & omnia retinet. Aperuerat hoc Agnus. *Mea doctrina non est mea sed ejus qui misit me.* Sicut Magister cum docet, totam scientiam dat discipulo, & totam retinet, ita totum dat Pater totum retinet. Sed & hic defectus in creatis. Scientia nostra sunt cognitiones nostræ, aliæ verò cognitiones sunt in Magistro, aliæ in discipulo, licet similes ac de re eadem: at DEUS Pater eadem omnino dat & retinet. Hodie sigillum hoc aperit. *In nomine Patris. &c.* Dat omnia Pater Filio, id est dat essentiam suam, eandem tamen retinet, quia eadem est in Patre essentia quæ in Filio & in illa sunt idem Pater ac Filius. Sextum. Filius habet omnia quæ Pater, & tamen Filius non generat, quomodo ergò habet omnia? Innuerat ante Agnus. *Data est mihi omnis potestas in cælo & in terra.* Pater quispiam dat Filio arcem unicam quam habuit cum omni jure quod in illam habet, jam Filius totam accepit, totam habet. Sed non potest sibi illam dare, præter Filium autem supponamus nullum esse hominem in mundo. Ita non est possibile Filius DEI alius. Unde etiam hic Filius nō potest producere illum. Sed & in hac creata similitudine non est plenitudo. Nam Pater cum dedit Filio arcem jam illam ipse non habet, hic essentiam quam dedit Pater habet. Aperit hodie. *In nomine Patris &c.* Pater essentialiter est Pater, idè generat: Filius est essentialiter Filius idè generare non potest. In hominibus

accidens est esse Patrem aut Filium, idè potest advenire & deesse. Rursum Paternitas idem est realiter cum essentia, & Filiatio idem est realiter cum essentia, igitur cum totam essentiam accipit Filius, accipit omnia: generare tamen alium non potest, quia ipse est essentialiter Filius. Septimum, Spiritus S. est æquè persona divina, & non producit. Innuat Agnus. *Spiritus quo vadit nescis.* Est hoc mysterium. Homo producit respirium, hoc verò nihil ampliùs. Sed hoc ipsum quia est creatura deficit. Quia hominis halitus non habet eas perfectiones quas homo, habet verò spiritus DEI illas quas habet DEUS. Aperuit hoc sigillum Agnus. *Spiritus quem ego mittam.* Hic spiritus non mittit aliam personam, mittitur verò ipse à Patre & Filio, nec aliter mitti potest quàm per processionem cum sit DEUS omnem locum occupans, & quæ ad extra mittuntur, ab omnibus tribus personis mittuntur. Iam ergò Pater mittit, Filius mittit Spiritum S. & illi essentialiter est mitti non mittere. *In nomine Patris &c.* Ponitur post Patrem & Filium, non potest mittere.

Impressit in anima nostra sui imaginem SS. Trinitas. Intellectum scilicet, voluntatem, & memoriam, valde hæc imago à nobis infecta. Intellectum instaurat Pater per fidem; Filius memoriam per beneficia: Spiritus S. voluntatem infundendo amorem. Hinc tres virtutes Theologicæ confurgunt, Fides, Spes, Charitas. Agnoscamus nos habere fidem. DEUS est imperceptibilis non scrutemur quæ dixit, & si constet nobis quòd dixerit, illa amplectamur. DEUS Filius in assumpta pro nobis humanitate hæc fecit, speremus coelum. Spiritus S. nos amore inflammat, amemus. Imaginem quam nobis impressit non projiciamus. Sæpè repetamus, *Gloria Patri.* Sicut faciebat V. Beda, & his ipsis verbis immortalis. S. Franciscus Seraph, teste Surio, quoties hoc nomen *Triunitas* audiebat, rapiebatur in extasim.

Eadem

Eadem Dominica CONCIO II.

Data est mihi omnis potestas. &c. Matth. 28.

Planè ita nobiscum agitur, sicut cum quopiam, qui induceretur in palatium ingens, ornatum splendide. In tabulato sol, luna, astra discurrent: in pavimento peristromata, ex herbis vivis, gemmis &c. In omnibus aliquod membrum Domini loci depictum tam pulchrum ut cor spectantis rapiat. Famulitium ingens &c. Dicit sibi spectator. Si tam pulchra, auris, digitus hujus Domini, utinam possem illum totum videre! responderetur. Collige ex his imaginibus qualis ille sit, & si illum amaveris, pro præmio dabitur ut etiam illum totum videas. Ita nobiscum agitur, singulæ creaturæ sunt qualis talis imago attributi divini. Colligamus & nos ex illis qualis sit eorum Dominus, ut eum amemus, ac illo deinde fruamur pro præmio.

Si quis à me petat, quidnam sit in mundo maximè insatiabile? Diceret aliquis, mare: quia continuò tot absorbet flumina, etiam classès, &c. Sed ego quod cor hominis; quod ipsum mare si possideret, vellet terram habere, aërem sibi tributarium reddere, terram omnem esse suam, imò de altero mundo quæreretur. Sed etiam secundo mundo obrecto, adhuc desideraret. Quia bona mundi sunt sicut pisces illius maris quod omnes pisces aurei coloris teste Plinio ostendit, *nihil extra illam aquam à cæteris differentes*. Antequam possideantur videntur esse aurum, possesli nihil à coeteris differunt, sicut alia non satiârunt quæ habuimus, itaque nec ista quæ modò acquisivimus. Plal. *Convertentur ad vesperam & famem patientur ut canes*, ad vesperam vitæ, ecce nihil habeo. Rapietur cor nostrum ad DEUM, qui solus illud explere potest, Aug. *Inquietum est*

tum est cor nostrum donec quiescat in te, Hinc omnes saltem ope imaginum in creaturis impressarum ad DEI noticiam se erigebant. Egyptii pingebant DEUM specie viri gravis, à cuius ore procedebat globus, quosmetiam ipse circino mensurabat. Videbant mundum à seipso scindi non potuisse, videbant providentiâ & sapientiâ magnâ regi. Et dicebant DEUS est ille qui creavit & regit mundum. Sed quomodo hinc cognoscam qualis sit in se DEUS? Hoc non satiat. Per easdem vias & Græci quærebant. Narrat S. Cyrill. orat. in Julianum. Captum fuisse in mari à Piscatoribus mensam auream, gemmis ornatam. Et consultum fuisse oraculum, cuinam illa dari deberet, respondisse. *Sapientissimo*. Vivebant tunc Bias, Perianther, Cleanthes Græciæ Sapientes. Singuli renuerunt mensam accipere, dicendo se non esse sapientissimos. Sed quis talis? responderunt. DEUS, qui tam admirandam fecit mundi fabricam, Sed satiatné hoc desiderium, quod sciam DEUM sapientissimum? Romani ut Cicero de natura Deorum, etiam istis imaginibus usi, quærebant DEUM nosse. Si ingressus sylvam, videas palatium, diceret casu factum, riderent te, inquit, Melius si dicas in parte superiore palatii esse Regem, qui fecit, sed latere. Omnes ex potestate DEI, ex effectibus, *Data est mihi omnis potestas*, DEUM esse colligebant. Sed nemo docuit unum in essentia, trinum in Personis. Habebant aliquam huius rei noticiam, sed obscuram Judæi. Itai. dixit. *Vidi Dominum*. Hebr. legit. *Vidi Dominantes*. David *Benedicat nos DEUS, DEUS noster, benedicat nos DEUS, & metuant eum omnes fines terræ*. Ter dixit. *DEUS tamen metuant eum*. Vidit Jacob scalam, & tres lapides erexit, quos dicunt Hebræi in unum coivisse Job 4. *Ad me dictum est verbum absconditum, & quasi furtivè suscepit auris mea verba susurri eius. Stetit quidam cujus non agnoscebam vultum, imago coram oculis meis, vocem qua-*

com quasi tenuis &c. Exprimit dicentem, Imaginem &c. Omnia hæc similia illi quod scribit Didac. Vega. In Concil. Nicæno dum Arrius negaret SS. Trinitatem, arripuit S. Nicolaus Episc. laterculum. Ecce res est una, & in ea sunt tria, aqua, ignis terra. Non cogita impossibilem Trinitatem in unitate. His dictis ignis sursum evolavit è latercula, aqua deorsum fluxit, terra mansit fecunda. Nemo illorum Prophetarum dixit *Pater, Filius, & Spiritus S.*

Fides id nostra dicit. *Data omnis potestas Christo*, atque etiam hoc mysterium revelandi. Sed ita scimus quidem melius quam Echnici & Judæi, plus nobis & clarius revelatum, Sed non videmus de facie in faciem. Audimus sed in ænigmatibus: verba quæ DEUM clarè describant *arcana sunt, non licet homini loqui.* Uvæ sunt à peritissimo Zeuxi depictæ, sed non satiant aviculam. Videmus currentem per herbas, ô si daretur ad fontem? Sed in præmium servatur, quando eum videbimus sicuti est. Nos ex his quæ de DEO novimus, merita faciamus ut eum tandem videamus. DEUS Creator totius mundi, itaque totus mundus illi servire debet. Unus homo quora pars totius mundi, minus quàm pulvisculus respectu montis: jam si montis pulvisculus se veller opponere. Quid mundus respectu DEI? quid homo respectu mundi? decetne ut ejus voluntati, ejus præceptis se opponat? DEUS regit mundum, flumina, pluvias, solem, & nisi ille regeret, si v. g. sol uno loco staret, mundus periret, & quàm stultus esset qui regimen DEI corrigeret? & tu homo corrigis, & vis ut non juxta suam sapientiam, sed juxta tuum caput de te disponat? DEUS fines mari ponit quos egredi non potest, posuit & rebus aliis: Homini posuit pulverem. *Memento homo quia pulvis es.* Cur non ut pulvis agit, cur se non humiliat sub potenti DEI manu? cur non considerat id quod est? DEUS nos portat in manu

sua magis quàm aquam, ut si dimitteret, statim in nihil diffue-
remus: cur talia in manu ejus audemus? cur non potius ama-
mus? Hæc modò agamus, ad quæ nos moderna DEI cognitio
ducit, plura & melius agere debemus quàm Ethnici & Judæi
quia plura & clariùs de DEO scimus, tum videbimus
Artificem, Conservatorem, Gubernatorem mundi. Videbi-
mus & *similes ei erimus*. Immortales, impatibiles, omnia ferè
scientes, securi &c. Aug. serm. de beatitud. coelesti. *Tanta esset,
tam magna dulcedo futura gloria, quòd, si una tantum ejus gut-
ta in pœnas damnatorum deflueret, tantà dulcedine repleret gehen-
nam, ut nullum dolorem aut tormentum damnati paterentur.*

Eadem Dominicica CONCIO III.

In Nomine Patris & Filii &c.

QUI veller DEUM clarè inspicere, deberet vel scalas eri-
gere quæ pertingerent ad cœlum, vel ad se in terras cœ-
lum attrahere. Sed dum scalæ ad cœlum tentantur, idem ac-
cidere posset quod turrim Babel extruentibus, cœlum verò
detrahi non potest nisi priùs quis ad illud arte quâpiam
pertigerit. Tentârunt primùm homines, sed quoad hodie-
num mysterium frustra. In altera DEUS favit hominibus, de
utroque istorum loqui proposui, ut mysterium SS. Trinitatis
inspiciamus.

Scalas ad cœlum erectas ab aliquibus constitit & Davidi.
Ascensiones disposuit in corde suo. Et Paulo, *Invisibilia DEI per vi-
sibiles creaturas cognoscuntur.* Scalæ sunt discursus nostri, in qui-
bus ex una cognitione ad aliam veluti per gradus progredi-
mur. Sic v. g. volentes cognoscere Angelum, assumimus in-
ter animalia perfectissimum hominem, & dicimus, Angelus
est quid homine perfectius, itaque movetur ut homo, intelli-
git,

git, ſed quia perfectior ſine defatigatione, defatigatio provenit à corpore, itaque caret corpore, ſi eſt ſine corpore & agit, cum actiones ſint ſuppoſitorum, itaque eſt perſona completa absque corpore ut ejus non egeat unione. Et ſi hoc eſt, caret corporeis proprietatibus, quæ ſunt eſſe extenſum, loco circumſcribi, ſuſcipere accidentia materialia. Et ſic de cæteris. Per has ſcalas etiam Ethnici Philoſophi conſcendere conati ſunt uſque ad DEUM, ſed nemo pervenit ad Trinitatem. Nulla eſt ratio naturalis quæ hoc myſterium proponat demonſtrativè. Quæ enim hoc demonſtrabit? Fulgent. de fide ad Petrum. *Totus Pater in Filio & Spiritus. totus Filius in Patre & Spiritu S. eſt, totus quoq; Spiritus Sanctus in Patre & Filio.* Nullus horum extra quemlibet horum eſt. Quæ ratio oſtendet hoc quod Aug. lib. 6. de Trinit. *In ſumma Trinitate tantum eſt una quantum tres ſimul ſunt, nec plus aliquid ſunt dua quàm una ſit. Ita & ſingula ſunt in ſingulis, & omnia in omnibus, & unum omnia.* Et Tamen ut idem ibid. lib. 1. *Ubi queritur unitas Trinitatis, nec periculoſius alicubi erratur, nec laborioſius aliquid queritur, nec fructuoſius aliquid invenitur.* Ubi in natura ſimile aliquid illi quod idem tract. 49. in Joan. *In Trinitate numerus eſt, & numerus non apparet numerus.* Et quod Hildebert. Episc. Cœnomanenſis etſi jam non de Trinitate SS. Sed de uno DEO loquatur. *Subter cuncta, nec ſubſtratus: ſuper cuncta, nec elatus: intra cuncta, nec incluſus: extra cuncta, nec excluſus: mundum movens non moveris: locum tenens non teneris: tempus mutans nō mutaris: vaga firmans non vagaris.* Unde Philoſophi ne quidem DEI ut unius cognitionem perfectā habere potuerunt.

Appetitus tamen humanus ſemper ferebatur ad DEUM cognoscendum, & ad hoc ſcalas diſcurſus erigebat. Videbant tam pulchrum mundum & pulchriorem omni palatio & poemate. Si ergo palatium aut poema caſu aliquo conſtitui non poterant,

poterant, sed à perito artifice, quanto magis mundus? inde inferebant omnino esse DEUM qui condidit mundum, sed qualis ille DEUS? Job 3. *Quod est nomen ejus, & quod nomen Filii ejus, si nōsti?* Hic deficiebant. Defecerunt scrutantes scrutiny. Epicurus apud Cicer. lib. i. de natura Deorum. *In mundo DEUS est aliquis, qui regit, qui gubernat, qui cursum astrorum, qui mutationes temporum, rerum vicissitudines ordinesq. conservat, terra mariaq. contemplant.* Sed quis ille? Est DEUS aliquis. Mercurius Trismegistus. *Natura hæc liber est divinitate plenus.* Quæ est ista divinitas? Plato respondet. *Esse unitatem, Ens, & habitum amborum.* Quæ explicat Proclus de Theologia Platonis, & ait Platonem intelligere, per unitatem Patrem, per Ens Filium, per habitum amborum scilicet ad se, Spiritum S. Sed ista ab Hebræis hausta, sed quàm imperfecta. Unitas est passio Entis & ab Ente profluit, Pater non procedit à Filio. Aristoteles cū demonstrasset non dari processum in causis in infinitum, asseruit dari unam ultimam causam omnium, & hanc esse DEUM, sed nihil ampliùs dixit, etsi alio modo, quàm ante illum, alii. Psalm. *Cæli enarrant gloriam DEI* ex omnibus deprehenditur esse DEUS; & hoc exprobrat Ethnicis Tertull. Apologetici 17. *Hæc est summa delicti nolentium recognoscere, ignorare non posse.* Nulla tamen creatura, DEUM perfectè exprimit. DEO perfectio debet attribui omnis. Homo est fecundus, sed corruptibilis, Angelus incorruptibilis, sed non fecundus. Homo producit verbum mentis sed est transitorium, lapis permanet sed non intelligit. Aristot. de generat. Quo aliquid est perfectius magis simile sibi generat. Arbor quia imperfecta parū simile sibi generat, semen. Perfectius est si unus gubernet qui errare non possit, quàm plures. Si enim essent plures posset voluntatum dissensio sequi ac discordia si essent liberi: si ad idem volendum necessitati, nullus esset liber. Bona est amicitia, sed hæc esse in una persona

non

non poteſt. Ex his poterat colligere quiſpiam Philoſophus, DEUM eſſe ſœcundum, incorruptibilem, generare ſibiſimillimum, eſſe liberum & unum ſed quàm hæc mutila. Ubi Spiritus S.? Poterat inferre quod S. Aug. lib. de ſpeculo cap. 7. *DEUS eſt magnus ſine quantitate, bonus ſine qualitate, omnia continens ſine habitu, ubiq; præſens ſine ſitu.* Sed ut Dionyſ. de Divin. nominib. *Trinam unitatem quæ ſimul eſt DEUS neq; dicere, neq; cogitare eſt poſſibile.*

Ad Judæos miſit DEUS quosdam & per hoc utcuque illis cœlos inclinavit, ut illis hoc myſterium indicarent, fecerunt, ſed per obſcurè. S. Baſil. Salev. homil. de Jona. *Solutus eſt à principio DEUS adumbrare tanquam in veteri imagine nova gratiæ opera.* Sed quotus iſta intelligebat? Pl. *Non novi literaturam, introibo in potentias Domini.* Non intelligo Scripturæ arcana. Et tamen ut Chryſoſt. in Plal. 110. *Principalis voluntas DEI propter quam omnia facit ut ipſe cognoſcatur ab hominibus.* Greg. Nyſſen. *Quidquid ſapientia fecit, Dei oratio eſt, ſeu doctrina.* Aug. lib. 2. de doct. Criſt. *Sunt hæc omnia quaſi verba quedam viſibilia.* Et hæc quidem data, Judæis imò & Gentibus, ſed Scriptura quæ plurimis locis docet myſterium SS. Trinitatis, propria erat Judeis. S. Auguſt. in Pl. 47. *Non fruſtra ait Dominus de Moyſe, de me ille ſcripſit. Niſi omnia quæ ſcriptura ſunt, etiam cum conderet DEUS creaturam, poſſunt interpretari ad ſignificationem futurorum.* Id eſt myſteriorum quæ nobis clariùs revelanda erant. Adam fuit ſine Patre, Eva ex ſolo Adam, Abel ab utroque, Ecce quædam SS. Trinitatis indicatio. Creavit ſolem, à ſole procedit radius, à ſole & radio illuminatio. Juxta Pl. *In ſole poſuit tabernaculum ſuum.* Sed ulterius proſpicere non poterant. Tertul. l. 1. de Trinit. *Sicut dulce lumen ſolis & proſpicuum oculus eſt, ſed ſi illum aſpicere velis fixis immotiq; oculis in diſcrimen maximum venient.* Si clariùs Judæis fuiſſet revelata SS. Trinitas, lapſi fuiſſent in ido-

Iolatriam. Creavit DEUS fontē. Ecce imago SS. Trinitatis, Fons fluvius ab utroq; irrigu⁹, sed hunc fontem si profundius fuissent ingressi periissent. Est enim talis qualem Ezech. 47. describit. Gen. 28. Jacob tres supposuit capiti lapides, manē evigilans tantum unum invenit. Ostensi tres digiti scribentes in pariete in convivio Balthazaris &c.

Tandem DEUS despiciens tempore hujus ignorantie ad nos cœlum plenius inclinavit, ut ipsi clari⁹ videamus ipsum. Psal. 17. *Inclinavit celos & descendit, & caligo Judaica sub pedibus ejus.* Modum docendi facillimum proposuit per signa. Oporteret multis docere hīc talis & talis res venditur. Signum proponitur v.g. vini venalis, omnes docti & rudes capiunt. Il. 49. *Ecce levabo ad Gentes manum meam, & exaltabo ad populos signum meum.* Quam manum levabit, quod signum? manum exprimētem signū Crucis. Signum Hebraicē tau, quod est juxta antiquos characteres forma Crucis. Unde & Hebr. legit *erigam crucem meam.* Cū dicimus, *In nomine Patris, &c.* In nomine, non nominibus, & jam indicatur unitas essentiae. Manus elevatur cū dicimus. *In nomine Patris*, quia Pater à nullo procedit, demittitur ad ventrem cū dicimus, *& Filii*, quia Filius in utero incarnatus. Cū dicitur, *& Spiritus S.* manus per transversum ducitur, quia Spiritus S. ab utroq; procedit, & in Apostolos & discipulos quasi duo brachia Ecclesiae missus. Hoc signum sistit iram DEI. Ps. *Ut quid DEUS repulisti in finem, iratus est furor tuus super oves pascuae tuae?* Respondetur. *Signa nostra non vidimus.* Cant. 2. *Ego flos campi & lilium convallium.* Jam istud mysterium non est in horto clauso, sed in campo ut pateat omnibus. Jam sunt omnes docibiles DEI. Olim erat simile thesauro abscondito in agro. Isa. 6. *DEUS habitat lucem inaccessibleem.* Olim Job 37. *Magnus & fortitudine & justitiā, & enarrari non potest.* Aspiciebant solem sed non advertebant.

hoc

hoc in illo mysterium exprimi. Et tamen Dyonis. lib. de Divin. nominib. *Laudatur DEUS in sole tanquam in expressa imagine & primitiva forma totius Divinitatis.* Sed fugiebant quodammodo tria cogitare in DEO. Gen. 32. *Dimitte me, jam enim aurora est.* Nos gratias agamus pro illustratione & cum Dyonis. lib. 2. mysticæ Theolog. *Oremus DEUM nostrum ut nos recipiat in lucidissimam tenebram.*

Eadem Dominica CONCIO IV.

Euntes docete omnes gentes. &c.

DUO leguntur hodie Evangelia, unum de mysterio SS. Trinitatis, alterum de misericordia, ex utroque spirituale fructum conabor proponere.

Dan. 5. Cum Rex Balthasar convivium exhiberet, apparuerunt tres digiti scribes in pariete. *Mane Tecel Phares.* Hoc est, sicut interpretatus Daniel. *Appendit, numeravit, divisit.* Sed hoc ipsum de SS. Trinitate ipse Christus explicuit ut scripsit Sigebert. in vita S. Annonis Archiep. Colonien. cap. 18. Comparens enim, extentis tribus digitis, primum eorum alterius manûs digito indice tangens dixit, *Ecce Pater*, moxque secundum, *Ecce Filius.* Et post hæc tertium, *Ecce Spiritus S.* Tres digiti notârunt SS. Trinitatem. Hoc significatur cum tribus digitis extensis benedicunt cœteros contrahendo Episcopi. Patri competit appendere, qui omnia in numero, pondere, & mensura creavit. Filio ut sapientiæ numerare. Spiritui S. dona cœlestia dividere, jam in tribus digitis mysterium SS. Trinitatis habemus. Ad hanc manus nostras extendamus ut cum illa simus felices. S. Edmundus postea, Archiep. Cantuarien. cum junior studeret Parisiis atq; Geometriæ multum daret, mater ejus mulier sancta jam mortua venit ad illum dicta Mobilia, interrogavit cui rei studeret, dixit

Geo.

Geometriae, tum accepta manu illius pinxit in ea tres circulos. Primum vocavit Patrem, alterum Filium, tertium Spiritum S. addendo. *Hicce deinceps Filium intentus esto figuris omisis istis quibus te occupas, Si cum DEO tenemus, ubicunque sumus in centro sumus. DEUS est circulus cujus centrum ubiq. circumferentia nusquam.* Memores simus Patris qui nos veluti in statera appendit. Memores Filii qui numerat merita ut iudicet. Vivamus Spiritu S. Aug. serm. 188. *Quod anima corpori hominis, hoc Spiritus S. corpori Christi, quod est Ecclesia.* Una est in corpore anima, unum cor erat credentium. Inde charitas. Contigit in curru Ezech. cap. 1. Diversa esse animalia, leonem, bovem, aquilam, hominem, erat summa concordia, *Non revertebantur cum incederent.* Quae causa poterat esse? *Ubi erat impetus Spiritus illuc gradiebantur, Uno spiritu impellebantur.*

Imaginem SS. Trinitatis in nobis habemus, hanc imaginem homicida in altero lacerat. Sed DEUS vindicabit. Gen. 9. *Quicumq. effuderit humanum sanguinem, effundetur sanguis illius, ad imaginem quippe DEI factus est homo.* Projicit alter imaginem hanc in lutum luxuriae, sed audiat Eccli. 10. *Fili in mansuetudine serva animam tuam, & da illi honorem secundum meritum suum, quia enim imago DEI digna est honore.* Si aestimantur literae sigillo Regis obsignatae, anima nostra obsignata est sigillo SS. Trinitatis. Hoc sigillum sive sit in nostro amico sive in inimico, honoremus, si DEUM colimus. Nam si non propter hoc sigillum benefacimus proximo, non recipiemus mercedem. Amamus imagines Christi sive sint in auro sive in ligno, etiam in bono & malo est imago SS. Trinitatis, est in ferro si est homo durus &c. Si amamus solum eos qui nobis benefaciunt, & jumenta amant. Si colimus solos Magnates, faciunt hoc ipsum Ethnicus Aug. in Joan. 7. *Pascit esurientes charitas, pascit & superbia: Charitas ut DEUS laudetur,*

tur, superbia ut ipsa laudetur. Pl. Nolite fieri sicut mulus & equus quibus non est intellectus. Quæ solo ducuntur sensu, neque hanc imaginem DEI in homine considerant. Homini bene-faciendum propter DEUM, quia DEUM in illo videmus. Non quia affinis, sic enim propter sanguinem, non quia &c. In hoc proponit nobis in Exemplum hodie Patrem coelestem Evangelium qui facit oriri solem suum, ad quem nemo alter jus habet, & sine quo malè de omnibus ageretur, solem super bonos & malos, amat pulchros & deformes, divites & pauperes &c. Aug. ad Martianum. *Dilige proximum sicut teipsum: proximus non sanguinis propinquitate, sed rationis societate pensandus.* Ut sit proximus satis est quod sit homo.

Ex dilectione sequetur ut facile offensas dimittamus. *Charitas, enim operit multitudinem peccatorum.* Tegit, etsi multa contra te peccaverit proximus. Ad hoc faciendum nos duo impellunt. Primum. Si non dimiserimus, nec Pater coelestis dimittet nobis, qui multo magis à nobis offensus. Aug. serm. 15. de verbis Domini. *Ignosci vobis vultis ignoscite; remittite & remittetur vobis: accipere vultis, date, & dabitur vobis.* Eodem modo nobiscum DEUS procedet atque nos cum proximo. *Non judicate, non judicabimini.* &c. Alterum est quod non solum non dimittet DEUS peccata si non dimiserimus, sed etiam dimissa in memoriam reducit ad nos aggravandos, sicut nos commemoramus famulo, toties tibi pepercit, &c. Ita, loquentem inducit DEUM S. August. *Si non dimiseris, revocabo te, & quidquid tibi remisero, replicabo.* Et ad hoc ipsum lib. de Baptismo allegat servum in Evangelio. *Ubi charitas non est superna, Dominus docet in Evangelio apertissime, redire peccata, dicens de servo, qui cum deprecanti omnia dimisit, & ille conseruo suo miserere noluit, jussit eum Dominus reddere omnia quæ dimiserat.* Nam licet dona DEI sint sine penitentia, hoc est non

poenitet DEUMalicui benefecisse, tamen potest non aliter dimittere nobis, nisi nos etiam dimiserimus.

Dominica II. post Pentec. CONCIO I.

Homo quidam fecit cœnam magnam. &c. Luc. 14.

DUO nos ad convivium invitant, DEUS & Dæmon. DEUS in prandio dat quantum opus, sed in cœna ostendit magnificentiam. *Fecit cœnam magnam. Isai. 65. Gaudebitis & exultabitis usq; in sempiternum.* Dæmon prandium dat in speciem jucundum, sed cœnam pessimam, planè agit ut quondam Leonides cum militibus suis ad pugnam ituris. *Prandete comitones apud inferos cœnaturi.* Chrylost. de reparat. lapsi. *Momentaneum & leve delectationis nostræ, æternum ignis ac tormentorum pondus operatur in nobis.* Uterque invitatur. Omnes dicemus. Ad DEI mensam potius eundum. Videamus tamen ex Evang. ad quam plures eunt.

Coostituit omninò DEUS nos habere convivas. August. serm. 33. de verb. Dom. in ejus persona. *Magnam cœnam, magnam domum paravi, non ibi pariar locum vacare.* Usus variis modis ad hanc cœnam vocandi. 1. Ad aliquos ut illos invitarer ipse venit ut sint parati pro hora quando illis significabitur admonens, Apoc. 3. 20. *Ecce sto ego ad ostium & pulso, si quis audierit vocem meam & aperuerit mihi januam, introibo ad illum, & cenabo cum illo & ille mecum.* Pulsat Greg. jam per inspirationes, & gratitudinis molestias &c. Convertere, & veni ad meam cœnam. Vitam muta, restitue &c. Isai. 22. *Vocavit D. Deus exercituum in die illa ad compunctionem, ad fletum, ad plañctum.* 2. Ad alios mittit servos suos, Concionatores, &c. *Qui vos audit me audit.* Luc. 10. 16. Servis verò dicit Matth. 10. *Non estis vos qui loquimini, sed spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis.* 3. Ad alios mittit servos

ſervos duriores, hoſtes calamitatem, bella, peſtem, famem, &c. *Plal.* 148. 8. Ignis & glacies ſpiritus procellarum quæ faciunt, verbum ejus. *Ezech.* 29. Exercitus Nabuchodonoforis ſervivit ad Tyrum vocandam & ſimul caſtigandam. *Servitute magnâ ſervire fecit exercitum ſuum adverſus Tyrum.* Servi ſunt DEI etiam calumniatores. Contumeliâ afficiebat Davidem Semei 2. Reg. 16. *Maledicebat mittebatq; contra eum lapides.* Ad hoc David. *Dominus præcepit ei ut malediceret David.* Etiam morbus eſt DEI ſervus. Ut ſupra vidimus. In vitis PP. lib. 4. ſcribitur de quodam ſene, hic quolibet anno infirmabatur, accidit ut uno non infirmaretur, tum ille, *plorabat dicens. Dereliquit me Dominus, & non viſitat me.* Ratio eſt ex Greg. *Mala quæ nos premunt ad Deum ire compellunt.* 4. Vocat alios per litteras, litteræ ejus ſunt S. Scriptura. Dicit per per Pauli epiſtolam. *Non in cubilibus &c.* Rom. 13. 13 Taliter traxit S. Auguſtinum. Dicit per Joann. *Omnis qui odit fratrem ſuum homicida eſt nec habet vitam æternam in ſe manentem.* Sed ut S. Ephrem adv. eos qui negant reſurrectionem. *Clamat Deus per Prophetas, per Apoſtolos, & per Evangelia: & ex multis pauci attendunt.*

Vocat diabolus per voluptates mundi, per cytharam, per tripudia, ac cantilenas demoniacas, & multitudinem congregat. Ec quod eſt miſerabilius, clamat DEUS, & ipſi ad alium currunt. Hoc nobis repræſentat Samuel. 1. Reg. 3. Vocat illum DEUS ad ſe, ille abit ad Heli, & hoc factum iteratò. Vocat juvenem. Heli ſignificat *Fortis*, ſis devotior, ille, quando ero ſenex. Non conſiderat quod Humbertus dixit. *Navis per ſe deſcendit ſecundo flumine, ſed per ſe aſcendere non poteſt. Sic homo per ſe deſcendit ad malum, ſed non per ſe deſcendit ad bonum.* Vade navicula vade, quò magis deſcenderis, difficiliùs redibis. Qui urnâ haurit aquam, non ſentit pondus dum urna eſt intra aquam, ſed ſentiet quando urnam extrahere volet.

Deducit dæmon navim in fluminis inferiora, ut maximè sit procul à DEO, & facit ut latro: qui homines abduxit ab humano procul auxilio. Alios DEUS ad se vocat, & illi ad honores mundi, nam etiam Heli idem est quod *ascendens*. Postquam hoc & hoc obtinuerō, tum convertar Sed Eccli. 5. *Ne dicas miseratio Dei magna est, multitudinis peccatorum meorum miserebitur, misericordia enim & ira cito ab illo proximaunt.* Differas converti, jam de te quæritur apud Job. 19. 16. *Servum meum vocavi & non respondit mihi, ore proprio deprecabar illum.* Sed quid cum Samuele innocente moror cum propiora habeam exempla? &c.

Sed antequam hodiernos invitatos accedam. Sumite ad considerandum sententiam S. Maximi Monachi Constantinop. & M. *Si Rex aliquis volens dona regia largiri, ipse mittat epistolas ad omnes, in hunc modum. Festinate ad me, idq; statim venite, ut regia à me munera reportetis. & qui non venerint, nihil illis proderit has epistolas legisse, quin potius ob negligentiam & contemptum, rei mortis erunt.* Sic etiam DEUS divinas scripturas misit &c. Audite jam primum ex hodiernis. *Emi villam.* August. serm. 33. de verb. Dom. *In villaempta dominatio notatur: ergo superbia castigatur.* Villam emit, itaque non coelum, celestis urbs Jerusalem. Ad infernum mavult ire per portam superbiæ. *Origen. in 16. Matth. Sicut civitatum porte proprium quæq; nomen habent ita inferorum nominari possunt juxta speciem peccatorum, ut una quidem inferorum porta vocetur scortatio, per quam ambulant scortatores. Alia verò &c.* Et procedunt juxta peccatorum choros profundius ac profundius, superbia verò profundissimè. Ad portam superbiæ spretâ coenâ, etsi non vocatus venit. Unde id cognoscemus quòd quis velit per aliquam ex his portas intrare? B. Jordanus hoc docebit. Si quispiam cras & post cras, & pluribus diebus ad cænobium veniens, præforibus continuò ali-

quem

quem adolescentem sedere animadverteret, nonne de facili, ipsum ordinem velle ingredi putaret? quomodo igitur non est credibile quod intrent infernum qui tamdiu sedent in ejus porta? Emit villam, itaque stabilem possessionem. De superbia scripsit S. Antioch, hom. 44. Execrabilis hic demon, viros, ut mihi dictum est, jam in perfectionis culmine constitutos, ac maxime, qui sublimis theoria merito ad caelorum fastigium conscendisse videbantur, modis omnibus admolitur ut subruat, ac precipitet. Sed ne illos quidem post lapsum finit ad poenitentiae portam reverti. Quo enim pacto isti ad poenitentiae sinum se conferant, qui totum diabolum excipientes in se per superbiam, DEUM per hoc colluctatorem sibi constituere? DEUS enim superbis resistit, & qui se exaltant eos humiliat. Jacob 46. Luc. 18. 13.

In secundo quis emit boves completum est illud. Non potestis Deo servire & Mammona. Matth. 6. 24. Et illud. Qui volunt divites fieri incidunt in laqueos diaboli. 1. Tim. 6. 9. Aug. in Plal. 61. Prada illa quam vis rapere in muscipula est, tenes & teneris. Emit juga boum, & coenam tantam perdidit. Hic est fructus avaritiae. Quid diceretis de illo, qui assereret se velle intrare per angustias, interea sarcinas grandes super se cumulari? *Angusta est porta quae ducit ad vitam.* Matth. 7. 13. Vadat si vult cum suis sarcinis transire, ad latiore. Luc. 18. Quidam juvenis constituerat ire ad coelum. Magister bone quid faciendo vitam aeternam possidebo? Respondit Christus. *Vende omnia quae habes.* At ille contristatus abiit. Tum subiunxit Christus. *Facilius est camelum per foramen acus transire.* &c. Quia ut Isid. Pelusiota de avaricia, lib. 3. epist. 412. *Inexplicabilis hic morbus est, atq. enigmati similis, cum curatur aggravatur, per excogitatum remedium atrocior efficitur.* Praescribitur elemosyna, magis indurescunt. Necessaria est restitutio, quis illam facit? Scribit Antonin. 2. parte summae cap. 7. § 3. Cuidam

facto diviti cum sacerdos suaderet restitutionem, & hoc ipsum major è filiis consuleret. Ille reposuit. *Ego ostiatim mendicabo? Filii mei in nosocomio erunt?* Sic mortuus. Minor filius totam hereditatem accepit, illa verba sibi pravè approprians. *Filius non portabit iniquitatem Patris.* Ezech. 18. 20. Et paulò post mortuus. Major factus Monachus dum pro illis orat, Videt in inferno Patrem cum Filio juniore inter blasphemias se convitiis lacerantes. Verè dixit de talibus S. Hieron. dum jam agonisans exhortaretur. Ut retulit Euseb. epist. ad Damasum. *Si Christus verax est, hujusmodi hominum vix unus de mille aptus regno Dei invenitur.* Hoc ipsum illustrat exemplum Tondali Equitis aurati, quod refert Dyonis. de 4. novissimis. Hic preto sæculo factus Carthusianus, nihilominus dum moreretur, ostensus illi fuit pons ad cælum ducens, palmum latus, tres leucas longus, elevatus supra stagnum sulfureum pedes 260. per hunc iussus ire ad cælum & quidem in jumento efferato calcitrante, quod aliquando secularis rapuerat. Nolim tamen desperare avaros, & remedium illis præscribo quod tali homini ex instructione boni sacerdotis medicus præscripserat apud Petr. de Palude enarrat. 2. in Domin. infra Oct. Epiph. Inciderat avarus in morbum, opus erat restituere, timendo filios relinquere egenos, nolebat. Laborabat sacerdos. Sed frustra, cum ille filios obtenderet. Tum medicus sacerdotis instinctu coepit promittere agro sanitatem, dummodo possit haberi adeps è vivo homine per ignem extractus, debere verò illum extrahi ex aliquo filiorum. Admoveretur uni filio candela ut stilleret adeps. Non sustinet, idem de aliis. Tum sacerdos. Volentne isti pro te ardere in inferno qui guttam adipis negant? & tu vis pro illis? &c. Talia benè meditentur. S. Aug. serm. 102. de tempore. *Hæc si humili & contrito corde assidue cogitare volumus, medicamenta nobis de alienis vulneribus facimus, & aliorum mores prosunt ad nostram salutem.*

Tertius

Tertius ait *Uxorem duxi*, Greg. homil. 36. *Quid per uxorem niſi voluptas carnis accipitur?* Non poſſum venire. Ex parte verum dixit, quia ex tali peccato difficillimè exitur. Pl. 118. *Viam iniquitatis amove à me,* Cur non pedes à via? paſſim conjiciunt Davidem hoc loco de Berſabea loqui, tam difficile eſt ex hac via recedere, ut potiùs viam ſit amoveri neceſſe. Salvian. lib. 7. de gubernat. *Uſq; adeò exclusà naturæ originalis ſinceritate aliam quodammodo naturam vitia fecerunt.* Ut naturam oportet mutare qui vult ex hoc peccato ſurgere. Non poſſum venire. Jam putat ſe è libero factum ſervum & non liberum. Aug. lib. de perfect. Juſtorum. *Pœnalis virioſitas ſubſecuta ex libertate fecit neceſſitatem* ſcilicet moralem. Hoc ipſum atteſtatur Hildebert. epiſt. 42. *Vix de cupiditate triumphat, de quo ſemel cupiditas triumphavit.* Sed utroque fortiùs Oſeas 5. *Non dabunt cogitationes ſuas, ut revertantur ad D. DEum ſuum, quia ſpiritus fornicationum in medio eorum.* Imò ſi tantùm ſe jungat hoc ſcelere infectis Eccl. 18. *Qui ſe jungit fornicariis, erit nequam: putredo & vermes hæreditabunt illum, & extolletur in exemplum maius, & tolletur de numero anima ejus.* Addidit aliquid ſpeciale B. Agydius S. Franciſci ſocius, qui cuidam dicenti: Equidem à foeminis abſtineo contentus uxore meâ. Reſpondit. *Putasne hominem è ſuo vino non poſſe fieri ebrium?* S. Franc. Sales praxis ſpirit. parte 3. c. 10. ait quòd S. Catharina Senen. Multos conjugatos viderit in inferno ob violatum matrimonium. Quod remedium huic malo? Quidam ex ordine S. Franciſci tentatus carnis ſtimulis, deſiderabat videre B. Agydium, ut ab illo acciperet medicinam, ſed hic aberat, comparuit tamen illi dormienti, & quaſivit ab eo, quid faceret ſi cum canis invaderet? reſpondit ille. Ego illum verberibus à me agerem. Tum Agydius. Hoc ipſum facias in hac tentatione. Oportet aſinum fame affligere, ut de pabulo potiùs co-

tius cogitet quàm de lascivia. Oportet &c. Quod si hoc remedium fuerit debile. Agendum sicut quidam egit in vitis PP. lib. 4. Hic se urebat lampade, dicens. Proba te ipsum ex hoc si potes sustinere ignem æternum. Hoc remedio salvatus. S. Iosaphat filius Abenner Regis Indorum, ad quem cùm fuisset immissa mulier ut ejus invaderet pudicitiam, raptus in extasim vidit poenas inferni, & integer permansit, ut scribit Damasc. in vita Barlaam cap. 20.

Vidimus, qui se excusarunt à coena magna, quale habuerint prandium, videamus coenam eorundem. Ecce audio superbos Sap: 5. *Quid nobis profuit superbia? Avaros, aut divitiarum jactantia quid contulit nobis? transferunt hæc omnia.* Ubi honores, ubi voluptas? Chrysost. serm. de Eutropio. *Ubi nunc inclytus consulatus ille splendor? ubi applausus illi? ubi parasitorum examen? ubi potentatus cultores? Omnia nihil.* 2. Paralip 9. *Diuitias nihil duxi.* Amos. 6. *Vae illis qui latantur in nihilo.* Omnibus qui vocati venire recusarunt accidit illud, de quo in Promontorio malæ spei. Toleti quidam vocabatur ad meliorem vitam, incidit in morbum, confiteri voluit, dum sacerdotes genuflectunt coram Crucifixo ut impetrent hominis conversionem, ac in Pl. De profundis &c. ad illa verba perveniunt. *Fiant aures tue intendentes in vocem deprecationis meæ.* Avulsis à Cruce manibus Christus clausit utramque aurem. *Quia vocavi te, renuisti, ego quoque in interitum tuo ridebo.*

Eadem Dominica CONCIO II.

Nemo virorum illorum gustabit coenam meam,

Lucæ 14.

Cur iste Paterfamilias ita exarsit contra eos qui non venerant invitati, licet se excusare conati? aliud si præce-

præcepiſſet. Certè, hic homo ſignificat DEUM, DEUS unam coenam habet, unum cœlum. Non guſtabunt coenam meam, non erunt in cœlo. Et tamen juſtè facit, ſpectemus in hoc factò juſtitiam.

Dixit Spiritus S. per Eccleſ. *Omnia Deus fecit in pondere, numero, & menſura.* Itaque juſtè fit cùm datur ad pondus &c. Sic mercatores juſti. Sic judex ſi non imponat majus pœnæ pondus quàm fuit delicti. &c. Obſervat DEUS menſuram, pondus, numerum, tam in meritis noſtris ut præmierur, quàm in peccatis ut puniat. Dicamus primò de peccatis. Eſt certus DEO notus peccatorum numerus & menſura, quàm niſi regnum, aut homo compleverit, in hac vita non punit: ſed eo completo ſine mora infligit pœnam. Num. 14. Judæa toties peccabat, admittebatur nihilominus pro illa deprecatio Moyſis aut Aaronis, & DEUS parcebat, Sed ubi tandem murmuratone peccârunt jam proximi terræ promiſſæ, rejecit illos ruruſum in deſectum, neque tum oratio Moyſis vel Aaronis admiſſa. Ruruſus Gen. 12. Promittit DEUS Abrahamæ terram promiſſionis, ſed addit, *Non tu illam ingredieris, verùm nepotes tui* Idque poſt quartam geogenerationem. Cur non dat, ſtatim? Nondum impleverunt Amorrhæi menſuram peccatorum. Illam expecto, tum in pœnam illis eripiam terras & vobis dabo. Ubi hæc impleta eſt menſura, mittit DEUS Joſve, jubendo, ne parcat Amorrhæis, Reges eorum ſuſpendat, civitates evertat ſine miſericordia. Iterum 1. Reg. cùm Amalecitæ menſuram compleverunt, miſit DEUS Saulem, ut neq; gregibus parcat, & cùm Saul peperciſſet Regi Agag, juſſit Regem trucidari à Samuele. Cùm verò Samuel totà nocte oraret pro hac inobedientia Saul, noluit DEUS audire, quia hoc ſuo peccato Saul menſuram compleverat. Hinc intelligitur: cur aliquando DEUS ſanctis viris dixerit, *Tu noli orare pro po-*

Eccc

pulo

pulo isto. Si David, Noë, Daniel oraverint pro populo isto non exaudiam. &c. Quia mensuram compleverunt. 4. Esdræ 4. Priusquam DEUS puniat. In statera ponderavit seculum, & mensurâ mensuravit tempora. Apoc. 9. Metire templum & altare. Sed & ipse diabolus attendit ad hanc mensuram, illam conjiciendo, & DEUM sollicitat ut puniat. Abacuc 3. Egredietur diabolus ante pedes ejus, stetit & mensus est terram. Salvian. lib. 4. de gubernatione dum illud expendit Isai. 50. Ecce omnes ignem accenditis, & vires prabetis flammam, ingredimini in lucem ignis vestri, & flammam quam accendistis. Sic ait. Quando igitur primum homo sibi æternum accendit ignem? scilicet, cum primum peccare incipit. Quando autem vires ignibus prabet? cum utiq; peccatis peccata cumulârit. Quando verò ignem æternum introibit? quando irremediabilem jam malorum omnium summam crescentium delictorum iniquitate compleverit, sicut Salvator ad Judæos Principes ait; Matth. 23. Implete mensuram Patrum vestrorum. Et adducit Salvian, exemplum de Amorrhæis supra positum. Tum de Loth Gen. 19. cui dictum. Omnes qui tui sunt educ. &c. tum subjungit. Diu profectò flagitiosissimus ille populus ignem succendebat quo peribat, & idcò completis iniquitatibus suis arsit flammis criminum suorum.

Jam de pondere & numero meritorum. DEUS solos prædestinatos in coelis collocabit. Quos verò prædestinavit, eos constituit in cælum recipere, non solum per certa merita, sed etiam, quod inde sequitur in certo gloriæ gradu collocare. Ps. 46. Elegit nos hereditatem suam, speciem Jacob quam dilexit Romana editio legit. Elegit nos in hereditatem sibi ut essemus species Jacob. Ut imitemur Jacob in meritis Greg. 1. Dialog. 8. Perennis regni prædestinatio ita est ab omnipotenti Deo disposita, ut ad hoc Electi ex labore perveniant, quatenus postulando mereantur accipere, Quod eis omnipotens DEUS ante secula disposuit donare. Hoc ita constituto asserat quis pauciora merita

rita quàm illa per quæ erat gloriam cœli obtenturus, an obtinebit? demus sanè hunc casum evenire potuisse, qui est impossibilis, talem fortè DEUS permisisset in mortale labi ac damnasset. Nemo ergo dicit, suffecit latroni in ultima hora confiteri Christum, suffecit alteri tunc poenitere, itaque & mihi. Ille cum paucioribus meritis fuit prædestinatus, tu cum pluribus & majoribus, ac proinde si absit DEI misericordia quam non mereris, damnaberis. Misericordia enim erit si te ad tot merita direxerit, malicia tua si illum ducentem secutus non fueris. Sed omisis DEI consiliorum profundis. Virgines fatuæ habuerunt merita, quia habuerunt lampades cum quibus usque ad sponsi januam pervenerunt, unus defectus fuit, quia defecit oleum, non sunt admittæ, *clausa est janua*. Intravit alter usque ad locum cœnæ, multi ibi erant æquè laceri, quia ex vicis & plateis æquè collecti, tamen ab uno solum requisitum. *Amice quomodo huc intraisti non habens vestem nuptialem?* Et est expulsus ad tenebras exteriores. Ita, de quadam Sancta legitur, quæ plena erat magnis meritis, ostensus tamen illi fuit infernus, in quem projecta fuisset, si majora non curavisset merita. Quia ad gradum gloriæ fuit electa altiore. Plus debet unus quàm alter pro gloriæ gradu altero laborare. Et cui plus datum est plus requiritur ab eo. Inde est ut S. Bernardus docet. *Nuga in ore secularis nuga, in ore sacerdotis blasphemia, consecrasti os tuum Evangelio, talibus aperire illicitum, assuescere sacrilegum.* Quid de Religiosis? S. Paula, ut scribit Hieron. in ejus vita. *Quod inter sæculi homines vel leve putatur, vel nihil, hoc in monasteriis gravissimum dicebat esse delictum.* Audi, *Erunt primi novissimi.* Peccator est novissimus, & fit primus in regno cœlorum. Dum iste agit in poenitentia & humilitate, primi verò non curant esse meliores. Sed sufficit ad hoc. *Non omnis qui dicit Domine Domine introibit in regnum cœlorum.* Ex quo

patet. Si non omnis qui dicit hoc, quòd aliquis qui hoc dicit, intrabit, & quòd satis sit aliquibus hoc dicere. Nos illam orationem S. Joseph repetamus, de qua in Revel. S. Birgittæ. *Voluntatem tuam fac in me Domine.* Et quæ est voluntas tua, nisi nos salvare? Et quodcunque manus nostra operari potest, instanter operemur. Apoc. i. *Qui sanctus est sanctificetur adhuc.* Si non proficimus, deficimus, ut in torrente qui navim non progreditur regreditur. Qui in negotiatione piger est, patitur dispendium. Sumus mercatores, nobis dicitur. *Negotiamini dum venio.* Sed verè S. Syncretica dixit lib. 5. in Vitis PP. *Divites quando multa lucentur tunc plura desiderant, & quæ habent velut nihilum reputant: ad ea verò quæ nondum habent, omnem inentionem animi extendunt.* Nos autem & eorum quæ querenda sunt, nihil habemus, & nolumus possidere quæ necessaria sunt propter timorem DEI.

Dominica III. post Pentec. CONCIO

Ecce hic recipit peccatores. Luc. 15.

Dominicâ præteritâ invitaverat ad cœnam, nemo venit: jam ipse vadit ad peccatores & cum illis manducat. Sed dum venit, abscondunt se, alii sicut ovis qui periit, alii sicut drachma, neque sic desistit illos quærere ut cum illis manducet. *O Domine quid est homo quòd memor es ejus, aut filius hominis quia reputas eum?* verè hîc Apparuit humanitas & gratia Salvatoris. Quid ille ad hoc? Ego sum vitis vos palmites. Natura est vitis producere palmites, natura mea ovem reducere, drachmam quærere. Sed cur alios quærit ut drachmam, alios ut ovem? respondebo.

Scandalisantur Pharisei quòd quærat peccatores, & poterant adducere illud Levit. 11. *Qui tetigerit mortuum, & si cecideris*

cecidit super eum mortuus, immundus erit. Imò res quaecun-
 que cadaver attigerat, immunda fuit, præter aquam. Salvator
 est aqua nostra quæ nos abluit, & peccatores reputat aquam.
Effusus sum sicut aqua. Et alteri dictum, *Effusus es sicut aqua.*
 Apoc. describitur Christus. *Iris in capite ejus.* Iris constat gut-
 tulis aquæ, hæc corona Domini nostri peccatoribus coro-
 natur. Et ideo si currat ad illum Petrus peccator, indurat
 mare ut veluti per marmor procedat. Si Paulus promptè re-
 spondeat, *Quid me vis facere?* Doctorem illum facit Gentium.
 Si alius aliquis redeat, *Gaudium est in cælis super uno peccatore*
pœnitentiam agente. Defendit in adulterio deprehensam. Ser-
 vum procidentem decem millium talentorum statim absol-
 vit. Ita amat peccatores: jam se gerit Pastorem, jam se gerit
 ut mulier Greg. homil. 34. *Qui significatur per Pastorem, ipse*
& per mulierem. *Lucerna lumen in testa, lumen verò in testa, est*
Divinitas in carne. Hinc & Pastores in Ecclesia habitum talem
 deferunt ut exprimant ovem in humeris. Isid. epist. 136. ad
 Herminum Comitem. *Amiculum quod Sacerdos Archiepiscopus*
humeris gestat, atq; ex lana non ex lino contextum est, ovis illa
quam Dominus aberrantem quasivit, inventam suis humeris su-
stulit, pellem designat. Greg. Nyssen. *In mundo supermundiali*
relieto grege erroris experte, Angelis, ad ovem nostram, id est, hu-
manam naturam descendit. Chrylost. tom. 7. fol. 418. *Hac mu-*
lier est Dei sapientia habens decem drachmas, Angelos, Archange-
los, &c. Et Adamum protoplastem, hunc ut quæreret, venit de cœ-
 lo, & assumpsit testaceam corporis lucernam. (De testa olim fie-
 bant lucernæ) imponit eam crucis candelabro quærît drachmam.
 Sed cur alios quærît ut ovem, alios ut drachmam, ex duobus
 id in Scriptura famosis peccatoribus pateat.

David erat peccator, quærebatur ut ovis. *Erravi sicut*
ovis quæ perii, quare servum tuum, quia mandata tua non sum

oblitus. Ovis etsi perit, non obliviscitur Pastoris, balacu illum requirit, displicet illi error. Peccavit David ut notum est. Miserat enim ad bellum Ducem Joab. 2. Reg. 11. successit. *Vastaverunt filios Ammon,* & metropolim illorum obsederunt Rabbath. Aspexit David è fenestra mulierem lavantem. Aug. in Pl. 50. *Dicam non quod volo, sed quod cogor.* Captus Rex, mulier longè, libido propè. Galen. in prognosticis, amorem improbum dicit esse, *demonem quendam pusillum, recens natum, gerentem faces.* Et Antonio magno ut Arhanas. in ejus vita. *Ostensus demon pusillus libidinum arbiter.* Intravit per oculos in Davidem, dementavit illum ut ebrium. Ideò Apoc. 17. Meretrix tenet poculum. Peccavit David, attamen DEI non est obitus. *Statimq; Bethabea sanctificata est ab immundicia sua.* Remittit illam ut legi Divinæ satisfaciatur. Progreditur David in peccatis, nam mulier *mitens nuntiavit David, & ait concepi.* Quid hinc? ut adultera lapidabor, maritus abest, ego concepi. Chrysost. hom. 1. in Pl. 50. *Pregnans facta vadit ad Regem, & dicit ei, perii, perii, accusatorem intrinsecus habeo, & in ventre profero proditorem.* David ut peccatum tegat, advocat maritum Uriam. & jubet ut suæ domi quiescat. Sed, *Dormivit Urias ante portam domus regie.* Allegans, *Arca DEI habitat sub papilionibus.* Quia in castris fuit. Urget David ut eat domum. At Urias jurat. *Per salutem tuam, & per salutem animæ tuæ non faciam rem hanc.* Inebriavit illum David, neque id successit. Denique scribit ad Joab ut illum periculo exponat, & sic Uriam occidit ut tegeret peccatum, & Bethabeam in uxorem acciperet. Et hic probabile quod rursus David ad DEUM clamavit, nam & Bethabea planxit mortem Uriæ. Errabat David ut ovis, quæritur per Nathan ut ovis sub parabola de ove. Et statim ut ovis redit ad Pastorem, *peccavi Domino.* Vera contritio. Non ideò dolet quia sibi peccavit, in suum malum, infernum promeruit, sed quia Domino. *Tibi soli peccavi.*

Alter

Alter peccator Nabuchodonosor, hic velut drachma, muta jacuit in peccatis, & velut drachma quæsitus est. Illum ita describit Cyril. Jerosol. *Erat homo sanguinarius, ossa ex sepulchris Regū eiecit. Populum captivum abduxit. Regis oculos excæcavit, cum prius illi ostendisset filios jugulatos. Cherubim ex templo contrivit. Propitiatorium & velum templi conculcavit. Thuribulum ad idolorum delubrum transtulit, sustulit omnes oblationes, templum funditus exussit.* Regi Joakim promisit quod pacificè esset Jerosolymam ingressurus, interea & Regem occidit, & volucris cadaver ejus exposuit. Divinatione ulus sagittas jactando. Hæc fuit illius gratitudo pro eo quod DEUS illi subjecisset Hebræos, Ægyptum, & Orientem, ita ut magnus appellaretur. Vicit Moabitas, Amonitas, Arabes, Sydonios, Medas, Persas, de illo Abacuc *l. Tyranni ridiculi ejus erunt, & super omnem munitionem ridebit.* Et tamen salvatus est, ut sentit Aug. Ambr. Tertull. Cyril. Jerol. Paulus Diac. Paulinus, Pacianus, Hippolit. Epiph. Videte quomodo hæc drachma muta jacuit. Accendit lucernam DEUS ut eum quærat, ostendit illi terribilem statuam, & somnus fugit ab eo. Clamatné ad DEUM? Poterat ex illa statua variorum metallorum conjicere fortunæ instabilitatem. Metalla non stellis fixis sed vagis ac errantibus subjiciuntur. Cæsius de metallis *l. 5. c. 1.* Cordi respondet aurum, hoc est in capite statuæ. Argentum capiti hoc in pectore &c. Omnia, perturbata, & hæc statua pedibus fictilibus insistebat. Et lapilius non projectus sed cadens de monte illam contrivit, quid ad hoc ille? statuam purè auream sibi erigit, idque ex auro quod tulerat ex templo Salomonis, & cum eam nolisset adorare Daniel, projicit illum in fornacem. Jam DEUS scopas assumit, & everrit illius famulos Chaldæos quos ignis combusfit, sed drachma adhuc in sterquilinio. Tum magis everrendæ domui se accingit DEUS, ostendit per somnium arborem

rborem amplam, quæ illum ipsum Regem significabat, & jubet succindi. Explicuit illi Daniel quoddam de illo ipso esset sermo. Quid ille? deambulans in aula Babylonis superbit. *Nonne hæc est Babylon magna &c.* Tandem jam ultimò DEUS adhibet scopas. Mutatus ut scribit S. Tho. lib. 2. de Regimine Princip. cap. ult. in Ursum, ut Epiphan. in vita Dan. in monstrum capite bubulo, corpore leonino, ut S. Paulin, in monstrum bove, leone, vulture mixtum, ejectus ab hominibus. Tum denique ut S. Pacianus parænesi de poenitentia. *Rex ille Babylonius exomologesim desertus operatur, & septenni squallore decoquitur.* Tum laudat DEUM, Danielelem quem læserat vocat Balchafarem & Filium.

Si leni modo ut ovīs à DEO volumus reperiri; cū in peccata lapsi sumus, ex nostra parte agamus quod possumus ut surgamus, clamemus. *Quære servum tuum.* Ita fecit Victorinus lapsus in carnale. de quo Gregor. homil. 34. *Studia toto mentis aduifu cruciare carnem, voluntates proprias frangere, furtivas orationes querere, quotidianis se lachrymis lavare, despectum sui appetere, oblatam à fratribus venerationem timere, vigilias prævenire ut se in fletu liberius mactaret, contemplabatur districtiorem venturi iudicis.* Demum audivit. *Dimissum est peccatum tuum.* Ita alcer etiam lapsus, de quo Palladius in Lausiaca cap. 46. *Pœnituit in sacco & cinere donec audiret. Accepit DEUS tuam poenitentiam & tui est misertus, deinceps autem vide ne decipiaris.* Tales Christus ut oviculas colligit. Sed in peccatis dormientes, ut drachmam. *Domum everrit,* vel ut legit Greg. *evertit,* & de utrisque est in cœlo gaudium majus quàm de 90. justis. Cypr. de dupl. Martyrio. *Quod non ita accipiendum quasi DEO & Angelis ejus gratius sit post lapsum redire ad pietatem, quàm contra lapsum perseverare in innocentia, sed scriptura secundum humanos modos loquitur.* Quia ut Greg.

Greg homil. 34. *Tales DEO ferventiùs serviunt. Damna præcedentia sequentibus lucris recompensant.* Et addit Cypr. l. c. *Nom hîc loquitur de verè justis, sed de justitia Pharisaica.*

Dominica IV. post Pentec. CONCIO I.

Totâ nocte laborantes nihil cepimus, Luc. 5.

Evangeliū præter historiam continet aliquid aliud. Nam etiam ipsam noctem aliter sumit Rom. 13. *Nox præcessit.* Et Joann. 9. *Venit nox in qua nemo operari potest.* Retium etiam & piscationis variæ sunt expositiones. Dabo aliquot hujus Evangelii explicationes.

Prima, si homo sit in peccato quidquid agat, nihil lucratur. Uxor Phinees peperit filium postquam arca Domini est capta, 1. Reg. 4. Et vocavit illum Ichabod, hoc est, *inglorium*, dum arca est nostra capta, quidquid agimus, est *inglorium*. Frigat quis monasteria &c. Si est ipse in peccato, est filius *inglorius*, non operatur gloriam cœlestem. De Jechonia filio Joakim Rege Juda. Jer. 22. dictum. *Scribe virum istum sterilem.* Utique habuit duos filios. Sed neuter venit ad coronam regiam Patris. Multi putant se multa cepisse, venit dies, *nihil invenerunt in manibus suis.* Pl. 75. 6.

Altera, in tenebris quærentes opes nihil capiunt. Qui per peccata quærun, malis modis, in tenebris quærun. Nolum videri suas fraudes. *Qui malè agit fugit lucem.* Joan. 3. 20. Mirum est quod Davidi accidit, 3. Reg. 1. *Cum operiretur vestibus non calefiebat.* Ille tam vividus qui urfos, leones, lacerabat junior, neque modò adeò senex pro illo ævo. Quæ causa quod non calefieret sub vestibus? quia partem vestis absciderat Sauli. Lyran. quod non calefieret, *fuit in pœnam peccati quia Sauli absciderat oram chlamydis.* Hæc particula ve-

fff

stis alic.

stis alienæ extinguebat omnium vestium propriarum vim calefactivam. Alieni aliquid habere inter propria, est venenum cibis bonis miscere. *Niceta qui noxium cibum sumpsit, una etiam cum illo probos evomit.* Est alienum etsi modicum, veluti fermentum, quod totam farinæ massam cui injectur coinquinat. Venerat ad S. Spiridionem quidam dives ad magnam pauperiem delapsus, oravit ab illo subsidium. Erat tum Sanctus in horto, & avellens ramum ab arbore in aurum vertit, ac homini dedit cum his dictis Vade, hoc aurum oppignora, pecuniâ labora, & lucraberis, ramum hunc ipsum post annum mihi restitue. Retulit ille homo. Tum sanctus eundem vertit ramum in serpentem, & dixit. Hic est qui devoraverat tuas opes. Habet domi *serpentem*, rem alienam, quid si apud alios non jam serpens sit sed draco, & mirantur quòd laborando nihil capiant. Cur statua Nabuchodonosor subversa exili est lapillo? Dan. 2. 34. Quia pedes habebat argillaceos. Unde hæc argilla? redigerat in servitutem injustam Judæos, jussit illos circa argillam operari, lateres coquere, muros extruere, hæc fuit argilla. Accidit per fraudem lucra quærentibus, quod mercatori injustâ mensurâ ac pondere utenti. Venit Revisor, advertit fraudem, & lucra repetit, & multas imponit, hoc idem facit DEUS.

Tertia explicatio est de illis qui usque ad noctem piscari differunt, bona opera usque ad morbum in quo tenebescunt sensus, intellectus, nox fit. Sed isti an aliquid capient, ex hoc colligi potest. Consistit aliquis in navi, aqua sensim fluit in navim, ille contemnit, quando plus influet aquæ tum occurrat. Similiter, concipit ignem domus, negligit; tum extingviam, quando majus erit incendium. Similiter phrysi correptus differo medicinam, postea me juvabo, interea morbus efficitur incurabilis. Potest & magnum incendium extingvi.

Potest

Potest & navis propè aquâ plenâ salvari, sed quàm id difficile? Duo sunt ad poenitentiam necessaria. Gratia DEI & nostra cooperatio. Sed qui toties sprevit gratiam DEI quomodo etiam tunc non spernet? ita agimus prout assuevimus agere. *Deus omnia operatur propter seipsum.* Prov. 16. 4. Tu qui differs poenitentiam cum agebat DEUS propter seipsum dando gratiam, sprevisisti, vis ut agat propter te, quando jam agitur de te, nam si tunc de te non ageretur, non curaret poenitere, sicut non curabat dum vitam sperabas. Greg. in 1. Reg. 8. *Qui nolunt malum vitare cum possunt, cum volunt non possunt: liberari petunt sed exaudiri non merentur.* Quod attinet nostram cooperationem, qualis illa in morbo potest esse, cum vix sciamus an vivamus? Quid valet illius jejunium cui ligatum guttur ne comedere possit? quid illius genuflexio cui succisa genua? quid donatio illius qui nihil habet? donas quia tecum accipere non potes. Potius ista sunt bona derelicta quàm donata, non peccas quia non potes amplius. S. Bern. *Va cui finis luxuriæ idem est qui vitæ.* Salvian. lib. 1. ad Ecclesiam de morientium eleemosyna ita dicit. *Quasi verò DEUS querit eleemosinam non vitam, ut corruptorum, more Judicum argentum exigat, & pecuniâ vendat.* Meritum debet esse liberum sicut fuit peccatum cum plena animadversione, ubi verò in gravi morbo vacat animadvertere, cum tota anima circa morbum occupatur, & studium vitæ recuperandæ? Greg. homil. 12. *Videte ne tunc queratis peccata surgere quando jam non licet ambulare.*

Quarta expositio. In nocte laborant qui sine lumine divino, unde post multos labores nihil habent. Agunt juxta prudentiam humanam & falluntur. Piscatur mercator, Paterfamilias, miles, &c. Sed dum piscem putant se capere, accipiunt lapidem &c. Dona sua DEUS in aliis piscinis servat

Quam putamus. Quis credidisset servari in carcere Principatum Ægypti? servatus est ut patet in Iosepho. Quis victoriam de Goliatho in bursa pastoris? fuit ut expertus David. Quis doctrinam pro toto mundo reti? fuit, ut probant Apostoli. Quis propaginem Gentium in eade unici Filii? fuit, ut expertus Abraham. Quis liberationem populi ex Ægypto in fuga ad Arabes? ibi eam reperit Moyses. Sed si divino lumine destituimur, quærimus bona nostra in illo mari in quo non sunt. Juxta prudentiam mundi obtulit Saul sacrificium cum hostis instaret & abesset Samuel, & in eo quærebat regni sui perennitatem, & ecce regnum amisit, & dicitur, illi. *Stultus egisti. Quod si non fecisses jam nunc præparasset DEUS regnum tuum super Israël in sempiternum.* 1. Reg. 13. 13. Juxta hanc prudentiam ille servus egit qui abscondit talentum, sed amisit. Matth. 25. 25. *Lucerna pedibus meis verbum tuum.* Psal. 118. 105. Hoc illuminat probè intellectum ne possimus errare. Hoc docet. Vis providere filiis non opes tantoperè cura, sed ipse benè DEO servias. *Non vidi Justum derelictum & semen ejus quarens panem.* Pl. 36. 25. Vis ditari? *Quærite primò regnum Dei &c. Et hæc adjicientur vobis.* Matt. 6. 33. Vis te vindicare de inimico? condona sincerè, Deus vindicabit. *Mihi vindictam & ego retribuam.* Rom. 12. 19. Vis securus esse de anima tua? *instanter operare quidquid potest manus tua.* Eccl. 9. 10 Proinde oremus frequenter. *Mitte nobis Domine sapientiam de cælis tuis sanctis, à sede magnificentia tua, ut mecum sit, mecum laboret, ut sciam in quo tibi sit complacitum.* Sap. 9. 10. Piscamur in aulis foris, sed si absque sapientia Dei gratis. Prius Christus ex navi docuit, postea jussit laxare retia, illius verbum sequentur omnia etsi contra nostram expectationem, amisit vim urendi ignis in fornace Babylonica, mare induruit sub pedibus Petri. Natavit securis discipulorum Elisæi. Benè Sapiens dixit. *Omnipotens sermo tuus Domine.* Sap. 18. 15. Sed tum est

nox cum terra est supra solem, sol infra, cum terrena primo
 quærimus. Sed quid hæc sunt? Sap. 5. 9. *Transierunt hæc omnia
 tanquam umbra.* Umbras captamus. Sed & ipse homo
 quid est? *Querit DEUS Adam ubi es?* Gen. 3. 10. *Adam ad hoc pro-*
prie respondere poterat, ait Philo de insomniis. Nusquam. Eo quod
humana res nunquam in eodem statu maneat. Transierunt ut
 nuncius velociter currens. Interroga cursorem de realiqua, re-
 spondet & abit. Ita res omnes. Hildeber. Epist. 56. *Bona va-*
ga, bona pennata sunt hæc omnia. Ut avis intenta in occasio-
 nem avolandi. Transierunt tanquam navis. Salomon dicit.
 Eccl. 1. 12. *Ego Ecclesiastes fui Rex Israel.* Hugo Victor. in l. c. hom. 5.
Rex fui jam non sum. Utique cum hoc dicebat, Rex erat. *Res*
istæ etiam dum sunt potius non sunt quam sunt. Transvolat ut
 navis. S. Salvius à mortuis redux, ut scribit Greg. Turonen.
 l. 7. c. 1. *Audite hyst. filii, Adæ, & intelligite quàm nihil est quod cer-*
nitis in hoc mundo, sed omnia vanitas, omnia ergo ut vana con-
temnite, ut veram gloriam DEI mereamini adipisci in cælo.

Eadem Dominica CONCIO II.

Laxate retia ad capturam. Luc. 5.

Non solum jubet Christus piscari, sed etiam ipse pesca-
 tur Nazianz. Orat. 31. *Christus sit piscator, & quod mi-*
randum est, piscator quidem in mari est, in terra vero pisces. Ho-
 mines sunt isti pisces. Abacuc. *Facies homines quasi pisces maris.*
 Dæmon Christum imitatur, & ipse piscatur. Ostendam dif-
 ferentiam inter piscationem Christi & Dæmonis.

1. Dæmon quia non curat vitam piscium *Fur & la-*
tro mactat, homo capit, & illum diversâ regit escâ. Jam
 carnibus, jam pisciculo ex metallo facto, jam plumulâ
 Ffff 3 vanitatis.

vanitatis. Sed ista esca est velut convivium Absalonis 2. Reg. 11. in quo fratre occidit, alios terruit, ut de illis dici potuerit illud Pl. 77. *Adhuc esca erant in ore eorum & ira DEI descendit super eos.* Permittit hamum donec totus à pisce devoretur, ut se deinceps ab illo piscis liberare non possit. Permittit orare, lachrymas fundere, esse in confraternitatibus &c. Tamen in hamo tener, cavendo ne verè homo conteratur, confiteatur, restituat, socios malos dimittat &c. Interea semper hamus in viscera descendit, conscientia amittitur, consuetudo peccandi roboratur. Videte exemplum. Herodes qui deinde Joannem Bapt. occidit. *Multa bona faciebat propter eum*, id est. Joannem, æstimabat illum, audiebat ejus conciones. &c. Sed dimisitne Fratris sui uxorem? demum certus de illo dæmon quòd jam hamum benè deglutierit, potitus est illo. Solet potissimum sub tempestate piscari. Eccles. 9. *Sicut pisces capiuntur hamo, sic homines in tempore malo.* Cùm nubem intellectui ambitio, vel passio quædam induxit, cùm voluntas quasi mare fluctuat, cùm in passione iræ tonat, in desiderio irides apparent, cùm in nemore ignes fatui. Cùm turbo insurgit ut vix homo possit invenire consilium. *Impii in circuitu ambulant*, ut rota molaris, nulla stabilitas.

Christus reti utitur. *Laxate retia.* Et antequam hoc fiat, reducit à terra naviculam, subtrahit terram oculis, contemptum inducit temporalium. Gen. 13. *Egre dere de terra tua, & de cognatione tua.* Aliò mentem verte, cogita quare es creatus. Quare corpus & animam habes. Si arborem ornes monilibus, rem vanam facis: si animam velis opibus, honoribus, beatam facere, nihil facis. Bos non curat aurum, quia non propter illud factus est, nec tua anima propter opes, istis illam non satiabis. Quid corpus nisi saccus luti? induat quis saccum luti serico, monilibus, flectit coram illo, gemit, &c. Non hoc lu-

hoc luto debetur, conſerva illud quamdiu neceſſe; ſed illi non ſervias. Deinde piſces ſuos Chriſtus reti concludit. Non permittit liberè vagari intellectum illorum ut credat quod illi placet, extra rete quærat pascua: Voluntas ſtringitur præceptis, caro jejuniis &c. Unum habet rete, unam Eccleſiam, concordia eſt piſcium eſſi diverſi fuerint, cor unum, una anima. *Simile eſt regnum cælorum ſagena miſſæ in mare.* Hoc eſt Eccleſia. Rumpitur aliquando rete, piſces tamen manent, excitatur perſecutio contra Eccleſiam, manent. Dum piſces ſunt in reti, non ſeparantur boni à malis, ſed hoc demum fit in littore. Quia in Eccleſia ſunt boni & mali, cum rete in fine mundi ad littus adducetur, tunc *ſeparabunt malos de medio bonorum.* Rete ducitur non per aliquem fluvium, ſed per mare, quia in toto orbe eſt Eccleſia. Rete Chriſti juſſu laxatur, quia nemo vadit ad piſcaturam niſi juſſus. Rete navis non ex terra mittitur, quia non terrena prædicantur. &c.

Dominica V. poſt Pentec. CONCIO I.

Niſi abundaverit juſtitia veſtra &c. Matth. 5.

CUM lamentaretur David ſupra juſtitias hominum, di-
 Pl. 6. *Mendaces filii hominum in ſtateris.* Quia maximè in rerum ponderatione locum habet juſtitia, unde etiam cum bilance pingi ſolet, ad hoc revocatur quævis meſura. Fallaci utebantur ſtaterà Phariſæi, quæ ostendebat illis plus eos valere quàm cæteros: plus cæteros quàm DEUM. Sed, *niſi abundaverit juſtitia veſtra &c.* Niſi meliori bilance utamur. De hac bilance erit ſermo præſens.

Pluris faciebant ſeipſos Phariſæi quàm alios. Unde ille *Non ſum ſicut cæteri.* Et ut pro ejuſmodi haberentur, multa faciebant *Matth. 23. Faciunt opera ſua ut videantur ab hominibus.* Bo-
 num

num quidem est facere bona coram hominibus & occultare mala, sed non ideo ut habearis non sicut cæteri. Aug. l. 2. de summo bono. *Duplicis culpæ est reus qui apertè delinquit, quia agit, & docet.* Joan. Cluniacen. cum illa verba. *Homo inimicus seminavit zizania*, considerat, ait. *Ut intelligat cum sibi soli nocet, est peccator: cum aliis, est inimicus.* Ob hanc vanitatem Pharisei assidue orabant; præscribebant sibi continentiam ad quatuor, octo, aut etiam decem annos. Et ad hunc finem in assere angusto cubabant, aut etiam in silicibus, in spinis: jejunabant bis in Sabbato: decimas, primitias, trigemas, quinquagesimas bonorum suorum dabant templo. Vota quæ fecerant solvebant exactissime Deo, ut scribit Epiphan. in Panatio. Sed ut essent supra cæteros appellabant se Phariseos, quasi à populo divisos. *Phares* enim Hebr. significat. *Divisionem* præferebant summum Ecclesiæ cultum, & populum docebant magnum esse malum si quis è Synagoga ejiceretur, & ad hoc respicit Christum dum prædicat Apostolis, *absq; synagogis facient vos.* Synagogæ erant plures ad quas conveniebant ut audirent lectionem S. Scripturæ, unum verò fuit templum in quo sacrificium offerebatur. Ejectio de Synagoga similis fuit excommunicationi. Sed hæc apud nos multò gravior. Privat enim orationis fructu, quem perciperet talis si pro illo cæteri orarent, indulgentias consequi non potest, absolvi à peccatis non potest: coram illo Sacerdos sacrificium offerre non potest. non sepelitur in loco sacro: Beneficiorum Ecclesiasticorum non est capax. Non potest esse Judex, Testis, Actor, Advocatus. Sunt verò nonnulla peccata, quibus excommunicatio est adnexa, ut percussio Clerici, duellum, Simonia, coactio foeminae ad monasterium vel ab illo impeditio. &c. Tam gravis res est excommunicatio, ut cum quidam eam postularet ferri à S. Antonino Archiep.

Floren-

Florentino contra suum adversarium, ut Sanctus ostenderet quàm res magna peteretur, protulit excommunicationem, supra panem candidum, & statim factus niger, & eâ ablata iterum ad candorem rediit.

Interea Osæ 12. *In manu ejus statera dolosa.* Scandalisabantur Pharisei quòd Dominus peccatores reciperet tanquam respectu sui indignissimos. Quòd sabbato paraliticum curaverit. Ipsi verò prore licita usuras reputabant. Subvertebant omni dolo proximos. Viduas spoliabant. Docebant ut Filii Parentibus egenis non succurrerent sed potiùs sacrificium offerrent, quod in lucrum Phariseorum cederet. Omni peccato pleni erant sed occultè. Nulla peccata cogitatione perpetrari, sola facta exteriora à Deo esse prohibita. Agebant sicut Jezabel quæ se depinxit in facie & adulterium quæsiuit. Sed verè dixit Isid. apud S. Tho. in catena. *Qui cibis abstinent & mala agunt, demones imitantur, quibus cibis abest culpa adest.* Placè agebant sicut Saul 1. Reg. 15. *Pecravi quia pravaricatus sum sermonem Domini &c.* Etiam hâc vice honora me coram populo. Interea ex his quæ DEUS sibi offerri præcepit, optima quæque abscondit, id est ex gregibus &c. Unde illi Samuel nomine DEI. *Qua est vox gregum quæ resonat in auribus meis?* Ideò Christus Phariseos vocabat *sepulchra dealbata.* Occidebant Prophetas clanculùm, & ut pietatem palam ostenderent, sepulchra Prophetis edificabant. Exterminabant facies suas per varias artes ut ab hominibus viderentur emaciati jejuniò.

Statera hæc fuit dolosa quæ illos decepit, & decipiet quæcunq; illorum sequacem. Imagines istæ fuerunt virtutum, nō virtutes. Cōtēnt⁹ quisequo picto, quomodo in illo iter aget? Vult placere hominib⁹ interim optat & Deo placere, & sic agit corde duplici. Aug. *Va duplici corde, partem dant Deo, partem diabolo, iratus Deus discedit, & totum diabolus possidet.* Ab intentione, à fine actus sumit speciem, quidquid facit fur ut furtum exequatur

ad furtum spectat. Pharisei illa opera faciebant propter vanitatem, & omnia fuerunt vanitas. Quid lucri ex his? Facis ut laudet homo, ecce tui operis merces est laus hominis, à DEO nihil expecta. Et hoc est frequens malum quod multos decipiet, qui dicunt se propter DEUM, propter causam honestam agere, cum sit in re aliud. Væ nobis quando opera nostra ab hac larva nudabuntur, quæ modò apparent rosæ, videbuntur spinæ. *Nisi abundaverit iustitia vestra &c.* Ornat se uxor nitidè, & dicit se id facere in gratiam mariti, & tamen quando domi est & à solo marito spectatur, negligit ornatum. &c.

Sed quænam possunt esse signa, per quæ colligamus an propter DEUM agamus? 1. Si ita agis cum nemo videt, atque cum vident personæ honoratæ, quia etiam nullo vidente, DEUS videt. Orat filia dum videt mater, studet filius dum videt pater, his absentibus nihil agunt. Quomodocunque dicant se proptar DEUM agere, non credam. 2. Amico benefacit, & caræ personæ, non facit ei qui se offendit, etsi æquè petat, egeat. Non facit propter DEUM qui tam pro illo quam pro isto est remuneraturus, si propter illum detur & non propter amorem hominis. Imitator esto illius qui pluit super bonos & malos. Idem est de eo qui persequitur peccatum in eo quem odit, dissimulat in illo quem amat. Aug. *Ama id quod fecit DEUS, id est, hominem, non ama id quod fecit homo, id est peccatum.*

Eadem Dominica CONCIO II.

Qui irascitur Fratri suo &c. Matth. 5.

HOc lecto Evangelio putaret quis nunquam non irasci debere, Sed Hieron. *Qui irascitur cum causa non est reus.* Et cer-

Et certè iræ affectus datus est ad repellenda à nobis mala, qui ergo vera mala repellit, facit ad quod data est ira. Et ad hoc Spiritus S. promovet. Greg. in 1. Reg. II. *Saul ut irasci nimis potuerit, prius in eum Spiritus DEI insilit.* Ostendam modum, qui est permissus, irascendi.

Triplex fuit tribunal apud Hebræos ut docet Franciscus Lucas. Primum, Triumvirum, in quo judicabatur de causis pecuniariis. Alterum viginti trium Judicum, in quo de criminalibus. Tertium vocabant Synedrito, constabat septuaginta duobus viris, in hoc de rebus ad fidem spectantibus, quales sunt hæresis, idololatria, apostasia à fide. Priora duo vocabant iudicium: ultimum dicebant concilium. Gehenna erat vallis, in qua aliquando lapsi in idololatriam filios concremabant in honorem idoli Moloch. Et vox Gehennon, significat vallem filiorum Hennon, quia istorum iste fuit fundus. Cum resipuerunt Judæi, in eum locum omnes sordes civitatis ejiciebant, ut coriariorum &c. Et quia antea cremabantur in eo loco hominum corpora, translatus est nomen ad appellationem inferni. Ita Arias Montanus in Jeremiam. Dicit ergo Christus, qui irascitur fratri suo, dignus est iudicio, ut scilicet ita cum illo agatur ut cum reo debente magnam pecuniam. vel cum homicida. Qui dixerit Racha, reus concilio, ut procedatur in eo rigore tanquam contra desertorem fidei. Hanc vocem *Racha* vult Chrysost. idem valere atque si honoratæ personæ diceret, *Tu*. Aug. vult esse interjectionem quæ exprimat murmurationem. Hieron. vult æquivalere his contumeliis: *Tu miser, inops, levis, &c.* Alii huic æquale esse, ac si diceretur alicui, *tu instar sputi apud me*: cum in lingua Syrorum *Racha* significet sputum. Hinc videamus quanti Christus faciat iram nostram, convicia, contumelias, & qualiter sit ipse iudicaturus.

Ne hoc periculum incurratur, qui irascitur sic superior illius cui irascitur, & hunc modum in ira teneat quem SS Patres præscribunt. Pessimè egit Heli quia non irascebatur filiis ut oportebat non castigabat, sed solum lenibus verbis monebat quasi conniveret. Greg. in Job 5. *Hanc iram quia Heli non habuit, motum contra se implacabiliter supernæ ultionis excitavit.* Sed ut idem Greg. *Qui ut debent irascuntur, in corde se illis quos reprehendunt, postponunt.* Faciunt id cum omni amore, & si videant illos poenitere, recipiunt ut Patres. De quo idem Greg. multa in Pastoralibus. Quidam ab Ordine Prædicar. defecerat. Laborabat B. Jordanus ut iterum reciperetur, consentiebant alii in Capitulo, unus contradicebat. Opposuit hoc Beatus. Plura hic frater peccabit si desperaverit. Se id, ille contradicens, dixit non curare. Tum Beatus. *Certè, frater, si tu pro isto tantillo viro unam duntaxat sanguinis guttam fudisses, sicut Dominus noster pro ipso sanguinem fudit, aliter responderes.* Rem quam aliquis caro emit, v. g. horologium, torquem, &c. si destruat, non statim malleo tundit, satis ipsi esset inhalare si hoc sufficeret ad reparationem. Christus aliquando flagellum fecit è funiculis, sed non legitur ullum flagellasse. B. Humbertus. *Lupus non comedit erycium, neq. Lucius percam propter aculeos, sic nec diabolus aliquem in asperitate poenitentia viventem.* Et homo talem comedit? Rex quidam valde picturâ delectabatur, & quas pinxit imagines ita vehementer amabat, præcipuè illas in quibus suam faciem pinxit ut si quis illi aliquam læsisset, subito illum projecisset in ignem. Quid si quis imaginem confodisset, conserpsisset? Rex noster pinxit in homine suam imaginem, & multum illam amat, & tu lacerabis? licet imaginem à pulvere abstergere, si malè jaceat, collocare melius &c. Sed non conserpere. Si incederes inter pulveres pyrios cum igne, etsi aliquid tibi in illo displiceret, non statim in illum jactares ignem,

ignem, quia pulvere accenso ipse perires. Accendes contra te, *Reus erit concilii, Reus erit gehenna*, Et si sis superior si non iuxta leges corripis, si ignem iactas, si læsus agis tanquam vindicando, seu vindictam sumendo, & sumis si magis irasceris quia tibi facta est offensus, quàm, si fieret alteri tibi pari.

Omnia interna peccata pro nullis reputabant Pharisei, imò & dicti prolata si non prodissent in opus. Tamen delictis peccatis iræ Christus agit. Quia in aliis facilius apparet turpitudine, ut in concupiscentia, furto, temerario iudicio. Ira etiam illicita se tegit larvâ virtutis zeli. Unde multò minùs à Phariseis æstimabatur. Attamen verum est quod dixit S. Agathon. *Iracundus si mortuum suscitaret non placet DEO*. Quare hoc, quia opus insani non placet. Audi Ethnicum Senecam de ira cap. 1, *Iram sapientes dixerunt brevem insaniam*. Aliam rationem ex Ambr. lib. 1. Offic. accipe. Quia in irato DEUS non suam sed dæmonis videt imaginem. Sic enim ait. *Non inveniat in te adversarius* Dæmon, imaginem suam, non rabiem, non furorem, in his enim imago nequitie est. Christus est Agnus, ille ut leo circuit quarens quem devoret. Si imaginem DEI rejicit & bestię accipit, non amat DEUS quòd non fecit. Nulli præcepit, irascimini, sæpiùs verò repetiit, *dimittite, diligite*. In hoc vos agnoscent quòd discipuli mei sitis si dilectionem habueritis: Si non habueritis, agnoscent quòd non mei sitis. Cujus ergò dæmonis. *Discite a me quia mitis sum*, Quis ergò est præceptor iræ & vindictæ, nisi dæmon?

Dominica VI. post Pentec. CONCIO.

Misereor super turbam.

Multa ex isto Evangelio sumi possunt, & siquidem tam liberaliter distribuit panem, etiam alia sumere Christus permittet, consideremus interim in terra, consideremus quantus sit ille qui dat, & nos quam viles qui accipiamus, ut sic paratis det uberius, & artem multiplicandi panes concedat.

Qui vellet considerare, quid in DEO magis appareat, etsi omnia sint in se æqualia, misericordianè an justitia? facile concluderet, quòd misericordia. Ita Pl. 144. *Miserationes eius super omnia opera eius.* Si Rex quispiam ita statueret, loquatur ad me mancipium verbum bonum, faciam illud regni mei hæredè, cogitet de me, dabo illi meas opes: quid de tali diceremus? Ita, De^o nobiscum agit. Numerat studiosè si passus aliquos pro illo faciamus, si illum dicentem audire perseveremus, ac si gratiam fecerimus, reputat. *Ecce jam triduo sustinent me.* Et præmia disponis Domine. Tu illos sustines, Et quia longum videtur quibusdam coelestia expectare, dat interim in solatium cædii temporalia, miraculum ingens facit panes multiplicando, qui simul, ut manna quondam, antequam daretur terra promissionis, vim porùs habeant. Sint svavissimi, quia non jam Angelorum ut manna labor, sed ipsius Christi hoc æstimat, quòd illi non comederint, certè & ipse Dominus non comedit propter illos, & tamen ait, *sustinent me.* Isai 46. *Ego feci & ego feram.* Creavi illos, providebo illis. Non est Christus ut quidam Domini, qui plurimos recipiunt in famulatum nec amplius de illis curant. Neque solùm hodie hanc providentiam ostendit, etiam Pharaonem Regem Ægypti cùm ventura esset

esset fames, ostendendo per somnium boves pingves & macros præmunivit. Tyrius scribit lib. 6. Quod cum exercitus Christianus oppugnaret Antiochiam, anno 198. omni pane destitutus, solo rore qui de cœlo in eum cadebat, reficiebatur. &c. Sed hoc evenit illis qui Christum sequuntur, nam & Pharaoni propter Josephum factum est illud beneficium. Obtulerunt hilariter panes discipuli, & fiebat sicut in Jordane, dum transiret Jolve, quò magis aquæ defluebant, tantò magis aliæ in cumulum erigebantur. Cyrill. in Joann. lib. 3. c. 18. *In hoc miraculo ostenditur, quantò plura dabis, tantò plura largius confluent.* Hinc fiduciam habeamus, quòd non deerunt temporalia si Christum fuerimus secuti. Augebitur res Oeconomica si Missam non negligas, si des eleemolynam, verbum DEI audias. Sicut enim si neglecto Christo omnem adhibueris curam circa opes colligendas, effluent quâ viâ non putas: ita, si Christum fueris secutus, affluent viâ quâ non expectas. Congesserunt Ægyptii opes modis injustis per oppressionem Judæorum, neque unquam putabant, quòd per ipsos Judæos illis auferendæ essent. Quò enim Judæi cum illis, etiam si abstulissent, evaderent? Obstabant montes, mare, solitudo in via, at tamen evaserunt. Non sperabat Josephus Principatum in carcere, quæ enim via ad illum inde? Serviando tamen DEO pervenit.

Causa verò potest esse, quare qui Christum non sequuntur, & quæ habent amittunt. Quia dæmon est famelicus. *Circuit quarens quem devoret.* Et si hominem devorat, procul dubio & ré ejus. Quos verò devorat, si non eos qui Christum non curant? Greg. in Psalm. 4. Poenitent. alludit ad illud Gen. dictum serpentis terram comedes. *Hostis terram comedit, quia peccatores quosq; in ventrem suæ malitiæ abscondit.* Unde sicut cibus fit pars comedentis, sic illi dæmonis. S. Bern.
in Sept.

in Sept. serm. 1. *Abscissus à corpore Christi, Sathana incorporabitur.* Quod ipsum Greg. homil. 15. his verbis. *Certe iniquorum omnium caput est diabolus, & ipsi sunt ejus membra.* Hinc veluti cibo refectus cum devoravit luxuriosum, ejus lingua robustius utitur ad loquenda turpia, ejus oculis ad videnda &c. Cum avarum, ejus manibus ad rapiendum &c. Qui enim in peccatis jacent facilius in alia prouunt. Hos cibos sibi ipsi præparat, assat luxuriosos, infarcit avaros, concidit iracundos &c. Jam verò cum hominem fecit suum, etiam res ejus, ut qui aliquem facit sibi mancipium, etiam res illius accipit, quia verò nescit nisi mactare & perdere, varios casus affert in quibus res pereant. Dederat illi DEUS aliquam potestatem in Job, jam latrones, jam turbines, jam ignem &c. immisit. Hinc mirantur quomodo dum laborant multum, parum habeant, cum decimas negant, cum missas ob laborem omittunt, cum subditos de novo excogitatis oneribus premunt, quod omnia è manibus elabantur. Dæmon devorat. Sequamini Christum, & panis vobis multiplicabitur. Orabat S. Isidorus & Angeli pro illo arabant &c. Innumera sunt ejus rei exempla. Sequebantur Judæi Moysen qui erat figura Christi, & manna illis de cælo pluebat. Recessit Core, Dathan, Abiron à Moyse, & terra & illos & ipsorum substantiam devoravit. Contulit se Saul ad Samuelem ut in eo, DEO munusculum offerret, quartam partem stateris, invenit & asinas amissas & regnum: accessit Pythoniassam & regnum & vitam amisit. &c.

Veniet tempus cum videbit se miser homo in ventre diaboli, qui modò, vellet tibi dare osculum fugeres, in ejus ventre eris. Videbit se ut Jonam in ventre ceti. Quia verò cibus vertitur in substantiam comedentis, ac proinde illius animam animatur, videbit se veluti animam habere diabolum, ab illo videbit suas gubernatas, manus, pedes &c. Videbit in eo loco Sathanam in quo solebat esse Spiritus S. Atque illud

illud eveniſſe, quod ſi è tabernaculo ejiçeretur Chriſtus, & loco illius poſitus eſſet dæmon, & talis hominis qui hoc fecit, meritum eſſe poenas. Gaudebit alter qui ſecurus Chriſtum, quia poſt ſolatrium ab eo datum temporale, fruetur æterno.

Dominica VII. poſt Pentec. CONCIO

Omnis arbor quæ non facit fructus bonos excindetur.

DEUS agit ut Hortulanus qui per otium deambulando conſiderat arbores in horro, & jam de hac pronuntiat. *Excindite ut quid etiam locum occupat.* De alia, purgate ut fructum plûs afferat, ramos inutiles amputate &c. Noſtra intereſt videre ne jubeat noſ excindi, de quo ſermo erit præſens.

B. Joannes Auguſtinianus ingredi ſolebat frequenter hortum, & in eo lachrymabatur. Quæſitus quare id faceret? reſpondit. *Quia video herbas & arbores & arbuſta, & volucres, & terram cum ſuis fructibus obedire DEO, & homines quibus pro obedientia promiſſa eſt vita æterna, transgredi præcepta Creatoris ſui. Hac gemo & deſleo.* Sed uberioreſ fortè movebit lachrymas. Quidam accepit in ſuam curam egentem miſerum, alebat eum, quotidie illi mittebat cibos. Imò cum miſer ille eſſet cœcus, claudus, paralyticus, ſanavit illum impenſâ in hac ſua famâ, ſubſtantiâ, vitâ. At ille miſer ſanatus non deſinit quotidie quæcunque diſplicent benefactori ſuo facere, cum inimiciſ ejus negotium habere, illius vitæ quantum in ſe eſt inſidiari. An hæc malicia non eſt digna & irâ maximâ, & lachrymis? S. Bern. ſerm. 14. in Pf. Qui habitat. *ſi quis oculorum lumen amiſſum tibi reddidiſſet, &c. Quomodo non quicunq; tibi vehementiſſimè ſuccenſeret, ſi quando beneficii immemorem, aut benefactori deprehendiſſet ingratum?* Alit nos quoti-

Hhhh

die DEUS.

die DEUS, & jubet ut terra in alimenta proferat fructus, animalia cum morte sua carnes. Dedit oculos quid plus est quam curâsse cœcum, majus enim est non natum esse cœcum, quam à cœcitate sanatum &c. Ut majus est non fuisse, unquam mendicum, quam postquam mendicâsti, ditari. Ita B. Ægydius coram quodam divite interrogavit cœcum & claudum, quid redderet ei medico si quis eum sanaret? dixit ille, *me in servum huic medico traderem*. Tum Beatus verso sermone ad divitem. Ecce tibi DEUS dedit oculos &c. Quid si in hac arbore fructum non inveniat, ipsi cogitate quid de illa facturus? ita ditaverat Nabuchodonosorem & in specie arboris illi metipsum eum repræsentavit. Dan. 7. & dixit. *Succidite*. DEUS noster arborem infructiferam non patitur, quomodo patietur ferentem fructus pestiferos scandali, sacrilegii &c. Matth. 21. Maledixit ficui quam sine fructu invenit. Si videremus Hortulanum urentem arbores fructiferas quæ tandem fructus ferre desierunt, quid putaremus acturum de illis quas in eorum locum plantavit, si etiam istæ non ferrent fructum? sumus Gentes in locum Judæorum adscitæ. Napelli venenati fructum DEO ferimus, ut illum quantum in nobis occidamus. Dicat quis suo Domino, tibi non obediam, te non colam, alteri serviam, &c. suum Dominum, sibi occidit, hoc facimus DEO, cui in omni peccato præferimus creaturam. Peccatum enim est aversio à Creatore ad Creaturam. Hic fructus à mala arbore provenit DEO. Sed neque sibi melius fructificat peccator. Cogitate hominem insidentem fellæ, sed quæ telæ arenæ innititur, infra quam est barathrum plenum bestiis ignem vomentibus, sulfure &c. Totus ipse est ligatus ne possit aufugere. Gladius gravis impendet capiti appensus è filo tenui & debili, à lateribus stant milites intentis arcubus desiderantes quamprimum ferire. Hæc est
imago

imago peccatoris. Hunc statum sibi pro fructu profert, ligatur funibus. *Funes peccatorum circumplexi sunt me.* Et si peccata in consuetudinem abierunt, funes difficillimè rumpi possunt. Greg. 13. Moral. *Prava consuetudo nonnisi cum vita peccatoris finitur.* Neque illos homo curat rumpere. S. August. Enchiridii cap. 82. *Peccata cum in consuetudinem veniunt, aut parva, aut nulla creduntur, imò prædicanda videntur.* Primò facere pudet, postea amatur, tandem gloriæ ducitur, & relinqui non curatur. Aug. 8. Confess. 5. *Velle meum timebat inimicus, & inde catenam mihi fecerat.* Isai. 5. *Va qui trahitis quasi vinculum plaustrum peccatum.* Initio quidem ubi plaustrum animali alligatur, soli sunt funes & lora, sed postea plaustrum plenum innumeris peccatis. Oculi ligati, non videt, quò vadat. Saggittarii sunt clamores peccatorum vindictam postulantium. Sella telæ araneæ incumbit, id est vitæ humanæ. Gladius iustitiæ Divinæ impendet; infra est infernus. Quid placent isti fructus? mereturne talis arbor locum? Nonne jam contra te in cælo scribitur? Isai. 22. *Quis tu hic, aut quasi quis hic? expellam te inde.* Posuit nos DEUS in via ad cælum & quidem 2. Timot. 1. *Non secundum opera nostra.* Sed ex gratia sua, ecce supra barathrum confidemus. Multis aliis relictis, dedit usum Sacramentorum quibus nos juvare in via possumus, & hoc gratis. Eccli. 32. *Quare dies diem superat? à Domini scientia separati sunt.* Ut dies supra diem, nihil ex nobis habuimus supra coeteros & ecce oculos, manus, pedes, dedimus in vincula. Appellavit nos ex nomine suo Christianos & spiritum suum supra nos appendit, & ecce nos gladium. Thom. Villan. conc. 2. de Nativ. *Si Christum non sequeris, quâ ratione Christianus es? cur te discipulum Christi mentiris, Christo applaudunt vocabulo, & nomine contradicunt.* Sicut cum quis appellat palatium quod est stabulum, templum quod est caupona &c.

Quomodo cum tali fructu tolerabimur? qualis arbor ex his fructibus discemus. Judic. 12. Occupaverant vada Jordanis Galaaditæ, per quæ transire oportebat Ephraimitas, hi ut fallerent hostem fingebant se Galaaditas, sed isti illos examinabant jubendo illos proferre *sciboleth* seu *schiboleth*, qui hanc vocem benè expressit permittebatur vivere: Sed qui corrupti prout sciboleth, occidebatur. Sciboleth significat spicam plenam, sibolet vacuam, si cum vacua spica non transitur Jordanis, quomodo sine ulla spica, sed cum baccis pestiferis, transibitur?

Dominica VIII. post Pentec. CONCIO.

Redde rationem villicationis tuæ. Luc. 16.

PUtabat se fortè aliquis rerum suarum dominum, & de illis se nulli rationem redditurum, aspiciat hodiernum villicum, *In quo ut Ambr. in Luc. 16. discamus, non ipsi esse Domini, sed potius alienarum villici facultatum in hunc ipsum locum Chrysost. tom. 7. Cognoveris unumquemque, tanquam rerum alienarum dispensatorem itaque ut idem. Arbor stat propè viam Domini, venit unus viator, quiescit, alià horà alius, tertià tertius, & abeunt, venit Dominus quando vult arborem tollit. Ita DEUS fecit de bonis quæ putamus nostra. Idem: Ut larvas, qui ludos, & dramata exhibent, sic terram, & quæ in terra sunt, unus post alium tanquam vestem induunt. Reddenda itaque ratio, & ante sententiam Domini, prudentiam imitemur villici quam laudat Christus. Joan. Geometra Laudavit Dominus ingenium non factum. Quod faciendo ait Anonymus Græcus, nullus in DEUM injurius fuerit, imò pro parvis majora recipiet Prudentia in hoc fuit quod futura prospexerit, & de hac prospectione loquar.*

Multa nos urgent ut futuris prospiciamus. Hieron.
in cap.

in cap. 7. Dan. *Formidabiles libri aperientur in quibus scripta sunt opera nostra, & actus, & verba, & quaecumque egimus in hac vita, non solum actus, sed cogitationes & intentiones cordis.* De tot ergo rebus reddenda est ratio & quidem publicè. Si honestus alijs Adolefcens deprehenderetur in furto, & omnibus ostenderetur, si puella &c. Quæ confusio? Scribit Spondanus ad annum Christi 1277. quod cum Ottocarus Rex Boëmiæ cum Rudolpho Cæsare pugnaturus prodiiisset, conventum fuisse, ut Cæsari in ejus tentorio occultè juraret, venit ad hoc Otto: sed dum flectit juraturus arte Cæsaris demittitur tentorium, & ab utroque exercitu conspectus est Rex flectens, de quo ita erubuit, ut statim cum Cæsare conflixerit & occubuerit. Dio Cassius narrat, quod cum Nero Senatores non potuerit ad hoc adducere ut ludos histrionicos in theatro exercerent, saltem persuasit ut larvati id facerent, sed cum facerent iussit illis larvas coram populo detrahi, multi illorum præ pudore, se deinde occiderunt. Detraheretur & nobis larva, dimitteretur tentorium. Spectate Sancti pro quo orastis &c. tu interim redde rationem. Alterum, nemo pro hoc villico loquitur, & tamen videtur cum locis bona dissipasse, ubi sunt illi? Tu solus responde. Hugo de S. Victore lib. 1. de Anima cap. 2. *Tunc Anima, intuens os, oculos aliosque sensus, Socios, per quos solebat delectari in his exterioribus, revertetur ad se, & videns se nudam ingenti horrore concussa desperatione deficiet in se, & cadet sub se.* Planè accidit ut illi, qui habuit tres Amicos quibus plurimum boni faciebat, captus ab hostibus & ad vitæ periculum adductus, invocat priores Amicos. Sed unus illi respondet, faciã tibi obsequium cum lata fuerit contra te sententia, promptè illam exequar. Alter dabo tibi indusium in quo sepeliaris. Tercius, meritò morieris, ego ipse contra te causam urgebo, Primus

est dæmon, alter mundus, tertius caro. Climachus gr. 7. narrat de Stephano Abbate, qui videbatur in sanctitate 40. annos vitæ Eremiticæ exegisse. Quod cum esset in agone, quasi rationem redderet, respondebat aliquando. *Ita sanè, sic reverà: sed pro hoc tot annis jejunavi. Aliquando, non, certè non: sed mentimini, rursus, verè me accusatis, tum. Ita sanè & quid ad hæc dicam non habeo. Cur alii non juvant? ubi bona opera? Thren. 2. Non est qui consoletur eum ex omnibus caris ejus. Bona opera, si in speciem, si malè facta, &c. Lex dicit A de pignore. Nummis adulterinis solutio nulla peragitur, fuerunt acsi non fuissent. Tertius, accusator exercitatissimus in arte dæmon qui jam plurimos subvertit. Accedent illi in subsidium peccata nostra Jer. 2. Arguet te malitia tua, & aversio tua increpabit te. Ambr. epist. 20. in persona DEL. Quasi Iudex loquatur, ego te non iudico, sed facta tua ipsa te accusant, & condemnant.*

Jam verò quàm multa sunt quæ nos ad dissipanda Domini bona ducunt? Dæmon imprimis conatur caliginem menti offundere. David super senes intelligebat, & tamen in peccato hæsit per annum non attendens in quanto esset periculo, & quòd ex uno peccato in aliud volveretur. Caro hostis quem amare cogimur. Ex mundo exire non possumus, & plenus est laqueis. Cogitate unam sphæram vitream in columna alta positam ex qua levi quolibet motu devolvi potest, & vehementer eam impetunt venti, præterea ipsa est plena vivis carbonibus à quorum æstu rumpi potest, hic est status hominis, carbones sunt originale peccatum quod continuo incendit, venti tentationes, dæmon impellit ad ruinam, homines mali lapides jactant. Quamdiu hoc vitrum integrum erit? nulla ætas, nulla hora est secura, ceciderunt robustiores. Quid peccata occulta, quid aliena? quàm facile Domini bona dissipamus, & stricta est reddenda ratio, prospiciendum nobis, sed quomodo?

Utar

Utar parabolâ Barlaam quam posuit in ejus vita. S. Damasc. cap. 14. In quadam urbe morerat novum Regem quovis anno eligendi, quo exacto relegabatur prior in quandam insulam hominibus ignotam & inaccessam omnibus necessitatibus destitutam. Unde qui eò venerunt cogebantur mori fame, sic multi perierunt Reges. De insula nemo sciebat nisi qui deportabant in illam. Unus Regum sapientior deportatores illos corrumpit pecuniâ, & per eosdem in insulam ingentem vim necessariorum misit, & exacto anno haberet in ea, quæ opuserant. Deportabimur & nos in ignotam insulam, præmittamus misericordiam in pauperes, cum nobiscum Judex volet severe agere, dicemus, promissisti Domine, *Misericordes misericordiam consequentur*. Præmittamus condonationem injuriarum & dicemus, Dixisti. *Dimittite & dimittetur vobis &c.* Præmittamus vestes albas castitatis, rubras patientiæ &c. Præmittamus solutionem pro peccatis ut fecit Joannes Abbas, de quo Clim. gr. 4. Hic primâ nocte quâ ingressus fuit monasterium fuit in visione citatus ad Judicem tanquam reus librarum auri centum, quare ut solutionem præmitteret dedit se totum triennio obedientiæ, patientiæ, injuriarum tolerantia, quo facto revelatum est illi ex debito libras decem sublatas. Rursus majori fervore easdem virtutes exercuit per annos tredecem, & significatum quod omne debitum fuisset remissum. Ita provideamus nobis. Sæpè in mente revolvamus, *Quid faciam cum à vilicatione amotus fuero?* &c. Prudentia hæc laudata est in villico.

Dominica IX. post Pentec. CONCIO I.

Flevit supra civitatem. Luc. 19.

Planè ita Christus processit cum Jerusalem, sicut parens in Filium laturus capitalem sententiam plorat, & fert, commemoratio-

memorat beneficia & enunciat poenam. Titus Bostren. Episc. in Luc. *Christus civitatem desiet uti & nos amicos solemus, ostendens quod punire non desiderat, sed id invitatus faciat.* Perit Jerusalem, neque ejus calum avertere possumus, animæ nostræ possumus quæ per Jerusalem significatur. Chrysof. in Catenâ Corderi. *Prospiciamus ne & nos Dominus deploret; nos enim sumus illa civitas deplorata Jerusalem, imò etiam illâ infeliciores, si postquam revelata sunt nobis mysteria veritatis, ac sermo salutis nobis prædicatus est, adhuc peccemus ad quod juyabit si consideremus & amorem Christi erga nos & justitiam.*

Amorem videtur majorē Christus erga nos ostendere quàm ergo seipsum; mors ipsi iminebat, se non deplorat, iminebat exitium Jerosolymæ, deplorat. Sudavit in horto sanguinē sed non apprehensione mortis suæ, verū ut Simon de Casia docet, quia multi erant lapides ibi quibus Stephanus erat lapidandus. Rupert. de Operibus Spiritūs S. lib. 6. cap. 4. *Tuos o Stephane Christus lapides numerabat, tuumque sanguinem meditabatur, hinc factus est sudor.* Propterea non de se sed de discipulis sollicitus dicit. *Ego sum, finite hos abire* Injuriam sibi illatam non vindicat, pro nostra agit, perstingebat Phariseus non solum Magdalenam sed & Christum in domo Simonis leprosi. Greg. hom. de Magdal. *Ægram reprehendit de agitudine, Medicum de subventionē, pro illa solum agit.* Cain vilia offerendo læserat DEUM, non punitur. Peccavit servus in eum decem millium talentorum reus, dimittit; peccavit in conservum punit. Chrysof. hom. 26. in Matth. *Cum in se peccatum ad solos preces dimittit, cum autem in conservum suam removet liberalitatem.* Occisura Christum erat Jerusalem, memorat solus Prophetarum mores. Hæc bonitas, hic amor in nos. Videamus justitiam ex verbis Evangelii.

Venient dies in te, id est contra te quando te hostis obsidebit, ex

hic, ex domibus tuis volet pellere. Quid tunc Jerusalem? quid tunc Anima mea? Eccli. 12. *Venient dies de quibus dices non mihi placeant.* Jubebunt te egredi de domo tua, instat hostis, vocabis famulos, sensus, nolent obedire, vocabis amicos, non poterunt juvare. Sentire incipies famem quam nunc dissimulasti, fames tanta Jerosolymis fuit, Matres absumebant filios, spectabis tuos filios, tua opera, absumpta sunt bona à malis ut boves Egyptii pingves à maceris pravalent, numero, robore peccata, Cognosce modo *tempus visitationis tue.* Visitaverat Carolus aulicum suum ægrum, offerebat illi omnia tum æger, da Cæsar vitam Cæsar ait se id non posse tum æger. Heu mihi qui totum tempus in aula perdidisti? Visitat te sæpè DEUS. Ne tardes converti, nihilominus differt. An ista quibus servis dabunt tibi vitam? Aug. apud Fabium in Paradiso Conc. 8. § 34. *Vix è centum millibus quorum fuit mala vita, in morte Divinam indulgentiam obrinebit unus.* Greg. hom. 39. *Suam hic diem habet perversa anima quæ transitorio gaudeat in tempore, grave damnationis scandalum habebit in die aliena.*

Circumdabunt te inimici tui vallo. Ita enim fecit Titus ne aliquis Jerosolymis egredi posset, Circumdabit in morte dolor. Si enim cum anima ex digito amputato recedit, dolor est, quanto major erit cum veluti arbor ex terra cum ejus convulsione de corpore evelleretur: Pl. 114. *Circum dederunt me dolores mortis* Cognosce tempus visitationis tuæ. Spectas, audis alios morientes, hoc ipsum de te erit. Justinianus cap. 11. in Tobiam scribit. Philosophus quidam moriturus rogabatur ut doctrinam suis relinqueret, cum loqui non posset, scripsit duas cifras. Quotquot sint cifra si numerus non addatur, nihil sunt, Quidquid habemus, si rationem nobiscum, non nimis, de salute cifra est. Vide quam cifra sunt Cæsarum opes

Aug. serm. 48, ad Fratres in eremo. *Romæ inambulans deductus ad videnda opera Gentilium, inter cetera ad videndum Caesaris cadaver in sepulchro, inveni vermium cātervam & dixi, Ubi nam est corpus Caesaris? Hoc est ipsum. Circumdabunt te vallo vallum fit ex terra. Homo in terram redibit, provide tibi.*

Circumdabunt te, nimirum, legiones Romanæ, Græci, Arabes. Hoc factum cum Jerusalem, tecum ô Anima quid fiet? Isai. 14. In occurſu adventûs tui ſuſcitavit tibi Gygantes. Circumdabunt te ut beſtiæ dæmones Thren. 2. Aperverunt ſuper te os ſuum omnes inimici tui, ſibilaverunt & fremuerunt dentibus ſuis, & dixerunt, devorabimus. Noſter es, ad nos ſpectas, iſta eſt dies quam expectabimus, invenimus, vidimus. &c.

Coangustabunt te undiq; Adducent contra te ô Homo, vendidiſti te nobis noſter es, respondebis, pro quo vendidi? reponent pro voluptate, vindicta &c, dices, parva hæc fuerunt & tranſierunt, at illi, tantò ſtultior es qui pro re tam parva te vendidiſti. Convertes oculos ad SS. Patriarchas, at illi nos miſericordes fuimus, tu immitis locum inter nos habere non poteſ. Ad Prophetas, nos devoti, tu indevotus; ad Apoſtolos, nos pleni charitate, tu non. Ad Martyres, nos patientes, tu non. Ad Confeſſores, nos pænitentes, tu non. Ad Virgines nos caſti, tu non. Quis te chorus Sanctorum recipiet? quære locum? Dan. 13. Anguſtia ſunt mihi undique. Omnis ſpes tollitur. Job. 21. Lucerna impiorum extingvetur. Sicut in tenebris neſcies quò te vertas. Et ſupervenit eis inundatio. Ante æternitas, ſuſſum ira DEL, ſubtus infernus, retro remanſerunt omnia.

Ad terram proſternent te & muros tuos illæ machinationes tanquam turres altæ ruunt ipſe ad terram projicieris ô terra miſera? Job. 10. Terra miſeriæ, & tenebrarum, ubi nullus ordo, ſed ſempiternus horror inhabitat. Vide habitationem quam promeruiſti

meruisti. Ponebas veluti lapides supra lapides, opes supra opes, assurexerant ut murus. Greg. in l. Job. *Perversa mens dum perversa cogitationi adhuc perversiorem adjicit, quid aliud quàm lapidē supra lapidem ponit, sed dum ad ultionem ducitur, omnis constructio dissipatur.* Et ut dissipetur sufficit ad hoc, cogitatione peccasse. Scribit Paulin. in Itiner. paradisi serm. ii. de quadam vidua in pauperes liberali, devota, & vulgò credita sancta. Hæc semel conspecto viro complacuit sibi in eo turpiter, & quia paulò post averfata, & non accessit actus externus, nunquam id confessà. Mortua deinde, jussu Episcopi in sacello templi deposita velut sancta. Nocte insequente surgit Episcopus ut oret Maturinum, & ecce totum illi videtur sacellum esse in igne, accurrit & ecce viduam videt à dæmonibus assari in crate. Adjurat, respondet illa se damnatam ob causam supradictam. Aliud refert Biderman. lib. 2. acromat. 4. Adolescens assuetus molitiei, confitebatur & relabebatur, consilia vitandi exquebatur, sed frigidè, per morbum adductus ad agonem rite expiatus, moritur omnes sperant bene, sed sacerdos qui illum præparaverat ad mortem dum pro illo oblaturus progreditur ad altare, à manu nō visà per fimbriam retrahitur, nihilominus procedit sed dum conatur sacrum incipere. Audit vocem ex fumo quodam predeuntem, *relinque.* petit, quare? respondetur, dum moriens luctor cum dæmone, voluptas mihi occurrit peccati, & eam si vicissem, beatus essem, sed complacui & damnatus sum. Chrysost. in catena Corderi in Luc. 19. *Etsi enim longo tempore quis rectè vixerit, & alios ad virtutem informarit, vincatur tandem, destruetur domus ejus.*

Filios tuos inte impletum est hoc, quando Romani quærendo aurum, scrutabantur Judæorum viscera, quando triginta uno denario vendebant. Fortassè implebitur in Anima

quod Isai. 14. *Preparate filios ejus occisioni.* Quando opera quæ putabat viva apparebunt mortua: quando putabat se habere aurum & reperiet plumbum. *Annos comedit bruchus, locusta.*

Non relinquunt lapidem supra lapidem. Ut non sit ipse reparandi. Impletum in illa urbe, quam postea dum Julianus apostata, ac præcipuè templum reparare vellet, ignis erumpens ejecit lapides è fundamentis. Non licebit in æternum reparare! Aug. in Pl. 36. conc. 2. *Quid appendis cum infinito quantumcunq; finitum, decem millia annorum, decies millies centena millia, si dicendum est, millia millium? quæ finem habent cum æternitate comparari non possunt.* Ergo si causam semel perdidisti, nunquam reparabis! nunquam? Bonav. de inferno cap. 49. *Haberent solatium magnum damnati, si annis singulis centenis unam lachrymulam funderent, esto tamdiu manerent in igne, totum hoc universum donec implerent.* Sed lapis supra lapidem non relinquetur. Lapidem apud Romanos signum erant finiti milliaris. Non erit lapis qui finem indicet. Aug. in Pl. 2. *Quidquid æternum, est semper est.* Apoc. 9. *Desiderabunt mori, & mors fugiet ab eis.*

Agnoscamus tempus visitationis nostræ, dum ad hoc pulsar, dum vocat ad poenitentiam. &c.

Eadem Dominica CONCIO II.

Flevit supra civitatem. Luc. 19.

Planè DEUS sicut parens dum filios considerat, ex hoc habebit solatium. Et. 3. *Lætabitur in operibus suis.* Ex hoc habebit planctum, & flet supra Jerusalem, sed cur flet? nihil hoc proderit isti urbi, nihilominus flet, & ita ut Michæ 2. *Super hoc planctum & ululabo, vadam spoliatus, & nudus, faciam planctum quasi structionum, quia desperata est plaga ejus.* Perit Jerusalem, tamen lachrymæ tuæ Christe sine fructu esse non potuerunt, scrutabor hunc

hunc fructum, & vobis proponam ut ex eo fructum aliquem capiatis. Nihil mali, ne peccatum quidem, ut docet Aug. permetteret DEUS nisi ex eo bonum fructum sciret elicere. Vendi permittit Joſephum, Euchar. in 1. Gen. *Venditus ne adoraretur, & ideo adoratur, quia venditus.* Cur ſtella magos duxit. Quia ut ſcribit S. Remig. *Chaldaei ſtellam pro DEO colebant, ex illorum idololatria hic fructus*, &c. permittit Moyſen in mari ejici, & per eum liberat populum &c. Flevit ergo ſupra civitatem à qua mala poterat avertere. *Virtus de illo exibat & ſanabat omnes.* Omnia habent ſuas infirmitates. Sanavit in cœlo Angelos dando præſervantem medicinam ne peccarent, qui non peccarunt. Dedit eandem hominibus in paradifo ne poſt peccatum, ut merebantur, omnino interirent, & quia propter peccatum, etiam ſol, luna, in poenam hominis debuiffent omni luce privari, ſervavit in illis ſeptimam lucis partem. Non ſanavit Jeruſolymam ut abduceret & homines à præſumptione de ſua miſericordia, ne ſpe veniæ peccent, ſpe confeſſionis, maxime in eadem relabantur. Videant poenam in Jeruſalem quæ in homicidia Prophetarum, in contemptum morientium relabebatur. Omnia tamen dedit illi prius ad reſurgendum ſufficientia, ſed noluit quædam facere, ſicut non creat aquam, ut infans baptiſetur, qui defectu aquæ non baptiſatus peribit, alioqui nemo à peccando vellet deſiſtere, quod DEUS & poſſit illum ſolvere, & habeat modos illum ſalvandi, ſi neſciret, non omnibus modis ut DEUM ad ſalutem noſtram omnium, quibus uti poſſet, ſed illis quibus homo ſi velit ſalvari poſſit. Si verò hoc metu non continerentur homines, quæ non ſœclera eſſent in mundo? cùm quiſque perſvaderet ſibi ſe certò ſalvandum. Dum eſt à peccatis nollet ſurgere? Et hic eſt primus fructus à quo totius mundi pendet ſalus & in-

Secundus fructus, cum afferit venturum sanguinem Abelis mortui ante aliquot millia annorum, supra Jerosolymam, mox patebit, ubi prius solverimus. Quomodo Jerusalempati debuit pro Abele, cum nec in mundo fuerit quando ille occisus? si fuerunt illius majores, scriptum tamen est, *Filius non portabit iniquitatem Patris.* Sed ita DEUS procedit sicut aliquis Princeps. Rebellavit contra illum aliqua civitas, pepercit; mortui sunt etiam qui rebellârunt. Filii mortuorum iterum rebellant, & his parcit, & isti morte suâ decesserunt. Nepotes mortuorum iterum rebellant, tûm dicit Princeps, quamdiu patiar? punit civitatem, evertit &c. Sed jam non punit pro peccatis Avorum, quia si Nepotes non peccavissent suo peccato, non illos puniret, sed tamen Majorum peccata aggravant peccatum Nepotum; quia sciebant DEO suorum Majorum crimina displicuisse ut illis Prophetæ proposuerunt, sciebant subinde aliquos ex illis à DEO castigatos, sciebant DEUM, idè cum majoribus dissimulasse ut Nepotes melius agerent, sic sangvis venit in Jerosolymam: sciebant ob illum fuisse Cain punitum &c. sciebant Prophetas innocentes occisos & cædem illorum DEO ingratam &c. tamen hæc eadem faciebant, puniti sunt pro suis delictis sed quæ majorum peccata aggravârunt. Hinc sumat v. g. luxuriosus fructum. Orbis submersus propter luxuriam, Sodoma exusta, &c. *Venit super eum omnis sanguis* totius Orbis & Sodomæ, sumat fructum homicida, avarus &c. Et hinc posteriora peccata gravius puniuntur. Qui occiderit Cain punietur septies, qui occiderit Lamech punietur septuagesies septies &c. Et supra Jerusalem plura sunt adducta mala quàm supra alios qui Prophetas occidebant. Passa cædes mutuas, discordias, hæreses, falsos prophetas, templi violationem, eversionem, ac sacrorum perpetuum interitum, ludibria, captivitatem incendia, pe-

dia pestem, bellum, latrocinia, & fortè quidquid malorum unquam reperiri potest. Hinc videas quid timere debeat luxuriosus saltem post mortem, quando internus omnes pœnas mundi sine comparatione superabit, videat homicida, videat &c. & cognoscat tempestivè tempus visitationis suæ, *ne quando rapiat, & non sit qui eripiat.*

Tertius fructus, ut cognoscamus bonitatem DEI qui invitus castigat. Cùm mundum puniturus esset diluvio, *tactus dolore cordis intrinsecus.* Cùm Sodomam, dat Abrahæ occasionem ut interveniat, & si unus justus fuisset repertus in illa, Pentapoli, ait S. Hieron. quòd DEUS pepercisset. Agit sicut Mater filium castigatura quæ circumspicit si fortè aliquis pro illo intercedat. Agit sicut aliquis vir fortis provocatus ad pugnam à debili, excusat, deprecatur certamen ne debilem vulneret, sed cùm hic nimium instat, tandem prodit. Plorat sicut ille cui putre membrum est abscindendum.

Sed quis scit, an non supra aliquem etiam nostrum ploret, & postquam nihil obtinuerit, paret plagas quas inflixit Jerosolymæ. Venient dies in te qui differs pœnitentiam, quando sicut Jerosolymis turbabuntur in te omnia, pugnabit calor cùm frigore, siccitas cum humiditate, oculi non percipient lucem, venæ obstupefcent, &c. Venient latrones, quos Lucifer contra te submitter, illi te canculum affilient. Veniet fames, cogèris pessimis tuis filiis malis operibus vesci. *Vomit tu ignominia tua potabit te.* Prosterne te ad terram, eris putridum cadaver, *subtus te sternetur tinea, & vermes erunt operimentum tuum* hic lectus tuus, hæc quies in inferno! Cognoscite, cognoscite, tempus visitationis vestræ. Amemus hunc tam bonum Dominum & ejus bonitate non abutamur, Non simus ut ille de quo Job. 15. *Tetendit adversus DEUM manum suam, & contra Omnipotentem roboratus est, cucurrit adversus eum*

eum erecto collo. Sed quis pugnae eventus, quando ex una parte Omnipotens, ex altera qui manum movere non potest nisi Omnipotens moveat illam? Quando ex altissima turri teneo manu aliquem in aëre, & ille vulcè manu dimitti & ad hoc me provocat? Quando ex una parte omnes Angeli, Creaturae, daemones; ex altera statua ex luto fluente formata? quando ex una mons saxeus, ex altera olla fictilis? Quis eventus facile ipsi colligeris. Et, pro quo pugnat homo? ut ardeat in æternum &c. Videte nihilominus bellum peccatoris. Christus totâ suâ substantiâ unam pretiosam margaritam comparavit, animam nostram, illam peccator conculcat. Christus ut verus Dominus præcepit, ille si non verbis reipsâ dicit, non obediarn. *Nolumus hunc regnare super nos.* Et ita illi civiliter vult tollere vitam, cum cum privat suâ dignitate quantum est in se. Christus comparavit pretium quo se ab inferno redimere possit, non vult illo uti peccator. *Intelligite insipientes & stulti aliquando sapite.* Videte quid agatis. Descripsit hanc rebellionem & exitum ejus. Sophon. 2. *Hæc est civitas gloriosa quæ dicebat in corde suo, ego sum, & extra me non est alia. Quomodo facta est in desertum, cubile bestie.*

Domin. X. post Pentecosten CONCIO.

Duo homines ascenderunt in templum &c. Luc. 18.

Duo ascenderunt in templum, Phariseus plenus bonis operibus. *Jejuno bis in sabbatho.* &c. Publicanus nihil horum attulit, tamen hic misericordiam obtinuit non ille, & tamen prior videbatur omnia habere ad obtinendam gratiam, Publicanus nihil. Dicam quæ ars desuit Phariseo & quâ usus Publicanus.

Ascendet homo ad cor altum, & exaltabitur DEUS. Hanc ratio.

rationem tenet DEUS, ut Aug. in l. c. est altus, sed si te exaltes, ille se magis exaltat ut ad eum pertingere non possis; si te deprimas, ita se demittit, ut eum tenere possis. Sciebat hanc DEI indolem Abraham cum benedictionem ejus & prolem optaret. Venerat ad illum Deus in tribus Personis Gen. 18. Proponit illum ut erat dives, omni excipere humanitate, apponere mensæ vitulum &c. Et quid ait dum eum invitat ad mensam? *Ponam buccellam.* Extenuavit sua, quasi totum convivium esset buccella. Abulen. *Loquitur humiliter non jactans res suas.* Et hac arte quod optavit, obtinuit, Cant. 6. *Capilli tui sicut greges caprarum, quæ ascenderunt de monte Galaad.* Capilli ut S. Bern. sunt cogitationes. Has ita viles de se habuit. sponsa quasi essent caprarum. Nihil se putabat altum sapere, sed quid factum? *ascenderunt de monte,* mons conscenditur, de monte descenditur. Richard. à S. Laurent. lib. 4. *Ascenderunt, licet descenderunt, quia hujus descensus in oculis suis ante oculos DEI erat magnus ascensus.* Demisit se, & DEUS ad illam descendit, & se capi permisit qui est magnus ascensus. Ne, verò quenquam hoc DEI arcanum lateret, statim ab initio cum homini victum provideret, patefecit illud, ut simul cum cibo occurreret Gen. 2. *Ecce dedi vobis omnem herbam afferentem semen super terram, ut sit vobis in escam,* Et statim addit. *Et cunctis jumentis terra.* Scias quod sis comparatus jumentis & in quantum es animal ab illis non differs. Oleast. in l. c. *Ut si quando te imago DEI extolleret, pulvis reprimeret,* Cera non definit esse cera, etsi imago Regis imprimatur, neque tu defuisti esse terra etsi tibi impressa DEI imago. Aequè est lutum & in Principe & in mancipio, vide post mortem utriusque an discernes?

Hæc virtus defuit Phariseo, unde ait. *Non sum sicut cæteri.* Hæc abundavit in Publicano unde nec oculos ausus in

coelum attollere. Qui vult scientiam consequi, debet studere: qui vult artem aliquam, debet se in illa exercere: sed qui vult DEI misericordiam debet se humiliare. Misericordiae obiectum est miseria, sed quomodo ille miseriam ostendit quid dicit. *Dives sum, & nullius indigeo?* Scit DEUS quod tu sis miser & miserabilis, imò & stultus cum dicis, *Dives sum*: sed gerit se ita acsi nesciret priusquam tu hoc ipsum sincero corde proposueris, & cum illi proposuisti tuum nihil, jam putat, suam rem agi, illi proprium est ex nihilo creare, jam ex nihilo tui creat sua in te beneficia. Cum audit Davidem, *Ego sum servus tuus & filius ancillae tuae*. Exaltat thronum ejus in Christo usque in sempiternum. Cum Abrahamum, *Ego sum pulvis & cinis*, Patrem illum populorum facit. Hinc Sancti etiam dona quae à DEO habebant, abscondebant: & solas misérias suas oculis ejus objiciebant, & sic majoribus gratis replebantur. S. Paulus 2. Cor. 12. cum necessitate adactus de donis DEI sibi collatis loquitur, ita tegit, acsi de alio loqueretur. *Scio hominem ante quatuordecem annos raptum &c.* Abulen. in 4. Reg. 4. quæst. 15. *Post quatuordecem annos primum dicit suos raptus*. Tamdiu illos siluit. Si videant aliquem in peccatis ipsi se majores reputant peccatores. Si ex officio errantem corrigant, ipsi in se plura reprehendenda. E contra Pharisæus non respexit mala quae habuit sed sola bona, & DEUS ab illo procul se exaltavit. Hoc ipsum acciderat amicis Job sua bona extollentibus de quibus Greg. in Job 44. *Ecce præcipiti locutione perdiderunt bonum quod tanto labore mercati*. Laceraverant suas vestes ex compaſsione supra Job &c. perderunt meritum. *Non estis locuti coram me rectum sicut servus meus Job*, Ite, rogate, ut pro peccato vestro offerat & me, placet.

Parum est quod sua bona ostentans, nova non accipiat, sed

fed etiam iis quæ habuerat, privatur. Videat aliquis pauperem sine tecto, sine lare, non habentem ubi caput reclinet, concedat illi ad habitandum suam domum quâ non eget. Si pauper jactet domum illam esse suam, de illa tanquã de propria contra mentem divitis disponat, claudat fenestras ubi sunt, aperiat ubi non sunt. &c. Certè recipiet ab illo domum dives. O homo, *quid habes quod non accepisti?* non tua sunt, data sunt ut talenta, ut ex illis fructum facias, & si non feceris, & tollentur, & te poena manet. Dona DEI sunt bona fortunæ *Domini est terra.* Dona, ingenium, eloquentia, &c. Joan. 9, ait Christus. *In iudicium ego in hunc mundum veni, ut qui non vident videant, qui vident cæci fiant.* Luc. 12. *Cui plus datum plus requiretur ab eo.* Idem est de virtutibus, devotione, castitate &c. 2. Cor. 5. *Non quòd simus sufficientes cogitare à nobis tanquam à nobis, sed omnis sufficientia nostra à DEO.* Nec unam cogitationem salutiferam à nobis habemus, & quòd ad bona agenda sufficientes simus, à DEO est: si te extuleris de his quæ dedit, si non juxta ejus placitum usus fueris, tollet tibi. Scribit Spondanus de quodam Doctore Theologo Parisien. qui cum egregiè de Christo D. disputasset, domum reversus, putando se nimis multum pro Christo fecisse & in hoc complacendo, quædam dixit tanquam illi propterea Christus deberet multum. Subitò omni scientiâ privatus, ita mansit deinceps rudis, ut ne quidem *Pater noster*, &c. dicere posset nisi præeunte puero. Multa similia de divitibus sunt exempla, ut illud de Nabuchodonosore. *Nonne hæc est illa civitas magna Babylon quam edificavi,* Et tamen non ille ædificaverat, sed Semiramis. Audit. *Ut bos fœnum comedes.* Et ita factum &c. Sed Phariseus sit instar omnium. Habuit bona opera, neque enim falsum dicere ausus fuisset. *Jejuno bis in Sabbato,* &c. quid contigit? non est justificatus, abiit damnatus. Imò ne fidem, quæ est fun-

damentum omnium superbis dignatur dare DEUS. Dixit, Christus, *quomodo potestis credere qui ab invicem gloriam accipitis?* Et si antea fidem habuerint labuntur in errores, ex superbia enim procedit hæresis.

Jam quod ad nos spectat, cogitemus duos in mundo esse, Duces, ad alterius signa necessariò est transeundum. Christus ad se vocat. *Discite à me quia sum mitis & humilis corde.* Lucifer ipse est Rex super omnes filios superbia vocat ad se, me sequamini. *Ascendam ad latera Aquilonis & similis ero Altissimo.* Quemnam ex his volumus sequi, ancum Publicano Christum! &c. Si Christum sequi volumus, ille *ascendit in altum*, & nos ascendemus: Si Luciferum, illi *paratus ignis & Angelus ejus*, à quo nos DEUS præservet.

Dominica XI. post Pentec. CONCIO

Adducunt ei surdum & mutum Marc. 7.

Medici humorem peccantem, Astrologi syderum influxum, pro causis morbi ponunt, Si tamen quærat quis eam dedit vim syderibus, quis humori? ad DEum recurrendum, itaque DEUS est causa ultima morborum eos infligit, prout vide. Eccl. 38. *Qui delinquit in conspectu ejus, qui fecit eum, incidet in manus Medici, ægrotabit.* Sic recusanti jejuna-re imponit ut Medicus præscribat diætam: respuenti mortificationem, ut toleret scarificationes, ustiones: acedioso, vigiliis: lubrico inducit febrim; cui Medicus præscribet sanguinis minutionem, sitim, &c. cum ergò DEUS sit ultima morborum causa, ipse etiam illos curat. *Si nos ipsos judicaremus, non judicaremur utique, dum autem judicamur à Domino corripimur.* Duos morbos hodie curavit, Rogabimus Dominum, ut eorum causas amoveat, & faciet si ejus digitos quibus hodie sanat adhibuerimus.

Lon-

Longum esset omnes morbos prosequi, in duobus hodiernis sisto. *Adducunt ei surdum.* Hunc morbum rarius corpori, sæpius animæ DEus permittit, cum ad ejus verba sumus surdi. Clamat *agite pœnitentiam*, resipiscite non audimus. Imponat jam ille auribus nostris digitum suum. Offensus fuit justè David Nabali, placavit Davidem Abigail, pepercit David. Quid tamen additum. *Fiant sicut Nabal inimici tui.* Quia Nabal dormiebat dum Abigail oraret, relicta super eum maledictio. Offendimus, orat pro nobis Ecclesia, dormimus. Ecce digitus DEI. *Fiant sicut Nabal, &c.* Non puta jam expiatum, ipse evigila, qui petis ut pro te alii orent. Tum vis pœnitere quando ad Judicem ducêris. S. Alcius. *Pœnitet ambigûe qui serò pœnitet.* Fassinus suum furtum Achan, tamen jubet DEus illum lapidari. Judic. 5. Cur non pepercit? Rupert in Josue 21. *Non tamen ullam mereri veniam debuit, quia confessio nimis tarda fuit:* quando scilicet jam deprehensus, ita & Virgines fatuæ, cùm clamor jam factus. *Date nobis de oleo vestro.* Et sunt à cælo exclusæ, hæreat tibi hic Christi digitus in aure qui differs converti. Alii, si confessi sunt jam non putant opus esse pœnitentiæ vacare. Unde si illis de pœnitentiæ operibus dicatur, sunt surdi. Sed sæpè in confessione satisfactio imponitur, non tam quòd per illum pro omni pœna sit satisfactorius. Sed ut Sacramentum omnes suas partes habeat, & dimissâ culpâ vix aliquid est diminutum ex pœna. Prævidit hoc qui dixit. *De propitiato peccato noli esse absque metu.* Sublata fuerunt per Baptismum, qui totam culpam & pœnam tollit, peccata Paulo, tamen metuebat. Commemorabat sibi jam post annos 23. quæ fecerat in Stephanum, quæ in alios 1. Cor. 15. *Persecutus sum Ecclesiam DEI.* Baptismo eluit peccata Aug. & tamen stabant præ oculis delicta juventutis. Unde Serm. 62. de Verb. Dom.

Nos qui vobis videmur de superiore loco loqui, sub pedibus vestris sumus. Sciebat sibi David omnia dimissa peccata: quia dimissum illi adulterium, & per Nathan id denunciatum, unum verò mortale absq; alio non dimittitur proinde omnia dimissa: tamen orat, Ps. 50. *Amplius lava me ab iniquitate mea. Quare? Peccatū meum contra me est semper.* Mittatur in aurē digitus Christi, iste est qui scripsit peccata, etiam illa quæ non putabant se habere qui adduxerant adulteram, Joan. 8. Sunt enim non pauca talia. Paulus ait. *Nihil mihi conscius sum, non tamen in hoc justificatus, Dominus est qui judicat.* Multa advertit quæ nos ob nostram negligentiam non advertimus: non frustra David. *Ab occultis meis munda me.*

Alter morbus est esse mutum, hic immittitur illis qui nolunt recte loqui. Origen. in 4. Exodi. *Eorum qui verba DEI loquuntur DEUS os aperit.* Hic adstat ori bona loquentium, adstat Diabolus mala loquentibus, & de lingua eorum facit, laqueos pro aliis capiendis. Laur. de disciplina cap. 13. *Cavendum est ne efficiamur laquei diaboli.* Loquitur de lingua. Nam cum detractor loquitur, audientes capiuntur, dum ei assentiuntur. Bern. de tripl. custodia comparat hanc linguam lanceæ quæ Christi latus perfossit, quia occidit membra Christi, idque viva. Quid lingua pungens? Psalm. 63. *Protege me à conventu malignantium &c. quia exacerunt in me linguas.* Considerat hæc verba in persona Christi dicta Gilbert. ferin. 20. in Cant. & ait. *Horret magis lingue stimulos quam aculeos spinarum.* Quia dum spinis coronaretur siluit, dum in eū in Cruce lingue blasphemæ sævirent, clamavit. *DEUS, DEUS meus, ut quid me dereliquisti!* unde Cypr. in l. c. *Clavis terebrantibus pedes non quereris, sed satagis, ut innotescat, quare derelictus à DEO videaris, expositus contumeliis & ludibriis.* Et quia hoc detractōnis peccatum, ut docet S. Thom. ex suo genere est

est mortale, neque dimittitur nisi quod per linguam ablatum est, restituatur, Eccles. 28. *Attende ne forte labaris in lingua & sit casus tuus insanabilis.* Quia raro admodum fit restitutio. DEus ad hoc nos cum lingua creavit, ut cum ipsi laus decerneret per lapsum Angelorum, & decedat quotidie per blasphemias infidelium, per nostras linguas compensetur, & nos sæpè jungimur maledictis dæmonibus, de quibus potest dici, quod per linguas nostras loquantur, cum Christus dixerit de loquentibus laudes DEI. *Non estis vos qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri.* Sic etiam cum blasphemias, calumniatoribus dixerit Christus. *Vos ex Patre diabolo estis* Spiritus Patris eorum loquitur in eis, hæc lingua cum DEO auferatur justè punietur, si muta reddatur, ut campana S. Rigoberto Episc. Remens. furto sublata, quàm propterea perpetuò jus sit esse mutam. Ut Rolland. in ejus vita. Alii silent cum loquendum est, neque hi sunt absque culpa. Greg. hom. 9. *Habens alloquendi locum apud divitem, damnationem pro retento talento timeat, si cum valet, non apud eum pro pauperibus intercedat.* Quid de illis qui habent vocem in Comitibus, in judiciis, & silent dum Ecclesia, vel justitia opprimitur? Ambros. 3. de Offic. *Si pro otioso verbo reddemus rationem, videamus ne & pro otioso silentio.* Si pro noxio alicui verbo damnabimur, quidni & pro noxio silentio? Isaïæ 6. quia Oziam cum oportebat non reprehendit, calculo ignito quem tulerat Angelus forcipè, os repurgatum. Unde *Vae mihi quia tacui.* Esth. 4. dicitur Esther: *Si nunc silueris, tu & domus patris tui peribunt. Dominus autem inveniet alium per quem liberabit populum suum.* Et invenit, & illos qui filebant jubet obmutescere, ut domus eorum deinceps non compareat in publico & sine voce publica fiat. Oppressio innocentis non solum fit voce, sed & silentio. Tali-um lingua manu Christi est tangenda. Manu ullà quæ Mar-

ci 5. tenuit manum puellæ mortuæ, meminerint novissima, ac præcipuè quid de illis fiet in ultimo iudicio, ne super illos manum suam aggravet Dominus, *terribile enim est incidere in manus Dei viventis*, qui ferè severius vindicat peccata in proximum quàm in se commissâ. Orabis ipse aliquando misericordiam, & Christus non respondebit, & reddet silentium pro silentio. *In qua mensura mensi fueritis, &c.* Non sola peccata commissionis sed & omissionis iudicantur, ut patet ex Matth. 25.

Dominica XII. post Pentec. CONCIO I.

Quidam homo descendebat, &c. Luc. 10.

QUOD per hunc hominem descendente ab Jerusalem in Jericho intelligendus sic homo ex bono statu transiens in peccatum, omnes in hoc P.P. consentiunt. Origen. hom. 34. in Luc. *Homo qui descendit ab Jerusalem, id est, de statu justitiæ, in latrones incidit.* Tit. Bossren. *Dæmones hominem illum temperantiâ, fortitudine, cæterisque virtutum indumentis miserè exutum, peccatorum vulneribus sauciatur, semivivum reliquerunt, &c.* Transiit Sacerdos Molaicus & Levita, nihil profuerunt, quia Galat. 4. *Ex operibus legis non justificabitur omnis caro.* Samaritanus curam suscepit. Quia Samaria recepit verbum DEI Christum. Semper tales sunt descendentes in Jericho, opus semper curatione, parabo illis vinum & oleum.

Sylva fuit dicta *Adonium* hoc est, locus sanguinum, propter crebra latrocinia, hæc viatori isti eundem erat ex Jerusalem in Jericho. Cur se tanto periculo commiserit, non ponitur alia causa, nisi *descendebat*, sic voluit. Job. 34. *Quasi de industria recesserunt à DEO, & sequi vias ejus noluerunt.* Valledixitne saltem amicis? dissuasissent certò id iter, ostendissent

sent pericula, cur sine causa deserit Jerusalem? Jer. 2. *Quid Patres vestri iniquitatis in me invenerunt, quia elongaverunt a me?* Vide qualis sit via? Psalm. 34. *Via illorum tenebra & lubricum & Angelus Domini coarctans eos.* Nihil horum retinet viatorem, vadit, & contigit illi ut Job in se factum lamentatur, cap. 16. *Ego ille quondam opulentus repente contritus sum, tenuit cervicem meam, confregit me: & posuit me sibi quasi in signum. Circumdedit me lanceis suis, convulneravit lumbos meos, non pepercit, & effudit in terram viscera mea, conscidit me vulnere super vulnus, irruit in me quasi gygas.* Hic status miseri viatoris. Ubique vulnus, cui prius parti affundam oleum & vinum? Lego. *Omni custodia custodi cor tuum, ab ipso enim vita.* Scio etiam quam periculosa vulnera capitis, ab his duobus cura incipiat.

Multa peccatori infliguntur vulnera. Subtrahuntur specialia Dei auxilia. Opera bona mortificantur, fit reus inferni, exul celi, debilis in resistendo tentationibus, &c. Sunt & aliae poenae, morbi, pestes, fames, sed gravissima sunt duo in capite, hoc est in intellectu, & in corde hoc est in voluntate. De intelle. Sap. 6. *Cogitationes mortalium timida, & incerta providentia nostra.* De voluntate, Rom. 7. *Non quod volo bonum hoc facio, sed quod nolo malum hoc ago.* Et licet haec duo vulnera praecipue per originale fiat inflicta, tamen per quodvis peccatum recrudescunt. Utriusque vulneris videntur exempla posita in hoc ipso Evangelio. Quoad intellectum: Legisperitus nescit quis sit proximus, omnia alia scit, quae sunt ad salutem nescit. Quoad voluntatem. *Quid faciendo vitam aeternam possidebo?* Sciebat bene quid in lege ad eam possidendam fuerat praescriptum. *Diliges &c.* hoc ipsum est in Sacerdote, sciebat enim Isai. 58. *Cum videris nudum operi eum, & carnem tuam ne despexeris, transivit.* Legisperitus

tentans proposuit. Jam ad vinum & oleum. Greg. 20. Moral.
8 *Vinum adhibetur & oleum, ut per vinum mordeantur vulnera,
& per oleum foveantur: quatenus quique qui sanandis vulneribus
præst, in vino morsum distractionis adhibeat, in oleo mollitiem pie-
tatis: per vinum mudentur putrida, per oleum sananda foveantur.*

Quod attinet intellectum, an pauci sunt qui sciunt quid sic
faciendum, & agunt ac si nescirent, sciunt 1. Cor. 13. *Si habue-
ro omnem scientiam &c. charitatem non habuero, nihil sum. Ta-
men ita illam curant atque si de illa nihil scirent. De his Je-
rem. Sapientes sunt ut faciant malum, bonum autem facere ne-
sciunt.* Eminent scientiâ supra cæteros, sed ut camini pleni
intus fuligine. Sunt ut epitaphia in templis ornatiores parietibus,
sed plena intus mortuorum ossibus. Sunt ut turres altæ,
sed quas nemo incolit. Sunt arbor illa vasta, Dan. 4. Sed
sub qua bestię stabulantur, non homines umbrâ fruuntur.
Quod vinum huic vulnere? *Scienti & non facienti peccatum est
illi.* Non excusantur, & ut contra modò dictam arborem fer-
tur decretum. *Succidite arborem, discutite folia, dispergite fru-
ctus.* 2. Reg. 16. Achitophel eâ fuit prudentiâ ut dictum sit.
Consilium Achitopel quasi quis consuleret DEUM. Sciens peccabat
contra Davidem, etsi odium illius scientiam obscurabat, su-
spendit se. Fabri per centum annos ædificantes arcam Noë
sciebant de venturo diluvio, non egerunt pœnitentiam, peri-
erunt aquis, Sapientiæ 6. *Excavavit eos malitia.* Debet homo
invocare lumen Spiritûs S: debet collaborare illustrationibus
Divinis, & tenebræ minuuntur intellectu, vulnus procedet
ad sanitatem. Sed si egerit negligenter, ex peccato in pec-
catum procedendo tenebras augeat, peribit. Gratia DEI
nulli deest, & eam facienti quod in se est, DEUS non dene-
gat. Hoc est oleum, quia in nobis est omne lumen & dabitur,
arripere oblatum & augebitur. Datur quidem primò etiam

non

non orantibus, ſed reſpui non debet, etſi homo faciat quod ex ſe eſt, licet ſubinde erret, conſequetur miſericordiam. Fecit Paulus quod in illo erat, erravit nondum obtento lumine, condonatum eſt illi, 1. Timoth. 1. *Qui prius blaſphemus fui & perſecutor & contumelioſus, ſed miſericordiam DEI conſecutus ſum, quia ignorans feci in incredulitate.*

Alterum vulgus eſt in voluntate, ut volentes bonum non velimus efficaciter, & loco voluntatis ſit velleitas. Prov. 26. *Piger in lectulo ſuo ſicut oſtium in cardine.* Proponit vitam meliorem, ſed ad priorem redit, in cardine eſt. *Impii in circuitu ambulant.* His pro vino ſit. Rom. 2. *An divitias bonitatis Dei & patientiæ & longanimitatis contemnīs? ignoras quod benignitas Dei te ad pœnitentiam adducit? ſecundum autem duritiam tuam & impœnitens cor, theſauriſas tibi iram in die iræ, & revelati-onis juſti iudicii Dei.* Ponis in theſauro quoties vocantem Deum ſpernis, hodie duos, cras tres &c. tales contemptus, aperiatur deinde theſaurus, quantus erit cumulus? Perveniet ad peccatorum menſuram ultra quem te DEUS conſtituit non tolerare, ita Antiochus 2. Machab 9. aggerebat peccata, habebat interim DEI inſtinctus, nam & vovit etſi non ſincero corde ſacra vaſa ſe templo redditurum, fidem veram ſuſcepturum &c. quid verò factum? *Orabat ſceleſtus DEUM à quo miſericordiam non erat conſecuturus.* Quia dum antea ſperneret inſtinctus, neque modò verè orabat. Debet eſſe dolor ſupernaturalis de peccatis ad quod gratiâ DEI opus, debetne tibi hæc gratia dari qui toties illam ſpreviſti? dabitur tamen. Sed rarò obſtinatis contigit illa, &c. Damianus ſcribit de quodam, qui ſe dæmoni inſcripſit cum eo pacto, ut triduo antè ab illo de morte præmoneretur, præmonitus eſt, ſed quoties cum illo aliquis de ſalute agere cœpit, toties ſomno obrutus profundo, & ſic miſer periit. Beda hiſt. Anglic. lib. 5.

cap. 15. Proximus agoni quidam videbat apertum infernum; & in eo Calpham, ac locum sibi paratum. Monitus ut pœniteret, respondit: *Non est mihi jam modò tempus vitam mutandi cum ipse viderim jam iudicium meum completum.* Quo circa monet, Eccles. 5. *Non tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem, subito enim veniet ira illius, & in tempore vindicta dissipet te.* Pro oleo sic huic vulneri Psalm. *Misericordia superexaltat iudicio.* Oleum natat in vino.

Sunt & alia vulnera in hoc viatore, sed his præcipuis curatis facilius sarabuntur, illius tamen oblivisci non decet moniti, quod dedit Bern. Sermon. 44. in Cant. *Frustrato suavium oleo monitorum, oportebit sanè uti mordacioribus medicamentis, & vinum compunctionis infundere.* in sanando admove DEI misericordiam, sed simul & iusticiam.

Eadem Dominica CONCIO II.

Diliges Dominum DEum tuum, &c.

Acceffit petens à Christo, quid faciendum ut vitam æternam possideat. Christus in Compendio: *Diliges, &c.* Hoc possibile monstrant exempla illorum quos laudat Scriptura, in hoc Lex, Prophetæ. Et hoc sumo ad explicandum.

Tria sunt in nobis sub Compendio, scire quid faciendum, velle id facere, & facere, & hoc respondet illi. *Diliges, &c.* In Lege naturæ sensu visus utebantur ad salutem, Rom. 1. *Invisibilia DEI à creatura mundi per ea quæ facta sunt conspiciuntur.* Videbant stellas procedentes, in his nulla sunt signa vitæ quam habent animalia, nec enim pascuntur, nec dormiunt, &c. Neque etiam sunt puri spiritus; quia non videntur, itaque est aliquis qui ducit eas. Videbant elementorum dispositiones, emergit aër ex aqua, terra infra aquam, descen-

deſcendit, unde hæc vis illis? Non à ſeipſis, alioqui ær vim haberet etiam deſcendendi infra aquam, eſt igitur aliquis qui hanc vim illis indidit. Viderunt malis bene in hac vita ſuccedere, bonis ſæpè malè. Si ergo aliquis eſt, qui ſtellas & elementa regit, etiam malos puniet, bonos remunerabitur, debet enim eſſe ille quid perfectum & ſupra alia potens. Ad perfectionem ſpectat ut velit punire, hoc enim eſt juſtitia; ad potentiam ut poſſit. Igitur punit. Igitur credebant DEUM eſſe, & bonorum ac malorum remuneratorem, & hoc illis ſufficiebat ad ſalutem. Poſtea in lege ſcripta ſucceſſit modus perfectior cognoscendi Deum, ſcilicet per intellectum, & quia hic nihil poteſt attingere in hac vita niſi quod aliquis ſenſus cognovit, ex viſu verò non potuit cognosceſſe Deum niſi eſſe, & juſtus, & aliqua attributa ejus, quæ in rebus videri poſſunt, videri verò non poteſt, ut eſt Trinus & unus, oportebat ut hæc nobis aliquis inſallibilis de cælo veniens denunciaret, denunciavit Dei Filius. Hinc *fides ex auditu, auditus per verbum Dei*. Quia verò intellectus noſter in rebus obſcuris, & quæ illum ſuperant, aſſentiri non poteſt, poteſt, niſi voluntas illum determinet. Obſcura verò ſunt & ſupra captum fidei noſtræ myſteria. Trinitas videtur pugnare contra illud principium. Quæ ſunt eadem uni tertio ſunt eadem inter ſe. Paternitas verò Patris eſt idem cum una indiviſa eſſentia: Filiatio Filii eſt ſeu Perſona eſt idem cum eadem eſſentia, non tamen Pater & Filius ſunt idem. Contra incarnationem illud videtur eſſe. *Infiniti ad finitum nulla proportio*. DEUS eſt infinitus, natura humana eſt finita, ſecum tamen ſunt unita. Contra exiſtentiam Chriſti in Euchariftia illud. *Locus debet commenſurari locato*. Chriſti corpus eſt trium cubitorum v. g. quomodo eſt totum in parva hoſtiola? Voluntas determinat intellectum. Aſſentire, Deus dicit qui nec falli nec fallere poteſt, & ita in-

lectus se reddit captivum fidei, illam sibi præponendo, atque sit appretiatio DEI supra omnia, & diligitur ex tota mente propter voluntatem ad assensum determinantem. Suadet 2. Cor. 13. *Vosmetipsos tentate si estis in fide.* Quis credens de se dubitet? Salvian. lib. 1. de gubernat. *Fides est DEI mandata servare.* Credimus verbo, sed non semper facto. Dicit nobis aliquis noli hanc viam ingredi certò peribis, si perire volumus & tamen ingredimur, quis dicet nos credere, sed potius simulare fidem? Dicit Deus, dicit Christus. *Si vis ad vitam ingredi serva mandata.* Dicimus nos ad vitam velle ingredi & mandata non servamus. Si poenitentiam non egeris peccator, peribis. Dicimus nos nolle perire, & poenitentiam non agimus &c. Salvian. lib. 2. de Ecclesia: *Si crederemus futura supplicia, evitare deberemus: Si non credimus Christiani non sumus* Gregor. homil. 16. *Ille verè credit qui exercet operando quod credit.* Quid ad hanc fidem nostram Ethnici? Dæmones credunt per virtutes adiri cælum, sed ipsi illas non faciunt. Job. 46. *Absorbebit fluvium & non mirabitur.* Greg. hom. 16. Absorbebit in Jordane hoc est baptismo lotos fideles talem fidem habentes.

Alterum est in nobis, voluntas, & in hac propriè est amor. Et de hoc dicitur *ex toto corde tuo.* Sed cur additur, tuo? Gregor. lib. 2. in cap. 2. Job. *Reprobi corda sua non habent, quia diabolus illa habet.* Non potest amare DEum qui cor diabolo tradidit per peccatum. *Diliges ex toto corde.* Plus quàm Patrem tuum, Filium tuum, bona tua. Dicimus nos ita diligere & uni grosso postponimus, sunt enim qui pejerant ubi agitur de lucro grossi unius. Invenit Pater in peccato filium & non compescit ne contristeret, & dicit se plus amare DEUM quàm filium: res perit, curritur ad divinatores, DEUS rei amissæ postponitur. Planè multorum amor erga Deum

ita

ita procedit ut Paganorum qui supra locum sacrum Christo extruxerunt templum Adonidis, sciunt quod dies Dominicus sit Resurrectionis Christi sacer, & in eo saepe Adonidi filio Veneris fiunt sacra. Sed quid mirum quod DEUM non amemus quia nec nos ipsos amamus. An se amat Agricola, qui non seminat? *Qua seminauerit homo hac eadem metet.* Ninivitis denunciatus est interitus, qualem poenitentiam egerunt, quia vitam suam amarunt? Non amat se morti adjudicatus, qui cum possit occurrere sententiae capitali non occurrit. Gregor. 33. Moral. 13. *Cum districtiorem justitiae divinae non metuunt, in cassum de misericordia sibi blandiuntur.* Quocirca, *querite dum inveniri potest.* Ego sum Lux mundi. *Diliges ex omnibus viribus tuis.* Probatio charitatis est exhibitio operis. Quis hunc descendente ab Jerusalem per Adomiam sylvam seu Edom dilexit? An Sacerdos qui praedicabat diligendum? An Levita qui sciebat? Certe Samaritanus qui fecit. Hanc Sylvam, in qua iste vulneratus, elegit sibi CHRISTUS pro loco jejunii dierum 40. ibi capit. ostendere labores quos suscepit propter nos. Cyprianus *Non est dignus te qui te Domine non amet, non amat qui scienter offendit.* Haec una pars dilectionis, non peccare: Altera, *Si diligitis me mandata mea servate.* Sed S. Joann. Evangelist. probationem istam facit amoris erga DEUM si diligamus proximum. Diligamus, infundamus oleum compatiendo, vinum objurgando. Jumento nostro imponamus sustinentes illius offensas, demus duos grossos, opera misericordiae spiritualia & corporalia. Basil. in Institur. *Videamus me inveniamur pecudibus hebetiores, vel feris belluis immaniores, si nullo erga Genitorem constringamur affectu.* DEUS nos genuit magis quam Pater. Querit Gregor. homil. 30. Cur DEUS cum alia in sacrificio offerri sibi jussit, mel

mel omisit? Mel DEUS rejicit à Sacrificiis quia totum floribus constat. Flores sunt verba, fructus opera.

Dominica XIII. post Pentec. CONCIO.

Decem Leprosi, Luc. 17.

ALios morbos, cum facit miraculum DEUS, ferè uno modo curat, aut saltem non tot, quot lepram nam, sanavit lepram abluendo in aqua, 4. Reg. 5. Naaman. Sana- vit manu tangendo, Matth. 8. Remittendo ad Sacerdotes. Mit- tendo manum in sinum Exod. 4. Separando à cæteris ut Num. 12. Quid sit in hoc mysterii, dicam.

Ad mysterium intelligendum ducit Evangelium hodie- rum. *Decem leprosi.* Quasi diceret, omnes qui sunt in mundo sunt leprosi. Gregor. *Et quid per numerum denarium nisi uni- versitas intelligitur?* quia cum ad decem numerando perveni- mus, rursus ad initium numeri redimus, ac eosdem numeros replicamus, ut 11. unus & decem: 12. duo & decem, &c. Quid verò tam universale quàm peccatum? Eccl. 3. *Conclusit Scri- ptura omnia sub peccato.* Ac si diceret, benè inferes, est ali- quid in terra, itaque est peccatum, est corruptibile, à sua na- tura aberrans. Unde & in parietibus & in lapidibus invenie- batur lepra, ut patet ex Levit. omisissis cæteris, de nobis lo- quamur. Bene inferimus, est homo, itaque mortalis. Cor- pus fecit DEUS ut figulus ollam ex luto, in ea posuit velut in carcere animam; Corpus constat quatuor elementis quæ se- cum pugnant continuo, inde consumi pugna mutuâ necesse, & id est corruptibile, Psalm. 88. *Viam fecit semita ire sue, & in morte conclusit eos.* initio hæc corruptela per semitam pro- cedebat, quia per Adamum & Evam, postea per viam quia, per omnes homines. Sed hoc peccatum in nobis non sana- bitur nisi in cælo.

Ad

Ad lepram quæ inficit animam progredior, huic propriè adhibendi sunt modi curandi quos DEUS lepræ adhibuit. Lavatur illa primò per aquam Baptismi. Ezech. 36. *Effundam super vos aquam mundam & lavabimini ab omnibus inquinamentis vestris.* Ad hoc CHRISTUS ipse in Jordane lotus est, ut aquas contactu sui corporis faceret idoneas ad abluendam animam. Sanavit Christus lepram cum manu tegerit leprosum. Sanat cum tangit cor peccatoris, ut advertat quantum DEUM & quàm bonum offendit, & retractet, quod fecit malum, & proponat juxta Leges Dei vivere, doleat super omnia quòd offenderit, & DEUM super omnia amet, ut malit de cætero omne malum aliud sustinere, & omni bono carere, quàm rursus peccare, & hæc est contritio per quam etiam lepra tollitur. Ezech. 3. *Abii amarus in indignatione spiritus mei, manus enim Domini erat mecum confortans me.* Sanatur lepra, cum remittitur ad Sacerdotes, cum absolunt à peccatis penitentem. *Ite ostendite vos Sacerdotibus.* Vos totos, non unam partem vestri, quia confessio debet esse integra, & ut hoc fiat prærequiritur, ut se homo examinet. 1. Joan. 3. *Si confiteamur peccata nostra fidelis est & justus DEUS ac remittet nobis.* Quartus modus quo fuit sublata lepra est, cum Moyse in sinum misit manum. Et est orare, jejunare, dare Eleemosynam, quia cum his debet manus in sinum mitti, non debent fieri ad ostentationem, sed in occulto Matth. *Attendite ne justitiam vestram faciatis coram hominibus ut videamini ab eis quia mercedem non habebitis.* Cum tamen quis publicè egit peccata, etiam publicè peniteat. Et talia peccata si non puniant Magistratus, ipsi eorum sunt participes. Rom. 1. *Digni sunt morte, non solum qui faciunt, sed qui consentiunt, facientibus.* Quod Aug. explicans ait: *Consentiunt qui possunt & debent corrigere, & non faciunt.*

Svasit Daniel Nabuchodonosari. *Redime peccata eleemosinis* Niniivitæ in jejunio & cilicio consecuti sunt veniam. Quia talia agentibus dat DEUS veram contritionem. Hæc verò, si desit cui possit confiteri, obtinet remissionem peccatorum, cum onere tamen, ut quando poteris aut debebis, confitearis, &c. Quintus modus tollendi lepram, est separari ab aliis, hoc modo sanata Maria soror Moysis, & modò qui se à mundo separant ingrediendo Religionem approbatam consequuntur remissionem. Pelagius Papa approbavit sententiam quæ docet, æqualem dari gratiam ei qui ingreditur Religionem, & qui baptisatur, ut refert S. Vincent. Ferrerius. Est alia separatio quæ conducit, non quidem ad sanandam lepram, sed ne leprâ inficiamur.

Est verò hæc separatio ab his qui te in peccata verbo vel exemplo possunt adducere. Sit nescio quàm dulcis aquæ flumen, si tamen mare intret & cum illo misceatur, sal sedinem acquireret. *Isai. 6. Vir pollutis labiis ego.* Unde hoc? *in medio populi labia polluta habentis ego habito.* Petrus quàm bonus! ubi tamen malorum ingressus colloquium. *Cepit anathematizare, &c.* Glossa in *Matth. 22. Quàm noxia pravorum colloquia! inter infideles se v.g. negat nosse quem inter condiscipulos jam fuerat confessus Filium DEI.* Ad hoc superiores, Patres, &c. attendant, separent statim à cæteris qui scandala facit. Illis commissæ sunt animæ, quarum sanguis de manibus illorum aliquando requiretur. Diceretur, dedi tibi hanc ovem sanam in custodiam, tu eam agere cum scabiosis permisisti, redde mihi sanam, aut potiùs redde ovem pro ove, id est animam tuam pro anima illius. *Gen. 21.* Populit, Abraham Ismêlem de domo sua. Lyranus dat causam, quia advertit quòd pronus esset in luxuriam, & timuit ne ad similia induceret Isaacum. Advertant Patres, an sit domi aliquis qui corrumpere possit. Sed ut & ipsum lucreris, adhibe aquam, commemora quid ab eo requira-

requiratur cū sit Chriſtianus, adhibe & manum caſtigando. Ad Sacerdotes remitte, adhuc ad frequentiore Sacramentorum uſum. Ad bona opera, ſi hæc non profint, ut membrum putre abſcindatur ne totum corpus inficiat.

Dominica XIV. poſt Pentec. CONCIO.

Nolite ſolliciti eſſe quid comedatis, Matth. 6.

Cū prudens homo cogitat ædificare turrim, prius examinat ſumptus neceſſarios, unde materia ſumenda, &c. Certè ſapienter nos DEUS condidit, itaque de omnibus proſpexit. Sed poterat contingere ut, cū ille turrim ædificaturus de omnibus optimè proſpexiſſet, famuli tamen ejus diſpoſitionem invertentes, quibus commiſerat executionem, omnia turbaverint, atque ex eo in pernuriā neceſſariorum lapſi. Quod ibi potuit eſſe, hoc apud nos ſæpè evenit, hinc rerum egeſtas, quare proponam ex hoc Evangelio, unde nos neceſſaria vult Deus ſumere, & quomodo illa quærere, quod ſi fecerimus nihil nobis deerit, cū Deus non ſolū æternæ ſaluti noſtræ, ſed etiā temporalibus noſtris providerit.

Ac primum eſt, ut ſerviamus Deo, mammonæ imperemus. Qui aquā eget vadit ad fontem, qui eget lignis vadit ad ſylvā &c quia ibi ſunt. In Deo ſunt omnia, igitur ad illum eundum eſt ſerviēdo illi. Diabolus nihil habet, unde cum dicebat Chriſto: *Hæc omnia dabo tibi*, oſtēdit hæc, omnia in aëre ſiſta, nihil ibi fuiſſe veri, ac proinde ditare non poteſt. Oportet autem Deo ex toto corde ſervire, diabolus eſt ut illa meretrix, 3 Reg. 3. *Nec mihi, nec tibi, ſed dividatur.* Quia ſi dimidium cor habet, Deus alterum dimidium habere non vult, & ſic tandem dæmon toto potiētur. Greg in 1. Reg. 7. *Qui ſic bona agit ut mala non deſerat, Deo nequaquam ſervit. Quia, qui totum hominem condidit, habere communem cum adverſario non dignatur.* Reprehendit hoc 3. Reg. 18. Elias: *Si DEUS eſt Dominus ſequimini illum, ſi DEUS eſt Baal ſequimini illum*

illum. Quid in utramque partem claudicatis? Et ipse DEUS Sophon. I. *Disperdam eos qui jurant in Domino, & qui jurant in Molchon, idolo Moabitarum.* Unde jam cognoscemus cui serviamus, Rom. 6. *Servi ejus facti cui obedistis.* Servimus illi cujus voluntatem facimus. *DEI voluntas est sanctificatio nostra.* Implemus illam cum præcepta ejus servamus. Cum vivimus, castè, sobriè, &c. Cum vitamus omne peccatum. Dæmonis voluntas. Ut simus immundi sicut ille, avari, &c.

Alterum est, non servire Mammonæ; habeatur, sed illi non serviatur, sed potius tu sis Dominus, illa serviat. Si in domum ignotam veneris ex eo cognosces inter cætera Dominum quòd sedeat, ex eo famulum quòd laboret, currat, fatigetur, &c. Sedet apud Avarum pecunia, non tangit, non utitur illà ut peccata sua redimat, ille currit per mare, per terras. Hieron. *Qui divitiarum servus est, divitias custodit ut servus.* Stet in excubiis ut ante Dominum. *Qui Dominus, distribuit eis,* quia actus dominii est distribuere. Servus pecuniæ, cui illa imperat, amitte DEum, abi in infernum &c. & facit. Dominatur, qui imperat pecuniæ, vade, præcede me in cælum per manus pauperum, &c. Vidit Judæorum tale ingenium Pharaò cum illos urgeretur dimittere, Exod. 10. *Ite, sacrificate, oves tantum vestra & armenta remaneant.* Certus fuit videndo quòd servirent suis opibus, armentis, si illa reliquerint, quòd ad eorum imperium essent in servitutem redituri, nec deceptus in suo de Judæis judicio Pharaò, nam illud Exod. 12. Optimè patuit, cum clamarent, *fame morimur.* Habebant jumenta quæ ex Ægypto eduxerant. Sed ut Lyranus. *Parcebant suis animalibus, malebant fame perire ne perderent pecunias, ex pecudibus colligendas.* An non hoc fuit servire Mammonæ? Perdiderat animam Cain, nihil fuit sollicitus, sed postquam DEUS illi dixit, Genes. 4. *Cum operatus fueris*

terram

terram, non dabit tibi fructus suos. Incipit lamentari. *Ejicis me hodie à facie terra.* Potior illi mammona quam anima. Lamentatur quasi Dominum amisisset ac de ejus domo pulsus esset. Laban colebat idola, non curavit, si ipsi Rachel lignea fictilia abstulisset, sed ubi intellexit aurea esse ablata, Gen. 31. *Apud quemcunque invenero Deos meos, necetur coram Fratris nostris.* Et hinc patet cur Paulus avaritiam vocet non idoli, sed idolorum servitutem. Quia quodcunque idolum contemnet dum aureum servet, ita servit auro. Sed pejùs quòd Judas potius servivit pecuniæ quam DEO vero. Sed in hoc socios habuit Judæos. Auctor Imperfect. Operis hom. 40. in Matth. Ideò ait illos conspirasse in mortem Christi, quia æs nummulariorum effuderat. Jam hinc subsistamus. Qui aliquid facit pluris quam DEUM certè habet illud pro DEO: Si pro DEO servit illi: avarus autem pecuniam pluris facit quòd Deum, servus igitur est suæ pecuniæ, ita servus est sui agelli qui festum violat ut illum colat, &c.

Tertium est. Laboremus, sed ita in DEO speremus atque si absque nostro labore esset nobis omnia daturus, quod ut persuadeam, assumo ex hoc Evangelio argumenta ipsius Christi: 1. *Nonne anima pluris est quàm corpus.* Si gratis nobis dedit animam, dabit & illa quæ sunt necessaria ad illam in corpore retinendam. *Nam qui dat esse & ea quæ consequuntur ad esse dat.* Datur Sacerdoti Parochia, jam datur potestas confessiones excipiendi, prædicandi, &c. Creatur quis Judex statim accipit potestatem reos captivandi, puniendi. Qui dat principale, dat & accessoria. 2. *Considerate volatilia cali.* Aves fame non pereunt, licet non arent, aut serant, & num tanti facit DEUS aves, quanti nos? num pro illis passus? &c. 3. *Nemo potest ad staturam suam adjicere cubitum.* Cogitet homo quantum velit non faciet se majorem, atque in majorem esse

vel minorem sunt accidentia sine quibus homo esse potest, & hæc dantur nobis sine cura nostra, quanto magis dabit ea, quæ necessaria ad substantiam, ad vitam nostram conservandam? nam qui aliquod extruxit ædificium, vult etiam illud conservare. 4. *Considerare lilia agri*, non horti, quorum nemo curam habet & defalcantur cum gramine, ac fiunt fœnum: si non vestit ille coloribus aptis, folia tam pulchrè disponit, ut nec sapientissimus Salomon tam pulchrè suum thronum, suam domum, potuerit ornare. Si hæc liliis præstat, quomodo non præstabit nobis, quos suos scripsit filios, hæredes, Christi verò cohæredes? 5. *Scit Pater, &c.* Filius si habeat bonum Patrem, dubitare non potest, quod ipsi sit succursurus. De veste non est sollicitus, scit Pater, dum ego quod est mei officii fecero, laboravero pro mea parte, etsi sciam laborem meum non suffecturum, sed *scit Pater* dum illum non offendero, faciam hoc quod ille iussit, agrum colam, opificium exercebo, &c. Dabit ille. Sed si plus fidamus industriæ nostræ, usuræ, simoniæ, &c. non dabit, i. Petr. 5. *Omnem sollicitudinem projicientes in eum quoniam ipsi est cura de vobis.*

4. *Quærite primò regnum DEI, &c.* Quid est regnum Dei? Rom. 14. *Regnum DEI non est esca & potus, sed justitia, & pax, & gaudium in spiritu Sancto.* Est justitia, nullius rem injustè retineamus, non mercedem operarii, non acquisitum per usuram & dolum, non famam, &c. non decimas. Puniamus malos, præmiemur bonos &c. *Pax.* Sic pax cum DEO, proximo, nostra conscientia. *Gaudium.* Gaude cum alter prosperatur. Sed si priùs quæsierimus terrena, ita facimus sicut qui non vult ire ad fontem, & ex rivo accipit aquam, & turbidam haurit, & rivus decipit, nam deficit. Facimus ut qui micæ colligit sub mensa, quæ & pauca, & immunditiis mixta, & citò consumuntur; ad mensam est eundum, ibi copiosè omnia invenies

invenies. 1. Machab. 3. cùm mortuus esset Jonathas, Simon frater ejus in sepulchro curavit sculpi naves, ut sic spes humanas fallaces exprimeret. Qui hæc sectatur terrena, & cælestia postponit, navi vehitur obnoxia periculis, scopulis, naufragio, &c. Qui primo quærit regnum DEI, stat in terra, inveniet in ea unde si velit, naves ædificet, & ipse est securus; in navi hoc habebit quod in eam intulerit, & hoc paulatim corrumperetur: in terra nova semper recentia habebit ad vitæ necessitates. Fidebat suis mercatoriis industriis Tyrus, Ezech. 17. & ecce. *Auster contrivit te, & ejulabunt super te.* Quærebat David primò regnum DEI, justitia fuit statim manè. *In matutino interficiebam omnes peccatores.* Fuit pax *Prævenierunt oculi mei ad te diluculo.* Habuit gaudiū, *Benedixisti Domine terram tuam* securæ sunt opes ingentes quam etiam filio Salomoni reliquit.

Domin. XV. post Pentecost. CONCIO.

Sedit qui fuit mortuus & cepit loqui, Luc. 7.

SI mortuus aliquis qui in hoc templo sepulti ascenderet cathedram, & vobis prædicaret, puto quod fructum aliquem faceret, diceret profectò ut putat hodiernum dixisse S. Augusti Serm. 66. ad Fratres in Eremito. *O miser quantum pro cupiditate hujus sæculi discurre? aut quid luxurie aut superbie ossa submittis, attende ad me. Hoc quod tu & ego fui, tu eris quod ego sum.* Sed hoc non est necesse. Epuloni petenti Abraham ut mitteret à mortuis aliquem ad Fratres suos, responsum: *Habent legem & Prophetas.* Hi dicunt quod ipse loqueretur, quare ex Prophetis & lege conjiciam quid iste vobis diceret, audite.

Triplex unio considerari potest in homine. Unitur anima corpori, unitur homo totus affectu rebus creatis quas amat, unitur denique DEO. Mors rumpit unionem corporis cum anima, ô quantus dolor! Agag Rex cùm occideretur à Samuele, dixit: *O mors quam amara est tui memoria!*

amarum

Amarum est cum dicitur: *Dispone domui tuae*. Ad arctam vitam transitis, si illum non dulcorat Spiritus Sanctus, amarum est, amarum ire in carcerem, in exilium, intrudi in monasterium, tum impelleris ad monasterium omni alio gravius. Vovent mendicantes Religiosi strictam paupertatem, sed retinent ex quibus vivere possint, tu relinques omnia. Vovent castitatem, sed non se dividunt à carne, tu dividèris. Vovent obedientiam, tu obediens exeundo de domo tua & cognatione tua. Incarcerati visitantur tu non visitaberis, ad exules mittuntur epistolæ, ad te nulla perveniet. Sed non minùs acerbum est, cum unio solvitur quam homo habet cum rebus hujus mundi. Amavit prædium, amicum, &c. Discede ab illo. Non impetrabit Cæsar ut saltem unus ephebus illum committeretur ad obsequia, non deditus venationi ut canes cum quibus fallat tædium, &c. Sicut amarum est abscindi membra, ita est hæc divisio. Erat tibi quis ut oculus, abscinditur: erat ut manus, abscinditur, &c. dicit Paulus: *Destruatur corpus peccati*. Amarissima verò solutio unionis cum DEO. Peccator etsi illi non uniatur, spem tamen habet ut illi possit uniri, sed si non est unicus in vita, spes hæc perit. Ergo abscindar ut radius à sole & per hoc ipsum ero nihil. Abscindar ut sigillum aquis impressum à sigillo, & evanescam. Abscindar ut aqua detenta in pugillo alicujus, ab ejus manu, & dissipabor! & non erit amplius spes ad priorem statum redeundi, & sic in æternum ero nihil, & utinam nihil, sed miserius nihilo, illud non patitur, ego supplicii incomprehensibilibus ab homine, cruciabor. Omnes tres solutiones unionis accidunt peccatori: Justo verò unica, nam non dividitur à rebus temporalibus quibus non fuit unicus: non à DEO, cuius unio perficietur: Solvitur solum à corpore ad tempus, sed recipiet gloriosum, impatibile, subtile, agile, clarum: omni formâ & speciositate ornatum, nullis subjectum miseriis.

Dicerec

Diceret rursum, Nescitis quod scitis pejus cadaver quam ego fuerim. Chrys. hom. 22. in 2. Cor. *Quoties peccasti, toties condemnasti teipsum. Es factus patibularius, cadaver infixū rotæ. Am. 9. Ecce oculi Domini super regnum peccans, & conteram illud à facie terræ: in gladio morientur omnes peccatores populi mei. Defers tecū putridum cadaver. Anima quæ peccaverit, ipsa morietur. Peccasti es mortuus; quia DEum qui est vita animæ tuæ amisti.* Chrys. hom. 74. in Matth. *Responde queso, si quis cadaver putridum secum circumferret. Hac de te cogita, quia animam peccatis obrutam atq; mortuam circumducis. Jam dæmon in te jus accepit. Ostendetur hoc cadaver olim toti orbi, videbunt vermes scatētes, putredinem, &c. & dicent: Hæcine civitas perfecti decoris? omnes transeuntes sibilaverunt, & moverunt caput. Denum ubi compleveris peccatorum mensurā, traderis in manus hostium.* Aug. de V. Chr. c. 4. *Tamdiu ut convertantur, sustinet: quamdiu non habuerint cumulum peccatorum consummatum. Quid deinde, sequetur? Abdix 10. Propter iniquitatem in fratrem tuum, operiet te confusio, & peribis in æternum. Cogita quid sit in æternum perire, sine spe vitæ, sine remedio. Erigent tibi Mausolæum, sed quale erexit Tamerlanes cum cepisset Damascum, de calvariis mortuorum. Ut sit in signum mortis tuæ, in qua nihil est nisi mors pura, mors in visu, quia non amplius quid oblectabile videbit, mors in auditu, &c. mors in corpore, quia semper agnias & dolores mortis perferet, mors in anima, quia optabit semper annihilari & non impetrabit. E contra Beati semper in omnibus vitam experientur, vita erit in intellectu, qui omni scientiā implebitur, vita in voluntate quæ nihil appetet mali: vita in oculis, qui omne desiderabile videbunt, &c.*

Diceret terciò! Unicus Matris, matris meæ in adolescentia sum mortuus. Quis vestrum potest sibi promittere senium? mors ubique nobis instat. Jacobus sextus Rex Scotiae instituerat solennes choreas, sed dum saltant, mors ut so-

let pingi, post saltantes visa est illi etiam suas choreas ducere, & quidem ille anno eodem mortuus. Quocunque nos ver-
timus mors est, & non illa ad nos currit sed nos ad eam. Quan-
tum vitæ exegisti tantum ad mortem propius accessisti. Dum
nascimur statim nostro corpori immiscet eos qui illi faciant
aditum. Quid enim aliud est pugna continua in nostro cor-
pore elementorum? quid tempus in quo sumus nisi succes-
sio unius motûs post alium? si successio, non stat tempus,
neque nos in illo stamus, sed semper procedimus, & numera-
ri sunt dies nostri occultè ut nesciamus quæ sit illorum ul-
tima. Locus nos circumscribit, atque adeò undique nostro
non esse circumponimur. Et quia locus est superficies indi-
visibilis, per unum indivisibile separamur à nostro non esse.
Sumus longi, lati, profundi, per quantitatem, sed quantitatis
quæcunque pars est in infinitum divisibilis in partes minores.
Ita omnia in nobis morti servantur, & in hac vita incerta acci-
dit quod Jonathæ, 1. Reg. 14. *Paululum mellis gustavi, & ecce*
morior. Et in hac vita sumus ut Emissen. *Circumfusi innumera-*
bilibus hostibus, quibus hinc inde iter nostrum invisibiliter obval-
latur. Vos moneo. *Videte quomodo cautè ambulatis.*

Apprehendite quid sit vivere. Vita ex motu cognoscitur,
motus qui signum est vitæ nostræ non est ad terram, ut lapidis:
non ad alimentum, ut plantæ, non ab uno loco ad alium, ut
brutorum. Sed illo, *Creasti nos ad te, & inquietum est cor no-*
strum donec requiescat in te. Si hunc motum habemus, vivi-
mus. Nec satis est hunc motum appetere, sed opus illo mo-
veri, tali motu qui movetur diligit DEUM & proximum, ac
proinde in illo est signum vitæ. Habet enim in se DEUM. 1.
Joan. *Deus charitas est, & qui manet in charitate manet in DEO,*
& Deus in illo. Quærit Theophylact. lib. 9. Allegor. Cur Chri-
stus tantum tres excitavit? Puellam, hunc Juvenem, & Laza-
rum.

rūm, & responderet, quia in his mortuis tria mortis genera significantur. Moritur homo prava cogitando, operando, & in illis perseverando. Quā facilis via ad mortem dum ipsa cogitatione morimur! Alterum signum vitæ in hoc Evangelio, Loquebatur. Hoc signo & S. Petrus usus quando Simon Magus excitavisse mortuum se fingeat. Dixit enim Petrus, *Si vivit, loquatur*. Si loquimini, vivitis. Sed nunquid dæmon in assumpto corpore non loquitur, illud non vivit? Loquela ut sit humana debet vi intellectus procedere, talem non habet corpus quod dæmon assumpsit, sed solum sonat ut organum Musicum à Musico motum. Qui ergo hoc loquitur quod cogitat, debet verò cogitationem in DEum tendere, si vivit: ille habet signum vitæ. Per motum illum in DEum nobis vivimus, cum proximis de DEO loquimur, illos amore DEI inflammamus, tum vivimus etiam proximis, & sic in nobis est vita perfecta.

Dominica XVI. Post Pentec. CONCIO.

Qui se humiliat exaltabitur.

Difficilem sententiam S. August. *Vis melior fieri deteriora te*. Hodiernus explicat hydropicus, qui factus melior, quando deterioratus, factus sanus quando tumorem amisit. Quid verò tumor nisi superbia. Quid deterioratio nisi humilitas? & hæc melioris status signum. Gregor. 15. Moral. 1. *Evidentissimum reproborum signum superbia, Electorum humilitas*, idem affirmat Odo Cluniacen. lib. 2. Collat. Explicabo igitur modum nos deteriorandi ut meliores efficiamur.

Omnis status hoc fert, ut quod est futurum melius, fiat deterius. In statu naturæ, volumus ut semina multiplicentur, terræ committimus ut in ea moriantur, & nisi granum framenti mortuum fuerit, ipsum solum manet. *Ædificanda est domus,*

prius pars illius quæ totam sustinere debet, intra terram defodienda. Et quò altiore domum quis extruere cogitat, eò profundius fodit fundamentum: Et hoc in arte. In politica, ad quæ se non demittunt qui assurgere cupiunt: Hoc ipsum servavit DEUS in Christo. Daturus erat illi omnem potestatem quæ est in cælo & terra, voluit ut prius esset servus, imò quid vilius Bern. de Circumcis. *configitur tanquam cantherio latronis.* Eundem modum cum aliis suis servis tenuit. Voluit facere Saul & Davidem Reges, prius debebant esse armentarii. Voluit gubernatorem esse Josephum Aegypti. Prius permiscuit in compedes projici. Hoc ipsum in statu salutis nostræ. Ps. 136. *Pro nihilo salvos facies illos.* Si fecerint se nihil, tum salvabuntur, & quò magis se fecerint nihil, tantò altior illorum salus, majores sancti. Pro nihilo quia nec facilius, nec magis se homo deprimere potest quàm ad nihilum. Non facilius, quia illud secū desert, in illud sæpè ex parte recidit, fit surdus, ecce nihilum auditus, &c. Diffamatur, ecce nihilum famæ, amittit membrū ecce nihilum membri. Est tale nihil totus si se bene consideret. Sumus ex nihilo, habemus plus ex nihilo loci, temporis, quàm esse. In uno loco, tempore, sumus: in locis innumeris sumus nihil, quia in illis non sumus. *Homo vanitati similis.* Id est quodammodo vacuo, quod est nihil. Jam verò operari sequitur adesse. Ut sumus nihil ita opera nostra sunt nihil. Scientiæ monstrat plenæ nihilo, innumera nescimus, & vix aliqua sunt de quibus certum sit quòd sciamus. Possè nostrum nihil, nam nihil facere possumus nisi ex re alia, nihil destruere nisi in rem aliam commutando. Quoad opes sumus nihil. In hunc mundum nihil intulimus, nihil ex eo efferemus, & quæ habemus non sunt nostra, 1. Paralip. 24. Ita & verè quidam alloquitur DEUM, *Tua est gloria, tue divitiæ, tua omnia.*

Humiliare nos etiam magis non possumus quàm si nos esse nihil agnoscamus: Quia hoc ipso nos ut cadaver reputabimus,

bimus, in quo est nihilum vitæ: reputabimus nos ut peccatum, cui debetur omne nihil tam in cælo quàm in terra. Job. 10. *Nihil enim sunt dies mei.* Job. 35. *Redactus sum in nihilum.* Si ergo nos pro nihilo ducamus, inprimis DEO per peccatum non rebellabimus. Quamdiu enim fuit mundus nihil, nullum erat peccatum. Ambr. ad Demetr. *In eo proprietatem humilitatis definimus, quod DEO subdatur per omnia.* Et quia nihilum non reluctatur DEI voluntati, non solum præceptis, sed etiam consiliis obédiet. Consilium est. *Si quis te percusserit in dextram maxillam præbe illi & sinistram.* Consilium subinde solum est elemosyna. Hoc Chrysostom. in Genes. hom. 33. *Non est humilitas quod facere debet ex necessitate.* Si nihil se reputat, non ambit altas dignitates & officia, quia nihil se ad illa condignitatis, vel aptitudinis habere iudicat, ut patuit in Moyse & aliis S.S. ipse Christus inter Doctores cum esset annorum 12, non docebat sed interrogabat. Non vult nisi humilis contemptibiliter appellari, cum nihilum bono nomine non sit dignum. Cum se nihil reputat, & alios omnes se meliores, honorificè cum illis agit, imò illos honore præit, quia in illis considerat imaginem & alia dona DEI, in se suum nihil. Hoc docuit S. Franc. Borgias in Collyrio volentes se reputare nihil. *Cum omnibus loquaris ut cum Dominis.* Quia ut Bern. *Collactanea sunt humilitas & mansuetudo.* Et Christus illas conjunxit cum se in humilitatis exemplum proponeret. *Discite à me quia mitis sum & humilis corde.* Si nihil se reputat, ergò pejorem quàm si omnes haberet morbos, & veluti plus mali quàm illos haberet, appetit medicinam, opera penitentiae agit libenter: Et quia etiam afflictiones sunt medicinae, etiam illas appetit; Et si illis careat, se infelicem putat. Et hic sensus de se tam est necessarius, ut dixerit Chrysostomus Homil. 33. in Genes. *Nisi quis de se senserit, quod omnium sit postremus, nulla ei utilitas ex omnibus operibus*

quia DEum oportet adorare *in spiritu & veritate*. Veritas autem est, esse nos nihil ac debet hæc veritas esse in Spiritu, ut ex Spiritu & animo ita nos humiliemus. Quod externos attingit actus, prudentiâ est opus, Philipp. 4. *Scit & humiliari*, Ambr. 2. Offic. *Præclare dixit, scit & humiliari, id est, quo in loco, quâ moderatione, quo fine.*

Ubi sic in nihilum descenderimus, cum nos DEus exaltabit, sicut exaltavit Davidem, Josephum, &c. Tum nos educet velut turres, & fiet *abundantia in turribus*. Tum *valles abundabunt frumento*. Huc descenderat Abraham. *Pulvis sum & cinis*, at DEus, & prolem, & rerum copiam & cælum dedit. Huc omnes alii sancti, & ecce in quali sunt gloria? Reges coram illis flectunt capita cineres eorum in auro servant. Hæc viâ præcescit caput nostrum, sequentur & membra, & sicut DEus agit in statu naturæ quasi necessario, ut det incrementum semini, ita in statu gratiæ ut gratiâ & gloriâ deinde augeat.

Dom. XVII. post Pentec. CONCIO I.

Accesserunt ad IESVM, Math. 12.

TRiplicem hodie disputationem Christus peregit. Unam ex Jure Canonico, alteram ex Philosophia, tertiam ex Theologia. Prima, *quod est mandatum maximum?* hæc fuit cum Phariseis. Altera de ortu interitu cum Saducæis & hæc non ponitur sed supponitur. Nam Matthæus dum ad hoc Evangelium transit, sic habet. *Pharisei audientes quod silentium imposuisset Saducæis, &c.* Itaque prius cum Saducæis disputavit. Tertium ipse Christus proponit ex Theologiæ. *Quid vobis de Christo videtur? cuius est Filius? &c.* Audiamus plenè disputationes.

Saducæo.

Saducæorum hæresis fuit inter Judæos, hi negabant resurrectionem mortuorum, spiritum esse ullum, animam nostram esse spiritum eumque immortalem. Sic enim argumentabantur de Anima. Quod alteri unitur debet esse cum illo ejusdem generis, propterea non potest aqua cum igne uniri, corpus verò est materiale, itaque & anima, ac proinde corruptibilis. Proinde quando Christus prædicabat resurrectionem mortuorum. Judicium extremum, infernum, ridebant putantes nihil superesse quod judicetur & damnetur. Ad conformationem sui erroris adducebant. Nupsit una mulier viris septem consequenter, si illi resurgent, an omnium erit uxor? & hoc non decet. An unius solum? Cæteris fiet injuria. Ad hoc Christus. *Erratis non scientes Scripturas*, statim initio Genes. inspiravit DEUS in corpus Adæ spiraculum vitæ, hoc fuit diversi generis cum corpore, tamen fuit unitum. Adam enim verè fuit homo. Quod attinet matrimonium, in cælo non nubent nec nubentur, proinde non erit ibi controversia de eo cujus futura sit uxor, cum nullus habiturus sit uxorem. *Ratio hujus ponitur, Luc. 10. Neque nubent, neque ducent uxores, neque enim ultra mori poterunt.* Ibi enim solum est matrimonium ubi aliqui moriuntur. Ut per illud conservetur genus humanum, ac in cælo non morientur. Hinc & in mundo sol non generat, luna &c. Quia sunt incorruptibilia. *Neque scitis virtutem DEI.* Si potuit ex luto facere Adamum, quomodo non possit ex pulvere in quem per mortem reductus.

Accesserunt Pharisei, alii hæretici qui se sanctiores simula-
bant, præferebant in fronte Decalogum. Fimbrias hyacinthinas hoc est cælestis coloris assuebant vestibus, quasi essent omnino cælestes. Hi dissidebant inter se de eo, quodnam sit maximum in lege præceptum, nam ex hoc pendeat Si concurrissent pro eodem tempore duo præcepta, quæ ambo impleri

impleri non poterant, v. gr. servire infirmis die festo, & ire ad templum. Quod ex illis servandum? certe quod est majus. At verò quodnam maximum cui reliqua debeant cedere? Precepta verò Moisaica multa habuerunt. Josephus Judæus numerat. 258. Positiva, quæ per aliquam actionem implentur, & negativa totidem, quæ per omissionem actionis, Plerique sentiebant quòd maximum esset præceptum, DEO sacrificium offerre, & ita docebant filios ut egentibus Parentibus dum ab illis petebant subsidium responderent, Corbati, hoc est majus præceptum est de sacrificio DEO offerendo quàm de subveniendo Parentibus. Dabo in sacrificium DEO quod Parenti dedissem. Accurrit ergò unus ad Christum, tentans illum. *Quod est mandatum maximum?* Respondit directè. *Diliges Dominum DEum tuum, &c.* Quòd hoc sit præceptum maximum, rationem dat S. Thom. 1. 2. q. 99. art. 2. Quia est finis omnium præceptorum propter quem illa sunt lata: *Finem legis Divinæ principalem esse unionem Creatura cum Creatore.* Quæ unio fit per amorem. Quid est enim dilectio? Laur. Justinian. in Nativ. B. V. *Est duorum ligatio. Charitas est chara unitas.* Hoc ipsum August. *Quidquid latet, quidquid patet in Divinis Codicibus, totum tenet, qui charitatem tenet in moribus.* Quid enim è contra sunt peccata contra legem nisi amor debitus Creatori versus ad Creaturas? Aug. in 16. Matth. *Amator pecunie vocatur Avarus: honoris amator vocatur ambitiosus: Corporum pulchrorum amator vocatur lascivus, &c.* Qui verò amat DEUM omnia peccata vitabit, non habebit alium Deum, non pejerabit, &c. Qui diligit proximum, honorabit Parentes, non furabitur, &c. Hæc fuit secunda disputatio.

Tertia quàm Christus movet, *Christus cujus Filius?* Putabant Messiam futurum Filium Davidis non DEI. Quia illis impos-

impossibile videbatur ut DEUS haberet Filium. Quia sic discurrerant. Si Pater producit ergo Filius est extra illum. Sed hoc non sequitur. Quia & nos producimus cogitationem nostram tamen illa intra nos manet. 2. Si habet Filium, ergo & uxorem. Sed sol producit sine uxore radium, & intellectus noster cognitionem. 3. Si genuit, ergo jam amplius non gignit, atque adeo est mutatus. Sed, genuit ergo gignit, quia quod in Deo semel est, semper est, quia est æternum. Augustin. in Psalm 2. *Quidquid æternum est, semper est.* Hunc sensum illorum subvertit Christus. *Quomodo ergo David Messiam vocat Dominum?* DEum, quia *Adonai*, quod hic ponit David, est nomen DEI unum ex quinquaginta DEI nominibus. *Nec ausus fuit quispiam ex illo die amplius eum interrogare.* Hæ fuerunt Christi cum Judæis disputationes.

Servavit sibi quartam quam nobiscum habiturus. Joël 3. *Deducam eos in vallem Josaphat & disceptabo cum eis, & redibit ad materiam cum Judæis disputatam, de immortalitate animæ, de summo mandato, de sua Divinitate, de immortalitate animæ.* Scivistis vos à mortuis surrecturos, & post hoc sive in cælo, sive in inferno, perpetuum victuros. Scivistis. (Bern. serm. 15. ad Clericos) *Quod non transeunt opera vestra ut videntur, sed temporalia quæque veluti æternitatis semina jaci.* Quæ vobis seminastis eadem per æternitatem comedetis, stabit præ oculis vobis in æternum turpe verbum est quod dixistis, &c. Quid seminastis pro bona æternitate? Hæc cogitavit Theodorus de qua in vita S. Pachomii cap. 24. Agebatur festiva dies in Aegypto cum læticia; ille intra se, divinè hoc durabit? hoc non diu in hac vita, sed fructus hujus in altera diu. Abiit, tradidit se in discipulum S. Pachomio. Bern. lib. de Anima. cap. 3. *Alterutrum è duobus eligamus, aut semper cruciari cum impiis, aut perpetualiter latari cum Sanctis:*

bonum siquidem & malum, mors & vita, ante nos sunt posita. Altera quaestio de Mandato maximo. Interrogabit Quod est mandatum maximum? Dicemus Diliges, &c. Quomodo hic amor monstratur? dicemus tu docuisti. Vos amici mei estis si feceritis omnia quae ego praecepit vobis. Dicit. Fecistisne hoc? Rursus. Quae probatio amoris erga proximum? Dicemus. Ut quod nobis volumus fieri alteri faciamus. Fecistisne hoc? Parum praetepi vobis & non servastis, & hic est amor vester? Lessius de perfect. Divin. libr. 10. cap. 1. Potuit nobis imponere ut consilia essent praecepta, omne genus austeritatum, jejunium, cilicium, chameroniam, flagellationes & alia huiusmodi usque ad peremptionem; Posset vetare omnes recreationes nullo proposito premio & quod hoc non faciat. talis bonitas ejus obstat. Et illa servare fuisset obligari, ac verò faciliora non fecimus.

Tertia quaestio. Sumne vester dominus? Imo! dicemus cum Psalm. 224. Ego cognovi, quod magnus est Dominus, & DEUS noster pra omnibus Deus. Tum illè. Itane irreverenter soletis alloqui Dominos, ut me cum oraretis? itane illos in testimonium de re falsa vocabatis. Scivistis quod quando Eliam per derisionem vocabant servum DEI descendit super illos ignis. Me colaphis cæditis. Origen. hom. 27. in 24. Num. Colaphis cedit Christum qui verbis vel actibus suis turpibus ac inhonestis sub nomine Christiani, lascivis involvitur & carnalibus concupiscentiis. Joseph dum sollicitaretur ad flagitium ait Ecce Dominus meus omnibus mihi traditis, &c. Quomodo ergo possum peccare in Dominum meum? An non plura vobis feci bona quam Putiphar Josepho? Quid nos ad hæc?

Eadem

Eadem Dominica CONCIO II.

Diliges Dominum DEum, &c. Matth. 12.

CLamat cælum ut amemus DEum qui tam insigne pro nobis extruxit palatium: Clamat terra cum herbis, metallis, &c. Quod in nobis amatis in illo est in fonte, utamini nobis sed illum amate. Clamat omnis creatura. Amate, in ipso vivimus, movemur, & sumus. Jungam et ego meam vocem, & suadebo hunc amorem.

Amate, quia antequam essemus ille nos amavit, & per hoc omnes nostros amores excessit. Quis enim amat Petrum qui non est, sed solum potest creari? *Ipsē prior dilexit nos,* cum ne quidem poteramus illum diligere, neque in nobis aliquid erat amabile, quia nondum eramus. Vocavit nos ex nihilo, iussit ut darent elementa materiam, ipse plasmavit ut plastes, ossa 248. musculos 429. nervos, &c. & pro nobis elegit Parentem qui esset Christianus, ut curā illius Baptismum consequeremur, ac filii DEI efficeremur. Hoc certē non ad nostras preces fecit, Bonavent. *Dilexit te antequam esses & regnum tibi preparavit.* Amplius progressus. Non solum Benefactor noster voluit esse, verum etiam Amicus. Sed amicitia non datur nisi inter æquales, nos naturā servi, ille Dominus, quid agit! *Formam servi accipit.* Et primò quidem occultē, postea manifestē. Occultē quidem, dum concurrit cum aqua ut nos lavet: cum igne, ut calefaciat. Educat pro nobis segetes. *Pater meus Agricola est, &c.* Et id latenter ne pudore nos confundat, si videremus tantum Dominum etiam nostris vilissimis obsequiis se miscentem. Sed decebatne hoc Deum? Salomon cum alios libros scribit, dat sibi titulum Regis: Sed dum Canticum, omittit hunc titulum, de quo Hieron. *Qui amat, nescit se esse Regem.* Hæc verò sua obsequia pro deliciis reputat. *Delicia mea esse cum Filiis hominum.* Inde cum Abrahamo velut cum pari suo de Sodoma punien-

da consultat, cum Elia de pluvia, &c. Sed ne hoc videretur nobis parum. Formam servi accepit manifestè, factus homo, os de ossibus nostris. Et ne quisquam vilissimus hominum adhuc ab amicitia ejus deterreretur, factus est pauperrimus homo. Jam quid est homo pro nobis fecit! Quomodo amicitiam nostram quæsit! Sed hæc sub parabola tali utcunque pateant. Adamaverat Rex quidam proprium rusticum, hominem contemptibilem, latronem, inobedientem, &c. misit ad eum legatum offerens illi suum amorem. Contempsit rusticus. Misit alium eum munere floren. mille, rogat, te Rex ut ames illum quia ille te amavit, & ut sis de amore certus, munus accipe: accepit sed amorem contempsit; misit tertium legatum cum munere duorum millium. Similiter est factum: Misit quartum cum majori munere, idem contigit. Misit per quintum literas, idem evenit. Misit ex præcipuis aulæ suæ Principem ut Rustico serviret & ita saltem ad amorem flecteret, nihil effectum. Misit Filium suum, quærit Rusticus, quid vult à me Rex, dicit Filius, hoc vult, dedit munera, dabit majora, nihil aliud vult quam ut illum ames. Ad hoc rusticus. Munera accipiam sed non amabo: *Obstipescite celi.* Nos sumus iste Rusticus. Dedit nobis sua munera DEUS, solem, lunam. Angelos dedit in obsequium. Misit literas SACR. SCRIPTURAM: Misit filium, & non amamus! Si hæc leoni quis faceret? Amplius amor DEI processit. Nam Filius ait Rustico. Non desistam te rogare ut ames, me flagella, in spinis voluta, me felle & aceto pota, &c. Me turpissimam occide morte, dum ames. Jam hic cor saxum rumpetur. Solvet tibi hunc amorem præmio quale in cor hominis intrare non potest. Ama.

Sed quis est ex nobis qui non dicat se amare DEUM! Habet quispiam uxorem, dicit illa marito, Amo te, interim illi

vene-

venenum porrigit, cum hoste illius tractat: amatne uxor talis? Estne quis Princeps in quem tam publicè, sine timore, tam continuò & modis diversis peccatur, ut est DEUS noster? & hic est amor! Expostulat cum DEO. Abac. i. *Quare non respicis super iniqua agentes, & taces?* Tacer non vindicat, ut vel patientià emat amorem. Bonavent. *Tantum me diligis DEUS ut te odisse videaris.* Hoc ut apprehendamus. Cogitemus ad nos venisse quempiam, qui dicat, Ego vobis Christum occidi, qui vos docuit viam cæli, &c. qui vobis dona dabat, occidi crudeliter qui & mihi benefaciebat, venio ad te, me loco illius ama, in mei gratiam omnia tua bona amittito, famam, vitam, Parentes, & ipse propter me ad infernum ito, &c. Quid nos ad hæc? Si latronem occidisset, &c. utique dignus fuisset amore, sed nondum pro illo vellemus hæc facere. Sed cum Christum, Patrem, &c. & amamus? Ita fit. Venit voluptas ad lascivum, auri fulgor ad avarum, fumus honoris ad ambitiosum, &c. ille occidit Christum, & amatur, & pro illo exponitur vita, &c. & ad infernum itur! Et cum quanto hoc fit studio!

Jam ad alteram partem mandati. *Diliges proximum tuum, &c.* Dilexit Jonathas Davidem, Jonathas hæres regni, precatur Davidi ut potius ipse regnet, 1. Reg. 23. *Tu regnabis super israel & ego ero tibi secundus.* Quia cum proximo membra sumus ejusdem corporis, unde si fit honor uni membro, gaudet, tanquam sibi fieret. Chrylost. hom. 3. in 1. Cor. *Coronatur caput & totum corpus glorificatur.* Amavit Jonathas & loquitur bona de David ad Saul, 1. Reg. 19. *Locutus est Jonathas de David bona.* Passus est David & compassus illi Jonathas, & ne plus pateretur præcavebat, quia membrum fuit ejusdem corporis, Augustin. L. hom. 5. *Non est communis calamitas omnibus membris; sed per compassionem charitatis omnia*

uniun-

uniuntur ad subveniendum. Ita Jonathas de quo Aëlredus de Amicitia spirit. c. 3. *O pulcherrimum verè delectionis speculum.* Sed CHristus nos ipsos nobis proponit pro speculo dilectionis. *Sicut teipsum.* Quomodo teipsum amas, dum prudenter amas, sic ama proximum. Non vis te famere, sitire, &c. Sed loco charitatis regnat fraus & malitia, & vel zelo vel etiam pietate tegitur, & dum proximus diligi deberet, odio, habetur. Sumunt non seipsos se amantes pro speculo sed damnatos & in inferno sepultos Caimum, Jezabel, Doëg. Caim evocat Fratrem in agrum. Cyrill. Alex. l. i. Glaph. *Ut spectator suæ diligentie culturaque esset Abel.* Ecce imago dilectionis, sed quid sub illa? mors Abelis. Jezabel curat indici jejunium quasi ut DEus placeret, quia Naboth blasphemavit. Putares zelum, nequitia fuit, calumnia contra Naboth tangebatur. Doëg laudavit Davidem coram Saule, 1. Reg. 16. appellando prudentem, strenuum. Rupert. lib. 2. in 1. Reg. *Omnia quæ de David in laudem dixisse videtur, in odium ipsius dixit.* Ut magis contra illum Saulem irritaret. Sed à DEO, ut ait Basil. in Itai 3. *Consilia adversus Justos imita, in caput consultantium retorquentur.* Cain in inferno. Jezabel à canibus discerpta. Doëg male finivit. Quid jam de odiis manifestis, cùm neque communia civilitatis signa exhibentur? Sed facias quæcunque velis, si charitatem non habes, nihil es. Augustin. de Catech. rudium. *Charitas alios curat, alios contremiscit offendere, minimam confusionem proximi evitat.* Beat. Virgo salutavit Elisabeth, cur non Zachariam? Albert. M. in Luc. 1. *Non salutavit eum ne dolor illi duplicaretur, cùm in impedimentum ad respondendum offenderet.* Fuit enim eo tempore mortuus. Sed non desunt qui ut addant afflictionem, imitantur illum, qui Matth. 4. tentavit: *Dic ut lapides isti panes fiant.* Levitic. 6. *Ignis in altari meo semper ardebit.* Ignis charitatem.

tem denotat, cur in altari ? Durandus in Rationali libr. 1. cap. 2. Quia charitas debet esse propter DEUM. Si propter DEUM, tum erga omnes: Cum Petrus in Thabor vellet erigere tabernacula, dictum de illo. *Nesciebat quid loqueretur*, quia solum pro presentibus illic voluit erigere. Paschasius libr. 8. in Marth. *Non videtur cogitare de Apostolis*, 1. Corinth. 5. *Omnibus omnia sum factus*. Anselm. in hoc. *Omnium malis omnibus tanquam si mea essent, misericordis diligentie medicinam procurando*. Hæc charitas est maximi meriti. Sic unus Vir Sanctus, miracula faciens, sic alter vitæ communis, sed ex charitate serviat ægrotis, quis horum major apud DEUM ? Beat. Jordanes in Vitis Fratr. Francisc. respondet. *Si hic Sanctus etiam appendat se per nares, non potest esse equalis illi*. Sic aliquis vitæ malæ incidat in ægrum, peste infectum, ex malis ad desperationem adactum, eum solatur, &c. quid de hoc sentiat S. Bernardus Fer. 6. post cineres. *Si statim moritur sine contritione, salvatur, quia in hac charitate est contritio*.

Dominica XVIII. post Pentecosten CONCIO.

Obtulerunt ei Paralyticum, Matth. 9.

DE Navicula statim initio agit. Per naviculam debere intelligi Ecclesiam probat multis S. Cyprian. Serm. de Pentec. de illa solum dico quod Augustin. de Fide Petri. *Firmissime tene, & nullatenus dubites, quemlibet hæreticum sive schismaticum, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus S. baptizatum, si Ecclesia Catholica non fuerit aggregatus, quantascunque*
eleemo-

eleemosynas fecerit, eisi pro Christi nomine etiam sanguinem fuderit, nullatenus salvari posse. Ad Paralyticum progredior & hunc Christo offero.

Per Paralyticum significatur peccator, sed non quilibet, verum quem consuetudo ligavit. Nam qui statim surgit à peccato non affigitur grabato, sed postquam cecidit ambulat. Consuetudo verò alligat ut lecto affigat & veluti catena alliget. S. Augustin. de se l. 8 Confess. cap. 5. *Ligatus eram non ferro alieno, sed meâ fereâ voluntate.* Et tamen est hoc robustum vinculum, ut idem de Verbis Dom. Serm. 44. *Factum in consuetudinem vertitur, & fit quadam desperatio, ut in Paralyti cùm membra dissolvuntur.* August. lib. 2. Evang. Quæst. *De Paralytico potest intelligi anima dissoluta membris, hoc est bonis operationibus.* Facit hæc Paralytis ut malum non ita percipiat, tamen semper sit gravius. Clamat conscientia continuo atque mordet, ideò S. Mechtildi ostensa est lib. 5. Revel. cap. 7 hoc modo. *Vidit in corde cujuslibet vermem qui habebat caput instar canis, hic vermis erat propria conscientia.* Hæc continuo clamat sicut campanula S. Medardi apud Sur. 8. Jun. hæc fuit appensa bovi sancti hujus, furatus hunc bovem quispiam & obstructâ gramine campanulâ in suam deduxit domum, dum bos quæritur, cæpit campanula sonare, abscondit illam fur in cista, nihilominus illa sonat. Sed Paralyticus vix percipit hunc sonum crescit interim malum, nam & Paralytis roboratur, & peccata non sunt leviora, nam licet videatur consuetudo minuire peccatum quia videtur minuire libertatem tamen quia liberè eam nobis induximus, non minuit, & consuetudinem liberè inducens vult ab ea inclinari ad peccata, & semper hanc inclinationem auget, sequè magis indignam personam reddit, quò verò indignior est qui offendit magis offendit, asuerus consuetudinem domi alit veluti concubinum quæ

quæ illum perpetuò sollicitet. Hinc Chrylost. Hom. 22. ad Pop. *Non prætendit fur consuetudinem ut à supplicio liberetur.* Inter eum qui peccavit & qui habet consuetudinem, in ordine ad sanationem, hæc est differentia, quæ inter habentem vulnus, & sagittam infixam vulneri. Ita enim assimilat S. Thom. 1. 2. q. 78. a. 2. ex 7. Ethic Aristot. hos duos, propterea in assuetis habet locum illud Oseæ 5. juxta LXX. *Facti sunt Principes Juda quasi transferentes terminos, super eos effundam quasi aquam iram meam.* Constituunt v.g. pro Paschate surgere è peccato, transferunt terminum ad Pentecosten, inde ulterius & non surgunt. Theophilaët. in l. c. *Qui Promittit se non eundem pravis studiis admoturum mensem, & interim transmoverit tales fines, ira DEI super talem effunditur atque supra Pharaonem.* Hic enim transferebat terminos dimittendi populum DEI, & tandem periit. Ita Saul toties constituerebat deponere odium contra David, ac tandem ad miseram mortem devenit, & ratio dari potest ex S. Damasc. Orat. de Sab- bato S. Ubi quærit cur Christum poluerunt in petra? & ait: *Molles anima Divinum Verbum admittere non possunt, sed firma tantum.* Qui sunt molles, ut arena, qui scribunt velut in arena proposita, in his Christus non vult deponi. Hinc Bonav. opus. de contemptu sæculi: *Hoc teneo, hoc verum puto, quod ei non bonus finis est, cui semper fuerit mala vita.* Et Gregor. 15. Moral. *Tenent prave consuetudines quem semel ceperunt, & non nisi cum peccatoris vita finiuntur.*

Sed hoc quod dico de consuetudine etiam oculis vestris conspiciatis. Scribit Drexel. Prodrumi cap. 3. §. 17. Aurifaber quidam moriebatur, oblata illi effigies Crucifixi, ut sic in memoriam Passionem ejus reduceret ac ille incipit quærere, quot librarum hæc effigies cujus Opificis, &c. Et sic mortuus. De altero scribit Tolenarius in Eccles. 2. lect. 1. *Assuetus horri-*

deli-

deliciis, cū se mori videret, curavit deferri in hortum, ubi hæc impia: O DEUS nunquam à te cælum petii, cur mihi terram hanc invides? Quia vita est vigilia, mors, somnus; jam verò: *Omnia quæ sensu voluntur vota diurno, tempore nocturno reddit amica quies.* Vita nostra est ut Joannes de se. *Vox clamantis in deserto.* Mors Echo; qualis vox, talis Echo. Sed sit tertium de Puella Spoletana acediosa in obsequio DEI. De hac Robertus de Licio. Cum moribunda moneretur ut DEI meminisset, respondit. Quid mihi cum Deo cui nunquam servivi? Augustin. de seipso 6. Confess. 7. quòd reformidaverit quasi mortem consuetudinis mutationem. Quomodo hic metus vincetur cum ipsa mors accesserit?

Nulli tamen desperandum. Ephes. 3. *In IESU Christo Domino nostro habemus fiduciam*; Pluris nos fecit Christus, quàm ut perire sinat, si ipsi nolimus. Psalm 118. *Beati immaculati in via qui ambulant in lege Domini. Non enim qui operantur in iniquitatem in viis ejus ambulaverunt.* S. Hilarius. *In primo versu singulariter via commemoratur: in tertio plures.* Unà viâ ducis Justum, plures offert peccatori Chrysost. hom. 5. de Pœnitentia. *O magnam in Justo cautionem! O magnam in peccatorem liberalitatem!* Peccatori blanditur, Justum terret. Fuit quidam valdè afflctus, Psalm 90. Comparuit de die, periculum imminebat, à sagitta volante in die, voluit vespere orare, à negotio perambulante in tenebris, contra illum educabantur mille & decem millia. DEUS verò, cum ipso sum in tribulatione. Difficile frangere consuetudinem, incipe, & DEUS aderit. Neque in hac re nos exempla deserunt. Bzovius Anno 1221. n. 10. Refert. Fuit Romæ pulla re & nomine Pulchra, sed prostituta, ad quam Juventus omnis confluebat, venit etiam uno vespere speciosior cæteris unus Juvenis, carnā illi dedit. Puella sed omnia fercula madebant sanguine. Post meosam deducit Juvenem ad cubile, sollicitat, sed ecce pro Juvene apparet

apparet illi Christus totus vulneribus concisus, & dixit illi Tu Pulchra hoc fecisti, age pœnitentiam, & statim est conversa. Nec minùs amorem DEI erga nos spirat quod scripsit Remundus lib. 4. cap. 13. & accidit anno 1575. sub Jubilæo. Minister Lutheranus Polonus habitu peregrini accessit Romam. Receptus in Hospitale S. Trinitatis, & ut est mos per triduum in illo moratur. Præerat Hospitali Ferdin. de Medices, postea Dux Hetruriæ, qui cum aliis Ducibus pedes abluebat peregrinorum, inter quos fuit & hic Minister. Accessit deinde ad templum S. Petri in quo conspiciens Pontificem ad pedes se illius cum fletu abjecit. Putabat Pontifex quòd hic peregrinus vellet confiteri, iussitque adstantes recedere. At peregrinus. Non recedant pœnitentiâ publicâ mea peccata egent. Viginti tribus annis minister Sathana fui, jam volo esse servus Ecclesiæ, tum uni ex Cardinalibus confessus, ac paulo post in morbum incidens in Nosocomium S. Spiritus delatus, post triduum sanctissimè mortuus, quo audito Pontifex exclamavit, *O altitudo Sapientiæ DEI!*

Sed istæ sunt raræ gratiæ, ad eas quæ sunt præmanibus convertamur, ac primò possumus illius dicti Chryl. hom. 7. ad Pop. memnissè. *Qua nobis erit excusatio etsi millies consuetudinem obijciamus?* Volumus quid fortius? Bzovius Anno 1198. Volco Sacerdos in Francia venit ad feneratorum cum aliquot Clericis pransurus, & cum varia adduxisset ut eum moveret ad pœnitentiam, demum accessit culinam, & omnia aperuit in quibus erant esca ex injusto comparatæ fanore, sed omnes in varios serpentes ac bufones abierant, & ait Usurarius, (vas erat unum tritico plenum sed verso in serpentes) si doles de peccatis, nudus ingredi; Ingressus ille. Clausit eum in vase Volco, & die sequenti ex Usurario sola superfuerunt ossa. Hoc cogita, jaces in lecto con-

suetudinis, patieris in loco pleno serpentibus. Chrysostom. homil. 10. in 2 Corinth. *Si libidinis igne flagras, ignem illum inferni appone, atque hic confestim extinguetur.* Ita faciebat S. Antonius Eremita in suis tentationibus, ut de eo S. Athanas. *Dolorem vermium infernalium recelebat.* Ita Puella socia S. Brigittæ astu turpi tentata quæ igni pedes imposuit. Postea per Sanctam sanata. Hoc suadet Climachus gr. 2. *Importunum cordis incendium gravioris & nunquam finiendi incendii flammis extinguamus.* Hoc remedium DEus adhibuit B. Josaphato Indorum Principi, cum ei puella immissa esset. Ostendit enim ei in extasi poenas inferni. Hoc remedio sanavit Juvenem plane Paralyticum quidam ex Ordine Prædic. de quo Bernardus de Busto. Hic à Juvene impetravit, ut eum accederet, legi tamen acceptâ ne quid de vita Religiosa tractaret secum. Egir ergo omnia alia, sed abeundo, rogavit Juvenem, ut decubiturus rogitaret, quo lecto, quibus stragulis, quo cubiculo apud interos usus esset? Hæc consideratio sanavit Paralyticum, nam vix die expectata petiit fieri Religiosus. Et verum est quod Cassian. *Digito ignem modicum tangere horremus, & quomodo non formidamus in ignis rogi manibus pedibusque ligatis injici?* Medicecur hæc paralyticus, aut quod, Damian. Epistol. 6. *Veniet profectò diei uno nox quando libido ista tua vertetur in pitem, quâ se perpetuus ignis in tuis visceribus inextinguibiliter nutrit.* Optimè S. Prosper. lib. 3. de vita contempl. cap. 2. *Exundantis incendii terribiles crepitus pati, barathri fumantis amarâ caligine oculos obcecari, profundo gehennæ fluctuantia immergi, edacissimis in æternum dilaniari vermibus nec finire, hæc & similia multa cogitare, nihil est aliud quàm viris omnibus repudium dare.*

Domi-

Dominica XIX. Post Pentec. CONCIO.

Multi vocati, pauci electi. Matth. 22.

SI aliquis Gentilium audiret de Amore DEI erga nos, putaret neminem Christianorum damnari, Amor DEI etiam hodie ostenditur. Vocat subditos Rex ad convivium. Quos? *Isai. 49. Hac dicit Dominus ad contemptibilem animam, ad gentem abominatam, ad servum Dominorum.* Rursum illis significat, quod parata sint omnia demum compellit intrare, Amavit nos ut *folium quod vento rapitur*, & propter nos reliquit aurum, *Oves 99.* Amavit filios putredinis. *Putredini dixi Pater meus es*, & propter nos te in mortem dedit. Amavit ut vas fictile, & quia illud ruptum erat & ipse rumpi voluit. *Nimia charitate nos dilexit quomodo damnare potest?* Et tamen, *Multi vocati pauci electi.* Scrutabor hujus rei causam.

S. Aug. Sermon. 32. de Verb. Dom. ubi consideravit, quod sexcenta millia virorum transierint per mare rubrum, ita subicit. *Hoc audiant qui DEum ita misericordem volunt ut justum esse non credant.* Et rursus Sermon. 148. de tempore, dum considerat capturam piscium jussu Christi factam. *Capiuntur pisces magni 153, dicit mihi aliquis, & tot erunt Sancti?* Et tamen rete fuit missum in dextram navigii. Sed quid SS. Patres evolvam, cum CHRISTUS clarè dicat: *Multi vocati, &c.* de quo Gregor. hom. 19. *Ad fidem plures veniunt ad caeleste regnum pauci perducuntur.* De Christianis est sermo. Hujus rei non est causa in Deo, quia cum ad fidem adducit ponit in via salutis: & licet propterea quia est Dominus, posset nos perdere, ut figulus vas confringit cum illi placet, hoc tamen nunquam facit. De hac potestate ejus, *Job. 14. Si subverterit omnia, vel in unum coarctaverit, quæ contradicet ei? vel quis dicere poterit,*

cur ita faciat? Hoc verò non facit, sed utitur indicio, & juxta demerita punit. Psalm. 9. *Cognoscetur Dominus judicia faciens* & alibi *Reddet unicuique juxta opera sua.*

Causa est quòd pauci salventur, quia pauci salvari volunt. Invitati venire noluerunt, qui venerunt non omnes voluerunt vestem nuptialem induere, quæ ut Greg. scribit distribuebatur convivaturis. Hæc ipsa causa est, quòd è 600. milibus virorum pauculi terram promissionis ingressi, Psalm. 105. *Pro nihilo habuerunt terram desiderabilem,* Quod pisces tot capti, quia plures sagemam intrare noluerunt, sed quomodo id possibile? naturaliter desideramus esse beati. In salute nostra est tota beatitudo, quomodo eam nollemus? DEUS est cordis nostri centrum. Lapis non sistit in aëre, & ruit ad centrum. Flumina currunt ad mare unde oriuntur, velut ex fonte. DEUS fons omnis boni, quomodo erga homo non vult salvari? Non vult homo, quia liberum est illi velle, August. sermon. 25. de Verbis Apost. *Fecit te DEUS nescientem, justificat volentem.* Idem est de salvatione. Zach. 7. *Noluerunt attendere, & vortuerunt scapulum recedentes. & aures suas aggravaverunt, ne audirent.* Unica est via ad cælum & veluti pone per quoddam barathrum. *Si vis ingredi ad vitam serva mandata.* Dicit se aliquis, velle ingredi ad vitam & non vult ire per pontem, quis crederet eum velle? DEUS prædestinavit ad vitam. Sed ut eant per pontem. S. Thom. 1. p. q. 23. a. 3. *Prædestinatus sub ordinem prædestinationis cadat quidquid promovet hominis salutem.* Vult te DEUS vivere, sed simul ut cibum ad hoc necessarium sumas. Si dicis te velle vivere & nolis cibum sumere, falsum dicis, nam verè non vis vivere. Vult DEUS tibi dare fruges, sed si tu seminaveris, &c. Qui ergò non vult media necessaria ad finem, neque ipsum vult finem, ita homines negligentes ad vocationem DEI, quomodocunque dicunt.

se velle esse in caelo, nolunt esse. Num. 21. Cum murmura-
rent Judæi in deserto serpentes in illos sunt immissi, erexit
Moyſes æneum serpentem ut qui illum aspexerit à morſu sana-
retur, an putas eum voluisse sanari, qui aspicere nolebat. A-
peruit idem mare rubrum ut qui vellent in terram promissio-
nis ire, transirent, si quis nollet transire, & tamen diceret
velle se ire in terram promissionis, an illi crederes? Quo-
modo nos decipimus cum nos velle esse in caelo dicimus! Si
ergò miser homo non vis salvari, quid fiet de te! Hebr. 2. *Quo-
modo ergo nos effugiemus si tantam neglexerimus salutem?* Quem
accusabis cum Rex invitans quem sprevisti ulciscetur suam
injuriam? quando tibi exprobrabit; Hæc pro te & hæc pa-
raværam, venire noluiſti? Noluistis cænam, non gustabitis il-
lam in æternum, quò per æternum viveris? Noluisti vestem
nuptialem, in æternum illà carebis. Naum. 3. *Ostendam in gen-
tibus nuditatem tuam, & regnis ignominiam tuam.* Petis gut-
tam aquæ cum Epulone, non impetrabis. *Nemo virorum illo-
rum gustabit cænam meam.* Quocirca cum à DEO vocaris, non
neglige. Dicit DEus ad cor, hoc meum mandatum violasti,
hoc restituendum, ita orandum, ita est commutanda vita.
Si vis ad vitam ingredi serva mandata. Non est differendum,
contemptus fit Principi si non statim verbo ejus pareas: *Hodie
si vocem ejus audieritis, &c.* Sicut in deserto, ubi serpentem
æneum qui non respexit, periit. Qui non securus columnam
nubis, qui non audivit Moyſi vocem, periit; & ita è sexcen-
tis millibus tantum duo pervenerunt ad terram
promissionis.

Domin.

Dom. XX. post Pentec. CONCIO I.

Nisi signa & prodigia videritis, &c. Joan. 4.

Non facile est deprehendere causam cur iste Regulus sit reprehensus. Petiit humiliter, petiit pro filio moriente. Si miracula expetiit, etiam hoc justum, quia novam fidem afferenti non oportet credere, nisi miraculis probaverit se à Deo missum. Recurrit ad eum quem sciebat dare miraculosè sanitates. Inquiram causam, & si fortè non repereo, saltem in lucro erit, videre propter quæ nos possumus reprehendi à Christo.

Aliqui putant, quòd hic Regulus crediderit, quod Christus possit quidem infirmos sanare, non autem mortuos excitare, ideoque dixerit. *Descende priusquam moriatur.* Aliqui ad mortuum frustra venires, & ita in fide deficiebat. Alii putant, quia hic Regulus vixit inter populum credentem, quare scivit Prophetias de Christo, nihilominus in illum credere, noluit nisi aliquod miraculum vidisset, miracula verò sunt pro Infidalibus, Scriptura pro fidelibus, Regulus credebat Scripturæ, oportebat ut etiam crederet in Christum de quo loquitur Scriptura. Ob hanc ipsam causam cùm Judæi Matt. 12. *Magister volumus à te signa videre,* audierunt. *Generatio prava & adultera signum querit.* Quia uxor bona non dubitat de amore sui mariti erga se, adultera cùm dubitat, signa requirit. Ita anima. *Generatio mala,* quia malis neque miracula profunt. Exemplo sit Jeroboam 3. Reg. 13. Tria facta miracula. Altare est ruptum, manus illius aruit, & rursus sanata, tamen in iisdem sceleribus mansit. Idem patet in Pharaone. Alii putant, quòd hic Regulus crediderit quidem quòd Christus Filium ejus sanare posset, sed quòd ad hoc requireretur, ut manus ægro imponeret, adstaret, &c. Sicut Naaman.

4. Reg.

4. Reg. 5. requirebat ad suam lepram sanandam; propterea petiit. *Descende &c.* Hæc opinio est S. Gregor. sed non caret suâ difficultate. Nam Archisynagogus Matth. 9. *Veni impone manum tuam super eam & viver.* Rogabat Christum pro filia, nec est reprehensus; imò dictum illi. *Noli timere, crede tantum, & salva erit.* Denique, cur Regulus reprehensus, possumus dicere, Rom. II. *Quis novit sensum Domini aut consiliarius ejus fuit?* Internum aliquid Christus vidit, quod nos nescimus. Prov. 16. *Spirituum ponderator est Dominus.*

Nos videamus ne demus causam reprehensioni. Filius Reguli infirmatus est in Capharnaum, quod interpretatur. *Ager pinguedinis.* Videamus cum temporalia dat DEUS nobis, ne in illam reprehensionem incidamus. Deut. 31. *Incrassatus est dilectus & recalcitravit, incrassatus, impinguatus dilatatus, & dereliquit DEUM factorem suum.* Sicut caro in loco calido citò corrumpitur, ita homo cum ei bene succedit. Anima languet in devotione, corripiitur siti velut hydropisi laborans, & terrena continuo sitit, quiescere non potest. Terram redolere incipit ut moribundus, cæli nulla memoria &c. Secundò hic Parens differebat recursum ad Christum & tum primò recurrit cum jam Filius inciperet mori. Videamus ne sit idem in nobis; & est, si poenitentiam & conversionem differimus. August. Confess. *Sine modò, adhuc paululum, & modò non habebat modum, & paululum ibat in longum:* Et ita poenitentia usque ad mortem differtur, quæ verò ita differtur, rarò est vera. Audite expertorum in hac re S.S. Patrum sententias.

August. de vera & falsa Poenitent. cap. 7. *Qui nolunt converti ad Dominum quamdiu possunt peccare, postea verò ad confessionem veniunt cum amplius peccare non possunt, non tum facile quod accipiunt (absolutionem) obtinent.* Et rursus. *Vix*

aut raro iusta conversio in fine contingit, timendum est de serò pœnitente. Ambr. lib. 2. de Pœnit. Agens pœnitentiam ad ultimum, & reconciliatus, si exierit, an securus hinc exeat, ego non sum securus, &c. Non dico damnabitur, non dico: Sed nec liberabitur dico. Quare si tunc agere vii pœnitentiam, quando peccare non potes, peccata, te dimiserunt, non tu illa. Planè tale est tuum propositum, sicut latronis cui utraque manus amputata, si dicat, non lãtrocïnabor ampliùs. S. Isidor. Qui pœnitentiam in hora mortis agit, certum est quod in summo versatur periculo. Hieron. tomo 9. in Epist. Eusebii ad Damasum. Vir qui toto tempore quo vixit, malèfecit, in mortis articulo acceptã pœnitentiã à DEO veniam obtinebit! Heu quam vana suspicio & vana meditatio! Vix de centum millibus hominum, quorum mala semper fuit vita, meretur habere indulgentiam unus. Quæ ista est nostra dementia differre ad mortem? vellemusnè per illam viam, per illud mare iter facere, per quod è centum millibus navium vix una evadit? &c. Pergit idem. Certè verè concludam, qui dum sanus est & Juvenis DEUM offendere non formidat, in morte non merebitur Divinam obtinere indulgentiam. Liberum verò est DEO dimittere vel non dimittere. Exod. 30. Miserebor cui voluero & clemens ero in quem mihi placuerit, sed adhuc idem. Hoc teneo, hoc verum puto, hoc multiplici experienciã didici, quod non bonus est finis, cui mala semper fuit vita. Arbor dum fuit integra, non fecit fructum, & faciet semiusta? Consuetudo retrahet, videmus eum qui furari assuevit, etiamsi de patibulo descenderit, redire ad furta. Experimur cùm dens dolet, podagra urit, caput deficit, ad nihil sani cogitandum nos esse idoneos, & putamus nos maximè ad pœnitentiam aptos cùm nos invenerint dolores mortis? Jerem. 13. Si potest Aethyops mutare pellem suam, aut pardus varietates suas, & vos poteritis benefacere cùm didiceritis

ritis malum. Tū superbe poteris esse humilis, iracunde patiens, &c. Sed tribus principalibus Ecclesiæ Doctoribus non desit quartus. Gregor. 18. Moral. 5. *Ejus clamorem Deus tempore angustia non audit, qui ipse tranquillitatis tempore clamantem in præceptis ejus Dominum non audit.* Et ratio hujusrei dari potest ex Hugone Victor. libr. 2. part. 14. 15. *Si non facis dum non potes, manifestè ostendis, quòd non vis.* Sed supra omnes Patres est ipse Christus, Matth. 24. *Si autem malus servus dixerit in corde suo, moram facit Dominus meus venire, & caperit percutere conservos suos, manducet autem & bibat cum otiosis, veniet Dominus servi illius in die quā non sperat, & hora quam ignorat & dividet eum, partemque ejus ponet cum hypocritis, ibi erit fletus & stridor dentium.* Hypocryta est, qui sua scelera tegit imagine virtutum, talis vult vitam suam malam morte bonā regere. Dabis tunc pauperibus pecuniam, cum illam tecum auferre non poteris. Dimittes offensam, quia vindicare amplius non poteris, &c. Infirmatur equus & non differs ejus curationem, infirmatur anima & differs! Vadis per montem, pervenies ad præcipitium. &c. Claudam hoc negotium uno & altero exemplo. Primum scribit Petr. Claviacen. libr. 1. de Miracul. cap. 5. Quidam lapsus in luxuriam, pudore victus differebat hujus peccati confessionem usque ad mortem, venit mors, loco confessionis, dixit se jam damnatum esse, & dæmones præstò esse, ut se ad inferos deportandum, accipiant atque hæc dicendo expiravit. Alterum est ex Beda Hist. Angel. c. 14. In provincia Merciorum Miles Cænridi Regis differebat conversionem, incidit in morbum, monet Rex ut confiteatur. Ille faciam id ubi convaluero, modò putarent me id facere mortis metu. Monetur secundò jam pejus habens, idem respondet. Venit Rex ad eum tertio, at ille; quid vis modò, quid huc venisti? Non enim mihi aliquid salutis aut utili-

tatis ultra potes conferre. Adstiterunt Angeli cum modico libello meorum bonorum operum, attulerunt ingens volumen malorum dæmones; stetit iudicium, abierunt Angeli, dæmones verò infixērunt unam meis pedibus, alteram capiti lanceam, quæ continuò ad se accedunt, & ubi concurrerint, moriar. Loco tertii exempli sit quod Spiritus Sanctus dixit Proverb. i. *Vocavi & renuistis, extendi manum meam & non fuit qui aspiceret, ego quoque in interitu vestro ridebo, & subsannabo, cum vobis id quod timebatis advenerit. Cum irruerit repentina calamitas, & interitus quasi tempestas ingruerit, quando venerit super vos tribulatio & angustia. Tunc invocabunt me, & non exaudiam; manè consurgent & non invenient me, eò quod exosam habuerint disciplinam & honorem DEI non susceperint consilio meo.*

Non desunt tamen qui se convertunt statim post peccatum nec differunt, sed an illotum conversio à Deo acceptata sit, assiduè torquentur, his pro solatio afferam doctrinam. Isaaci Anachoretæ apud Corderum in Luc. 5. *Hinc autem quis noverit an suorum peccatorum indulgentiam sit consecutus; Si nempe in anima sua senserit, quòd perfectè illa oderit ex corde, & in publicis suis operibus taliter se gerat quàm oportet, talis confidat quòd consecutus sit à DEO delictorum suorum condonationem.*

Eadem Dominica CONCIO II.

Credidit ipse & Domus eius tota.

Duo in hoc Regulo video. Unum malum, alterum bonum. Malum, in credulus instar Thomæ. *Nisi videro &c. Nisi signa & prodigia videritis, &c.* Audiebat de miraculis, &c. Bonum, quia non ipse tantum credidit, sed etiam domesticos suos fidem docuit. i. Tim. 5. *Qui suorum curam non habet fidem negavit.* Adfiscamus nos etiam inter istius domesticos, ut aliquid ab eo discamus.

Credi-

Credidit ipſe, etiam ſuæ domi præſentem eſſe Chriſtum juxta Divinitatem quod antea non crediderat. Credamus & nos ſed fide vivâ illum eſſe in noſtris domibus. Si intrarem Regis palatium, & diceretur mihi, latet hic Rex poſt cortinam unde omnia ſpectat, & ſi videat aliquid oculis ſuis indignum, ſtatim fert decretum, quod datur executioni, quando Reus minimè putat, etiam plures occiſi à ſatellitibus, hanc ob cauſam; & hæc modo, ſi vis cadavera videre, poteris; qualiter agerem! Eſt DEus etiam in noſtra domo, &c. Docebit 2. quàm debent præcipuè Patresfamilias eſſe circumſpecti, quia illorum actiones vim habent exempli. Dum deduceret Moyſes populum per mare. Exod. 15. *Tunc cecinit, & Filii Iſrael*, Nemo fuit qui non eandem caneret canticum cum Moyſe. Quia ille fuit Princeps. Si ſiluiffet, etiam ipſi ſiluiffent. Unde putatis venit in mentem Magdalenæ ut pedes Domini lavaret? Joan. 12. *Quia Martha miniſtrabat*, æmulata eſt ſororem. Toller. in l.c. *Cùm ſororem Maria miniſtrare videret, indignum ſi ipſa otioſa maneret judicavit.* Omnes Apoſtolos intenderat diabolus tentare. Luc. 22. *Expetivit Sathanas ut vos cribraret*, at Chriſtus pro ſolo Petro oravit: *Ego pro te Petre oravi, &c.* An etiam aliorum oblitus? Sed Petrus erat caput cæterorum, ſi ipſe firmus maneret, etiam cæteri. Chryſoſt. in 1. Tim. 1. *Qui Paſtorem de medio tulèrit, totum ſimul gregem diſſipabit.* Cain timebat ne occidatur; à quo poterat occidi? non erant tunc in mundo niſi ejus Parentes. Timebat ne cùm ille Fratrem occidiſſet, etiam Parentes exemplo ducti filium occiderent. Ambroſ. libr. 2. de Cain, cap. 9. *A quo timebat occidi, qui ſolos Parentes habebat in terra? Potuit timere incurſus beſtiarum, qui docuit hominem occidi, Potuerunt Parentes à Filio diſcere.* Ita, in præſenti, Pater eſt frigidus in fide, filius feбри corripitur quæ à frigore incipit, frigida fides. *Descende ac ſi ibi*

non possit sanare, ubi non erat præsens corpore. Frigida charitas, non prius currit ad Christum quam inciperet mori Filius. Incalescit Pater, febris sanatur, cum Pater fidem habet sanam.

Tertium docebit; Quid in afflictione agendum. August. comparat adversa perspicillis, quæ non sunt ideo ut ipsa tantum videantur, sed, ut per ipsa videatur aliquid aliud, ita non est consideranda ipsa afflictio, sed quorsum illa ducit, duxit hunc Regulum ad Christum & orare docuit, & licet Christus non statim fecit beneficium, ostendit ei perseverandum esse. Res bonæ, etiam sunt perspicilla, sed quia valde ornata, in iis contemplandis sistimus & non respicimus per eas datorem DEum. Pincernam Joseph Gen. 40. consolatus fuerat in carcere, cum ad prospera venit, non videt Josephum, sed sua perspicilla; sed calamitas statim Nabuchodonosorem docuit videre DEum. Dan. 4. *Oculos meos in calum levavi & sensus redditus est mihi, & Altissimo benedixi.* Postquam inter jumenta, fuerat abjectus, Maximè recurrendum est ad Christum circa horam septimam. Crucifixus fuit horâ sextâ, de nonâ expiravit, igitur in cruce fuit horâ septimâ; ad Crucifixum recurrendum. Qui patitur scit compati, qui liberalitatem exercet facile lagitur. Illâ horâ Christus suos fundebat thesauros. Sed non præscribendus est modus quo nos liberet, ut iste Regulus fecit *Descende* Qui enim præscribunt modum vel tempus miserendi Deo, de istis, Judith. 8. *Non est iste sermo qui misericordiam Dei provocet, sed potius iram. Posuistis vos tempus miserati-onis Domini & in arbitrio vestro diem constitulistis.* Oportet simul displiceat nobis noster morbus. Ambros. *Febris tua, libido tua est, febris tua, avaritia.* Si hoc haberent morbi corporales, quod eo ipso sanarentur, si displicerent! habent hoc morbi animi si eos detestemur, de illis doleamus. Sed qui
amat

amat suum morbum, CHristo displicet, nec meretur exaudiri. Peccata ponunt nubem inter nos & DEum, ne ad illum possit oratio penetrare. Ilai. 59. *Iniquitates vestre dividerunt inter vos & DEum.*

Dominica XXI. post Pentec. CONCIO I.

Iussit eum venundari, Matth. 18.

REus decem millium talentorum, hoc est floren. Polonic. 22 500000. quod peccatorem significet, nulli dubium. Duplex verò ejus poena proponitur, una in hac vita, altera in alia. Cum de posteriore sæpius datur occasio dicendi, priorem solum explicabo.

Quadruplicem poenam peccati adhuc in hac vita hoc Evangelium innuit. 1. Iussit eum venundari. 2. Uxorem ejus. 3. filios. 4. Omnia quæ habebat. Iussit venundari eum. Homo qui venditur jam in eum alter acquirit Dominium, & cum liber fuisset, sic mancipium. Christianus quamdiu est sine peccato, est liber. *Quâ libertate donavit nos Christus. Jam vos non dicam servos sed amicos.* Velut cum Amico DEus conversatur; unde Gedeoni Judic. 6. dicitur *Dominus tecum*, Psalm. 45. *Deus in medio ejus.* Postquam peccavit, venundatur & quidem hosti, nam dæmon summè nos odit, quia nos Christus redemit non illum, quia locum nobis dat, quem ille in cælo perdidit. 2. Petr. 2. *A quo quis superatus est huius & servus est.* Jam sequitur, ut DEus quæ homini dederat, recipiat, famam, honores, sanitatem, bona temporalia. Sicut à Saule recepit regnum, 1. Reg. 15. *Peniter me quòd constituerim Saul Regem.* Quæ bona dedisset non dat. Jerem. 18. *Si gens fecerit malum in oculis meis, & non audierit vocem meam, penitentiam agam super bono quod locutus sum ei.* Hinc Angelorum custodia debilior, Et curant rem

rem veluti non suam, & sic status hominis illius, qualis esset Infantis derelicti in medio bestiarum in sylvis. Jam dæmon acceptâ possessione in hominem, ligat ne bene operetur, unde bona omittit, & veluti careret extremitatibus manuum ac pedum, quod fecerat captis Regibus Adonisebec, Jud. 1. Accidit homini ut illi misero de quo Damian. qui cum vellet ligna cadere in sylva incidit in draconem, eumque securi vulneravit. Sed ab eo spiris circumvolutus in cavernam tractus. Irritasti Christiane draconem cum in baptismo illi renunciasti, nunc te involutum trahit ad suum antrum. 2 Tim. 2. *Captivi tenentur à diabolo ad ipsius voluntatem.* Cum tibi suggerit peccatum tunc de te facit pactum, cum illi consentis tum pecuniam pro te accipis. Aug. in Rom. prop. 42. *Unusquisq; peccando animam suam diabolo vendit.* Et hunc contractum permittit DEUS & ratum habet, & ipse ad pœnam jubet venundari.

Jussit venundari & uxorem. Per uxorem corpus intelligitur, quia, ut Eva virum, ducit Animam ad ruinam. Quia est sub potestate viri, id est animæ, est debilius. Dum corpus venditur, jam homo iste fit bestia, homo enim à bestis per rationem differt; Vendita verò est Anima, in qua est ratio, itaque corpus ac si vivat bestiam vivit. *Comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis.* Hinc Scriptura peccatores nomine bestiarum appellat. *Nolite dari sanctam canibus. Nolite margaritas projicere ante porcos. Dic vulpi illi, &c.* Dæmon verò ut bestiam tractat, ut Filio prodigio apponit siliquas porcorum, ut bestiis tollit omnem honorem, opes. Ita Aegyptii spoliati sunt opibus. Amorrhæi & aliæ nationes amiserunt patriam. Aegyptii filios primogenitos. Balchafar regnum, Heli filios, Jerem. 29. *Mittam in eos gladium & famem, & pestem, eò quòd non audierint verba mea.* Adimit consilium. Eccles. 21. *Cor fatui quasi vas confractum, omnem sapientiam non tenebit*

tenebit, sensus omnes variè corrumpit. Jerem. 5. *Audi popule stulte qui non habes cor, qui oculos habentes non videris, & aures, non auditis.*

Jussit venundari & filios. Omnia opera bona quæ ante peccatum fecerat homo, venundantur. Num. 16. Præcepit DEus Nazaræis sibi consecratis ne tangerent mortuum, alioqui amittebant suam consecrationem. Cum opera nostra tangunt mortale peccatum, amittunt suam consecrationem. Ezech. 33. *Si Justus fecerit iniquitatem omnes justitiæ ejus oblivioni tradentur.* Sustinisset, quis poenas ut martyr, lapsus in peccatum, ubi illa merita? factum est, ut Agricola qui postquam multum laboravit subito illi exusta segetes. Ut mercatori qui currendo per Indias collegit magnas opes, & ecce subito in mari perierunt, manet nudus, miser, famens post tantos labores. Docent multi, quod dum homo in peccatum labitur, ita pereant bona ejus opera, ut licet ex peccato exurgat, non amplius redeant. Peccata verò etiam antea dimissa redeant, & ad confirmandam hanc suam sententiam, præsentem adducunt parabolam, in qua Rex servum lapsum in immisericordiam, pro illo debito punit quod jam ante dimiserat. Et habent pro se August. Serm. in verba Matth. *Si Frater tuus, &c.* Quidquid sit de Veritate hujus doctrinæ, cum ei plurimi contradicant, in hoc tamen consentiunt, quod multum aggraventur peccata propter hoc, quia DEus jam illi antea dimiserat, & ille nihilominus relabatur. Interea curemus ut nos quàm securissimos conservemus.

Jussit venundari & omnia quæ habebat. Habuisti jus ad cælum, dona Spiritus Sancti, virtutes infusas, quietem in conscientia, fructum sacrificiorum &c. Venundata sunt. Premit reatus inferni, reatus poenarum in hoc mundo, &c. Amos 5. *Quomodo si fugiat vir à facie leonis, & occurrat ei ursus:*

Si ingrediatur domum, & inmitatur supra parietem manu sua, & mordeat eum coluber. O quis daret oculis nostris tale robur, quo adjuvi videre possent in quæ mala adhuc in vita hac peccatum adducit? Non potest facere quidquam supernaturale ac vitæ æternæ meritum. B. Isaias orat. 25. *Sicut quando ab hoste capitur civitas, imagines prioris Regis evertit, leges condit.* Eradicat demon e memoria timorem DEI. Obtenebrat scripta in intellectu principia juxta quæ honestè possit homo vivere. Voluntatem provocat ut bonis à DEO acceptis, in ejus offensam utatur.

Quid nos interim agimus? de nobis est iste sermo. Aug. *Serm. 15. de Verbis Dom. Si consideremus peccata nostra, & consideremus, quid facto, quid oculo, quid aure, quid cogitatione, quid innumerabilibus motibus, nescio utrum dormiamus sine talento?* Dies post diem vadit, talentum accedit talento. Non redibit nobis ut Ezechie 4. Reg. 20. umbra ad decem gradus, manebunt debiti omnia integra talenta nisi ille dimiserit cui debemus. Sed Greg. in 2. Reg. 3. *Peccare & de DEI Creatoris misericordia presumere, pelago ejus justitiæ est exponi.* Quid agemus? Quomodo exolvemus? An nova peccata veteribus addendo? Sed jam *multiplicate sunt iniquitates mee super capillos capitis mei, & super numerum arenæ maris supergressæ sunt caput meum.* Quid agemus ubi adhuc in hac vita singulis nostris peccatis suas poenas infligere cæperit, ut facere solet? Exod. 7. Mergebant pueros Judæorum in Nilo Egyptii, mutatus est illis Nilus in sanguinem. Voluptuose Adam edit de ligno verito, jubetur in sudore vultus vesci pane suo. Nadab & Abiu filii Aaronis igne sunt consumpti, Levit. 10. Quia ignem alienum accenderunt in altari Domini, &c. Quot apud nos peccata, quot poenæ! & tamen justus est DEUS, & tamen nullum malum apud illum impunitum.

Eadem

Eadem Dom. post Pentec. CONCIO II.

Oblatus est unus, &c.

Cum hostes Ecclesiæ ac Patriæ invalescunt, &c. Ut in morbis, facilius posset occurri, si causa sciretur. Ego mi fallor assecutus sum, & vobis patefaciam proditorem & causam utriusque, dummodò statim illum projiciatis in tenebras exteriores absque ulla misericordia.

Qui causas ruinæ Regnorum indagant, varias assignant. Alii putant esse dissidia interna, cum scilicet Absalon insurgit contra Davidem. Sed hæc non tam est causa, quam pars ruinæ. Divisa in se fuit Græcia & periit, &c. Sed hujus ipsius est alia causa. Quia hæc à DEO propter aliam causam permittuntur. Alii causam putant esse Consilia mala, ut factum est tempore Roboam, quod malum describit, Isai 19. *Stulti Principes Tancos, sapientes consilarii Pharaonis dederunt consilium insipiens, & errare fecerunt Ægyptum in omne opere, sicut errat ebrius & vomens* cujus caput vertigine tentatur. Sed ulterius. *Dominus miscuit in medio eorum spiritum vertiginis.* Quia etsi bonum detur consilium, si tamen cæteri non sequentur illud ut ebrii, nihil prodest, ut contingit Micheæ dum consuleret, 3. Reg. 22. Regibus Achab & Jolaphat, dum sequi maluerunt deceptorem Sedeciam. *Fecitque sibi Sedecias cornu ferrea; his ventilabo Syriam,* Sed in ore istius fuit *Spiritus mendax.* Nam in eo prælio occisus Achab, & Jolaphat vix evasit. Talis verò spiritus non datur à DEO nisi in poenam, itaque ob causam, & est alia causa ruinæ. Alii Dominantium infelicitati ruinam adscribunt, sed etiam hoc infortunium datur in poenam. Osee 13. *Dabo tibi Reges in furore meo,* De quo Greg. 25. Moral. 14.

Irascente DEO secundum merita nostra Reges accipimus, pro qualitate subditorum disponitur vita regentium. Ad quod probandum adducit Davidem, quem permisit DEUS errare populum numerando, ut castigaret populum. Sed etiam hic est poena non causa.

Quæ ergo causa? cur periit Jerusalem. Mich. 3. Principes ejus in muneribus judicabant. Sacerdotes ejus in mercede docebant, Propheta in pecunia divinabant. Propter hoc, causa vestri, Sion quasi ager arabitur, & Jerusalem quasi acervus lapidum erit, & mons templi in excelso sylvarum. Causa omnium, peccata publica, inde discordiæ, &c. Ob adulterium publicum, permittitur David errare ad quod publica populi accesserunt peccata. Gladius non exibat de domo tua. Inde consilia turbata. Quia Sacerdos Domini Micheas percussus. Inde Deus misit Phocam contra Mauritium, quia hic contra Ecclesiam peccavit Monachos opprimendo, consilia Achitofelis turbata quia Sacerdotes occisi. Sed quomodo tota regna pereunt siquidem multi sunt in illis innocentes? Augustinus in Josue libr. 5. q. 8. hoc fieri. Ut non solum quisque se curet, sed invicem adhibeant sibi diligentiam. Sunt innocentes, sed facti nocentes dum fecuti majorum mala exempla, dum meriti ut eis tales darentur superiores, dum sua peccata aggerunt. Sed infantes quid? Filii rebellium justè puniuntur, quia in illis Rebelles vapulant.

Quod remedium? Si injuriam nostram proximo condonemus. August. Serm. in Verba Matth. Si frater tuus in te peccaverit, &c. Si tu non dimiseris peccata proximi, & ille revocabit tua, id est, DEUS. Revocabit, quia ad implendam peccatorum mensuram computabit. Revocabit, quia cum ille tibi majora dimittat, ingratitude tua cætera aggravabit. Quia ut Author Imperf. Operis. Peccatum non solum secundum actum

actum suum judicabitur, sed secundum peccantis personam. Bern. Sermon. 1. de triplici custodia. Pretiosam vestem turpius qualibet macula decolorat. Pretiosum te habuit DEUS cum tibi toties dimisit, & tu non dimittis. Aggravabit, quia peccata jam antea punita, si iterum committantur gravius puniuntur. Gen. 3. de homicidis dicitur. *Septies ultio data de Cain, de Lamech septuagesies septies.* Nabuchodonosor abstulit sacra vasa de templo, punitus & regno restitutus: Balthasar qui id post eum fecit, vitam & regno privatus. Spiritus nequam expulsus si redeat assumit secum septem nequiores.

Si amas DEUM non est difficile dimittere ei qui te offendit. Sicut qui amat pecuniam non est difficile propter eam labores subire. Plura sunt in vindicta pericula, & tamen illam sumis, quia te amas, & cum te vindicas illi subjaces decreto Dei. Deut. 28. *Ecce quod non servieris Domino DEO tuo in gaudio, servies inimico tuo.* Sed est, inquit, contra honorem tuum parcere inimico; atqui omnis honor procedit ex virtute, virtus verò est parcere. Roman. 2. *Gloria, honor, & pax, omni operanti bonum.* Quis laudat vindicativum Saul aut Cainum? Ethnici qui totum ad gloriam mundi referebant, ut Socrates, Aristoteles, Pericles, &c. Pepercerunt inimicis. Chrysost. homil. 52. ad pop. *Gentilium filii nihil expectantes in hoc, id est, non habentes ullam spem præmii præter gloriam, plerumque Philosophati sunt, & tu cum tali spe migraturus, retraheris & torpes?* Sed si peperceris, ridebunt te. Qui illi? viri Sancti? Sapientes? nequaquam. Si leves, non cura. Chrysost. *A cunctis hominibus, omnique terrarum orbe contemni quid tandem obfuerit, si is qui Angelorum Dominus est, nostri laudator & prætor fuerit?* Mavis imitari mundum quam Christum? Es Christianus, & vis salvari, vis tibi tua dimitte peccata, debes dimittere. Quamdiu non parcis, inimicus es DEI. Hoc

denique menti vestræ infigite, quod Chrysostom. *Non est possibile, quod homo qui dimiserit proximo, non accipiat plenam remissionem à DEO.*

Dom. XXII. post Pentec. CONCIO.

Cujus hæc est imago, Matth. 22.

Non solum Phariseos, sed etiam nos aliquando interrogabit Christus: *Cujus hæc est imago?* Sed de quo nummo hæc erit quæstio? dicetis, de Anima nostra. Rectè judicatis. S. Dunstanus Episcop. Aliquos nobiles sed dissolutos Clericos deposuerat, rogabat illum Rex cum Baronibus ut illos restitueret. Hæsit ad hæc tacitus Dunstanus, cum Crucifixus clavis verbis. *Judicatis bene, mutaretis malè.* Neque hoc nos de anima mutemus, sed cogitemus quid de imagine respondendum.

Rectè dixistis Animam esse nummum. Aug. tr. 40, in Joan. *Nummus Cesaris est argentum imaginem habens Cesaris, nummus DEI est homo imaginem habens DEI.* Si in hoc scisciteremur, facile responderemus. Imago sumus DEI. Sed S. Ignatius Mexist. ad Magnesianos. *Pius homo & religiosus vera moneta est, quæ à DEO formata vel expressa est. Impius vero & irreligiosus falsa moneta est, quæ à diabolo facta est. Infideles habent imaginem Principis nequitie, fideles formam habent DEI Domini & Christi Filii ejus.* Quare ex nummis sunt aliqui falsi, & licet, omnes habeant imaginem DEI quam in creatione acceperunt, aliqui tamen etiam dæmonis habent. Unde Anselm. *Fecisti me ad amabilem imaginem tuam, ego me feci odibilem.* Characterem suum in Baptismo Christus impressit, peccator imprimit characterem bestiae, ut est in Apoc. & alter imprimis per superbiam, Luciferi: alter per luxuriam, Asmodæi, &c. Falsificant. Deest pondus. De Balthasare dictum. *Appensus es in statera,*

statera, juvenus es minus habens. Deest in aliis sonus bonus, nam pejerant, blasphemant, &c. Deest decens figura, quia declinant à circulo. *DEUS circulus est cujus centrum ubique, &c.* Denique hanc monetam, Animam, aliqui adjudicant Cæsari, mundo, carni. Rarus cum Bern Serm. de quadrupl. debito. *Non habeo nisi minuta duo, imò minutissima, corpus & animam, vel potius unum, voluntatem meam, & hanc DEO offero totam.* Aliqui ergò sunt ex secta Herodianorum, qui omnem nummum volunt esse dandum Cæsari: aliqui ex Phariseorum, qui quasi totum DEO, sed in re, solum colorem dant DEO, totum autem nummum mundo, vanæ gloriæ, in solis exterius totam sanctitatem constituunt, sed illam faciunt ut ab hominibus videantur. Alii totum mundo, à vitiis promundi honestate abstinent. Planè evenit Deo, quod illi Principi qui habuit duos famulos, omnia quasi bona sua dedit uni, modicum alteri. Mittit ad illos, ut ex bonis à se concessis dent ipsi aliquid mutuo. Prior non tantum nihil dat; sed etiam colligit milites ut Principi & id quod sibi reliquerat, eripiat: Posterior cum omni alacritate hoc modicum quod accepit, reddit. Reddunt DEO creaturæ hoc parum quod acceperunt à DEO. Gregor. *Tempestates verbum DEI faciunt & tu non facis.* Imò eripis illi festa per labores: Animas bonas per scandalum: Cultum per oppressionem Ecclesiarum, &c. Plus nobis DEUS dedit quam creaturis, ita nobiscum egit in creando ut Pictor, qui nobilissimas imagines ipse pingit manu suâ, viliores dat pingendas locis. Nos suâ manu formavit; de aliis dixit: *Germines terra herbam, &c.* Producat aqua &c. Jecit nos ut speculum in quo ejus reluceat imago, & sæpè relucet Bacchi aut Veneris. Falsa moneta mundo esset danda, quia non dat nobis bona nisi falsa. Corrupta carni quia illa dat nobis corruptionem. Dæmoni qualis qui dat infernum?

Sed

Sed quorundam nummus à terra devoratur. Origen. *An non tibi videtur à terra devorari ille qui semper de terra cogitat, qui semper terrenos habet actus, qui de terra loquitur, de terra litigat, terrena desiderat, & omnem spem suam ponit in terra? ad calum oculos non levat, &c. talem cum videris, dicito, quod terra devoravit eum. Imago hujus mulier, Luc. 13. Per annos 18. ad terram inclinata. Aliqui huic nummo insculpunt bestias. Chrylost. hom. 4. in Matth. Fracundus leoni, dolosus vulpi, libidinosus porco, obrectator cani se similem reddit. Alii expriment diabolum quos alloquitur. Ambros. Offic. Ejice de civitate animæ tuæ imaginem diaboli.*

Veni Domine, jam interroga, cujus est hæc imago? Anselm. de Orat. *Heu me miserum qualem me feci. Formasti me Domine ad amabilem imaginem tuam, & ego superinduxi imaginem odibilem. Estne imago tua, estne Filii, redditur ne tibi hic nummus? Josephus de libr. 2. de Bello Judaico cap. 8. Judæi ne imaginem Caesaris reciperent, ultrò cervices militibus offerebant. Et tu ultrò tibi insculpisti imaginem bestię, aut etiam dæmonis. Exhibemus nos ut qui vult ex inimicis DEI in nobis suam imprimat imaginem. In imagine pertransit omnis homo. Jam hanc jam illam suscipit sicut speculum cum de loco ad locum transfertur, & efficitur anima veluti quædam meretrix. Sed Ezech. 16. Propterea meretrix audi verbum Domini. Hæc dicit D. Deus, &c. Vide ibi. Exuret has imagines sicut imagines hæreticorum exuruntur ab Inquisitoribus Fidei. Non hanc ego impressi imaginem.*

Hæc poena & in regna integra extenditur, cum enim amittunt imaginem antiquæ pietatis, DEI: cum imaginem assumunt hæresis, tyrannorum in subditos per oppressionem, Persecutorum Ecclesiæ: & Deus tollit imaginem quam habebant, felicitatis, victoriarum, pacis, amplitudinis. Unde si in

Græcia

Græcia surgeret à mortuis Alex. M. quæreret cujus hæc est imago estne illa imperii? &c. Si Constantius M. suntne ista templa? en 2. Eldræ 11. *Tribulasti mansuetos, lassisti quiescentes, &c. Propterea non appareas tu aquila, & alæ tuæ horribiles. Celsabit tuum imperium, &c.* Sed firmior de hoc ipso est sermo Baruch. 4. *Oblii enim estis DEum, & contristastis nutricem vestram Jerusalem, Ecclesiam, Vidit enim iracundiam à DEO venientem vobis, & dixit, audite confines Sion, adduxit enim mihi Deus lactum magnum, vidi captivitatem populi mei, quam superinduxit illis aternus, &c.* Videte alia regna, fuerunt in Græcia Sancti, &c. Fuit in Ægypto Eremus plena viris DEI, &c. Habemus templa, & illi habnerunt. Audite quid Jeremiæ dictū, c. 7. *Nolite confidere in verbis mendacii, dicentes, templum Domini, templum Domini, &c.* Nunquid ergo spelunca latronum facta est domus ista, in qua invocatum nomen meū, in oculis vestris? Ego, ego sum, ego vidi, dicit Dominus, &c. Dicebant se esse Christianos, habere se templum Græci & templum hæreticis, Simoniacis implebatur. Quare dicit DEus: *Faciam sicut feci Silo, projiciam vos à facie mea, sicut projecit omnes fratres vestros. Tu ergo noli orare pro populo isto, quia non exaudiam te.* Dicebant & illis falsi Prophetæ. Jerem. 6. *Curabant contritionem populi mei dicentes, cum ignominia, pax, & non erat pax. DEus adhuc non puniet, &c. Transibunt domus eorum ad alteros, agri & uxores pariter, quia extendam manum meam super habitantes terram.* Orabant Sancti, sed ut Ezech. 14. *Si steterint coram me, Noë, Daniel & Job, ipsi liberabunt animas suas. Hoc solum impetrarunt. Si dixerō gladio transi per terram, non liberabunt filios neque filias. Imò ut Isai. 34. Orientur in domibus ejus spina, & urtica, & paliurus in munitionibus ejus, & erit cubile draconum. & pascua Struthionum. Curemus ut in nobis sit imago DEI.*

Dominica XXIII. post Pentec. CONCIO I.

Filia mea modo defuncta, &c. Matth. 9.

PER has duas mulieres in Evangel. significatur Synagoga & Paganismus. Sanguine fluens notat Synagogam tum propter circumcisionem, propter quam dixit Sephora Moyfi, *Sponsus mihi sanguinum es.* Tum propter continuum in sacris usum sanguinis. Hebr. 9. *Omnia penè in sanguine mundantur, & sine sanguinis effusione non sit remissio.* Insuper ipsa sibi imprecata, *Sanguis ejus super nos, & super Filios nostros.* Per filiam nostram notatur Ethnicismus, qui DEOS mortuos colebat, unde illum rider, Psalm. *Oculos habent & non videbunt, &c.* Sicut mortui nihil de rebus salutis & vitæ sciverunt Ethnicici, apud Romanos Cæsares mortui pro Diis habebantur. De Idolis Sap. 5. *Diligit mortuæ imaginis effigiem sine anima.* Utrisque succurrit Christus, & de hoc loquar.

Judæi non solum in sanguinibus erant, sed etiam sæpè ad idola declinârunt. Quamvis gloriabantur. *Notus in Judea Deus & in Israël magnum nomen ejus.* Tantum ex Ægypto sunt educti & statim in Ægyptiorum idololatriam lapsi adorârunt vitulum, sicut illi Apim, Exod. 32. *Hi sunt Dii tui Israël, qui te eduxerunt de terra Ægypti.* Quid turpius agere poterant? &c. Idololatriam secuta alia peccata, nam Moysen occidere volebant. Sacerdotium Aaroni eripere, denique ita corrupti ut ex tanta gente soli tres fuerint absque sceleribus Moyses, Caleb, Josue. Postea ex decem tribubus, Tob. 1. *Solus Tobias Pergebat in Jerusalem, cum omnes irent ad vitulos aureos, & 3, Reg. 19.* Solum se derelictum penes DEUM quærebatur Elias, nam licet fuerint septem millia, qui genu coram Balaam idolo non curvaverunt, tamen aliis peccatis fuerunt impli-

implicati. De suis temporibus lamentabatur. Jerem. cap. i. ut id S. Hieron. exponit : *Omne caput languidum, & omne cor mœrens in Israël, à planta pedis usque ad verticem non est sanitas in eo.* Tum verò licet punirentur non se corrigebant. Dati sunt in servitutem Gentibus : misertus Deus liberavit eos per Othonielem, Judic. 3. Rursus relapsi, tradidit eos Deus in manus Moabitarum, misertus illorum liberavit per Aod. Rursus relapsi traditi sunt Chananæis, liberati per Deborah. Iterum lapsi traditi Madianitis & Amalecitis, & liberati per Gedeonem. Iterum Judic. 10. *Filii Israël peccatis veteribus jungentes nova, serviebant idolis Baalim & Astaroth, & Diis Syriæ & Sidenis & Moab, & filiorum Ammon, & Philistiim,* tradidit eos Deus Philistæis, misertus deinde misit illis Samsonem. Successerunt Samuel, Saul & David, qui inimicos eorum domuerunt; Sed statim sub Salomone reinducta idololatria, & post illum Roboam fecit duos vitulos aureos, unum in Bethel, alterum in Dan, duravit hoc malum per annos 258. & perierunt decem tribus quæ non fuerunt cum Roboam. Roboamo successerunt boni Reges Asa & Josaphat, sed post illos Joram renovavit idola, idem post eum facit Amasias. Successerunt Azarias paulò melior, & post eum Jonathan utcumque bonus, sed post eos Achaz pessimus. Deinde Rex optimus Ezechias, qui regnavit 29. annis. Tum Manasses sceleratus rexit annis 55. de quo 4. Reg. 18. *Fudit sanguinem innoxium multum nimis donec impleret Jerusalem usque ad os.* Successit illi similis Amon. Post illum fuit bonus Josias, & regnavit per annos 18. Sed iterum idololatra Joachaz. Successerunt verò tempora de quibus Isai. 2. Quibus colebant pro Diis talpas, & vespertilioes, de reliquis temporibus universim, Matth. 13. *Jerusalem, Jerusalem, quæ occidis Prophetas, & eos qui missi sunt ad te.* Jam tunc tempore Adventus Christi pro sanctissimis habebantur Pha-

risæi, sed hi Sycophantæ, scelerati, totam sanctitatem ponebant in ore hominum. Peccata in mente nulla vitabant, fuerunt raptores bonorum alienorum, &c. Erat altera secta Saducæorum hi nihil de altera vita, de immortalitate animæ, de Angelis, de Spiritu credebant. Si quæramus an fuerint in Synagoga quæ in Virginitate Deo servirent. Si Doctores Ecclesiæ, concionatores efficaces? altum silentium. Fuerunt pauci Prophetæ, Martyres exigui: Eremicæ nulli. Sicut sanguinem Synagogæ Christus, incruentas instituit cæremonias & sacrificii induxit Sanctitatem.

Jam vertamus oculos ad puellam mortuam, ad Gentilismum, ubique mors. Ab initio mundi per annos 1666. non ita hoc malum sæviebat, dum recens esset doctrina Adæ de DEO verò. Sed post diluvium, post 293. annos fere totus mundus in idololatriam lapsus excepto Abraham, cui dictum: *Egredere de Ur Chaldaeorum*. Sicut enim peccata crescebant, ita veri DEI scientia deficiebat. Lumine naturali interim videbant, omnino debere esse DEUM, quare dæmon in occasionem intentus, primò, solem, astra, &c. Persuasit esse DEOS, neque hæc stulticia solum rudem populum invadebat, sed etiam sapientissimos. Tùm ex adulatione cæperunt Reges etiam impios pro Diis habere. Nam Patrem Saturnum Jupiter occidit. Ipse ut serviret turpi amoris vitam egit Pastoritiam. Æsculapius medicinam à Chirone didicit. Babylonii Belum pro Deo habuerunt, quia Babylonem ædificavit. Romani Romulum, qui Remum fratrem occidit, qui Sabinas mulieres rapuit, Lupam quæ nutrit Romulum. Floram quæ sui meretricii questus hæredem scripsit populum Romanum. Alii Reges seipsos voluerunt coli pro Diis ut Nabuchodonosor. Alexander Magnus, &c. Ad foediora paulatim lapsus orbis, nam ut Lactant. lib. i. cap. ii. Romani inter Deos colue-

coluerunt, Febrim, Pavorem, Mucorem, &c. Deum Muscarum ut eos à muscis defenderet, & hic fuit ipse Beelzebub, &c. Ut August. de Civit. lib. 2. cap. 4. Romani Deum ex Epidaurio urbe serpentem advexerunt, qui tam se facundè multiplicabat, ut necesse habuerint semina ejus igni exurere. Babylonii, Dan. 14. draconem pro Deo coluerunt. Athenienses, ut Ælianus lib. 6. cap. 2. Serpenti, ut tutori urbem suam dedicaverunt. Alii felas, canes, &c. pro Diis colebant, & si quis illis molestiæ quidquam intulisset morte muldabatur. Alii arbores, montes, allia, cepas, &c. adorabant. Absurdi Di; sed neque cultus illorum sanctior. Scythæ immolabant advenas Diannæ. Romani vivos defodiendo Diis sacrificabant, Galli senes minutim concisos. De Idolo Moloch, 4. Reg. 16. Cujus honori infantes vivi comburebantur. Ludi in cultum Deorum fiebant, in quibus adulteria exprimebantur. In honorem Bacchi simulabant amentiam. In festis Minervæ, ut scribit Herodot. lib. 4. Virgines cerrabant fustibus, & quæ occisa fuit pro corrupta habebatur. Quid de gladiatoribus Romanis, qui mutuis cadibus se conficiebant? Quid de aliis quos ad bestias mittebant? Sed recentiora sunt. Japonia constat regnis 66. & est major quàm Gallia & Hispania, in ea in Deorum honorem saxi ad collum ligatis se in mare dejiciunt, alii scaphas perforant, tum leviter clavis occludunt, & sic mari se committunt, tum foramina aperiunt. Indi corda hominibus extrahunt ut Diis jactando versùs cælum offerant. In civitate Mexicana singulis annis plura quàm viginti millia hominum Diis immolabantur.

Mores Ethnicorum similes cultui Deorum. Sed priùs non idololatrarum aspiciamus. Cain pessimum imitati Adæ filii, præter Seth; sed & hujus filii ingressi ad filias hominum, & ita corrupta fuerunt omnia ut dicat, Gen. 6. *Videns autem*

DEUS quòd multa malitia esset in terra, & cuncta cogitatio cordis intenta ad malum omni tempore, pœnituit eum quòd hominem fecisset in terra. Postea apud Idololatrias, spoliare bonis alcerum pro decoro habebatur, ut fecit Arphaxad, Nabuchodonosor. Apud Lacedæmonios furari licebat, questu corporis dorem sibi nupturæ comparabant, Ungari ut scribit Proc. lib. 2. Corda captivorum vorabant. Romanorum quales Cæsares? Cadavera mortuorum Persæ comedebant, Voluntaria mors Romæ honori ducebatur, filioli demergebantur deformes, Pluto habebat genium familiarem, item Socrates. Lex erat ut uxores communes haberentur, & id probabat sapiens Caro. Socrates scortum alicui. Diogenes Cynicus in publico vacare proli docebat. Plato, Aristoteles de DEO, de Animæ immortalitate, Mundi origine, Dei Providentia, nihil certi habuerunt. At modò ut prædictum Isai. 9. *Populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem, & ambulantes in regione umbræ mortis lux orta est eis.* Cessarunt idola, Magia proscripta, non sunt Aruspices, silent Oracula. Servi DEI imperant dæmonibus: Sanata est Hæmoroïssa, excitata est puella. Hæc mulier ut scribit. Euseb. Cæsariensis. lib. 7. histor. cap. 14. fuit oriunda ex civitate quam Phænices Panenda vocabant, & Christi effigiem æneam erexit, circa quam nascitur herba, quæ ubi pertigit ad fimbriam Christi est contra omnes morbos. Hanc Sozomenus dicit fuisse ex Cæsarea Philippi, & certum videtur non fuisse Martham, etsi aliqui putent, quia Martha fuit ex Bethania: Cæsarea illa fuit in Phænicia. Statuam illam deiecit Julianus Apostata & suam posuit, quam paulò post fulmen contrivit. Accedere Christum non ausa, quia juxta Levit. 15. Fuit immunda. Fimbrias Christus in veste habuit. Quia Num. 15. *Loquere filiis Israël, ut faciant sibi fimbrias per quatuor angulos palliorum, &c.* Ex his Samaritana cognovit Christum, quòd Judæus esset. Fimbriæ fuerunt, hyacinthini seu cælestis coloris.

coloris. Accessit à retro hæc mulier, quia post mortem Christi conversi sunt Judæi. A Puella eiecit ribicines, quos adhibebant Judæi, sive Thraces imitati qui lætabantur in mortecarorum sive ut Theophylact. *Judæi Virgini defunctæ exhibebant honorem quem debebant in nuptiis.* Hujus mortuæ tenuit manum. Manus Gentilitatis fuit Roma, in hac suam Cathedralam, id est Petri posuit.

Eadem Dominica CONCIO II.

Filia mea modò defuncta, &c.

Duas sortes peccantium proponit Evangelium, unam eorum qui infirmantur quidem ut mulier sanguine fluens per annos duodecem, alterum eorum qui moriuntur. Unius curatio est si ad Christum accedat, alterius si Christus veniat, de utrisque loqui proposui.

Quòd sanguis peccata significet, patet ex S. Script. Oseas 4. dum peccata numerat, his concludit: *Sanguis! Sanguinem tetigit.* Hoc est, peccatum unum secutum est aliud, dum vult appellare Davidem Semei peccatorem, ait 2. Reg. 6. *Egrederere vir sanguinum.* Et ipse David cum petit liberari à peccatis, Ps. 50. orat: *Libera me de sanguinibus.* Quia veluti sanguinem effundit, qui occidit animam suam. Hoc etiam certum est, quòd mors peccatum significet, quia sicut dum moritur homo deest principium à quo procedebat motus naturalis, ita dum moritur anima deest principium motuum supernaturalium, & quia, forma dat esse rei, hæc deest forma in anima, & anima fit nihil. Homo verò est iste qui seipsum occidit, sicut ille qui dulce bibit venenum. Hoc etiam certum quòd cum Dominus tangit, graviter affligit. Job in suis miseriis, *Manus Domini tetigit me.* Ad mortuum, 4. Reg. 4. mittitur Giezi cum baculo. Pl. 88. *Visiabo in virga iniquitates eorum, & in verberibus peccata eorum.*

Pecca-

Peccata itaque sunt alia ad quæ non opus descendere Dominum, alia ad quæ opus. Priora sunt cùm remanet verecundia, ut hæc mulier accessit à retrò præ pudore sequitur Christum, audit. In posterioribus, iam fides deficit, dicitur Christo, *Veni atq; si Christus non esset Deus.* Curatur prius honor civilis, vocantur tibicines. Prioribus satis sit simbram Christi tangere. Sed posteriores sciant se mortuos, cogitent quid sit mors. Dicant sibi cum S. Sylvestro Fundatore Sylvestrinorum, qui viso cadavere: *En ego sum quod hic fuit, & brevi ero quod hic est.* Quis inde fructus? Climacus gr. 6. ubi agit de quodam Monacho, qui à mortuis redivivus per annos duodecem quibus vixit, nullum verbum prolocutus, & tandem in agone sic ad Fratres locutus. *Indulgete mihi, nemo mortis memoriam habens poterit aliquando peccare.* Mors est terribilis propter suos satellites, propter pericula in quibus Anima erit dum veluti arx ab hostibus appugnabitur, jam cuniculis desperationis, jam bombis præumptionis, &c. Jam literis prodicioris, dum Amici solabuntur. *Hac infirmitas non ad mortem.* Thren. 2. *Propheta tui tibi viderunt falsa & stulta, nec aperiebant ubi iniquitatem tuam, ut te ad penitentiam provocarent.*

Postquam agnoveris te mortuum esse. Confitere, & dic, Anima mea *Filia mea mortua.* Neque differas, modò mortua. Chrysost. Serm. de Absalon. *Semper scelera dum non refecantur crescunt.* Dum Isaac moraretur in Palæstina, obruerunt inimici puteos quos foderat Pater ejus Abraham. Ille quid? Gen. 26. *Rursus fodit alios puteos quos foderant servi Patris sui Abraham.* Cur non alibi fodit? Abulen. *Terra illorum puteorum mollior erat quia olim effossa.* Facilius effoditur antequam terra longo situ induretur. Oportet quamprimum surgere de peccatis. *Filia mea.* Quid deinde faciendum? *Accedens,*

ecce Oratio. Pete ut in his te juvet Deus, & in cæterum præser-
vet. Hoc enim signū veri doloris, sicut & illa, non palliare pec-
cata quærere rudem Confessarium, aut vitā dissolutum; non
cogere ut absolvat, non recedere ab ordinario, restituere, fuge-
re occasiones. *Filia mea, domus tua, Filia tua.* Ejicere tibicines,
corruptores. Videre quid agatur cum hac filia, ne vagetur
sicut Dina, Gen. 35. ne fingat morbum aliquis sicut Amon ut
Thamarem decipiat. Iste vacat ludis pecuniariis, unde habet
pecuniam? hic extra domum pernoctat. Videre cur affli-
garis, tribulatio est sicut viga Moyſis, quamdiu est in manu,
est virga: Sed si projiciatur in terram, fiet coluber. Dum in
manu tenes est virga ad corripiendum, dum in terram impa-
tiens projicis, est coluber ad mordendum. August. in Psal. 60.
*Eadem tribulatio bonos purgat, probat, & eligit: malos reprobat,
exterminat, annihilat.* Tunc Christus tenebit manum, & be-
nedictiones suas impertietur. Psal. 27. *Tenuisti manum dex-
teram meam, & cum gloria suscepisti me.* Maximè verò ad pu-
blica attendendum peccata qualia sunt, blasphemix, super-
stitiones, maledictiones, perjuria, turpiloquia, ludi vetiti, fe-
storum violatio, &c. Pro his enim non solum totam domum,
sed etiam tota regna punit Deus, lege Josue 22. & 3. Reg. 20.
à versu 30.

Eadem Dom. post Pentec. CONCIO III.

Filia mea modò defuncta, Matth. 9.

Non sine mysterio tres tantum defuncti leguntur à Chri-
sto suscitati, imò & Sancti tres plerumque excitabant.
*S. Martinus trium mortuorum magnificus excitator. S. Francisc.
Xaverius: Plures excitavit, tamen solum tres ponuntur in
canonizatione. &c.* Conabor hoc mysterium aperire.

T t t

Confi-

Consideremus primò, Puella mortuà domi invenitur; Juvenis in platea, Lazarus in sepulchro. Certum est quòd isti omnes designent diversos peccatores. Nam quidam fœcens ut Lazarus. Bern. de domo interiori. *Tolerabiliter canis putridus facit hominibus quàm anima peccatrix DEO.* Aliqui etsi non ita sordeant, tamen sunt cadavera. Pœnit. Gregor. in Psalm. 7. *Mors est quæ animam à DEO separat sensuum internorum intercludet officia, Divinam deturpat imaginem, lucis adimit claritatem.* Hoc facit mors corporis, hæc ipsa facit peccatum. Per omne verò peccatum mortale ipse homo suam occidit animam. Unde Gregor. in Psalm. Pœnit. 3. *Si os mentientis, ut est Eccles. 30. Occidit animam, quantò magis gladius ferientis extinguit vitam?* Quantò magis alia graviora peccata? S. Thom. Opusc. de Dilect. DEI, cap. 20. *Corpus habet ab anima velut à DEO, quasi à summa & primaria forma.* Sicut ergò dum à corpore anima recedit, moritur homo: ita moritur anima, dum recedit Deus, & hoc fit per peccatum. Moritur anima ut puella domi, dum intra se consentit in peccatum. Moritur ut juvenis ille, cum actu externo complet peccatum. Jacer ut Lazarus in sepulchro, ligatis manibus ac pedibus, lapide conclusus, cum peccando consuetudinem contraxit. Descripsit has mortes, Psalm. 1. *Beatus vir qui non abiit in consilio impiorum,* Ecce Puella: *Et in via peccatorum non stetit,* Ecce Adolescens: *Nec in cathedra pestilentie sedit,* Ecce Lazarus. Omnia ista peccata odit DEus. Jussit DEus Ezechielem ut foderet parietem templi, fodit primò comparuerunt contra legem Dei picturæ, hæ sunt imaginationes puellæ intra se. Fodit secundò, ecce thus idolo adolebant, jam sunt facta & opera, quæ per Adolescentem exprimuntur. Fodit terciò jussu Dei, ecce faciebant mulieres sedentes Adonidi sacra anniversaria, jam istæ sedebant, habitus erat, Lazarus erat.

Vid. a-

Videamus jam modum hos tres excitandi. Puellæ manus apprehenditur, & dicitur de illa, dormit. Ad levem correptionem tales surgunt veluti è somno. Adolescenti dicitur. *Surge.* Surgit cum illi in aure incipit sonare. *Surgite mortui, venite ad iudicium.* Cum novissima illi in mentem reducuntur. Sed cum Lazaro quot cæremoniæ sunt adhibita, turbavit se Christus. Illachrymatus, &c. Bern. in Assumpt. B. V. serm. 2. *Reversus ad vomitum canis odibilis erit multo plus quam ante & fiet filius gehenna multipliciter.* Hoc ipsum veluti explicat Blossius de Confessione Sacrament. *Quid omnia proderunt penitenti si ad vomitum revertatur, verbum sapientis est, unus adificans & unus destruens quid est nisi labor? Verbum Augustini est, Inanis est penitentia quam sequens culpa coinquinat, vulnus iteratum sanatur tardius. Sic lugens & peccans veniam non meretur. Nihil profunt lamenta si replicantur peccata; nec valet, de malis veniam poscere, & mala denuò iterare. Si tam difficile surgit qui relabitur, etsi totus quoties egit poenitentiam, sed post casu relapsus: Si ita difficile ad vitam redit qui subinde respiravit, an facilius redibit, qui nunquã signa ulla vitæ dedit, sed jacuit velut Lazarus? Chrysost. homil. in Psalm. 2. quàm absurdum est: Peccator cum terra sit, in calum bellum gerit: cum sit fœnum cum igne pugnat: cum sit lutum adversatur ei qui se finxit. Et adhuc in isto manet statu!*

Videamus hujus rei exemplum. Captam Domini Arcam posuerunt Philistæi cum Dagon; Mors erat Puellæ. Cecidit Dagon, mansit integer, nihil ampliùt accidit. Sed illi, ut ait S. Prosper, putantes id casu factum uncis obfirmârunt. ipsum Dagon: jam est peccatum Adolescentis. Et ecce Dagon cecidit, caput, & manus, & pedes illi sunt amputati. Frangitur caput, non suppetit consilium surgendi, non manus. Pergunt Philistæi, & plaga nimis magna lævit, pereunt Principes & populus. En mors Lazari. Nemo tamen desperet. Cum

Christus te excitabit, etiam vires augebit. Moyses cum primas legis tabulas accepit, non refulsit ejus facies, sed refulsit, quando contractas restauravit. Samson tonsis capillis amiserat vires, sed postquam iterum creverunt, majores habuit quàm antea. Tantum DEO revocanti ad vitam pareamus. Audi quid de Poenitentia dicat Chrysostom. homil. 6. in Marc. ubi illa Pl. explicat. *Lavabis me & super nivem de albor.* Quoniam lavisti me per lachrymas meas, lachryma mea & poenitentia mea, fuerunt mihi pro baptismo. Habet se poenitentia aliquo modo instar baptismatis. Quod ipsum clarius Nazian. Orat. in SS. Lumina. *Quintum locum tenet lachrymarum Baptismus, verum asperior est & laboriosior, qui perfunditur illo, qui per singulas noctes lectum, ac stratum suum lachrymis lavat.* Hoc intelligetur ex Isiod. Hispalen. lib. 2. de Offic. Eccles. cap. 24. *Tria sunt Baptismata: Unum quo regeneramur ex aqua lavacro, aliud quo consecramur in sanguine, tertium Baptisma lachrymarum.* Sicut Baptismus non ex meritis Baptisati, sed ex Christi tollit peccata, ita & Sacramentum Poenitentiae; neque Christus in hoc magis suo parcat sanguini, quàm in illo, neque in hoc pauciora potest tollere peccata quàm in illo. Animet se tantum Peccator & incipiat sincerè poenitere, neque desperet. Accipiat liberaliter de thesauro meritorum Christi & sua peccata exolvat, nunquam deficiet hic thesaurus. Est in Chronicis Minorum part. 2. Cum nobilis ægrotaret quidam odio plenus contra alterum, visa est domus ejus corvis referta: inductus à Filio ad confessionem, quoties aliquod peccatum confessus, toties corvus avolavit. Docet modum Greg. in Psalm 4. Poenit. *Quicumque misericordiam DEI invenire desiderat, necesse ut quàm gravia sint peccata agnoscat, puniat culpas fletibus, faciem Domini in confessione praeveniat, ponat ante cordis oculos & culpas operis, & ultima terrorem animadversionis, penset quàm discretus Judex veniat quod ideo peccatores sustinet, ut*

iis converſis minus inveniat quod condemnet. *Ascendat tribunal mentis ſue, conſtituat ſe ante ſe, videat ſeditatem ſuam ut corrigat, ne nolens tandem videat & erubeſcat. Sit ſibi iudex incorruptus, torqueat eum timor, erumpat confeſſio. Sed dices te non ſentire pondus peccati. Jer. 31. Sume tibi ſpeculam, pone tibi amaritudines, & dirige cor tuum in viam rectam. Theodoret. legit. Sume de te ſupplicium & da cor tuum ſuper humeros tuos. Quamdiu urna eſt infra aquam putei, non ſentitur ejus pondus; pone illā ſuper humeros, ſenties. Veniſti in profundum putei; ideò non ſentis pondus peccati, pone ſuper humeros, relinque per aliquot dies peccata, pereā Deo cor novum, ſenties pondus. An non grave peccatū? Tert. de Idolol. pro Deo ſervis dāmoni. Cum univerſa delicta adverſus Dominum ſapiant, nihil autem quòd adverſus Dominum ſapient, non dāmonis & immundis ſpiritibus deputetur, quibus idola mancipantur, ſine dubio idololatriam admittit quicumque delinquit, id enim facit quod idolorum mancipis faciunt. Sed petet quomodo culpæ puniendæ? Non eſt crudelis DEUS qui eas graviffimè punit, nihil facit contra juſticiam, imò infra condignum punit. Ad imitationem DEI ſunt puniendæ. Greg. in Pl. 4. Pœnit. Sive ſit parva ſive magna iniquitas, niſi puniatur ab homine pœnitente, punietur à DEO judicante. Sicut per quendam ſapientem dicitur, Job. 9. Sciens quia non parceres delinquenti. Non erubeſce conſiteri. Bernard. in Cantic. Onimia hominum inſania! Pudet ablui, & non pudet inquinari. Pudet ſordes abſtergere, & non pudet ſordes contrahere! Auguſtin. in Plalm. De ipſo vulnere non erubeſcis, de ligatura vulneris erubeſcis? Curre ad Medicum, & dicilli, iniquitatem meam cognoſco. Quid tibi prodeſt occultare quod tandem toti mundo cum majori pudore revelabitur? Quod DEUS videt? Naum. 3. Revelabo pudenda tua in facie tua, & oſtendam in Gentibus nuditatem tuam. Non revelabit Confeſſarius quæ illi dicit. S. Thom. in 4. diſt. 21. In nullo caſu*

potest sacerdos revelare confessionem, & potest præceptum & iuramentum accipere, se nescire ea quæ habita sunt in Confessione. Quia ignorat ea ut homo, licet ea habeat ut vicarius Christi Neque te metus relabendi a confessione deterreat, dummodo relictis malis incipias conversari cum bonis Prov. 13. *Qui cum sapientibus graditur sapiens erit: amicus stultorum similis illis efficietur.* Sapientes dicuntur sancti, peccatores stulti. Fuge otium deinde. Hieron. ad Demetriadem. *Nihil est sancto proposito deterius otio* Tum verò attende ne tui sensus per illicita vagentur.

Dom. XXIV. post Pentec. CONCIO I.

Videbunt Filium hominis venientem &c.

Venit dies in qua Deus hominem statuet ante illum ut se ipsum videat. Pl. 49. *Arguam te & statuam contra faciem tuam.* Apollinarius legit. *Statuam contra te faciem tuam videbunt suam deformitatem.* Dæmones aspicere non possumus ob illorum deformitatem, quid illos fecit deformes nisi peccata? Vide jam homo qualis sit. Sed utique videbunt Filium hominis, ejus pulchritudo hoc totum extingvet? imò exaggerabit. Poteras homo illi similis esse. Hæc est summa tragædia quam sum propositurus.

Aperitur theatrum, sed quomodo instructum? stellæ cadunt de cælo, fulmina. Crux profertur, ad quem finem? *videbunt in quem confixerunt.* Specta te homo, quis tu, & quem confixisti. Cæsar Arelaten, hom. 23. *Qui habet aures audiendi audiat.* Quid iudicii tempore facturi sumus, quando crucifixi Domini livores, nota peccatorum nostrorum, & macula libidinis proferrentur. Prodeunt consilia bona spreta, confessiones sacrilegæ &c. Stat miser homo velut Reus in arenameductus, velut cum civitas ab hoste capitur. Basil, hom. in Pl. 33. *Qui verò malefecerint, in probum & confusionem resurgent, in seipsis turpitudinem,*

mem, & formas eorum quæ peccaverunt conſpicientes impreſſas. Erit Confuſionis ejusmodi impreſſio iſtis tanto plûs horrore, quam vel ipſæ tenebræ, aut ignis æternus quòd in ea æternum ſint victuri, ſemper ob oculos verſantes veſtigia illa peccati in carne admiſſi. Rphr. ſerm de Judicio. Horribilior tenebris, illoque igne ille pudor erit atque Confuſio in qua verſabantur ſemper oculos veſtigia illa peccati, queſi nota alicujus tinctæ, nec eluibilis unquam, in memoria anime æternum duratura. Venit Chriſtus ſed non cum illa facie cum quali in terra viſus. Pl. *Tabeſcent peccatores a facie DEI.* Vertet homo ad S. Sèraphim oculos, dicent occidiſti ſanctitatem noſtram. Vertet ad Cherubim &c. vertet ad ſanctos. *Gladii ancipites in manus eorum.* Quid verò ipſe Chriſtus? Ezech. 7. *Nunc de propinquo effundam iram meam ſuper te, & complebo furorem meum in te, & judicabo te juxta vias tuas, & imponam tibi omnia ſcelera tua, & non parceret oculus meus, nec miſerebor.* Revelabuntur jam toti orbi peccata & bona opera cujuſque. Clamabunt regna, vindica DEUS, propter hunc hominem, nos puniſtiſti. Clamabunt ſancti, vindica, iſti noſtra exempla ſpreverunt Clamabunt Ethnici, Tunc veniet Regina Saba. Clamabit Tyrus, ſi hæc ſigna fuiſſent apud nos facta &c. Clamabit lapis de pariete. Tot acculatores erunt contra unum! Sicut omnes creaturæ ſerviebant homini ira omnes contra hominem conſurgent. Quid interim homo dicet? Job. 30. *Mutatus es mihi in crudelem, & in duritia manus tue adverſaris mihi.* Tunc es mutatus qui me tantoperè adamaveras? Inſtabit dæmon. Juſte judex mihi debetur hic homo. Opponet homo, utique jejunavi, & reponetur, *In jejunis veſtris invenitur voluntas veſtra.* Dicet, Oravi, reponetur, *Non eſt ſpecioſa laus in ore peccatoris &c.* jam peccata aliena &c. Clamabit homo, per ſanguinẽ tuũ miſere re. Sed fiet ſicut fecit Theod. cùm ſcriberet anathema contra Patriarcham Conſt. ſanguinẽ Domini affudit atramẽto, Adjudi-

Adjudicabit Lucifero superbos, Asmadæo luxuriosos, &c. Vae Frater, &c. *Isai 13. cum everteretur Babylon. Habitabunt ibi Struthiones & pilosi saltabunt ibi, &c. S. Aelredus sermon. 10. in Isai. Quomodo queso in Babylone jam ulericibus flammis exposita, aut Struthiones habitabunt, &c. An quia ad confusionem illorum, qui se his vitis polluerunt, ipsa vitia eorum oculis ac memorie ingerentur, ut sicut in corpore pœna, ita & peccatum pro quo punientur versetur in conscientia. Erit ergo in illa civitate damnata, sicut pœna æterna, ita & peccatorum qua fecerunt æterna memoria. Ita Moyse Exod. 32. Judæis vitulum quem adorarunt, contritum in potu propinavit. Apoc. 21. Timidis autem & incredulis, & execratis & homicidis, & fornicatoribus & veneficis, & idololâtris, & omnibus mendacibus, pars illorum erit in stagno ardenti igne & sulfure. Dabit, dabit illa scelera potanda in hoc liquore sulphuris. Abacuc. 2. Bibe tu queque & consopore, debebis bibere quocunque te vertas. Circumdabit te calix dextera Domini, & vomitus ignominie super gloriam tuam. Hæc bibes.*

Ite maledicti in æternum. Quamdiu? Cyprian. Serm. de Ascens. Non miserebitur ultra DEus nec audiet pœnitentes. Consumunturñ aliquando illo igne? Cyrill. Mors sine morte, finis sine fine, defectus sine defectu. Quia & mors semper vivit & finis semper incipit, & defectus deficere nescit. Qualis domus? Isai 13. Et replebuntur domus eorum draconibus. Aelred. l.c. Tunc replebuntur domus eorum draconibus, quando vitia qua nunc videntur jaciunda & dulcia, in hominis conscientia draconis speciem præferent, cujus & faciem horreat & flammam non ferat. Dicuntur enim hæc bestie terribilis esse vultus, natura tam ignea ut flammæ ex se emittere videantur. Ita profectò vitia & peccata qua nunc delectant, apparebunt horrenda & materiam æterni incendii ministrantia. Horrenda, quia Isai. 1. Confundentur ab idolis quibus sacrificaverunt. Ignem ministrantia æternum, Jam quæro.

Quis

Quis ex vobis habitare poterit cum igne devorante, & ardoribus ſempiternis? Hinc homo cogita, quid ſit peccatum, quod Deus miſiſſimus & in æternum punit & tam graviter. Proinde ſi quis pro uno peccato per totam vitam tormentis totius mundi torqueretur, quaſi id ſatis eſſet, riſum faceret. Hinc videmus qualis agenda pœnitentia. Sed plerumque ita illam agimus ac ſi damna totius mundi à nobis exuſti uno vellemus obolo compẽſare. Sæpè minùs dolemus quàm nummo am iſſo.

Eadam Dominica CONCIO II.

Erit tribulatio magna &c. Matth. 14.

ABbas Amonius interrogatus à quodam, quid facere deberet ut ſalutem conſequeretur audivit. *Vide, & cogita, & loquere, ſicut incarcerati. Illi namque interrogant, ubi nam eſt Iudex, quando venturus eſt, atque in ſuarum expectatatione penarum plorant, In idem recider, ſi ſuaſero. Hodiernum diligenter legat Evangelium in eo ad iudicium deſcribitur apparatus, & omnes ſumus rei, omnes tenemur in carcere. Hic timor Domini erit initium ſapientia noſtræ. Hunc apparatus, neque totum, ſed ſolùm ut ejus executor erit Antichriſtus, deſcribam. De quo iudicio tempus erit dicendi in proximo Adventu.*

Apoc. 12. Va unum abiit, & ecce adhuc veniunt duo va. Abiit mors, ſequitur iudicium, & infernus. Matth. 14. ab hoc incipit præſens Evangelium. Egreſſus JESUS de templo, Egreſſus non audiet. Egreſſus Matth. 23. Non me videbitis. Fiet abominatio in loco ſancto. Nam in templo DEI poſuit Pilatus imaginem Cæſaris, priùs per quinque dies circa domum ejus projecti jacuerunt Judæi ne id faceret, die ſexta immiſit in eos milites & ut Joſeph. l. 7. c. 4. Cadaverum non ſolùm civitas, ſed

Uuuu

&

& templum plenum erat, occidebantur ad ipsas aras, ipsi ultro
 ceruicem porrigentes. Hæc fuerunt in Jerusalem, hæc erunt
 dum veniet Antichristus cujus ignotum nomen. Erit ex Ju-
 dæis, nam ab illis in Messiam recipietur. Tunc Apoc. 20. *Sol-*
vetur Sathanas, qui tam multa facit ligatus, qui illi thesauros
 absconditos aperiet. Dan. 11. *Dominabitur thesaurorum ar-*
genti & auri. Et sicut putat Cyrill, cathech. 15. Sè faciet Ro-
 manorum Imperatorem. Cùm Sathanas solutus, soluti sunt
 quatuor Angeli ut occiderent tertiam partem hominum. Et
 numerus equestris exercitus, vicies millium dena millia. An-
 tichristum ab utero possidebit diabolus, & corpori juxta su-
 am intentionem faciet temperamentum. Deinde ut Hieron.
 in 7. Dan. habitabit in eo corporaliter, subjugabit decem Re-
 ges, qui inter se partientur Romanam imperium, & tribus ex
 illis occisis, reliqui solvent tributum. Hoc notant Apoc. 17.
 decem cornua bestiarum. Metropolim ponet in Jerusalem. In
 qua templum illius honori ædificabitur, & in illo coletur pro
 DEO. Facit falsa miracula. Apoc. 13. *Data est illi potestas in*
omnem tribum, & populum, & linguam, & gentem Dan. 11. *Ele-*
vabitur adversum DEUM Deorum, & loquetur magnifica. Ipse
 verò occultè adorabit idolum Maozim. Auferet sacrificium
 & solum occultè celebrabitur Missa. Nemini licebit aliquid
 emere, nisi portaverit signum ejus, ad recognoscendum quòd
 ille sit DEUS. Et publicè proponet imagines suas ut eas ado-
 rent ut DEUM, & qui hoc recusaverint occidentur. Et ad se
 pertrahet plurimos, donis, terrore falsis miraculis. Apoc. 12.
Cauda ejus trahebat tertiam partem stellarum, id est, Christiano-
 rum. Hæc summa ejus potestas durabit Dan. 7. *ad tempus &*
tempora & dimidium temporis. Hoc est ut Apoc. 11. per dies
 mille ducentos, seu menses 42. Apoc. 13. ita Antichristum de-
 scribit. *Et vidi de mari bestiam ascendentem, habentem capita*
septem.

septem & cornua decem, & supra cornua ejus decem diademata, & supra capita ejus nomina blasphemie. Et bestia quam vidi similis erat pardo, & pedes ejus sicut ursi, os ejus sicut os leonis, & dedit illi draco virtutem suam. Tum Apo. cap. 16. plagas quæ per septem Angelos velut ex phialis in terram effundentur. Primus effudit, & factum est vulnus lævum & pessimum in hominibus Secundus effudit in mare, & factus est sanguis tanquam mortui & omnis anima vivens mortua est Tertius effudit, & flumina conversa sunt in sanguinem. Quartus, & factus est æstus magnus & ignis. Quintus, & commanducaverunt homines linguas suas præ doloribus. Sextus & siccatum est flumen Euphrates. Septimus, insurrexerunt fulgura, voces, tonitrua.

Contra Christianos insurgent Judæi & Pagani tradet. fratrem in mortem frater. Interim abundabit iniquitas, & refrigescet charitas. Erit tribulatio magna, qualis non fuit ab initio mundi. Ezech. 38. Gladius uniuscujusque in fratrem suum dirigetur, & judicabo cum peste, sanguine, & imbre vehementi, & lapidibus immensis, & sulfur pluam super eum, & super exercitum ejus, & super populos multos qui sunt cum eo. Mittet DEUS fidelibus in subsidium Enoch & Eliam qui palam refutabunt Antichristum. Apoc. 16. Percutient terram omni plagâ quoties voluerint, & si quis voluerit nocere eis existit ignis de ore eorum. Hoc est ad verbum illorum. Apoc. 11. Hi habent potestatem claudendi cælum ne pluât, aquas convertendi in sanguinem, percutere omni plagâ terram quoties voluerint. Hoc tempore Judæi recedent ab Antichristo. Dan. 12. In tempore illo salvabitur populus tuus omnis. Quomodo Antichristus irâ accendetur? occidet illos. Apoc. 13. & jacebunt corpora eorum insepulta per dies tres & dimidium, quibus ille insulcrabit. Sed Apoc. 11. Spiritus Domini intravit in eos, & steterunt super pedes suos

suos & ascenderunt in cælum in nube, & viderunt eos inimici eorum, quare timore magno corripientur omnes, & fiet terræ motus. Et reliqui in timorem sunt missi, & dederunt gloriam DEO. Et decima pars Jerosolymæ præ terræ motu corruet supervivet istis Antichristus diebus triginta. Tum oliveti montem ascendet, veluti & ipse conscensurus in cælum & in eo à suis adorabitur. Sed Christus illum occidet verbo suo, hoc est, ad mandatum Christi vivus à terra absorbebitur. Apoc. 19. *Hi duo Antichristus & Lucifer, vivi missi sunt in stagnum sulfuris ardentis*, Alios ex adhaerentibus illi Apoc. 21. *Descendit ignis de cælo, & devoravit eos*. Tum Ecclesia erit in pace aliquo tempore &, Dan. 12. Antichristiani occidentur, tot erunt cadavera, ut si deberent sepeliri, Ezech. 39. opus esset mensibus septem si arma & clypei in usum culinæ exuri, opus esset annis septem.

Sed jam agonizat mundus, & sicut morienti obtinebrantur oculi, sol & luna obscurabitur, Oculi primi puniuntur. Judic. 16. Samson exoculatus ductus est Gazam. quia ut ait Nicol. Serarius, ibi primo Dalilam conspexit. Et quomodo ille cum duceretur, fuit affectus, sic homines afficientur. *Arescentibus hominibus præ timore*. Nulla fora, nulla voluptas, ut cum hostis irruit in civitatem Ps. 69. *Montes sicut cera fluxerunt à facie, à facie Domini omnis terra*. Apoc. 10. Apparebit Michaël supra terram & mare & clamabit. *Tempus non erit amplius*. Advolabit Aquila dicens, *Va, va, va, habitantibus in terra*. Tunc virtutes cælorum movebuntur Aperiet infernum, Angelus Apoc. 9. *puteum abyssi*, evolabunt dæmones instar locustarum, pungendo cauda scorpionis mordendo dentibus leonis. Apoc. 16. Ruet grando pondere talenti. Apoc. 8. Tertia pars maris in sanguinem vertetur, reliquæ aquæ fient amaræ instar absynthii. Tum ignea pluvia ut Noë tempore fuit aqua

aqua, hæc terram purgabit. S. Th. in 4. dist. 47. q. 2. Terra erit lucida & pervia sicut vitrum, aqua sicut crySTALLUS, aer sicut nunc est cœlum, ignis sicut nunc luminaria cœli. Itai 30. *Erit lux luna sicut lux solis & lux solis septemplex.* Atq; dies erit continuus, elementa pura ab omni permissione. Anselm. *Terra que in corpore suo Corpus Christi conforvit, tota erit ut paradysus, & quia sanguine Sanctorum est irrigata, odoriferis floribus, liliis ro-
ris, violis immarcescibilibus, erit perpetuo decorata.* Ignis iste in bonos aget loco purgatorii, & pro ratione culparum aduret, malos verò torquebit. Omnes denique concremabit, Tum ut S. Th. 3. p. q. 7. a. 9. Quidquid erit factum & turpe in mundo in infernum mittetur. Quidquid verò pulchrum ac nobile reservabitur in superioribus ad gloriam Beatorum. Et sicut gloria Beatorum post iudicium Major erit quàm antè, ita & poena reproborum.

Descender Michael & tubâ visibili canet *Surgite mortui, venite ad iudicium.* Resurgent in momento, in ictu oculi, exeunt ex mari, ex terra. Salutat quævis Anima suum corpus. Sed qualiter? Dies erit in qua curriculis throni ejicientur, exercitus armis exuentur, palatia suos Dominos obruent, stellæ cadent &c. Aug. serm. 106. de temp. *Sicut tubis canentibus muri Jericho ceciderunt, ita & nunc oportet ut civitas mundi, id est, superbia, cum sunt turribus, avaritia, atque luxuria cadat.* Hæc juxta probabilem conjecturam.

FRAGMENTA CONCIONUM

super Dominicas per annum.

Dominica IV. Adventus.

SANCTUS Joan. Chrysoft. cum primò ad populum Constanti-
nop. coram Arcadio Imper. Concionaturus cathedram
Uuuu 3 ascen-

ascendisset, ita cæpit. *Hoc primum verbum à Præcurfore Domini accipientes annuntiamus, Agite Pœnitentiam, appropinquavit enim regnum cælorum.* Hoc ille fecit, quia erat Joannes, hoc ipse Joannes monet ut faciam hodie. In quo voce & exemplo præit. Cant. 2. *Vox turturis audita est in terra nostra.* Theodoret in 3. Matth. *Turturis vox audita est in terra nostra, cum sonuit vox pœnitentie Præcursoris.* Turtur solitariè quæ gemit, audite quomodo nos ad pœnitentiam provocat.

Prædicat supra Jordanem. Primum miraculum Christus fecit in aqua in Cana Galileæ mutando illam in vinum. Joan. 2. de quo Chrysol. serm. 157. *Ubi aque mutavit naturam, mox patefecit authorem, & elementorum creator mutatione revelatus est creaturæ.* Volumus ut nobis Christus patefiat, opus est ut mutemur, Venturus ad sponsam sponsus Cant. 1. ait. *Murenulas aureas faciemus tibi.* Hoc est, in aures similes murenalis pisciculis. Alii legunt. *Turtures aureas faciemus tibi*, ut gemitûs continui admoneant. Basil. in Pl. 29. *Non cuilibet anima gaudium oritur, sed si quis peccatum suum vehementi lamentatione ac singultu ploraverit, veluti si se extinctum lugeret, qui sane fletus postremo in gaudium convertitur.*

Dominica infra Oct. Nativit. Domin.

Multa sunt in Christo miranda, Natus est infans & simulavit. Natus sine persona humana cum natura humana, id est cum corpore & anima. Natus ex Matre quam sibi elegit, & statim sapiens. Natus panis, toti orbi sufficiens in uno hortulo & sine semine. Mare totum in una concha. Natus sine dolore Marris. Sed magis hæc miranda quæ de illo dicebantur, quia natus multis in ruinam. Venit Christus ut Moyſes vel Josue ut Salvaret, quomodo positus in ruinam?

Ita.

ita ut Moyses in ruinam cum murmurarent contra illum, cum idololatriâ suâ coëgissent ad frangendas tabulas. Factus ut Josue, qui non illos induxit in terram promissionis, qui sperabant se inducendos. Nascitur doctor castitatis, erit in ruinam luxuriosis. Magister paupertatis, ruina avaritiæ, prohibebit usuras, simonias. Luc. 13. In Siloë cecidit turris, & oppressit viros. Siloë interpretatur missus. Cum esset missus Angelus ad Virginem, jam isti opprimuntur.

Eadem Dominica.

Multa poterant mirari in Christo. Nam in illo facta est longitudo brevis, latitudo angusta, altitudo subdita, profunditas plana, lux non apparens, verbum infans, aqua sitiens, panis esuriens. Potentia regitur, sapientia instruitur, fortitudo sustentatur, lactatur Angelos reficiens, vagit solatium. Crescebat. Crescere debemus in virtutibus. Prov. 4. *Iustorum semita quasi lux splendens procedit & crescit usque ad perfectam diem.* in multiplicatione bonorum operum in charitate Ephes. 4. *Veritatem autem facientes in charitate, crescamus in illo per omnia, qui est caput Christus.* Tum verò 2. Pet. 3. *Crescite in gratia & cognitione Domini nostri.* Hæc incrementa fiunt per amorem paupertatis Gen. 41. *Crescere me fecit DEUS in terra paupertatis mee.* In tribulatione Exod. 1. de Judæis. *Quantoque opprimebant eos, tanto magis crescebant.* In humilitate. Esther. 11. *Fons parvus crevit in fluvium maximum.*

Dominica II. post Epiphaniam.

Sanctus Epiphanius hæc habet iisdem verbis hæresi 71. Circa undecimam diem mensis Tybi (hoc est 6. Jan.) post annos triginta (Christi) factum est primum signum in Cana Galilææ

lilæ; quando aqua facta est vinum. Quapropter etiam in multis locis usque in hanc diem hoc fit, quod tunc factum est. signum Divinum, in testimonium incredulis, ut testantur in multis locis fontes & fluvii in vinum conversi. Cibyres quidem urbis Cariæ fons, quâ horâ hauserunt ministri, & ipse dixit (Christus) Architrachelino. Testatur id in Gerasa Arabiæ fons similiter. Nos bibimus de Cibyris fonte, fratres verò nostri de eo qui est in Gerasa in Martyrum templo. Sed & multi in Ægypto, de Nilo hoc testantur, quare in undecima Tybi apud Ægyptios omnes hauriunt aquam, & reponunt tum in ipsa Ægypto, tum in multis regionibus.

Eadem Dominica,

Absit ut quisquam reprehendat Matrimonium, de incommodis tamen illius loqui potest exemplo Pauli 1. Cor. *Verumtamen tribulationem carnis ejusmodi habebunt. Ego autem vobis parco.* Hæc vox parco sumitur in scriptura pro *misereor*. Sed maneat in suo esse. Aug. de Virginit. cap. 16. quare parciat? *Quasi timeret Apostolus ne si tribulationes conjugii patefaceret, nullus esset qui ad conjugium accederet pepercit, noluit mala numerare.* Quando primus homo duxit uxorem os lateris amisit, & pro eo debilem carnem accepit. In litanis canitur. *Omnes SS. Virgines, omnes SS. Vidue.* Cur non omnes SS. conjugati? quia in cælo Apoc. 21. *Absterget DEUS omnem lachrymam.* Conjugium non est sine lachrymis 1. Cor. 13. *Alia est claritas solis, alia Luna.* Pulchrè seorsim lucent, sed jungatur Soli Luna, ecce fit Eclipsis solis. Opponat se post conjunctionem, sol lunæ, ecce fit Eclipsis Lunæ. Ut Jobum perderet diabolus uxorem adhibuit. In cælo enim Christus omnia in optimum statum, id est felicissimum, reducet, non nubent neque nubentur,

bentur, Salutem ipsam uxorum ad virginitatem refert Apost. 1. Tim. 2. *Salvabitur per generationem filiorum &c. cum omni sobrietate.* Hieron legit *cum omni castitate* hoc est, si filii fuerint casti seu castitatem Matris compensaverint Anselm. *Tunc salvabitur mulier si eos filios genuerit qui virgines sunt. Non nubent neque nubentur.* Ambr. in Pl. 39. *Quendam ad cælos euntem iter affatur Tu jam nullas insidias pertimescas. Et Adam ut caderet à serpente deceptus est & flexus est ab uxore, idè jam nulla in paradiso nuptie, sed omnes erunt sine celebritatibus nuptiarum sicut Angeli DEI.*

Eadem Dominica.

Nullum miraculum tot annis fecit DEUS, atque mutationem aquæ in vinum. Vixit S. Epiphanius anno 380, & ejus tempore, hoc ipso die, quo versa est aqua in vinum in Cana, aquæ in vinum vertebantur, de quo & Plinius Ethnicus. Nullum tam copiosè, nam in ipsa Cana, ferè 221. ollam Polonicam mutavit in vinum. Nullum tot locis, nam plures fontes mutabantur, ex quo apparet quod nobis vinum optet. Et hoc est vitam juxta ipsius naturam, boni enim est benefacere. Sed cur non statim, & sine aqua dedit vinum? Per aquam intelligitur tribulatio, juxta illud Pl. 63. *Per ignem & aquam transivimus.* Isai. 43. *Cum transferis per aquam tecum ero.* Sed hoc ipsum est beneficium. Nonne sculptor dolat truncum, sed ut faciat ex eo imaginem. Nonne figulus argillam? sed ut faciat vas. Nonne agricola? Medicus? E contra homines sæpe ex vino aquam faciunt. Orat in templo Anna devotè, Heli putat ebriam. Paulus fidem docet, & dicitur ex multa sapientia esse stultus &c. Cur hoc? effectus imitatur causam. Nos boni DEI sumus effectus. Ratio est. Gen. 8. *Sensus & cogitatio humani cordis in malum prona sunt ab adolescentia sua,*

Sed unde hoc acceperunt? Certè non à causa. Quia sumus corrupti. De nobis dictum. *Factus est mihi in arcum pravam.* Artifex bonum facit arcum & rectè projicit sagittas. depravat aliquis, jam in latus projicit. Eccles. 7. Fecit *DEUS hominem rectum, & ipse se infinitis miscuit questionibus.* Per quæstiones depravamur. Miscuit se Eva quæstioni: cur *DEUS* prohibuit, vobis vesci de ligno vitæ, secuta depravatio. Sic etiam modò se miscent. Cur tot sunt Religiosi? Cur decimæ dandæ? Cur me non vindicabo? &c: Inde depravatio, cùm rationes faciles occurrunt & in illis sistitur, & lex *DEI* violatur, *Isai I. Vinum tuum mixtum est aqua,* Et si tibi videatur esse purum, Cælum est significatum per botrum Josue. In botro vinum non est mixtum. Hoc nobis post aquam parat Christus, post viam deserti latet sub uva. Fulgent. *quidquid de celo loquimur, terram loquimur.* Interroga lapidem, quid sit esse in cælo? Si loqui posset, diceret, quiescere in centro terræ. Interroga arborem, diceret, nutriri, crescere, propagari. Si equum diceret, aquam puram bibere, avenam puram comedere. Quia sicut lapis non attingit ad bonum plantæ, nec planta ad bonum animalis, nec animal ad hominis bonum, unde non cognoscit quid sit habere bonam famam gloriam, honorem, scientiam, quæ sunt bona hominis. Ita etiam homo in hac vita, ubi ea solùm cognoscimus quæ per sensus intrarunt, non cognoscit beatitudinem cæli. Hinc etiam cùm de illa S. Paulus loquitur, non tam dicit, quid est, quàm quid non est, *Nec oculus vidit, &c.* David sub similitudine voluptatum corporearum proponit. *Inebriabuntur ab uberate &c.* Et sic de aliis quanquam & corpus suas habebit voluptates, sed multò majores, puriores, id est, sine admixtione turpitudinis, fatigationis, fastidii &c. Sed beatitudo animæ primum locum tenet. Hoc vinum nobis servat, sed adhuc modò

modò est in botro. Sed si homo vinum, id est voluptates huius mundi quærat, tandem cogetur vinum illud bibere, de quo Deut. 32. *De vinea Sodomorum vinum eorum, & de sub urbanis Gomorrhæ.* Accipiamus modò in exemplum voluptatem luxuriæ. Greg. 6. Moral. 1. *Iustitiâ DEI peccator projicitur, quando ad luxuriæ inquinamenta curvatur.* Ut Saul qui projectus est à DEO; ad quod ipsum facit Gen. 6. *Non permanebit spiritus meus in homine in æternum, quia caro est.* Greg. 1. c. *Reprobis mentibus non est magnum immunda cogitare.* Et tamen verum est, quod dixit S. Remig. *Exceptis parvulis paucissimi salvantur ob vitium incontinentiæ.* Et ratio patet ex Greg. ibid. *Cum nolunt vitare quando possunt, postea cum volunt non possunt, quia nunquam perfectè velle possunt.* Et ulterior ratio, quia 1. Cor. 3. *Templum sumus DEI, violatoribus autem templi sui non facile ignoscit DEUS, nam & vendentes de templo ejecit &c.* & Antiocho non pepercit, ut est in lib. Mach. *Orabat scelestus veniam quam non erat consecuturus.* Quare expectemus modicum, & non festinemus ad vinum mundi. Dabit nobis DEUS ipse vinum. Sustineamus ad tempus aquam. Ps. 55. *Pro nihilo salvos facies illos.* Quomodo pro nihilo? laboramus pro cælo, bibimus aquam. *Per multas tribulationes oportet intrare in regnum celorum.* Sed respectu cæli omnia nostra sunt nihil ut si quis pro palatio Salomonis daret obolum. Rom. 8. *Non sunt condignæ passionēs huius temporis ad futuram gloriam.* Illa est infinita, istæ finitæ si pro monte auri dares paleam, quasi nihil dares? & tamen utrumque est finitum. De laboribus nostris Apoc. 14. *Dicit spiritus ut quiescant à laboribus suis.* Non quiescunt à gloria. Nox interrumpit nostros labores, at Isai. *Nocte & die non tacebunt laudare nomen Domini.* Non semper jejunia &c. Hæc ipsa quæ damus non sunt ex toto nostra, quia DEUS collaborat.

les sumus. Reperamus quod Ratherius Episc. Veronen suo curavit inscribi in pulchro. Conculcate pedes hominū sal infatuatum.

Eadem Dominica.

Cū DEUS alia peccata quæ circa proximum fiunt, non ita dicat contra se fieri, ut adulterium dicit enim Ps. *Tibi soli peccavi cum in adulterium incidisset.* Et Gen. 20. dixit DEUS Abimelecho Regi Geraræ qui tulerat Saram Abrahæ putando fuisse in nuptam. *Scio quod simplici corde feceris, & ideo custodi te ne peccares in me,* adulterando. Cur adulterium est specialiter peccatum contra DEUM? Matrimonium est quædam imago SS. Trinitatis, vir repræsentat DEUM Patrem, Filius Filium, Spiritum S. uxorem, qui autem peccat in imaginem Regis peccat in Regem. Peccat adulter, quia vir & mulier sunt una caro, hanc unitatem dividit, & facit plures carnes. Deinde Prov. 19. *Domus & divitiæ dantur à Parentibus, uxor autem prudens à Domino.* Pro voces prudens legit Cornel. à Lapide, Menoch. Salazar, *proprie id est datur proprie,* tanquam speciale donum, hoc donum quod DEUS dedit, aufert adulter. Dedit Pater DEUS Adæ uxorem ex osse, hoc os convertit adulter in lutum. Dedit ut esset adiutorium, hoc adulter vertit in nocumentum. Deus unum dedit virum mulieri, addit adulter se alterum. Peccat & in DEI Filium, quia Matrimonium humanum repræsentat illud Matrimonium quod est inter Christum & Ecclesiam, hoc adulter inficit. Christus Matrimonium elevavit ad Sacramentum, hoc adulter deturpat. Qui adulterium cum Madiantibus commiserant, iussit DEUS appendi contra solem Num. 25. Quia ut Origenes & Apollinaris in hunc locum, furati honorem DEO, ideo ut fures plebuntur. Et quia DEI Filius est sol, est lumen de lumine, contra so-

tra solem sunt appensi. Peccant contra Spiritum S. adulteri, quia Spiritus S. fons est omnis casti amoris, illi hunc amorem pervertunt. Præterea peccat in DEUM, quia templum ejus prophanat. Tempia enim DEI sunt Christiani 1. Cor. 6. *An nescitis quia membra vestra sunt templum Spiritus S. & ita Spiritui S. faciunt contumeliam.* S. Trudo ut scribit Sur. 23. Nov. adhuc puer extruxerat sibi templum de luto, diruit illud quædam mulier petulans, & statim excæcata. Hinc Osee 9. *Insania in domo DEI, profunde peccaverunt sicut in diebus Gabaa.* Peccatum Gabæonitarum fuit adulterium, ut est Judic. 19. Quos ex voluntate DEI ita aliæ tribus castigarunt, ut tantum sexcenti remanserint vivi ex tribu Benjamin in qua fuerunt illi adulteri. Hinc David in hoc lapsus peccatum, ait. *De profundis clamavi.*

Dominica III. post Epiphaniam.

Duo petunt à Domino sanitatem. Leprosus eam vult consequi per resignationem in DEI voluntatem. *Domine si vis potes me mundare.* Centurio allegat obedientiam, *Nam & ego homo sum sub potestate, &c.* De illo nihil dicit, hunc laudat Christus, & addit *Multi ab Oriente &c.* per quod adscribit salutem obedientiæ. Quæ hujus causa? Disputant, an mundus potuit esse ab æterno? & concludunt communius, quod non potuerit, quia est creatura, hæc verò debet esse ex nihilo, tam sui, alioqui Filius DEI diceretur creari, quam ex nihilo subjecti. Igitur prius est nihil quam illa. Itaque non ab æterno. Quidquid sit de hoc, Hominem non decuit creari ab æterno, sed prius debuisset esse domus in quam induceretur, locus crearetur in quo esset. Creatus est homo ut cælum accipiat, & hoc Christus desiderat. *Ego in hoc veni ut vitam habeant.* De illo dictum Luc. 1. *regnabit in domo Jacob.* Non in Abraham, quia hic cum solum duos haberet Filios, tamen Ismaeli solum dedit panem.

& aquam. Non in Isaac quia hic vix aliquid dedit Esau, sed in domo Jacob, qui cum duodecem haberet filios, omnibus prospexit; & facit hoc Christus tam libenter ut ille Pater. Filius prodigus praposuerat longiorem ad illum habere Orationem, non permisit totam dicere, sed statim. *Proferite stolam.* Sed ad coelum homo pervenit per obedientiam. Nam & fides fundatur in obedientia Evangelii, & ceteræ virtutes. Sit exemplo liberalitas in pauperes, DEI bona administramus, & vult ut ex iis pauperibus erogemus. Si non facimus, agimus ut dispensator qui contra voluntatem Domini agit & sic se bonorum Domini facit dominum, acque simile quid furto committit. Insuper infamat Dominum, quasi ille malè de suis bonis disposuerit. Et si non obediamus vehementer DEUS offenditur. Reg. 15. vocat scelus ariolandi, Quia non obedit; non DFO, sed suæ voluntati servit, & quasi illi offert sacrificium, suam voluntatem præfert Divinæ. *Qui perdidit animam suam, inveniet eam.* Oporteret esse id ut cadaver, quod se prohibitu tractantis sinit tractari, sic invenitur anima. Si te vult DEUS esse Apostolum, obedi: si Prophetam, acquiesce &c. In exemplum hujus virtutis dedit Filium. *Factus obediens usque ad mortem. Multi ab Oriente & occidente venient,* non memorat Austrum & Aquilonem quia Solis obedientia apparet cùm jussu DEI oritur & occidit. Ad Austrum & Aquilonem non habet tales motus. Barach. 3. *Emittit lumen & vadet, & vocavit illud & obedit illi in tremore.* *Stella vocata sunt, & dixerunt adsumus.* Fiat voluntas tua sicut in coelo.

Dominica IV. post Epiphaniam.

Iter agimus tale, quale descripsit Pl. *Fiat via illorum tenebra et lubricum, & Angelus coarctans eos.* Tenebras cum suis doctri-

doctrinis malis offundit mundus, caro facit iter lubricum, diabolus coarctat. Qui in tenebris pergunt lucem deserunt. Hinc scientiis opus, nescimus quomodo æger curandus, discitur medicina; quomodo iustitia administranda, discitur Jus: quomodo conscientia regenda, discitur Theologia Moralis &c. Hæ in rebus mundi sunt lucēs. In rebus salutis nostræ, fides est *lucerna in loco caliginoso*. Si illâ non utamur, errabimus. In hac via, scientia mundi, seu doctrina hominum mundanorum est ignis fatuus, qui per devia ducit, & tandem in aliquod barathrum deducit. Ita pro uluris, pro simonia, &c. quærunt rationes apparentes, & pereunt; ita hæretici fidei mysteria volunt investigare, & in majores labuntur errores. Ita vadunt ad *excusandas excusationes in peccatis*. Et ad hoc devenitur, ut non jam credant propter verbum DEI, sed propter suas rationes, & loco fidei habeant opinionem: credant quod volunt, & ipsi judicent DEUM, eumque non dixisse aliquid definiant, quod ipsi non capiunt. Quod prævidens Coloss. 2. *Videte ne vos quis decipiat per vanam Philosophiam*. Sed si fides habetur vera, illa sit *lucerna pedibus nostris*. Illam sequamur. Davidem in exemplo propono. Credebat ille quia DEUS est remunerator bonorum & malorum. Puniebat illum DEUS pro illius peccatis; ille id accipiebat, atque si in eius salutem illi propinasset. *Credidi &c. Calicem salutaris accipiam &c.* Credidit quia DEUS remuneratur, si propter illum beneficiamus inimicis. Hinc à Saulo repellit demonem, contra hostes ejus bellat, lubens in spelunca Saulem parcat &c. Absalon illum persequitur &c. at ille *Servate puerum Absalon*. Semel maledixit illi, excusat &c.

Dominica Septuagesimæ.

Veniet tempus quo Pater familias vocabit operarios ut red.

reddat mercedem. Erit qui videbitur sibi totâ die laborasse sed quid? præcedent vos meretrices, præcedent publicani in regno DEI. Quid fecistis? venite pueri, venite viri &c. Veniet aliquis senex, dicetur fortè illi quòd Dan. 12. *O inveterate dierum?* Veniet qui putabit se ecclesias ædificâsse, fortasse continget quod Constantinopoli dum impensis maximis ædificaretur templum, & una paupercula Sophia gramen obtulit bobus qui trahendo lapides pro templo deficiebant, cùm jam perfectum esset templum, in superliminari repertæ sunt hæ voces auro scriptæ, *Sophia me fecit*. Putabit aliquis se ædificâsse monasteria &c. reperiet, *Sophia me fecit*. Plus in illo die valebit unus actus humilitatis quàm omnes Cæsarum victoriæ Aug. soliloq. 29. *Vidimus, & de multis audivimus à Patribus nostris quod utique sine magno horrore non recolo, sine multo timore non confiteor, ascendisse primitus quosdam usque ad cælos, & inter sydera nidum suum collocasse, postmodum autem cecidisse usque ad abyssos, & animas eorum in malis obstupuisse. Vidimus stellas de celo cecidisse ab impetu caudæ ferientis draconis. Vidimus eos qui in medio filiorum DEI ambulabant instar lapidum ignitorum quasi lutum ad nihilum defluxisse.* Hæc facta sunt adhuc in hac vita, quid fiet in altera? Alter plurima afferet merita, sed fiet, quod dixit Aug. *Non numerositas operum, non diuturnitas temporum, sed major charitas majorque voluntas augent meritum, fient novissimi qui erant primi.* Principes multis postponentur pauperibus. Greg. hom. 38. *Quia vocati sumus, vocimus: si sumus electi nescimus; nemo de suis operibus securus gaudeat, quando adhuc in hujus vite incertitudine quis finis sequatur ignorat.* Quid de otiosis dicam? siquidem de laborantibus dicit. Cor. 9. *Qui in stadio currunt, omnes quidem currunt, sed unus accipit bravium.* Sed cur non omnes vocavit ad vineam? Greg. hom. 8. *Quia tum illi erant, qui salvandi non erant, ne gravius de*

consem-

contempta predicatione judicarentur. Putabit se alter egisse poenitentiam sed non restituit alienum. De Poenit. cap. Falsas. *Qui aliena injuste retinet sciat se veram poenitentiam agere non posse.* Putabunt se nihil mali egisse. Psalm. 17. *Qua pro nibilo habentur eorum anni erunt, anni in tormentis.*

Dominica Quinquagesimæ.

Reciproto beneficio hic cæcus glorificavit DEum. Recipimus bona his diebus, quidquid enim boni est, à DEO est, Sed non desunt qui his bonis ejus abutantur in ejus offensam. Habuit beneficium DEI Sodoma, *fuit tanquam Paradisus Dei.* Sed de illa dici potest illud Isaïæ. *Indulxisti genti Domine, indulxisti genti, nunquid glorificatus es?* Aperiat DEUS oculos nostros ut videamus quid hæc nobis ingraticudo afferat. Lamentatus olim Salvianus: *Quid est aliud dignitas sublimium, quam proscriptio civitatum?* Ut quondam Gygantes quanto majores erant tanto sceleratiores; quanto splendidior domus, tanto vitii plenior. Ubi plus Divini doni, ibi plus peccati; & silet DEUS. Sed audite Hieron. *Magna est ira DEI cum non irascitur.* Quasi id explicat S. Nilus Abbas. *Luge peccatorem felicem, gladius enim justitiae ipsi imminet.* Comeditis mortem, infernum, dum beneficiis DEI abutimini: August. *Veniet tempus ut sentiant quanta tormenta cum aviditate devoraverint.* Bibunt vinum & luxuriantur. Audite S. Remigium: *Demptis parvulis propter carnis vitium pauci salvantur.* Comeditur & blasphematur, Mai. 4. *Iniqui sunt cæcus vestri, calendæ vestras & solennitates vestras odit anima mea.*

Eadem Dominica.

Dum qui sequuntur Christum cum illo ascendunt Jerolymam, cæcus viam secus sedet. Quis cæcos facit? Mai. 6. *Excaca cor populi hujus.* Sed hoc, & similia non sunt
 Yyyy impre-

imprecatio, sed prædictio. Prædicatur hæc futura cæcitas. August. Epistol. 15. ad Sixtum: *Non obdurat DEUS impertiendo malitiam, sed non impertiendo gratiam: quibus autem non impertitur nec digni sunt illi, nec merentur: quin potius ut non impertatur gratiam suam, hoc digni sunt, & hoc merentur.* Hoc ipsum Chrysost. hom. 67. in Joan. Dicitur DEUS reprobasse, & aliquos tradidisse in reprobum sensum, non quod hæc à DEO fiant, quippe cum à propria hominum malitia provemant, sed quia DEO iuste homines deferente hæc illis contingant. Vide S. Thomam 1.2. qu. 79. a. 3. Nihilominus Christus transiit, ut occasionem revocandi à malo non omittat. Ponitur his diebus in altari. Triplex est lumen quo solent privari homines. Fidei, hoc tollitur per hæresim. Gratiæ, hoc per quodvis peccatum obnuile. Excellentis sapientiæ, hoc per veniale peccatum obnuilatur. Hinc provenit malum, quia non sequimur Christum, sed facimus nobis Deos recentes. Psal. 80. *Non erit in te DEUS recens.* In quod Hieron. *Cui Deus venter est, ei Deus recens est: quocumque vitia habentur, quocumque peccata, tot recentes habemus Deos.* Ilai. 9. *Succensa est quasi ignis impietas, veprem & spinam vorabit, id est conscientiam.* Non vident, 4. Reg. 4. Mortem in olla. Luna quod plenior à sole remotior est, & versus cælum obscuratur, ita & caput quod plenius potius vaporibus.

Dominica I. Quadragesimæ.

Iam bellum incipit, prodeunt Duces: Christus & Lucifer. Necessario uni ex his adhærere debemus, & si non, adhæremus Christo eo ipso adhæremus Lucifero. *Qui non est mecum, contra me est.* Christus nos ad se vocat, pro nobis vulnera paratus sustinere, præmia proponit, exemplo præit. Vocat, &c. Vocat & ad suum vexillum Lucifer, sed ut pro illo vulnera suscipiamus. Præmia dat lapides, præcipitia ex pinaculo, regna imaginaria. Projicit Lucifero lapides ad desperationem.

rationem ducendo, quasi virtus esset dura ut lapis, de pinnaculo templi pugnat, contemne doctrinam Ecclesiae: ostendit regna, appetere aliena. Et contra Christus armat suos jejunio, sed simul ostendit Angelos qui jejunantibus ministrabunt, simul gloriam quam videbunt, ex lege sola illi, qui servarunt quadragesimam, ut Moyses & Elias. Hæc arma conabitur quod aliquibus hostis eripere, artes quæret ut frangant jejunium. Cui horum Ducum vis adherere?

Eadem Dominica.

Non invenio verba efficaciora quibus commendem jejunium, quam S. Hieronym. lib. 2. ad Jovinianum. *Manducet & bibat qui post cibos expectat interitum; qui cum Epicuro dicit, post mortem nihil est, & mors ipsa nihil. Nos Paulo credimus intonanti; Esca ventri & veniet escis, Deus autem & hunc & illam destruet.* Anima nostra est immortalis, vivet in æternum, potior est illius cura habenda quam carnis mortalis, cibus est corruptibilis, & solum corruptibili servit carni. Habeat quis duos amicos, unum cum quo nescit an scit horâ victurus, alterum cum quo in perpetuum est victurus, cujus potiore curam habere debet? Explicat hoc ipsum Basil. Serm. 1. de Jejunio: Quomodo illud non servantes periclitentur de interitu. *Time Divitis illius Evangelici exemplum, illum namque delicia igni tradiderunt, non enim ob injustitiam, sed ob mollem victum ardentis camini flammis perpetuo cbruitur, &c. Si epulas mortales non despexeris nequaquam mensæ illius celestis cibos degustabis.* Et contra idem de eodem Serm. 2. Angeli per singulas sunt Ecclesias eos qui jejunant catalogo militum Christi describentes. *Vide quaso ne ob brevem ciborum delectationem plectaris, neve te reum ac desertorem Ordinis Angelici describenti constituas.* Sed vehementius improperat S. Ambros. Serm. 25. *Qualis apud conscientiam tuam Christianus es, cum Christo pro te*

esurienti prandes? Cū Saluatore pro te jejunante tu reficeris? Non igitur leue peccatum est jejunium indictum violare: Adducit exemplum Saulis qui Jonatham occidere voluit propter violatum jejunium. 1.Reg.14. ubi propter hoc jejunium nec Regi à DEO responsum, neque militi data victoria. Et rursus Serm.34. Quisquis Christianus consecratam jejunando non impleverit quadragesimam, pravaricationis & contumelie reus habebitur, quòd legem Divinitus pro salute sua datam, prandendo ipse rescindit. Rescindit enim legem qui exemplum Domini non custodit. Qualis autem Christianus tu es qui Domino jejunante prandes? Olim in jejunio nullum prandium erat, sed sola coena, & hinc orta consuetudo vespas in quadragesima dicendi ante comestionem, & qui hanc consuetudinem solum in coena comedendi violavit, audite quid de illo idem S.Doctor. Serm.36. Qui constitutum numerum unā die manducandi praterit, non ut unius diei violator accusatur, sed ut totius Quadragesimae transgressor arguitur. Hoc jejunium vernū est, & ut idem Ambros. commemorat maledictionem jactatam in Adam propter comestionem, quando jam rosa cum spinis prodiit, quæ sine illis ante peccatum prodisset, ut docet Ambros. & Basil. Et Ambros. Serm.37. Solidum jejunii corpus effectum est, quod in totum non observare sacrilegum est, ex parte violare peccatum est. Extendit jejunium Tertull. adv. Psychicos ad potum. Qualis esus talis & potus, verisimile non est, ut quis dimidiam gulam Deo immolet. Quis Jerusalem vastavit figuram Ecclesiæ? 4.Reg.25. Princeps cocorum destruxit muros, ut legunt LXX. in quod S. Gregor. Pastor part.3. Princeps cocorum venter est, cui magnā curā à cocis obsequium impenditur. Sed non satis est jejunare corpore, nisi etiam jejunetur mente. Gregor. ibid. In cassum per abstinentiam corpus arteritur, si inordinatis dimissis moribus mens vitis dissipatur, Isai.58. Numquid tale est jejunium

nium quod elegi? *Frangere esurienti panem tuum, egenos vagosque induc in domum tuam.* Gregor. in hæc verba ibid. Adducto Joël. 2. Sanctificare jejunium. Jejunium sanctificare, est adjungere alius bonis, dignam DEO abstinentiam carnis ostendere. Admonendi sunt abstinentes? quia tunc DEO placentem abstinentiam offerent, cum ea quæ sibi de alimentis subtrahunt, indigentibus largientur. Zach. 7. Cum jejunaretis & plangeretis in quinto & septimo mense per hos 70. annos, nunquid jejunastis mihi? & cum comedistis & bibistis nunquid non vobismet ipsis comedistis & bibistis? Non enim DEO quisque jejunat, si ea quæ ventri ad tempus subtrahit, non jejunio tribuit, sed ventri postmodum afferenda custodit. Et hom. 16. in Evangel. Illud ergo jejunium Deus approbat, quod ad ejus oculos manus eleemosynarum levat, quod cum proximi dilectione agitur, quod ex pietate conditur, hoc ergo quod tibi subtrahis, alteri largire, ut unde tua caro affligatur, inde egentis proximi caro reparetur. Jam quod attinet dispensationem in jejunio, affero ex Chronicis Minorum, Part. 3. cap. 23. Quidam Frater ut commederet carnes simulabat morbum, petens secum dispensari. Respondit Guardianus, cum te jejunare posse neges, nolo te cogere, sed totum committo tuæ conscientie, & ad hoc judicium Medici adhibuit, venit ad ejus Conventum B. Joan. Capistranus Vicar. Gener. Ordinis. Et ecce noctu auditus est armorum fragor, quo audito excurrit è cella Beatus, & nihil advertit. Tum accepto secum Guardiano ivit ad templum, & inde acceptâ aquâ benedictâ rediit, & siluit ille fragor. Interea ter vox sonuit: *Heu me infelicem.* Concurrerunt Monachi, & solum illum Fratrem jejunii violatorem, erat is Hippolitus, deesse adverterunt. eunt ad ejus cellam, clausam inveniunt, portam effringunt, Hippolitum verò mortuum ac nudum sed nigrum instar carbonis reperiunt. Hoc præmium illorum qui ficto titulo im-

petrant jejunii dispensationem. Ambros. Serm. 40. Rex Ninive etiam pecudibus indixit jejunium. *Stolidior est pecude qui indito pro se jejuniis non jejunat.*

Dominica II. Quadragesima.

Postquam declaravit DEUS ipsum *audite*: Filius abscondit gloriam suam. *Nihil viderunt prater Jesum*: doctrina hic est pro his qui aliorum superiores constituuntur. *Rectorem te posuerunt.* Noli extolli, sed esto in ipsis tanquam unus ex ipsis. Esto habueris dotes corporis gloriosi, esto tanquam unus ex ipsis. Cum in cælo declarata est Regina, Psalm. 44. *Adstuit Regina à dextris ejus.* Et ecce additur. *Omnis gloria filie Regis ab intus.* Non se ostentat. Jubeat, nos Christus pati, ipse exemplo præit. Et ostensâ suâ gloria de poenis suis loquitur. Chrysostom. Hom. 66. in Joan. *Extra dolores existens humanos de morte philosophatur.* Statim se reddidit paribilem. Prohibuit Adæ esum pomi, & apud Basil. Seleuc. orat. 3. sic ait. *Citra invidiam fructum interdixi, neque usum mihi reservavi ipsi.* Hoc ipsum in cælo servatur. Isai. 6. *Seraphim forcipe tulit de altari calculum.* Sed priusquàm illum applicuisset ori Prophetæ, erat in manu ei calculus, expertus manu ejus ardorem. Chrysolog. Serm. 57. *Sic suo temperat attactu ut Propheta purget labia.* Hoc ipsum commisit Christo DEUS Pater, Ezech. 10. *Et dixit ad virum qui indutus erat lineis, &c.* Cujus nempe vestimenta facta sunt alba ut nix. *Imple manum tuam prunis ignis & effundo super civitatem.* Hinc viso Domino glorioso expaverunt, discipuli audirâ voce, ipsum *audite.* Timebant fortè ne ita gloriosus, impassibilis ipse manens illis præciperet pati. Nam etiam ad Jordanem audiverant: *Hic est Filius meus,* tamen non expaverunt. Deponit itaque gloriam suam Christus. Hilar. *Uti idoneus Præceptorum talium esset author.* Tertull. lib. 4. adv.

Marci-

Marcionem cap. 22. Domine audiui auditum tuum & timui, quem magis, quam vocis celestis illius. Hic est Filius meus dilectus, hunc audite. E contra Judith. 6. Ozias populo indicit jejuniū intolerabile, & ipse convivatur. Holofernes crudelis in ceteros ipse genio indulget. Unde Bern. in Proæmio Vitæ S. Malachiæ. Quem mihi ostendas, vel de illorum numero qui videbantur dati in lucem gentium, non magis de sublimi fumantem, quàm flammantem? Statim initio mundi consecuta est dignitatem superbia. Rupert de Victoria Verbi Dei. lib. 2. cap. 12. Luciferum in apice celsitudinis Angelicæ constituit: Adamum Patrem multitudinis Sanctorum esse voluit, & in Paradiso collocavit. Nimirum magna utriusque celsitudo, illius in principatu Angelico, istius in propagando genere humano. Neuter pondus tantū honoris humiliter ferre potuit, ut pote uterq; creatura. Explicat hoc ipsum Thren. 3. Manus mulierum per misericordiam decoxerunt Filios suos. S. Paschalis libr. 4. Illi quasi per misericordiam decoquunt filios suos, qui culmine regiminis sublimati, zeli flammā urunt animas natorum, dum nimis iusti ipsi videri cupiunt, & dum per tyrannicam potestatem eos excruciant, quasi per misericordiam eos zeli flammā decoquunt. Si caput mansisset ut sol, detegeret in aliis atomos: Si vestimenta ut nix, posset quis metuerē, accedere nē macularet. Superiores quocirca alloquitur Author Imperf. Operis homil. 47. in Matth. Vis apparere Sanctus? circa vitam tuam esto austerus, circa alienam autem benignus. Audiant te homines parva mandantem, & grandia videant facientem. Alterum hic somant præceptum, ne qui alios ad dignitatem promovent, indignos promoveant. DEUS Pater non prius dixit de Filio: Ipsum audite, quàm Filius merita sua coram Moyse & Elia ostendisset quando cum illis loquebatur de excessu Proverb. 26. Sicut qui mittit lapidem in acervum Mercurii sic qui dat insipienti honorem. Idololatraz in signum honoris jacebant lapides coram idolo Mercurii, & lapidum illa congestio

gestio vocabatur cumulus Mercurii. Stultus fuit cultus. Mercurius DEUS eloquentiæ, supputator viarum, unde alatis pedibus pangebatur, in lapide omnis contraria. Lyranus l. c. ita legit. *Sicut qui ligat in funda lapidem sic qui dat insipienti honorem.* Vult projicere lapidem è funda & fundæ alligat & ita est stultus ipse. Sed eo lapis gyrabitur nec evolabit, quia insipiens honorem recipiens curis sine ullo effectu agitabitur, nec unquam ad metam perveniet.

De talibus Jer. 14. *Onagri in rupibus steterunt.* Inaccessi, indirigibiles asini. At verò bonus Pastor debet esse instar Apostolorum de quibus Hugo Cardin. prologo in Luc. *Christi mysteria in Apostolis abundabant, per manus elemosynæ, per oculos lachrymæ, per ora preces & instructiones.* Et Pistorius S. Antioch. homil. iii. *Debet esse Pastor totus mens & oculus, &c.* Oculus non sibi, non se vestit, etiam terram aspicit & valles. Zach. 9. *Onus verbi Domini in terra Hadrach,* exilis hæc fuit terra, ex Jerem. 2. Cyrill. Alexandr. tract. contra Julian. Ægyptii Regem designabant per virgam erectam supra quam oculus. Jeremias ad hoc alludit. *Virgam vigilantem ego video.* Debet esse virga vigilans, sed simul erecta, in nullam partem inclinata. Judas fuit Pastor, sed ad sua commoda intentus, de illo Gregor. Nyssen. hom. 14. in Cant. *Ipse sui fur factus est.* Notat Abulensis quòd olim apud fontes solici fuerint inaugurare Reges, ita Adonias ad fontem Rogel. Salomon ad Siloë. Fons à fundendo dicitur, omnibus se æqualiter fundit. Cùm Jechu coronaretur 4. Reg. 9. *Quisque tollens pallium suum posuerunt sub pedibus ejus in similitudinem tribunalis, &c.* Interpretes Chald. apud Glossam ordinariam: *Posuerunt super eum ad gradum horarum.* Sicut horologium Solare, quod non aliam, uni, aliam alteri horam ostendit, nec ad preces, nec ad odium. Quod si de rotato horologio intelligamus, in illo debet esse

concordia cordis & oris, non aliud sonare quàm quod indicat: hoc ipsum, quando sol nobis non patet, ostendit quid de illo fiat, an sit in meridie, ortu, &c. Sic aperit cælum, de Pharisæis quæstus, Matth. 23. *Clauserunt cælum, & Luc. 11. Tulerunt clavem scientiæ.*

Dominica III. Quadragesimæ.

Dæmon ejus si redeat septem nequiores assumit, cum isti otiosi non possint, videamus quid agant, & quidem ut sunt septem, totidem, inducunt mala.

1. Hypocrisim, Psalm. 35. *Dixit injustus ut delinquat in semetipso, quoniam dolose egit in conspectu ejus, ut inveniatur iniquitas ejus ad odium.* Ex Hebr. & Græco textu, ad odium DEI colligitur. Quod verò est tale peccatum? Respondet August. hic. Cum quis videtur velle confiteri nec scrutatur conscientiam, neque odit peccata, & sic fallit Sacerdotem. Iste est hypocrita coram DEO. Alter est coram hominibus. Psalm. eodem. *Verba oris ejus iniquitas & dolus. Noluit intelligere ut bene ageret.* Verbis se ostendit sanctum, in corde est peccator: Contemnit verbis honores, animo ambit. Tali DEUS irrogat poenam excæcationis. *Noluit intelligere ut bene ageret.* Potuit sed noluit. Tales loquuntur Domini non quæ vera & iusta sed quæ placent, sapiunt supra Confessarios. Tercius hypocryta est sibi, qui sibi videtur bonus etsi non sit. Micheæ 3. *Audite Principes Jacob, & Duces domus Israël. Nunquid non vestrum est scire judicium, qui odio habetis bonum?*

2. Inducit amorem mali, Psalm 51. *Dilexisti malitiam super benignitatem, iniquitatem magis quàm loqui æquitatem.* Cassiod. Hic, Isti sunt qui amiserunt conscientiam & illius dicamina, qualia sunt: DEUM time, homines reverere, de pec-

cato non gloriaris Tercullian. in Apologet. *Omne peccatum aut timore aut pudore natura perfudit.* At isti de malo gloriantur, sunt impudentes instar canum: fæcidi instar ægri qui in lecto retinere alvum non potest. Velut equi qui ad memoriam præteritæ voluptatis hinnunt. Peccatum suum ut Sodoma prædicant.

3. Inducit ad hoc ut occasione Præceptorum DEI magis ad peccandum provocentur. Hieron. Epist. 15. ad Aglasiæ q. 8. *Lex data ut peccati venena monstret, & hominem malè libertate utentem frano suo, ne labatur in precipitia, retineat, sed tunc plurimi peccato peccante respondent, nitimur in vetitum.* Et jam peccant ex contemptu formali. Sicut equus ferox cum sentit sibi impositos franos magis efferatur. Quod est peccatum gravissimum. Ad hunc contemptum disponit frequentia præteritorum peccatorum ut docet S. Thom. 2. 3. qu. 86. a. 9. ad 3. *Quantò autem DEum quis per peccata contemnit ait idem 3. p. q. 88. a. 3. Tantò maiorem reatum incurrit.*

4. Ut jam quasi ex adipe, Psalm. 72. *Prodeat iniquitas. Transierunt in affectum cordis.* De quo Augustin. hic: *Sunt mali, sed macie mali, mali quia macri, pauper furtum fecit, & ex macie iniquitas prodit. Dives abundans rebus tantis, quare diripis res alienas? illius iniquitas ex macie, hujus ex adipe processit.* Sicut ebrius vino sui obliviscitur, sic ebrius fortunâ obliviscitur DEI. Agit ut ille Epulo. Propter potentiam impunè latrocinatur: urget restitutio, contemnit.

5. Docet ut Christum crucifigat. Hebr. 6. *Impossibile est eos qui semel illuminati, gustaverunt etiam donum caeleste, virtutesque sæculi venturi, & prolapsi sunt, renovari ad penitentiam, rursus crucifigentes sibi Filium DEI & ostentui habentes.* Fides est lumen quo illuminati. Cyrill. Alexandr. Epist. ad Proclum. *Gravissima iniquitas, anima perversorum intellectum & dogma-*
tum

tum putredine, insanabilem habet passionem. Quia ex his illuminatis in defectum fidei labuntur, vivunt ut Ethnici, fide non reguntur, & solis verbis eam profitentur, fiunt apostata. Non credunt infernum, contemnunt cælum.

6. Pellit memoriam iudicii extremi. Psalm. 48. *Cur timebo in die mala, &c.* Iudicium est dies. Quia sicut dies omnes horas ab ortu ad occasum in se continet, sicut in die neminem sol latet, sic in iudicio omnia opera omnibus patebunt. Sicut dies alteri felix, alteri infructu. Ibi *iniquitas calcanei circumdat*, id est, in extremo vitæ. Ad hoc præparat ut eo tempore circumdet, ac peccatoris potiatur, tunc draco rufus sanguine damnatorum rubens ad ultimam impoenitentiam adducit.

7. Inducit in peccata contra Spiritum Sanctum, Matth. 12. *Omne peccatum & blasphemia remittetur hominibus: Spiritus autem blasphemia non remittetur.* Quod peccatum ut intelligatur quantum sit. In primo gradu ponendum est peccatum ex fragilitate: in secundo ex ignorantia: in tertio ex malitia, seu ex plena deliberatione & scientia. In quarto id quod fit ex contemptu mandati aut mandantis. In quinto quod fit contra Spiritum Sanctum quando ut docet S. Thom. 2. 2. qu. 105. a. 2. contemnuntur ea media quæ directè ducunt ad poenitentiam & remissionem peccatorum in hoc gradu sunt desperatio, & præsumptio, impoenitentia & obstinatio: impugnatio veritatis agnitæ, & invidentia fraternæ charitatis. In sexto gradu blasphemia in Spiritum Sanctum, quia ut 2. 2. q. 13. a. 3. Opponitur confessioni fidei, & ideo habet in se gravitatem infidelitatis, & aggravatur peccatum si accedat detestatio voluntatis, & adhuc magis si prorumpat in verba, sicut eo laus fidei augetur per dilectionem & confessionem. In supremo & septimo gradu est finalis impoenitentia. Hæc operantur isti nequiores.

Dominica IV. Quadragesimæ.

Misericordiam DEI optimè nobis explicaret S. Galganus, de quo Fasti Mariani 3. Dec. Hic dum esset junior vitam egit impuram, ad tertiam monitionem per visum à S. Michaële Archang. constituit vitam castiorem agere sed in Matrimonio, dum ad sponsam pergit, equus consistit instar saxi, Quem dum ille ferit, voce humanâ locutus est equus, Cur me cædis? progredi non possum, ab Angelo DEI prohibeor. Contulit se in eremum, & loco crucis appendit enslem, vitam sic exegit ut ante mortem audierit de cælo vocem. *Satus est, quod laborasti, metes nunc quod seminasti.* Sed non minùs de misericordia nobis diceret ille Carthusianus. Hic natus in domo nobili, sed eam secularis cædibus ac latrociniiis maculavit. Quare ab Affine suo sed Judice damnatus ad mortem, a quo monitus ut confiteretur risit sacram Confessionem: Saltem rogatus ut contereretur in corde, hoc ipsum contempsit: dictum illi, mortem instare, respondit se velle perire in anima & corpore. Adductus ad flumen in quo erat mergendus, audivit sibi dici respisce, ille verò, libenter ero socius piscium: Deprecare homines, reposuit, pereant omnes: mergebatur paulatim ut libaret mortem, nihilo factus mollior. Submersus, in fundo invenit DEI misericordiam & contritus. Nocte proximâ rediit vivus ad Judicem, dixit. Misericordia, misericordia Redemptoris, ac paulò post ad ordinem Carthusiensē volavit. Hi misericordiā experti, benè illā usi. Sed non sic Sobna summus Sacerdos, Isai. 22. Hic fuit coævus Isaiæ, monebatur à Deo ut respiceret, sed ille cū accessisset Sennacherib cum ingenti exercitu, transiit ad illum, sed Angelus castra Sennacherib percussit, quocirca reliquæ exercitus exarserunt in Sobnam, eumque ligatum in Assyriam abduxerunt, ubi in sterquilinio est sepultus. Monet DEus, transeunt ad Assyrios Isai. 28. *Væ*

coronæ

corona superbia, dicitur hoc de Samaria, poteras esse in capite poneris sub pedibus, venient ad conculcandum te hostes tui qui sunt velut pedes DEI. Irrigat totam terram misericordia DEI veluti fons de paradiso erumpens, sed cave ne te illi subtrahas. Fluebat de cruce in bonum & malum latronem, subtraxit se illi malus & transit ad Assyrios, ad dæmones. Prævenit misericordia Pl. 58. *Misericordia ejus præveniet me*, Adjuvat, Psalm. 93. *Misericordia tua Domine adjuvabat me* Sequitur, Pl. 22. *Misericordia tua subsequetur me*, Uno verbo Pl. 31. *Sperantem in Domino misericordia circumdabit*. Prævenit ostendendo in quo periculo, in quibus erroribus sit peccator, ut cum dixit Jerosolymitanis *Circumdabunt te inimici tui vallo*. &c. Adjuvat dum arma contra hos inimicos porrigit. Subsequitur ut in bono stabiles simus. Sed sæpè ista misericordia præveniens ambulat super aspidem qui obturat aures: conculcat concomitans leonem laboris impatientem. & draconem qui cum à terra subyolat, statim in eam relabitur. Describit has aspides Job. 15. *Tendit adversus DEUM manus suas, & contra Omnipotentem roboratus est, cucurrit adversus eum erecto collo, & pingui cervice armatus est*. Greg. 12. Moral. 21. *Adversus DEUM tendere manus est in operatione prava, despectus DEI judicii perseverare; contra Omnipotentem autem roborari, est permitti, ut impius & perversa faciat & feliciter vivat. Erecto verò collo currere, est ea qua Creatori displicent cum audacia perpetrare. Pingui denique cervice contra DEUM armari, est superbiâ opulentâ fulciri, & veras DEI opes negligere. Quid hic misericordia? Occurrit DEO irato, veluti Davidi Abigail.*

Dominica IV. post Pascha.

Paracl-tus dicitur spiritus veritatis, hoc est consolator, quæ consolatio si dicatur alicui veritas? hoc est apud homines. Sed apud DEUM magna est afflictio si non dicat veritatem,

ZZZZ }

ritatem, si non arguat de peccato, si conscientia in malis sileat. Pl. 50. *Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam.* nunquid apud DEum aliqua est parva? Bern. Serm. detriplici misericordia. *Hanc quæ tardat ferire, parvam nominat, hæc nullatenus sufficit ad salutem, imò iudicium damnationis accumulatur.* Itai 64. *Quare indurasti cor nostrum ne timeamus te?* Explicat Origen. 2. Periarchon. cap. 2. *Pepercisti nobis ut per hoc propagaretur licentia peccandi animadversione cessante.* Quare maxime ruit mundus in peccata? Pl. *Dixit impius, non considerat* Erit spiritus veritatis, arguet mundum de peccato &c. Sed non hanc solam veritatem dicet sed etiam dicet nobis de Christo. Gal. 4. *Misit Deus Spiritum Filii sui in corda nostra clamantem Abba Pater.* Dixerat prius. *Misit Filium ut recipere-mus adoptionem.* Jam iste Spiritus S. in cordibus nostris clamabat *Abba, Pater,* & verè dicet, quia est Spiritus veritatis. Si ergo ille est Pater, Nos Filii, si Filii, etiam hæredes, non quidem per naturam, sed per adoptionem. Sed quomodo adoptivi si pater habet Filium per naturam, & in quo sibi complacet? adoptio fit cum vel Filius deest, vel est pessimus. Amor transformat amantem in amatum; amavit nos Filius DEI & factus est homo mortalis & mortuus. succedimus mortuo, & nihil obstat quod deinde à mortuis surrexerit. Docet rursus Spiritus S. veritatem, ita vos homines amavit Filius, cur non redamatis?

Primo die Pentecoste.

Quomodo Amicus daret Amico quæ potest dona, demum dat Filium, daret si posset, cor suum ita Deus Pater. Deut. 4. *Dilexit Patres tuos & elegit eos, de celo fecit audire vocem suam ut erudiret te, & in terra ostendit tibi ignem suum maximum.* Erudit Filius, in igne descendit Spiritus S. Processit nobiscū sicut Jacob

cob cum Esau. Gen. 32. *Placabo cum muneribus cum non pro-*
sunt munera, ut illum amemus, amorem sui cordibus nostris
infundit 1. Cor. 6. Charitas DEI diffusa est in cordibus nostris per
Spiritum S. qui datus est nobis. Debetne amari? Plusquam
lutum ista terrena.

Sicut Christus juxta humanitatem suam crescebat, ita &
 Ecclesia Ephes. 4. *In mensuram aetatis plenitudinis Christi.* Chri-
 stus puer non ostendebat sapientiam: Ecclesia in paucis fuit
 & rudibus piscatoribus. Naturales defectus fuerunt in Chri-
 sti corpore, fatigabatur, esuriebat, sitiebat &c. Fuerunt in
 Ecclesia morales, Petrus negavit, Thomas non credidit. A-
 boleuit Christus suos cum ascendit in coelum: aboleuit & Ec-
 clesiae cum DEUS Spiritum S. misit. Et haec est causa cur non
 ante Ascensionem misit Spiritum S. quia prius ipse abolere
 debuit circa se omnia etiam quoad famam. Joan 7. *Nondum*
erat spiritus datus, quia nondum erat Jesus glorificatus quo facto,
repleti sunt omnes Spiritu S. Tum Christus accepit Principa-
 tum. *Data est mihi omnis potestas in caelo & in terra.* Et suos
 Apostolos instituit in totum orbem Legatos à latere 2. Cor.
 5. *Pro Christo legatione fungimur tanquam DEO exhortante per*
nos Et dedit illis potestatem faciendi pacem cum toto orbe.
Quorum dimiseritis peccata &c. Sed hoc mirum, Christus pro-
 misit se missurum Spiritum S. quid Apostoli mitti illum ora-
 verunt? Utique si decrevit mittere, mittit, decreta enim Dei
 sunt immutabilia. Explicabunt rem haec similitudines. Promit-
 tit ægro Medicus sanitatem si talem medicinam sumpserit,
 sumenda est medicina. Scriptum ab æterno in libro vitae.
 Petrus salvabitur per Baptismum, &c. Ephes. 1. *Elegit nos*
DEUS ante mundi constitutionem ut essemus sancti & immaculati
in conspectu ejus in charitate. Vult Rex aliquem fieri Judicem
 sed ille debet scire quæ sunt Judicis. Vult aliquem esse sacer-
 dotem,

dorem, debet ille scire quæ sunt sacerdotis. Greg. 1. Dial. *Ip-
sa æterni regni predestinatio sic est ab Omnipotenti DEO disposita,
ut ad hanc electi ex labore perveniant, ut orando mereantur acci-
pere quod eis Omnipotens DEUS ante sæcula disposui donare. Idem
est de missione Spiritus S. Invitati ad cænam Matth. 22. attra-
men vestem nuptialem opus erat ut induerent.*

Mirum est deinde, quod Spiritus S. cum sit paracletus si-
ve Consolator descendit in vehementi vento, quem enim ta-
lis ventus consolatur? Venti originem describit Ps. *Qui
profert ventos de thesauris suis.* Non unum thesaurum habet
Pater in Filio, Filius in Patre. Amat sapientiam, bonitatem,
immensitatem &c. Ex his thesauris procedit Spiritus S. Ven-
tus in tribus locis solet esse, & diversos in illis facit effectus.
In nubibus est tonitru: in terra ventus: sub terra terræ mo-
tus. Tonitru nascitur in nube, accenditur ventus crassius &
madidis nubibus circumdatus, quibus dum comprimitur,
quærit egressum, nubem jactat & lacerat, & ita fit tonitru.
Multa peccata eo tempore ascenderunt in cælum, nam si a-
scendit Sodomorum, quid illa quæ contra Christum patrata?
Fuit præsumptio Petri *Esti omnes scandalisati fuerint* &c. Fuit
desperatio Judæ, finalis impoenitentia mali latronis. Agnitam
veritatem oppressit Pilatus. *Nullam causam in hoc homine in-
venio.* Invidia. *Sciebat quod per invidiam tradidisset eum.* O-
mnia ista peccata contra Spiritum S. Et nubem faciebant.
Thren. 3. *Opposui tibi nubem ne transeat oratio.* Hæ nubes cir-
cumsederunt tanquam ventum Spiritum S. Cum verò Chri-
stus cælum ascendit, sedit cum Patre & Spiritu S. mirati Ange-
li vulnera. Zach. 14. *Quid sunt ista plage in medio manuum?*
Respondet. *His sum plagatus in domo eorum qui diligebant me.*
Ignitum hoc responsum junctum Spiritui S. nubem rumpit, fit
tonitru neque jam vindictam sed misericordiam parat. Ven-
tus in

tus in terra est ventus Pl. *Emitte spiritum tuum & creabuntur, & renovabitur facies terræ.* Hic effectus est venti in terra. Renovat vel humiditatem nimiam siccando, ut est factum post diluvium: vel nubes pluviosas adducendo. Pl. *Anima mea sicut terra sine aqua* inde famēs, propter famem Filius prodigus ivit ad filiquas. Apud Judæos nimia fuit humiditas, fundebatur sanguis assidue fuerunt continuæ per aquam purificationes, fuit piscina probatica. Apud Gentes fuit siccitas, adduxit aquam Baptismi. Exsiccet ad contemptum terrenorum, ad eleemosynas incitando. Ventus æque perflat divites ac pauperes. Ventus sub terra jam maria attolit, jam montes transfert. Ubique mira operatur Spiritus S. sed maxime sub terra, id est, in homine humili. Videte Paulum qui se primum peccatorum reputavit. Evertit hic ventus villas, donantur templis &c. Jactat, mulier quæ erat in civitate peccatrix, quomodo hoc vento jactatur? Erumpit in terræ motu ignis, hinc illa ignita suspiria. Descendit in igne &c.

Secundo die Pentecostes.

Non solum in Apostolos, sed etiam in nos descendit Spiritus Domini neque hic descensus Spiritus S. parvi æstimandus. Nam ut in Incarnatione Filius DEI descendit, ita hic illi æqualis Spiritus. Ut ibi Deus factus est homo, ita hic per adoptionem Homines Filii DEI fiunt. Sed sicut solem orientem dum spectare non possumus montes aspicimus, in quibus compareret prius quam nobis, ita nobis, ut montes ponuntur Apostoli ut in illis hunc Spiritum intueamur, & habeamus signa an etiam sit in nobis, & maneat, nam in quosdam venit sed non manet.

Descendit in igne, quia ignis in terris vel non est, vel

Aaaaa

opera

operatur, quid verò agit Spiritus S. ? quod ignis in cinerem vertit, memento homo quia cinis es. Ubi superbia cedrorum cum in cinerem abierunt? Ubi luxuria salicum &c. Omnia etiam leni vento obediunt. Ignis quæ sunt ejusdem generis congregat dum liquefacit, diversa separat, patuit in turri Babel, divisi qui turrim superbè erigebant, & quisque aliâ lingvâ locutus; qui DEUM metuebant in eodem sermone, permanserunt. Unio lingvæ est signum permanentis charitatis, Spiritus S. est charitas. Dissolvit igois frigora, qui habent Spiritum S. non agunt frigide. Comparuit in lingvis, quia lingua habet connexionem cum verbis, Filius DEI est verbum, hoc confitetur quisquis habet Spiritum S. sed omnes dicimus, aut confitemur Christum. Sed quid ad hoc Greg. hom. 32? *Quibus ego respondeo, quod in hac plebe Christiana sunt nonnulli qui Christum idè confitentur, quia cunctos Christianos esse conspiciunt. Nam si nomen Christi hodie in tanta gloria non esset, eos professores Christi S. Ecclesia non haberet &c. Est tamen ubi se quisque interroget, ut in Christi confessione se esse veraciter probet: si non jam nomen ejus erubescit, si plenâ virtute menti humanum pudorem subdidit. Certè enim persecutionis tempore erubescere poterant Fideles, substantiis nudari, de dignitatibus deijici, verberibus affligi, pacis autem tempore, quia hæc à nostris persecutionibus desunt, est aliud ubi ostendamus nobis. Veremur sæpe à proximis despici, dedignamur injurias verbi tolerare &c. Idem Moral. c. 6. Sunt plurima quæ quosdam in ipsa pace Ecclesia constitutos Infideles denuncient. Vides nonnullos ita personam potentis accipere, ut requisit ab eo pro favore ejus non dubitent in causa proximi veritatem negare. Et quid est veritas, nisi ille qui dixit, Joan. 14. Ego sum veritas? Neque enim Joan. Baptista de Confessione Christi sed de veritate justitiæ requisitus Marc. 6. occubuit. Sed quia Christus est veritas, ad mortem usque idcirco pro Christo,*

Christo, quia videlicet pro veritate, pervenit. Ponamus ergo ante oculos quod aliquis percontatus personam Potentis accepit: & ne verbi saltem injuriam pateretur veritatem negavit, quid rogo iste faceret in dolore pœnarum qui Christum erubuit inter flagella verborum? Ecce & post hæc ante oculos hominum Christianus est, & tamen si cum Dominus disposuit districtè judicare jam non est.

In lingvis ignis venit, quia in quibus manet, arden-tes & loquentes facit. Lingvâ igneâ loquuntur Concionatores dum incendunt peccatorem. Sicut S. Vincent Ord. Præd. qui in carbonem verbis redegit quos ad supplicium comitabatur, Luc. 24. Nonne cor nostrum ardens erat in nobis cum loqueretur nobis in via? Deut. 33. In dextera ejus ignea lex. In igne venit, quia zelo replet in quibus manet. In Spiritu vehementi quia dat animos ad magna patranda. Sicut turbo evertit tutres. Pl. 32. Spiritu oris ejus omnis virtus eorum. Qualis Petrus ante? qualis post Spiritum S.? David antea cytharædus, Amos rusticus, Daniel puer, Mattheus Telonarius. Paulus ex secta Phariseorum.

Dominica IX. post Pentec.

Digna Jerusalem fletu quæ maximorum sibi conscia, non flevit, neque tamen alteri potest sua mala adscribere, quam sibi. Præmonuit DEUS signis aliquot ut Joseph scripsit lib. 7. cap. 17. Supra civitatem per annum pendebat cometes gladii formâ. Circum aram & templum horâ noctis novâ lux velut in meridie comparvit. Bos immolandus aguum in templo peperit. Orientalis porta templi ænea quæ vix à viginti viris moveri potuit, aperta est sine ullo homine horâ sextâ noctis. Videbantur currus armati & acies in aëre confligentes ante solis occasum. Die Pentecostes cum novu fuissent ingressi templum sacerdotes audierunt strepitum

& voces, *Migremus hinc.* Vir plebejus per quadriennium clamabat nocte dieque, *Vox ab Oriente, vox ab occidente, vox à quatuor ventis. Vox in Ierosolymam & templum, vox in maritos novos nuptasque novas, vox in omnem populum.* Nec aliud dixit etsi aliquando fuerit flagellatus, tandem initio belli occisus dicendo, *Ve & mihi.* Luna per 12. noctes in continua fuit Eclipsi. Videt civitas jam ipsa mala, nec convertitur. Titus ponit castra in monte oliveti, & civitatem muro stadiorum 39. ac tredecim castellis intra triduum cingit. Loco orationis inter Judæos lites exoriuntur, & mutuo sibi exurunt frumentum, inde orta est tanta fames ut divites omnia sua bona frumenti modio permutarent, pauperes pro menfura hordei darent uxores, cibos sibi ex ipso ore jam manfos eriperent, matres vorarent filios, hinc plenæ mortuis domus. fimus bonum & stercorea ex cloacis in cibum quærebantur. Efferebantur aliquando per unam civitatis portam 150, aliquando 180, millia mortuorum. Neque sic resipiscebant. Capta est demum civitas, & ita vastata ut vix potuerit credi habitavisse aliquando eo loci homines. Tot affixi Judæi cruci ut spatium jam pluribus deesset crucibus. Valles circum circa completæ cadaveribus. Captivorum toto bello numerata 97. millia, mortuorum undecies centena millia.

Eadem Dominica.

SÆpè audivimus propter peccata perire regna, & quæ illa sint peccata propter quæ totum ordinariè DEUS punit regnum, nam etiam propter quodvis punire potest, explicat S. Scriptura. *Propter injustitiam transfertur regnum de gente in gentem* Sed quæ illa sic injustitia, Christus hodie exponit dum ejicit e mentes & vendentes de templo, & addit, *Vos fecistis speluncam latronum.* Greg. hom. 39. *Everfionem urbis deserti-*

gens.

bens, sed ementes & vendentes in templo feriens, in ipso sui effectus operis ostendit, unde radix prodiit perditionis.

Tunc regna pereunt Christiana quando templa fiunt, speluncæ latronum. Et hæc est summa injustitia. DEUS maximum fecit beneficium, cupit habitare nobiscum in domo sua, in templo constituit, & nos templum facimus speluncam latronum, unde fit justè, quia nos domum DEI fecimus speluncam latronum, ut etiam Dominus nostræ annuente DEO fiant speluncæ latronum, id est, eorum qui nos invadunt iniuste. Templum vertitur in hanc speluncam quando Beneficia Ecclesiastica venduntur, seu quando Simonia exercetur. Tum enim nemo bonus accipit officium Pastoris in Ecclesia, quia nemo bonus vult esse Simoniacus, & mali Pastores implent Ecclesiam, quos alibi Dominus fures & latrones appellavit, & de templo efficitur latronum spelunca. Fur etiam & latro nescit nisi mactare. Et per hoc fit magna Christo injustitia, qui sanguine suo pro bonis Pastoribus beneficia comparavit; fit etiam ipsis bonis injuria dum non illis sed malis conservatur. Greg. 1. c. *Vendentes in templo sunt qui hoc quod quibusdam jure competit, ad premium largiuntur.* Cum per Beneficia solvuntur obsequia temporalia aut favor temporalis comparatur, aut aliquid pretio æstimabile pro illis accipitur. Greg. hom. 4. *Sunt nonnulli qui quidem nummorum premia ex ordinatione non accipiunt, & tamen sacros ordines pro humana gratia largiuntur, atque de largitate eadem laudis solummodo retributionem querunt, hi nimirum quod gratis acceptum est non gratis tribuunt.* An Spiritus S. tali assistet in regimine, qui peccat in Spiritum S. venalem eum ducendo? de Spiritu S. dicitur, *Sine tuo numine nihil est in homine nihil innoxium.* Si non assistit, oves sunt perditæ & sicut per simoniam acquisitum est officium ita per simoniam exercetur. Greg. hom. 39. *Domus orationis spelunca*

latronum facta fuerat, quia ad hoc assistere in templo noverant, ut aut non dantes munera studerent corporaliter persiqui, aut dantes spiritualiter necare. Quia etiam qui dat pro rebus sacris peccat graviter.

Fit etiam templum spelunca dum in eo fiunt quæ latrones in spelunca faciunt. Armati incedunt, colloquuntur liberè, pecunias raptas numerant, literas apud spoliatos repositos relegunt, de lucris ulterioribus conferunt, nova sibi narant & quæ cuique evenierint, de fortitudine gloriantur, è spelunca identidem prospiciunt, obscena garriunt, omnes sunt recto capite, nemo de genu orat, de templis spoliandis interdum & de spoliis dividendis conferunt, ad speluncam non causâ orationis conveniunt, &c. Videte ne similis in templis nostris agantur ne dicat DEUS. *Quid est quod dilectus meus in domo mea fecit scelera multa? Tempus est ut incipiat iudicium à Domo DEI.* Quod iudicium? Greg. 25. Moral. 14. Dantur populo pastores cæci qui cum illo in foveam cadant. Antichristus propter peccata populi regnare permittitur, quia tunc ipsi sub illius regnum præordinantur qui ejus dominio digni ante sæcula præsciuntur, qui peccatis subsequenter exigunt, ut sub illo iudiciis præcurrentibus disponantur. Quod ergo tunc Antichristus super impios regnat, non est ex justitia judicantis, sed ex culpa patientis, tunc simoniaci, introitus, intrant propter peccata. Et augentur eorum ductu peccata, donec fructus peccati veniat, qui est interitus. Sed tamen ibid. Greg. cap. 15. Monet. Solerter intuendum est, ne aut quem venerari necesse est imitari appetas, aut quem imitari despicis venerari contemnas. Quod benè in Noë inebriato exprimitur, cujus nudata verecunda boni Filii aversi veniendo texerunt.

Dominica X. post Pentec.

Vehementer apud se detraxit Pharisæus Publicano, cum dixit, non sum raptor, injustus, adulter, ut iste Publicanus, & hoc palam dixit, nam ex eo patet quod clarè loquebantur in templo dum orarent, quia Heli dum vidisset Annæ Matris Samuelis moveri labia, & vocem non audiri dixit esse eam filiam Belial. Audite quàm grave crimen hujus detractoris. Detractio fit ut scripsit Alb. Min. 4. Vel cum verum crimen proximi, sed occultum manifestatur, vel cum illi crimen falsum affingitur, vel cum auditum de proximo refertur, vel cum virtus ejus negatur, vel tacendo, cum possit detractorem compescere: gravissima autem fit diffamatio cum aliquis scripto publico diffamatur, & contra talem latæ sunt censuræ Ecclesiasticæ. De omnibus Detractoribus dixit S. Paphnutius. *Melius est comedere carnes in 40. diebus vetitis, quam comedere famam proximi & S. Ephrem Parænesi 1. Carnem edere, & vinum bibere melius est Monacho, in cujus monasterio ista sunt prohibita, quam in detractiōe carnes proximi sui devorare.* Gravius ergo peccat detractor, quam si violaret jejunium S. Petrus Apost. apud S. Clem. epist. 1. triplex distinxit esse homicidium, cædis, odii, & detractiōis, itaque detractor est homicida. Sed non solum occidit illum cui detrahit, sed etiam animam ejus apud quem detrahit. In vitis PP. Abbas Hiperichius. *Sicut susurrans serpens ad Evam de paradiso eiecit eam, sic qui proximo suo obloquitur, audientis se animam perdit.* Sed hæc fusius S. Franciscus ut Bonav. cap. 8. in ejus vita. *Detractiōis vitium inimicum fontis pietatis & gratiæ, tanquam serpentinum abhorrebat morsum & atrocissimam pestem, & piissimo DEO abominabile fore firmabat, pro eo quod detractor animarum sanguine pascitur, quos gladio lingvæ necat. Tantoque majorem*

jorem agebat esse detractorum impietatem, quam latronum, quando lex Christi quæ in observantia pietatis impletur magis animarum quam corporum nos adstringat optare sanitatem. Enormius quocirca crimen committit detractor, quam homicida & latro. Quod ipsum docet S. Chrysost. hom. 44. ad pop. ubi confusionem Fratris causatam vel optatam ait esse cæde graviorem, causat verò eam detractor. Explicat speciem hujus homicidii B. Laur. Justinian. de vita solit. cap. 4. *Detra-ctio spirituale homicidium est, quod enim in corpore materialis agit gladius, hoc in anima detrahentium perficit lingua.* Est aliquis sicut statua Nabuchodonosor, caput aureum, pectus argenteum &c. observat Detractor, non ubi est aurum, sed ubi est lutum, argilla, & statuam totam veluti lapillus confringit, & hic lapillus in montem crescit apud audientes. Sunt proditores qui castrum DEI tradunt hosti. Castrum est anima nostra, de hac Bern. serm. 3. in Dedic. Eccl. *Proditores sunt quicumque in hoc Domini Castrum inimicos ejus introducere moluntur. Quales sunt utique detractores DEO odibiles.* Hinc gravissimâ pœnâ Sancti multabant detractorem. S. Franciscus l. c. *Eum qui fratrem suum fame gloriâ spoliaret, judicabat habitu spoliandum, nec ad DEUM oculos posse levare, nisi prius quod abstulerat reddere pro posse curaret.* S. Basil. regula breviari 26. *Eum exterminandum esse à reliquorum societate.* Et merito quia ut Laur. Justinian. lib. de discipl. *Detractor est mortifera sagitta emissa de pharetra Sathane ad perdendas animas &c.*

Dominica XV. post Pentecosten.

Suscipavit Christus Adolescentem & Matri suæ reddidit. Debebat esse bona, cui miraculosè excitatum in curam dedit. Nam dare Matri malæ non vacasset perdicionis periculo, Adolescens verò hic bene fuit mortuus. Nam Christus nullum

dam-

damnatum putatur excitasse. At malæ matres, & exemplo, & verbis, &c. ducunt filios ad ruinam. Videamus ergo qualis esse debet mulier ut sit bona, ut mereatur à Christo solatia.

S. Vincent. Conc. in Vigilia Nativ. Dom. ponit septem signa mulieris malæ. Nimirum. Si est indevota, si garrula, si malè circa corpus composita, si excedat in cibo ac præcipuè potu: si ociosa: si in ornatu vana: si maritum despicit & proles non curat. Itaque per oppositum, ut sit mulier bona, debet esse devota. Quia talis habebit amorem DEI, qui illam retrahet à malo, ut Susannam, Dan. 12. debet mulier orare multum, legere res sanctas. Prov. ult. *Mulier timens Deum ipsa laudabitur.* S. Thom. proæm. in Job. *Nihil est quod tantum avocet à malis & contineat in bonis quàm timor DEI.* Quomodo peccabit in cujus corde iudicium DEI extremum versabitur. quæ cogitat se in conspectu DEI agere? quæ mallet mori quàm peccare. Et è contra quæ timorem DEI amittit nullis malis temporalibus à peccato avocatur. Prov. 27. ut legit S. Greg. Pastor. p. 3. *Si contuderis stultum in pila quasi praisanam desuper feriente pilo, non auferetur ab eo stultitia ejus.* Per stultos intelligit scriptura peccatores, per stulticiam peccatum: Alterum signum est bonæ mulieris, cum fugit loquacitatem. Silentium enim custodit DEI timorem. Cujus rei similitudinem dat S. Gregor. Pastor. p. 3. *Humana mens aquæ more, & circumclusa ad superiora colligitur, quia illud repetit unde descendit: & relaxata deperit, quia se per infima inutiliter spargit, totam se insidiantis hostis vulneribus detegit, quia nullâ munitione custodia circumcludit.* Prov. 25. *Sicut urbs patens & absq; murorum ambitu ita vir qui non potest loquendo cohibere spiritum suum:* Primò procedunt ex ore quæ ad nos non spectant, tunc detractiones, tandem convicia. Agatho Eremita ut est in Vitæ P. P. lib. 4. Per triennium lapidem gessit

in ore ut silere discas sic. Ephrem. Parænesis 47. *Multiloquium mentem sensumque obnubilat, mens autem tenebris obducta ad impudentiam trahit, impudentia autem est fornicationis mater.* Cum aperta manet capula in qua est odoratum unguentum, odor paulatim evolat, donec totus abeat. Ita in garrulo abicit devotio & timor DEI. Quando verò loquendum est? docet Basil. institut. Monach. cap. 32. *Generaliter, omnis sermo qui non proficit ad aliquam gratiam fidei Christi, otiosus est, contristat spiritum Sanctum DEI.* Hoc ait Apostolus. *Nolite contristare sanctum DEI.* Quo utique gravius malum nullum esse poterit. Cypri. lib. 1. Epist. 3. *De ore & verba sua unusquisque proditur, & utrum Christum in corde suo an Antichristum habeat, loquendo detegitur.*

Tertium signum est compositio in moribus, seu modestia. Non risus dissolutio, non otiosa cursitatio, non è fenestris prospectatio, non vestitus inordinatus. Sed oculis in publico versus terram demissis, fugæ chorearum. S. Sara Virgo, ut est lib. 4. in Vitis P. P. habitavit annis 60. circa fluvium, & nunquam illum aspexit. Chrysost. tom. 2. hom. 100. *Cur te pudicitia modestaque non ornat, quomodo meretrix ornari non potest?* ut sic ab illa distinguaris in hominum etiam oculis. Cyprian. de habitu Virgin. *Fugiat castæ Virgines & mulieres pudicæ incestarum cultus, habitus impudicarum, lupanarium insignia, meretricum ornamenta.* Tertull. lib. de velandis Virginib. *Cuidam sorori nostræ in somnis Angelus cer vices quasi applauderet verberans, elegantes, inquit, cervices, & merito, nuda!* De capillis alienis idem lib. de cultu taminarum. *Si non pudeat enormitatis, pudeat inquinamenti ne exuvias alieni capitis, forsitan immundi, forsitan nocentis & gehenna destinati, sancto & Christiano capiti superponas.* Depictæ enim in iudicio extremo surgetis? &c. Choreas sic describit Ambros. lib. 3. de Virginib. *Tegitur officiis pudor, audacia emicat, risus subrepat, modestia solvitur, dum*

affe-

affectatur urbanitas, &c. Quid ibi verecundia potest esse ubi saturatur, strepitur, concupitur? Quid vos dicitis Sancta femina! videris quid docere, quid etiam dedocere filias debeatis. Salter, sed adultera filia. Quae verò pudica est, quae casta est, filias suae religionem doceat non saltationem.

Quartum signum est abstinencia & sobrietas. Nam gula aperit ad vitia. Tertull. adv. Pylhicos. Monstrum haberetur libido sine gula, cum duo haec tam unita ac concreta sint, ut si disjungi omnino potuissent natura eorum receptacula non conjunxisset. Per edacitatem salacitas transit. Exod. 32. Sedit populus manducare, & surrexerunt ludere. de quo Tertull. lib. 1. intellige Sancta Scriptura verecundiam, lusum, nisi impudicum non denotasset, &c. Quia ut Gregor. lib. 5. in Regum libros cap. 1. Qui abundanter carnem reficit, luxuria gladium in mentem mergit. Suadet gula, quod peccatum non est, sed unde commestio quasi non peccatum recipitur, inde peccans luxuria anima subjugatur. Sed etiam ad alia pertrahit peccata. Unde monebat suos S. Joannes Abbas Vic. P. P. lib. 3. Considerate Dilectissimi quoniam nihil fortius est in bestiis Leone. Et tamen propter ventrem suum cadit in laqueum, & illa feralis & magna ejus fortitudo humiliatur. Et licet peccata ista ex ebrietate non sequerentur, ipsa deformitas illius deformem faciet mulierem & malam. Quae & malos & deformes facit viros. Ambros. lib. de Elia & jejunio: Fortes sibi videntur in uno, praelia enarrant cum stare non possint, aurum donant, civitates aedificant, qui non habent unde cauponi potus sui pretium solvant. Quos manè insignes armis spectaveras: vultu minaces, eosdem vespere cernis à pueris rideri, sine ferro vulneratos, sine pugna interfectos, sine hoste turbatos, sine senectute tremulos, Hanc mensa sua gloriam putant si ex ea saucii omnes tanquam ex arena exeant.

Quintum signum, continuus labor, suo sexui conveniens.

Bbbbb a

S. Fran-

S. Franciscus otiosum vocabat muscam. Bern. serm. 47. Dixit sponsa lectulus noster floridus, ac sponsus. Ego flos campi. *Illà monstrante lectulum, ille vocat ad campum, ad exercitium provocat, &c. Ego flos campi. Qui diligit me veniat ad campum, non refugiat meum, & pro me, inire certamen, ut possit dicere, bonum certamen certavi.* In adiutorium Eva est data, non in otium, &c. Et dæmon dum videt otiosam, facit ut pro ipsa laboret. In omni genere animalium tam fæmina quàm mas bro victu laborant, nidos ædificant, &c. *Homo ad laborem nascitur.* Quæ ergo recusat laborem homo esse non vult, non unam potentiam DEUS dedit mulieri, exercendæ sunt plures.

Sextum est malæ, vanitas in ornatus de qua etiam aliquid superius dictum, sed nunc addenda. Mulier honestè se vestiat, sed non dies in speculo consumat. Non ultra statum suum & opes. Si in gratiam viri, se dicat comere. Maneat domi ubi à viro videri possit compta, non foris ubi non à suo viro. Cypr. de habitu Virgin. *Neque enim DEUS purpureas aut coccineas oves fecit, aut herbarum succis aut conchyliis tingere & colorare lanas docuit. Non distinctus auro lapillis, aut margaritis contexta serica, & numerosâ compage digesta monilia instituit, quibus cervicem quam fecit absconderet, ut operiamur illud in homine quod DEUS formavit, ac conspiciatur de super id quod diabolus adinvenit, &c. Quæ omnia peccatores & apostata Angeli suis artibus prodiderunt, quando ad terrena contagia devoluti à caelesti vigore recesserunt.* Pudeat damnatum ad mortem in his quærere ornamenta quæ ipsius damnationis sunt insignia, ut si damnatus ad patibulum, suam curaret serico & auro exornari furcam. Tertull. lib. de habitu mulieris. *Eva ornabatur in statu innocentie, sed primò post peccatum accepit pelliceum. Idèò ista omnia damnata, & mortue mulieris impedi-*
menta

menta sunt, quasi ad pompam funeris constituta, & si illa non nisi peccatrix assumpsit ista, quæ hoc assumunt cum ornamento videntur sibi complacere in peccatis, & ad peccata esse paratæ, sicut qui amat venenum quod in poenam Pater ejus bibit, & illud variè condit, atque cum gustu bibit. Quare Paulus Gal 6. *Mihi mundus crucifixus est.* Abominor mundum ut cadaver in cruce, quod apud Judæos pro maledicto & damnato habebatur.

Ultimum est signum bonæ mulieris si virum suum honoret, proles suas amet. Non reveretur maritum, contra, quod facit quando cum illo disputat de genere, &c. Esther.

2. *Cunctæ uxores tam majorum, quam minorum, deferant maritis suis honorem, & sciant viros esse majores in domibus suis,* spondent sibi Conjuges mutuam observantiam, & si hæc à muliere quæ debet minor esse marito non servatur? quid erit si latus contemnat oculos & caput? Bern. in dedicat. Eccles. term.

3. *Sicut in pace factus est locus Domini, sic in discordia locus diaboli fieri manifestum est.* Ingredietur sanè in matrimonium sicut in energumenum, quid tandem non faciet? quæ maritum contemnit, aliquem fortè qui non est maritus diligit. Conjugalis vita est, ut ait S. Gregor. Past. p. 3. Sicut mons Segor ad quam Loth ex incendio Sodomæ profugit, Genes. 19. Est civitas hîc juxta Segor, &c. *Quia conjugalis vita nec à mundo divisa est, nec tamen à gaudio salutis aliena.* Si in Segor fuisset aliquis qui contempsisset Lothum, certè solatium ejus turbavisset. Contemnit mala uxor. Ambr. exhort. ad Virgines dicit Connubium esse dictum à nubibus, quid fier, si nubes inferior velit superiorem deicere in terram? Debet esse amor erga prolem nisi velit esse Mater pejor quâcunque bestia. Hic amor præcipuè monstratur in bona educatione

Ambr.

Ambros. Epist. Parentem non adulatorem age, Filiiue tui crimina non mulce, sed pœnâ corrige. Semiputata vinea frondeſcit, neglecta luxuriat, Ghryſoſ. ſerm. i. Inter propinquorum lumina non valent delicta verſari propinquorum, quot oculi tot lucerne, Dies eſt aſpectus Matris, Sol Patris in vultu rutilat. Unde viventi inter tot virtutem duces, criminum tembra propinquare non poſſunt. De cætero Simia complexu catulos necat, & dom ſe matrem oſtendit. Carnifex eſt.

Dominica XVII. poſt Pentecoſten;

Cùm nos Deus dilexiſſet, & multa dediſſet bona, unde nos magnoſ conſtituit debitoreſ, mittit ad noſ Fratres noſtroſ, proximoſ ut illi per eoſ debitum exolvamus, & quod ipſe ratum ſit habiturus, certioreſ noſ facit per ſuum inſtrumentum publicum. Quod uni de hiſ minimis feciſti, mihi feciſti. Hoc ipſum debitum commemorat S. Pauluſ. Nemini quidquam debeamus niſi ut diligamus invicem. Mittit ergo pro hoc debito ſaltem ex parte recipiendo, miſeroſ ac mendicoſ. Neque ſatiſ eſt ut illud verbis bonis exolvamus, quia non ſola nobiſ illa verba dedit. Debemus & mente & opere. Mente neminem apud noſ condemnando, imò quantum poſſibile facta aliena bene explicando. Opere, benefaciendo, & quidem Rom. 12. *Charitas ſine ſimulatione.* Dabat Judas cum ſimulatione oſculum. Sed Auguſtin. lib. i. de Amicitia. cap. 24. *O digniſſima ſimulatio omnibuſ pœniſ quacunque Divina ſeveritaſ exerit in Principem ſimulatorum Judam.* Ad huiuſ vexillum ſpectant ſimulatoreſ. Sed quomodo fuit Deo cara hæc ſolutio debiti, audite. Legatur totuſ, Pſalm. 108. de illo Juda ſcriptuſ, punitur in honore, boniſ, & ipſe punivit ſe in corpore. Inſuper dum ad Sacerdoteſ recurrit, cum morſu conſcientiæ, reſpoſuſ illi. *Tu videriſ.* Sed dicet aliquiſ. Judas Chriſtuſ ſetel-

fefellit, non proximum. Sed eadem est charitas DEI & proximi, qui ut DEUS propter DEUM, ita proximum propter DEUM diligimus. Videamus tamen poenas etiam proximi decepti. Joab fraudulentè occidit Joabum 2.Reg.3. Quid ad hoc David? *Sanguis Abner veniat super caput Joab, & super omnem domum Patris ejus, nec deficiat de domo Joab fluxum seminis patiens, & leprosus, & tenens fenum, ut occidens gladio, & indigens pane.* Tamen æqualis Dux Ducem occiderat, non dedit talem maledictionem David supra Amalecitem servum, ethnicum, qui Regem Saul occiderat. Joab etiam habuit causam occidendi Abnerem, quia occiderat Fratrem ejus Asaëlem. Et ipse fuit suspectus quasi impediret Davidem in consequendo toto regno. Attamen ita maledicitur, quia sub specie amoris occidit.

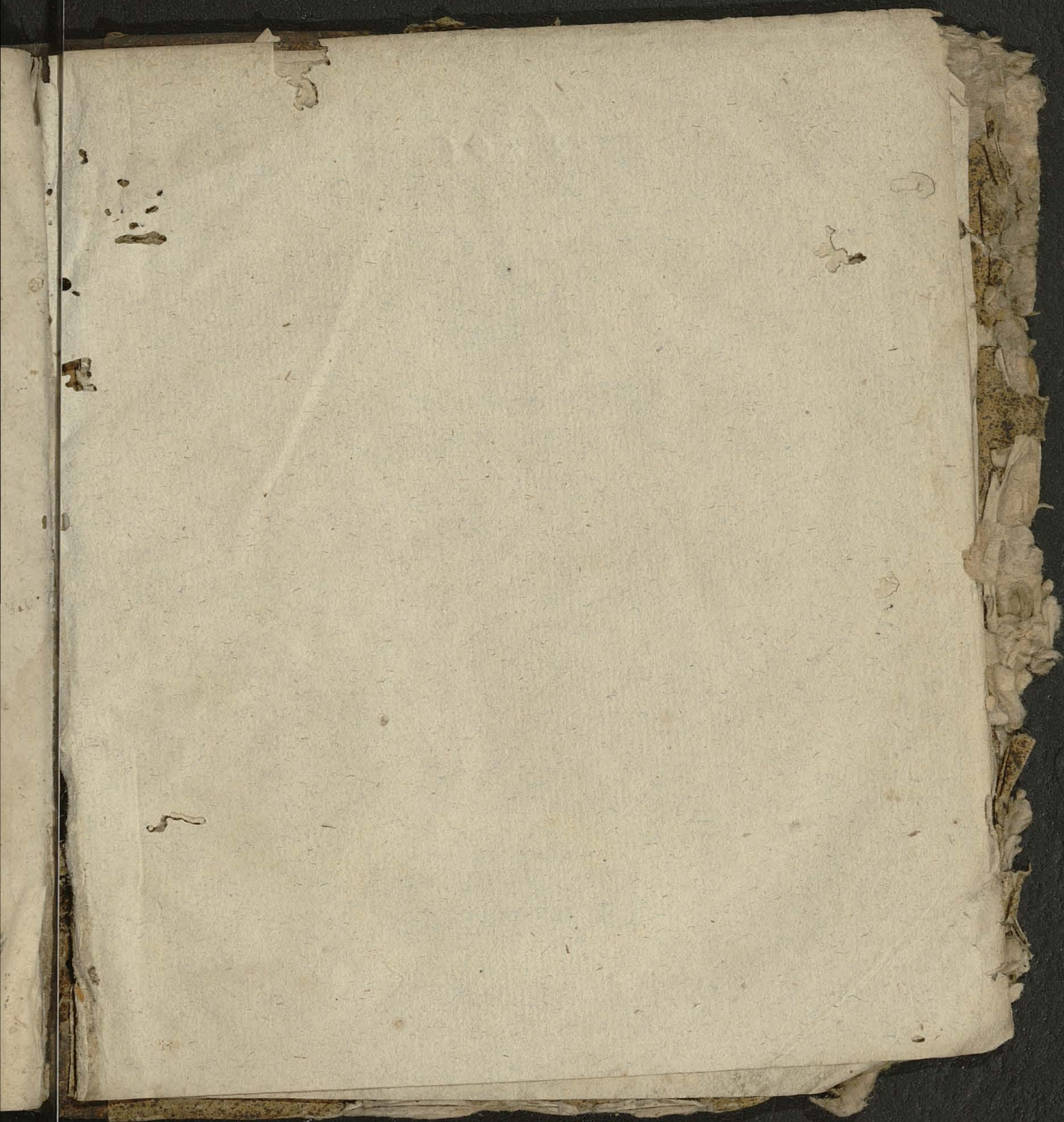
Dominica XXII. post Pentecosten.

Non est utilior quæstio, quàm sapius ex seipso querere, cujus est imago? Per creationem facti sumus ad DEI imaginem. Sed & nos ipsi pingimus, & aliquando facimus nos imaginem non DEI. Quidam ut ait Tertull. libr. de Corona Militis, pingunt in se Veneris imaginem, & hoc in mulieribus hoc modo explicat. *Si nudo capite non debes videri ob Angelos, multo magis coronato. Quid enim est in capite feminae corona, quàm forma linea, quàm summa lascivia nota, extrema negatio verecundia, conformatio illecebræ?* Jam quid de illis quæ suas facies pingunt. Cyprian. serm. de Habitu Virgin. *Si quis pingendi artifex vultum alicujus & speciem, & corporis qualitatem amulo corpore signasset, & signato jam consummatoque simulacro manus alius afferret, ut jam formata jam picta quasi peritior reformaret gravis prioris artificis injuria, & justa indignatio videretur. Tu quæ pingis faciem tuam existimas impunè la-*

tam

ram tam improba temeritatis audaciam, DE I artificis offensam ?
 Ut enim impudica circa homines, & incaesta fucis lenocinantibus non
 sis, corruptis violatisque quæ DE I sunt, pejor adultera detineris.
 Aliqui in se pingunt draconem, Bern. serm. 12. in dedic. Eccles.
 Vanobis à dracone, immanis est bestia, flatu igneo quidquid attige-
 rit necat non modò bestias terræ sed & volucres cali. Haud ali-
 um ego draconem hunc quàm spiritum iracundia reor. Quantos
 etiam sublimis ut videbantur vitæ flatu hujus draconis miserè a-
 dustos turpiter in hujus os incidisse ingemimus ! Alii fingunt in
 se dæmonem Basil. sermon. in ebriet. Ebrietas ipse est dæmon
 quidam à nobis sponte provocatus, qui per voluptatem evertit ani-
 mas nostras. Sicut quem dæmon occupat non est sui potens,
 non auribus, oculis, &c. pro suo velle utitur, vociferatur, jacta-
 tur, invadit, ridet cum non est ridendum, &c. Sed longum est
 persequi alias imagines. In summa, duplicem in nobis pin-
 gimus imaginem, aut DE I, aut dæmonis. De imagine DE I
 Basil. in Monast. Instit. Qui nullum patitur delictum, seque per-
 severantem in rebus adversis, nullisque cedentem tentationibus
 inconcussâ mente ostendit, hic demum in anima sua DE I similitu-
 dinem recipit, ex qua vita beatæ particeps efficitur. Breviùs hoc
 ipsum Greg. in 1. Reg. lib. 2. Imago & similitudo DE I est indito
 odio malum odisse, & amore perfectò DEum diligere. Vis etiam
 scire quæ sit imago dæmonis Ambr. Off. l. 1. c. 49. Sit in nobis
 imago justitiæ, sit imago sapientiæ: quia veniemus ad illum diem,
 & secundum imaginem æstimabimur. Non inveniat in te Adver-
 sarius imaginem suam, non rabiem, non furorem, in his enim ima-
 go nequitie est. Divitiæ exauunt te imaginem Dei & induunt terre-
 ni imaginem. Si Tyranni aliquis habeat imaginem nonne obnoxius
 est damnationi? tu deponis imaginem aterni Imperatoris, & erigis in
 te imaginem mortis. Ejice magis de civitate animæ tuæ ima-
 ginem diaboli & attole imaginem Christi.

F I N I S.



A 200 —

×KSIEGARNIA×
ANTYKWARIAT



Nr 830840

Biblioteka Jagiellońska



stdr0017153

